DONMUŞ ŞEHİR

ARIEL LAWHON

KAİROS

Çeviren: Elif Nihan Akbaş

DONMUŞ NEHİR

için övgüler

"Sürükleyici... Erkekler ve kadınlar, zenginler ve fakirler arasındaki dengesiz güç dinamiklerini ele alan, alışılmadık bir gizem."
—*Weekend Edition*, NPR

"Ariel Lawhon'un *Donmuş Nehir* kitabının anlatıcısı cesur bir kadın. Lawhon, Ballard'ın dünyasını (evler, giysiler, yemekler ve en önemlisi de bitmek bilmeyen dondurucu soğuk) bütün canlılığıyla hayal ederek sayfalarca süren o merak uyandırıcı gizemi inşa ediyor."
—*The New York Times Book Review*

"Büyüleyici... Lawhon, adli tıp biliminin ilk dönemlerine dair sürükleyici bir bakış açısı sunarken tarihin görmezden geldiği bir kadına hak ettiği onuru teslim ediyor."
—*People*

"Lawhon'un şimdiye kadarki en iyi eseri.
Sürükleyici, duygusal ve ustalıkla kurgulanmış bir tarihî gerilim."
—Saralı Penner, *Kayıp Eczacı* kitabının *New York Times* çoksatan yazarı

DONMUŞ NEHİR

ARIEL LAWHON

KAİROS

Donmuş Nehir

Ariel Lawhon
Orijinal Adı: The Frozen River

© 2024, Olimpos Yayınları
© 2023, Ariel Lawhon

Çeviren: Elif Nihan Akbaş
Editör: Abdullah Altınay
Son Okuma: Ezgi Bilgi Altınay
Sayfa Tasarımı: Fatma Can Yıldırım

1. Baskı: Nisan 2026
ISBN: 978-625-8729-57-3

Bu kitabın Türkçe yayın hakları Olimpos Yayıncılık San. ve Tic. Ltd. Şti'ye aittir.
Yayınevinden izin alınmadan kısmen ya da tamamen alıntı yapılamaz,
hiçbir şekilde kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

KAİROS KİTAP
Maltepe Mah. Davutpaşa Cad. Yılanlı Ayazma Yolu No:8 K:1 D:2
Davutpaşa / İstanbul
Tel: (0212) 544 32 02 (pbx) Sertifika No: 42056
www.olimposdukkan.com - info@olimposyayinlari.com.tr

Baskı: ZM BASIM
Maltepe Mah. Topkapı Maltepe Cad. Çaycılar İş Merkezi
No:15/43 Zeytinburnu / İstanbul Sertifika No: 82565

Kairos Kitap, Olimpos Yayınları'nın tescilli markasıdır.

DONMUŞ NEHİR

@ayisigikitap

ARIEL LAWHON

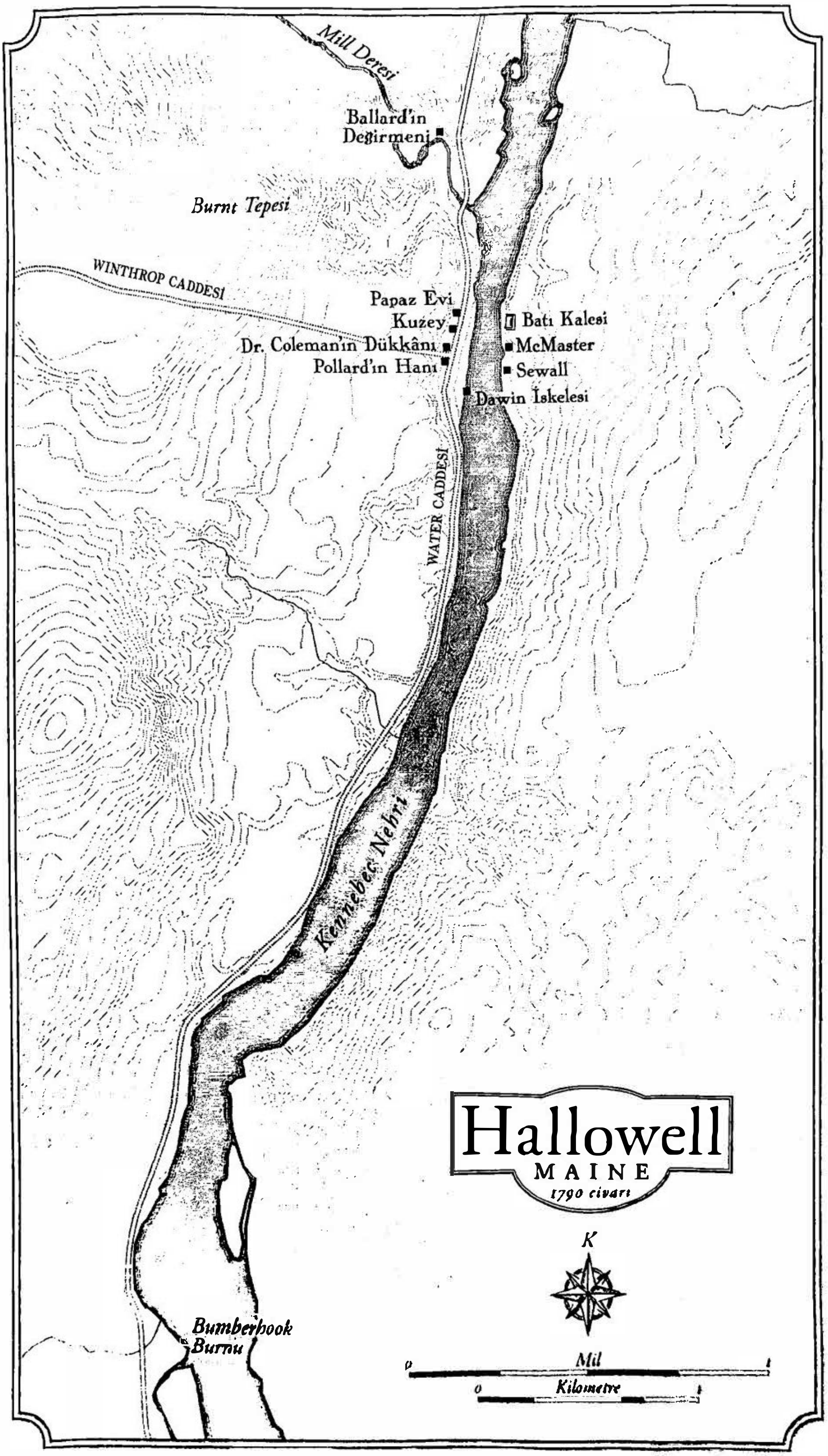
Çeviren: Elif Nihan Akbaş

KAİROS

Annem bana ebelerin kahraman olduğunu öğretti.
Kız kardeşim mucizeye tanıklık etmemi sağladı.
Kocam daima yanımda olup elimden tuttu.
Bu sebeplerle ve daha binlercesiyle, bu roman
onlara ithaf edilmiştir.

Ve *Kadın* biliyor, çünkü Kadın adamı uyarıyor,
ki Onun içgüdüleri asla yanılmaz,
Türünün Dişisi, daha ölümcüldür Erkekten.

—RUDYARD KIPLING, "THE FEMALE OF THE SPECIES"

Mill Deresi
Ballard'in Değirmeni
Burnt Tepesi
WINTHROP CADDESİ
Papaz Evi
Kuzey
Dr. Coleman'ın Dükkânı
Pollard'ın Hanı
Batı Kalesi
McMaster
Sewall
Dawin İskelesi
WATER CADDESİ
Kennebec Nehri
Bumberhook
Burnu
Hallowell
MAINE
1790 civarı
K
Mil
Kilometre

I

BİR İDAM

Kasım 1789

"Gerçek çıkacak gün yüzüne; ebediyen
saklanamaz cinayet."

—WILLIAM SHAKESPEARE, *Venedik Taciri*

GEÇMİŞ BİR GİRİZGÂHTIR

Ceset aşağı doğru akıyordu. Fakat kasımın sonlarıydı ve Kennebec Nehri donmaya yüz tutmuştu. Suyun içindeki büyük buz parçaları dönerek ve takla atarak ilerliyor, yığınlar hâlinde birikiyor, berrak ve soğuk buz sarkıtları her iki kıyıdan uzanarak akıntıya doğru hareketleniyor, önlerinden geçen her şeyi yakalayıveriyordu. Zaten sırılsıklam olmuş giysileri ve ağır deri çizmeleri yüzünden aşağı çekilen ölü adam, çekilen akıntıda yalpalayıp duruyordu; feri sönmüş gözleri, küçülen hilale bakıyordu.

Rüzgârın acımasızca estiği, ayazın insanı uyuşturduğu berbat bir geceydi ve nehir ne kadar yavaş akarsa o kadar çabuk donuyor, adamı gitgide ağırlaşan pençesine hapsediyordu; el dokuması keten gömleğinin kıvrımları, solmuş kahverengi bir lalenin taç yaprakları gibi dışarı doğru savruluyordu. Daha bir saat önce taranıp geriye toplanmış saçları bir parça dantelle bağlanmıştı. Üstelik danteli bizzat almıştı ve belki de –kader ne kadar da kırılgandı– bu seçimi yapmamış olsaydı hâlâ hayatta *olabilirdi*. Ama bu, yaraya tuz basmaktan farksızdı. Daha azı için savaşlar çıkmıştı.

Ölü adam buradan bir an önce ayrılmak istiyordu, zaten başı ziyadesiyle beladaydı ve daha dikkatli olsaydı, sabırlı davransaydı ormanda saldırganlarınının ayak seslerini duyardı.

Duyardı. Saklanırdı. Nefesini tutar, onların geçmesini beklerdi. Ama ölü adam düşüncesizdi, sabırsızdı. Nefes nefeseydi. Karda iz bırakmış, bulunması zor olmamıştı. Arbede esnasında saçı çözülmüş, dantel parçası geri alınmış ve bir cebe tıkılmıştı. Şimdiyse, çamurlu bir nehir kıyısı kadar kahverengi olan saçları karman çormandı. Bir kısmı alnına yapışmıştı, bir kısmı ağzındaydı; nehre atılmadan önce son bir kez şaşkınlıkla soluk alırken çekilmişti oraya.

Çarpık çurpuk bedeni, akıntıda yaklaşık dört yüz metre daha sürüklendikten sonra buz kalınlaşıp yorgun bir iniltiyle durdu ve adamı kıyıdan beş metre ötede, yüzü yüzeyin bir parmak altında, dudakları aralanmış, gözleri hâlâ şaşkınlığını teşhir eder hâlde kapana kıstırdı.

Büyük don, Maine'in Hallowell kasabasına bir ay erken gelmişti –ölü adam elbette bunu bilemezdi, burada yaşayanların hiçbiri bilemezdi– ve çözülmeye daha çok ama çok uzun aylar vardı. Bu yıla Uzun Kış Yılı diyeceklerdi. Efsaneleşecekti. O da bu efsanenin azımsanmayacak bir parçası olacaktı. Ama şimdilik, insanlar kapılarını, vahşi bir kışa karşı erkenden sıkıca kapamış, sıcak yataklarında güvenle uyuyordu. Oysa – nehir kıyısına dikkatle bakıldığında– ay ışığında karanlık bir gölge tüm çevikliğiyle hareket ediyordu. Bir tilki. Bir patisini çekingen bir tavırla buzun üzerine koydu. Sonra birini daha. Duraksadı, çünkü nehrin ne kadar değişken olabileceğini, her şeyi içine çekip çalkantılı derinliklere götürmeyi ne kadar arzuladığını biliyordu. Ama buz dayandı ve tilki ölü adama doğru yavaşça ilerledi. Cesedin buzda hapsolmuş hâlde yattığı yere kadar sürüündü. Küçük, kurnaz yaratık, başını hafifçe yana eğerek adama baktı ama adam o bakışa karşılık vermedi. Tilki burnunu göğe kaldırdı. Etrafı koklayarak bir tehlike olup olmadığını tarttı. Nehir boyunca yayılan keskin ayazın ve çamların kokusunu, sonra da daha uzaklardan gelen çok hafif bir odun dumanı esintisini içine çekti. Tatmin olunca ulumaya başladı.

CLARK DÖKÜMHANESİ

26 Kasım Perşembe

"Korkmana gerek yok," dedim Betsy Clark'a. "Doğum yapan kadınların başında bulunduğum yıllar boyunca hiç anne kaybetmedim."

Genç kadın bana baktı; gözleri fal taşı gibi açılmıştı, şakaklarında ter damlaları birikiyordu, sonra başını durumu kabullenir gibi salladı. Ama bana inandığını sanmıyordum. Hiçbiri inanmazdı. Doğum yapan kadınların hepsi aslında ölümün eşiğinde olduğunu zanneder. Bu normaldir ve beni incitmez. Bir kadın, doğum sırasında hiç olmadığı kadar savunmasız olur. Ama aynı zamanda hiç olmadığı kadar da güçlüdür. Köşeye sıkışmış, umutsuz bir yaralı hayvan gibi, doğum süresince bir kendi içine kapanır, bir dışarı fırlar. Bedeninin ters yüz oluşu gibi bir süreçtir bu, öyle ki bir kadını öldürmesi beklenir. Hakikaten, hiç kimsenin böyle bir şeyden sağ çıkmaması gerekir aslında. Ama yine de bir mucize eseri, defalarca hayatta kalırlar.

Betsy'nin kocasına çıraklık yapan genç demirci John Cowan iki saat kadar önce beni almaya gelmişti ve ona oyalanacak zaman olmadığını söylemiştim. Betsy'nin çocukları dünyaya olağan dışı bir hızla ve buna uygun bir gürültüyle gelirdi. Çığlık atan ölüm perileri; hepsi de kaygan ve kıpkırmızı yüzlü. Ama o kadar küçüklerdi ki –tam zamanında doğanlar bile– popolarının tamamı avucuma sığardı. Mini minnacık şeyler. John

talimatlarımı ciddiye almıştı; Hallowell boyunca öyle hızlı bir tempo tutturmuştu ki baş döndürücü yolculuğumuzun ardından vücudum hâlâ ağrıyordu.

Ama şimdi, daha yeni varmış ve yerime yeni yerleşmişken, bebeğin çoktan taçlandığını gördüm. Betsy'nin kasılmaları otuz saniye arayla geliyordu. Bu çocuk –tıpkı diğerleri gibi–annesine kavuşmak için acele ediyordu. Neyse ki Betsy'nin bedeni doğuma çok uygundu.

"Zamanı geldi," dedim, ellerimi üzerine koyup dizlerini usulca ayırırken. Genç kadının geceliğini çıplak karnının üzerine doğru çekmesine yardım ettim. Karnı sertti, kasılmanın tepesinde gerilmişti ve Betsy dişlerini sıkarak ağlamamaya çalışıyordu.

Doğum her kadını yeniden bir acemiye dönüştürürdü. Her seferi ilk seferdi ve tek uzmanlık, yardımcı olmak üzere toplananlardan gelirdi. Dolayısıyla Betsy de kadınlarını toplamıştı: annesi, kız kardeşleri, kuzeni, halası. Doğum bir topluluk işiydi ve gebe kadının kararlılığı tavsamaya başlayıp da acıyla haykırdığı anda hepsi harekete geçerdi. Bunun ne anlama geldiğini bilirlerdi. Özel bir görevi olmayanlar bile yapacak bir şey bulurdu. Su kaynatmak. Ateşi beslemek. Bezleri katlamak. Bu, kadın işinin en temel hâliydi. Erkeklerin bu odada yeri de yoktu, *hakları* da. Betsy'nin kocası güçsüzlüğünü idrak ederek korku ve hüsranını örsün üzerinde, kızgın bir metali döver gibi dövmek üzere dökümhanesine çekilmişti.

Betsy'nin kadınları uyum içinde çalışıyor, beni izliyor, her işaretime tepki veriyordu. Elimi uzattım, ânında sıcak, ıslak bir bez elime bırakıldı. En yeni kan ve su dalgasını sildiğim anda bez elimden hızla alındı, yerine yenisi kondu. Betsy'nin akrabalarının en küçüğü –kuzeniydi, on iki yaşından fazla olamazdı– kirli bezleri temizlemek, kazanı kaynatmak ve yıkama kovasını doldurmakla görevliydi. Hiç şikâyet etmeden, bir kez bile irkilmeden görevini yerine getiriyordu.

"İşte bebeğin," dedim elimin altında kaygan, sıcak başı hissederek. "Yumurta gibi kel. Ötekiler gibi."

Betsy çenesini kaldırdı ve kasılma gevşerken yüzünü buruşturup konuştu. "Bu da kız olduğu anlamına mı geliyor?"

"Hiçbir anlama gelmiyor." Bakışlarımı ısrarla kaçırmadım ve avucumun içine doğru itilen minicik başın üzerinde elimi usulca tutmaya devam ettim.

"Charles bir oğlan istiyor," dedi soluklarının arasında.

Charles'ın bir söz hakkı yok, diye düşündüm.

Betsy'nin üzerine bir başka acımasız dalga çöktü ve kız kardeşleri öne atılıp bacaklarını kaldırarak geriye doğru tuttular.

"Ben sayınca it," dedim ona. "Bir. İki. Üç." Betsy'nin karnını bir çadır gibi geren kasılmayı izledim. "*Şimdi.*"

Nefesini tuttu, kendini zorladı ve kel baş, bir parmak daha ilerledi; minik kulak uçları kadının bedeninin sınırlarından dışarı çıktı. Betsy, sonraki sancı dalgası üstüne çökmeden nefes alma şansı bulamadı, sonra bir diğeri geldi, dur durak bilmeden, aralıksız, rahmin üzerindeki pençesini hiç gevşetmeden. Betsy ıkındı. Soludu. Yine ıkındı. Yine. Ve yine. Biri onun alnındaki teri ve gözyaşlarını sildi ama ben asla gözümü ayırmadım. Baş nihayet dışarı çıktı.

Elimi öne doğru uzatarak bir yanağı ve minik bir kulağı avucumun içine aldım. "Sadece omuzlar kaldı. İki itiş daha yeter."

Ancak Betsy artık bu işin bitmesini istiyordu ve son gücüyle yüklenerek çocuğu doğrudan ellerime bırakıverdi; bebek bir *huşş* sesiyle annenin bedeninden kurtuldu. Tek bağlantı kaygan, gümüş renkli bir göbek bağıydı artık.

Minicik, öfkeli bir çığlık odayı doldurdu ama Betsy'nin kadınları ne tezahürat etti ne de alkışladı. Sessizce izleyerek benim konuşmamı beklediler.

"Merhaba, ufaklık," diye fısıldadım, sonra bebeği Betsy'ye göstermek için kaldırdım. "Bir kızın daha oldu."

"Ah," dedi, yüzü düşerek. Sonra çocuğu görmek için dirseklerinin üzerine doğruldu.

İşim henüz bitmemişti. Dikkatle devam ettim. Küçük kızı, annesinin bacakları arasındaki yatağa yatırdım ve göbek bağını makasla kestim. O ilkel bağı kestikten sonra ucunu bir parça iple bağladım. Ellerini yıkama kovasına daldırıp temizledim ve başparmağımla bebeğin damağını kontrol ettim. Damak yarığı yoktu. Başarılı bir doğumda sessizce kaydettiğim küçük mucizelerden biriydi bu. Bebeğin üzerindeki kanı ve balmumu gibi verniksi sıvıyı silerken bir yandan Betsy'de aşırı kanama belirtisi olup olmadığına baktım. Olağan dışı bir şey yoktu.

Betsy'nin kadınları uzanıp annenin saçını topladılar, yüzünü yıkadılar, ılık çay içirdiler. Oturur pozisyona gelmesine yardım ederek ona temiz bir gömlek giydirdiler. Emzirmeye hazırladılar.

"Ne kadar güzelsin sen," dedim bebeğe, sonra ekledim, "Ne kadar *sevildiğine* bir bak."

Sonra Tanrı'ya bunun doğru olması için dua ettim.

Charles Clark bir oğlan babası olmayı öylesine arzuluyordu ki –son dört yılda üçüncü çocuklarıydı– bu tutku, dikkat etmezse karısını öldürebilirdi. Betsy ise kocasını memnun etmek için yanıp tutuşuyordu ve ona asla hayır demezdi.

Anneyle çocukta her şey yolunda görünüyordu; bebeği temiz, yumuşak ketene sarıp Betsy'ye verdim. Kadın kundağı göğsüne bastırdı ve bebeği memeye yapışırken bir inilti çıkardı. Bu, Betsy'nin karnının yeniden kasılmasına neden oldu, artık doğum artığını dışarı atıyordu. Bu bile benim için büyüleyiciydi. Bir düzensizlik var mı diye atığı da kontrol ettim; eksiksizdi, geride bir şey kalmamıştı. O da normaldi. Kalanları ayağımın dibindeki kovaya attım.

"Bir şey daha var," diye uyardım.

Betsy başını onaylar gibi salladı. Bunu daha önce yaşamıştı.

"Biraz sabret. Birkaç saniye sürecek. Ama acıtabilir."

"Yap gitsin."

Betsy'nin karnını yoğurdum, elimin topuğunu sağa sola yuvarlayarak kasılmasına yardım ettim. Kızcağız irkildi ama çığlık atmadı ve sonra da bebeği emzirmekten başka yapacak bir şeyi kalmadı.

"Adı ne olacak?" diye sordum.

"Mary."

Acı demektir, diye düşündüm ama benden bekleneni yaparak genç anneye onaylayan bir gülümsemeyle karşılık verdim.

Kadınlar Betsy'yi temizledi, kasıklarını temiz ve kuru bezlerle sardı. Bunlar sonraki birkaç gün boyunca saat başı değiştirilecekti.

Saat sabahın dört buçuğuydu –şafağın sökmesine hâlâ saatler vardı– ve Betsy'nin kadınları son pisliği temizlemek ve biraz da olsa uyumak için odadan sıvıştı. Bir hafta boyunca dönüşümlü olarak Betsy'ye ve çocuklarına bakacaklardı. Genç demircinin karısının dinlenme namına görüp göreceği de bundan ibaret olacaktı.

Kirli önlüğümü çıkarıp ellerimi tekrar yıkadım, sonra da gevşemiş saç tutamlarımı geriye atıp bağladım ve yatağın kenarına oturup ilk geldiğimde ikram edilen ve artık iyiden iyiye soğumuş olan çayı içtim. Birkaç dakika boyunca anneyle çocuğu izledim.

"Charles'a her şeyin yolunda olduğunu haber vereyim mi?" diye sordum.

"Evet," dedi Betsy, "ama kızarsa söyleme bana."

"Kızmaya hakkı yok. Ona güzel bir çocuk verdin."

"*Hakkı* olup olmaması hiçbir şeyi değiştirmiyor."

Ona güvence vermeden önce sakinleşmek için derin bir nefes aldım. "Charles'ı dert etme sen. Onu ben hallederim. Sen kızının tadını çıkar."

Clark ailesi üç ilçenin tek demirci ocağına bitişik küçük bir kulübede yaşıyordu. Kısa bir yürüyüştü ama ben yine de at

binerken kullandığım pelerine büründüm. Dışarıdaki keskin hava yüzüme bir tokat gibi çarptı, doğum odasının neredeyse boğucu sıcaklığından sonra şok ediciydi. Her nefeste burnum sızlıyordu. Gece berrak ve serindi, ay mağrurdu ve mürekkep karası göğe yayılmış yıldızlar parlaktı.

Demirci ocağının kapısını çalmaya bile uğraşmadım. Charles bütün o gürültüde beni duyamazdı zaten. Doğrudan kapıyı ittim. Betsy'nin kocası içeride volta atıyor, küfürler savuruyor ve dualar mırıldanıyordu. Tamamen çaresizdi ve karısının az önce çektiği ıstırabın tüm sorumlusu oydu.

Beni görünce başını kaldırdı ve elindeki çekici akkor hâlindeki demir çubuğa öyle bir kuvvetle indirdi ki titreşimleri sertleşmiş toprak zeminden bile hissedebildim. Oda kızgın metal ve pişmiş çamur kokuyordu. Ter ve korku kokuyordu. Charles Clark doğruldu, çekicini bir kenara koydu ve alnına yapışan ıslak saç tutamını eliyle geri itti. Şakaklarındaki seyrelme yüzünden otuzunu epey geçkin görünüyordu. Koyu saçlar. Koyu gözler. Koyu sakal. Eğer demirciliğe ilgi duymamış olsaydı korsanlık Charles için iyi bir seçenek olurdu.

Bana kaçamak bir bakış attı, sonra gözlerini kaçırdı.

"Karım yaşıyor mu?" diye sordu, ardından hissettiği o ani duygu selini gizlemeye çalışır gibi boğazını temizledi.

"Evet. Elbette. İyi ve sağlıklı."

Karşımdaki adamın titrediğini görmeye bu kadar yaklaştığım başka bir an olacağını sanmıyordum. Rahatlama bedeninden aşağı bir ürperti misali indi, dizleri çözüldü, sonra kendini toparladı ve bana döndü.

"Peki çocuk?"

"Kızının çok güçlü ciğerleri var."

Yüzü dağılıp gitmedi; çöktü. Çenesindeki kasın kilitlendiğini, dişlerini gıcırdattığını gördüm. Sonunda yutkundu ve, "Betsy ona bir ad verdi mi?" diye sordu.

"Mary."

"Oğlan olmasını umuyordum."

"Biliyorum."

"Ocağı devralması için. Yardıma ihtiyacım var. Ben..." Charles kendini toparladı, utanmıştı. "Kızlarımı *seviyorum*."

"Aksini söylemedim."

"Ama daha çok yardıma ihtiyacım var. Yapacak iş çok ve oğluma bir şeyler öğretmek istiyordum."

Charles'a *oğul* diye bir şey olmadığını ya da bir bebeğin – oğlan bile olsa– ocağa hiçbir yardımı olamayacağını söylemeye gerek görmedim. Herhangi bir oğlanın –tabii o da olursa– aile işletmesine ufacık bir katkı yapabilmesi için en azından on yıl geçmesi gerekirdi.

"John Cowan var ya yardım için. Hem hâlâ oğlun olabilir. Betsy daha genç. Sen de öyle."

Charles önemli bir karar vermeye çalışırmış gibi başını aşağı yukarı salladı. "Bir dahaki sefere daha çok deneyeceğiz. Emin olacağım."

Ahmak adam.

Parlak tuğlalara doğru bir adım attım ve elimi uzatıp Charles'ın önkoluna koydum. Kolları kaslıydı ve yara izleriyle doluydu. Ateşten dolayı iyice ısınmıştı. Üzerindeki tüyler çoktan yanıp gitmişti.

"İlk birkaç ay uğraşma," dedim ona. "En azından. Bir oğlan istiyorsan karının bedeninin iyileşmesine zaman tanımalısın. Hem o zaman bile ne olacağını Tanrı seçer, sen değil. Ne demek istediğimi anlıyor musun?"

"Zalim değilim," dedi.

Sadece talepkâr ve nankörsün, diye düşündüysem de bunu dile getirmedim. Bu adam gerçeğe kulak verecek türden biriydi ama yalnızca dolaylı söylenirse.

"Fakat Betsy'nin şimdi daha fazlasına ihtiyacı var. Ona karşı *nazik* ve sabırlı olmalısın."

Adam hiçbir şey söylemedi, ben de kolunu son bir kez sıktım ve onu işiyle baş başa bıraktım. John Cowan bu akşamlık işini bitirmiş, ocağın diğer ucundaki tavan arasına çekilmişti. Genç adam iriydi, öküzden hâlliceydi ve pek de zeki sayılmazdı. Bu dünyaya yeni gelmiş candan ve ustasının çekicinin çınlamalarından bihaberdi; şu anda derin bir uykuya gömülmüştü. John'un günleri metal çınlamalarıyla geçiyordu, rüyaları neden farklı olsundu ki?

Kulübeye geri döndüm, ocağın yanındaki boş bir yere iliştim ve benim için bırakılmış saman paletine uzandım. Birkaç saat sonra Betsy'nin kadınları yeni bir canın hayata gelişini kutlamak için yemek hazırlamaya kalkacaklardı. Hallowell'da yaygın bir ritüeldi bu. Bir çocuk doğar ve bir yemek verilirdi. Kimi zaman keten örtülü sofrada zarif bir ziyafet, kimi zaman aceleyle hazırlanmış sade, soğuk bir sunum olurdu. Bazen yedek bir yatakta uyurdum, bazen uyuyacak yer bile olmazdı. Birden çok geceyi başım düşer düşmez uyanarak, oturur vaziyette geçirdiğim oldu. Ama bu gece, katıldığım doğumların çoğu gibiydi: mütevazı bir ev, normal bir doğum, sade bir yatak ve sabahleyin de doyurucu bir kahvaltı.

Pelerinimin altına kıvrılarak tavanın kaba kesilmiş kirişlerine baktım, etraftaki sesleri dinledim. Betsy'nin kadınlarının küçük horultuları, hışırtıları, fısıltıları. Gözlerim ağırlaşırken ön kapı açıldı, Charles gıcırdayan zeminden geçerek yatak odasına yöneldi. Öfkeli sesler bekledim ama yalnızca karısına usulca fısıldayan bir adam duydum.

*

Gözlerimi yeni kapamış gibiydim ki omzumda büyük, nasırlı bir el hissederek uyandım. Charles tepemdeydi; diğer elinde bir fener, sesinde telaşlı bir tını vardı.

"Bayan Ballard," diye fısıldadı. "Kalkmalısın."

Gece bir şeylerin ters gitmiş olabileceği vehmine kapılarak anneyle çocuğu bıraktığım odaya baktım.

"İyiler." Ön kapıyı işaret etti. "Ama seni görmeye gelen biri var. Acilmiş."

Uykuya dalışımın üzerinden olsa olsa bir saat falan geçmişti. Başımda örümcek ağları, gözlerimde pamuk varmış gibi hissettim ama pelerinimi omuzlarıma biraz daha sardım ve Charles'ın peşinden dışarı çıktım. Dışarıdaki soğuk, aniden ve acımasızca yüzüme çarpınca nefesim kesildi, ürperdim.

Charles feneri kaldırınca at üzerinde oturan adamı tanıdım. Orta yaşlı, orta boylarda, orta karar yakışıklı bir adamdı ama oğlumla birlikte bir salın üzerinde Long Reach yolunu yarılamış olması gerekirken neden burada olduğunu anlamıyordum.

James Wall, ancak bütün gece dondurucu soğukta uyanık kaldıktan sonra görülebilecek türden bir yorgunluk içindeydi. Gözleri kızarmıştı, saçları darmadağınıktı, yüzü tıraşsızdı. Çatlamış dudaklarını yaladı. "Kusura bakma, Martha, rahatsız etmek istememiştim," dedi. "Ama seni kasabaya çağırıyorlar. *Hemen*."

"Jonathan'la birlikte saatler önce sala binip yola çıktığınızı sanıyordum."

"Çıktık," dedi. "Ama bir kaza oldu."

WATER CADDESİ

"Ne oldu?" diye sordum James'e, demirhaneden çıkar çıkmaz. Betsy'yi kontrol edip tıbbi çantamı almam sadece bir ânımı almıştı. Bu sırada James de atımı eyerlemişti. Gerçi Brutus işini pek kolaylaştırmamıştı. James, atımın ısırmaya kalktığı omzundaki ağrıyan yeri ovuyordu.

Titrek bir nefes aldı. "Dawin İskelesi'nden dün gece geç saatte ayrıldık, nehir buz tutmaya başlayınca," dedi. "Ben, Sam ve Jonathan. Nehrin ortasında hâlâ açık bir kanal vardı, aşağı yukarı on beş metre genişliğindeydi. Tahtaları Long Reach'e götürmeye yetecek vaktimiz olur diye düşündük ama bir saat kadar önce buz her yanımızı sardı. Hiç böyle bir şey görmemiştim, Bayan Ballard. Sanki salı bütün bütün yuttu. Bir dakika önce akıntıyla gidiyorduk, bir dakika sonra olduğumuz yerde kalakaldık. Sam Dawin kıyıya ulaşmaya çalışırken suya düştü."

"Suyun altında mı kaldı?"

"Neredeyse kalacaktı. Neyse ki tam düşerken kenara tutundu. Ayak parmakları dibe anca değdi. Ne kadar uzun olduğunu bilirsin. Epey uğraştık ama onu çıkardık. Jonathan da yardım edersin diye onu doğruca sizin eve götürdü."

"O hâlde acele etsek iyi olur," dedim, topuklarımı Brutus'un böğrüne bastırarak. At şahlanır gibi ileri atılıp dörtnala kalktı. James'in bize yetişmesi birkaç saniye sürdü.

"Kusura bakma, Bayan Ballard ama değirmene geri dönmüyoruz," dedi James. "Amos Pollard seni hana götüreyim diye yolladı beni."

"Amos'un bununla ne ilgisi var?"

"Sam buzun altına girdiğinde bir ceset görmüş." Şaşkın bakışımı görünce açıkladı: "Bir adam. Ölü ve donmuş. Onu buzdan biz çıkardık. Ben, Amos ve birkaç kişi daha. O yüzden hana gidiyoruz. Amos, cesedi önce senin görmende ısrar etti. Başkalarından önce. Bununla özel olarak ilgilenebileceğini söyledi."

Yıllar boyunca payıma düşenden çok daha fazla ceset görmüştüm ama onları görmeye gitmeyi hiçbir zaman bir *ilgi alanı* saymazdım. Zaman zaman bir mecburiyetti, şüphesiz, ama asla zevk aldığım bir şey değildi.

Gökyüzü mürekkep siyahından kurşunî bir renge dönüyordu; başımı yana çevirip James'in profilini inceledim. Ağzının özenle ayarlanmış hâlini. Çatık kaşlarını. Dizginleri sımsıkı tutan ellerini.

"Bana söylemediğin ne? Nehirden kimi çıkardınız?"

Uzun bir sessizlikten sonra, "Söylemesi zor," dedi..

"Yani söylemek *istemiyorsun?*.."

"Yani *söyleyemem*. Şu anda kimsenin söyleyebileceğini de sanmıyorum." Yutkundu. "Epey yarası var... şey, özellikle yüzünde."

James Wall berbat bir yalancıydı. Bu beceriyi edinmesi için bir on yıl ve üstüne de epeyce hayat tecrübesi gerekecekti. Tekrar yola dönerken çenesini sıkmasından anlamıştım; belki yalan söylemiyordu ama bir şeyleri gizlediği kesindi.

"Peki," dedim tatlı bir sesle. "*Sence* buzdan kimi çıkardınız?"

Sorum onu irkiltti ve sonuçlarını düşünmeye vakit bulamadan cevap verdi. "Joshua Burgess."

Ah.

O ismi duyduğumda hissettiğim rahatlamaya –hayır, *sevince*– kendim de şaşırdım. Ne tuhaf bir mucize. Burgess'ın yaptıkları yüzünden bir ipin ucunda sallandığını görmeyi umuyordum ama ölü ölüdür. Bu habere üzüldüğümü söyleyemezdim.

Yine de Amos'un neden beni çağırdığını hâlâ anlamıyordum, bunu James'e de söyledim.

"Ortalıkta epey bir..." Uygun kelimeyi bulmakta tereddüt etti. "*Hasar* var... sadece yüzünde değil, yani. Ölüm sebebini birinin resmen beyan etmesi gerekecek. Olası bir soruşturma için resmî olması lazım."

Yaralanma. Zarar. Farklı kelimeler, farklı anlamlar.

"Amos Pollard, Dr. Cony'nin bu işin üstesinden gelemeyeceğini mi düşünüyor?"

"Doktorun Albay North'la yakın dost olduğu bilinir."

Zihnim hızla çalışıyordu; James özenle seçtiği kelimelerle çizdiği noktaları birleştirecek vakit bulamadan ben çizgileri çekmiştim.

"Demek buldukları *gerçekten* Joshua Burgess? Ve biri onu öldürdü?"

Cevap vermedi. Hatta zihnindeki soruyu soracak cesareti toplamaya çalışırken dudakları büzüldü.

"Sence Rebecca Foster doğruyu mu söylüyor? Albay North ve Joshua Burgess hakkında?" Kendi cüretinden utanıyor gibiydi, rüzgârdan kızaran yanakları daha da alardı. "Sence ona gerçekten de iddia ettiği gibi tecavüz ettiler mi?"

Aradan aylar geçmiş olmasına rağmen, Rebecca Foster'ın görüntüsü zihnimde hâlâ capcanlıydı. Genç kadını, saldırıdan birkaç gün sonra, evde çocuklarıyla yalnız bulmuştum. Kocası uzaklardayken kolay bir av olmuştu. Yarılmış dudağıyla, morarmış gözüyle, ezilmiş elmacık kemiğiyle ilgilenmiştim. Gövdesini, kollarını, kalçasını, bileklerini ve ayak bileklerini kaplayan koyu mor çürükleri incelemiştim. Kırık kemik ya da kesik aramış, onarabileceğim pek az şey bulmuştum. Onların açtığı türden bir yarayı iyi etmek mümkün değildi. Bu tür morlukları daha önce de görmüştüm. Ne anlama geldiklerini biliyordum. Bu yüzden genç ve güzel papaz karısını yıkayıp temiz kıyafetler giydirmiştim. Bir battaniyeye sarmıştım. Sonra da oturup genç

kadının göğsüme kapanarak ağlamasına izin vermiştim. Saçını okşamış, kulağına yumuşacık bir sesle fısıldamıştım. Rebecca Foster kendini tüketip göz pınarları kuruyana kadar bekledikten sonra da ondan o korkunç, yürek paralayan itirafı almıştım ki bu yükü tek başına taşımak zorunda kalmasın.

Dinlemek, tecrübeyle öğrenilen bir beceriydi. Yatak başlarında ve doğum odalarında kadınların kendilerini doğuma getiren o gizli eylemlerini paylaşmalarını bekleyerek geçen uzun yılların meyvesiydi. Bu sırların dalgalar hâlinde geldiğini bilirim. İlk önce korkunç itiraf, ardından daha küçük ama daha derin detaylar. Kaçamak bir bakış. Gizli, cinsel imalar içeren bir dokunuş. Tutkunun ve kontrolün yitirildiği o anlar. Ama bazen –en kötü zamanlarda– Rebecca'nın dört ay önce bana o bölük pörçük, dağınık anlatımıyla aktardığı hikâyeye benzer bir öykü yaşanır. Benim görevim zaman zaman da vahşet ve zorbalık hikâyeleri dinlemektir. Kendilerini hiç işlemedikleri günahlardan söz ederken bulan kadınların hikâyelerini. Başlarına gelebileceğine bile inanmadıkları şeyleri anlatırlar. Tüm güçleriyle karşı koydukları eylemleri. O öğleden sonra Rebecca'yla birlikte, ben de olduğum yerde taş kesilmiş gibi durmuş, sessiz kalmıştım. Onu arada bir başımla onaylayarak cesaretlendirmiştim, kelimelerle değil. Hayır. O an konuşamazdım. Sesimi duymak bile kızın ölüm sessizliğine bürünmesine neden olurdu, bunu biliyordum. Bense her ne olursa olsun, iki şeyden emindim: Rebecca'nın bana her şeyi anlatmaya ihtiyacı vardı, benim de ona yapılanların cezasını kimin çekmesi gerektiğini bilmeye.

"Evet," dedim sonunda James'e, boğazımdaki öfke yumrusunu zorla yutarak. "Rebecca doğruyu söylüyor ve anlattıklarının her kelimesine inanıyorum. Ona verdikleri zararı gördüm. Yine de Joshua Burgess'ın yaptıklarının bedelini asılarak ödemesini umuyordum."

James bana baktı; ağzı sıkı, kararlı bir çizgiye dönüşmüştü. "Asılmadığından bu kadar emin olma," dedi.

POLLARD'IN HANI

Bir şeyler yanıyordu. Kasabaya daha dört yüz metre kala kokusunu almaya başlamıştım ve bir an için bu sabah Hallowell'a ölümün peşi sıra yıkımın da geldiğinden korktum. Ama virajı döndüğümüzde, bunun yalnızca hanın iki yığma taş bacasından çıkan kalın dumanlar olduğunu gördüm. Islak odun genelde iyi yanmaz ve duman sis gibi çökerek havaya bir koku yayar. O yoğun ve keskin koku burnumu sızlattı.

Pollard'ın Hanı şafağın sökmesinden hemen önceki gökyüzüne karşı karanlık bir silüet gibi yükseliyordu. Water ve Winthrop Caddeleri'nin kesiştiği yerde, hem Coleman'ın Dükkânı'na hem de Kennebec Nehri'ne bir taş atımı mesafede, tam köşede yer alıyordu. Yapının kendisi, basit direk-kiriş tarzında tasarlanmış iki katlı bir dikdörtgendi ve içinde yürütülen kamusal işleve göre kullanım amacı da değişirdi: han, mahkeme, loca, toplantı salonu... ya da bu durumda morg.

Bu tür şeyler pek de sıra dışı sayılmazdı. Geçen eylülde, Boston milisleri Hallowell'dan –Yerlilerin köyümüze verdiği adla Hook'tan– geçtiğinde, han kışla olarak kullanılmıştı. Burada iki hafta kamp kurmuş, sert içkiler içip yerde uyumuşlardı. Pittston'daki birliklerine katılana kadar böyle sürüp gitmişti bu. Sonrasında han haftalarca gübre ve yıkanmamış erkek kokmuştu. Bundan tam dokuz ay sonra, Sarah White'ın

kızını doğurtmuştum: Boston milislerinin epey uygunsuz ama tartışmasız kalıcı bir hatırası. Hâlâ evlenmemiş olan kız, kasabanın kadınları arasında dedikodunun gözde konusu olmuş ve –ne yazık ki– erkeklerin de ilgisini çekmişti. Bana gelince, kıza acıdım –güzel yüzler ve talihsizlikler çoğu zaman el ele gezerdi– ama ona duyduğum sevgi azalmadı. Sarah yıllardır kızlarımla arkadaştı ve kadınların kendilerini doğururken bulmasına neden olan sayısız adaletsiz yolu en iyi ben anlardım.

"Cesedi başka bilen var mı?" diye sordum.

"Bildiğim kadarıyla yok."

"Onu buzdan çıkarmak için kaç adam gerekti?"

"Yedi. Hepsini Amos seçti."

Amma da tesadüf, diye düşündüm.

Bakışlarımı Water Caddesi boyunca şöyle bir gezdirince Hallowell sakinlerinin dışarı çıkmasalar da ayakta olduklarını gördüm. Evlerde perdeler açılıyor –içeride fenerlerin sıcak ışığı görünüyor– ve çocuklar, karla ağırlaşmış saçakların altında odun topluyordu. Birden fazla hamarat ev kadını, bir yandan esnemesini bastırırken bir yandan da kapısının önündeki basamakları süpürüyordu. Bu sabahki olayların haberi Albay North'a ulaşana –bacasından yükselen dumanı beş ev öteden gördüm– ve ardından nehrin karşısı kıyısındaki Fort Western'e ve Dr. Cony'ye yayılana kadar geçecek süre çok kısaydı. Cesedi, onlar işlerime karışmadan ya da bütünüyle kontrolü ele geçirmeden önce inceleyebilirsem şanslı sayılırdım.

James, Brutus'un üzerindeki tüneğimden inmeme elinden geldiğince yardım etti –benden on üç santimetre kadar kısaydı– ve iki dizgini de bağlama kazığına bağladı. Ben pelerinimden sıyrılıp Ephraim'in Noel hediyesi olarak aldığı oğlak derisi eldivenleri çıkarırken, o da tıbbi çantamın kayışını eyerden çözdü. Eldivenleri eteğimin iki yanındaki yırtmaçlardan geçirip altına dikilmiş ceplere tıkıştırdım ve sonra zaman içinde edindiğim o kayıtsız ifadeyi takındım.

James geçmem için kapıyı açık tutup kalın koluyla beni buyur etti. "Önden buyur."

Sokaktaki hiç kimseyle göz göze gelmemeye dikkat ederek ve bunun yalnızca erken saatte yapılmış *sıradan* bir ziyaretmiş gibi görünmesine özen göstererek ön basamakları çıktım ve eşiği geçtim. Bir anda curcuna koptu. Adamlar yerlerinden fırlayarak bağırmaya başladı. Eller kollar havada savruluyordu. Hanın arkasındaki bir kapıyı işaret ettiler. Üçünün elinde sert elma şarabı kupası vardı. Hiçbiri beni selamlamayı akıl etmedi. İçlerinden biri şimdiden sarhoştu. Chandler Robbins yüzünde kadehlerine hızla ve acımasızca saldırmış bir adamın aptal ifadesiyle sandalyesinde sallandı.

"Şşşt," dedim sertçe, ellerimi belime dayayarak. Ben odayı tarayıp yedi adamın her birinin doğrudan gözlerinin içine bakarken hepsi sessizliğe büründü. "Bir açıklama bekliyorum. Sakıncası yoksa tabii."

Yirmi yaşında genç bir adam olan Moses Pollard gruptan ayrıldı ve çenesini kaldırdı. Geniş omuzlu, ince belliydi ve yaşlandıkça daha da güçlenecek bir adamın duruşu vardı üzerinde. Fakat konuştuğunda, İskoç annesinden aldığı o yumuşak ve nazik aksan kendini gösterdi.

"Geldiğiniz için saolun, Bayan Ballard," dedi. "Arka tarafta. Adamı diyorum. Buzun içinden çıkarıp aldığımız adamı." Moses bana –yine annesinden kalma– o yamuk, yarım gülümsemesiyle baktı ama, "Onu masalardan birine yatırasımız gelmedi, malum, birazdan o masalarda yemek yicez. Temizlik meseleleri neyse de, annem dedi ki, yulaf lapalarını kaşıklarken onlara bakan mevta bi adam görmek kahvaltı cemaatını korkutup kaçırırmış," derken kelimeleri özür diler gibi bir ağırlık taşıyordu.

Amos Pollard, ağır kolunu oğlunun omuzlarına attı ve hırıltı mı yoksa kahkaha mı olduğu belirsiz bir ses çıkardı. Moses'ın taze ve esnek tınısından çok farklı olan sesi, birinci kuşak bir Alman yerleşimcinin gırtlaktan gelen bariton tınısını

taşıyordu. "Bizim hanım dedi ki, hele bi onnara izin vereymişim, boynumu koparırmış."

Bahsi geçen masaların sayısı on kadardı ve adamların oturduğu masa hariç hepsinin üzeri silinmiş, oturakları altına itilmiş ve üzerlerine de sıcak bir ışıkla parlayan fenerler konmuştu. Her biri sekiz kişi alabiliyordu ve onlarca yıllık kullanımın ardından tabaklardan ve dirseklerden aşınarak pürüzsüzleşmişlerdi. Pollard'ın Hanı'ndaki çoğu şey gibi –sahipleri de dâhil– oda sağlam ve dikdörtgen yapılıydı. Odanın her iki ucunda, her biri bir bahar boğasını kızartacak kadar büyük açık şömineler bulunuyordu ve bu da buraya eski bir İngiliz malikânesindeki Büyük Salon havası veriyordu. Yerler döşeme taşındandı ve tertemiz süpürülmüştü. İçerisi mum isi, ahşap cilası ve –anlayabildiğim kadarıyla– dünkü akşam yemeği olan yahni ve patates kokuyordu.

İhtiyar Pollard, köşeli bir çenesi ve kocaman elleri olan tıknaz bir adamdı. Hanı sanki küçük bir şehirmiş, kendisi de belediye başkanıymış gibi yönetirdi fakat oranın gerçek kalbi; cömertliği, neşesi ve yemek pişirmekteki maharetiyle Hook bölgesinde çok sevilen karısı Abigail'di. Abigail'in şu anki nahoş meseleden uzak durduğuna emindim. Abigail, öğle yemeğine kadar beş kazı kesip tüylerini yolarak temizleyecek ve kızartabilecek türden bir kadındı ama insan kanı görmeye dayanamazdı. Hayatımda ona benzer birkaç kadınla karşılaşmıştım sadece ve normalde çıtkırıldımlığa hiç sabrım olmasa da Abigail için bir istisna yapardım çünkü bu hâli onda sevimli duruyordu.

"Nasıl yardımcı olabilirim?" diye sordu Moses, babasının yanından uzaklaşarak.

İyi bir izlenim bırakmaya çalışıyordu. Kızım Hannah'ya nasıl baktığını görmüştüm; sanırım ona kur yapma fikrini aklından geçirmeye başlamıştı.

"Emin değilim. Önce onu görmem gerek."

Amos, o devasa sol elinin parmaklarını teker teker çıtlattı; çıkan sert sesten ötürü yüzümü buruşturdum. Sanki ağaç dallarını kırıyordu. "Pek hoş bir manzara değil, Martha," dedi.

Doğrudan gözlerinin içine baktım ve ona, "Yaptığım işin pek hoş bir yanı yok zaten," dedim.

Amos beni arka odaya doğru yönlendirdi; ancak Moses'ın yanından geçerken ona onaylayan, kurnaz bir gülümsemeyle baktım. Çocuğu tanıdıkça ondan daha çok hoşlanıyordum. Hık demiş babasının burnundan düşmüş gibi görünse de kalbi ve insanlarla iletişim kurma becerisi annesini andırıyordu.

Bir kolumun altında tıbbi çantamı, diğerinde ise binici pelerinimi taşıyordum. Adamlar, dâhil edildikleri için kendilerini önemli hissederek ama birbirlerinden pek de ayrılmadan arkadan geliyorlardı. Zemin boyunca yürürlerken sırayla anlamsız şeyler mırıldanıyorlardı.

"Kennebec Nehri'nin Bath'e kadar, hatta daha ötesine kadar donduğuna kalıbımı basarım."

"Evet, muhtemelen bir düzineden fazla tekne bahara kadar mahsur kalmıştır."

"Dizim soğuktan şişti. Ata binmek için yeterince doğrultamıyorum."

"Şu zenci kadının Hook'a döndüğünü duydunuz mu?"

Bu son yorum dikkatimi çekti; kadının iyi görünüp görünmediğini sormak için omuzumun üzerinden Seth Parker'a şöyle bir baktım ama o depo kapısına bakıyordu ve soruyu yüksek sesle sorduğunun farkında değilmiş gibiydi. Bu adamlar nehirden bir ceset çıkarmış olabilirlerdi ancak cesede yaklaştıkça huzursuzlukları elle tutulur bir hâl alıyordu. Depo kapısı tekinsiz bir gıcırtıyla açıldığında hep birlikte geriye çekildiler.

Ya sabır. Başımı iki yana salladım. *Erkekler ve ölüm: ya suçludurlar ya da korkak.*

Ana odadan gelen dikdörtgen bir ışık hüzmesi yeri ve adamın yattığı masanın alt kısmını aydınlatıyordu ancak figürün

kendisi bükülmüş uzuvlardan ve dolanmış, donmuş kıyafetlerden oluşan karanlık bir yığındı.

"Bir fener lütfen," dedim, omuzumun üzerinden Moses'a bakarak. "Hatta iki tane olsa daha iyi olur."

Çok geçmeden, her iki elinde birer fenerle döndü. Adamlar geçmesi için kenara çekildiler ve o da fenerleri masanın iki ucuna yerleştirdi. Aniden yayılan sıcak ışık, cesedi ilk kez net olarak görmemi sağladı.

İki şey ânında gün gibi açığa çıktı.

Bu kişi –hiç şüphesiz– Joshua Burgess'tı.

Ve asılmıştı.

Işıkla birlikte sadece ceset değil, deponun tamamı da aydınlanmıştı. Yiyecekler duvarlara istiflenmiş, köşelere yığılmış ve tavan kirişlerine asılmıştı. Tavandan sarkan jambon butları ile masada boylu boyunca yatan ceset arasındaki tezat, sırtımdan bir ürpertinin geçmesine neden oldu. Bu manzara arkamdaki adamlardan birinin öğürmesine yetmişti.

Masaya doğru yaklaşırken geri çekilen ayak seslerini, huzursuz kıpırdanmaları ve aniden çöken sessizliği görmezden geldim. Nabzımın yavaşlaması ve zihnimin sakinleşmesi ihtiyacı dışında her şeyi yok saydım. Bu, sonradan öğrendiğim ve tüm kargaşayı, korkuyu ve kaosu bir kenara ittiğim bir konsantrasyon biçimiydi. Burnumdan derin bir nefes aldım; lamba yağı, soğan ve tuz kokularını içime çektim –ama kan, çürüme ya da kusmuk kokusu yoktu– ve tıbbi çantamla pelerinimi yere bıraktım. Sonra bileklerimdeki düğmeleri açıp kollarımı –önce sağ, sonra sol– dirseklerime kadar sıvadım. Çantamın içinde temiz, sıkıca rulo yapılmış keten bir önlük vardı. Uzun süreli kullanımdan lekelenmiş ve iyice yıprandığından yumuşamıştı. Onu çıkarıp başımdan geçirdim ve arkamdan bağladım. Tüm bunları yaparken bakışlarım merakla cesedin muhtelif noktalarında geziniyordu.

"Moses?"

Yanımda bitti. "Buyrun?"

"Sıcak suyla dolu bir leğene ve temiz bezlere ihtiyacım olacak."

Şaşkınlıkla bir kez gözlerini kırptı, sonra konuşmak için ağzını açtı ama aklındaki soruyla boğuştuğunu görebiliyordum. Saygısızlık etmek istemiyordu ama emirlerin gereksiz olduğunu düşünüyordu. Sonunda, ben sözünü kesmeden önce sadece tek bir kelime edebildi. "Ama..."

"Evet. Ölü olduğunu biliyorum."

"O zaman neden onu temizlemekle uğraşıyorsunuz?"

Basitlik kisvesine bürünmüş acımasız bir soruydu bu. Topluluğumuzu ikiye bölen skandalda hangi tarafa sadakat beslediğini ele veriyordu. Bir suçlunun cesedi neden temizlensin ki? Bir tecavüzcünün?..

Arkamızdaki kapı eşiğinden çeşitli homurtular ve onaylama mırıltıları geldi. Anlaşılan Amos Pollard'ın bu sabahki tüyler ürpertici görev için seçtiği adamların hepsi Rebecca Foster'dan yanaydı.

"Onu temizlemeyeceğim. Muayene edeceğim," dedim, gayet doğal bir tavırla. "Bunu yapıyorum çünkü benim işim bu."

Omuzumun üzerinden şöyle bir bakınca şömine ateşinin harlandığını gördüm ama yine de o sıcaklığın depoya ulaşması zaman alacaktı. Soğuk sanki kıyafetlerime, iliklerime işleyecekmiş gibi nemli ve kötücül bir his yayıyordu. Bu yüzden ellerimi önlüğüme sürterek, deri ve ketenin sürtünmesiyle yaratabildiğim kadar sıcaklık yaratmaya çalıştım.

Birkaç dakika sonra elinde küçük bir leğen ve bir yığın temiz bezle döndüğünde Moses'ı sınamaya karar verdim. Ne de olsa bir anne olarak buna hakkım vardı ve şayet kızımla evlenmeye niyetliyse böyle bir durum karşısında Hannah'dan daha az metanet göstermesi kabul edilemezdi. Bir yanının deri gibi sert, babası gibi korkusuz olmasına ihtiyacım vardı. Annesi gibi zayıf mideli olması işe yaramazdı.

"Hâlâ yardım etmek istiyor musun?" diye sordum, çenemi yana eğip Moses'a meydan okuyan bir ifadeyle bakarak.

Kararsızlığının tek işareti bir kez sertçe yutkunmasıydı. "Evet."

"O zaman bana yardımcı olabilirsin."

Bakışları temkinliydi ama başıyla onayladı. Bu da beni memnun etmeye yetti ve onu ışıl ışıl bir gülümsemeyle ödüllendirdim. Bu manzara Moses'a güç vermiş gibiydi, biraz daha dikleşti. Kocam tebessümlerim konusunda cömert davranmadığımı, karşımdakinin onları hak etmesini beklediğimi söylese de bence bana haksızlık ediyordu. Genellikle gülümseyecek çok az şey oluyordu, ben ne yapayım?

"Ne yapabilirim?" diye sordu Moses.

"Çantamda makas var. Onu bul, lütfen."

Makası kolayca buldu, ardından yeni talimatlara hazır hâlde arkamda, hafif çaprazımda durdu.

Hâlâ Joshua Burgess'ın saçlarına ve gövdesine yapışık buz parçaları olsa da bunların bir kısmı eriyip damlamaya başlamış, ayaklarımın dibindeki taş zemine sıçrıyordu. Saçlarını ağzından çekip geri yatırarak şakağındaki uzunlamasına, çilek lekesini açığa çıkardım. Artık cesedin kimliği konusunda hiçbir şüphe kalmamıştı. Hook'ta böyle bir lekesi olan tek adam Burgess'tı.

Hallowell'ın adamları buzu baltalarken gömleğinin ve pantolon paçalarının bazı kısımları kesilmişti. Ancak asıl dikkatimi çeken, kırılmış ve doğal olmayan bir açıyla yan yatmış boynuydu. Çenesinin altında ip yanıkları ve boynundaki dikey bir yarıktan dışarı fırlamış, muhtemelen nefes borusu olan dehşetengiz, beyaz bir çıkıntı vardı.

Peki ama ip neredeydi?

"Moses?" diye seslendim.

"Buyrun?"

"Bu sabah sen de diğerleriyle gitmiştin, değil mi?"

"Evet."

"Buzdan çıktığında adamın boynunda ip var mıydı?"

"Hatırladığım kadarıyla yoktu."

"Diğerlerine de sor lütfen."

Topuklarının üzerinde döndü ve bir kedi kadar sessizce depodan çıktı.

Neredeyse elli beş yıllık ömrümde sadece bir kez asılmış bir adam görmüştüm ve o da bundan oldukça farklı görünüyordu. Gerçi o vakada, düşüş gerçekleşmemişti. Düzgün yapıldığında, asılan şahsın boynu kırılır ve korkunç da olsa hızlı bir ölümle karşı karşıya kalırdı. Yanlış yapıldığında ise yüzün morarmasına, dilin ve gözlerin dışarı fırlamasına neden olan yavaş bir boğulmaya yol açardı. Joshua Burgess'ın gözleri açıktı, fal taşı gibiydi ama yüzündeki ifade boğulmadan ziyade şaşkınlık ifadesiydi. Ne var ki dudağı patlamış ve birkaç dişi kırılmıştı.

Fakat yine de bir ip olmalıydı. İster darağacından ister ağaçlardan ister köprülerden sarkıtılsınlar, asılan adamlar ipleri kesilerek indirilmeliydi. Başparmağımı boğazındaki aşınmış derinin üzerinde gezdirirken aklıma *ölü yük* tabiri geldi.

"Kimse ip falan görmemiş," dedi Moses, geri dönerek.

Öyleyse katil onu yanında götürmüştü.

Bu beni huzursuz etti ama şimdilik bir kenara bıraktım.

Burgess evli değildi. Winthrop Caddesi'nin dört buçuk kilometre aşağısında, üçüncü sıra parsellerden birindeki küçük bir çiftlikte yaşıyordu. Ölmeden önce yani. Bu parseller –en küçük, en az arzulanan ve nehre en uzak olanlar– genellikle imkânları kısıtlı ve bağlantıları az olan bekâr erkeklere veya eski milislere verilirdi. Burgess, Hallowell'e geldiğinden beri değirmen ticaretine dâhil olabilmek için nehir kıyısında bir parsel istediğini gizlememişti. Ancak Ephraim'e göre bu parselleri bulmak zordu ve hepsi çoktan kiralanmıştı.

Fakat gerçek şu ki Burgess'ın bir çiftliği vardı ve orada artık o öldüğü için bakılması gereken bir sürü hayvan bulunuyordu. Burgess'ın saç derisi boyunca parmaklarımı gezdirip

uzun ve kirli saçlarının arasına gizlenmiş olabilecek yaraları ararken bunu Moses'a çıtlattım.

"Gidip babama söyleyeyim," dedi, "bakalım onları toplamaya birini gönderebilir mi."

Burgess'ın kafa derisinde herhangi bir kesik olmadığını tespit ettiğimde Moses geri dönmüştü.

"Hayvanları komşulara taşımaları için üç adam gönderdi. Ayrıca evdeki değerli eşyaları da toplayıp ailesi bulunana kadar muhafaza edilmek üzere buraya getirecekler."

Ona teşekkür ettim, sonra kendimi muayenenin bir sonraki aşamasına hazırladım. "Makas," dedim, elimi Moses'a uzatarak.

Makası avucuma bıraktı, sonra daha da yaklaştı. Metal, havadan daha soğuktu ama ağırlığı beni yapmam gereken işe odaklıyordu. Burgess'ın gömleğinden geriye kalanları kesip çıkardım ve gördüğümü anlamlandırmak için yarım adım geri çekildim. Bir insan anatomisi öğrencisi olarak, bedenin bürünebildiği çeşitlilik beni her zaman hayrete düşürmüştür. Uzun. Kısa. Yuvarlak. Düz. Şişman. Zayıf. Burgess iri bir adam değildi. Ortalama boyda ya da daha küçüktü ve kışın sıska kategorisine girecek kadar kuru bir yapısı vardı. Yine de muhtemelen ömrümde gördüğüm en kıllı adamdı. Yılın bu zamanlarında âdet olduğu üzere sakal bırakmıştı ama göğsü, kolları ve sırtı da koyu ve sert kıllarla kaplıydı. Bunların hiçbiri sayısız feci morluğu ya da kırık kaburgaları, kolu ve parmakları gizleyemiyordu. İlk bakışta, sanki birisi Burgess'ın tüm yüzünü ve gövdesini botlarıyla çiğnemiş gibi görünüyordu. Pantolonunu kestiğimde, hasarın kasıklarını da kapsadığını gördüm.

Tam oraya geldiğimde, kapı eşiğinde dikilen tanıklar topluca öğürerek, küfrederek ve ter dökerek orayı terk ettiler. Görünüşe göre –tecavüz suçlamaları bir yana– pek az erkek, başka bir erkeğin parçalanmış cinsel organını görmeye dayanabiliyordu.

Moses'ta bir fenalık belirtisi var mı diye baktım ama o, sıkılmış çenesi boyunca bir kası seğirerek sessizce duruyordu.

Burnundan nefes alıyordu ve gözleri bir noktaya odaklanmamıştı. Ama en azından kaçıp gitmemişti. Ya da kusmamıştı.

"Hak etmişti," diye fısıldadı Moses sonunda. "Zarar verdiği benim kız kardeşim olsaydı ben de onu öldürürdüm. Hiç de pişman falan olmazdım."

Açığa çıkmış, donmuş, bükülmüş cesedin üzerindeki kanı ve kiri temizledim. Handan gelen nida ve yorumların sönüp gitmesine izin verdim. Vedalaşıp giden adamları görmezden geldim. Bir kapı çarptığında, bir köpek havladığında ya da bir adam küfrettiğinde irkilmedim. Arkamdaki taş döşemelerde yankılanan düzenli ayak seslerine rağmen her bir morluğu, kesiği ve yarığı titizlikle incelemeyi bırakmadım. Odağım tamamen cesedin üzerinde, işimdeydi; dikkatli bir muayene gerçekleştiriyordum.

Birkaç saniye sonra Moses'ın yanımda huzursuzca kıpırdandığını hissettim. "Bayan Ballard..." dedi son hecede sesini yükselterek.

"Joshua Burgess dövülmüş, asılmış ve nehre atılmış." Başımı salladım, ellerimi önlüğüme sildim ve vardığım sonuçtan memnun bir hâlde masadan uzaklaştım. Ancak Moses'a doğru döndüğümde onun depo kapısına baktığını gördüm. Adımı soru sormak için değil, bir uyarı olarak söylemişti.

"Bana kalırsa buna karar verecek olan benim."

Kapı eşiğinde, üzerinde kaliteli bir palto ve yüzünde kendini beğenmiş bir gülümsemeyle genç bir beyefendi duruyordu. Bir elinde deri çanta, diğerinde ise yeni bir fötr şapka tutuyordu. Yeni tıraş olmuştu ve daima sinirime dokunan titiz, bakımlı bir yakışıklılığı vardı.

"Siz kimsiniz?" diye çıkıştım.

"Dr. Benjamin Page."

"Dr. Cony nerede?"

"Yok. Boston'da. Onun yerine ben geldim."

"Sanmıyorum ki..."

"Sizi temin ederim Bayan?.."

"Ballard."

"Tanıştığımıza memnun oldum, Bayan Ballard." Başını hafifçe eğdi ama sesi küçümseyiciydi. "Sizi temin ederim ki lisanslı bir hekim ve Harvard Tıp Fakültesi'nden yeni mezun biri olarak, bu muayeneyi üstlenmeye fazlasıyla muktedirim."

Yumruğumu sıktım ama sonra kendimi zorlayarak parmaklarımı gevşetip ellerimi yanlarımda serbest bıraktım. "Gerek yok, *Doktor* Page. Çünkü ben değerlendirmeyi zaten tamamladım."

Sahte bir gülümsemeyle öne doğru bir adım attı. "Amatör gözlemleriniz ne kadar ilginç olsa da eminim bundan sonrasını benim devralmamın sizin için bir sakıncası yoktur."

DR. COLEMAN'IN DÜKKÂNI

James Wall'la hanın önünde dururken ona, "Bir işim var," dedim. "Ama bu sırada benim için bir şey yapabilir misin?"

"Nedir o?"

"Gözün Doktor Page'in üzerinde olsun. Ona güvenmiyorum."

James, "Tamamdır, Bayan Ballard. O gidene kadar burada kalacağım," dedi.

Şu genç ve yeni doktorun sadece benim bulgularımı doğrulaması gerekiyordu; sonrasında Hallowell erkekleri Joshua Burgess'ı çürümek üzere toprağa verebilirlerdi. Fakat toprak buz tutmuştu ve bu soğukta onu balta dışında hiçbir şey kıramazdı. Ne olursa olsun, muhtemelen üç vilayet ötede bile bu işi yapmaya gönüllü tek bir adam yoktu. Bu da onları bir ikilemle baş başa bırakıyordu: Ellerindeki bu paralanmış cesedi ne yapacaklardı? Şimdilik onu ketene, ardından yağlı tuval bezine sarıp, daha iyi bir düzenleme yapılana kadar hanın arkasındaki barakada tutmak zorunda kalacaklardı.

Chandler Robbins'in o sarhoş hâliyle Burgess'ı tekrar nehre fırlatmayı teklif etmesi dikkatimden kaçmamıştı. Ne de olsa bir delik açılmıştı, öyle diyordu. Chandler'a pek kulak asan olmamıştı neyse ki; sonra da hepsi dağılıp kendi yollarına gitmişlerdi.

James'i her zamankinden daha yorgun bir hâlde bırakıp sadece Samuel Coleman'ın sağlayabileceği bir şeyin peşine düştüm.

Şükür ki tek yapmam gereken caddenin karşısına geçip sola dönmekti.

Kapının üzerindeki tabelada COLEMAN'IN TİCARETHANESİ yazıyordu ve tabela, paslı menteşeler üzerindeki eski bir bahçe kapısı gibi rüzgârda gıcırdıyordu. Bir an dükkânın henüz açılmamış olmasından endişelendim ama tam elimi kapı koluna attığım sırada sakallı ve pis kokulu iki avcı dışarı fırlayınca geri sıçramak zorunda kaldım.

Biri diğerine, "Şu kürkler için bize pek bi' şey vermedi, di mi?" diye söylendi.

Yanımdan geçerlerken nefesimi tuttum. İkisinin de bir aydır yıkandığından şüpheliydim.

"Şu gümüş tilkiyi yakala da gör. Onlar rahat yirmi dolar eder. Hele yüzerken kafasını bedeninde tutabilirsen daha da fazla."

İkinci adam, "Bu ormanda gümüş tilki ne gezer," diye itiraz etti. Kaldırımdan inip sola, Pollard'ın Hanı'na doğru yöneldi. "Kerhanedeki bakireler kadar nadirdir."

"Bir o kadar da pahalı. Gerçi ben birini gördüydüm. Güzel, küçük bir dişi tilki. Nehrin yukarısında. Dün. Şu Galli'nin işlettiği değirmenin yakınlarında."

Cadde boyunca yürürken arkalarında çamur ve süprüntü parçaları bırakmalarını izledim. Az sonra sesleri boğuk bir mırıltıya dönüştü ve karşı tarafa ulaştılar. Şüphesiz az önce kazandıkları parayı handa çarçur edeceklerdi.

Bahsettikleri Galli benim kocamdı ve değirmen bize aitti. Fakat orada yaşadığımız on bir yıl boyunca hiç gümüş tilki görmemiştim. Bu adamların, sırf canları istiyor diye bizim mülkümüzde bir şeyi öldürüp alabileceklerini düşünmeleri canımı sıktı.

Kapıyı açıp dükkâna girdim. Başımın üzerindeki küçük zil şıngırdadı ve gözlerim tezgâhın yanına istiflenmiş yeni kürk

yığınına takıldı. Toplam yedi taneydi, çoğu da kunduzdu; ortadakilerden biri gelincikti, en üstte ise tek bir parlak kızıl tilki postu duruyordu. Gümüş tilkinin eşi için ani bir endişeye kapıldım.

Coleman'ın Ticarethanesi biz Hallowell'a taşınmadan önce inşa edilmişti ve Ephraim, buraya ne vakit adım atsa muhakkak çerçevelerinin nasıl da nizamsız olduğuna dair bir tur söylenirdi. Ancak çatıdaki sızıntılar geçen yıl onarılmıştı ve kasabalılar artık kuru gıda reyonundaki su birikintileri için endişelenmek zorunda değildi. Kendi adıma, burayı neşeli buluyordum. Epey bir penceresi vardı, döşemeler gıcırdıyordu ve içerisi gaz yağı ile elma kurusu kokuyordu. Ancak Coleman yaşlanıyordu ve dükkânda bakımsızlık emareleri baş göstermişti. Köşelerde örümcek ağları, her pencere pervazında birikmiş tozlar... Tek bir adamın kendi başına çekip çeviremeyeceği kadar büyüktü.

Coleman kasadaki tüneğinden, "Günaydın, Bayan Ballard," diye seslendi.

"Sana da," diye yanıtladım ve tezgâhın yanında ona katılmak üzere ilerledim. Dükkânda ikimizden başka kimse yoktu; Coleman ahşap bir taburede oturmuş, kendi kendine satranç oynuyor, siyah ve beyaz tarafların sırası geldikçe tahtayı çeviriyordu. Hedef insanın kendisini alt etmesiyse dama oynamanın çok daha kolay olacağını düşünmüşümdür hep ama o, kralların oyunu konusunda ısrarcıydı.

Siyah fil hamlesiyle beyaz kaleyi aldıktan sonra bakışlarını tahtadan kaldırdı. Sağlam gözünün irisi son yıllarda sütlenmiş, bir zamanların yumuşak mavisini bulanık bir griye çevirmişti. Yine de bu, diğer gözünün olması gereken yerdeki o çukur kadar rahatsız edici değildi. Adam göz bandı takmayı reddediyordu.

"Vakit henüz erken. Seni Hook'a getiren nedir?" diye sordu.

"Bir doğum ve bir ölüm. Tabii başka birkaç şey daha."

Gülümsedi ve –yüzündeki onca deformasyon düşünüldüğünde– bu gülüşün grotesk bir etkisi olması gerekirdi. Fakat

aksine büyüleyiciydi. "Ruhlar gece vakti yer değiştirmiş demek? Kim gelmiş, kim gitmiş?"

"Charles ve Betsy Clark'ın bir kızları daha oldu," dedim, kalkan kaşına gülümseyerek; sonra da "Ve birisi Joshua Burgess'ı öldürmüş," diye ekledim.

"Ah. Demek nehirde buldukları kişi oydu."

"Nereden duydun?"

"Kasabanın yarısı duydu bile."

"Sadece yarısı mı?"

"Geri kalanı geç uyananlar."

Eve gitmeden önce Samuel Coleman'ı ziyaret etmeye vakit ayırmamın sebebi buydu. Hook'ta ondan habersiz kuş uçmazdı. Kasabada Doktor Coleman olarak bilinirdi, gerçi kimse onun hekimlik yaptığını görmemişti. Sol elinde iki, sağ elinde dört olmak üzere toplam altı parmağı ve tek bir gözü varken kimsenin ondan şifa bekleyeceği de yoktu. Parmaklarını nasıl kaybettiğine dair teoriler gırlaydı; makul olanlardan (savaş yaraları) zırvalara (korsan işkenceleri) kadar her türlüsü mevcuttu. Coleman ise Hook sakinlerinin ne isterlerse onu düşünmelerine izin verir, spekülasyonların hiçbirini onaylamak ya da yalanlamakla uğraşmazdı. Aslında, konuşmayı seçtiği nadir anlarda genellikle Fransızların, kendi edebiyatlarının İngilizlerinkinden üstün olduğu iddiasına dair dert yanardı. Fransızlara karşı beslediği o kin, kendine saklamak istediği bir meseleydi. Ancak onu benim için değerli kılan asıl mesele, dinleme yeteneğiydi.

"Peki, bunu kimin yapmış olabileceğine dair bir şey konuşuluyor mu?"

"Sanırım öyle bir şey yapmak için sebebi olan birkaç adam vardır. İlk akla gelenlerden biri Isaac Foster. Joseph North'tan bahsetmiyorum bile. Eh, ondan hoşlanmadığı bilinen onlarcası, malum. Eğer özel bir isim soruyorsan, henüz duymadım." Göz kırptı. "Ama dükkân açılalı henüz bir saat bile olmadı, bana biraz vakit ver."

"Bana anlatırsın, değil mi?"

Başıyla onayladı.

Birkaç yıl önce, Coleman'la aramızda bir nevi ticaret anlaşması yapmıştık. Çoğunlukla kitap ve bilgi takas ederdik, bazense ev eşyaları. O, eline geçen okuma materyallerini benim için ayırır, ben de onun mum stoklarının erimesine izin vermezdim. Dedikodu ise bedavaydı.

"Birkaç gün sonra tekrar uğrarım," dedim.

"Hazır gelmişken ihtiyacın olan başka bir şey var mı?"

"Tek bir şey."

"Neymiş o?"

"Kasabaya gelen şu yeni doktor hakkında ne biliyorsun?"

BALLARD'IN DEĞİRMENİ

Eve döndüğümde vakit öğlene varmak üzereydi ve kış güneşi donuk bulutlardan bir perdenin ardına gizlenmişti. Işık, sanki eski bir süzgeç bezinden süzülmüş gibi zayıf ve hastalıklı görünüyordu. Brutus'u ormanın içinden açıklığa doğru sürdüm ve yolun çatallandığı noktada durakladım. Sağ taraf beni, kocamın baltasının ağır vuruşlarını duyabildiğim değirmene götürecekti. Sol taraf ise tepedeki eve, kızlarımın Sam Dawin'e baktığı yere çıkıyordu.

Hangi yoldan gideceğimi düşündüğüm sırada gümüş tilkiyi gördüm.

Güney merasına çıkan yamaçta, karın üzerinde tüm netliğiyle duran çevik yaratık, keskin kehribar rengi gözleriyle neredeyse simsiyah bir hayvandı. Büyüleyiciydi. Hırçın ve gururlu. Onu bir kürk etole dönüştürmelerine izin vermektense, o tuzakçılardan birini kendi ellerimle vurmayı tercih ederdim. Brutus, meraklı ve gergin bir tavırla kıpırdandı; diş ve pençe sevdiği şeyler değildi. Fakat küçük canavar ne hareket etti ne de bir ses çıkardı.

Pembe dilinin bir "S" şekli alarak kıvrıldığı uzun ve tembel bir esnemeden sonra, sivri kafasını çevirip tepedeki eve baktı. Ardından bakışlarını tekrar bana çevirdi. Ve sonra tekrar yola. Bunu üç kez, yavaş ve kendinden emin bir tavırla yaptı. Bir ileri

bir geri. Sonra –hiç yoktan– bana doğru havlayarak Brutus'un vahşi bir hamle yapmasına sebep oldu. Uluma ile havlama arası bir sesti çıkardığı. Ama ne bir köpek gibiydi ne de bir kurt. Çakalın o adi havlaması ya da hırıltısına da benzemiyordu. Keskin dişli ve vahşi bir sesti. Kocam olsa buna *yaygara* derdi.

Nihayetinde tilki havayı kokladı, arka ayaklarının üzerine oturdu ve sanki memnun kalmış gibi tüylü patisini yaladı.

Eve gitmemi istiyor, diye düşündüm ve bu farkındalıkla irkilerek nefesimi tuttum. Tilki çıkan sesi duyunca kafasını kaldırdı, tekrar gözlerimin içine baktı, sonra ayağa fırlayıp ormana doğru tırısa kalktı.

"Dikkatli ol, ufaklık," dedim ona ve Brutus'u tepeden yukarı sürdüm.

En küçük oğlumuz Ephraim –henüz on birine basmış ve babasının adını almış bir çocuk– beni bahçe kapısında karşıladı. Ben Brutus'tan inerken dizginlere uzandı.

Eyerden tıbbi çantamın tokalarını çözerken, "Dikkat et," dedim. "Bugün pek bir huysuz."

"Önemli değil. Beni sever." Oğlum zarar görmeyeceğinden emin hâlde omuz silkti, sonra son süt dişini de kaybettiğini gösteren bir gülümsemeyle bana baktı.

"Yine de," başının tepesini öpmek için eğildim, sonra bir kulağının kenarını hafifçe ısırdım "ısırır."

Genç Ephraim kıkırdadı ve o atımla ilgilenmek için ahıra yönelirken ben de onun darmadağın saçlarını karıştırdım.

En büyük çocuk zordur ama bir de en küçük çocuğunuzun olması daha da zordur. Yakında onun da Cyrus gibi sakalları çıkacak ve âdemelması Jonathan'ınki gibi belirginleşecekti. Yakında gecelerinin yarısını dışarıda geçirecek ve bu, evimizdeki çocukluğun sonu olacaktı. Elli dört yaşındaydım ve bu çocuk benim son evladımdı. Bunu bilmek beni biraz rahatlatıyordu, ne var ki bir o kadar da hüzünlendiriyordu. Ne de olsa bu dünyaya dokuz çocuk getirmiştim ve yalnızca altısı hayattaydı.

Bütün anneler gibi, ben de bir mememde neşeyi, diğerinde ise kederi emzirme sanatında uzun zaman önce ustalaşmıştım.

Kapıda durup onun çocuksu hareketlerle hoplaya zıplaya gidişini bir süre daha izledim, sonra Sam Dawin'i kontrol etmek üzere eve girdim.

Kapıdan içeri girer girmez kızlarıma, "Hastamız nasıl?" diye sordum. Sıcak hava ve taze pişmiş ekmek kokusu üzerime hücum ederek gece yarısı evden ayrıldığımdan beri hissettiğim o ürpertiyi yok etti.

"*Sen* Sam'i nereden biliyorsun?" Dolly başını kaldırdı, gözlerinin merakla parladığını görebiliyordum. Gözlerini babasından almıştı, onunkiler gibi parlak maviydi.

"Haberler çabuk yayılır."

Biri yirmi diğeri on yedi yaşındaki Hannah ve Dolly artık çocuk değil, birer kadındılar. Kıvrımlı hatlarıyla kendi hayatlarına doğru koşuyor, evden uzaklaşıyorlardı. Benden, sadece kız evlat ve kız kardeş olma isteğinden uzaklaşmaları uzun sürmeyecekti. Yakında kaçınılmaz olan gerçekleşecekti: Birinin karısı olmak isteyeceklerdi. Birinin annesi.

"Eee?" diye sordum. "Nasıl?"

Dolly, "Uyanık..." dedi.

Hannah, "Ve aç," diye ekledi.

"Eve gitmeye de epey hevesli. Ama kalması için onu zorladık."

Sam Dawin küçük bir adam değildi, kimseden talimat alacak bir tipe de benzemiyordu; hele ki kendisinin yarı boyundaki genç kadınlardan hiç. Merakla tek kaşımı kaldırdım.

Hannah ateşin yanında duruyor, keten liflerini baş ve işaret parmağı arasından geçirerek ayaklarının yakınında nazikçe sallanan bir iğe aktarıyordu. Ağır iğ, lifleri yeni oluşmuş keten ipliği hâline getiriyor, ip yeterince uzadığında ise onu tabandaki bobine sarıyordu. Şöminenin üzerinde düzgünce duran sekiz makara ipliğe bakılırsa, bütün sabah bu işle uğraştığı belliydi.

Dudaklarında bir gülümseme oynaşıyordu. Küçük kız kardeşinin aksine Hannah, gözlerini benden almıştı: toz fırtınası gibi vahşi ve kahverengi. Moses Pollard'ın onun büyüsüne kapılmasına şaşmamalıydı.

"Donunu sakladım," diye açıkladı.

Kızlar, sesimin tonunu ve tınısını tamamen edinmelerinin yanı sıra, sadece birbirlerinin cümlelerini değil, görünüşe göre düşüncelerini de tamamladıkları bir konuşma biçimi geliştirmişlerdi. Hızlı bir diyaloğa daldılar, ben de onlara yetişmeye çalışarak ikisi arasında göz gezdirdim.

Dolly mutfak masasında durmuş, akşam yemeği için rosto hazırlıyordu. Koyu renkli, kıvırcık saçları arkadan bağlanmıştı, elleri ise oldukça maharetliydi. "Çok *öfkeliydi*."

"Bizi odaya sokmadı."

"Ama sonra uyuyakaldı."

Hannah kıvırcık saçlarını da benden almıştı ama onunkiler keten rengindeydi ve omzundan sarkan bir örgü hâlindeydi. "İki saattir uyuyor."

"Yorgunluktan bitap düşmüş." Dolly, et parçasını bir iple bağladı.

"Çok fazla heyecan."

Gülerek pelerinimden ve eldivenlerimden kurtuldum, sonra sesimi alçalttım. "Kıyafetlerini nereye koydun?"

Hannah başıyla çalışma odamı işaret edip dudaklarını kıpırdatarak, "Ardıç sandığı," dedi.

Kızların etrafı doğdukları andan itibaren erkeklerle çevriliydi. Baba. Erkek kardeşler. Sayısız hasta. Her ne kadar onları bu inatçı cinsle nasıl başa çıkacakları konusunda, yaraları dikmek, keten eğirmek ve küçük bir orduya yemek pişirmek için eğittiğim gibi özel olarak eğitmemiş olsam da dik kafalı hastaları idare etme sanatında şimdiden uzmanlaştıklarını görmek beni memnun ediyordu.

"Jonathan onu saat kaçta getirdi?"

Kızlar birbirlerine bakarak içlerinden zamanı hesapladılar.

Hannah, "Üçe geliyordu..." dedi.

Dolly sözünü kesti. "Sen Betsy Clark'a bakmak için çıktıktan belki bir saat sonra."

"Biz hâlâ uyuyorduk."

Bir ebe ve şifacı olarak, gece yarısı kapının yumruklanması ve buna eşlik eden çaresiz bir çağrı, bir tür yalvarış duymak alışılmadık şey değildi benim için. En ufak sese uyanmaya alışkındım. Ailem de komşularımızın ihtiyaçlarıyla ilgilenmek için uykularından koparılmaya çoktan alışmıştı. Fakat bu sabahki uyanışları oldukça sert gelmiş olmalıydı, zira dün gece abileriyle birlikte sonbahar şenliğindeydiler. Topluluğumuzdaki gençler için mevsimlik olarak düzenlenen bu dans, onların sosyal takviminin en önemli olayı sayılıyordu. Ben John Cowan tarafından çağrılmadan hemen önce eve ancak girebilmişlerdi. Yine de durumu soğukkanlılıkla karşılamış görünüyorlardı. Kızlarım, kan, yaralanma ve kargaşaya, onların neredeyse iki katı yaştaki pek çok doktordan daha alışkındı.

"Sam'in durumu kötü müydü?" diye sordum.

Dolly ellerini önlüğüne sildi. "Yürüyemeyecek kadar kötüydü. Jonathan onu içeri sürükleyerek sokmak zorunda kaldı."

"Ölmemiş olması mucize," dedim onlara.

"Muhtemelen ölürdü de. Ama Jonathan onu sudan çıkarır çıkarmaz battaniyelere sarmış."

"Kıyafetlerini soyup bizim yatağımıza yatırdık." Hannah bunu söylerken kızardı, sonra omuz silkti. "Yatak hâlâ sıcaktı."

"Babam şömineden taşları çıkarıp battaniyelere sardı."

"Biz de onları başının, boynunun ve ayaklarının her iki yanına koyduk."

Hannah ve Dolly, sıcak bir patatesi birbirlerine fırlatır gibi, sadece bir iki detay vermeye yetecek kadar araya girerek hikâyeyi sırayla anlatmaya devam etti.

"Titremesinin durması uzun sürdü." Hannah, kaşını kaldırarak kız kardeşine baktı.

Dolly, "Neredeyse gün doğumuna kadar," diye ekledi. "Durunca ona kaşıkla biraz çay içirdik."

"Çayı midesinde tutabildiği için de et suyu verdik."

"Ondan sonra uyuyakalması uzun sürmedi."

Birbirlerine bakıp kahkahayı patlattılar. Hannah bir süre alt dudağını ısırdı, sonra daha da yüksek sesle güldü. "Az önce uyandı ve anadan üryan olduğunu fark etti. Şimdi de çaydanlık gibi tütüyor işte."

Daha önce de yeterince çıplak erkek görmüşlerdi. Çoğunlukla hastalarımı, bazen de nehirde utanmazca yıkanan abilerinden birini. Peşinden koşturulup yıkanmaya zorlanması gereken –ki bu hiç sevmedikleri bir işti– Küçük Ephraim'den bahsetmiyorum bile. Her iki kızım da normalde çıplak insan formu konusunda oldukça serinkanlıydı, böyle bir manzara karşısında bakakaldıklarını veya kızardıklarını nadiren görmüşümdür. Ama Sam Dawin'in, alışık olduklarından biraz daha etkileyici bir örnek olduğunu tahmin edebiliyordum.

"Aferin, kızlar," dedim. Sonra aklıma bir şey geldi. "Jonathan nerede?"

"Yakında döner. Babam olanları anlatması için onu May Kimble'a gönderdi. Ne de olsa Sam'le nişanlılar."

"Peki ya Cyrus?"

Kızlar arasında kısa, kaçamak bir bakışma yaşandı. "Biz Sam'i yatırdıktan kısa bir süre sonra kalkıp gitti. Yapılacak işler olduğunu söyledi."

Değirmende her zaman yapılacak iş olurdu ama oğullarımızdan hiçbirinin sadece iki saatlik uykudan sonra buna gönüllü olduğunu görmemiştim. Hannah iğine geri döndü, Dolly ise tezgâhı sildi. İkisi de tuhaf bir sessizliğe gömüldü.

"Peki ikinizin de bana söylemediği ama bilmem gereken o şey nedir?"

Yine o bakışma. Bu sefer Hannah'nın başını iki yana salladığını da gördüm. *Söyleme,* diye emir veriyordu sessizce.

Ancak Dolly her zaman ablasından biraz daha cesur olmuştu ve benden sır saklamayı henüz öğrenememişti. "Dün gece bir kavga çıktı. Şenlikte."

"Kimler arasında?"

"Cyrus ve Joshua Burgess."

Bunu duyunca başımı hızla kaldırdım. Gözlerimi kıstım. "Mevzu neydi?"

"Benim suçum," dedi Hannah ve o fırtınalı gözleri parladı. Ama korkuyla değil, öfkeyle. "Burgess benimle dans etmek istedi, ben de reddettim."

Dolly, "Bütün gece peşini bırakmadı, anne," dedi. "Ama Burgess, Hannah'nın kolunu tutup da dans pistine doğru sürükleyene kadar Cyrus ona saldırmadı. Arbede uzun sürmedi ama Burgess birkaç sağlam darbe indirdi. Cyrus'un bir gözü mor, dudağı patlak. İyileşecek. Fakat Burgess'ın bir ay boyunca topallayarak yürüyeceğine bahse girerim."

Burgess'ın bir daha hiçbir yere yürüyemeyeceğini söylemek için ağzımı açtım ama sonra hemen kapadım. Kızlar henüz onun öldüğünü bilmiyordu ve ben Ephraim'le konuşana kadar onlara söyleyemezdim.

Büyük kızıma elimi uzattım. "Koluna bakayım."

"Bir şey yok," diyerek işine geri döndü.

"Hannah!" Tek bir kelime, kesin bir emir.

İğini sepete bıraktı ve sol kolunu gösterebilmek için bluzunun düğmelerini açtı. Tam orada, pürüzsüz, süt beyazı teninde, kırmızı ve mavinin iç içe geçtiği dehşet verici bir morluk vardı; beş öfkeli parmağın izini görebiliyordum. Burgess onu sadece tutmamıştı. Kolunu resmen mengeneye almıştı. Tırnaklarını tenine geçirmişti. Çekiştirmişti. Bu *şiddet* dolu bir izdi ve böylesi bir manzara karşısında midem yanmaya başladı.

Kabarmış teninin üzerinde elimi gezdirdim. Burgess'ın kızıma yaptıklarına öfkeliydim ama onun parmaklarını her kim kırdıysa ona da minnettardım.

"Arbededen sonra ne oldu?" diye sordum.

Dolly, "Onu danstan kovdular," dedi. "Cyrus, Jonathan ve Sam. Birkaç kişi daha vardı. Kollarından bacaklarından tutup dışarı taşıdılar ve karın içine fırlattılar. Bir daha içeri girmedi."

Kızlar sesimdeki duyguyu anlamasın diye boğazımı temizledim. "Bu senin suçun değildi, Hannah. Kimseye dans borcun yok. Ya da başka bir borcun. Burgess'ı reddetmekle doğru olanı yaptın. Sana dokunduğu için Cyrus'un onu pataklaması da doğruydu."

Aman Tanrım, aman Tanrım. Eşyalarımı yerine koymak için çalışma odama geçerken bu düşünce zihnime hücum etti. *Cyrus dün gece Burgess'a başka ne yaptı?*

Kendimi toparladıktan sonra ateşin üzerinde büyük bir dökme demir kazanın asılı olduğu ana şömineye gittim. Sam Dawin için bir kâse yahni doldurdum.

Dolly tezgâhta duran ve üzerleri keten havlularla örtülü birkaç uzunca yığını işaret etti. "Ekmek de hazır."

Tepsiye üzerinde üç parça tereyağı bulunan kalınca bir dilim sıcak ekmek de ekleyip hastamızla konuşmaya gittim. Kapıyı çalmadım ya da geldiğimi haber vermedim. İttirdiğim kapı hafif bir gıcırtıyla açıldı. İrkilen Sam, ağzı açık, saçları darmadağın, sanki kendisi de boğulmuş bir adam gibi yatakta dikildi. Yatak örtülerini o kadar sert kavrıyordu ki boğumları beyazlamıştı. Sam nehre düştükten sonra biraz hırpalanmış görünüyordu. Yüzünde ve ellerinde çizikler vardı, sağ omzu ise mosmordu.

"Bayan Ballard." Kibar bir selamlamayla başını eğdi.

Neşeyle, "Seni canlı görmek güzel," dedim.

Sam sanki utanmış gibi, sanki bu evdeki insanların yarısı onu yalnızca Tanrı'nın bahşettiği o teniyle çırılçıplak görme-

miş gibi yatak başlığına yaslandı ve battaniyeyi çıplak göğsüne kadar çekti. Saç ve sakal tıraşının yanı sıra deliksiz bir gece uykusuna ihtiyacı vardı ama bunun dışında gayet iyi durumdaydı. Boyu posu yerinde, vücudu sağlamdı; o kumral saçları bir kadına daha çok yakışacak olsa da genellikle güneş yanığı yerine sağlıklı, kırmızımsı bir tonda görünmeyi başarırdı.

"Bir an için öldüğümü sandım," dedi.

"Kıyısından dönmüşsün. Öyle duydum." Tepsiyi yatağın ucuna koydum ve geri çekildim. "Aç mısın?"

"Hem de nasıl! Teşekkür ederim." Sam öne eğilip tepsiyi kucağına çekti. Açık kapıdan kızlardan birini görmüş olacak ki omuzumun üzerinden bir şeye ters ters baktı. "Kıyafetlerimi alabilir miyim? Eve gitmek istiyorum."

Çocuk gibi engellendiğinde çocuk gibi davranmayan yetişkin bir adamla hiç karşılaşmamıştım. Kaşlarını çatınca yeni yeni yürümeye başlayan bir çocuğun hırçın ifadesi belirmişti yüzünde, gülmemek için kendimi zor tuttum.

"Tabii ki. Sanırım artık kurumuşlardır," dedim ona. Sam kaşığını yahniye daldırdı ama ben konuşmaya devam edince ağzına götürdüğü kaşık yarı yolda durdu. "Ama gitmeden önce bana yardımcı olmanı istediğim bir mesele var. Tabii sakıncası yoksa."

"Nedir o?"

Kapıyı kapadım, odanın diğer ucuna geçip pencerenin altındaki ahşap sandığa oturdum. Ellerimi kucağımda birleştirdim ve güven veren bir gülümsemeyle yüzüne baktım. "Bu sabah buzun altında tam olarak ne gördüğünü bilmek istiyorum."

İrkilerek geri çekildi ve yahni, kaşığının kenarından küçük bir sesle tekrar kâsenin içine döküldü. Gözlerinden anlık bir dehşet, korku ya da belki de tiksinti ifadesi geçti ama sonra başını eğip yemeğini incelemeye başladı, her ne hissediyorsa saklamayı seçti.

"Neden böyle bir şeyi bilmek isteyesiniz ki?"

"Handan yeni geldim." Bana keskin bir bakış atınca, "Cesedi muayene etmem için beni çağırdılar. Ama *senin* buzun altında ne gördüğünü bilmem bana yardımcı olur," diye ekledim.

"Ölü bir adam. Ama bunu zaten biliyorsunuz."

"Evet. Ama kim olduğunu anlayabildin mi?"

Tereddüt etti, çenesini sıkarken kasları gerildi. "İlk başta anlayamadım. Karanlıktı. Güneş henüz doğmamıştı."

"Ama onu bir kütük veya enkazla karıştıracak kadar da karanlık değildi. Onun bir insan olduğunu biliyordun."

"Şey, beni sudan çıkardıklarında yüzü tam oradaydı, buzun bir iki parmak altından doğrudan bana bakıyordu. Suyun altında pek bir şey göremedim; sadece birbirine karışmış bir şekil. Ama nehrin dışına çıkarıldığında her şey yeterince ortadaydı."

"Peki o zaman onu tanıdın mı?"

"Burgess'ı yüzünü tanıyacak kadar görmüşlüğüm var."

"Adam asılmıştı, Sam."

Sertçe yutkundu. "Kim..."

"Onu ölü görmek isteyecek birkaç kişi geliyor aklıma."

Malum soruyu sormadan önce bir an beni süzdü. "Joseph North gibi mi?"

Öne eğildim ve dirseklerimi dizlerime dayadım. "İpi bulamadığımız sürece bunu kanıtlamak zor olacak. Handa sorup soruşturdum ama onu buzdan çıkardıkları esnada etrafta ip gören olmamış. Suyun içinde bir şey var mıydı? Hatırladığın herhangi bir şey?"

"Hayır." Sam Dawin'in iştahı uçup gitti. Kaşığını kâseye bırakıp tepsiyi itti. "Nezaketiniz için minnettarım, Bayan Ballard. *Gerçekten*. Ama artık gidip May'i görmek istiyorum. Meraktan ölmüştür."

*

Jonathan, May Kimble'a kazayı haber vermekten döndüğünde onunla konuşmak üzere dışarı çıktım. At arabasını tam bahçe kapısına çekmiş ve koltuktan inmişti ki beni gördü.

"Sam'i eve götürmeye geldim," dedi.

"Dün gece ne oldu?"

Çocuklarımın yarısı gibi Jonathan da gözlerini babasından almıştı ve o derin, berrak mavilikte dehşeti gördüm. Ama yalnızca bir anlığına. O, ifadeyi perdeleyip beni dışarıda bırakana kadar.

"Buzun içine düştü."

"Şenliktekini kastediyorum. Cyrus'la olanı?"

Jonathan en azından bir tam gündür uyumuyordu ve kapıdan geçerkenki hâli hiç konuşacak havada olmadığını söylüyordu. Ama bana bir cevap vermeden geçmesine izin vermeyeceğimin de farkındaydı. "Burgess davetli değildi. Ona rağmen gelip olay çıkardı, biz de hallettik."

"Pekâlâ, Burgess şu an *ölü* ve benim bundan daha iyi bir cevaba ihtiyacım var."

Oğlum yirmi altı yaşında, sakallı ve güçlü, yetişkin bir adamdı ama ben onun annesiydim ve yüzünün alabileceği her ifadeyi bilirdim. Göz temasını keserek duygularını göstermekten kaçınışını. Başı dertte olduğunda çenesini kasışını. Sadece yalnızken ağlayışını. Hepsini biliyordum. Nihayetinde ne kadar bitkin olursa olsun, Jonathan'ın iradesi benimkinin dengi değildi.

"Hannah'ya dokundu."

"Biliyorum. Bana anlattı." O zaman biraz gevşedi ve ben de "Kavgayı herkes gördü mü?" diye sordum

"Görmemek imkânsızdı. Dans pistinin tam ortasında oldu, müzik durdu ve herkes oraya doluştu. Ama onu dışarı attığımızda *hayattaydı*. Oradakilerden kime istersen sorabilirsin."

"İnsanlar soracak. Bunu biliyorsun, değil mi? Bu yüzden bana *her şeyi* anlatmalısın."

"Anlatacak başka bir şey yok."

Jonathan'a inanmadığımdan değildi, sadece hikâyenin bir kısmını benden sakladığına dair bir his vardı içimde. Ama onu daha fazla zorlamak bir işe yaramayacaktı. Sam'i eve götürmesi gerekiyordu. Kursağından sıcak bir lokma geçmesine, sıcak bir yatağa ve güzel bir gece uykusuna ihtiyacı vardı. Belki ondan sonra detaylar konusunda daha açık sözlü olurdu.

Sam Dawin ön kapıdan çıkarak onu kurtardı. Giyinmişti ve bitkin görünüyordu ama kibarca şapkasını çıkarıp veda etti. "Tekrar teşekkürler, Bayan Ballard. Ailenize borçluyum."

Yanağını okşadım. "Saçmalama. Güvende olduğun için mutluyum. Lütfen May'e selamlarımı ilet."

*

Sam ve Jonathan gittikten sonra tekrar içeri girdim ve çalışma odama çekildim. Mutfaktan ayrılan bu odaya güneş pencerelerden içeri eğik açılarla sızıyor, tavandan sarkan kurutulmuş ot dizilerini aydınlatıyordu. Oda duvar boyunca dizilmiş raflar, her biri dikkatlice etiketlenmiş şişeler ve küçük keten keselerle doluydu. Her yerde kutular ve sepetler duruyordu. Uzun çalışma tezgâhının üzerinde bahçemden topladığım, fermantasyon ve kuruma aşamalarında olan çeşitli karışımlar dağınık hâldeydi. Bir havan ve tokmak. Sicim ruloları. Ivır zıvırlar. Mantarlar. Bir terazi. Sonra bir de tam şöminenin üzerinde, kök kaynatmak için küçük bir kazan. Çalışma masasının ortasında deri menteşeleri zamanla kırılganlaşmış ve çatlamış dikdörtgen bir ahşap kutu duruyordu. Keskin, ince bıçaklar ve pürüzsüz, yuvarlak taşlar. Burası benim eczanem, sığınağımdı; içerisi lavanta ve odun dumanı, fesleğen ve güveotu kokuyordu. Nane. Kediotu. Limonotu. Ephraim'in iyi planlaması sayesinde evin öyle bir yerine konumlanmıştı ki burası, gün doğumundan gün batımına kadar ışık alıyordu.

Doğuya bakan pencerenin önündeki küçük ahşap masaya geçtim ve Ephraim'in alışılmadık boyuma uygun olsun diye yaptığı tabureye yerleştim. Çıplak ayakla, kocamla neredeyse göz göze gelebilirdim. Sanırım benimle ilgili sevdiği pek çok şey arasında ilk sırada bu geliyordu.

Yeni güne ne garip bir başlangıç, diye düşündüm, sonra burnumdan derin bir nefes alarak kokulu otların beni sakinleştirmesine izin verdim. Bundan sonra geleceklerden kaçış olmayacağından emindim. Ama en azından son birkaç saatte olan her şeye dair düşüncelerimi kaydetmek için birkaç dakikalık huzurum vardı. Masamın köşesinde duran büyük, deri ciltli günlüğü kendime doğru çektim.

Kocam yılda üç kez Boston'daki bir kırtasiyeden mürekkep tabletleri sipariş ederdi. Bir kutuda iki tane gelirlerdi; küçük, yuvarlak diskler şeklinde basılmışlardı ve üzerlerine *Larkin* kelimesi damgalanmıştı. Bu mürekkep Ephraim'e beş şiline, posta ise bir şiline mal oluyordu ama Ebenezer Larkin'in ağzının bozuk olduğunu ve fahişelere düşkün olduğunu söylemesine rağmen bunu seve seve ödüyordu. Ephraim bana olan bağlılığını bu şekilde gösteriyordu: Her zaman yazacak malzemem bulunduğundan emin olarak. Yıllar önce, düğün gecemizde bana, şu an masamda duranın aynısı olan ilk deri ciltli günlüğü vermişti. Düşüncelerimi bir arada tutacak bir yer olduğunu söylemişti ve tek ricası onu boş bırakmamamdı. O zamandan beri on iki cilt doldurdum. Defterleri bulmak, mürekkebi bulmaktan daha kolaydı ve Ephraim'in Boston seyahatinden boş, sert sayfalı yeni bir ciltle dönmesi alışılmadık bir durum değildi. Onları taburemin üzerinde, genellikle sayfaların arasına sıkıştırılmış yassı bir çiçekle bulurdum. O çiçekler –şimdi kurumuş hâlde– tam onun koyduğu yerde dururken defterler odanın diğer tarafındaki rafta ikamet ediyorlardı.

Günlük tutmamın bir nedeni de bundan keyif almamdı ama aynı zamanda bu benim *işimdi* de. Mesleğimin gereklerinden

biriydi. Bir ebe ve şifacı olarak, komşularımın özel hayatlarının detaylarına, onların korkularına ve sırlarına şahitlik ediyor, içlerinden uygun olanları saklamak için kaydediyordum. Hafıza, her şeyi büken ve çarpıtan kötücül bir şeydi. Ancak kâğıt ve mürekkep, gerçeği duygu katmadan kabul eder ve size tarafsız bir bakışla geri verirdi. Bence bu yüzden pek az kadına okuma yazma öğretiliyordu. Kadınların ellerindeki kalem ve mürekkep gücüyle neler yapabileceğini sadece Tanrı bilirdi. Ben Tanrı değildim –olmak da istemezdim– ama bu kasabada kapalı kapılar ardında dönen pek çok şeye vakıf olduğumdan, daha fazla kadın kalem kuşanmış olsaydı hangi sırların kaydedileceği ve sonra açığa çıkacağı konusunda oldukça iyi bir fikrim vardı.

Bu sabahki olayları ileride hatırlamam gerekeceğini düşünüyordum, bu yüzden tüy kaleme ve mürekkebe uzandım.

Günlük, dünkü kaydın olduğu sayfada açık duruyordu. Alışkanlığım olduğu üzere hava durumuyla başlamıştım ama geri kalanını daha sonra doldurmak üzere boş bırakmıştım:

25 Kasım Çarşamba – Açık ve soğuk. Nehirde buz parçaları kol geziyor.

Mürekkep tabletinden bir parça koparıp tabanına at binmiş bir adam figürü damgalanmış küçük, gümüş bir kapta suyla karıştırdım. Kabın alt kısmına da PAUL REVERE SILVER, BOSTON kelimeleri kazınmıştı. Ephraim'in bir diğer hediyesi. Bir başka savurganlık. Gerçi bu hediye biraz kişisel olsa da. Kocam ve Bay Revere, Devrim sırasında bir tür dostluk kurmuşlardı ve gümüş ustası onu hiç unutmamıştı.

Tüy kalemi kaba daldırdım, fazla mürekkebi akıtmak için kabın kenarına iki kez vurdum ve kayda devam ettim:

Cyrus, Jonathan, Hannah ve Dolly, May Kimble'ın evindeki şenliğe katıldılar. Eve geç geldiler. Sonra Jonathan, bir kereste salıyla Long Reach'e gitmek üzere yola çıktı. Sam Dawin ve James Wall da onunla birlikteydi.

Kalemi sayfadan kaldırıp duraksadım. Oda artık soğuk değildi, bu yüzden sırtımdan aşağı süzülen ürpertiye bir anlam veremedim.

Sadece şu tilki yüzünden, diye düşündüm ve o küçük canavarı en son gördüğüm pencereye baktım. Çoktan gitmiş, gün ışığı ormandaki tüm tehditkâr gölgeleri kovalamıştı ama hâlâ uzakta bir şeylerin belirdiğini, bana bir tür işaret verdiğini hissediyordum.

"Aptallık etme, Martha Ballard," diye mırıldandım, sonra gözlerimi ve kalemimi indirdim. Çok geçmeden nazik sürtünme sesi devam etti.

26 Kasım Perşembe – Açık ve çok soğuk. Doğum. Charles Clark'ın üçüncü kızı. Sabah saat ikide doğum sancısı çeken Betsy Clark'a bakmak üzere Bay Cowan tarafından çağrıldım. Saat dörtte sağlıklı bir kız bebek (üçüncü çocuğu, hepsi kız) dünyaya geldi. Onu iyi bir durumda bırakıp Bay Pollard'ın yerine götürüldüm. Jonathan ve diğerlerinin bir salla aşağı inmeye çalıştıklarını ve Bumberhook Burnu'nda buzla kuşatıldıklarını öğrendim. Buz çok hızlı ilerliyor. Sam Dawin karaya çıkmaya çalışırken buzun içine düştü ama kurtarıldı. . .

Elim sayfanın üzerinde asılı kaldı; Joshua Burgess'ın ölümünü kaydetmek üzereydim ama zihnimin arkasında bir şey, ulaşamadığım küçük bir kaşıntı gibi beni tırmalıyordu. Bu yüzden günlükte geriye gittim, geçen ay yazdığım bir kaydı aradım.

Defterimde sayfa numarası yoktu ama bu, ihtiyacım olduğunda eski bir kaydı bulmama engel değildi. Mürekkebi kâğıda dökmenin bir özelliği de sayfanın hangi tarafına yazdığımı ve bir kaydın sayfanın neresinde durduğunu hatırlamamı sağlamasıydı. Mürekkep lekelerini ve üzerini çizdiğim kelimeleri hatırlardım. Hataları ve yanlış yazımları. O an bile, o girişi zihnimde görebiliyordum; sayfanın sol üst köşesinin kopmuş olduğunu ve kenar boşluğunda bir leke olduğunu seçebiliyordum. Bu detayları hatırlayınca onu bulmak gayet kolay olmuştu.

1 Ekim Perşembe – Ara sıra bastıran sağanaklar dışında açık. Bu öğleden sonra misafirimiz vardı. Bay Savage burada, Bayan Foster'ın aralarında Joseph North'un da bulunduğu bir dizi adama tecavüz davası açtığını bildiriyor. Gerçekten şok edici! Evdeydim.

Aman Tanrım, diye düşündüm taburemde dikleşerek. *Rebecca bunu başkasından değil, benden duymalı.*

*

Eyere yan oturmayı veya birinin arkasına otururak dizginleri başkasının eline vermeyi reddedişim komşularımızı artık hayrete düşürmüyordu. Bir acil durumdan diğerine çağrılma sıklığım düşünüldüğünde, bu tür düzenlemeler ne pratikti ne de bana zaman kazandırıyordu. Hayatlar benim olay yerine bir an önce varmama bağlıyken hanımefendi gibi davranmanın hiçbir faydası yoktu. Binici kıyafetimi –nasıl iliklendiklerine bağlı olarak geniş paçalı bir pantolona dönüşebilen iki sıra düğmeli, fırçalanmış fitilli kumaştan bir etek– tekrar giydikten sonra Brutus'u eyerlemek için ahıra gittim.

Cyrus oradaydı.

Bir an onu Ephraim sandım. Arkadan birbirlerine o kadar çok benziyorlardı ki. Ama sonra döndü ve sakalını gördüm.

Göz ucuyla orada olduğumu fark edince irkildi. Ama huzursuzluğu göz açıp kapayana kadar ela gözlerine kadar ulaşan hızlı bir gülümsemeye bıraktı yerini. Sonra yüzünü buruşturdu ve patlak dudağını, morarmış gözünü gördüm. İstemediğini bilmeme rağmen elimi nazikçe yüzüne götürdüm ve onu inceleyerek başını bir o yana bir bu yana çevirdim.

Cyrus gözlerini devirdi. İç çekti. Yine de müdahaleme izin verdi. Kırık çıkık yoktu. Dikiş de gerektirmiyordu. Bu yüzden geri çekildim ve gitmesine müsaade ettim. Yetişkin oğullarım kendilerine annelik yapılmasına sadece küçük dozlarda izin veriyorlardı.

"Ne zaman döndün?" diye sordum.

Zaman pek ilgisini çekmeyen bir kavrammış gibi omuz silkti. Gerçi belki de öyleydi. Bir saatimiz yoktu ama ben dâhil her Ballard'da –güneşin açısı ve gölgelerin uzunluğuyla öğrenilmiş bir kesinlikle– zamanı hissetme içgüdüsü vardı. Kışın bile... Tepemizde ağır bulutlar ve mat bir ışık dışında yol gösterecek hiçbir şey olmasa bile durum buydu. Zaman *hissettiğimiz* bir şeydi ve günlerimiz buna göre düzenlenirdi.

Brutus kafasını ahır kapısından çıkarıp sanki neden geldiğimi tam olarak biliyormuş ve beni gördüğüne hiç de memnun olmamış gibi homurdandı.

Kaşlarımı çatarak Cyrus'a, "Onu tekrar dışarı çıkarmam gerek," dedim. "Eminim yine aksilik yapacaktır."

Sterling'in ahırında her zamanki gibi sakince, mutlu mesut otladığı yere baktı; o an ne düşündüğünü anladım.

"Hayır," dedim. "Brutus'un bana alışması gerek. Bunu yapmanın tek yolu da ona binmek."

Alet odasına doğru hareketlendiğimde Cyrus beni eliyle durdurdu. Büyük oğlumun dizginleri kavrayıp Brutus'u ahırından çıkarışını izledim. Atımı babasının ona öğrettiği gibi

tokaları titizlikle test ederek eyerliyordu. Yeni bir şeydi bu. Beni şımartma, koruma isteği. Açıkçası bunu sinir bozucu ve müdahaleci buluyordum. Yaşlandığımı düşünmeye başlıyordu.

Brutus hazır olur olmaz dizginleri aldım.

"Şenlikte olanları biliyorum." O güzel ela gözler kısıldı. Tetikteydi. "Ve Joshua Burgess şu an ölü. Jonathan ve Sam onu bu sabah nehirde buldular."

Cyrus sanki ona tokat atmışım gibi geriye doğru sendeledi. Ellerini, bununla hiçbir ilgisi olmadığını söyler gibi avuç içleri yukarı bakacak şekilde kaldırdı.

"Biliyorum. Ama döndüğümde bana *her şeyi* anlatacaksın."

PAPAZ EVİ

Geriye dönüp baktığımda elmaları, kesme şekerleri ve güneşte uyumayı seven şişman, tembel bir at satın almalıydım. Oysa ben, geçen yıl Hallowell'da kamp kuran Boston milislerinin birinden ismi kadar sevimli, altı yaşında doru bir aygır olan Brutus'u almıştım. Sahibi, bacağı kırıldığından artık ata binemiyordu ve ben, adamın nasıl yaralandığını sormayı ancak parayı ödedikten *sonra* akıl edebilmiştim. Brutus, ben onu almadan bir hafta önce adamı üzerinden atmıştı; o günden beri beni de üç kez attı: İkisi dikenli bir çalılığa, biri ise nehre.

Ahırdan tırıs adımlarla uzaklaşırken, "*Yüce Tanrı adına* yemin ederim ki," diye mırıldandım, "eğer beni şu donmuş zemine fırlatırsan, iki hafta içinde seni tutkal fabrikasına gönderirim."

Brutus buna karşılık bir kişneme savurdu ve baldırlarımın altındaki kaslarının dalgalanışını hissedince huysuzlanacağından veya depara kalkacağından korktum. Dizginleri onu uyarırcasına çektim, o da aşağılayıcı bir homurtuyla karşılık verdi ama sonra sakinleşti. Ben de alçak bir hırıltıyla cevap verdim ve ikimiz de bu beraberlik durumunu kabul ettik.

Onu suçlayamazdım. Yemeğimden koparılmış olsam ben de öfkeli olurdum. Ancak Brutus'un tek bir işi vardı –beni gitmem gereken yere götürmek– ve aslında bir ergenden pek de

farkı olmayan bir atın keyfine göre yaşayacak değildim. Onun gibilerle daha önce de uğraşmıştım.

Yine de bu öğleden sonraki görevimiz pek iç açıcı değildi. Birilerine kötü haber vermeyi hiç sevmezdim. Gerçi bu durumda kötü kelimesi yanlış bir tercih olabilirdi. Rahatsız edici. Bayağı. Barbarca. Kaba. Getirdiğim şeyin tam olarak *kötü* haber olmadığı düşünülürse bu seçeneklerden herhangi biri uygun düşebilirdi. Bugün erken saatlerde Joshua Burgess'ı o masada gördüğümde rahatlamadan başka bir şey hissetmemiştim. Ancak Rebecca Foster farklı hissedebilirdi. Kendimi onun verebileceği her türlü tepkiye hazırlamaya çalıştım.

Isaac ve Rebecca Foster'ın evi, Water Caddesi'nden geride, ormangülleriyle çevrili dar bir yolun sonunda sade bir taş kulübeydi. Arkasında küçük bir ahır ve bir bahçe uzanıyordu. Ancak bunların hiçbirinin sahibi onlar değildi. Papaz evi –ve tüm müştemilat– kasabaya aitti ve Isaac'ın papazlık maaşının bir parçası olarak onlara çok cüzi bir miktar karşılığında kiralanmıştı. Beş ay önce görevinden alındığı hâlde orada oturmaya devam etmeleri, bu durumdan hoşnut olmayanların tartışma konusu hâline getirdiği bir şeydi.

Üçüncü vuruşumda kapıyı, ela gözlü, dolgun hatlı, hoş bir genç kadın açtı ve beni içeri davet etti.

"Günaydın, Sally. Rebecca evde mi?"

"Evet, Bayan Ballard. Ona geldiğinizi haber vereyim." Topuklarının üzerinde dönüp hışımla uzaklaştı; ben de biniş pelerinimi kapının yanındaki kancaya astım.

Kız bir dakikadan kısa bir sürede geri döndü. Doğrudan bana bakarken bile göz temasından nasıl kaçındığına hayret ettim. Bakışları sanki omzumun üzerinden geçip gidiyor, uzaklarda bir şeyler arıyor gibiydi.

"Bu taraftan, Bayan Ballard. Hanımefendi salonda çay içiyor."

Papaz evinde sadece birkaç oda olduğu düşünülürse *salon* kelimesi evdeki tek ekstra oturma alanı için oldukça esnek bir tabirdi. Ama kendine ait şirin bir şöminesi, bir penceresi ve bir kapısı vardı. Sally beni içeri buyur etti, sonra Foster çocuklarına öğle yemeği yedirmeye devam etmek üzere süzülüp gitti. Mutfakta, kızarmış son ekmek dilimi için didişen çocukların sesini duyabiliyordum.

Rebecca, evde yardımcı bulunmasından hoşlanan türde bir kadın değildi ancak bu, bir papaz karısı olarak ondan beklenen şeylerden biriydi. Sally papaz eviyle birlikte gelmişti ve bu görevi üstlenen son Pierce kızıydı. Daha önce iki kız kardeşi de bu onura nail olmuştu. Kıza tahammül ediliyordu ama tam anlamıyla hoş karşılandığı söylenemezdi. Bunun önemli bir sebebi de kıyıda köşede gizlenip duyduklarını annesine yetiştirmesiyle nam salmış olmasıydı. Bonnie Pierce, Hallowell'da olup biten her şeyi bilmekle övünürdü. Her kasabanın bir dedikoducusu olurdu ve bizim kasabada da bu ünvan ona aitti.

Rebecca ateşin yanındaki sallanan sandalyede, dizlerinde bir battaniye ve ellerinde dumanı tüten bir fincan çayla oturuyordu. Bir omzundan aşağı uzun, kalın, altın sarısı bir örgü sarkıyordu. İçeri girdiğimde kucağındaki örgü yığınını alıp şöminenin yanındaki sepete koydu.

Onu hafifçe alnından öptüm ve karşısındaki sallanan sandalyeye oturdum. "Seni görmek güzel."

"Seni de öyle." Rebecca başını yana eğdi. Sally Pierce ve çocuklarının neşeli kahkahalar eşliğinde üst kata çıkan hafif ayak seslerini dinledi. "O kızın her sabah sadece birkaç saat burada olmasına ne kadar şükretsem az."

"Çoğu kadın böyle bir yardıma hayır demezdi," dedim şaka yollu bir gülümsemeyle.

"Böyle nezaketsiz olmamalıyım." İç geçirdi. "Sally söylediklerimi tekrarlayacaktır. Bizzat Isaac'a olmasa bile annesine

kesinlikle anlatır. Kasabanın yarısı zaten benim nankör olduğumu düşünüyor."

Yalan söylemek istemediğim için tereddütte kaldım. Zira Hallowell'ın yarısı onun hakkında bundan çok daha kötüsünü düşünüyordu. "Seni yakında anlayacaklar," dedim ona, "ve o zaman da özür dileyecekler."

Sadece lafı dolandırıyorduk ama Rebecca'nın yüzüne bir gölge düştü; keşke burada farklı sebeplerle bulunsaydım. Yine de nezaket kurallarına uyulmalıydı.

"Biraz çay ister misin?" Rebecca, sallanan sandalyelerin arasındaki küçük masaya doğru eğildi. Ortada bir çay takımı duruyordu ve demlikten buharlar yükseliyordu.

"Harika olur."

"Gidip bir fincan daha alayım."

Rebecca odadan zarifçe süzülerek çıktı; Joshua Burgess ve Joseph North'un saldırısına uğradıktan birkaç gün sonra onu tam da bu salonda bulduğumdaki hâlinden çok farklı hareket ediyordu. Görüntüyü zihnimden kovdum ve ellerimi ateşin önünde ısıtmak üzere ayağa kalktım. Şömine rafında küçük bir teneke kutu vardı, onu elime alıp üzerindeki çay gülü işlemelerine hayranlıkla baktım. Kapağı açıktı ve içinden acı bir koku yükseliyordu. Kokladım ama keskin koku genzimi yakınca yüzümü buruşturarak geri çekildim. O nahoş, terebentin benzeri kokuyu başka bir şeyle karıştırmak imkânsızdı: Karaardıç. İkinci bir koklayış daha temiz ve tatlı, neredeyse çiçeksi ve hafif kafur kokulu bir şeyi ortaya çıkardı. Solucanotu.

Tenekeyi yerine koyup sandalyeme döndüm, sonra sadece emin olmak için çaydanlığı burnuma götürdüm. Siyah çay, sade ve basit.

Rebecca kapı eşiğinde belirerek özür diler gibi bir sesle, "Biraz açık olmuş," dedi. "Son zamanlarda midem sert şeyleri kaldıramıyor gibi."

"Şahane olduğuna eminim."

Rebecca çayı hazırlarken munis bir sessizlik içinde oturduk. Bir kesme şeker. Bir miktar süt. Kaşığı hızlıca iki tur döndürme. Rebecca fincanı uzattığında sıcaklık, soğumuş parmaklarıma iyi geldi. Formaliteler bittiğine göre, bu ziyaretin asıl amacına geçebilirdik.

Fincanının kenarından müteredditi bir ifadeyle bana baktı. "Bugün erken saatlerde Hook'taymışsın."

Başımla onayladım. "İş için Han'a çağrıldım ve seni ilgilendiren bir haberim var."

"İyi mi, kötü mü? Ses tonundan anlayamıyorum."

"Aslında hem iyi hem kötü." Salon kapısına döndüm, Rebecca'nın kapıyı aralık bıraktığını fark ettim. Sally ve çocuklar hâlâ meşguldü. Üstteki odadan ayak sesleri ve sallanan bir sandalyenin gıcırtısı geliyordu. "Isaac nerede?"

"Çalışma odasında. Görevden alınmasına itiraz etmek için Boston'daki Kongregasyonel Kilisesi liderlerine bir mektup daha yazıyor."

"Son iki mektup onu göreve iade etmeyi başaramamış olsa bile mi?"

Dudaklarının kenarında buruk bir gülümseme belirdi. "Kocam ebedî bir iyimserdir."

Onu tanımlaması gereken ben olsaydım dik kafalı demeyi tercih ederdim. Isaac, Hallowell kasabasına iki yüz dolarlık dava açmıştı. Kasabayla yaptığı vaizlik sözleşmesi beş yıllıktı. Kovulmasının bu sözleşmeyi ihlal ettiğini ve kendisine vadedilen paranın geri kalanının borçlu olunduğunu iddia ediyordu. Bunun sonucunda işlerin iyice gergin bir hâl aldığını söylemek yetersiz kalırdı. Dava sonuçlanana kadar kasabayı, hele ki papaz evini terk etmeyi reddediyordu. Isaac Foster kitapların, inancın, kuralların ve adaletin adamıydı. Bir an, bu haberi duysun diye onu da çağırmayı düşündüm ama sonra vazgeçtim. Rebecca kendi tepkisini dile getirirken onun tepkisini de tartmak zorunda kalmamalıydı.

Ağustos ayında olanlara rağmen, yumuşak kahverengi gözlerinde hâlâ bana yıllar önce kaybettiğim kızlarımı hatırlatan bir şeyler –bir neşe ve merak– vardı. Beni Rebecca'ya ilk çeken de bu olmuştu. Onunla girdiğim her etkileşim, o uzun ve korkunç yazdan sağ çıksalardı kızlarımın şimdi ne yapıyor olacaklarını düşündürüyordu bana.

Çay fincanını iki eliyle kavradı ve bir yudum almadan önce buharın yanaklarında süzülmesine izin vererek dudaklarına götürdü. "Eee, bahsettiğin şu haber nedir?"

Rebecca'nın sorusuna cevap vermek yerine, bir kez daha kapıya baktım, bir an dinledim, sonra sorusuna soruyla karşılık verdim. "Isaac'ın dün gece nerede olduğunu biliyor musun?"

"Bilmiyorum. Çalışma odasındaydı sanırım. Ama kendimi iyi hissetmiyordum ve erkenden yattım. Neden?"

Oğullarım daha küçükken, köprünün üzerinden nehre taş atmayı sevdikleri zamanları hatırladım. Suyun sıçramasını ve çıkan sesi severlerdi. Erkek çocuğu oldukları için, yarattıkları o *kargaşa* hoşlarına giderdi. Rebecca'nın yüzünü inceliyordum ve onun ruhunun dingin sularını bulandırmaktan hiçbir zevk almıyordum.

"Joshua Burgess öldü. Bu sabah cesedini nehirde buldular."

Rebecca, sanki kavrayamıyormuş gibi başını salladı. "O?.. Acaba?.." Sormak istediği sorular her neyse, kelimelere dökmeyi başaramıyordu.

"Kaza değil. Boğulmamış," dedim ona. "Asılmıştı."

Rebecca, titremeye başlayan elleri dışında tamamen hareketsiz kaldı. Zarif çay fincanındaki kehribar rengi sıvının oradan oraya –bir o yana bir bu yana– çalkalanışını izledim ve içindekiler kucağına dökülmeden önce fincanı ellerinden aldım. Konuşmasını bekledim.

Ağustos ayında olanlarla ilgili anlattıklarına inanmamın sebebi, uzun süreli dostluğumuz kadar, hikâyesinin temelini oluşturan o küçük, travmatik detaylardı.

Sonunda, "Joshua Burgess'ın sesinde bir hırıltı vardır. Duymuş muydun?" diye sordu ve bana baktı. Ama gözleri odaksız bakıyordu, donuktu. Başka bir yerde, geçmişte olduğu belliydi.

Zihnimden o beyaz, mumsu nefes borusunun görüntüsü geçti. "Evet. Vardı. Ama artık yok."

Rebecca, kendi hatıralarından birini engellemek istercesine gözlerini sımsıkı yumdu. Tekrar konuştuğunda sesi titriyordu. "Başlamadan önce iç çamaşırımın dantel kenarını yırttı. Saçlarını arkadan bağladı. Bunu neden bu kadar net hatırlıyorum?"

"O artık öldü, Rebecca. Sana anlatmaya çalıştığım şey bu. Bir daha asla canını yakamaz."

"North yakabilir."

Bunu inkâr etmek istedim. Ne var ki her ikimiz de Joseph North'un, Rebecca'ya bir daha asla dokunmadan da onu yaralamaya devam edebileceği sayısız yol olduğunu biliyorduk. Bunların başında, süregelen inkârları ve onun karakterine, itibarına yönelik sinsi saldırıları geliyordu. İki aydır yaptığı buydu.

"Buna izin vermeyeceğim. Önümüzdeki ay Vassalboro'ya gidiyorum. Mahkemede seninle birlikte olacağım ve *tanıklık* edeceğim. Herkes onun ne yaptığını öğrenecek ve adalet yerini bulacak."

Saldırıdan sonra Rebecca'yı bulduğumda, yüzünün ve kollarının neden solgun morluklarla dolu olduğunu ve dudağının neden patladığını açıklaması neredeyse iki saatini almıştı. Ama şimdi öyle bir tereddüdü yoktu. Kelimeler hızlı ve nefes nefese döküldü dudaklarından.

"Burgess'ın ölmesine sevindim."

"Ben de."

"Ayrıca umarım onu *Isaac* öldürmüştür."

Şaşırma sırası bendeydi; fincanımın kenarından bir miktar sıcak çay başparmağıma ve kolumun manşetine sıçradı. "*Şşşt.* Böyle laflar etmemelisin."

"İntikam istemeye hakkım yok mu?"

"*Tabii ki* var. Ama cesedi hâlâ Han'da. Bir soruşturma yapılacak. Bu konuda Isaac suçlanırsa neler olacağını hayal edebiliyor musun? Ayrıca, zaten intikamını aldın, en azından yarısını."

"Hayır," dedi. "Bana yaptıklarından asla kurtulamayacağım."

Buna itiraz edemezdim. Etmedim de. Bunun yerine elini tuttum ve şöminedeki alevlerin hipnotik dansını izleyerek sessizlik içinde çaylarımızı bitirdik. Daha sonra, gölgeler yer değiştirdiğinde ve közler şömineye oturduğunda, boş fincanımı bıraktım, Rebecca'yı alnından bir kez daha öptüm ve veda sözlerimi kulağına fısıldadım.

Ancak salon kapısına ulaştığımda tekrar konuştu. "Martha?"

Omzumun üzerinden baktım. "Evet?"

"Temmuzdan beri kanamam olmadı."

Dudaklarım şaşkınlıkla aralandı ve yanına dönüp ellerimi omuzlarına koydum. Avuçlarımın altında kemiklerinin o küçük çıkıntılarını hissedebiliyordum. "Bana bir çocuk beklediğini mi söylüyorsun?"

"Oğlanları doğurdum. Nasıl bir his olduğunu biliyorum."

"Pekâlâ, bunun Isaac'ten olma ihtimali var mı?"

Rebecca başını iki yana salladı. "En son o Boston'a gitmeden önce yatağa girdik. O günden beri de bana dokunmadı. Onun olması imkânsız."

"En son ne zaman kanaman oldu?"

"Temmuz sonu. Isaac gittikten *sonra*."

Dört ay geçmişti. Bir çocuğun kök salması için yeterli bir süreydi.

"Ona söyledin mi?"

"Hayır. Ama sanırım tahmin etti."

"*Çok* üzgünüm," diye fısıldadım, Rebecca'yı göğsüme çekerek. Ancak bu kez ağlama yoktu, acı yoktu. Sadece boş bir durgunluk vardı. Dostumun ruhunun eskiden ikamet ettiği yerde bir boşluk... Geri çekildim ve bir elimi Rebecca'nın kar-

nına indirdim. Küçük, sert tümseği bulmak kolaydı. Emin olmak için hafifçe bastırdım. Şüphe yoktu. Rebecca Foster ince yapılı bir kadındı. Yakında bunu saklaması imkânsız olacaktı.

"Ne yapacağımı bilmiyorum," diye fısıldadı. Çay rengindeki o geniş kahverengi gözleri yaşlarla doluydu.

"Bilmek zorunda değilsin. En azından bugün değil."

BALLARD'IN DEĞİRMENİ

Doğruca çalışma odama geçtim. Aklım Rebecca Foster'daydı ama günlüğe uzandığımda üzerinde bir not buldum ve Cyrus'un eğri büğrü el yazısını hemen tanıdım.

Konuşmak istediğini biliyorum ama Moses'la birlikte Amos'un bizim için ayırdığı iç yağını almak üzere Hook'a gidiyorum. Ne zaman döneceğimden emin değilim.

Burada bir mürekkep lekesi vardı, sanki bir sonraki söyleyeceği şeyi düşünürken tüy kalemi kâğıdın üzerinde öylece bırakıvermişti.

Burgess meselesine gelince: Sanırım Hannah'ya bulaştığını biliyorsun. Onu bu yüzden dövdüm. Ama eğer öldüyse benim bununla bir ilgim yok. Kızları eve getirdim ve yattım. Şerefim üzerine.

– C.

Yalnızca kendi çocuklarımı bilirdim ben. Ancak genç erkek yetiştirmek hakkında bir şey öğrendiysem o da bazılarının yalancı, bazılarınınsa itirafçı olduğuydu. Cyrus ikinci türdendi.

Bir itirafçı. Bizim çatımız altında yaşadığı onlarca yıl boyunca ondan şüphe etmek için hiçbir nedenim olmamıştı. Şimdi de yoktu. Notu katlayıp kenara koydum. Buraya neden girdiğimi hatırlamaya çalıştım.

Düşüncelerimin izini kaybetmiştim, günlükte ne bulmak istediğimi anımsayamıyordum. Kalabalık bir evde kâğıda kaleme sarılan her kadının yüzleştiği sorun buydu işte. Hiçbir zaman mutlak bir sessizlik vadedilemezdi, düşüncelerimin peşinden koşup onları birbirine bağlayabileceğim kesintisiz bir zaman dilimi ise basbayağı lükstü. Kütüphaneleri, uşakları ve karıları olan erkeklere mahsus bir lüks. Anneler ise işlerini halletmek için farklı yollar bulurdu.

Hah! İşte orada! Bir parıltı. Yanımdan hızla geçen düşüncenin kuyruğundan yakaladım ve buharlaşıp gitmesin diye peşine düştüm.

Günlük kaydına tekrar baktım. Sayfaları geriye doğru çevirdim.

> *1 Ekim Perşembe – Ara sıra bastıran sağanaklar dışında açık. Bu öğleden sonra misafirimiz vardı. Bay Savage burada, Bayan Foster'ın aralarında Joseph North'un da bulunduğu bir dizi adama tecavüz davası açtığını bildiriyor. Gerçekten şok edici! Evdeydim.*

Parmağımın ucuyla yazının üzerine hafifçe vurdum. Seçtiğim kelimelerin aksine, beni şok eden haberin kendisi değildi –saldırıdan hemen sonra, ağustos ortasında Rebecca'yla ilgilenmiştim– asıl şaşırtıcı olan, bana danışmadan bu suçlamayı kamuoyuna duyurmuş olmasıydı. Tecavüz, bu ülkede idamlık bir suçtu ve cezası asılmaktı. Ancak elli yıllık ömrüm boyunca bu suçtan dolayı ipin ucunda sallanan tek bir adam görmüştüm yalnızca. Tecavüz gibi bir suçlamayı kanıtlamak neredeyse imkânsızdı ve son zamanlara kadar, bu işi yaparken

yakalanan çoğu adam mahkemeler devreye giremeden ortadan kaldırılırdı. Yakın zamandaki Bağımsızlık Savaşı ve ardından Anayasa'nın onaylanması, bu tür ihlallerle başa çıkmak için temel bir hukuk çerçevesi oluşturmuştu. Artık kederli bir babanın veya erkek kardeşin adaleti kendi elleriyle sağlamasını engelleyecek daha caydırıcı bir sistem vardı.

Rebecca'nın topluluk önünde konuşma nedenlerine dair bir ipucu arayarak parmağımı sütun üzerinde bir gün önceki kayda götürdüm.

30 Eylül Çarşamba – Öğleden sonraki hafif sağanak dışında açık. Bay Foster'ın yanına çağırıldım ve bana bazı sorular yöneltildi. Daha sonra Albay North, Bayan Foster'ın onun davranışları hakkında benimle ne konuştuğuna dair beni sorguladı.

Yani belki de o kadar tuhaf bir zamanlama değildi? Saldırıya dair söylentiler topluluk içinde yayılmaya başlamıştı ve North muhtemelen insanların konuştuğundan haberdar olmuştu. Sayfaları tekrar her şeyin başladığı ağustos ayına kadar çevirdim.

19 Ağustos Çarşamba – Açık. Bayan Foster'a uğradım. Bana 10 Ağustos'ta Joseph North ve Joshua Burgess tarafından büyük eziyetlere maruz kaldığından şikâyet etti. Bu eziyetleri anlattıktan sonra, onu öldürmedikleri sürece daha kötü bir şey yapamayacaklarını söyledi. Ayrıca North'un ona dünyadaki herkesten daha kötü davrandığını ama kocasının yakında dönmesini umduğunu ve o zamana kadar dertlerini elinden geldiğince kendine saklamasının en iyisi olacağına inandığını söyledi. Saat 13.00'te eve geldim. Yorgun hissediyorum.

Rebecca, saldırıdan sonra neredeyse iki ay boyunca dertlerini kendine saklamış, sırrını sadece bana açmıştı. O zamanlar

bu bana akıllıca görünmüştü. Suç iddiasıyla ortaya çıktığında Rebecca'nın korunacağından emin olmak istiyordum bu yüzden Isaac, Boston'dan dönene kadar kimseye söylemedi. Suçlananlar saygın adamlardı ve Rebecca tek başına hareket etseydi daha büyük bir mağduriyet doğabilirdi. Ancak geriye dönüp baktığımda, Rebecca'nın elindeki en iyi kanıt vücuduna verilen hasardı. Onu hırpalanmış bir enkaz gibi bulduğum gün Vassalboro'daki sulh hâkimlerine götürmüş olsaydım, kimse iddialarından şüphe etmezdi. Tanrım, durum sahiden çok *korkunçtu*. Dokuz gün boyunca Rebecca o kadar hasta ve bitkindi ki kendi çocuklarına bile zor bakabilmişti. Banyo yapamıyor, neredeyse hiçbir şey yiyemiyordu. 19 Ağustos'ta evinde büzülmüş hâlde bulduğum kadın *böyleydi* işte. Yine de Isaac dönene kadar geçen haftalarda dış yaraları iyileşmiş ve şüphenin kök salmasına zaman tanınmıştı.

Geçmişe dönüp bir şeyleri değiştirebilecek olsam, Rebecca'yı bulduğum gün at arabasıyla doğrudan hâkimlere götürürdüm. Kendi eylemsizliğim yüzünden olayların bu noktaya gelmesinde payım olduğunu hissediyordum. Korkarım ki artık Rebecca'nın içinde taşıdığı yaralar için yapılabilecek hiçbir şey yoktu.

Arkadaşım için işler sadece daha kötüye gitmişti. Bu sabah öğrendiklerime bakılırsa da Rebecca ağustos ayında hamile kalmış olduğundan şüpheleniyordu.

22 Ağustos Cumartesi – Açık. Bayan Foster'daydım. Onu beklenebileceği kadar iyi bir durumda bıraktım. Yerliler oradaydı.

25 Ağustos Salı – Açık. Bayan Foster'ı görmeye gittim...

O hafta Rebecca'yı görmeye tam üç kez gitmiştim. Yaralarına pansuman yapmış, yemeklerini pişirmiş ve çocuklarıyla ilgilenmiştim. Tüm bu süre boyunca saldırı konusunda nasıl bir

yol izlemem gerektiğini bulmaya çalışıyordum. Isaac, bir dizi teolojik farklılık nedeniyle Hallowell'daki vaizlik görevinden alındıktan sonra cemaat liderinden duruma müdahale etmesini istemek üzere Boston'daydı. Sally Pierce, Rebecca için tanıklık edemeyecek durumdaydı, ağustos ayı boyunca Fort Western'de ablasına ve yeni doğan yeğenine bakıyordu. Kocası gitmiş, yardımcısı gitmiş, Rebecca yalnız ve savunmasız kalmıştı. Kolay bir av. Ama *niye?* Henüz çözemediğim şey buydu. North ve Burgess *niye* bu kadar feci ve şedit bir suç işlemişlerdi? Onun bunu kendine saklayacağına ya da yanlarına kâr kalacağına inanmış olamazlardı.

30 Eylül'e, karısına ne olduğuna dair o kasvetli soruları yanıtlamam için Isaac tarafından papaz evine çağrıldığım güne geri döndüm. Hemen ardından, aynı günün öğleden sonrasında North'la olan konuşmama baktım. North benden ağustos ayından beri Isaac ve Rebecca'yla yaptığım her konuşmanın hesabını vermemi istemişti. Elbette reddetmiştim. Bu onu ilgilendirmezdi ve ona bir şey anlatmak zorunda değildim. Ama şimdi Joshua Burgess ölmüştü ve Rebecca bu haberi duyduğunda rahatlamış görünse de bu ölüm adaletin gerçek bir tecellisi sayılmazdı. Kendini çalışma odasına kapayarak mektuplar yazan Isaac'ı düşünmeden edemiyordum. Mesleki itibarını kazanmanın yanı sıra intikam planları da yapıyor olabilir miydi? Karısı bu kadar feci bir şiddete maruz kalan bir adamdan daha azı beklenebilir miydi?

Kalemimi bıraktım. Günlüğü kenara ittim. Bu sorular üzerine kaygılanmanın bir faydası olmayacaktı. Kocamla konuşma vakti gelmişti.

*

Yazın, değirmene inen yol, Ballard ailesinin yıllarca gidip gelmesiyle aşınmış ve genişlemiş olurdu. Ancak kışın, kar yığınları

arasında, ağır tabanlı botlarla sertleşmiş dar bir kanaldan ibaretti. Otlaktan geçer, ormana dalar ve dereye doğru kıvrılırdı. Yol kenarlarında çam ve sumakların yanı sıra yarpuz öbekleri yetişirdi. Fakat nane şeklindeki koyu yapraklar çoktan kuruyup dökülmüştü; bu üzücüydü çünkü son Prescott kızının doğumunda stoğumun neredeyse tamamını bitirmiştim. Yarpuz karışımı heyecanlı sinirleri yatıştırmaya yardımcı olurdu ve bir Prescott doğumuna girerken bunu çok yararlı bulurdum. Hepsi çığlık çığlığa doğum yapardı. Üç kızdan ikisi baharda bebek bekliyordu ve o doğumlara katılmaktan şimdiden korkuyordum. Bu histerik tavırları annelerinden öğrenmişlerdi.

Orman bugün sessizdi. Değirmenin dışındaki su çarkının o melodik, şırıl şırıl sesini özlemiştim. Buza hapsolan çark, buzlar eriyene kadar dönmeyecekti ve bu da Ephraim'in işini zorlaştırıyordu. Çark, uzun testerelere destek olur, güç verirdi ama şimdi her bir kütüğü kesmek için Ephraim ve oğullarımız kas gücüyle yüklenmek zorunda kalacaklardı. Nehir donduğuna göre, teslimatları kara yoluyla yapmaları gerekecekti. Bu da hepsini bitkin düşürüp iyice aksileştirecek meşakkatli, zaman alan bir işti.

Talih işte.

Sumağın parlak kırmızı meyvelerinin üzerinde parmağımı gezdirirken kışın bu yolu ne kadar sevdiğimi hatırladım. Yeşil çam dalları ve parlayan meyvelerin kar üzerindeki karışımı çarpıcıydı; diğer tüm bitki ve çalıları alt etmenin getirdiği haklı bir gösterişti bu. Daha sonra geri gelip sumakları toplamayı aklımın bir köşesine yazdım. Olgunlaştığında meyveler, etler ve sebzeler için harika, limon aromalı bir baharat olurdu. Dolly'nin bu akşamki kızartmaya biraz eklemek isteyebileceğini düşündüm. Ama hepsini toplamayacaktım çünkü bu meyveler aynı zamanda tavşanlar ve tilkiler tarafından da tercih edilen bir kış yiyeceğiydi.

Yolda bir an duraksadım. *Tilki.* O tekinsiz ziyaretçimizden Ephraim'e bahsetmeyi unutmamalıydım. Sadece birkaç saat önce miydi? Eve geldiğimden beri sanki aylar geçmiş gibi hissediyordum.

Yaşlanmak böyle bir şey sanırım, diye düşündüm. *Günler uzun ama yıllar kısa.*

Tilkiyle karşılaşmamın garipliği hâlâ bir tür işaret gibi havada asılı duruyordu; öğle güneşiyle dağılmayan bir sis gibi. Ephraim bana ne gülecek ne de bunun için telaşlanacaktı. Çoğu şeyde yaptığı gibi sadece başını anladığını belirtir gibi sallayıp meseleyi düşünecekti. Ona yeterli zamanı verirsem bir açıklaması bile olabilirdi. Bazı erkekler, yaydan çıkan bir ok gibi düz bir çizgide düşünürdü. Mantığa, kolay sonuca gider ve zihnin dolambaçlı su yollarından kaçınırlardı. Ama Ephraim öyle değildi. Onun zihni nehirler ve akıntılarla doluydu ve böyle bir zihinde düşünceler her yere akabilirdi.

Bir cevabı olacaktı. Her zaman olurdu.

Kereste değirmenimiz Mill Deresi'nin kıyısında, akıntının en güçlü olduğu yerdeki taş temeller üzerine kurulmuştu. Büyüktü. Hatta ahırımızdan bile daha büyüktü. İlk katta kesilmiş kerestelerin büyük bir kısmını saklamak ve kurutmak için geniş bir alan ve Ephraim için ek çalışma alanı vardı. İkinci katsa değirmen boyunca uzanan ve aşağıdaki alana bakan bir asma kattan oluşuyordu. Ephraim, büyük bir toplantıya ev sahipliği yaptığımızda kullanabilelim diye oraya uygun sabit bir merdiven bile yapmıştı. Ne de olsa, hanımları etekleriyle bir seyyar merdivenden yukarı tırmanmaya zorlamak fazla tuhaf kaçardı.

Birkaç yıl önce Ephraim, binanın yanına, suyun üzerine uzanan geniş ve sağlam bir iskele inşa etmişti. Artık tahtaları dereye kadar sürükleyip onlar bağlanırken diz boyu çamur içinde durmaya gerek kalmamıştı. Şimdi onları doğrudan iskeleden aşağıdaki akıntıya bırakıyordu. Müthiş bir gürültüyle suya çarpıyorlardı ama hemencecik düzelip Kennebec'e, oradan

Hallowell'a, Farmingdale'e ve daha güneye, Bath üzerinden Boston'daki tersanelere ve ardından bilinmeyen yerlere doğru yolculuklarına başlıyorlardı. Kocam ve oğullarım tarafından biçilen tahtalardan yapılmış gemilerin Atlantik'te yelken açtığını düşünmek hoşuma gidiyordu. Geniş dünyaya bir katkımız olduğunu düşünmeyi seviyordum.

Değirmenin diğer tarafında, gözden uzak bir yerde, dış duvara monte edilmiş ve sadece içerideki bir kapıdan erişilebilen büyük, ahşap bir kafes vardı. Ephraim bunu beş yıl önce yavruyken bulduğu bir gökdoğan olan Percy için yapmıştı. Kuşun öğle yemeği için bağırdığını duyabiliyordum.

Kapıdan içeri süzüldüğümde kocam başını kaldırıp gülümsedi.

"Merhaba, sevgilim," dedi.

Ephraim üç uzun adımda salonu geçti ve kaşlarımın arasındaki çukura sıcak bir öpücük kondurdu. Gençliğinde siyah saçları ve yaz göğünün rengini andıran gözleri vardı. Düz bir Galler burnu. Köşeli çene. Gözleri ve çenesi hâlâ onunla ilk tanıştığım günkü kadar güçlüydü. Ancak saçlarına kırlar düşmüştü ve burnu on dört yıl önce yediği haksız bir yumruk yüzünden hafif çarpıktı.

Sağlığımın yerinde olup olmadığımı kontrol eden kısa bir bakıştan sonra, "Nihayet bu sabah ne haltlar döndüğünü bana anlatmaya mı geldin?" diye sordu.

"Cyrus'u almaya geldiğinde Moses hiçbir şey söylemedi mi?"

"Hayır. Neden?"

"O zaman seninle Hannah hakkında konuştuğunu sanıyorum?"

Ephraim güldü. "Hayır. Gerçi denemediğini söyleyemem. O tarz bir konuşma için cesaretini toplamak çocuğu perişan ediyor. Ama başaracaktır. Yine de kalıp biraz konuştu. Gitmeden önce de Hannah'ya şöyle bir baktı."

Joshua Burgess'ın cesedini ve Moses'ın bu sabah bana nasıl yardım ettiğini düşündüm. "Peki buradayken başka bir şeyden bahsetmedi mi?"

Sırıttı. "Sadece *senin* bana vereceğin haberler olduğunu söyledi. Ama onu sıkıştırdığımda, detayları bizzat senin vermek isteyeceğin konusunda ısrar etti. Bu yüzden tek bir sonuca varabiliyorum."

"Neymiş o?"

"O çocuğun sadakatini kazanacak bir şey yapmışsın."

"*Ben* mi bir şey yapmışım?"

"Onu bir şekilde etkilemişsin sanırım. Öyle bir yanın var."

"Hiç de bile! Aslına bakarsan çoğu insan benden hoşlanmaz."

"Sana saygı duyuyorlar. Belki biraz da korkuyorlar. Aynı şey değil."

"Bu da insanları etkilemekten fersah fersah uzak."

"*Ben* seni etkileyici buluyorum."

"Sen taraflısın." Güldüm ve bunun içimde yarattığı hafifliğe minnet duydum. Ephraim'in göz kenarlarındaki kaz ayaklarına kadar yayılan o güzel neşesi, moralimi düzeltmek adına bilerek böyle davrandığını fark etmemi sağladı. Değirmene tepemde fırtına bulutlarıyla girmiş olmalıydım. "Ayrıca Moses, Hannah'ya kur yapmak istiyor," diye ekledim.

"Bu pek de yeni bir haber sayılmaz."

"Evet ama artık beni geçmesi gereken bir kapı olarak görüyor."

"Ben de o onurun bana ait olduğunu sanıyordum?"

Hafifçe güldüm. "Görünüşe göre genç Pollard'la aramızda bir *bağ* kuruldu."

"Ne üzerinden?"

"Bir ceset."

Dışarıda, kuş kafesindeki gaklamalar, büyük kanatların ağır çırpınışları eşliğinde daha da yükseldi.

"Percy acıkmış," dedim karşı duvara ve ötesine açılan kapıya bakarak.

"Konuyu böyle değiştiremezsin, sevgilim. Bir ceset lafı duydum sanki."

"Kuşun çok gürültülü ve dikkat dağıtıcı. Onu besle. Sonra anlatacağım."

Ephraim sırıttı, sonra odun sobasının yanında duran büyük kovanın yanına yürüdü. Çıplak eliyle kıvranan bir alabalığı yakalayıp kafesin kapısını açtı. Percy zıplayarak geldi ve balığı Ephraim'in parmaklarının arasından kapıverdi. Sivri kanatları ve uzun kuyruğuyla yakışıklı bir kuştu. Tüyleri üstte mavi-gri, altta ise benekli kahverengiydi. Percy beyaz göğsünü kabarttı ve başını çevirerek yüzündeki siyah, bıyık benzeri işaretleri gösterdi. Bana her zaman Fransız gibi görünürdü. Bir de cafcaflı.

İşini bitiren Ephraim kapıyı kapadı, tekrar bana döndü ve kollarını göğsünde kavuşturup bekledi.

Kafesten gelen et parçalama sesini görmezden gelmeye çalıştım. Nereden başlamalıydım? Her şeyi nasıl açıklamalıydım? Derin bir nefes alıp omuzlarımı serbest bıraktım. Boynumu bir o yana bir bu yana esnettim, sonra en iyi bildiğim şekilde başladım.

"Ben Betsy Clark'ın yanındayken, Jonathan'ın salının Bumberhook Burnu'nda buza hapsolduğunu ve Sam Dawin'in kıyıya çıkmaya çalışırken buzun içine düştüğünü biliyorsun, değil mi?"

Başıyla onayladı. "Sam'i kızların yatağına yatırması için Jonathan'a yardım ettim."

"Peki Sam'in suya battığında bir ceset gördüğünü ya da Jonathan'ın onu buzdan çıkarmaları için adam çağırsın diye James Wall'u Hook'a gönderdiğini biliyor muydun?"

"Bilmiyordum." Ephraim'in çenesi seğirdi. "Ölen adam kim?"

"Adam olduğunu hiç söylemedim."

"Kim ölmüş peki?"

"Oraya geliyorum."

"Biraz yavaş geliyorsun sanki."

"Hişşt. Detayları mantıklı bir sıraya koymaya çalışıyorum."

Küçük odun sobası değirmeni elinden geldiğince ısıtıyordu, devam etmeden önce avuçlarımı açarak sobaya yaklaştım.

"Amos Pollard, James'i beni Clarkların evinden almaya gönderdi. Cesedi çıkarmışlar. Hana götürmüşler. Amos, Dr. Cony çağrılmadan önce adamı muayene etmemi istedi."

"Adamı mı? Yani bir erkekti? Dediğim gibi."

"Eh, sen öyle varsaydın. Ama mesele bu değil. Kadınlar da öldürülüyor, biliyorsun değil mi?"

"*Öldürülmüş mü?*"

"Sözümü kesip durmazsan oraya da geleceğim."

"Devam et o zaman, anlat bakalım Hallowell'da hangi adam öldürülmüş," dedi Ephraim. Haberin kendisinden ziyade atışmamızdan keyif alıyordu; gözlerindeki o neşeli ışıltıyı fark ettim.

Vurgulamak için ismi söylemeden önce kısa bir es verdim. "Joshua Burgess."

Ephraim, becerebildiğince şaşkın göründü. Gözleri bir an için büyüdü ve burun delikleri genişledi. Bunun dışında bir kütük kadar tepkisizdi. "Ah," dedi. "Pekâlâ, bu işleri karıştırır işte."

"Dövülmüş ve asılmıştı, Ephraim. Biri onu nehre atmadan *önce* öldürmüş."

"Vay be." Başını kaşıyarak derin düşüncelere daldı. "Bu kasabada onu asmak isteyecek pek çok adam var."

Bugün ona sormam gereken en zor şey buydu ama Ephraim'in de benim de zor konulardan kaçmak gibi bir alışkanlığımız yoktu. "Bizim oğlumuz da onlardan biri mi?"

İşte oradaydı; kocam korktuğunda üzerine çöken o hareketsizlik. "Hangi oğlumuz? Ne demek istiyorsun sen?"

"Bu sabah kızlarınla konuşmadın mı?"

Gözleri kısıldı. "Sadece Dolly kahvaltımı getirdiğinde kısa bir günaydınlaştık."

"Peki Hannah hakkında hiçbir şey söylemedi mi?"

"Bugünlerde Hannah'nın adı çok geçiyor. Ama hayır. Dolly kız kardeşinden bahsetmedi. Neden?"

"Çünkü Burgess dün gece şenlikte ona zarar vermiş." Ephraim gerildi ve öne doğru tehditkâr bir adım attı; patlamasını önlemek için elimi avucum düz olacak şekilde kaldırarak onu durdurdum. "Her şey yolunda. Cyrus halletmiş. Duyduğuma göre onu iyice pataklamış ama gerçek şu ki Joshua Burgess, Hannah'yı dansa zorlamış ve şenlikten atılması gerekmiş. Onlarca insan buna tanık oldu. Burgess'ın ölüm haberi yayıldığında bu gerçek de yayılacak."

"Cyrus için geleceklerini mi düşünüyorsun?"

"Ya onun için ya da Isaac Foster için."

"Burgess'ın ölümünden doğrudan fayda sağlayacak bir adam daha var."

"Evet. Vassalboro'da tanık kürsüsüne ne kadar az kişi çıkarsa, Joseph North için o kadar iyi."

Ephraim düşüncenin kök salmasına izin vererek yavaşça başını salladı. "James Wall, Clarkların evine kaç gibi geldi?"

Omuz silktim. "Saat beş civarıydı."

"North'un haberi olması mümkün mü?"

"*Belki*. Hook'a vardığımda bacasından duman tütüyordu. Birisi ona söylemiş olabilir. Ya da kargaşayı duymuş, cesedi hana getirdiklerini görmüş olabilir."

Ephraim başını yine onaylar gibi salladı. "Ya da Burgess nehre atıldığında o da oradaydı. Bizzat yapmış olabilir."

Bu ihtimal benim de aklıma gelmişti. "Bunu merak eden tek kişi biz olmayacağız."

"Suçlamak ve kanıtlamak farklı şeylerdir. Bir ölüm nedeni beyan edilmeli. Kanıtlar sunulmalı."

Yüzüme sinsi bir gülümseme yayıldı. "Amos Pollard'ın bu sabah beni çağırmasının sebebi de bu şüphesiz. Yarın ayın son cuması. Genel Oturum Mahkemesi toplanıyor."

"Kendi hanında hem de. Kurnaz herif."

"Ben de Joshua Burgess'ı muayene etmiş biri olarak, ölüm nedenini beyan edebilirim."

Ephraim aramızdaki kısa mesafeyi kapadı. Beni göğsüne çekti ve yüzünü boynuma gömdü. Burnundan derin bir nefes aldığını, kokumu içine çektiğini hissettim; sonra nefes verirken tenimde ılık bir hava dalgası dolaştı. Alışkanlığı olduğu üzere, elini enseme doğru uzanan saç yığınına daldırıp tek bir bukle çıkardı. Onu parmağına doladı ve sonra serbest bıraktı. Durumu değerlendirirken bunu birkaç kez yaptı.

"Görünüşe göre epey hareketli bir sabah geçirmişsin."

"Daha yarısını bile duymadın."

Tenime doğru kıkırdadı. "Sormaya korkuyorum."

"O kadar dramatik değil; yarı boğulmuş bir adam ya da bir ceset kadar değil yani. Ama eve geldiğimde bir tilki gördüm."

"Bir tanesinin havladığını duyar gibi olmuştum."

"Tilki kırmızı değil, siyahtı."

"Gümüş tilki o zaman. Onlar bayağı nadir görülür. Bazıları onlara hayalet tilki der."

"Yani, bana pek hayalet gibi görünmedi. Gayet gerçekti ve güney otlağına çıkan yükseltideydi. Meşe ağacının yanında." Duraksadım, kendimi aptal gibi hissediyordum ama Ephraim devam etmem için elini sırtıma bastırdı. "Mesele şu ki, bu sabah Coleman'ın dükkânına uğradığımda orada iki tuzakçı vardı. O tilkiden bahsediyorlardı. Ben eve geldiğimde o da orada beni bekliyor gibiydi sanki? Bunun tuhaf olduğunu kabul etmelisin."

Herhangi bir yorum yapmadı.

"O tilkinin burada olduğunu biliyorlar," dedim ona. "Onu avlıyorlar."

"Özel arazide yapıldığında buna kaçak avcılık denir. Gözüm üstlerinde olur. Muhakkak geri geleceklerdir."

"Bu riski göze alırlar mı? Kaçak avcıları görüldüğü yerde vurabilirsin."

"Bir gümüş tilki kırk kunduz derisi eder, sevgilim. Hem tuzakçıların pek katı ahlak kuralları olduğu da söylenemez."

"Bunda farklı bir şey vardı."

"Nasıl yani?"

"Burada benim için bulunduğu hissinden kurtulamadım."

"Neden?"

"Bana *bakış* şeklinden dolayı. Seninle konuşmaya mı gelsem yoksa Sam'i mi kontrol etsem diye kararsızdım. Sürekli bana bakıyor, sonra eve dönüyordu. Sanki Sam daha önemliymiş gibi." Gülüp gülmediğini görmek için başımı kaldırdım. Ama gülmüyordu. O parlak mavi gözler bakışlarımla buluştu ve dudaklarında alaycı bir tebessüm yoktu.

"Ben hiç gümüş tilki görmedim, biliyorsun. En azından *canlı* olarak. Ama eğer sana geldiyse, bu dikkate değer. Tilkiler insanlara doğal yollarla yaklaşmazlar. Wabanakilere sorsan bunun bir *işaret* olduğunu söylerlerdi."

"Neyin işareti?"

Ephraim elini sırtımda tuttu ama yüzünü pencereye çevirdi. Oradan sadece bir parça orman ve kar yığını görünüyordu ama o dikkatle dışarı baktı. "Yerli halk, tilkinin sadece büyük belirsizlik zamanlarında ortaya çıktığına inanır. Bir rehber görevi gördüğüne."

"Peki ya sen? Buna inanıyor musun?"

"Ben," dedi dikkatle, "senin tuhaf bir sabah geçirdiğine inanıyorum. Bir de hiçbir şeyi göz ardı etmemen gerektiğine."

*

Yerliler oradaydı.

Sanki ısırılmışım gibi taburemde dikleşip nefesimi tuttum. Belki de ısırılmıştım ama sadece bir düşünce tarafından. Küçük detaylar birbirine bağlanıyor, birbirine uzanıyor ve zihnimde bir teori oluşturuyordu.

Hallowell'da Rebecca Foster'ın sık sık Wabanakilerle vakit geçirdiği iyi bilinirdi. Çocukluğundan beri böyleydi bu, Massachusetts'te yönettikleri bölge okulunda ebeveynleri tarafından teşvik edilmişti. Yerli nüfusu eğitmek, iki kültür arasında bir ortaklık kurmak gibi ilerici idealleri vardı ve Rebecca birkaç yıl önce kocasıyla bu topluluğa taşındığından beri kapısını onlara açma geleneğini sürdürmüştü. Onları papaz evinde görmek alışılmadık bir şey değildi. Ancak Rebecca Foster'la ilgili çoğu şeyde olduğu gibi, komşuları bu alışkanlığı konusunda ikiye bölünmüştü. Hallowell'da onun hakkında görüş ayrılığına neden olmayan çok az şey vardı.

"Ne yapıyorsun?" diye fısıldadı Ephraim. Çalışma odamın kapısında duruyordu; üzerinde gömlek yoktu, çıplaktı, sadece kalçalarına düşükçe asılan, ipleri çözülmüş pantolonu vardı.

Üç dakika öncesine kadar yatak odamızdaki tuvalet masasında oturmuş saçlarımı tarıyordum, sonra aniden mumu kapıp odadan çıkmıştım. Günlüğümün sayfalarında geriye gitmek için buraya gelmiştim.

"Bu sabah Rebecca Foster'ı görmeye gittim. Joshua Burgess hakkındaki haberi benden duymasını istedim."

Kapı çerçevesine yaslandı ama bir şey söylemedi.

"Eve geldiğimde de Burgess ve Foster davası hakkında beni rahatsız eden bir şeyler vardı; ben de detayları hatırlamak için günlüğüme tuttuğum notları karıştırdım. Bu iki şey birbirine örülmüş durumda. Bundan eminim."

Ephraim yanıma geldi. Elini uzatıp saçlarımın arasından geçirdi. "Bir örgünün üç tel şeridi olur, sevgilim."

"Bu da bir tanesini kaçırdığım anlamına geliyor."

"Ya da belki de yorgunsundur ve olmayan bir anlam çıkarmaya çalışıyorsundur?"

"Bu konuda yanıldığımı sanmıyorum. Bak." Parmağımla günlük kaydını işaret ettim.

Ephraim yüksek sesle okudu. "22 Ağustos Cumartesi. Açık. Bayan Foster'daydım. Onu beklenebileceği kadar iyi bir durumda bıraktım. Yerliler oradaydı." Karanlıkta bana baktı. "Yerliler mi?"

"Rebecca'nın onlarla dost olduğunu biliyorsun."

"Evet. Bu bir sır değil. Yerliler sık sık oradadır diye tahmin ediyorum."

"Ama Hallowell'da bu yüzden ondan nefret eden çok kişi olduğunu da biliyorsun. Onun konumundaki bir kadına yakışmadığını düşünüyorlar. Fransız ve Yerli Savaşı sırasında olan bitenlerden sonra bunu bir hakaret sayıyorlar."

Başını onaylarcasına salladı, konuyu nereye getireceğimden emin değildi.

"Otlar konusunda benden daha iyi kimi tanıyorsun?"

"Kimseyi. *Şey hariç...*"

"Wabanakiler." Onu tamamen kaybettiğimi görebiliyordum. "Rebecca'nın salonunda karaardıç ve solucanotu kokan bir teneke kutu buldum. Boştu."

Hâlâ o sabit ifade vardı yüzünde ama hiç soru sormadı.

"Solucanotu âdet getirir. Ama karaardıç doğumu başlatır. Bulması zordur, toplaması daha da zor. Karışım dikkatlice hazırlanmalı ve belirli dozlarda verilmelidir."

Şimdi meraklanmıştı işte. "Bunu hiç kullandın mı?"

"Sadece bir kadının vakti çok geçtiğinde. O zaman bile sadece iki kez. Sancılı bir doğuma neden olur ve eğer dikkatli olmazsan kontrol edilemeyen kanamaya yol açabilir."

"Ne demeye çalışıyorsun?"

"Rebecca Foster hamile. Bunu bana bu sabah söyledi. Çocuk Isaac'tan değil."

Ephraim yazdıklarıma tekrar baktı, hesabı yaptı. "Tecavüze uğradıktan on iki gün sonra Rebecca, olası bir hamileliği sonlandırmak için karaardıç içmiş. Otları ona Wabanakilerin verdiğini mi düşünüyorsun?"

"Bu sadece bir tahmin."

Omuz silkti. "Kötü bir tahmin değil."

*

Vakit gece yarısına yaklaşıyordu. Hissedebiliyordum; kaslarım sanki kemiklerimde gevşekçe asılı kalmış gibiydi. Gözlerim kurumuştu ve boynum ağrıyordu. Yine de tuvalet masasına geri dönmüştüm, yaban domuzu kılından fırçayı saçlarımdan geçiriyordum. Bunu her gece yapardım, iki yüz darbe. Saçlarım statik elektrikle çıtırdamaya başlayana kadar tarardım. Kafa derimin karıncalanmasını, sonrasında saçlarımın parmakların arasından pürüzsüzce kaymasını seviyordum. Buklelerimi evcilleştirmenin tek yolu buydu.

Ephraim yatakta uzanmış beni izliyordu. Bir an sonra iç geçirdi. Şimdi üzerinde hiçbir şey yoktu, yatağa gelmemi bekliyordu. Döndüm, onun bakışına aynı muziplikle karşılık verdim.

"Beni seçtiğine sevindim," dedi.

"Hatırladığım kadarıyla seçimi *sen* yapmıştın."

"Hayır. *Flört eden* bendim. Ama eğer sen de karşılığında beni istemeseydin bunun hiçbir önemi kalmazdı. Kendine güvenen her erkek bilir ki seçimi yapan kadındır. Aksini düşünen ise aptaldır."

Masada zaman içinde çatlamış ve bozulmuş küçük bir ayna duruyordu. Ona geri döndüm –yansımasında onun sırıttığını görünce güldüm– ve sağ kulağımın üzerindeki bir tutam saçı ayırıp altındaki kalın gümüş tutamı inceledim. Onu kaldırdım, saçı parmağıma doladım; bu yekpâre gümüş yamaya hayret ediyordum.

Ephraim yatakta kıpırdandı ve zemin tahtalarındaki yumuşak ayak seslerini duydum.

"Hoşuma gidiyor," dedi o gümüş tutamı elimden alarak. Parmaklarının arasından kaydırdı.

"Yaşlı olmak başka bir şey," dedim ona, "yaşlı hissetmek başka. Bu bana yaşlandığımı *hissettiriyor*."

"Eh, bana da kendimi kral gibi hissettiriyor." Meraklı bakışıma gülümseyerek karşılık verdi. "Sevgili topraklarının ortasından bir gümüş damarı geçtiğini görüp de üzülecek olanın aklına şaşarım."

Eh, dokuz çocuğumuzun olması şaşırtıcı mı? Bana göre değil. Bir parmak ötemde, sıcak ve çıplak dururken kulağıma böyle şeyler fısıldayan bir adamla hiç değil.

Ephraim saçımı bıraktı ve elime uzandı. "Yatağa gel, sevgilim."

Otuz beş yıllık evlilikte bazı şeyler değişmişti –gümüş saçlar, göbeğimin yumuşaklığı, gözlerimin etrafındaki çizgiler– ama bazı şeyler de hiç değişmemişti ve ben hâlâ kocamın dokunuşunun sıcaklığına can atıyordum. Memnuniyetle onunla gittim ve mumu üfleyip söndürürken gülümsedim.

POLLARD'IN HANI

27 Kasım Cuma

Hook'ta büyük bir kalabalık toplanmıştı. Genel Oturum Mahkemesi, dikkatini dağıtmak isteyen ya da bir parça dedikodu peşinde koşan pek çok işgüzarı Pollard'ın Hanı'na çekmişti. Ağır ahşap masalara dirseklerini dayamış, ellerinde içki kupalarıyla gruplar hâlinde oturuyorlardı. Bazıları ise duvarlara yaslanmış fısıldaşırken botlarındaki çamurları temizliyordu. Topluluğumuz birinci, ikinci ve üçüncü kuşak göçmenlerden oluşuyordu ve konuşmalar da bu çeşitliliği yansıtıyordu. Toplananlar öncelikle farklı aksanlarla İngilizce konuşuyorlardı ama gürültünün arasından şen şakrak Almanca, Fransızca ve İspanyolca nidalar da yükseliyordu.

Abigail Pollard, harlı ocağın yanındaki üç ayaklı tabüresine tünemiş, göğüs dekoltesine bir mendil sıkıştırmıştı. Oda dolup sıcaklık arttıkça mendili çıkarıyor, alnındaki teri siliyor ve tekrar korsesinin içine tıkıyordu. Amos Pollard müşterilerdeki bu artışın tadını çıkarıyor; handa fır dönerek müşterilerine rom, bira ve elma şırası servisi yapıyordu. Bir şakaya gülüyor, bir arkadaşının omzuna vuruyor, şu ya da bu müşteriyi selamlıyordu. Amos'un mahkemenin başka bir yerde toplanması için asla ısrar etmemesinin iyi bir sebebi vardı; mahkeme günleri aylık kazancını büyük oranda artırıyordu.

Joseph North –çoğu gün Albay North– bu vaka için "yargıç" sıfatını kuşanmıştı ve bu rolün getirdiği güç ile saygınlığın tadını çıkarıyordu. Massachusetts eyaleti, Fransızlara ve Yerlilere karşı verilen savaştaki hizmetlerinden dolayı yirmi yıl önce ona bu ünvanı vermişti. Onu mahkemede her zaman çekilmez bulmuşumdur; ancak bugün, Rebecca Foster'ın suçlamasını kamuoyuna duyurmasından beri North'un karşısına ilk kez çıkıyor olmamın yarattığı ek bir gerginlik vardı.

Gelenek olduğu üzere her ayın dördüncü cuma günü küçük, yerel meselelerin çözümüne ayrılırdı: Şabat Günü'nde saygısızlık şikâyetleri, küfürlü konuşmalar, zina suçlamaları, küçük şikâyetler ve aile içi meseleler. North, yılda iki kez Lincoln Bölgesi için atanan diğer gezici yargıçlarla Asliye Hukuk Mahkemesi için bir araya gelirdi. Bu oturumlar yirmi kilometre kuzeydeki Vassalboro'da yapılır; hırsızlık, iftira, vergi hacizleri ve darp gibi daha ciddi suçları kapsardı. Aynı şekilde Yüksek Mahkeme de yılda iki kez toplanır, cinayet davalarına ve Asliye Hukuk Mahkemesi'nden gelen itirazlara baktığı için çok daha fazla ilgi çekerdi. Bu davalar güneyde, Pownalboro'da –uygun bir mahkeme binası ve hapishanesi olan tek yakın kasaba– Boston'dan gelen saygın avukatlar eşliğinde görülürdü. Bu düzensiz ve biraz gevşek işleyen bir yargı sistemiydi ama böyle kurumlara öyle aman aman işimiz düşmüyordu ve adalet namına atılan her adıma şükrediyorduk.

Ancak Yargıç North, tüm oturumlara aynı ihtişam ve tören havasıyla yaklaşırdı. Zaruri olan peruğu takmış, en üst düğmesine kadar iliklenmiş kırmızı ipek cübbesini giymişti; zamanla sararmış fırfırlı yakası boğazında cansız bir paçavra gibi asılı duruyordu.

Tanıklığımı yapıp bir an önce gitmek üzere odanın ön tarafına doğru yaklaştım. Ateşin yanındaki uzun bankta boş bir yer vardı, oraya oturdum. Ephraim'i şapkasını çıkarana dek fark etmemiştim. Kapının yanındaki gölgelerin içinde bir

sütuna yaslanmış, kollarını göğsünde kavuşturmuş duruyordu. Başka biri onun bana bakışını ilgisizlik, hatta can sıkıntısı olarak yorumlayabilirdi ama kocamı, gözlerinin etrafındaki o meraklı gerilmeyi ve çenesinin kasılmasını fark edecek kadar iyi tanıyordum. Bunca yıllık beraberlikten sonra her hareketi, kelimesi ve duraksaması benim için haritalarından birindeki çizgiler kadar netti. Ephraim huzursuzdu. Aksi takdirde burada olmazdı.

Arkamda bir grup kadın oturmuş dedikodu yapıyor, kocalarının şikâyette bulunmasını ya da kendilerini savunmasını bekliyorlardı. William Pierce bir masada kızı Sally'yle hararetle fısıldaşıyordu. Burgess'ı buzdan çıkarmaya yardım eden adamlardan üçünü görebiliyordum; yakın yerlerde oturuyor ve birbirlerine kaçamak bakışlar atıyorlardı. Kasaba kâtibi Henry Sewall, notlar almak ve kesilen ya da ödenen cezaların kaydını tutmak üzere North'un yanındaki koltuğuna yerleşti. Diğer adamlar içeri girip çıkıyordu. Bir yerlerde bir bebek ağlıyor, iki çocuk masalardan birindeki son elma için didişiyordu.

North otoriter bir sesle, "Genel Oturum Mahkemesi açılmıştır," dedi ve tokmağını masaya bir kez vurdu.

Oturumun sonuna kadar beklemeyi, mahkeme dağılmadan hemen önce ifademi vermeyi planlamıştım. Ama North'un başka planları vardı. İçeri girdiğimi görmüştü ve o andan beri beni izliyordu.

"Bir maruzatınız mı var, Bayan Ballard?" diye sordu, doğrudan bana bakarak meydan okurcasına.

O anda herkesin gözü üzerime çevrildi.

Ayağa kalktım ve boğazımı temizledim. "Yasal bir meselede sunacak kanıtlarım var."

"Ne tür bir mesele?"

Bu bir formaliteydi. Orada bulunanların gözü önünde sergilenen bir gösteriydi. Mahkeme toplantılarına katılmamın genellikle tek bir sebebi olurdu ve Hallowell halkı bunu gayet iyi

bilirdi. Evlenmemiş bir kadın doğum yaptığında, kadın henüz doğum sancısı çekerken babanın adını sormak ve kayda geçirmek yasalar önünde benim görevimdi. Yasal varsayım, böyle bir fiziksel baskı altındaki bir kadının yalan söyleyemeyeceği yönündeydi. Yasayı yazanların kadınlar hakkında çok az şey bildikleri, doğum hakkındaysa hiçbir şey bilmedikleri aşikârdı. Kadınlar çocuklarını dünyaya getirmek için ıkınırken dişlerinin arasından bana söylenen yalanlara dair onlara sayısız örnek verebilirdim. Ne olursa olsun, dört yıl önce Massachusetts Genel Kurulu tarafından kabul edilen yasa, açıkça "Zinanın Cezalandırılması ve Gayrimeşru Çocukların Bakımı Hakkında Kanun" başlığını taşıyordu. Bekâr annelerin çocuklarına bakabilmelerini sağlamak için tasarlanmıştı ama uygulamada halk önünde utandırma ritüelinden başka bir şey değildi. Mesleğimin gerektirdiği tüm sorumluluklar arasında en sevmediğim buydu. Eğer bir kız, çocuğunun babasının adını vermeyi *reddederse* para cezasına çarptırılır ve muhtemelen yirmi dört saat hapse atılırdı. İş birliği yaparsa yine para cezası alır ama nezarethanede bir gece geçirme zilletine katlanmazdı. Suçu tekrarlayanlar daha yüksek para cezaları ve daha uzun hapis cezalarıyla karşılaşırlardı. Oysa bu vakalara karışan erkekler her iki cezadan da kurtulurdu. Neticede *erkek* zinasıyla ilgili bir yasa yoktu. Tabii eğer birinin kendi çocuğuna bakmaya zorlanmasını bir ceza olarak saymazsanız.

Han boş olsaydı, North doğrudan konuya girerdi ama geniş bir izleyici kitlesi olduğu için işlemleri uzatıyordu. Odadaki herkesin hâlihazırda ne gibi varsayımlarda bulunduğunu bilerek onun şovmenliğine göz yumdum. Bir başka evlilik dışı doğum daha... Bir başka babalık beyanı... Mahallenin birkaç gün boyunca dillere pelesenk edeceği leziz bir dedikodu...

Sahte bir saygıyla başımı eğdim. "Yasa ve Massachusetts eyaleti nezdindeki görevim gereği, bir ölümle ilgili tanıklık

yapmak üzere Genel Oturum Mahkemesi'nin huzuruna geldim." Kelimeler iyi çalışılmıştı. Dikkatli olmam gerekiyordu.

Arkamda bir mırıltı dalgası yükseldi.

North, "Hangi ölüm?" diye sordu. Gözlerinin kenarları kısılmıştı.

"Joshua Burgess."

O an mırıltı dalgası, tam bir gürültü kakofonisi hâlinde kıyıya vurdu. North düzeni yeniden sağlamak için tokmağına sarıldı. Oda yeniden sessizliğe büründüğünde devam ettim.

"Joshua Burgess dün sabah Bumberhook Burnu açıklarında buza hapsolmuş hâlde bulundu. Cesedi incelemek ve ölüm nedeni hakkındaki görüşümü bildirmek üzere bu müesseseye çağrıldım."

Ephraim, North'un sesindeki o soğuk tınıyı duyunca görüş alanımın kenarında huzursuzca kıpırdandı.

"Peki, ölüm nedeni hakkındaki *fikriniz* nedir, Bayan Ballard?" diye sordu North.

"Cinayet."

Nefesler tutuldu. Mırıltılar ve çeşitli nidalar yükseldi. Arkamda taburelerin devrilme sesleri ve ayağa fırlayan adamların gürültüsü koptu. Birkaç bira kupası devrildi, biranın taş zemine şıp şıp damladığını duyabiliyordum. Bu bölgelerde ölüm çok yaygındı ama cinayet nadirdi. İfademden ödün vermeden, elimden geldiğince sakin ve ilgisiz görünerek ayakta durmaya devam ettim. Gözlerimi North'tan ayırmadım, o da gözlerini benim gözlerime dikti. Yanındaki Henry Sewall, tüy kalemi mahkeme kayıt defterinin üzerinde asılı kalmış hâlde bir ona bir bana bakıyordu.

Düzenin sağlanması için tokmağın defalarca masaya vurulması gerekti.

"Bu ağır bir itham, Bayan Ballard."

"Ben kimseyi itham etmiyorum, sadece bulgularımı belirtiyorum." Dik durdum ve güvenle konuştum. "Yüzü, gövdesi ve

kasık bölgesi morluklarla doluydu. Birkaç dişi kırılmıştı. Henüz hayattayken feci şekilde dövüldüğü açıktı. Vücudunda çok sayıda kırık vardı. Boynu kırılmıştı, soluk borusu açığa çıkmıştı ve çenesinin altında tam bir daire çizen ip yanıkları belirgindi. Joshua Burgess'ın dövüldükten sonra asıldığı aşikârdı. Nehre atıldığında hayatta olduğunu sanmıyorum."

North, koyu renkli gözleri çakmaktaşına dönmüş hâlde bana baktı ama yüzündeki ifadeyi yorumlayamadım. "Onun nehre *atıldığından* nasıl bu kadar emin olabiliyorsunuz?" diye sorarken sesi tarafsız geliyordu.

Alçak herif, daha önce tanıklığımı hiç sorgulamamıştın, diye düşündüm, sonra dikkatle, "Bu, eldeki verilere dayanan bir çıkarımdır," dedim.

"Peki siz hiç asılmış bir adam gördünüz mü, Bayan Ballard?"

"Gördüm." Bu sorunun ondan gelmesi beni hayrete düşürmüştü ve bunu göstermekten de çekinmedim. Sorusunun cevabını en iyi onun bilmesi gerekirdi.

Arkamdaki kargaşayı, fısıldaşan ve mırıldanan kalabalığı görmezden geldim. North'un yüzünden geçen o anlık ifadeyi yakalamaya o kadar odaklanmıştım ki yanıma gelip duran adamı konuşana kadar fark etmedim.

"Sayın Yargıç," dedi adam. "Mahkemeye hitap edebilir miyim? Durumla ilgili benim de edindiğim bilgiler var."

Doktor Page.

Lanet olsun. Hepsine lanet olsun.

Yargıç North tekrar konuştuğunda, az önce tanımlayamadığım o bakışı sonunda tanıdım: Kendinden eminlik.

"Tabii ki. Lütfen mahkeme kayıtları için adınızı ve mesleğinizi belirtin."

"Doktor Benjamin Page. Lisanslı hekim ve Harvard Tıp Fakültesi mezunu."

Pollard'ın Hanı'ndaki kalabalık yeterince etkilenmişti. Onaylarcasına mırıldanıp başlarını salladılar. Öne eğilip adamı

merakla incelediler. Genç kadınlardan bazıları dikleşti ve ona yoğun bir ilgiyle baktı; parmağında bir alyans, yani bir sahibi olup olmadığına bakıyorlardı. Sinirime rağmen, bunun yeni bir doktor için hizmetlerini tanıtmak adına mükemmel bir yol olduğunu inkâr edemezdim.

North, daha yüksek ve amirane bir sesle, "Devam edin, Doktor Page," dedi. "Mahkeme, eğitimli bir tıp uzmanının sözüne her zaman saygı duyar."

"Ben de dün Joshua Burgess'ın cesedini inceledim ama korkarım bulgularım Bayan Ballard'ınkilerden oldukça farklı."

North, avucu yukarı bakacak şekilde elini sallayarak sözü ona bıraktı. "Lütfen, açıklayın."

Bakışlarımı Doktor Page'e çevirirken parmaklarımı içe doğru kıvırdım, yumruk yapmamaya çalışıyordum. Masanın önündeki açık alana adım attı ama sadece North'a hitaben konuştu.

"Söz konusu cesedin bazı... yaralanma belirtileri... gösterdiği doğru olsa da bunun cesedin buz ve enkaz arasında akıntıyla sürüklenmesinden kaynaklandığına inanıyorum. Dalgalı suda bir beden çok fazla hasar alabilir. Ayrıca, Bay Burgess'ın cesedi üzerinde veya *yakınında* bir asılma olayına işaret edecek herhangi bir ip yoktu. Mesleki kanaatimce, büyük ihtimalle sarhoşluk nedeniyle boğularak ölmüştür ve tüm yaralanmalar postmortem denebilir."

Page, sanki büyülenmiş bir sınıfa insan anatomisi üzerine -uygun Latince terimlerle bezeli- bir ders vermiş gibi ellerini nidesinin üzerinde birleştirdi. *Postmortem*. Bu kelimenin anlamını çözmek için dilbilimci olmaya gerek yoktu ama Page bunun onu mahkeme karşısında bilgili ve yetkin gösterdiğini biliyordu.

Bir an sonra North boğazını temizledi. "Bayan Ballard?"

"Evet?"

"Cesedi incelediğinizde şahsın üzerinde veya yakınında bir ip buldunuz mu?"

"Hayır."

"Peki onu bulan adamlar bir ip görmüşler mi?"

"Görmemişler."

"Bunu onlara sordunuz mu?"

"Sordum."

"Siz de bunu tuhaf bulduğunuz için mi sordunuz?"

"*Boynundaki* ip *yanıkları* göz önüne alındığında dikkatimi çeken bir detaydı."

Gözlerimi sola kaydırdım ve Doktor Page'in dudaklarında çarpık bir gülümsemenin tomurcuklandığını gördüm.

Kendimi muteber bir yazar addetmezdim. Ben duyguların değil, gerçeklerin vakanüvisiydim. Ancak North ve Page arasındaki o manidar bakışma, Shakespeare'in bile tüy kalemiyle selamlayacağı türden öfkeli bir taşlama yazmam konusunda bana ilham veriyordu.

Seni kabuk bağlamış, açık kıçlı, çenesi düşük yalancı!

Seni korkak, cadının doğurduğu, ayyaş kurdu!

Seni rutubetli, sik suratlı, cüzzamlı leş!

North, parmaklarını çenesinin altında birleştirdi. Düşündü. "İp olmadan ip yanıkları ha? Gördüklerinizi yanlış yorumlamış olmanız mümkün mü, Bayan Ballard?"

"İpin suda çözülmüş, kesilip atılmış ya da geri alınmış olması mümkündür."

"Anlıyorum." North sırıttı, sonra bir kâğıda bir şeyler karalayıp Henry Sewall'a uzattı.

Page'in Pollard'ın Hanı'na sadece benim değerlendirmeme karşı çıkmak için değil, aynı zamanda benden sonra gelip tanıkları benden önce olanlar hakkında sorgulamak için gönderildiği belliydi. Dün oradan fazla erken ayrıldığım için kendime lanet ettim. O gidene kadar cesedin başında beklemeliydim.

Han şimdi sessizdi. Tüm gözler üçümüzün üzerindeki irade savaşındaydı. Ben doktora bakıyordum, Page ise sadece

North'a. Ancak North tekrar konuştuğunda kelimeleri ve bakışları bana yönelikti.

"Bugün geldiğiniz ve merhum Bay Burgess'ı –huzur içinde yatsın– incelemek adına gösterdiğiniz özen için ikinize de teşekkür ederim. Ancak kanıtları dinledikten sonra, mahkemenin kararı, Joshua Burgess'ın ölümünün –Doktor Page'in belirttiği gibi– kazara boğulma olduğudur. Dava kapanmıştır. Bay Sewall, lütfen bu bulguları resmî kayıtlara geçirin." Kalabalığa baktı. "Sıradaki kim?"

Orada kalıp bir komşunun diğeri aleyhine, Tanrı'nın adını boş yere andığı için saçma bir şikâyette bulunmasını dinlemeye niyetim yoktu. Doğrusu, buna benzer bir şeyi bizzat yapmaya epey niyetliydim. Topuklarımın üzerinde döndüm ve uzaklaştım. Bir yanımdan Amos Pollard'dan Joshua Burgess'ın cesedini tavernaya sürükleyip getirmesini, böylece tüm kasabanın gerçeği kendi gözleriyle görmesini istemek geçiyordu. Nehrin o bedene o hasarı vermiş olması imkânsızdı. Ama kapıya giden yolun yarısındayken –Ephraim önümü kesmek üzere hareketlenmişti– zihnimde parlak bir fikir çaktı.

"Bekleyin!" Durdum. Döndüm. North'a doğru bir adım attım.

Hemen arkamdaki Ephraim'in dişlerinin arasından küfrettiğini duyabiliyordum.

"Kararım *kesindir*, Bayan Ballard." North, soğukkanlılığını yitirmeye başlamıştı, sesi gereğinden fazla yüksek çıkıyordu.

"Bunu anlıyorum. Ve kararınıza meydan okumuyorum. Sadece Bay Sewall'ın resmî mahkeme belgelerine, Bay Burgess'ın ölüm nedeni hakkında birbiriyle çelişen görüşler olduğunu kaydetmesini rica ediyorum. Biri kazara boğulma olduğunu belirten görüş." Etki yaratmak için duraksadım. "Diğeri de *cinayet* olduğunu belirten görüş."

"Sanmıyorum ki..."

"Bunu talep etmek yasa ve Massachusetts eyaleti nezdinde benim hakkımdır." Ona, genelde düşmanlarıma yönelttiğim o gülümsemeyle baktım. "*Eğitimli bir tıp uzmanı* olarak."

Bu noktada haklıydım. North bunu biliyordu. Odadaki diğer pek çok kişi de biliyordu. Bir ebe olarak, çoğu kadına hak görülmeyen eşsiz bir yasal statüm vardı. Beni herkesin önünde reddederse davayı bir üst mahkemeye taşıma hakkım doğardı ve işler kızışırsa North, yerleşik yasaları uygulamadığı için yargıçlık görevinden azledilebilirdi.

Ancak hemen teslim olmadı, birkaç saniye boyunca dudaklarını bükerek hesap yaptı. Başka çıkış yolu göremeyince nihayet, "Pekâlâ. Bay Sewall, lütfen hükmümün Doktor Page'in değerlendirmesi doğrultusunda olduğunu ancak Bayan Ballard'ın belirttiği gibi çelişen bir *görüşün* de bulunduğunu not edin," dedi.

Henry Sewall başını defterin üzerine eğdi, ben de bir kez daha gitmek üzere döndüm. Ephraim kapıda bekliyordu; binici pelerinim kolundaydı ve yüzünde telaşlı bir ifade vardı.

Yargıç North'un William Pierce'ı öne çağırdığını duydum. "Şikâyetiniz nedir, Bay Pierce?"

"Kızım Sally'yle buradayım efendim. Kendisinin yapacağı iki suçlama var."

Yine yavaşladım. Durdum. Döndüm.

Ephraim yine küfretti ama bu kez duyulur şekilde.

"Bayan Pierce, suçlamanız nedir?" diye sordu North.

Sally'nin sesi titriyordu, kelimeleri çıkarabilmek için boğazını temizlemek zorunda kaldı. "Zina suçlamasında bulunuyorum, Sayın Yargıç."

Ephraim artık yanımdaydı, yumruğuyla elbisemin arkasını kavramış, kulağıma, "Yapma," diye fısıldıyordu.

Hayır, hayır, hayır. Lütfen düşündüğüm şey olmasın, diye düşündüm.

Kalabalığın üzerinden Sally'yi görebilmek için parmak uçlarımda yükseldim. Kız yere bakıyordu; yüzü kıpkırmızıydı, dudakları utançla büzülmüştü. William Pierce kızının yanında duruyordu, bir eli kızın sırtındaydı ve parmaklarının omuz ile boyun arasındaki küçük kası sıktığını görebiliyordum.

"Bu suçlamaları kime karşı yapıyorsunuz?"

"İşverenim Bayan Rebecca Foster'a karşı."

On yıldır her ayın son cuma günü bu odada tanıklık yapıyordum. Ama bunca zaman boyunca, aynı gün içinde bu kadar skandal yaratan iki olay hiç yaşanmamıştı. Hallowell halkı bu kemiği *yıllarca* kemirecekti.

William Pierce kızının önüne geçti. "Sally'ye bu sabah işten ayrılmasını ben söyledim, Sayın Yargıç. Zira Bayan Foster'ın kocası olmayan bir adamdan hamile olduğu bilgisine ulaştım. Sally dün onun bunu itiraf ettiğini duymuş! Dolayısıyla kızımın, Fosterların hizmetinde kalmaya devam etmesinin onun şahsiyetine leke süreceğini hissediyorum."

"O mahzun bakışlı küçük hain," diye tısladım. Ephraim öne fırlamamı engellemek için kolunu belime dolamak zorunda kaldı. "Rebecca burada bile değil, kendini savunamaz."

"Gitmemiz gerek," dedi Ephraim, ses tonu tartışmaya yer bırakmıyordu. "Hemen. Şimdi."

"Bay Sewall, lütfen mahkeme kayıtlarına Rahip Isaac Foster'ın karısı Bayan Rebecca Foster'ın, zina gibi iğrenç ve ahlaksız bir günahla resmen suçlandığını not edin."

Henry Sewall bu suçlamayı kaydederken, North öne eğildi ve dirseklerini masaya dayadı. "İkinci suçlamanız nedir, Bayan Pierce?"

Kızın dehşete düştüğü her hâlinden belliydi. "Cinayet."

Bu kez bir patlama olmadı, sadece babası Sally'yi masaya yaklaştırırken kızın taş zeminde sürünen ayaklarının sesi duyuldu. "Hamile olduğunu söylemesinin yanı sıra, Bayan Fos-

ter'ın, kocasının Joshua Burgess'ı öldürdüğünü söylediğini de duydum."

O an handa toplu bir hayret nidası ve fısıltılar yükseldi.

Doktor Page bir adım geri çekildi. Kıza öfkeyle baktı. Kendi yanlış hesabını nasıl açıklayabileceğine dair bir yol bulmaya çalıştığını görebiliyordum.

"Hayır!" Kendi sesimi duymak beni de şaşırttı. Handaki herkes şaşkındı. Oda aniden sessizliğe büründü ve tüm başlar bana çevrildi. "Rebecca kesinlikle öyle bir şey söylemedi."

"Bayan. Ballard," diye gürledi North. "Ben..."

"Sally'nin konuşmamızı duymasının sebebi, ben dün oradayken kapıdan bizi dinlemesi. Beni duydunuz mu? Ben. Oradaydım. Devam edin. Sorun ona."

Kimse sormadı. Hem kız hem de babası sessiz kaldı, ancak kızın korkulu gözlerinde yaşlar birikmişti. Sally'nin bunu yapmak istemediği belliydi. Ama iş işten geçmişti ve içimde ona karşı en ufak bir merhamet kırıntısı yoktu.

North öne eğildi. "Bayan Ballard, mahkeme salonumda böyle bir taşkınlığa müsamaha gösterecek değilim."

Ona aldırmadan devam ettim. "Rebecca'nın söylediği şey, Isaac'ın o adamı öldürmüş olmasını *umduğuydu*. Hanginiz onu suçlayabilirsiniz ki?" Handa toplananlara şöyle bir baktım, sonra bir adım öne çıkıp gözlerimi North'a diktim. "*Siz* onu suçlayabilir misiniz?"

Artık küplere binen North, tokmağını sertçe masaya vurdu. "Bu edepsizce bir müdahaledir!"

"Hayır. Bu edepsizce bir adalet fiyaskosudur."

Tak!

"Rebecca burada bile değil, bu suçlamalara karşı kendini savunamaz."

Tak!

"Bu şaşkın küçük budala, bir cümlenin son yarısına kulak misafiri olmuş ve bir itiraf duyduğunu sanıyor ha? Hayır. O sinsice başkalarını dinleyen birinden fazlası değil."

Tak!

"Bu davaya siz başkanlık etmemelisiniz," dedim North'a. "Siz, Rebecca Foster'a tecavüz etmekle suçlanan adamlardan birisiniz."

Tak! Tak!

Henry Sewall, tüy kalemi havada asılı, ağzı şaşkınlıktan açık bir hâlde yargıcın yanında oturuyordu.

"Ve sen," diye dönüp parmağımı doğrudan Sally'nin yüzüne doğrulttum, "kendinden utanmalısın. Seni dedikoducu küçük yalancı. Az önce verdiğin zararın farkında mısın?"

Tak! Tak! Tak!

Ephraim'in elini belimde hissettim. Gitmem için beni çekiştiriyordu. Ama hayır. Ona tepki veremeyecek kadar öfkeliydim, içim hınçla doluydu.

"Bayan Ballard!" North'un sesi şimdi bir gök gürültüsü gibiydi ve zihnimdeki uğultuyu yaran tek şey buydu. "Mahkemeye hakaretten suçlusunuz. Bay Ballard, karınızı derhâl huzurumdan çıkarın."

*

Hanın dışındaki hava temiz ve soğuktu; en ufak bir odun dumanı kokusu bile yoktu. Kırağının tadını neredeyse dilimde hissedebiliyordum; kışın keskinliği ciğerlerime doluyordu.

"Aklından *ne* geçiyordu senin?" diye fısıldadı Ephraim kulağıma, beni basamaklardan aşağı, ahırlara doğru çekerken.

Sesimi alçaltma zahmetine girmedim. "Orada durup Rebecca hakkında yalan söylemesine izin veremezdim."

Handan kalabalık bir grup çıkarken Ephraim, "Şşşt," diyerek beni uyardı. İnsanlar başlarını eğmiş fısıldaşıyorlardı. Birkaçı bize doğru baktı, sonra başlarını çevirdiler.

"Peki bu işe yaradı mı? Az önce yaptığın şey?"

"Gerçeği söyledim."

"Sonra da mahkemeden kovuldun. Bugün başardığın her şey geçersiz sayılabilir."

"Buna cüret edemez."

Ephraim beni ahır kapısından içeri sokup Sterling ve Brutus'un bizi beklediği bölmelere götürdü. Cebinden bir şilin çıkarıp seyislik yapan genç Matthew Pollard'a uzattı. Moses gibi o da babasına benziyordu ama şimdilik sadece esmer ve sıskaydı. O iri yarı ve asık suratlı hâlini almasına daha birkaç yıl vardı.

"Az önce onun eline koz verdin, Martha. Artık North'tan her şey beklenir."

Öyle kolay kolay ağlayan bir kadın değildim. Gözyaşları sadece sesinizi titreten ve yanaklarınızı ıslatan gereksiz şeylerdi. Ama şimdi üzerime çöküyorlardı ve ben onları elimin tersiyle ittim.

"Orada durup hiçbir şey yapmadan bekleyemezdim! Yapamazdım. Yapmayacağım."

Matthew Pollard atları eyerlemek için götürdüğünde Ephraim iç geçirdi. Alnını alnıma dayadı. "Bu işe çok fazla müdahil oldun."

"Hiçbir zaman müdahil olmayı istemedim."

"Senden bir arkadaşına sırt çevirmeni asla istemem. Ama bu yaptığın tedbirsizlikti, Martha. *Tehlikeliydi*. North'a kendi mahkeme salonunda tecavüzcü dedin."

"Kayda geçmemiş ya da bu kasabada fısıldanmayan hiçbir şey söylemedim."

"Kapalı kapılar ardında fısıldanıyordu, evet. Ama sen bunu onun yüzüne karşı söyledin."

"Bir adamın arkasından fısıldaşmanın daha mı iyi olduğunu düşünüyorsun?"

"Konuşmalarında ölçülü ve temkinli olmanın daha iyi olduğunu düşünüyorum."

"Birdenbire bir adamın gözünün içine bakıp neyse o olduğunu söylemekten korkar mı oldun?"

Kocam irkildi. Bakışlarını kaçırdı. "O çok uzun zaman önceydi."

"Hiç de uzun zaman olmadı. Dündü. Sadece bir andı. Benim için sadece bir nefes kadar uzakta. Ayrıca North bana hiç asılmış bir adam görüp görmediğimi sorduğunda gerçeği gördüm. Gördüğümü biliyor. O olayda, o da oradaydı. Tıpkı senin gibi."

Otuz Beş Yıl Önce

OXFORD, MASSACHUSETTS

19 Aralık 1754

Billy Crane ipin ucunda sarsıldı. Altına kaçırmıştı –muhtemelen darağacındaki kapak düştüğü sırada olmuştu bu– ve sağ bacağı boyunca koyu bir leke yayılmıştı. Boşluğa düşüşün boynunu kırması gerekiyordu ama Billy uzun boylu bir adamdı ve ipin görevini tam olarak yerine getirmediğini görebiliyordum. Sırtı yay gibi gerilmişti ve bir ayağı seğiriyordu.

Bakışlarımı kaçırdım ama Ephraim'in eli yanağıma yumuşakça dokunarak bakışlarımı yavaşça darağacına geri çevirdi. "Hayır," dedi, "sonuna kadar izle."

Kurtulmaya çalıştım ama o daha da yaklaştı, ısrarcıydı; dudakları kulağıma değiyordu. "Bu adalettir, Martha. Yerine getirildiğini görmen *gerek*."

Kimsenin bunu görmesine gerek yok, diye düşündüm ama Ephraim beni sabit tuttu. Aşağıdaki düzlükte toplanan kalabalık sessizdi, kasılmalar durana dek topluca nefeslerini tutmuşlardı. ağacın önünde duran annemle babamı gördüm; gözlerinde anice bir hırsla Crane'in bükülen bedenine bakıyorlardı. Ancak cellat ipi kesip de Crane'in bedeni ağır bir gürültüyle yere düştüğünde, Ephraim beni göğsünün geniş sığınağına doğru çevirdi. O an ağlamaya başladım; sesim aralık ayının keskin rüzgârı ve Ephraim'in gömleğinin ağır keten kumaşı arasında boğulup gitti. Ellerim acıyana dek onu yumrukladım ama Eph-

raim ne kendini savundu ne bana sarıldı ne de tek bir teselli sözü söyledi.

Düzlüğün yukarısındaki bir tepede, bir köknar kümesinin altına gizlenmiş hâlde duruyorduk; aşağıdaki kalabalık, karşılarındaki sahneye o kadar odaklanmıştı ki varlığımızdan bihaberdi. Bu bölgelerde neredeyse on yıldır halka açık bir idam yapılmamıştı ve babam buna katılmamı yasaklamıştı. Ancak intikam dürtüsüyle yapılan özel infazlar çok daha yaygındı. Ürkütücü. Barbarca. Babam bu süreci tanımlamak için birkaç kelime daha kullanmıştı, ki bunların hiçbiri bir kadının kulaklarına uygun değildi *ama* bence, *heyecan verici* ifadesini eklemeyi unutmuştu.

Billy Crane'in asılışını izlediğimi bilse beni bir yıl boyunca odaya kilitlerdi. Babam, aile İncil'i üzerine el bastırıp Billy toprağa gömülüp çürüyene dek kapıdan dışarı adımımı atmayacağıma dair yemin ettirmişti ve eğer Ephraim Ballard olmasaydı bu yemine sadık kalırdım. Ailem evden ayrıldıktan sonra beni almaya gelmişti ve ona hayır demek, nefes almaktan vazgeçmek kadar imkânsızdı.

Nihayet kendimi tükettiğimde, Ephraim başparmaklarıyla gözyaşlarımı sildi ve yüzümü avuçlarının içine aldı. Bana sanki her an tuzla buz olabilirmişim gibi bakıyordu. Sanki öyle olursam, her bir parçamı tek tek toplamaya niyetliymiş gibi. Sanki o parçaları kendi kanayan parmaklarıyla tekrar birleştirecekmiş gibi.

Ephraim kısa ve sert bir baş onayı verdi. "Bitti gitti. O öldü."

"Tanrım, Ephraim, kızlara böyle mi kur yapıyorsun sen?" Aldığım derin nefes akciğerlerimde telaşlı, düzensiz bir hırıltıyla yankılandı. "Gün ortasında bir adamın *asılışını* görmesi için onu gizlice kaçırarak mı?"

"Kur yapma faslı bitti," dedi Ephraim ve gülümsemesini bastırmak için biraz çaba sarf etti. "Geriye sadece evlenmek kaldı." O belli belirsiz gülümsemesine ben de gülümseyerek

karşılık vermek istedim ama ne yaptıysam tebessüm etmeyi beceremedim. "Üstelik," diye ekledi, "ikna etmek pek de zor olmadı."

"Babam senin tanıklık ettiğini söyledi," dediğimde gerildi.

Ephraim benden uzundu ama aramızda sadece birkaç santim vardı. O geniş mavi gözleri başımın üzerinden aşağıdaki sahneye bakıyordu. Omuz silkti, sesini bilerek duygudan arındırmıştı. "Onlara gördüklerimi anlattım."

Onlara. Beş adam. Billy Crane gibi bir adam hakkında ne yapılabileceğine karar vermek için önceki gece toplanan, aralarında babamın da bulunduğu bir avuç kasaba ileri geleni.

Ürperdim. Beni o toplantıya hiç almamışlardı.

Açıklık boşalmıştı. Panik içinde annemle babamı aradım. Onları göremiyordum. "Geri dönmeliyiz. Yoksa beni buraya getirdiğini anlarlar."

Ephraim endişesiz görünüyordu. "Henüz değil," dedi. "Bekleyebilirler."

İtiraz etmek üzereydim ki tepenin aşağısını işaret etti. Koyu giyimli biri bize doğru tırmanmaya başlamıştı. Tepeyi uzun ve kararlı adımlarla tırmanıyordu. Adamı tanıdığım an gerildim.

"Onun burada ne işi var?"

Ephraim cevap vermedi. Bunun yerine aramıza geçerek vücudunu benim ağacın altındaki gölgelerde yarı gizli kalacağım şekilde siper etti. Adamın elini tuttu. "Joseph. Geldiğin için teşekkürler."

"Ne demek." Joseph North genç ve yakışıklıydı; gösterdiği mütevazı tavır, yakasının üzerinden yükselen o heyecan kızarıklığını gizlemeye yetmiyordu. Crane'in kaderini mühürleyen belirleyici oyu o vermişti. "Bu akşam hâlâ bana ihtiyacınız var mı?"

"Evet." Ephraim güneşe bakıp gökyüzündeki açısını hesapladı. "Saat dörtte? Belgeleri getirdiğinden emin ol. Resmî olmasını istiyorum."

"Beni tam vaktinde yakaladınız o hâlde. Alayıma katılmak üzere sabah erkenden yola çıkıyorum. Fort Beauséjour'a sürüyoruz. Yerlileri Acadia'dan çıkarma emri aldık." Ephraim'e son bir kez dönüp düşünceli düşünceli baktı, sonra şapkasını bana doğru eğdi. "Martha."

Joseph North arkasını döndü ve tepeden aşağı yürümeye başladı. Duyuş mesafesinden çıktığında Ephraim'den uzaklaştım, gözlerim şüpheyle kısılmıştı. "Bu da neydi şimdi?"

"Joseph'ten, seni eve götürdüğümde ailenin yanında olmasını istedim..."

"Babam öfkeden deliye dönecek ama yasal bir korumaya ihtiyaç olduğunu sanmıyorum..."

"Bizi evlendirmesi için."

Gözlerimi kırpıştırdım. "*Ne?*"

Ephraim, sanki yuvadan bir ardıç kuşu yumurtasını kaldırıyormuşçasına büyük bir özenle elimi tuttu. "O günün üzerinden sadece iki hafta geçti..." Normalde yorum yapmaktan çekinen biri değildi ama duruma uygun kelimeleri bulamıyor gibiydi. Boğazını temizledi. Kızardı. Parmağını başparmağımın kökünde gezdirdi.

"Ne kadar zaman geçtiğini biliyorum." Elimi çekmeye çalıştım ama o kendi eliyle sıkıca kavradı.

"Kanaman," diye kekeledi sonunda Ephraim. "Henüz gelmedi. Değil mi?"

"Bunu bilemezsin."

"Yanılıyor muyum?"

Sessizliğim yeterli bir cevaptı.

"Eğer gebeysen neler olacağını hiç düşündün mü?"

Tokatın sesi, avucumdaki sızıdan önce geldi ama beni kendime getiren o acı oldu. "Bu ne *cüret?*"

Canı yanmamıştı galiba ama şaşırmıştı. Buna rağmen aynı şeyi tekrar yapmamı engellemek için her iki bileğimi de kav-

rayıp göğsüne bastırdı. Beni hafifçe sarstı, dişlerimin birbirine çarptığını hissettim.

"Bu ne içindi?" diye çıkıştı.

"Benimle acıdığın için evlenmene izin vermeyeceğim!"

"Artık seni *istemediğimi* mi sanıyorsun?"

"*Nasıl* isteyebilirsin ki?"

İşte oradaydı. Gerçek. Aramızdaki o dile getirilmemiş gerilim.

Ephraim'in bütün bedeni öfkeyle titriyordu. Beni tekrar sarsmasından ya da öpmesinden korktum; yüzündeki ifadeden hangisini beklemem gerektiğini kestiremiyordum. Ama o ikisini de yapmadı; yüzünü benimkine bir parmak kalana dek yaklaştırdı. "Şunu açıkça belirteyim ki," diye gürledi öfkeyle, "duygularım değişmedi. Ama seninkilerin değişip değişmediğini bilmem gerek."

Duygularım karmakarışıktı. Hatta dehşete düşmüştüm. Ne var ki başımı iki yana salladım çünkü onunla evlenmeyi *istiyordum*. Her zaman istemiştim.

Ephraim, hissettiği o muazzam rahatlamayı fark etmeme fırsat bırakmadan beni göğsüne bastırıp sımsıkı sardı. Kollarım aramızda sıkışıp kalmıştı. Elini saçlarıma daldırdı, başparmağıyla kafa derime küçük daireler çizerek masaj yaptı.

"O zaman benimle evlenmelisin. Bu gece. Benim soyadımı al, böylece doğacak hiçbir çocuğunun meşruiyetini asla sorgulayamazlar."

Küçük ya da narin biri değildim. Babamın boyunu ve inatçılığının büyük bir kısmını almıştım; Ephraim Ballard'ın karşısına dikildiğimde neredeyse gözlerinin içine bakabiliyordum. Bu yüzden sırtımı dikleştirdim ve alnımı burnunun kemiğine dayadım.

"Beni eve götür o hâlde," dedim. "Evlenelim."

2

EV İDARESİ

Aralık 1789

"Hafızama yazacağım sizi... İyice bakın ve
uyarıldığınızı unutmayın."

—WILLIAM SHAKESPEARE, *Henry VI*

BALLARD DEĞİRMENİ

1 Aralık Salı

Değirmenin büyük sedir kapılarından biri aralık duruyordu ve dışarıdaki kazığa iri bir doru kısrak bağlanmıştı. İçeriden beklediğim testere ve balta sesleri yükselmiyordu; aksine boğuk bir konuşma sesi geliyordu. Kapının dışında durdum ve başımı bir yana eğip dinlemeye başladım. At kişneyince, sessiz olması için elimi burnunun üzerine koydum; içeride ne konuşulduğunu duymam gerekiyordu.

Kocam, "O arazi ölçümünü zaten tamamladım," diyordu. "Ayrıca önümüzdeki cumaya kadar yetiştirmem gereken üç kereste siparişim var. Bunu tekrar yapacak vaktim yok."

Ephraim'le her bir kısa hecesinden ve gergin ünlüsünden sesindeki o ince nüansı yakalayacak kadar uzun süredir evliydim; öfkesini kontrol etmekte zorlandığı ortadaydı.

"Kennebec Mülk Sahipleri tekrar yapılmasını *istiyor*."

Ah.

Joseph North.

Dudaklarımı birbirine bastırdım ve ata suçlayıcı bir bakış attım –*hain*– sonra elimi o yumuşak, sıcak burundan çekip kapıya biraz daha sokuldum.

Ephraim boğazını temizledi. "Tekrar yapmak sonuçları değiştirmeyecek."

"Onlar bu konuda seninle aynı fikirde olmayabilirler."

"İstedikleri kadar farklı düşünsünler. O araziyi görmediler bile. Her yöne doğru kilometrelerce uzanan bataklıktan ibaret. Çiftçilik için uygun değil. Üstelik şu anda bir buz kütlesinden farkı yok."

"Mülk üzerine bir kira sözleşmesi atamak istiyorlar."

"Kiracılarını başarısızlık ve yoksulluk dolu bir hayata mı mahkûm etmek istiyorlar yani?"

Bir çekmece gürültüyle açıldı, kâğıtlar hışırdadı. Kocamın sesindeki uyarı tonunun daha da keskinleştiğini duyabiliyordum. "İşte. Arazi ölçümü burada. İki ay önce oradaydım. Sana verdiğim son kopyayı dosyaladığını varsayıyorum?"

"Henüz değil." North'un haritayı düzeltip sonra tekrar katlarken çıkardığı kâğıt hışırtısını duydum. "Yapamam."

"Yapamaz mısın? Yoksa *yapmaz* mısın?"

"Bekledikleri şey bu değil. Onların bazı beklentileri olduğunu biliyorsun, Ephraim."

"Zaten bildiğim bir şeyi onaylamak için kışın ortasında ailemi bırakıp gitmeyeceğim." Ephraim'in sesi şimdi alçak, pürüzsüz ve yanıltıcı bir sükûnet içindeydi. "Ayrıca ne yapmaya çalıştığını biliyorum, Joseph."

"Sana *yükümlülüklerini* hatırlatıyorum." North ses tonunu yumuşattı, ikna etmeye çalışıyordu. "Kiraladığın bu araziyi seviyorsun, değil mi? Burada yaşamayı seviyorsun?"

Ephraim cevap vermedi ve o sessizlikte bir ihtiyat havası vardı.

"Bu arazi, *ortak* işverenlerimiz tarafından sana kiralandı. Kennebec Mülk Sahipleri, bir kiracıdan memnun kaldıklarında oldukça cömert olabilirler. Sanırım son on bir yılda bunu bizzat tecrübe ettin. Kira sözleşmen –ve arazi ölçüm kontratın– var ama bu değirmenin tapusu senin üzerine değil. Henüz."

Boston'daki Plymouth Şirketi'nin bir parçası olan Kennebec Mülk Sahipleri, yüz elli yıl önce Kennebec Vadisi boyunca geniş araziler edinmişti. Nehrin her iki tarafında yirmi beş ki-

lometre boyunca uzanan arazilerin çoğu onlara aitti ve Maine Bölgesi'nde yerleşimi teşvik etmek için buraları kiralıyorlardı. Ailemiz Ballard Değirmeni'ni on bir yıl önce kiralamıştı ama tapusu henüz bizim değildi. Önümüzdeki nisan ayında, üçüncü şartı da nihayet yerine getirdiğimizde bizim olacaktı. İlk ikisi burada yaşamaya başladığımız bir yıl içinde karşılanmıştı: Bir ev inşa etmek ve en az beş dönüm araziyi işlemek. Ancak sonuncusu zaman meselesiydi. Mülkün yasal olarak bize geçmesi için burada kesintisiz on iki yıl yaşamış olmamız gerekiyordu. Yani hiçbir kuralı ihlal etmiş değildik. Yine de North ve kocam arasında havada asılı duran tehdidi hissedebiliyordum.

"Kira şartlarımızı gayet iyi hatırlıyorum. Bana hatırlatmana gerek yok."

"Gerek yok mu? Çünkü mantığı görmek konusunda garip bir isteksizlik sergiliyorsun. Bir arazi ölçümü, hem evini hem de gelirini kaybetmeye değer mi?"

"Bulgularımı tahrif etmemi mi istiyorsun? Oranın yaşanabilir bir arazi olduğunu iddia etmemi mi?"

"Daha büyük şeylerin tehlikede olduğunu anlamanı istiyorum. Değirmen ve kontratın olmadan, ailen ne hâle düşer hiç düşündün mü?" North bir an duraksadı. O an yüz ifadesini görebilmek için her şeyimi verirdim. "Senin de belirttiğin gibi kışın tam ortasındayız."

Emirlerini vermişti ama Ephraim'in karar vermeye çalışmasını beklemeyecekti. Botları, aşınmış tahta zeminde sabırsızca yer değiştirdi. Gizlice dinlerken yakalanmak istemediğim için kapının arkasından çıkıp değirmene girdim ve aklıma gelen ilk şeyi söyledim.

"Mürekkebimi gördün mü?" Kocama gülümsedim, sonra North'un varlığı karşısında irkilmiş numarası yaptım.

Ayaklarının dibinde bir kırma yatıyordu; yarı sokak köpeği –onlarca kez melezleşmiş belirsiz bir cins– yarı çakal. Kahve-

rengi, siyah ve beyaz renkliydi; dik kulakları, uzun bir burnu ve sarı gözleri vardı. Beni görünce hırladı.

Çatı katında bir hışırtı oldu. Başımı kaldırdığımda rayın üzerine tünemiş, tüylerini kabartan Percy'yi gördüm. Pençeleri, beklentiyle parmaklarını esneten bir adamı andırıyor, nabız gibi atıyordu. Kuş ne köpekten ne de o hırıltıdan hoşlanmıştı. Köpeğin kemikli sırtı boyunca kabaran tüylerinden, bu duygunun karşılıklı olduğunu görebiliyordum.

North önce şahine, sonra köpeğe bakarak, "Sus, Cicero," diye emretti. Bir an sonra bakışları bana döndü ve "Otur," dedi. Cicero mecbur olduğu için itaat etti ama dişlerini göstermeye devam etti. Ben ise kollarımı kavuşturmuş hâlde ayakta durmaya devam ettim çünkü Joseph North gibilerin bana ne yapacağımı söylemesine izin vermeyecektim.

"Köpeğin görgüden nasibini almamış," dedim ona.

"Ya da sağduyusu güçlü." Şapkasını hafifçe kaldırdı ama sesi soğuk, gözleri ise kısık ve nefret doluydu. "Martha."

Ephraim bu atışmayı kısılmış gözlerle izledi. Joseph North kibar bir adamdı, normalde kabalık etmeye pek meyilli değildi ve kocamın bir başka iğneleyici yoruma tahammül edeceğinden şüpheliydim. Selamını karşılıksız bıraktım. North geçen hafta mahkemesini böldüğüm için bir özür bekliyordu ama avucunu yalardı.

Ephraim, üzerinde küçük bir ahşap kutunun açık durduğu çizim masasını işaret ederek, "İşte," dedi. "Mürekkebin orada."

Tüy kalemim kutunun yanında duruyordu, ucu Ephraim'in sabahki karalamaları nedeniyle kararmıştı. Yazı gereçlerinin yanında düzgünce istiflenmiş ahşap işleme aletleri vardı. Çeşitli boylarda bıçaklar ve bıçak uçları... Bunlardan biri –Ephraim'in favorisi– kesilen ağaçların küçük dallarını soymak için kullanılan, kanca şeklinde, habis görünümlü bir aletti. Yanına bir şişe bezir yağı ve parlatma bezi öylece bırakılmıştı. Değir-

men kırağı ve talaş, yağlanmış metal ve eski deri kokuyordu. Ephraim gibi kokuyordu.

Normalde iki tane olan mürekkep disklerinden geriye sadece biri kalmıştı. Ephraim yanıma gelip korumacı bir tavırla kolunu belime doladı; başparmağı kaburgalarımı okşarken rahatladım.

North elini kaldırarak, "Bu senin mürekkebin mi?" diye sordu. Başparmağı ve işaret parmağı arasında sıkıştırdığı sertleşmiş diski ancak o zaman fark ettim; parmak uçları siyaha boyanmıştı. "Ephraim bana çizim yaptığından bahsetmemişti."

Cevap vermek için ağzımı açtım ama Ephraim uyarır gibi elbisemin arkasını kavrayıp beni kendine çekti, ben de sadece omuz silktim.

"Sanırım işe yarıyordur. Bitkilerinin resimlerine ihtiyacın olmalı. Hazır lafı açılmışken," diye ekledi North, "karımın yakında başka bir tonik için uğrayacağını sanıyorum. Baş ağrıları son zamanlarda kötüleşti."

Hayatımda hiç resim çizmemiştim ve Lidia North'un kurutulmuş gümüşdüğme, nane ve zencefil ile ezilmiş biberiye ve civanperçemi karışımına ihtiyacı olduğunu hatırlamak için kesinlikle bir resme ihtiyacım yoktu. Ancak bu karışım sadece otları altmış gün boyunca konyağın içinde beklettiğimde işe yarıyordu. Sonuçta ortaya elimde her zaman bulundurmaya gayret ettiğim etkili bir tentür çıkıyordu. Ama şayet Lidia'nın hayatı felç eden baş ağrıları kötüleşmişse bunun sorumlusu North ve son aylarda kadına yaşattıklarıydı. Ne olursa olsun karısına bakıcılık yapacağıma dair pervasız varsayımı yüzünden dilimin ucunu ısırdım.

Uzun bir sessizlikten sonra North kocama döndü. "Arazi ölçümünü ay sonuna kadar bekliyorum." Sözünü bitirir bitirmez kapıdan çıkıp atına atladı. Köpek de itaatkâr adımlarla tırıs tırıs peşinden gitti.

Ephraim elbisemi bıraktı ve çalışma masasından kancalı bıçağı aldı. At nallarının sesi uzaklaşırken bıçağın düz kısmını

avucuna vurdu. Tezgâhın üzerindeki her şeyden çok, o alet birine zarar vermek için yapılmış gibi duruyordu.

"O alçak çok bile yaşadı," diye mırıldandı dişlerinin arasından ve bıçağı düzgün bir kavisle çizim masasına indirdi. Bıçak oraya saplanıp titredi ve yarılan tahtanın altından açık bir yara gibi soluk renkli odun parladı.

Ona şüpheyle baktım. "Yine Shakespeare okumuşsun."

Omuz silkti, sonra bıçağı söküp aldı. "Hakaret etme şekli hoşuma gidiyor."

"Madem öyle, North gibi bir adam için bundan daha iyisini yapabilirsin herhâlde."

Kocamın gülümsemesini seviyordum. O vakur yüzünü bir anda değiştiriyor, iki sıra düz dişini ve gözlerinin etrafındaki gülme çizgilerini ortaya çıkarıyordu. "O çamur beyinli bağırsak, o kafası boğum boğum aptal, o fahişe çocuğu, müstehcen, yağlı mum tortusu."

"Pekâlâ," dedim, "senin o çamur beyinli, yağlı mum tortusu fahişe çocuğun mürekkebimi aldı. Onu nasıl geri almayı planlıyorsun?"

Bıçağı masanın üzerine fırlattı. "Sana yenisini alırım."

"İntikam dediğin böyle olur," dedim ona.

"Ne?"

"Bıçağını diyorum."

"Bir bıçak için kötü bir isim değil." Aleti tekrar eline aldı. Ağırlığını avucunda dengeledi, sonra masaya bir kez daha indirdi. "İntikam olsun o zaman."

Az sonra Ephraim, North'un biraz evvel çıktığı geniş çift kanatlı kapıya dönüp kaşlarını çattı.

"Yapacak mısın?" diye sordum. "Arazi ölçümünü. Konuşmanıza kulak misafiri oldum."

Kulağının arkasını kaşıdı. "Pek seçeneğim olduğunu sanmıyorum."

"Bizi mahkemede yaptıklarım yüzünden cezalandırdığının farkındasın, değil mi?"

"Evet. Ama bence bundan daha fazlası var."

"Nasıl yani?"

"North, tanıklık etme vaktin geldiğinde benim yüzlerce mil uzakta olmamı istiyor."

"Neden?"

"Çünkü evli kadınların statüsünü belirleyen yasa, bir kadının kocası yanında olmadan mahkemede tanıklık yapmasını engeller."

"Hayır." Başımı iki yana salladım. "Yıl içinde sen yanımda olmadan defalarca mahkemede tanıklık ediyorum."

"Sadece mesleğin, bir kadının doğum sırasındaki babalık beyanı söz konusu olduğunda buna izin verdiği için. O yetki, mevcut durumu kapsamıyor."

"Ama eğer gelecek ay tanıklık yapamazsam..."

"Rebecca Foster tek tanığını kaybedecek ve iddiaları reddedilecek," dedi.

MILL DERESİ KÖPRÜSÜ

4 Aralık Cuma

"Hoşça kal, sevgilim."

Ephraim yüzünü boynumla omzumun arasındaki boşluğa gömüp tenime bir öpücük kondurdu. Etrafımızda kar taneleri süzülürken, nefesinin sıcaklığının elbisemin yakasından içeri sızdığını hissedebiliyordum. Veda etmek için Mill Deresi üzerindeki köprüye uzanan patika boyunca onunla yürümüştüm. Hallowell'da yaşadığımız uzun yıllar boyunca bu bizim alışkanlığımız olmuştu; onu usulünce uğurlamadan gitmesine asla izin vermezdim.

Water Caddesi, Mill Deresi'nin üzerinden bu hafif tekinsiz köprüyle geçiyordu. Köprü, taş temeller üzerine oturtulan kaba yontulmuş kütüklere çivilenmiş tahtalardan yapılmıştı. Yan yana iki at geçebilirdi ama vagonlar tek sıra hâlinde ilerlemek zorundaydı. Korkulukları yoktu ve aşağıdaki derenin yüzeyiyle mesafesi dört buçuk metreydi. Sadece üç buçuk metre genişliğinde ve dokuz metre uzunluğundaki bu yapı, yalnızca inatçılık ve iyi niyetle ayakta duruyormuş hissi verirdi çoğu zaman. Ancak köprü, yıllardır sel ve fırtınalara göğüs gererek sayısız yolcuyu derenin öte yanına taşımıştı. Üstelik ara sıra değiştirilen bir tahta veya kütük dışında pek bir bakıma da ihtiyaç duymazdı. Ephraim her bahar, karlar eridikten sonra temelleri kontrol eder ve gereken yerleri güçlendirirdi.

"Dikkatli olacaksın, değil mi?" diye sordum.

"Elbette."

"Ve bana, evine döneceksin?"

"Her zaman dönmez miyim?"

"Ah, ama tam da sana en çok ihtiyaç duyduğum bu sefer dönmeyebilirsin."

Köprünün hemen girişinde, Ephraim'in atı Sterling'in yanında duruyorduk. Kocam benden uzaklaştı ve tek parmağıyla çenemi kaldırıp gözlerimin içine baktı.

"Seni endişelendiren ne?"

"Vaktinde eve dönememe ihtimalin. Tanıklık edemeyeceğimden ve Rebecca'nın savunmasız kalmasından korkuyorum. North'un yaptıklarının yanına kalmasından."

"Öyle bir şey olmayacak. Geri *döneceğim*."

"Ama..."

"Döneceğim." Selede duran ve yola çıkmayı bekleyen şahine baktı. "Önlemlerimi aldım. Bu ay evliliğimizin otuz beşinci yılı doluyor. Bu saatten sonra benden şüphe etmeye başlama."

Ephraim'in bakışlarını takip ederek Percy'ye dönüp, "Şüphe ve korku aynı şey değil," dedim. Kuşun başında şimdi bir başlık vardı, bu yüzden o delici, yanık turuncu gözlerini göremiyordum; pençelerinin etrafındaki uzun ve kalın deri kayışlar, Ephraim'in eyerinin önündeki geniş deri çıkıntıya bağlıydı. Şu an ne görebiliyor ne de uçabiliyordu.

Bazen Percy'nin bizi anlayabildiğini hissederdim. Belki de –kendi tarzında– anlayabiliyordu çünkü kafasını bir o yana bir bu yana çeviriyor, sanki önce Ephraim'i sonra beni dinliyordu. Percy başlıktan nefret ederdi ama uzun mesafeler katetmenin tek yolu buydu. Tabii sadece Sterling'le... Brutus o ölümcül pençelerin kendisine bu kadar yaklaşmasına asla izin vermezdi. Eyer, Percy'nin deriye tırnaklarını geçirdiği yerlerde keskin, vahşi yarıklarla doluydu. Yine de bunu eyere yapması

Sterling'e yapmasından iyiydi. Bugüne kadar kuş ne ata ne de biniciye zarar vermişti ve hepsi bu düzene alışmıştı.

"Nerede kalacaksın?" diye sordum.

"Fort Halifax'ta. Ama sadece geceleri. Bu havada kamp kuramam. Her gün çalışma sahasına gidip gelmek vaktimin yarısını yiyecek. Aksi takdirde bir haftaya evde olabilirdim."

Eyerin arkasına deri bir heybe, bir sırt çantası ve bir sepet bağlanmıştı. Bunlar Ephraim'in tüm arazi ölçüm aletlerini ve kışlık donanımını barındırıyordu; hava şartları ve gideceği mesafe düşünülürse normalden çok daha sıkı paketlenmişlerdi. Hepimiz için uzun bir iki hafta olacaktı.

Doğudan gelen bulut yığınına baktım. "Fırtına geliyor."

"Evet," dedi. "Parmaklarım sızlıyor."

"Yola çıkmak için kötü bir zaman."

"Bunu daha önce de yaptım. Alt tarafı kar."

"Bir de dondurucu rüzgârlar."

"Sadece bir-iki günlüğüne. Sonra her zamanki gibi kış olacak işte. Ben endişelenmiyorum, sen de endişelenmemelisin."

"Seni buna mecbur bıraktığı için North'tan *nefret* ediyorum."

"Ondan o kadar çok sebeple nefret ediyorum ki bu listeye bile girmez," diyerek beni neşelendirmeye çalıştı.

İkimiz de korkmak için haklı nedenlerim olmasından bahsetmedik. Yine de böyle bir havada onun başına gelebilecek her şey birer birer zihnimden geçiyordu.

"İki hafta. Hepsi bu. Sonra evde olacağım ve North'un adalet önüne çıkarıldığından emin olacağız," dedi.

Kocamın kollarına sığınıp sıcaklığını ve kokusunu içime çektim. Uzun bir aşk hikâyesinin son dönemecindeydik ve geçenlerde aklıma günün birinde birimizin diğerini gömmek zorunda kalacağı düşüncesi takılmıştı. Ama kendime, böyle bir şeyin bizimki gibi bir hikâyenin mutlu sonu olduğunu hatırlattım. Edilmiş ve tutulmuş bir yemindi bu: *Ölüm bizi ayırana dek.*

Uzun ve mutlu bir evliliğin kabul edilebilir tek sonucu buydu ve ne zaman gelirse gelsin, o günden korkmamaya kararlıyım. O güne kadar geçecek her günü sonuna dek yaşamaya da öyle...

"İki hafta," dedim ona. "Daha fazla değil."

Alnımı öptü. Burnumun ucunu. Sonra yavaş ve nazikçe dudaklarımı. Sözünü hem dudaklarıyla hem de diliyle mühürledi. "Hoşça kal, sevgilim."

Hayvanlar ayrılma vaktinin geldiğini hissetmişti. Sterling sağ ön bacağını yere vurdu, Percy ise tüneğinde kabarıp tüylerini beklentiyle silkeledi.

Bundan keyif alıyorlar, diye düşündüm.

Ardından Ephraim geri çekildi ve eyerin üzerine sıçradı. Bana son bir kez gülümsedi. Karda durup köprüyü geçene dek arkasından baktım. Virajı dönüp gözden kaybolana kadar da bakmaya devam ettim.

"Kendi hâline acımayı bırak," diye mırıldandım, sonra derin bir nefes alıp eve doğru döndüm.

Ama kımıldayamadım. Nefes alamadım. Çünkü orada, beş altı metre ötede, gümüş bir tilki duruyordu. Kömür karası rengiyle –kulakları, patileri, göğsü ve kuyruğu hariç, onlar bembeyazdı– muazzam bir manzaraydı. Bir kar birikintisinin tepesine tünemiş hâliyle fildişi üzerindeki bir mürekkep lekesi gibi duruyordu. Ama beni büyüleyen o canlı, kehribar rengi gözleriydi. Beni *inceleyen* o gözler sanki içime işliyordu.

"Yine sen," dedim, sonra ismini fısıldadım. Kelimelerim donmuş havada sisli bir nefes gibi döküldü: "Fırtına."

Bir şeye isim vermek, ona sahip çıkmaktı. Bir bağlılıktı. Sahiplik, bakım veya sadakat içeren bir sözdü. Bir *anlamı* vardı. Bu tek kelimeyle, bu küçük canlının *benim* olduğunu ve onu koruma sorumluluğunu üstlendiğimi ilan etmiştim.

Sesim hayvanı korkutmadı. Aksine öne doğru bir adım attı, sonra bir tane daha. O narin yaratık, zarif ve temkinli adımlarla yaklaşırken ben mermerden bir heykel gibi kımılda-

madan onu izledim. Aramızda sadece iki buçuk metre kaldığında karların üzerine çöktüm ve çıplak elimi, avucum yukarı bakacak şekilde onu selamlar gibi yavaşça uzattım. İşte o an irkildi ve ormana daldı.

SEWELL MUMHANESİ

11 Aralık Cuma

Adamın biri doğum odasına dalıverdi. Kapıyı sertçe itti, sonra sakin bir hareketle ceketini fırlatıp attı. Ancak ben bunu sadece gözümün ucuyla görebiliyordum çünkü hastam – genç Grace Sewell– yatakta feryat figan çırpınıyordu. Bu onun ilk doğumuydu; her sancıya karşı savaşıyor, sonra her dinlenme ânında hıçkırıklara boğuluyordu. Bütün gece bu işle uğraşmıştık ve ikimiz de bitkin düşmüştük.

Adam, "Dışarı! Hepiniz dışarı," diye emretti. Sesini tanıdığım için onu görmezden geldim.

Oxford'da, eski ve paslı bir savaş baltasından farkı olmayan bir ebenin yanında çıraklık yaptığımdan beri doğum odasında kimseden talimat almamıştım. Kadının adı Elspeth Horne'du ve ebelik hakkında bildiğim her şeyi ondan öğrenmiştim. O günlerin üzerinden otuz yıl geçmişti; bir hastanın başından kalkmamı sağlamak için kendini bilmez bir adamın cüretinden çok daha fazlası gerekirdi.

"Beni duydun mu?" diye sordu.

"Evet," dedim arkama dönmeden. Grace üç saattir ilk kez sessizdi. Sadece irkilmişti ve çok sürmeyeceğine emindim ama şu an için ağzı kapalıydı. Mucizeler asla tükenmezdi.

"O hâlde neden hâlâ buradasın?" diye çıkıştı.

"Ben hastalarımı terk etmem. Ayrıca sana cevap vermek zorunda değilim."

"Bu kadın artık senin hastan değil. Benim hastam. Senin yerine geçmek üzere çağrıldım."

İşte o zaman ayağa kalktım ve Doktor Benjamin Page'in her zerresinden kibir akan bir seksenlik boyunu santim santim süzdüm.

"Demek senin *hastan?* Peki bu hastanın adını biliyor musun?" diye sordum.

"Bayan David Sewell."

"Vaftiz adı, Doktor. Gerçekten kendisine ait olanı... Onu biliyor musun?"

Burnundan soludu. "Adının bir önemi yok."

"Joshua Burgess vakasında olduğu gibi mi?" Grace'i işaret ettim. "Böyle bir odada ismin bir önemi olmadığını düşünebilirsin ama seni temin ederim ki hayati önem taşır."

Sewallara bir gece önce, akşam karanlığından hemen önce donmuş nehrin üzerinden yürüyerek varmıştım. Yanımda David Sewell'ın dükkânında çalışan çocuk vardı. Beni sokağın karşısındaki özel bir eve götüreceğini sanmıştım ama o beni doğrudan mumcu dükkânına sokmuştu. David, tezgâhın arkasında bir aşağı bir yukarı volta atıyordu; yaşça büyük kuzeni, kasaba kâtibi Henry'ye feci derecede benziyordu.

Halat yığınları, yağ varilleri, çiviler, cıvatalar ve sabun kutularıyla dolu loş dükkâna bakarak "Grace nerede?" diye sordum.

Tavanı işaret etti.

Beni dükkânın arkasındaki merdivenlerden çıkarırken Fransızca telaffuzunu abartarak, "Buna *appartement* denir," dedi. "İngiltere'de *daire* derler ama ben Avrupa terimini tercih ederim. Boston'da her yerdeler. Yaşamak ve çalışmak için çok pratik bir yol."

Kapıyı açtı ve beni iş yerinin ikinci katında yer alan evine soktu. Ev, iki küçük yatak odası ile mutfak, yemek ve oturma

alanının birleştiği büyük bir odadan oluşuyordu. Genç karısı oradaydı; bir sandalyede yavaşça sallanıyordu. Dudaklarını büzmüş, kaşlarını çatmıştı. Yanında oturan asık suratlı annesi elini tutuyordu.

Grace bana, "Acıyor," demişti. "Bu kadar acıyacağını düşünmemiştim."

Yanına diz çökerek, "Peki ne düşünmüştün?" diye sordum.

"Bilmiyorum, üzerine pek düşünmemiştim. Bu kısım bana hiç anlatılmadı."

Kızın annesine –makul bir hanımefendi gibi görünen Bayan Hendricks'e– ters ters baktım.

"Hazır olmadan önce kızımı korkutmaya gerek yoktu."

"Ben bunu onları korkutmak değil, hazırlamak olarak görme eğilimindeyim," dedim ona.

Bayan Hendricks burnunu çekti. "Ben onu bir *hanımefendi* olarak yetiştirdim. Gerçi kocasının seçtiği bu kuş uçmaz kervan geçmez köyde pek anlaşılmıyor ya."

Esasen Grace henüz doğumun çok erken safhalarındaydı. O kadar erkendi ki, şayet annesi tarafından doğumun gerçekleri konusunda düzgünce eğitilmiş olsaydı şafak vaktine kadar kimse beni çağırmaya kalkmazdı. Ama yine de kızla birlikte oturmuş, bütün gece sancıları için süre tutmuştum. Sancılar her otuz kırk dakikada bir geliyor ve yirmi saniye sürüyordu. Doğum sancısı bile sayılmazdı. Tüm bu süre boyunca Bayan Hendricks'in Boston'dan buraya yaptığı uzun ve zorlu yolculuğu, kötü köy yollarında çektiği sıkıntıları ve o yollar hakkındaki fikirlerini dinlemek zorunda kalmıştım.

Kız tecrübesizdi, korkmuştu ve –dâhilî muayene yaptığımda gördüğüm üzere– rahim ağzı henüz doğru düzgün açılmamıştı. Gece uzadıkça hem Grace hem de annesi süreçten daha fazla ürkmeye başladılar. Sonuç almak için sabırsızlanıyor, benim maharetimden şüphe duyuyorlardı. Herhâlde bir ara tuvalete gitmek için dışarı çıktığımda, Bayan Hendricks, David'i ikna

edip dükkân çırağını Doktor Page'e göndermiş olmalıydı. Şimdi adam buradaydı ve beni odadan kovmaya çalışıyordu.

Page, beni yataktan uzaklaştırmaya çalışarak, "Bırak da ona bakayım," dedi.

Koluna vurdum. "Beni tartaklayamazsın. Madem onu muayene etmek istiyorsun, yatağın öbür tarafına geç. Ben yerimden ayrılmayacağım."

"Pekâlâ. O hâlde seni eğitmem gerekecek." Grace'e döndü. "Taşralı kadınların yalancı doğum sancısıyla gerçek olanı birbirine karıştırması ne büyük talihsizlik."

Araya girdim. "Pardon ama..."

"Çünkü bariz ki..."

"Sancıları şu an düzenli ve umut verici."

"Bu bir yalancı doğum," dedi adam.

"Of! Tanrı aşkına, Grace, bu adama kulak asma sen. Bütün gece seninleydim. Doğumun henüz ilk safhada ama bu gerçek."

Kız, o katı ve dik mizaçlı tiplerdendi. İyi yetişmiş, terbiyeli... Hamile olmasa narin ve hatları belirsiz biri olurdu. Kusursuz bir duruş. İncecik bir bel. Cetvel gibi dümdüz bir burun. Cam gibi pürüzsüz saçlar... Grace Sewell bir elbisenin içinde güzel görünmek ve kendisine söyleneni yapmak üzere yetiştirilmişti. Sorun şuydu ki şimdiye dek hep bir soy ağacı yahut resmî eğitimi olanlardan emir almıştı. Bu yüzden Doktor Page'e ve şık ceketine baktığında, onda bir teselli ve aşinalık bulması mantıklıydı. Oysa gecenin bu uzun saatleri boyunca benden gördüğü tek şey sabırlı olması gerektiği, bebeğin hazır olduğunda geleceği ve bu arada beklemek, yürümek ve yapabiliyorsa uyumaktan başka yapacak bir şey olmadığı yönündeki telkinlerdi.

Bayan Hendricks sandalyesinden kalkıp yatağın kenarında doktora katıldı. "Görüşünüz nedir, Doktor?"

Page, tıbbi çantasını yatağa, Grace'in yanına koyup fermuarını açarken, "İnanıyorum ki," dedi, "kızınız, soylu ailelerden gelen tüm kadınların çektiği o çileyi çekiyor."

Kadın, gözleri yuvalarından uğramış, ağzı dikkatle dinlediğini belli eden bir hâlde adamın her kelimede duraksayarak devam etmesini bekledi.

"Yüzyıllardır bilinir ki zengin ve güzel kadınlar –kızınız gibi narin bir hayat süren ve üst tabakadan olanlar– doğum esnasında *sıradan* kadınlardan," bana baktı, "çok daha fazla acı çekerler."

"Bu saçmalık," dedim ona. "Eğer kadınlar hakkında, hele ki doğum hakkında bir şey bilseydin, kadın vücudunun sınıftan bağımsız olarak aynı şekilde çalıştığını bilirdin."

"Sen kaç tane soylu kadının doğumunu yaptırdın, Bayan Ballard? Kaç hanımefendinin? Ya da kaç vali kızının? Kaç zengin kadının yanında oturdun?" Doktor Page, her kesimden yüzlerce kadının doğumunu yaptırdığımı söyleyerek ona haddini bildirmek için alacağım nefesi bile beklememişti. "Tahmin ettiğim gibi. Şimdi yoldan çekil de bu kadına yardım edeyim, onu bu yalancı sancılardan kurtarayım."

Bayan Hendricks, nefes nefese ve itaatkâr bir sesle "Teşekkür ederim, Doktor," dedi. "Onun için ne yapabilirsiniz?"

"Afyon tentürü vereceğim. Uyuyacak ve sancıları dinecek."

"Grace." Doğrudan kıza hitap ettim. "Tıbbi kitaplar yalancı doğum sancısı için afyon tentürü önerebilir. Senin sancıların daha başında ama oldukça gerçek; bu ilaç sana büyük zarar verecek."

Doktor Page çenesini sıktı. "Teşhisimden eminim."

"Neye dayanarak bu teşhisi koydun?" diye çıkıştım. "Onu bir kez olsun kontrol etmedin. Ne dâhilî ne de haricî."

"Gözlemle ve tıbbi beceriyle. Bu odada kimin tıp diploması olduğunu unutma," dedi sonunda Grace'e dönerek.

Grace, kafası karışmış ve dehşete düşmüş hâlde annesine baktı. "Ne yapmalıyım?"

"Doktoru dinle tatlım. O bunun okuluna gitti."

Böylece karar verilmiş oldu ve Doktor Page'in içi kırmızımsı kahverengi bir sıvı dolu şişeyi çıkarmasını dehşet içinde izledim. "Elli damla iş görür," dedi.

"Bu onu bayıltır!"

"Başka nasıl uyumasını bekliyordun? Bütün gece çene çalarak ve gereksiz muayeneler yaparak onu ayakta tutmuşsun."

Doktor Page küçük bir kadife çantadan damlalığı çıkardı ve damlaları sayarak minik bir kadehe doldurdu. Birkaç dakika sonra bardağı Grace'e uzatıp, "İç," dedi.

Neredeyse bağırarak, "Lütfen o ilacı *içme!*" dedim.

Ama Grace Sewell kadehi kafasına dikti ve içindekileri midesine indirdi. Acı tadıyla titredi. Zarifçe bir yudumda yuttu. Elinin tersiyle ağzını sildi. Birkaç dakika içinde de göz kapakları ağırlaştı ve nefes alışı yavaşladı.

Doktor Page eşyalarını toplayıp çantasını kilitledi. "Gerçek sancılar başladığında kocası beni çağırsın. Gerçi bunun birkaç günden önce olmasını beklemiyorum."

Gidişini izledim ama bir şey söylemedim, zira gitmekten vazgeçmesini istemiyordum. O aptal ne kadar çabuk giderse Grace'le o kadar çabuk ilgilenebilirdim.

Bayan Hendricks bana dik dik baktı. "Sen gitmiyor musun?"

"*Kesinlikle* hayır. Kızınız," dedim, yatakta boylu boyunca baygın yatan kızı işaret ederek, "yakında doğumun en şiddetli evrelerine girecek. Ama o aptal tarafından bayıltıldı. Eğer hem onu hem de çocuğu öldürmediyse bunu bir mucize addederim."

"Gerçekten böyle mi düşünüyorsun?.."

"Elbette öyle düşünüyorum, lanet olsun!" diye bağırdım ve Bayan Hendricks'in dehşet içinde geri çekilmesiyle tatmin oldum. "Neden onunla tartıştığımı sanıyorsunuz? Kızınızın ve torununuzun iyi olduğundan emin olana kadar şuradan şuraya

gitmiyorum. Ama iyi olmazlarsa bunun için Doktor Page'e teşekkür edersiniz artık. Bir dahaki sefere panikleyip bir kadının işini yapması için bir erkeği çağırdığınızda bunu hatırlayın."

*

Grace dokuz saat uyudu. Bütün bu süre boyunca yanı başında oturdum ve parmaklarım kızın bileğinde, endişeyle her bir kalp atışını saydım. Atışlar çok yavaş, sancılar çok zayıftı. Bir çocuğu dünyaya getirmek için gereken gücün yanından bile geçmiyordu. Ama hiç değilse kesilmedi, ki bu da kendine has bir mucizeydi.

Nihayet Grace terlemeye başladı. Her sancı karnını sertleştiriyordu ve iniltileri boğazının derinliklerinden geliyordu. Bu, savaş alanında ölümün eşiğinde yatan bir askerin çıkardığı sese benziyordu. Ormandaki yaralı bir hayvanın sesine... Doğumun "geçiş" evresine –sancı ile doğum arasındaki o acılı eşiğe– varan bir kadının sesiydi bu. Önce bir soluma. Sonra bir ıslık sesi ve ardından göğsünün derinliklerinden gelen bir inilti. Uyanık olsaydı, onu bir sonraki adıma hazırlayabilirdim.

Grace öğürmeye başladığında onu doğrultup öne eğmek için sadece birkaç saniyem oldu. Hemen ardından yatağa kirli kahverengi bir kusmuk püskürttü. Her yeri battı. Giysileri kusmuk içinde kaldı. Yatak takımları da öyle. Ama sonunda uyanmıştı ve vücudunun çocuğunu doğurmak için derin bir çaba içinde olduğunun ânında farkına vardı.

Arkamdan bir ses geldi. "Bayan Ballard, ben..."

Bayan Hendricks'e baktığımda, boğazının bir özrü yutmaya çalışarak hareket ettiğini görebiliyordum.

Bakışlarını kaçırdı. "Grace doğumun kalanını halledebilir mi?"

Aptal, gururlu kadın, diye düşündüm.

"Evet. Ama sayenizde, bir sonraki doğumu göğüslemeye eskisinden daha hazırlıklı değil. Bu doğumun sadece en kötü kısımlarını hatırlayacak," dedim. Sonra onu sıcak su ve temiz çarşaflar getirmeye gönderdim.

Afyon tentürünün etkisi sisteminden tamamen çekilirken Grace, "Ne oldu?" diye sordu.

"Sanırım Benjamin Page'in nasıl bir doktor olduğunu tecrübeyle öğrendin. Şimdi," kirli geceliğini çıkarmasına yardım ederken doğrudan gözlerinin içine baktım, "en iyi yaptığım işte sana yardım etmeme izin verir misin?"

Başını onaylar gibi salladı. Yutkundu. Ağlamaya başladı. "Evet."

"Güzel. Annen bize bir leğen getiriyor. Sonra bebeğinle tanışacağız."

*

İki saat sonra Doktor Page mumcu dükkânının merdivenlerini koşarak çıktığında, onu Grace'in yatak odasının kapısında karşıladım. Kız yatakta doğrulmuş, kucağındaki yeni doğmuş oğluna hayranlık ve gururla bakıyordu.

Page beni geçmeye çalıştığında elimi göğsüne koydum. "Burada sana ihtiyaç yok."

"Bu benim..."

"Hayır. O *benim* hastam."

"Yerini bilmeyi öğrensen iyi olur, Bayan Ballard."

Ona güldüm. "Ben saatlerdir tam olarak *olmam gereken* yerdeyim. Sense bir kadını bayıltıp tehlikeli bir ilacın kötü etkileriyle baş başa bıraktın ve çekip gittin. Uykusunda kusmaya başladığında burada değildin. Ben *yerimi bilmeseydim* ölmüş olacaktı. Ama merak ettiğim bir şey var," dedim.

Dehşet içinde yatağa baktı. "Ne?"

"Ortada olmadığın bunca zaman boyunca, adını öğrenme zahmetine girdin mi bari?"

Hatasını öğrendikten sonra yüzeye çıkmaya başlayan her türlü tevazu, ani bir gurur parlamasıyla yok oldu. "Gerek yoktu."

"O hâlde hiçbir şey öğrenmemişsin. Onun adı Grace. Şayet iddia ettiğin gibi eğitimli bir adam olsaydın, bu ismin *bak edilmemiş inayet* anlamına geldiğini bilirdin. Ki Tanrı, senin müdahalelerine rağmen hem onun hem de çocuğun hayatta kalmasına izin vererek tam olarak bunu gösterdi."

Kapıyı yüzüne çarptım.

POLLARD'IN HANI

12 Aralık Cumartesi

Karların üzerinde kan vardı.

Hanın önünde bir kalabalık toplanmış, kol ve bacakların gelişigüzel savrulduğu bir kavgaya tutuşan iki adamı izliyordu. Amos ve Moses Pollard, daralan çemberin iki yanında durmuş, kimsenin müdahale etmemesi için kollarını germiş bekliyorlardı. Abigail, bilgece bir tavırla ön basamaklara yerleşmiş, elinde dumanı tüten bir elma şarabı kupasıyla arbededen güvenli bir mesafede duruyordu. Hor gören bir ifadeyle izliyordu.

Grace Sewell'ın doğumundan yeni gelmiştim ve artık evime gitmeye hazırdım. Ne var ki merakım galip geldi ve bu hengâmenin sebebini anlamak için caddenin karşısına geçtim.

Yanına vardığımda Abigail, "Erkekler tam bir ahmak sürüsü," diye mırıldandı.

"Doğru. Peki bilhassa hangileri?"

"Kan kaybeden James Wall." Bir soru sormama ya da sonuca varmama fırsat bırakmadan ekledi: "Diğeri de Vassalboro'dan gelen bir mahkeme görevlisi. James'i suçlamalar yüzünden götürmeye gelmiş."

"Ne suçlaması?"

Omuz silkti. "Bilmiyorum. Ama James götürülmek istemiyor. Bu yüzden aralarında hallediyorlar. Diyorum ya, hepsi ahmak. James direnmemeliydi, memur da ona izin vermemeliydi."

"İzin mi?"

"Görürsün birazdan."

Sahiden de çok geçmeden, memur bu hengâmeden yorulunca gördüm. Ortalama boylarda, bir seksenin altında, iri yarı, adaleli bir adamdı. Belli ki boks eğitimi almıştı ve ayakları oldukça hızlıydı. James'in çenesine bir sol kroşe indi ve onu donmuş çamurun üzerine serdi. Memur bir anda üzerine abanarak bir parça iple ellerini arkasından bağladı.

Memur nefes nefese, "Söylediğim gibi," dedi. "Borçlarını ödemediğin gerekçesiyle yargılanmak üzere derhâl Fort Western'e bildirilmen gerekiyor."

James yere kanlı bir tükürük savurdu. "Sana söyledim ya! Nehirde sıkışıp kaldık, teslimatı yapamadık. Bu yüzden ödeme alamadım. Öyle olunca da geçen ayki taksitimi yatıramadım."

Genç memur bu açıklama karşısında biraz anlayışlı bir tavır takındı. Ama sırtını dikleştirdi ve James'in başında durdu. "Nedenler beni alakadar etmez. Kararı mahkeme verecek."

Kalabalık, memurun James'i ayağa kaldırıp hanın yanına çekilmiş at arabasına götürmesini izledi. James koltuğa fırlatılıp ellerindeki bağlar arabanın yan tarafındaki demir bir halkaya düğümlenirken herkes geri çekildi. Bu bir denizci düğümüydü, genelde gemi donanımlarında kullanılırdı ve yolculuk boyunca çözülme ihtimali yoktu. James'in güvende olduğundan emin olan memur, dizginleri çözdü ve yerine tırmandı.

Şapkasını hafifçe kaldırarak kalabalığı selamladı, sonra deri kayışları şaklatarak, "Deh!" diye bağırdı.

At, Water Caddesi üzerinden kuzeye doğru ilerlerken, Hook sakinleri sessizce arkalarından bakakaldı.

Abigail, sorumu önceden tahmin ederek, "Dün gece burada konakladı," dedi. "Adının Barnabas Lambard olduğunu söyledi ama bir mahkeme görevlisi olduğunu ya da neden geldiğini bilmiyorduk."

"Epey genç görünüyor."

"Öyle. Yirmi falan galiba. Muhtemelen işine de yaradı bu."

"Nasıl yani?"

"Moses bana memurun etrafta James'i soruşturduğunu söyledi. Nerede yaşadığını, neye benzediğini... Herkes eski bir arkadaşı falan sanmış. Ama asıl ilgilendiği atmış." Abigail şarabından bir yudum aldı ve bana döndü.

"Neden?"

"İnsan insandır. Ama her at benzersizdir. Yani en azından Moses'a böyle söylemiş. James'in bir Narranganset Pacer'a bindiğini herkes biliyor zaten. Bununla sık sık övünür; bizzat Washington'ın sürüsünden geldiğini söyler. Muhtemelen sıkıyor. Ben bir sürünün içinden o atı seçemem bu arada ama o memur seçebildi. James'in atı direğe bağladığını görür görmez handan dışarı fırladı."

Ata baktım. Yaşanan o kargaşa yüzünden kafası karışmıştı ve bağlandığı direğin yanında huzursuzca duruyordu. Orta boylu, dar kalçalıydı ve diğer pek çok at gibi kestanenin sıcak bir tonuydu rengi. Siyah yele, siyah kuyruk, siyah bacaklar... Ancak başı ve kuyruğu dik duruyordu; belki de iyi bir atlı binek atıyla koşum atını birbirinden ayırabilirdi.

Başımla atı işaret ederek, "Buna ne yapacaksın?" diye sordum.

"Ahıra alırız herhâlde. James hesabı sonra kapatır."

At arabası tamamen gözden kaybolmuştu ama gittiği yöne baktım. "Borçlular hapishanesinin geçmişte kaldığını sanıyordum. James'in ne kadar borcu var ki?"

Abigail omuz silkti. "Yumruklar uçuşmaya başlayınca soru soracak fırsat kalmadı, değil mi? Ama James'in bir içki imalathanesi kurmaya niyetlendiğini duymuştum." O yosun yeşili İskoç gözlerini bana çevirdi. Anlam yüklü bir bakış attı. "Borç almak için de Yargıç North'un kapısını çalmış."

"Neden ona gitmiş ki?"

"Zengin adamdır North. Her çorbadan biraz pay alsın ister. Ya da bana söylenen bu."

Başımı yana çevirdim. Arkamızdaki devasa han binasına baktım. "Amos hiç?.."

"*Asla* yapmaz."

Kalabalık dağılmaya başlıyordu. Genç demirci çırağı John Cowan'ın, Pollardların en büyük kızı Catherine'le laflamak için yanına süzüldüğünü gördüm. Çifti sessizce izledik. Eğik başlar. Kısık sesler. Bir noktada Catherine bir şey söyleyince John ona yaklaştı ve hafifçe dirseğine dokundu. İkisi de kızararak güldü. Sonra John veda edip uzaklaştı.

Abigail, "Peki buna ne diyorsun?" diye sordu. Elma şarabından bir yudum daha alıp kupayı bana uzattı.

Şarap iyiydi, yoğun bir tadı vardı. Keskin ve sert. Ağzımda çalkaladım, kelimelerimi dikkatle seçtim. "John nazik ve çalışkan biri. Charles Clark ona çok güveniyor. Güçlü. Sorumlu."

"Ama?"

"*Ama* demedim."

"Yüksek sesle demedin."

Abigail'e hızlıca gülümsedim. "İyi bir adam. Sahiden de. Ama tanıdığım en zeki adam sayılmaz."

"Senin standartların biraz yüksek olabilir, Bayan Ballard. Her erkek bir Ephraim olamaz." Bana gülümseyerek baktı. "Ya da bir Amos."

"Ne yazık ki, hayır."

"Sen çaktın demek istediğimi. Senin kapını çalacak olsa, Hannah'ya kur yapmasına izin verir miydin?"

Abigail ve ben Moses'ın kızıma olan ilgisinden hiç söz açmamıştık ama bu durumun onun gözünden kaçtığını hiç sanmıyordum. "Kapımı çalmayı planlayan John Cowan değil. Gerçi çalacak olsaydı da senin Moses onu yere sererdi."

John'un uzaklaşan silüetini süzdük. Adil bir dövüş olmazdı ama ikimiz de bunu yüksek sesle dile getirmedik. İkimiz de Moses'ı çok seviyorduk.

Abigail, dudaklarından buruk bir tebessümle, "Doğru diyosun, denerdi," dedi.

"Her neyse, Hannah'nın başı bağlanmış gibi görünüyor ve Dolly hâlâ kur yapılamayacak kadar küçük ama iki durumda da şartlar farklı olsaydı, evet, John Cowan'a kapıyı açardım. İnanıyorum ki Ephraim de açardı."

"Ben de öyle tahmin etmiştim ama emin olmak istedim," dedi Abigail. Sonra, ben tam gitmeye davranırken kupasına uzandı. "Martha?"

"Evet?" Kupayı geri uzattım.

"Moses kapını beklediğinden biraz daha erken çalarsa şaşıp kalma."

*

Tüy kalemimi masaya bıraktım ve elimi esnettim. Sızlıyordu. Soğuktan, yaştan ve bir çocuğu bu dünyaya getirmek için kullanılan küçük kasların yorgunluğundan...

11 Aralık Cuma — Doğum. David Sewell'ın oğlu. Bulutlu. Bay Sewell'ın evinde. Dün akşam Grace Sewell'a bakmak için çağrıldım. Sancısı hafifti. Ancak kendisi ve annesi korkup Doktor Page'i çağırdılar, o da hastama elli damla afyon tentürü vererek onu öyle bir uyuşturdu ki sancıları (düzenli ve umut verici olmasına rağmen) azaldı. Sonunda kusunca sancıları geri döndü ve saat yedide ilk çocuğu olan oğlu doğdu. Ödül olarak on iki şilin aldım. Onu saat onda iyi durumda bıraktım ve nehri yürüyerek geçtim.

Cyrus ve Genç Ephraim çoktan ikinci kattaki yataklarına kıvrılmıştı, horlamalarının merdiven boşluğundan aşağı yayıldığını duyabiliyordum. Kızlar da odalarına ve gecenin getireceği hayallere çekilmişlerdi. Jonathan ise, her zamanki gibi, başka bir yerde uyuyordu.

Onu düşününce kaşlarım hayal kırıklığıyla çatıldı ama yazmaya devam ettim:

12 Aralık Cumartesi — Açık ve soğuk. James Wall bugün bir memur tarafından Fort Western'e götürüldü. Borçlarını ödemediği için hakkında suçlama yapıldığını duydum.

Sırtımı esnettim, çamlardaki rüzgârı ve evin yerleşirken çıkardığı gıcırtıları dinledim. Merada bir çakalın havladığını ve ahırın yakınında bir baykuşun öttüğünü duyabiliyordum. İşin aslı, kendimi yalnız hissediyordum.

Sonra güldüm. Eğer yirmi yıl önce, küçük çocuklara ve bitmek bilmeyen ev işlerine gömülmüşken biri çıkıp bana günün birinde dışarıda kar yağarken sıcak ve sessiz bir evde masamın başında oturup *yalnızlıktan* şikâyet edeceğimi söylese ona bir tokat aşkederdim. O gelecek, Konstantinopol kadar uzak görünüyordu o zamanlar.

Mürekkebin kuruması için yeni yazdıklarımın üzerine uzun, serin bir nefes üfledim ve tüy kalemimi kenara koydum. Evin geri kalanı gibi yatağıma çekilip uyumayı çok isterdim ama geceleri sık sık yoklayan o sinsi uyanıklığı şimdiden hissediyorum. Bu yeni bir dert, kırk beşime girdiğimde başlayan bir şeydi. Uykunun ne büyük bir nimet olduğunu, o elimden kayıp gidene kadar hiç anlamamıştım. Oysa önceki onyıllar boyunca, bulduğum her bir dinlenme kırıntısını içime çekerek derin ve ağır uykulara dalardım. Şimdiyse uykunun yüzeyinde geziyorum; huzursuz, kolayca uyanan ve tekrar dalamayan birine dönüşmüştüm. Böyle gecelerde, hiçbir fiziksel yorgunluk

zihnimi kapanmaya ikna edemediğinden ben de mum ışığında kitap okuyordum. Kendime böyle bir şımarıklık için izin verdiğim tek zaman dilimi buydu. Başka bir hayata, başka bir dünyaya dalmanın sevinci, uykusuz bir gecenin getirdiği hayal kırıklığını hafifleten tek şeydi zira.

Geceliğimi giydim, saçlarımı taradım, yorganın altına süzüldüm ve komodinin üzerindeki muma uzandım. Onu yakınıma çektikten sonra Charlotte Turner Smith'in *Emmeline* kitabını açtım. Ephraim bu romanı Boston'a son gidişinde almıştı. Kapağı yıpranmıştı –ilk sahibi ben değildim– ama baskısı netti ve eksik sayfası yoktu; ki bu, elime geçen çoğu roman için söyleyebileceğimden daha fazlasıydı. Saniyeler içinde İngiliz aristokrasisinin hayalî dünyasına daldım. Öte yandan kendi atalarım böylesine bir konforun tadını çıkarmış olsalardı şimdi denizin öte yakasında yaşıyor olacağımı ve bu yeni dünyanın uçsuz bucaksız vahşiliğinde olmayacağımı düşünmeden de edemiyordum.

BALLARD'IN DEĞİRMENİ

13 Aralık Pazar

Ev ölü hayvan kokuyordu. Deri, yağ ve vahşi av eti gibi... Bu keskin koku birkaç gün sürecekti ama elden bir şey gelmezdi. Geyik don yağı ağır kokardı fakat bir kez mum hâline getirilip de dinlendirildiğinde o koku kaybolurdu. Çalışma masamda duran dört eritme kabının her birine kurutulup ezilmiş lavanta ve biberiyeyle birlikte onların aromatik yağlarını da ekledim. Bir hafta içinde mumlar sadece orman gibi kokacaktı. Tabii ev de yeniden yuva gibi kokmaya başlayacaktı.

Dolly, keten ipliklerin sonuncusunu otuz santimlik ince bir dala bağlarken, "İşte," dedi. "İki yüz kırk tane."

Yaptığı işi kontrol ettim ve onaylayarak başımı salladım. Ben odanın kenarındaki dondurma raflarını hazırlarken Dolly fitilleri bağlamıştı. Her dal iki mum taşıyacak ve her raf kırk sekiz mum alacaktı. Toplamda, kışı çıkaracak ve takas için de kenara biraz ayırabilecek kadar mumumuz olmalıydı.

Bütün sabahı Amos Pollard'ın bize verdiği geyik yağını eritip tortusuz ve soluk renkli bir don yağı elde edene kadar süzmekle geçirmiştik. Kıyafetlerimize yağ sıçramaması için ikimiz de önlük takmış ve saçlarımızın gözümüzün önüne düşmemesi için de başımıza eşarplar bağlamıştık. Mum yapmak ağır, insanı ter içinde bırakan bir işti. Bir kadını güzel göster-

mek için tasarlanmış bir uğraş olmadığı kesindi. Ancak bir evi çekip çevirmenin de en zaruri parçalarından biriydi.

Masadaki yerlerimizi aldık ve ilk dalları, uçlardaki fitiller ayrı kaplara girecek şekilde daldırdık. Kalın keten ipler, biz onları tekrar dışarı çıkarmadan önce balmumunu bir anlığına emdi. Eriyiğin sertleşmesi için birkaç saniye bekleyip tekrar daldırdık. Her daldırışımızda mumların kalınlaşmasını izleyerek bu işlemi tekrarladık. Bir parmak genişliğine ulaştıklarındaysa dalları kurutma rafına yerleştirdik; böylece mumlar sertleşirken aşağı doğru sarkacaktı. Bu işin tamamlanması birkaç saat sürecekti ama ikimiz de şikâyetçi değildik. Bütün bir günü baş başa geçirebildiğimiz nadirdi.

Güneşin kardan pasparlak yansıdığı, doğrudan bakınca insanın gözlerini acıttığı o kış öğleden sonralarından biriydi. Kuzeydeki donmuş bataklıkta yolunu bulmaya çalışan Ephraim için endişelenmeden edemiyordum. Soyu Galliydi ama iki kuşaktır kolonilerde yaşadıkları için bu kuzeydoğu kışlarına alışmışlardı. Artık soğuğu hissetmediğini iddia ederdi. Yalan söylediğini biliyordum ama yine de söylerdi işte. Hep oynadığımız bir oyundu bu. Bir endişe ve inkâr dansı...

Hannah hafta boyunca en büyük kızımız Lucy'nin yanında kalacaktı. Evli olan Lucy nehrin öteki yakasında, Fort Western yakınlarında yaşıyordu. Bu yılın başlarında yedinci çocuğunu –Hannah'nın adaşını– dünyaya getirmişti; hem yardıma hem de ona eşlik edecek birinin varlığına muhtaçtı. Kardeşiyle aralarında on bir yaş vardı ama her zaman özel bir bağları olmuştu o ikisinin. Artık Hannah da evlilik çağına yaklaştığına göre, ablasına sormayı tercih edeceği bazı soruları olduğunu düşünüyordum. Ancak Lucy'nin cinsel meselelere karşı rahat tavrını hesaba katınca, bu durum beni biraz huzursuz ediyordu. İlk çocuğu düğününden sadece beş ay sonra doğmuştu.

Gençlerin nasıl kur yapacağına dair kurallar ve ritüeller vardı elbette. Genellikle mevsimlik şenliklerden birinde baş-

lardı bu işler. Daha geçen ay May Kimble'ın ailesi bu şenliklerden birine ev sahipliği yapmıştı. Ocak ayında da burada, değirmende bir yenisi olacaktı. Ama yine de gençler, onları gözleyen bakışlardan uzakta birlikte olmanın bir yolunu hep bulurlardı; çocuklarım gözümün önünden her ayrıldığında ne haltlar karıştırdıklarını merak ederdim.

Erkek çocuklara gelince; Genç Ephraim bugün ormana ağaç kesmeye giden abilerine katılmıştı ve hiçbiri akşam yemeğinden önce dönmezdi. Dolly'yle baş başaydık. Bu hem dinlendirici hem de tuhaftı. Sanki daha dün iki çocuğum eteğime yapışmışken kucağımda da bir bebek taşıyor gibiydim.

Mumları don yağına daldırıp tekrar çıkardım; fazlalığın damlayarak kaba geri süzülüşünü izledim. Eriyen yağ biraz soğumuş ve akışkanlığını yitirmişti, bu da işlemi hızlandırıyordu; kurutulmuş otların yağın içinde benek benek duruşu hoşuma gidiyordu. Yine de kıvamı göz ucuyla takip ediyordum, zira biraz daha koyulaşırsa kapların tekrar ateşin üzerine konması gerekecekti.

Dolly, "Dün sen dışarıdayken Bayan Foster'a çorba ve ekmek götürdüm," diyene dek huzurlu bir sessizlik içinde çalıştık.

"İyi mi bari?" diye sordum.

"Daha iyi değil," dedi Dolly. "Daha kötü de değil."

Sally Pierce o suçlamaları ortaya attığından beri Fosterların dünyası giderek daralmıştı. Onları savunmaya meyilli olanların çoğu şimdi arkalarından fısıldaşıyordu. Merak ediyorlardı. Dedikodu yapıyorlardı. Bazı komşular onları tamamen görmezden geliyordu. Papazları cinayetle suçlanana dek Hook'taki pek az kişi Joshua Burgess'ın ölümünü umursamıştı. Rebecca'nın tecavüze uğradığı iddiasını ciddiye almayanlarsa şimdi kadın hamile olduğu için ona yan gözle bakıyorlardı.

Rebecca için ne yapabileceğimi düşünürken Dolly pencereden bir şeyi işaret etti.

"O kim?" diye sordu. Basit bir soruydu ama bakışlarında bir merak –belki de bir *parıltı*– vardı; pencereye dönmeden önce bunu aklımın bir köşesine yazdım.

Adamın biri yük arabasını bahçe kapısına kadar sürmüş ve aşağı inmişti. Genç ve çevikti, orta boyluydu; onu hemen tanıdım.

"Barnabas Lambard gelmiş."

"Bu ismi hiç duymamıştım."

"Vassalboro'dan bir mahkeme görevlisi."

Dolly mumlarını daldırmayı bitirdi, dalı kurutma rafına yerleştirdi ve daha iyi bakmak için pencereye yöneldi. Ellerini beline koydu; başını yana eğmiş, dudaklarını büzmüş hâlde adama meraklı bir bakış attı. "Bir mahkeme görevlisinin burada ne işi olur?"

"Harika bir soru," dedim. "Sen mumlar üzerinde çalışmaya devam et. Ben öğrenirim."

"Benim yağım koyulaşmış," dedi. Benimle gelmek istediğini anladım. Dudaklarının kenarındaki o hafif tebessüme bakarak Dolly'nin bu genç adamı çekici bulduğunu seziyordum.

"Öyleyse tekrar erit. Birazdan dönerim."

Bay Lambard'ı karşılamaya giderken önlüğümü ve başımdaki eşarbı çıkarmadım. O daha bahçe kapısından girmeden ön kapıyı açtım.

Şapkasını hafifçe kaldırdı. "Günaydın, Bayan?.."

"Ballard."

"Günaydın, Bayan Ballard, ben..."

"Kim olduğunuzu biliyorum, Bay Lambard."

Patikada duraksadı, başını yana eğerek sanki daha önce tanışıp tanışmadığımızı hatırlamaya çalışır gibi bir ifade takındı. "Biliyor musunuz?"

"Dün Hook'ta James Wall'u yakaladığınızı gördüm."

Geniş kenarlı fötr şapkasını çıkardı ve tozlu olmamasına rağmen bacağına iki kez vurdu. "Ah. O hâlde başka birini daha tutuklamaya geldiğimi duymak sizi şaşırtmayacaktır."

James'i severdim ve küçücük bir borç yüzünden hapse girmesinin hâlâ haksızlık olduğunu düşünüyordum; bu yüzden cevap verirken sesimdeki iğneleyici tınıyı engelleyemedim: "Birileri vergisini ödemeyi mi unuttu? Yoksa bir dedikoducunun peşinde misiniz?"

İşte, onu neredeyse gülümsetmiştim ama gülümsemesi tam yüzeye ulaşamadan söndü.

"Korkarım ki mesele biraz daha ciddi. Tecavüzle suçlanan bir adamı tutuklamaya geldim."

"Joseph North için mi geldiniz?"

Başını iki yana salladı; tek bir bukle alnına düşüp gözünün önüne indi. Bu onu bir şekilde daha genç, daha ciddiyetsiz gösterdi. Elinin tersiyle saçını geriye itti. "Hayır. Joshua Burgess için buradayım."

Bilmiyor demek. Böyle bir şey nasıl mümkün olabilir?

"Şey, Joshua Burgess *burada* yaşamıyor," diyerek lafı dolandırdım.

"Anladığım kadarıyla öyle. Ama dünkü olaydan sonra artık kasabada tanınıyorum ve bir adamı tutuklamaya giderken baskın basanındır ilkesi her zaman en iyisidir. Gerçi çoktan kaçmış olabileceğini de tahmin ediyorum. Önce komşulara bir sorayım dedim."

"Yolunuz da rastlantı eseri bize mi düştü?"

"Kasabaya giden ana yoldan sapılan ilk giriş burası." Başparmağıyla omzunun üzerinden kuzeyi işaret etti. "En azından Vassalboro yönünden gelirken."

Bu tesadüfün verdiği rahatlıkla, "Pekâlâ," dedim, "Burgess'ın kaçmadığını kesin olarak biliyorum."

"Peki nerede olduğunu bana söylemeye istekli misiniz?"

Düşünceli bir tavırla alt dudağımın kenarını ağzıma çektim. "Eğer karşılığında bana bir şey söylerseniz."

"Neymiş o?"

"Neden Joseph North için gelmediğinizi?"

"Ah, anlıyorum." Barnabas ensesini kaşıdı. "Mahkemeden gelen doğrudan emirler böyle. North'un duruşmaya kendi rızasıyla gelmesine izin vereceğim."

"Peki o neden farklı muamele görüyor?"

"Çünkü o bir yargıç. Ve bir albay."

"James Wall da bir yüzbaşıydı ama onu yirmi kişinin gözü önünde tutukladınız."

Başını onaylar gibi öne eğdi ama göz temasını kesmedi. "Yüzbaşı ile albay arasında büyük bir uçurum var, değil mi?"

"Anladığım kadarıyla imtiyaz konusunda da büyük bir uçurum var. Bunun adil olduğunu düşünüyor musunuz?"

"Ne düşündüğümün hiçbir önemi yok. Ben sadece bir mahkeme görevlisiyim; kimse benim fikrimi sormaz."

"Ben sordum ama."

Aniden ışıl ışıl bir gülümseme belirdi yüzünde. "Ben sadece tek bir işim olduğunu düşünüyorum, hanımefendi: Yakalamam emredilen adamları yakalamak. Ben de gözlerini kapayıp vazifesini yapan türden bir adamım."

Dün James'le boğuştuğu esnada ona iyice bakamamıştım. Ama şimdi, kasabamızı saran bu skandalın ortasına dalan bu adamı inceliyordum. Kumral saçları ve ela olarak nitelendirilebilecek gözleri vardı. Ya da belki kahverengiydi... Bu mesafeden seçemiyordum. Fakat yüzünde ve hareketlerinde onu sıradan gösteren bir şey vardı. Belki de bunu kasten, tehditkâr görünmemek için yapıyordu. Bir mahkeme görevlisi olmak için gençti; silik görünmek –özellikle de yabancılara karşı– bir avantaj olmalıydı.

"Sıra sizde," dedi. "Sorularınızı yanıtladım."

"Joshua Burgess'ı Pollard Hanı'nda bulabilirsiniz."

Arkamdaki eve bir göz atıp tekrar bana baktı; dudaklarının kenarında bir başka gülümseme oynaştı. "Görünüşe göre bu han, kasabanızdaki suçlu tayfası arasında oldukça popüler bir yer."

"James suçlu değil," dedim. "Hatta dost canlısı biridir. Üstelik bu kasabada onun bir borcu ödeyemediğini duyup da şok olmayan tek bir adam bile bulamazsınız."

Mahcubiyetle başını salladı. Bu bir özür değildi –bana özür falan da borçlu değildi zaten– daha ziyade adam hakkında yanlış bir yargıya vardığının kabulüydü.

"Hana gidin. Amos Pollard'ı sorun. Ona sizi benim gönderdiğimi söyleyin. Sizi Burgess'a götürecektir."

"Yardımınız için müteşekkirim," diyerek şapkasını tekrar taktı. Sonra hafifçe eğerek, "Hanımefendi," diye ekledi, sonra omzumun üzerinden arkaya baktı. Tekrar o büyüleyici gülümsemesini takındı ve şapkasını ikinci kez çıkardı. "Küçük hanım."

Arkamı döndüğümde Dolly'nin kapı eşiğine yaslanmış, elini beline koymuş ve başındaki eşarbı çıkarmış olduğunu gördüm. Barnabas'ı, ancak sahiplenici olarak tanımlayabileceğim bir ifadeyle izliyordu.

Vay canına, bu yeni bir şey.

Onu uğurlamak için bahçe kapısına yürürken, "Size iyi günler, Bay Lambard," dedim. Dizginleri çözdü ve yük arabasının koltuğuna tırmandı.

Şapkasına bir kez daha dokundu. Omzumun üzerinden bir bakış daha attı. Dudaklarının kenarında bir gülümseme beğirdi... ve sonra, handa kendisini bekleyen o korkunç sürprizden habersiz, uzaklaşıp gitti.

Dolly yürüyüş yolunda ilerleyerek yanıma geldi. "Neden ona söylemedin?"

"Burgess'ı mı?"

"Evet."

"Çünkü o zaman Vassalboro'ya geri dönerdi."

"Bu kötü bir şey mi?"

"Şimdi evine dönerse cesedi asla göremez. O cesedi asla görmezse de Joshua Burgess'ın nasıl olup da asıldığını, sonra da nehre atıldığını sorgulamaz." Bakışlarımı Dolly'nin yüzüne diktim ve gözlerindeki o net idrak parıltısını gördüm. "Ben mümkün olduğunca çok kişinin soru sormasını istiyorum."

"Bence soracaktır," dedi Dolly kararlı bir baş onayıyla. Bakışlarını, Barnabas ve yük arabasının çoktan ağaçlar arasında gözden kaybolduğu yola çevirdi. "Zeki birine benziyor."

Seçimi yapan kadındır. Ephraim'in birkaç gün önceki sözünü hatırladım. *Aksini düşünen ise aptaldır.*

15 Aralık Salı – Açık ve soğuk. Evdeydim. Yirmi düzine mum yaptım. Bir memur, elinde tutuklama emriyle Yüzbaşı Burgess'ı sormaya geldi.

DR. COLEMAN'IN DÜKKÂNI

15 Aralık Salı

Bugün Coleman'ın dükkânına bir şeyler bulma umuduyla gelen tek kadın ben değilim. İçeri adımımı atıp hasır sepetimi koluma taktığımda, tezgâhta hizmet bekleyen iki, dükkânın arkasında ise üç kadın daha vardı. Eşiğin hemen önünde durup binici pelerinimi omuzlarımdan silkeledim ve saçlarımdaki karları temizledim.

Tezgâhın yanındaki kürk yığını pek büyümemişti ama tam ortasından sarkan o parlak, gür kızıl kuyruk hoşuma gitmedi. Kaşlarımı çatarak arkama döndüğümde Sarah White'la burun buruna geldim. Genç kadın yüzümdeki ifadeyi görür görmez hıçkırıklara boğuldu ve yanımdan geçip gitmeye çalıştı.

"Bekle," dedim, sepetimi güm diye yere bırakırken. Sarah'nın kolundan yakaladım. "Neyin var?"

"Akıl etmem gerekirdi. Annem ya çok erken gel ya da çok geç demişti; *Hanımlar* dışarıdayken sakın gitme."

Hanımlar. Hayatımda duyduğum en aşağılayıcı hitaplardan biri.

Onu kenara çektim. "Anlat bana, ne oldu?"

"Onlar," dedi Sarah, odanın en uzak köşesinde sırtları bize dönük fısıldaşan üç kadını işaret ederek. "Burada istenmediğimi açıkça belli ettiler."

"Dükkân onların değil."

Burnunu çekti ve kollarının yenleriyle yanaklarındaki iki koca yaş damlasını sildi. "Ama kesinlikle öyleymiş gibi davranıyorlar."

Eğer Sarah White başka bir kasabada, başka ebeveynlerin çocuğu olarak doğsaydı, erken ve iyi bir evlilik yapardı. Sadece yüzü bile bunu temin etmeye yeterdi. Hele endamı muhtemelen düellolara sebep olurdu. Mevcut durumdaysa Hook'ta yaşıyordu ve ailesi böylesine güzel bir kızı korumak konusunda yetersiz kalmıştı. Geçen yıl Boston milislerinden biriyle yaşadığı kaçamak, ardında gayrimeşru bir kız çocuğu ve yerle bir olmuş bir itibar bırakmıştı.

"İhtiyacın olanı buldun mu?" diye sordum.

Başını iki yana salladı.

"Pekâlâ, o zaman bulsan iyi olur. Bebek olmadan dışarı çıkma fırsatını her zaman bulamazsın; annen de eve eli boş döndüğünü görmekten hoşlanmayacaktır."

"Ama..."

"Bırak bana hesap versinler," dedim ve Sarah'yı dükkânın içine doğru hafifçe ittim. Sepetimi kapıp Coleman'ın dikiş malzemelerini tuttuğu arka tarafa geçtim. Üç kadın, bir masaya yayılmış kumaş toplarını inceliyordu. Kendi aralarında fısıldaşıp gülüyorlardı; içlerinden birinin büyük bir neşeyle konuştuğunu duydum.

"Sarah'nın *arsızlığına* inanabiliyor musunuz? Yanında o bebek olmadan ortalıkta süzülüyor bir de."

Rafın aralıklarından bakınca Clarissa Stone'un elini yumuşak mavi pamuklu bir kumaşın üzerinde gezdirdiğini gördüm. Yüzü sağındaki arkadaşına dönüktü, ağzı zalimce bir gülümsemeyle bükülmüştü.

Rachel Blossom, "Edepsizlik almış yürümüş," diyerek onayladı.

Peggy Bridge de bir dedikodu fırsatına ve kınayan bir cıkcıklama fırsatına dayanamayarak söze girdi: "Alışveriş yapabileceği saatler belli. Annesi ona öğretmeliydi."

Clarissa, "*Ah*, annesi ona *hiçbir şey* öğretmemiş belli ki," dedi. Tam ağzımı açıp hepsini paylayacakken, "Sam Dawin'i duydunuz mu?" diye ekledi.

Görünmemek için bir adım geri çekildim.

"Ne olmuş?"

"O ve May, pazar günü Henry Sewall'ın oturma odasında *evlenmişler*. *Hemen* eve yerleşmişler. Kızın annesi küplere binmiş."

Clarissa tam da beklediği tepkiyi aldı. Onaylamayan mırıldanmalar, cıkcıklamalar ve yargılayan kafa sallamalar...

"Sizce de *tuhaf* değil mi?" diye sordu. "Niyetlerini bildiren ilanı sadece altı hafta önce asmışlardı."

Geri kalmak istemeyen Peggy, "Duyduğuma göre sevgilerini herkesin ortasında sergilemişler. Kocam, Sam'in May'i *sokağın ortasında* öptüğünü görmüş!" diye ekledi.

Bu son kelimeyi öyle bir skandal havasıyla söyledi ki liseden çıktıktan sonra kasabada çıplak koştuklarını ima etse ancak bu kadar olurdu.

Clarissa kesin hükmünü vererek başını salladı. "May *hamile*." Diğerleri dehşetle soluğunu tuttu ama bu sadece gösteriş içindi. Clarissa tatmin olmuş bir ifadeyle ekledi: "Yoksa neden bu kadar çabuk evlensinler ki?"

Bu mide bulandırıcı bir ikiyüzlülük gösterisiydi ve buna bir an daha tahammül etmeyecektim. Rafın arkasından aniden çıkarak onları irkilttim. Çirkin konuşmalarının bir başkası tarafından duyulduğunu, üstelik o kişinin ben olduğumu anlayınca dehşet içinde döndüler. Yüzlerinde utanç, öfke ve şüphe dolu ifadeler uçuşuyordu.

Clarissa da Peggy de hamileliklerinin son safhalarındaydı. Clarissa o kadar şişmişti ki günü çoktan geçmiş gibi duruyordu.

Bakışlarımı şiş karınlarının üzerinde gezdirdim; göz hapsimin ağırlığı altında huzursuzluktan kıvranmalarına izin verdim.

"Belki de birbirlerine âşık oldukları için bu kadar çabuk evlenmişlerdir? Ya da Sam birkaç hafta önce ölümden döndüğü için; ki bir adama kaybedecek vakit olmadığını hatırlatacak daha geçerli bir bahane düşünemiyorum." Yaklaştım. Sesimi alçalttım. "Bir adamın karısıyla en başından itibaren aynı yatağı paylaşmak istemesinde yanlış bir şey yok. *Asıl* yanlış olan, komşularınız hakkında böyle zalimce söylentiler yaymanız. Sadece Sam Dawin –ki iyi bir adam olduğunu kimse inkâr edemez– hakkında değil, Sarah White hakkında da... Bu kadarı sizin gibiler için bile fazla."

Sapladığım bıçağı kanırtır gibi, "Hatırladığım kadarıyla sen de ilk çocuğunu düğününden dört ay sonra kucağına almıştın, Peggy. Senin içinse bu süre altı aydı, Rachel," diye ekledim. Clarissa Stone'a bakıp başımı salladım. "Ama bu dindar öfkesinden en çok utanması gereken sensin. Paul'ün seninle evlenip namusunu temizlemesi için aradan bir yıl geçmesi ve zorlu bir babalık davası açılması gerekmişti."

Bunu nereden bildiğimi onlara hatırlatmama gerek yoktu; her birinin doğumunda bulunmuştum ve hatta Clarissa'nın durumunda çocuğun babasının kim olduğuna dair bizzat kendisinden aldığım o itirafı, daha sonra nafaka davası açtığında mahkemede şahit sıfatıyla sunmuştum.

"Hiçbirinizin konuşmaya hakkı yok," dedim. "Eğer zerre kadar onurunuz olsaydı şu an gidip Sarah'dan özür dilerdiniz."

Sadece Rachel Blossom kızarma erdemini gösterdi. Diğerleri huzursuzca kıpırdanıp bana ters ters baktıktan sonra burunlarını havaya dikerek yanımdan geçip gittiler.

Rachel yere bakarak yanımızdan geçerken, "Özür dilerim," diye fısıldadı ancak arkadaşları gibi o da çıkarken Sarah'ya tek kelime etmedi.

Telaşlı adımlarla evlerine dönerken içlerinden bana nasıl saydırdıklarını hayal ederek gidişlerini izledim. Kumaş toplarını darmadağın bırakmışlardı; onları katlayıp masanın üzerinde düzgün sıralar hâline getirdim. Soluk yeşil ipek bir kumaş topu dikkatimi çekti, yığının içinden çekip aldım. Pütürlü dokusunda başparmağımı gezdirdim. Fiyat etiketini kontrol ettim. Yerine koydum. Tekrar aldım. Beş kez tereddüde düştükten sonra kararımı verdim ve topu kolumun altına sıkıştırdım. Ne de olsa yeni bir elbiseye *ihtiyacım* vardı.

Kafamı kaldırdığımda Sarah White'ın önümde durduğunu gördüm.

"Teşekkür ederim," dedi. "Beni savunmak zorunda değildin. Ben kendi seçimlerimi yaptım. Ama yine de minnettarım."

"Ben gerçekleri dile getirdim. Ayrıca bunu duymaları gerekiyordu." Sarah arkasını dönüp giderken o kadar üzgün görünüyordu ki elini tuttum. Utancını hafifletmek, Hook'taki herkesin onu bir dışlanmış olarak görmediği konusunda ona güvence vermek istedim. "Onların senin hakkındaki fikirlerinin bir önemi yok, Sarah."

"Sadece onlar değil, Martha. Herkes öyle. Kasabadaki herkese kafa tutmak çok zor," dedi ve sepetindekilerin ödemesini yapmak üzere uzaklaştı.

Sarah'nın gidişini izledim; dondurucu rüzgârdan korunmak için çenesini elbisesinin yakasına gömmüştü. Onun bu toplulukta bu kadar yalnız ve dışlanmış olduğunu düşünmek canımı yakıyordu. Artık bir çocuğu olduğu düşünülürse koca bulması daha zor olacaktı ama umutsuz da değildi. Onu olduğu gibi sevecek bir adam bulmasına yardım etmeye karar verdim.

Dikiş malzemelerinin bulunduğu kısma geri dönüp, "İğneler nerede?" diye söylendim.

"Hemen arkanda, solda. Alttan ikinci raf. Yeşil kavanoz," diye bağırdı dükkânın önünden Coleman.

"Dediğimi duydun mu?"

"Neredeyse kör sayılırım, Bayan Ballard ama kulaklarım gayet iyi işliyo."

Gerçekten de iğneler tam dediği yerdeydi; kavanozdan bir paket aldım, yanındakinden de düğme seçip her şeyi ön tarafa götürdüm.

Sepeti ayaklarımın dibine koyup tezgâha yaslandım.

"Birkaç dakika önce kulaklarının ne kadar iyi duyduğunu sormaya korkuyorum doğrusu."

"Sesini öyle aman aman kısmaya uğraşmadın. Hem zaten hak etmişlerdi."

"Olabilir ama pek nazikçe bir davranış da değildi benimki."

"Peki onların Sam Dawin'i suçlamaları nazikçe miydi?" diye sordu.

"Pek sayılmaz. Gerçi insan doğası bu, sanırım."

"İkiyüzlülük mü?"

"Evet, öyle. Başka birinin de aynı şeyi yaparken yakalanması, kendilerini daha iyi hissetmelerini sağlıyor."

"Ama ne Sam ne de May bir şey yaparken yakalandı."

"İşte bu yüzden dilimi tutamadım."

"Ben de seni tam bu yüzden seviyom ya," dedi Coleman. Tekrar satranç tahtasına döndü. "Ee, bu sabah sana nasıl yardımcı olayım?"

İğne paketini, küçük bir düğme yığınını ve ipeği tezgâhın üzerinden ona doğru ittim.

"Hepsi bu mu?"

İstediğim onlarca şey vardı: mutfak için yeni bir dökme demir kazan, çalışma odam için mavi cam şişe takımı... Ama bu kapıdan her girişimde yaptığım gibi, kendime sadece *ihtiyacım* olanları hatırlattım.

"Başka bir şey yok. Tabii James Wall'u nereye götürdüklerini duymadıysan?"

"Borcu ödenene kadar Fort Western'deki mapushanenin avlusuna tıkıldığını duydum."

"Yani kefaletle serbest mi bırakıldı?"

Coleman başını salladı. "Dün."

"Mapushane avlusuna tıkılmak" ile "hapse girmek" tamamen farklı şeylerdi. İkincisi, adından da anlaşıldığı üzere belirli bir süre tutuklu kalmaktı. İlki ise yargılanmayı bekleyenlerin ya da ödenmemiş borçlar yüzünden tutuklananların kefalet ödeyip gün boyu –belirli bir alan içinde– işlerine güçlerine bakabildikleri, ancak hava karardığında hapishaneye dönmek zorunda oldukları gevşek bir düzenlemeydi. Gün doğumundan gün batımına kadar... Özgürlüklerinin sınırı, nehrin her iki yakasında Mill Deresi'nden Water Caddesi'nin virajına kadar bir buçuk kilometrelik bir mesafeyi kapsıyordu. Nadir durumlarda, bir ev veya iş yeri bu sınırın dışındaysa, o da kapsama dâhil edilirdi.

Coleman bir an beni süzdü; sanki bana başka bir şey söyleyip söylememe konusunda kararsız gibiydi. Dişlerinin arasında bir yemek artığı kalmıştı, diliyle bir süre onu kurcaladıktan sonra konuştu: "Şu senin yeni doktor epey tantana çıkardı."

"O *benim* doktorum falan değil," diye çıkıştım.

"Çoğu kişi burada olmasından memnun görünüyor. *Gerçek* bir doktorun daha olması bu kasaba için bir nimet, diyorlar. Üstelik parası da var." Bu noktada çarpık bir sırıtışla bana baktı. "Bu yüzden ondan nefret etmiyorum."

"Para mı?"

"Ooo, hem de nasıl. Genç karısı cuma günü geldi. Evi kurmak için dükkânın yarısını satın aldı." Bana manalı bir bakış attı. "*Epey* hamile. Birkaç ayı kalmış sanırım."

"Oda mı kiralıyorlar?"

"Hayır." Başını salladı. "Bir ev. Nehrin karşı tarafında. Mumcu dükkânının hemen yanındaki eski McMaster evini kiralamışlar."

"Bu pek çok şeyi açıklıyor," diye mırıldandım.

"Ona karşı dikkatli ol, Martha. Senden hoşlanmadığını açıkça belli etmiş. Senin her işe burnunu sokan biri olduğunu düşünüyor."

"Duygularımız karşılıklı."

"Olabilir. Ama o kendi tarafına adam topluyor. Eninde sonunda sana zarar verecek. Şu Burgess fiyaskosu ve Grace Sewell'ın doğumu yüzünden..."

"O meseleyi biliyor musun?"

"*Herkesin* bilmesini sağladı zaten. O kıza öldürücü doza yakın afyon ruhu vermesi için *senin* ısrar ettiğini söylüyor. Kendisi şiddetle karşı çıkmış güya. Ama sen kızı tanıdığın için sana uymuş. Mahkemedeki o kavgadan sonra kasabanın ebesiyle arasını hoş tutmak istemiş. Ne de olsa kendisi çok nazik bir adammış!"

"Aşağılık pislik! Ben asla öyle bi–"

Coleman elini elimin üzerine koydu. "Biliyorum. Ama uğraştığın şey bu ve farkında olmalısın."

İnleyerek dirseklerimi tezgâha dayadım. Başımı ellerimin arasına aldım. "Lanet olsun o Burgess'a. Çoktan ölmüş olmasa başıma açtığı bunca dert yüzünden onu kendi ellerimle öldürürdüm."

"Duyduğuma göre hâlâ dert çıkarmaya devam ediyormuş."

Kafamı kaldırdığımda bir gülümsemeyi zapt etmeye çalıştığını gördüm. "Barnabas Lambard mı?"

"Amos o brandayı kaldırdığında çocuk fena korkmuş. Ne olduğunu öğrenmek istemiş. Amos da her şeyi anlatmış. Sonra o memur doğruca Henry Sewell'ın ofisine gidip mahkeme kayıtlarına bakmış. Duyduğuma göre senin değerlendirmelerine katılıyor gibiymiş."

"O çocuğu sevmeye başlıyorum."

"Valla o şu an senden pek hazzetmiyo gibi."

"Doğru soruları sormaya devam ettiği sürece beni sevmesine gerek yok."

Coleman güldü. "Bir gün bunu söylediğine pişman olabilirsin. O çocuk duracak birine benzemiyor."

Her şeyi içine yerleştirdikten sonra sepetimi koluma taktım.

"Teşekkür ederim. Hem mallar hem de dedikodular için."

"Her zaman," dedi ve o yaşlı, nasırlı eliyle bir kez daha elimi tuttu. "Dikkatli ol, Martha. Rüzgâr Rebecca Foster'ın aleyhine döndü. Senin aleyhine de dönecek."

BALLARD'IN DEĞİRMENİ

17 Aralık Perşembe

17 Aralık Perşembe – Doğum. Bay Stone'un kızı. Clarissa Stone dün saat on ikide ölü bir kız çocuk dünyaya getirdi. Müdahale Doktor Benjamin Page tarafından yapıldı. Öğrendiğime göre bebeğin uzuvları feci şekilde yerinden çıkmış. Adam, makat gelişli bir doğumun nasıl yaptırılacağını bilmiyor.

Haberi bu öğleden sonra Hannah getirmişti. Coleman'ın dükkânında Clarissa Stone'u azarlamamın üzerinden sadece bir gün geçmişken kadının doğumu başlamış ve yapması gerektiği gibi beni çağırmak yerine, Doktor Page'i çağırmış. Bu benim hatamdı. Bundan emindim. Sarah'yı dışladığı ve Sam hakkında dedikodu yaptığı için ona sert davrandığımın farkındaydım. Ama bu?.. Çok ağır bir bedeldi. Hem onun için hem de benim için.

Kalemimi masaya bıraktım.

Gözlerimi kapadım.

Ağladım.

BALLARD'IN DEĞİRMENİ

18 Aralık Cuma

Ephraim öldü.

Son on iki gündür zihnimi kemiren korku buydu; kök salıp irinleşmemesi için onu aklımdan kovmak zorunda olduğumu düşünüyordum. Yokluğunu sanki kopmuş bir uzvum gibi, hayati bir parçam gitmiş gibi derinden hissediyordum ve sık sık kendimi yola bakıp kocamın dönüşünü gözlerken buluyordum.

Salı günü, o olsa da olmasa da Vassalboro'ya gitmek zorundaydım. Elbette *yanımda olmasını* tercih ederdim ama eve vaktinde dönebileceğine dair inancım her geçen saat azalıyordu.

Tabii eve dönebilirse...

"Hayır," dedim yüksek sesle, bu düşünceyi de zihnime hapsederek.

Onun yokluğunda kendimi işe vermiştim. Yemek pişiriyor, temizlik yapıyor, keten eğirip dokuyordum. Komşularla ve çağırdıklarında hastalarımla ilgileniyor, çalışma odamda tentürler ve şuruplar hazırlıyordum. Küçük çiftliğimizi yönetiyor ve çocuklarıma çeşitli görevler veriyordum. Cyrus değirmeni işletiyor, Hannah ve Dolly inekleri sağıyor, Jonathan ise hayvanlara bakıyordu. Genç Ephraim tavuklarla ilgileniyor ve atlara bakıyordu. Yumuşacık bir sesi ve nazik elleri vardı; bir atın ondan ürktüğünü ya da yanında şaha kalktığını hiç görmemiştim. Yine de bu iş için biraz küçüktü; her şeyin yolunda

olduğundan emin olmak için günde bir kez Brutus ve Bucket'ı kontrol ediyordum.

İki elimde birer kova bulaşık suyuyla ahırın ağır kapılarının arasından süzüldüm. Domuzları besleme vaktiydi ama Jonathan ortalarda yoktu, bu da demek oluyordu ki yine kimseye haber vermeden bir yerlere kaçmıştı.

Ahır, sivri çatılı büyük bir kare şeklinde inşa edilmişti; içeride atlar, sığırlar, keçiler ve domuzlar için dört ayrı bölme ve aralarında haç şeklinde bir yürüyüş yolu vardı. Bayat saman ve taze gübre, üst kattaki samanlıkta istiflenmiş yonca, ot ve arpa kokuyordu. Sıcak hayvan ve ıslak talaş kokuyordu. Bölmelerin arasından geçerken atlar kişnedi. Her iki süt ineği de hamileydi ve sesimi duyunca kıpırdanıp böğürdüler. Boğa ise bölmesinde ayaklarını yere vurup tısladı. Huzursuzdu, ineklerin yanına gitmeye can atıyordu ama o bu yılki görevini yerine getirmişti, hazirandaki çiftleşme mevsimine kadar beklemek zorundaydı. Biri erkek biri dişi olan buzağılar ise sıkılmış, dünyadan bihaber uyukluyorlardı. Bu sırada keçiler bölmelerinde debeleniyor, akşam yemeği için meleyip duruyorlardı.

"Şşşt," dedim. "Sizin sıranız değil. Jonathan birazdan sizinle ilgilenir."

Önce bir kovayı, sonra diğerini domuz bölmesinin parmaklıkları üzerinden kaldırıp içindekileri yalağa boca ettim; o ıslak, mide bulandırıcı sesi duyunca içim kalktı. Orada kalıp da o pembe, hantal hayvanların yemeklerini homurdanarak eşelemelerini izlemedim. Pasaklı oburlardan hiçbir zaman hoşlanmamıştım.

Tam ahır kapısına varmıştım ki haftalardır duymayı beklediğim o sesi işittim: donmuş toprak üzerindeki ağır at nalları.

"Ephraim," diye fısıldadım ve elimdeki boş kovalarla dışarı fırladım. Sertleşmiş karda kaymamaya dikkat ederek aceleyle patikadan aşağı inerken kovalar bacaklarıma çarpıyordu.

Virajı dönüp ön bahçeye ulaştığım anda yüzümdeki gülümseme uçup gitti. Joseph North doru kısrağından inmiş, dizginlerini bahçe kapısının direğine bağlıyordu. O kırma köpeği de ayaklarının dibinde oturmuş, sanki bir öğünmüşüm gibi bana bakıyordu. Dişlerini gösterdi ama hırlamadı.

Tahta kovaları gürültüyle yere bırakıp ellerimi belime koydum. "Ne istiyorsun?"

"Ephraim'in kadastro sonuçlarını görmeye geldim. Değirmene uğradım ama orada değildi."

Sanki çay içmeye uğramış ya da gecikmiş bir faturayı ödemeye gelmiş gibi rahat konuşuyordu. Ama gözleri kenarlardan kısılmıştı, hesapçıydı; Ephraim'in dönüp dönmediğini görmeye geldiğini biliyordum.

"Çünkü değirmende değil."

"Nerede o zaman?"

"Dışarıda."

"*Nerede?*"

"Karısına her hareketinin hesabını vermekten hoşlanan bir adamla hiç tanışmadım, Albay. Ephraim istediği yere gider ve istediği zaman döner. Nerede olduğuna ve ne zaman döneceğine gelince, bunu ona bizzat sorman gerekecek çünkü ben kesinlikle bilmiyorum."

North, perişan hâlimi süzdü: eski püskü iş kıyafetlerim, kirli ellerim ve saçıma bağladığım eşarp.

"Görüyorum ki seni işinin tam ortasında yakalamışım," dedi. Belki uyduruyordum ya da belki adama olan nefretimdendi ama *iş* kelimesini öyle bir vurguluyordu ki sanki sadece kaba saba bir kadın fiziksel emek vermeye tenezzül edermiş gibi konuşuyordu. "Ephraim'e onu aradığımı söylersin."

Gideceğini umuyordum ama Cyrus gelince ayrılışı biraz daha ötelendi. Oğlum, omzunda bir olta ve elinde bir dizi alabalıkla ahır yolundaki virajı döndü. Her zamanki gibi sırıtıyor, âdeta bir neşe patlaması yaşıyordu. O an elimde bir bıçak olsa oğlu-

mun gelişini izlerken North'un yüzünde beliren sırf o iğrenme ifadesi yüzünden bıçağı seve seve herifin boğazına saplardım.

Cyrus Ballard otuz üç yaşındaydı; hiçbir zaman evlenmeyecek veya kendi çocukları olmayacaktı. Hiçbir zaman değirmenden uzak bir işte çalışmayacak veya –en büyük arzusu olmasına rağmen– denize açılamayacaktı. Bu evcilleştirilmemiş kıtanın uçsuz bucaksız vahşiliğini asla keşfedemeyecekti. Cyrus otuz üç yaşındaydı ve dilsizdi. Konuşma yeteneği on ikisindeyken elinden alınmıştı ve bu kayıp, hayatında onarılması imkânsız izler bırakmıştı.

Zekâsında veya fiziksel becerilerinde hiçbir kusur yoktu. Uzun boylu, güçlü ve yakışıklıydı. Okuyup yazabiliyor ve gerektiğinde elleriyle iletişim kurabiliyordu. Bu, bizim benimsediğimiz bir konuşma biçimiydi; kelimeler yerine hareketleri kullanıyorduk. Ancak ailemizin dışında, ona genellikle acınıyordu. Aptal sanılıyordu. Cahil bir halk, güzel el yazısı olan bir adamı pek umursamazdı ve Cyrus da –konuşamadığı için– onlara kendini anlatamazdı.

"Merhaba, Cyrus," dedi North. Bakışlarını ikimizin arasında gezdirdi, sonra sırıttı. "Baban harita ölçüm gezisinden döndü mü?"

Cyrus kollarını göğsünde kavuşturup kaşlarını çattı. O da North'u pek sevmezdi. Bir an sonra korumacı bir tavırla yanımda durdu.

"Sen balıkları içeri götür," dedim ona. "Temizlenmeleri gerekecek."

Elindeki balık dizisini havaya kaldırarak her bir balığın karnındaki kesiği gösterdi ve o işi çoktan hallettiğini anlattı.

"Köyde senin hakkında bazı konuşmalar var," dedi North.

Cyrus'ın ela gözleri şüpheyle kısıldı. Yemi yutması, bu konuşmaların ne olduğunu sorması mümkün değildi.

"Görünüşe göre öldüğü gece Joshua Burgess'la kavga etmişsin. Müthiş bir zamanlama, değil mi?"

"Ne ima ediyorsun?" diye sordum.

"Sadece oğlunun elli kişinin önünde bir adamı hırpaladığını ve birkaç saat sonra o adamın ölü bulunduğunu söylüyorum... Tuhaf doğrusu. Belki mahkeme görevlisi de öyle düşünür. Duyduğuma göre etrafı kolaçan ediyormuş."

"Öyle bir şey olursa onu şüphesiz kendi *kaza sonucu boğulma* hükmüne yönlendirirsin."

"Tüm gerçekler bilinmeden verilmiş bir hüküm o." Joseph North gülümsedi. "Önümde ifade verirken bu kavgadan haberin olup olmadığını merak etmekten kendimi alamıyorum, Bayan Ballard."

Bu adama hiçbir şey borçlu değildim. Ne cevap, ne açıklama ne de saygı... Hiçbirine tenezzül etmeden gitmesini bekledim.

Ama sözü henüz bitmemişti. "Rebecca Foster'ın sana ne anlattığını bilmek istiyorum. Kendimi savunacaksam neyle suçlandığımı iyice anlamam gerek."

"Suçlamalar bana yeterince açık görünüyor."

Çenesindeki küçük bir kas seğirdi. "Detaylar savunmam için hayati önem taşıyor."

"Savunman benim umurumda değil, Albay. Ben Vassalboro'ya senin için değil, Rebecca adına ifade vermeye gidiyorum."

"Ben bu bölgenin yargıcıyım. Kanunen bu bilgiyi benden saklayamazsın."

"Beni *kanunen* bağlayan görev, ifademi *mahkemeye* sunmak. Sen de bunu gayet iyi biliyorsun. Haftaya Vassalboro'daki yargıcın huzurunda herkesle birlikte sen de duyarsın."

"Belki."

Eğer dese yeriydi. *Eğer* kocan orada olursa. *Eğer* kocan hâlâ hayattaysa. *Eğer*. Ancak insanların ona dair görüşleri, Joseph North için çok şey ifade ediyordu ve haksız yere suçlanan adam rolünden çıkamıyordu. *Belki*. Daha medeni, daha kentli, daha az tehditkâr bir kelime... Yine de bu iki hecenin içinde çok derin anlamlar vardı.

"Endişelenmene gerek yok, Albay. Duruşmanın planlandığı gibi ilerleyeceğinden eminim."

Kısrağına doğru yürüdü. Dizginleri topladı. Atına binişini ve atı küçük bir daire içinde döndürüşünü izledim. "Güveninin ne kadar yersiz olduğunu bir düşün bence," dedi.

Tam o sırada, sanki işaret verilmiş gibi köpeği Cicero hırladı.

"Yerinde olsam, birini ısırmadan önce şu şeyi beslerdim."

"Kendi yemeğini boğazından yakalayabilecek bir köpeği beslemenin anlamı yok," dedi ve çizmelerini kısrağın böğrüne vurdu. Joseph North, arkasında kırma köpeğiyle yoldan aşağı rahvan adımlarla gitti.

*

18 Aralık Cuma – Bulutlu ve biraz karlı. Albay North buradaydı. Bayan Foster'ın geçen ağustos ayında kendisine yönelik tutumu hakkında ne konuştuğumuza dair beni sorguladı. Bütün gün evdeydim.

*

19 Aralık Cumartesi – Günün bir bölümü açık. Bugün evliliğimin 35. yılı. Bay Ballard harita ölçümünden dönmedi. Evdeydim.

20 Aralık Pazar

Tavuk kesmek kanlı, berbat bir işti. Bu iş genelde Ephraim veya Jonathan'a düşerdi ama ikisi de yoktu. Bu yüzden o gün kesim işini Cyrus'la ben üstlendik ve üç huysuz horozu bahçeye çıkardık.

Bunlar bahardan kalan son fazla horozlarımızdı. Her yumurta toplamaya gittiğimizde gaga ve ibikleriyle bize eziyet eden

huysuz şeyler... Küçük ve sıska tiplerdi ve hepsinden bıkmıştım artık. Onları fırında kızarırken görmek büyük bir üzüntü olmayacaktı.

"Baltadan nefret ediyorum," dedim Cyrus'a. "İntikam'ı kullanmalıyız."

Bana sorgulayan bir bakış attı.

"Babanın bıçağı. Değirmendeki. Şu korkunç, kancalı şey. Adı İntikam. Getirir misin onu?"

Gidip gelmesi sadece birkaç dakika sürdü. Döndüğünde bıçak elindeydi. İşi hangimizin yapacağını sessizce tartıştık. Beni işaret etti. Elini sanki bir şeyi kavrıyormuş gibi tuttu ve ben de kabul ettim çünkü bu işten kaçış yoktu. Öyle ya da böyle ibikle ya da bıçakla yüzleşecektim. Kesici aleti kontrol eden taraf olmak daha iyidir diye düşündüm.

Cyrus ilk hayvanı yakaladı. Kanın başına toplanması için onu birkaç dakika baş aşağı tuttu. Gözleri kapanıp da kanat çırpması durunca horozun uykuya daldığını anladım. Cyrus bir eliyle başını tutarken diğer eliyle hayvanın ayaklarını sabitledi. Bir şeyleri öldürmekten nefret ederdim. Ama bu horozlardan daha çok nefret ediyordum. Ayrıca bu, onları göndermenin en insancıl yoluydu. Hızlı, C şeklinde bir hareketle hayvanın boğazını kestim ve bitti. Cyrus, kanının süzülmesi için hayvanı ayaklarından çitlere astı. Ondan sonrası çabuk ilerledi. Birbiri ardına... İşimiz bitince bıçağı temizleyip değirmene geri götürdü.

Tüyleri yolunduktan sonra tavukları Hannah ve Dolly'ye temizletip pişirtecektim. Bu işi temiz bitirmenin yolu yoktu ama her yerin tüy ve kan içinde kalacağı mutfaktansa dışarıda halletmek daha iyiydi. Tüyleri yumuşatmak için hayvanları sıcak suya daldırdım, sonra bahçeye taburemi ve kesim kütüğümü kurup işe koyuldum. Çok geçmeden ayağımın dibindeki kovada siyah beyaz tüylerden bir yığın oluştu. Son horozun içini temizlemiştim ki yoldan yine at nalları yankılandı. Ama bu sefer iki çift nal sesi vardı ve umutlanmaya zahmet bile etmedim.

Başımı kaldırdığımda North'un geri geldiğini gördüm. Bu kez yanında karısını da getirmişti. Yolun yarısında elini uzatıp Lidia'ya durmasını işaret etti.

"Burada bekle," dedi ona, sonra kısrağını tırısa kaldırdı.

Lidia North söyleneni yaptı ve küçük gri atını durdurdu. Yeşil bir binici peleriniyle örtünmüştü ve kukuletasının altından sadece solgun yüzü görünüyordu. Hasta gibi görünüyordu ve ellerini sıcak tutmak için kürklü bir manşonun içine sokmuştu.

Lanet olsun, diye düşündüm ama ellerim kan içinde olduğu hâlde North'u kapıda karşılamaya gittim.

"Albay."

Binici kıyafetleri içindeydi, yolculuk için hazırlanmıştı. Hiç şüphesiz Vassalboro'ya erkenden gidiyordu. Kırması topuklarındaydı, bana o aç, yırtıcı bakışıyla kilitlenmişti yine.

"Ephraim?" diye sordu, inmeye veya selam vermeye zahmet etmeden.

"Yolda."

İnanmadığını belli edercesine homurdandı. "Sana bir tavsiyem var. Yargıçların huzuruna çıktığında," dedi North, sesini karısının duyamayacağı kadar alçaltarak ve eliyle evi, ahırı, değirmeni işaret ederek, "kim olduğumu hatırla. Ne de olsa ailen benim cömertliğime çok şey borçlu."

"Beni tehdit mi ediyorsun?"

"Sadece *hatırlatıyorum*," dedi. "Kennebec Mülk Sahipleri Temsilcisi olarak, bu mülkün tapusunu alabilmeniz için gerekli tüm şartları yerine getirip getirmediğinizi teyit etmek *benim* görevim."

"Merak etme. Kim olduğunu gayet iyi *hatırlıyorum*," dedim. "Rebecca Foster anlattı."

Kendimi horozlara o kadar kaptırmıştım ki dışarıda ne kadar dondurucu bir soğuk olduğunu fark etmemiştim. Güneş usulca alçalmaya başlamış, günün son cılız ısısını da yanında sürükleyerek ufka doğru kayıyordu; doğudan gelen esinti ha-

vaya buz parçaları savuruyordu. Yanaklarımı sızlatıyor ve gözlerimi yaşartıyordu.

Joseph North'un cevabı da en az hava kadar soğuktu: "Anlaşılan bu evde birden fazla aptal yaşıyor."

Hakaret karşısında soluğum kesildi. Öfkeden çığlık atabilirdim. Ama o ani tiz sesi çıkaran ben değildim. O kadar hızlı ve yüksekti ki yerimden sıçradım. Arkama döndüm, hiçbir şey yoktu. Ama sonra bir hava akımı hissettim ve üzerimize doğru pike yapan devasa bir kuşun kanat çırpışlarını duydum. Evin etrafında tembel bir daire çizdi, benimle North'un arasından süzüldü, sonra bahçe kapısına kondu; pençeleriyle tahtayı öyle sıkı kavradı ki yıpranmaya yüz tutmuş sedir ağacını yardı.

Cicero havladı, ardından uludu ama o da o ölümcül pençeleri gördü ve mesafesini korudu. North panik içinde atını geri çekti, ben ise sadece vahşi bir rahatlama hissettim.

"Percy," diye fısıldadım.

Maine bölgesinde sadece üç şahinci vardı ve bunlardan sadece biri Hallowell'daydı. Ephraim, atlı şahincilik yapan tek kişiydi. Bu yüzden kuşun adını söylediğimde Joseph North'un tüm o zorba havaları söndü ve atını başka yöne çevirdi.

"Kocamla konuşmak istediğini sanıyordum?" diye arkasından seslendim. "Gördüğün gibi, artık evde."

"Geç oluyor," dedi North, boğazından gelen pürüzlü bir sesle. "Oyalanacak vaktim yok."

At sırtında, tempolu bir yürüyüşle Vassalboro'ya ulaşmak dört saat sürecekti. Lidia da yanındayken hava kararmadan oraya varmasına imkân yoktu. Bu da yol boyunca sığınacak bir yer bulmaları ya da karanlıkta at sürmeleri gerektiği anlamına geliyordu.

"Yazık," dedim, Lidia'nın duyabileceği kadar yüksek sesle. "Eminim kocam bu hafta yaptığınız ziyaretler hakkında sizinle konuşmaya can atacaktır."

"Cicero, gel!" diye çıkıştı North. Ne yüzüme baktı ne de veda etti. Kırma köpek, her adımda sıska sağrısını sallayarak tırıs tırıs peşinden gitti. North, ağaç hattının ortasında karısıyla buluştuğunda, oradan başka bir atlı ve binicinin çıktığını gördüm. Kalbim bir anlığına havalandı fakat gelen kocam değildi.

Moses Pollard, babasının en sevdiği aygırına binmiş, en iyi pazar kıyafetlerini kuşanmıştı. Bir elinde parlak kırmızı sumak meyvelerinden bir demet, yüzündeyse aptalca bir sırıtış vardı.

"Ah, Tanrı aşkına," diye fısıldadım.

Percy bahçe kapısındaki tutuşunu sıkılaştırdı; pençesinin odun üzerindeki kazıma sesini duydum. Genç adamın yaklaşmasını izlerken ayaklarından sarkan otuz santimlik tasmalar bir ileri bir geri sallanıyordu.

Moses da kuşu fark etti ve kapıya üç metre kala durdu. Atı huzursuzca dans ediyordu.

"Yolda Ephraim'i gördün mü?" diye sordum.

"Hayır."

Moses dizginleri bir elinde toplarken diğer elindeki buketi beceriksizce tutarak attan indi. Hannah'nın babasının evde olmadığını anlayınca nasıl ilerleyeceğinden emin olamayarak boğazını temizledi. Bu ihtimale hazırlıklı olmadığı belliydi.

Percy ise sabırsızlanıyordu; başını sallayarak cıyakladı.

"Karnı aç," diye açıkladım.

Moses'ın gözleri bir an için korkuyla büyüdü; kuşu üzerine salacağımı sandığını anladım.

"Hannah!" diye seslendim, sonra Moses'ın yüzü kireç gibi olunca gülmemek için dudaklarımı sıktım. Ah şu erkekler; hâlâ atmakta olan kalplerini göğüslerinden söküp bir kadının ayaklarının dibine sererken ne kadar da zayıf düşüyorlardı. Kızım kapı eşiğinde belirdiğinde, "Misafirin var," dedim. "Bir de lütfen Cyrus'ı şu horozlardan biriyle dışarı gönder. Percy aç."

Hannah, Moses'ı görünce yanakları mutlulukla kızardı. Ona gülümsedi, Moses da karşılık verdi ve anladım ki her şey bitmişti. Bir yıl içinde düğün var demekti.

"Babam döndü mü?" diye sordu kuşa bakarak.

"Bilmiyorum. Ama Percy'yi bölmesine götürmeliyim."

Hannah içeri daldı ve az sonra Cyrus'la birlikte geri döndü. Cyrus bir eliyle tüyleri yolunmuş horuzu boynundan tutuyordu.

Sırıttı ve elindeki hayvanı yerin üzerinde salladı. O ela gözlerde, sırf ne olacağını görmek için kuşu Moses'ın üzerine fırlatabileceğini ima eden alaycı bir parıltı vardı. Hannah onun küçük kız kardeşiydi ne de olsa. Talibi için işleri kolaylaştıramazdı.

Başka şartlar altında Moses'la oynamasına izin verebilirdim. "Onu kapının önüne fırlat," dedim Cyrus'a. "Az daha oyalanırsan sana saldıracak."

Horoz ıslak bir ses çıkararak tam da Cyrus'ın istediği yere düştü. Percy kapıdan havalanıp patikanın tam ortasında öğle yemeğini didiklemeye başladığında geri çekildim.

"Moses, neden Cyrus ve Hannah'yla içeri girip biraz çay içmiyorsun? Ben de Percy'yi değirmene yerleştirip birazdan size katılırım."

"Elbette, Bayan Ballard," dedi, dizginleri bağlayıp kapıdan süzülerek. Katliamı izlememeye dikkat ederek geniş bir kavis çizdi, sonra diğerlerinin peşinden eve girdi. Hiçbir edep kuralının korunamayacağı bir öğleden sonra gelip kapıyı çalmıştı işte. En azından bir gün çocuklarına anlatacakları bir hikâyeleri olacaktı. Dikkatle kenara çekilip ellerimdeki kanı yıkadım.

Percy'yi alıp götürmeden önce epeyce bir oyalandığımı itiraf etmekten utanmıyordum. Ephraim'in her an gelip beni bu görevden kurtarmasını umuyordum. Ama ortalıkta görünmedi; ormanın hiçbir yerinden de nal sesi gelmiyordu. Hava anbean soğuyor, etraf daha da sessizleşiyordu.

"Bunu sahibinle konuşacağım," dedim, şalımı omuzlarımdan çekerek. Yeterli koruma sağlamayacağını biliyordum ama hiç yoktan iyiydi; sol ön koluma doladım. Percy, o pençelerin tek bir valışi sıkışıyla kolumu ezebilirdi. Eti ve kemiği parçalayabilirdi. Ama Ephraim'in eğitimi boşa gitmiş olamazdı, değil mi? Nefesimi tutup gözlerimi kapatırken ve yüzümü başka yöne çevirmiş sol ön kolumu yan tarafımdan dik açıyla uzatırken kendime bunu söylüyordum. Kolum durur durmaz bir hava akımı ve kanat çırpışların rüzgârı yüzüme çarptı.

*

Percy'nin bölmesinin kapısını ayağımla araladım. Beni yaralamamıştı. Büyük ihtimalle Ephraim'in binlerce kez yaptığını gördüğüm şeyi tam olarak yaptığım için... Percy kolumda dengesini bulunca, sağ elimin parmaklarını bacaklarının arasından –pençelerinin hemen üzerinden– geçirip onu kolumdan kaldırmıştım. Ondan sonra da sadece tasmaları sabitleyip kolumu öne uzatmış hâlde değirmene yürümek kalmıştı.

Ephraim'den hâlâ iz yoktu. Geçen her dakika karnımdaki o taş gibi ağırlık daha da büyüyordu. Son iki haftadır kendimden uzak tutmaya çalıştığım tüm o korkunç korkular birbirine çarpıyor, sesleri giderek yükseliyordu. Ama şimdi hiçbirini düşünemezdim. Salı günkü Vassalboro yolculuğum için hazırlanmalıydım. Tabii bir de kızıma kur yapmaya gelen o genç adama ev sahipliği yapmalıydım.

Geriye dönüp baktığımda, bariz olanı neden kaçırdığımı anladım. Her şey aynı anda oluyordu. Ama nihayet, kuşu bölmesine koymak için öne eğildiğimde gördüm.

Ephraim, Percy'nin bacağına bir mesaj bağlamıştı:

Seni adliyede karşılayacağım. Kitabı getir.

VASSALBORO

23 Aralık Çarşamba

Vassalboro'daki Silver Street Han'da kiraladığım çatı katı odasında yatağa oturmuş, elimdeki notu bir açıyor bir katlıyordum. Başparmağımın tırnağını kat izinin üzerinde gezdire gezdire kâğıdı iyice aşındırmıştım. Ephraim'in el yazısı düzenli ve açıktı; harfler sağlam bir elden çıkmış, kusursuz aralıklarla dizilmişti. Bu harflerin güzelliğine, her zarif çizginin ve kıvrımın keskinliğine baktıkça hayran kalırdım. Kocam, bir adamın el yazısının onun karakterinin kanıtı olduğuna inananlardandı.

Duruşmanın başlamasına bir saatten az kalmıştı fakat Ephraim hâlâ ortalıkta yoktu. Dün, düşünecek zamana ve alana ihtiyacım olduğundan Fosterlarla birlikte seyahat etmemeyi seçmiş ve buraya tek başıma gelmiştim; gün batımında kasabaya vardığımda kocamı burada bulacağımı umuyordum. Lakin yoktu, bu yüzden akşam yemeğini atlayıp iyi bir gece uykusu çekmek için erkenden yatmıştım.

Karnım guruldasa da yemek düşüncesi midemi bulandırıyordu. Saçlarımı topladım, en iyi elbisemi giydim, botlarımı bağladım ve odadan çıkmadan önce günlüğümü deri bir heybeye yerleştirdim. Üç kat merdiveni, loş basamaklarda bastığım yere dikkat ederek yavaşça indim. Kahvaltı etmek yerine ana salondan geçerken masalardan birindeki kâseden yumuşamış, buruşuk bir elma kaptım; sonra hanın arka tarafına, Brutus'un

kaldığı ahıra gittim. İçerisi merdiven boşluğundan daha aydınlık sayılmazdı; bölmesine gidene kadar gübre yığınlarından kaçınmak zorunda kaldım. Gözlerimi her köşede gezdirsem de Sterling'den hiçbir iz göremedim.

"Neredesin?" diye mırıldandım dişlerimi sıkarak.

Birden önünde belirdiğimde Brutus kişnedi ve kafasını bölme kapısının üzerinden uzattı. Avucuma yerleştirdiğim elmayı uzattım, o da dişleriyle kapıverdi.

"Ben yokken kimseyi ısırma," dedim ve burnunu şefkatle okşadım. Gözlerimi kapayarak orada bir an daha durdum. Saman, at ve gübre kokusu beni kendime getirdi; bana evimi hatırlatan ve güç veren bir kokuydu bu.

"Evet, oyalanıyorum," dedim Brutus'a. "Bazen bir kadın korktuğu şeyi yapmak zorundadır."

Gözlerini kırpmadan bana baktı. Hiç de anlayışlı değildi. Sonra homurdanarak yüzüme ılık bir hava üfledi.

"Öf, tamam be! Aksi şey."

Hallowell'ın aksine, Vassalboro'daki tüm mahkeme işlemleri hem kilise hem adliye hem de toplum merkezi olarak hizmet veren uzun, tek katlı ve dikdörtgen bir bina olan Toplantı Evi'nde yapılıyordu. Hanın tam karşısındaydı ve dışarı adımımı atar atmaz içeri girmek için bekleyen bir insan kalabalığı gördüm. Hook'ta olduğu gibi mahkeme günleri her zaman insanları çekerdi. Güzel bir yere oturma şansımı kaybetmek istemediğim için çamurlu yolu hızla geçip caddenin o tarafındaki tüm dükkân ve binaları birbirine bağlayan ahşap kaldırımın basamaklarını tırmandım. Fısıldaşan bir grup kadının arkasına süzülüp onları Toplantı Evi'ne kadar takip ettim.

Bankların yarısı dolmuştu; ön tarafa olabildiğince yakın bir yere sokuldum. Yerimi seçince heybeyi ayaklarımın arasına sıkıştırdım ve beklemeye başladım. Foster davasındaki sanıklardan biri aynı zamanda bir bölge mahkemesi yargıcı olduğu için bu duruşma büyük ilgi görmüştü. Bu durum, davanın listede

ilk sırada olacağı veya bugün görüleceği anlamına gelmiyordu tabii. Genel Oturum Mahkemesi'nin üç güne kadar uzayabildiği bilinirdi. Gerçi Noel kapıda olduğu için bu oturumun o kadar uzamayacağını tahmin ediyordum.

Odanın önündeki uzun masanın solunda oturan Joseph North'u görebiliyordum; masada ipek cübbeli ve pudralı beyaz peruk takmış yaşlı bir adam dava listesini inceliyordu. Kış toplantısı olduğu için cübbesi kırmızıydı. Siyah cübbeler yaz aylarında giyilirdi.

North diğer sanıklarla birlikte oturmaktan pek memnun görünmüyordu. Ne birbirleriyle ne de başkalarıyla konuşuyorlardı. Dimdik oturuyordu, sinekkaydı tıraşlıydı ve en iyi ceketini giymişti.

Oda dolmaya devam ediyordu ama Ephraim'den hâlâ iz yoktu. Saat tam saat dokuzda yargıç tokmağını masaya vurdu ve oda sessizliğe büründü. Rebecca Foster'ı aramak için boynumu uzattım ve onu arka köşede, kocasının yanında otururken buldum. Gözleri kapalıydı ve yüzü pencereye dönüktü; içeri süzülen o cılız ışıktan güç alıyor gibiydi. Güzel ve yıkılmış görünüyordu.

Koridorun karşısında ve beş sıra önümde Lidia North oturuyordu. Bitkin ve kederli gibiydi. İncecik kalmıştı, bir hayalet kadar solgundu. Elmacık kemikleri daha keskinleşmiş, köprücük kemikleri mavi elbisesinin dantel yakasının üzerinden dışarı fırlamıştı. Baş ağrılarının son zamanlarda daha da kötüleşmiş olduğunu düşündüm. Yine de kocasını desteklemekten geri durmamıştı.

Kâtip, "Genel Oturum Mahkemesi açılmıştır," diye ilan etti. "Saygıdeğer Obadiah Wood başkanlık etmektedir."

Saygıdeğer kelimesi burada biraz esnek bir terimdi; zira kendisi bir hekim olan Wood –tıpkı North gibi– hukuk eğitimi almamış bir sulh hâkimiydi; Massachusetts eyaleti ve Maine Bölgesi tarafından tanınıyordu ama asıl mesleği avukatlık

değildi. Hukuk sistemindeki belirli bir boşluğu dolduruyordu ve en iyi ihtimalle hukuktan yarım yamalak anlıyordu. Bu yargıçların çoğu sağduyularına göre hüküm verir, bazıları ise tarafgirlikle hareket ederdi.

Bu sadece bir duruşma olduğu için avukatlar yoktu, jüri yoktu ve bir hüküm verilmeyecekti. Mahkeme sadece suçlamanın geçerliliğini tespit etmek ve eğer gerekirse gelecekteki bir yargılama için resmî suçlamaları kayıt altına almak amacıyla toplanıyordu.

Obadiah Wood önündeki listeye bakıp, "Mahkeme, Eyalet ve Henry Jackson davasındaki kanıtları dinleyecektir. Berberlik işiyle iştigal eden Bay Jackson, iki ay önce Jacob Retton'ı tıraş ederken kasten yaralamakla suçlanıyor," dedi.

İki adam uzun masaya yaklaştı ve yargıç her birine bir dizi soru sorarken kendilerini savundular. Görüşmenin tamamı on dakikadan az sürdü; Wood, Henry Jackson'ın müşterisini usturayla yanlışlıkla kestiğine karar verdi ve Jacob Retton'ın çenesinde ömrü boyunca bir iz kalacak olmasına rağmen resmî bir suçlama yapılmadı. Henry Jackson'ın tazminat olarak on iki şilin para cezası ödemesine hükmedildi.

Ve böylece devam etti. Üç küçük hırsızlık davası, iki iftira, bir boşanma dilekçesi, bir miras paylaşımı, bir sözleşme ihlali (bahsi geçen sözleşme bir el sıkışmadan ibaretti) ve beş borç tahsilat talebi dinlendi. Toplam altı para cezası verildi ve hepsi kâtip tarafından kaydedildi. Bu davaların bitmesi neredeyse iki saat sürdü ve bu kadar uzun süre oturmaktan her tarafım uyuşmaya başlamıştı. Kahvaltı etmediğime çoktan pişman olmuştum. Dışarı süzülüp ihtiyacımı gidermek için bir tuvalet bulsam mı diye düşünüyordum.

"Sıradaki dava: Eyalet'e karşı Joseph North ve Joshua Burgess."

North ayağa kalkınca gerildim. Ama o an Barnabas Lambard odanın kenarındaki yerinden sıyrılıp masaya yaklaştı. O

kadar hareketsiz duruyordu ki onu görmemiştim. Obadiah Wood'un kulağına bir şeyler fısıldayıp yerine döndü. Barnabas beni gördü ancak yüzündeki ifadenin sinir mi yoksa merak mı olduğunu anlayamadım. Beni burada görmeyi beklediğini sanmıyordum. Duruşmadan sonra vakit kalırsa onu ceset konusunda uyarmadığım için özür dileyecektim.

Obadiah Wood kâtibe dönüp, "Lütfen Joshua Burgess'i mahkeme kayıtlarından silin. Kendisinin vefat ettiği tarafımıza bildirilmiştir. Ayrıca ölüm nedeni hakkında gelecekte bir soruşturma yapılabileceğini not edin," dedi.

"Affedersiniz, Sayın Yargıç." North bir adım öne çıkıp boğazını temizledi. "Bir yanlışlık olduğuna inanıyorum. Hallowell'da bir hekim olan Benjamin Page, Joshua Burgess'ın ölümünü kaza sonucu boğulma olarak beyan etti."

North'a baktım, neyin peşinde olduğunu merak ediyordum. Daha beş gün önce Cyrus'ı tehdit etmiş, Burgess'ı onun öldürdüğünü ima etmişti. Şimdiyse tekrar Doktor Page'in değerlendirmesini öne sürüyordu. Neden? Bu mantıklı değildi.

Sanki onu incelediğimi hissetmiş gibi, North'un gözleri benimkilere kaydı, bir süreliğine kısıldı, sonra tekrar yargıca döndü.

Ah. Bu bir tehdit, diye düşündüm. *Bana yönelik. Cyrus'ın adının bir cinayet soruşturmasında mahkemeye karıştırılmasını istemediğimi biliyor. Elinde bir koz olduğunu hatırlatıyor bana.*

"Bay Lambard?" diye sordu Wood.

Barnabas bir kez daha öne çıktı ama bu kez şapkasını çıkarıp uyluğuna dayadı. "Buyurun, Sayın Yargıç?"

"Bay Burgess'ı tutuklamaya gittiniz mi?"

"Gittim. Bu mahkemenin emriyle."

"Peki ne buldunuz?"

"Ölü olduğunu öğrendim. Defin için toprağın çözülmesini beklerken saklandığı yerde cesedi bizzat gördüm."

"Peki adamın boğulmuş olduğu izlenimine kapıldınız mı?"

Barnabas başını iki yana salladı ve alnına iki bukle düştü. "Hayır Sayın Yargıç, o..."

North boğazını temizledi. "Tekrar affedersiniz, Sayın Yargıç, meseleye bir açıklık getirebilir miyim?"

"Eğer açıklamanızı istersem size sorarım. Ne diyordunuz, Bay Lambard?"

Barnabas, onu Pollard Han'ın önünde James Wall'la boğuşurken gördüğüm andan beri merakımı cezbediyor ve beni şaşırtmaya devam ediyordu.

"Bay Burgess'ın cesedini bulduğumda, üzerinde sayısız yara olduğunu gördüm. Bu yüzden ölümüyle ilgili mahkeme kayıtlarını görmek istedim. Hallowell'dan Henry Sewell bu konuda bana yardımcı oldu." Burada bana bakıp o kadar hafif bir baş onayı verdi ki zar zor yakalayabildim. "Kayıtlara geçen resmî ölüm nedeninin boğulma olduğu doğrudur."

Kalabalık sessizce mırıldandı ve Barnabas onları susturmadı.

"Fakat," dedi bir an sonra, "kayıtlar aynı zamanda ölüm nedenine dair –yine bir tıp uzmanı tarafından kaydedilmiş– ikinci ve çelişkili bir görüş olduğunu da gösteriyor: Cinayet. Bilhassa asılma. Bir mahkeme görevlisi sıfatıyla fikrim şudur ki, Bay Burgess ciddi bir suçla itham edilen iki adamdan biri olduğundan bu mesele araştırmaya değer görünüyor. Önemli bir sebebi de şu ki..." burada mahcup bir ifade takındı, "... aynı duruşma sırasında, bir adam Bay Burgess'ı öldürmekle suçlanmış."

"Kim bu adam?" diye sordu Wood.

"Rahip Isaac Foster, efendim."

Aptal çocuk, diye düşündüm ve Barnabas bana baktığında düşüncelerimi sadece yüz ifademden bile kolayca okuyabilirdi. Tekrar Wood'a dönmeden önce kaşları endişeyle çatıldı.

"Bay North," diye sordu Wood, "mahkemenize buna dair herhangi bir kanıt sunuldu mu?"

North ayağa kalktı; kelimelerini özenle seçtiğini görebiliyordum. "Eskiden Fosterlar için çalışan genç bir kadın, Bayan Foster'ın *kocasının o adamı öldürdüğünü* söylediğine kulak misafiri olduğunu iddia ediyor. Ancak bu konu benim mahkeme salonumda da tartışıldı. Ben de kâtibime suçlamayı kaydettirdim ama başka bir işlem yapmadım, zira bu meseleyi başka bir mahkemeye bırakmanın en iyisi olacağını düşündüm." North gergin bir gülümsemeyle yargıca baktı. "Şartlar göz önüne alındığında."

"Pekâlâ, en azından bu konuda hemfikiriz." Wood hırıltılı bir ses çıkardı, sonra tokmağını masaya vurdu. "Kâtip, Joshua Burgess'ın ölüm nedeniyle ilgili meselenin karara bağlanmadığını ve bir sonraki oturuma ertelendiğini not etsin. Rahip Foster'ın veya bir başkasının dahli konusundaki tüm mülahazalar da ertelenmiştir. Şimdi asıl meseleye geçiyoruz. Joseph North'un, Bayan Foster'ın şahsına yönelik darp eylemiyle suçlandığı dava. Tüm taraflar lütfen öne çıksın."

Rebecca odanın önüne doğru ilerledi. Parmakları bel hizasında birbirine kenetlenmişti, başıysa dikti. Isaac, elini korumacı bir tavırla karısının beline koyarak onu takip etti. Isaac yanından ayrılıp masaya yaklaşınca Rebecca ona endişeyle baktı.

"Başlamadan önce bir talebim var," dedi Isaac.

Wood önce Rebecca'ya, sonra Isaac'e baktı. "Sanırım siz Bay Foster'sınız?"

"Evet."

"Korkmayın, Bay Foster, mahkeme bugün hakkınızdaki suçlamayla ilgilenmeyecek."

"Değinmek istediğim konu bu değil. Geçen ay karım da ben de Yargıç North'un mahkemesinde bulunmadığımızdan kendimizi savunma şansımız olmadı fakat suçlamayı resmen reddettiğimin kayıtlara geçmesini istiyorum. O adamın ölümüyle hiçbir ilgim yok."

"Pekâlâ, kâtip ifadenizi kaydedecektir."

Isaac Foster otuzunu yeni geçmişti; sıradan bir görünüşten gösterişsizliğe doğru kayıyordu ama hâlâ hatiplere has bir sesi vardı ve odada yankılanıyordu. "Hakkımdaki o aşağılık suçlamaların yapıldığı gün, Joseph North karımla ilgili zina suçlamasında bulundu. Bunların da düşürülmesini talep ediyorum."

"Bu oldukça sıra dışı," dedi Wood. "Suçlamalar neden yapılmıştı?"

Isaac cevap vermek üzere ağzını açtı ama North, gerginliğini epey belli ederek onun sözünü kesti. "Bu suçlamayı ben değil, Bayan Foster'ın genç hizmetçisi yöneltti. Bayan Foster'ın, kocası olmayan bir adamdan hamile olduğunu iddia ediyor."

"Peki bu, artık hanımefendinin yanında çalışmayan ve kocasını da cinayetle suçlayan genç kadın mı?" diye sordu Wood.

"Şey..." North boğazını temizledi. "Evet. Öyle."

Obadiah Wood'un ses tonu buz gibiydi, "Siz de sanık olduğunuz bir davada bu suçlamaları kayda geçirmeyi uygun mu gördünüz?"

Mahkeme salonu sessizliğe büründü, tüm gözler bu son gelişmenin yaşandığı odanın ön taraflarına çevrildi.

North çenesini kaldırdı. "İşimi yapmam gerektiğini düşündüm."

"Bu durumda haddinizi aşmışsınız. Rebecca Foster hakkındaki tüm zina suçlamalarının derhâl düşürülmesini emrediyorum." Kâtibe döndü. "Açıklama olarak çıkar çatışması yazın."

Genel Oturum Mahkemesi'nde yargıçların bu tip konularda tek başına hükümde bulunabileceği geniş bir yetkileri vardı. Asliye Hukuk Mahkemesi'yse çoğunluk kararı gerektirirdi; bu yüzden davayı bugün üç kişinin değil de tek bir adamın dinlemesine şükrettim.

"Devam edebilir miyim? Yoksa bizi bilgilendirmek istediğiniz başka usul ihlalleri var mı?" Obadiah Wood ellerini masada birleştirdi ve doğrudan North'un gözlerinin içine baktı.

"Tabii, bitirelim şu işi," dedi North ona.

Gözlerini kocasına dikmiş olan Lidia'ya bakacak cesareti topladım sonunda, yüzü kızarmıştı. Ama hissettiği her neyse kendine saklayacak kadar sağduyulu davrandı ve herhangi bir taşkınlık yapmadı.

Wood bir kez daha listeyi inceledi, sonra toplanan kalabalığa baktı. "Suçlama, 10 Ağustos gecesi Joseph North ve Joshua Burgess'ın Isaac Foster'ın evine girdiği ve Bay Foster'ın bahsi geçen karısını yaraladığı yönündedir." Rebecca'ya döndü. "Bu mahkemeye sunduğunuz suçlama bu mudur?"

Rebecca masanın önünde duruyordu ve konuştuğunda sesi titremedi. "Hayır. Değil."

Şaşkınlıktan nefesi kesilen yalnızca ben değildim. *Tanrım, ne yapıyor bu?* diye düşündüm.

Obadiah Wood listesine, sonra tekrar Rebecca'ya baktı. "Notlarım fiziksel bir yaralanmadan bahsediyor. Madem öyle, suçlamanız nedir?"

"Fiziksel yaralanmalar gerçekleşti," dedi kadın ve işte, son hecede sesindeki ilk kırılmayı duydum. "Fakat bunlar tecavüz yüzündendi. Suçlamam budur, Sayın Yargıç. 10 Ağustos gecesi o adamlar evime girdiler ve..." boğazını temizledi, sertçe yutkundu, "...bana *tecavüz* ettiler."

Wood kaşlarını çattı. "Bu çok ciddi bir suçlama. Herhangi bir kanıtınız var mı?"

"Kanıtı tam buraya bıraktılar." Rebecca titreyen elini karnına koydu ve kumaşı gerdirerek o küçük, yuvarlak çıkıntıyı görünür kıldı.

"Ayrıca bu saldırı sonucunda gebe kaldığınızı mı iddia ediyorsunuz?"

"Evet."

Bir an sonra Wood, North'a döndü. "Bu suçlamalara ne diyeceksiniz?"

North'un tüm o cakalı hâlleri uçup gitmişti. "Bu kadının söylediği her şeyi reddediyorum. O akşam onun evinde değildim ve beni suçladığı şeyleri yapmadım."

Wood sordu: "O hâlde neredeydiniz?"

"Evimde Boston milislerinden Binbaşı Henry Warren'la akşam yemeği yiyordum. Alayı şu an Fort Halifax'ta ama fırsat verilirse seve seve şahitlik edecektir. Yemekten sonra gitti, karım ve ben de yattık."

"Bayan North?" diye sordu Wood.

Kadın ayağa kalktı ve konuştuğunda sesi kısıktı. "Kocamın dediği gibi olmuştur. Kocam o akşam evdeydi."

North, Rebecca'ya bakmıyordu ama sesini yumuşattı. "Bayan Foster'a birinin saldırmadığını söylemiyorum ama iddia ettiği hiçbir şeyde *benim* dahlim yok. Haksız yere suçlanıyorum."

"Şahsınıza yönelik ağır bir saldırı gerçekleştirilmiş olabilir, Bayan Foster..." Wood, yine araya girmeye hazırlanan North'a uyarırcasına parmak salladı, "...ancak kendimi iddialarınızı doğrulayamayacak kadar zor bir durumda buluyorum. Bu saldırıya dair bir tanık olmadan bunun gerçekleştiğini *kanıtlayamayız* ve hiçbir kanıt olmadan bir adamı idamlık bir suçla itham etmek çok zor bir iştir."

Isaac Foster titremeye başladı. Sesiyle başlayan bu titreme North'u işaret etmek için uzanmış koluna geçti. Onu hiç bu kadar soğukkanlılığını yitirmiş hâlde görmemiştim. Öfkeliydi. Terliyordu. Gözlükleri burnundan aşağı kaydı, onları sertçe yerine itti. "O. Buna. Şahit. Oldu. Bunu *o* yaptı!"

Wood, Isaac'e North'un bir tanık değil sanık olduğunu ve suçlamaları reddettiğini hatırlatırken üzgün görünüyordu.

"Lütfen." Rebecca yargıca yaklaştı. "Bir tanığım var. Kendisi bu mahkeme salonunda. Doğruyu söylediğime dair tanıklık edebilir."

Birden salgılanan adrenalinle karnımın kasıldığını hissettim ve kalbim göğüs kafesimde havalanarak kaburgalarıma sertçe vurmaya başladı.

"Bu tanığa itiraz ediyorum!" dedi North, tekrar öne atılarak. "O kadın..."

Obadiah Wood'un sesi yüksek, sözleri keskindi. Sabrı tükeniyordu. "Konuşma sırası sizde değil, Bay North. Sıranız gelecek. Geri çekilin."

North söyleneni yaptı ama göğsünde büyüyen o öfke kabarcığını, her nefes alışında nasıl da şişip indiğini görebiliyordum. Bir mahkeme salonunu tamamen kontrol etmeye alışıktı.

"Kimmiş bu tanık?" diye sordu Wood.

"Benim," dedim ayağa kalkarak. Odadaki bütün başlar bana doğru döndü. "Rebecca Foster'ın mahkemeye az önce anlattığı her şeyi doğrulayabilirim."

"Lütfen öne çıkın, Bayan?.."

"Ballard."

Yargıç Wood, masaya yaklaşmamı işaret ederek kolunu salladı.

"İtiraz ediyorum," dedi Joseph North, tüm nezaket kurallarını bir kenara bırakarak. "Coverture yasası, herhangi bir kadının –Bayan Ballard kadar saygın biri olsa bile– babası yahut kocası yanında bulunmadan mahkemede tanıklık yapmasını engeller."

"Peki bu sizi neden ilgilendiriyor, Albay?"

"*Çok* ilgilendiriyor! Her bir kelimesi... Yasa, onun ne tür bir tanıklık yapabileceğine dair sınırlar konusunda nettir."

Heybem elimde, North'u görmezden gelerek kalabalığın arasından süzüldüm ve doğrudan Wood'a hitap ettim. "Ben bir ebeyim. Massachusetts ve Maine Bölgesi yasaları, koca veya baba gibi bir *hami* olmaksızın mahkemede tanıklık yapmama izin veriyor. Bunu Joseph North'un mahkeme salonunda yılda birkaç kez yapıyorum ve kendisi bir kez olsun itiraz etmedi."

North başını iki yana salladı, bir elini kaldırıp vurgu yapmak için parmağını uzattı ve masanın tam önünde durdu. "Massachusetts yasaları bir ebenin sadece babalık meselelerinde tanıklık yapabileceğini belirtir. Bunun gibi yasal duruşmalarda ona böyle bir hak tanımaz."

"Bunun bir babalık meselesi olduğu da söylenebilir," dedim.

"Bu *asla* kanıtlanamayacak bir ithamdır!"

Obadiah Wood, sabahtan beri ilk kez kararsız göründü. Önce North'a, sonra bana baktı. Ama konuşmadı veya North'un itirazına bir yorum yapmadı. Sessizlik uzadıkça North daha dik durmaya başladı.

Heybeyi daha sıkı kavradım. "Lütfen, Sayın Yargıç, babam yıllar önce öldü ve kocam da..."

"Burada!" diye bağırdı Ephraim mahkeme salonunun en arkasından, kapının hemen yanından. "Buradayım!"

Ephraim'in ön tarafa ulaşması biraz zaman aldı. Toplantı Evi o kadar doluydu ki –bu noktada sadece ayakta duracak yer kalmıştı– yanıma gelebilmek için düzinelerce izleyicinin arasından güçlükle ilerlemek zorunda kaldı. Yanıma vardığında at, ter ve rüzgâr kokuyordu; buraya vaktinde yetişmek için atını ne kadar hızlı sürdüğünü biliyordum. Güven vermek istercesine elimi sıktı.

"Çok üzgünüm," diye fısıldadı kulağıma. "Sonra açıklayacağım."

Ephraim yargıca dönüp gülümsedi. Obadiah Wood'u tanıyordu ama izleyenlerin hatırına kendisini tanıttı. "Ben Ephraim Ballard, Martha'nın kocasıyım; gecikme için özür dilerim." North'a acımasız bir ifadeyle baktı. "Elde olmayan sebeplerle alıkonulmuştum."

"Geldiğiniz için teşekkürler, Bay Ballard," dedi Wood, sonra beni işaret etti. "Lütfen, 10 Ağustos'ta yaşanan olaylar hakkında bildiklerinizi mahkemeye anlatın."

"19 Ağustos'ta Bayan Foster'a uğradım ve onu ağır yaralı hâlde buldum. Ben bir ebeyim. Otuz yılı aşkın süredir kadınlarla ilgileniyorum. Tecavüzün verdiği hasarı bilirim ve Rebecca'nın yaraları şimdiye dek gördüklerimin en kötülerindendi."

"Yalan söylüyor," diye hırıldadı North.

"Tek savunmanız bu mu?" Wood ona çıkıştı. "Size karşı çıkan her kadının yalancı olduğunu mu iddia edeceksiniz? Devam edin, Bayan Ballard."

"Saldırıdan kaynaklanan yaraları kendi gözlerimle gördüm. Çok sayıda morluğu ve kesiği vardı. Dudağı patlamıştı. Yaralarına pansuman yaptım, yıkanmasına yardım ettim ve başına gelenlerin detaylarını dinledim. O günden bugüne tek bir kelimesini bile değiştirmedi."

Obadiah Wood çenesini kaşıdı. "Mahkeme, sizin ve Bayan Foster'ın Albay North'u haksız yere suçlamak için kumpas kurmadığınızdan nasıl emin olabilir?"

İç geçirmemek için kendimi tuttum. Erkeklerin neden kadınların kendilerini yok etmek için bu kadar çok çalıştığı zannına kapıldıklarını asla anlayamayacaktım. Benim deneyimlerime göre durum genellikle tam tersi oluyordu.

"Bunu kanıtlayabilirim," dedim ona. "Eğer izin verirseniz?"

"Buyurun lütfen."

Heybemden günlüğü çıkardım, masaya götürdüm, yargıcın önüne koydum ve 19 Ağustos tarihli kaydı açtım. Okuması için defteri ona yaklaştırdım.

"İşte," dedim. "Rebecca'nın suçlamasını, bana anlattığı gece günlüğüme kaydettim. O günden beri aylarca günlük kaydı tuttuğumu ve geriye dönüp bunu sonradan doldurmuş olamayacağımı fark edeceksiniz. Rebecca'nın iddiaları doğrudur. Her bir kelimesi ve detayıyla."

Obadiah Wood, günlük kayıtlarını okuyup istişare etmek için bizden müsaade istedi. Toplantı Evi'ndeki kalabalığa bakılırsa tüm Vassalboro kasabası oradaydı herhâlde.

Ephraim'le kapıya yönelirken göz ucumla Lidia North'u gördüm. Kalabalığın arasından sıyrılmaya çabalarken el sallayarak dikkatimi çekmeye çalışıyordu.

Yanımıza birkaç adım yaklaşınca, "Martha! Konuşabilir miyiz? Toniğim bitti," diye seslendi.

Ancak tam o sırada kapıdan dışarı taşan insan seline ulaşmıştık; Lidia kenara savruldu ve sesi uğultulu kalabalığın içinde kayboldu. Ephraim'in onu fark edip etmediğini görmek için dönüp bakmadım. Şimdilik duymamış gibi davranmak daha kolaydı. Dışarı çıkınca, Sterling'i beslenmesi ve tımar edilmesi için ahırlara götüren Ephraim'le birlikte yürüdüm.

"Mesajımı aldın mı?" diye sordu, boş bir bölme ararken.

"Bu süreçte neredeyse bir kolumu kaybediyordum ama evet, aldım."

"Percy sana zarar vermezdi."

"Bundan emin olmana sevindim. Emin olmak için onu tüyleri yolunmuş bir horozla beslemek zorunda kaldım."

Ephraim dizginleri, ayrık dişli seyis çocuğa verip atla ilgilenmesi için bir şilin uzatınca kollarımı boynuna doladım.

"Vaktinde yetişemeyeceksin diye çok korktum."

"Neredeyse yetişemiyordum." Beni kendine çekti. Tenimin kokusunu içine çekti. "Bataklık yılın bu zamanında berbat durumda. İki kez yutulmanın kıyısından döndük. Eğer North o araziyi kiralarsa ona katil diyeceğim. Orada kimse kalamaz, mümkün değil."

"Yani, az önce kesinlikle seni öldürmek istiyordu," dedim.

"Denesin bakalım."

"Sakıncası yoksa denememesini tercih ederim. Son haftalarda yeterince sensiz yaşadım zaten."

Ephraim beni hana geri götürdü ve köşedeki küçük bir masada huzursuz bir öğle yemeği yedik. Yahni tatsızdı, ekmek ise bayattı. Kasabamızı, hanımızı ve Abigail Pollard'ın yemeklerini özlemiştim. Bir adam yanımıza gelip boğazını temizleyene

kadar yemeğimizi eşeledik. Başımı kaldırdığımda mahcup bir yüzle karşılaştım.

"Bayan Ballard," dedi, sonra Ephraim'e başıyla selam verdi. "Bay Ballard."

"Bu Barnabas Lambard," diye açıkladım kocama. "Mahkeme görevlisi. Sen yokken çok şey oldu."

Ephraim çocuğu süzdü ama bir şey söylemedi.

Barnabas şapkasını çıkardı. "Fosterların arkadaşınız olduğunu bilmiyordum," dedi bana.

"Bilemezdiniz."

"Durumlarını daha da kötüleştirmek gibi bir niyetim yoktu kesinlikle. Ama görüyorum ki öyle yapmışım ve bu beni üzüyor. Ben sadece Hallowell'da bulduklarımı rapor ettim." Boğazını temizledi, suçlaması nazikçeydi: "*Sizin* beni bulmam için yönlendirdiğiniz şeyi."

Her ne kadar göz ucuyla meraklı bakışlarını hissetsem de dönüp kocama bakmadım. "Hata benim. Burgess'ın ölü olduğunu sana söylemeliydim ama araştırmadan gidersin diye korktum. Onun öldürüldüğü konusundaki değerlendirmemin arkasındayım. Ama bunu yapan Isaac Foster değildi."

"Bundan emin misiniz?"

Tereddüt ettim ama sadece bir anlığına. "Pek az şeyden emin olacak kadar yaşlı olsam da Isaac'in kaba saba bir adam değil, kitap ehli biri olduğunu biliyorum. Üstelik davanın mahkemeye taşınması konusunda ısrarcı olan oydu. Süreç daha başlamadan kendi adaletini sağlamaya çalışması mantıklı değil."

"Pekâlâ, umarım haklısınızdır." Şapkasını geri taktı. "Ben artık dönsem iyi olacak."

Ephraim onun gidişini izledi; gözlerinde biriken tüm soruları görebiliyordum. Barnabas kapıdan çıkınca bana döndü. "Neydi şimdi bu?"

"Bence genç Bay Lambard benimle arasını iyi tutmaya çalışıyor."

"Peki neden böyle bir şey yapmaya çalışıyor olsun?"

"Muhtemelen kızına abayı yaktığı içindir."

"Moses'ın bunu duymaktan memnun olacağını sanmam."

"Moses'ın umurunda olacağını sanmam. Barnabas, Hannah'yla ilgilenmiyor."

Ephraim hesabı yaptı. Kaşlarını çattı. "Hayır. O çok genç."

"Gel bunu bir de Dolly'ye anlat."

"Ben yokken olanları anlatmanı tercih ederim. Hem de çabucak."

Tam anlatmak için ağzımı açmıştım ki sokaktaki bağırtıları duyduk. Yargıç hazırdı.

Toplantı Evi'ne tekrar girerken izleyiciler Ephraim ve bana yer açtılar. Bu kez önlere doğru daha iyi koltuklar bulduk. Wood ilgili kişiler hazır olana kadar bekledi.

"Bugün mahkeme önüne getirilen dava epey zor," diye başladı Obadiah Wood. "Bayan Foster ikna edici bir tanıklık yaptı ve Bayan Ballard, ağustos ayında kadının söylediği gibi bir saldırıya uğradığına dair kanıt sundu."

Tanrım, hayır, diye düşündüm.

Gelmekte olan o "ama"yı hissedebiliyordum; adaleti reddetmenin gerekçesi olarak sunulacak o kelimeyi... Bir fırtınayı ya da bir tartışmayı hissettiğim gibi hissediyordum onu. Havadaki şimşek çakması gibi. Bu his kanımda yükseliyordu ve Ephraim'in elini o kadar sert sıktım ki kocam itiraz eder gibi tısladı.

"İşin çetrefilli yanı şudur ki," diye devam etti Wood, "Genel Oturum Mahkemesi küçük meseleleri halletmek için kurulmuştur ve bugün duyduğumuz suçlamaların hiç de küçük bir yanı yok. Bu nedenle, ek tavsiye almak üzere bu davayı Asliye Hukuk Mahkemesi'ne sevk ediyorum." Oda bir anda karıştı ama Wood tokmağını yedi kez vurdu. "Mahkeme, 29 Ocak'ta tam heyetle Hallowell'da yeniden toplanacaktır."

*

"Amma tırsak adammış! Ne sokak serserisi ama! Pis, kokuşmuş herif!" Ephraim içeri girdikten sonra handaki odamın kapısını çarparak kapattım. Heybemi yere fırlattım. Volta atmaya başladım. "Sorumluluktan öylece sıyrılıverdi."

Ephraim yorgun bir iniltiyle yatağa çöktü ve botlarını çıkardı. "Kennebec Bölgesi Asliye Hukuk Mahkemesi'nde o da var. Bu da dava duruşmasında onun da bulunacağı anlamına gelir."

"*Bugün* suçlamada bulunabilirdi! Doğrudan Yüksek Mahkeme'ye gönderebilirdi!"

Ephraim'in sesi sıcak ve yumuşaktı. "Adam kurnazlık etti, Martha. Alt mahkeme tarafından getirilen herhangi bir ciddi suçlamanın, önce Asliye Hukuk Mahkemesi'nden geçmediği takdirde muhtemelen çöpe atılacağını biliyor. Ama Oturum'dan çıkacak çoğunluk kararı dikkate alınacaktır. Korkaklık gibi görünen şey aslında Rebecca'nın tek umudu olabilir."

Öfkenin bir sis gibi üzerime doğru yuvarlandığını hissedebiliyordum. Titremeye başladım. Gözlerim yanıyordu.

Ephraim Ballard beni uzun zamandır tanıyordu. Rüzgârın yön değiştirdiğini hissettiği gibi ruh hâlimin değiştiğini de hissedebilirdi. Başımı omzuna yaslayabilmem için beni yanına oturttu.

"Bu adil değil!"

"Hayır. Değil."

Sonra ağladım. En çok Rebecca ve rahminde atan o küçük, istenmeyen kalp için... Ama kendim için de ağladım. Kızlarımız için de. Erkeklerin değişken keyiflerine göre yaşayan, acı çeken ve ölen her kadın için... Üç dakika sonra kendimi tamamen tükettiğimde, eğilip heybemden günlüğü çıkardım.

"Ne yapıyorsun?"

"Yapabileceğim tek şeyi."

Kalemimi aldım ve titreyen elimle mürekkebimi karıştırdım. Öfkem el yazımı neredeyse okunmaz hâle getirmişti.

23 Aralık Çarşamba – Bulutlu bir gün. Eyalet ve Joseph North, Esquire arasındaki davada tanık olarak Vassalboro'ya gittim. Suçlama, North'un 10 Ağustos gecesi Isaac Foster'ın evine girip karısını kirlettiği yönündeydi. Benim tanıklığım; Bayan Foster'ın 19 Ağustos'ta bana North'un kendisine büyük kötülükler yaptığından ve onu ağır yaraladığından şikâyet ettiği yönündeydi. Yargıç, davanın önümüzdeki ocak ayında Oturumlardan önceye konulmasına karar verdi.

*

Birkaç saat sonra odaya akşam yemeğini getirdiğimde Ephraim bana güldü.

"Ne oldu?"

Ahşap tepsideki elma şarabı testisini ve yanındaki iki kupayı işaret etti. "Biraları yok muydu? O şeyi içmediğimi biliyorsun."

Testiye baktım ve neyden bahsettiğini hatırlamam bir an sürdü. "O çok uzun zaman önceydi. Üstelik babam çok üzgündü."

"Beni öldürmeye çalıştı."

"Sakatlamaya. Belki felç etmeye. Ama *öldürmek* istediğini sanmıyorum. Yani en azından kalıcı olarak."

Ephraim gözlerini devirdi. "Testiyi *kafama* fırlatırken geçici bir ölümü düşündüğünü pek sanmıyorum."

Kahkaha atmam beni bile şaşırttı. Haftalar süren kaygının ve böylesine hayal kırıklığıyla dolu bir günün ardından ilaç gibi gelmişti. "Belki de gerçekten seni öldürmek istemiştir. Azıcık. Ama bence bunu hak ettiğin konusunda ikimiz de hemfikir olabiliriz."

Otuz Beş Yıl Önce

OXFORD, MASSACHUSETTS

19 Aralık 1754

Ephraim başını eğdi. Testi onu otuz santimle ıskalayıp kapı pervazına çarparak parçalandı ve odayı keskin bir fermente elma kokusuyla doldurdu.

Joseph North, babamla kocamın arasına girerek, "Bu onun hakkı Bay Moore," dedi. O kelime... *Kocam*. Henüz yüksek sesle söyleyemeyeceğim kadar yeniydi; düşüncesi bile fazlasıyla sarsıcıydı. North, sanki kanıt sunarmış gibi bir elindeki evlilik belgesini havaya kaldırarak, "Onlar artık evliler," diye devam etti. Kasaba kâtibi olarak North, yasal olarak bizi evlendirme yetkisi taşıyordu. Ephraim'in bildiği ve sonuna kadar kullandığı bir gerçekti bu.

"Onun hakları umurumda değil. Beni ilgilendiren kızımın itibarı."

"Ondan geriye hiçbir şey kalmadı, baba. Billy Crane icabına baktı."

Konuştuğumu duyunca irkildiler ve odadaki bütün başlar bana döndü. Bütün akşam sessiz kalmış, sadece yemin etme sırası bana geldiğinde konuşmuştum.

Diğer herkesten vazgeçtim ve sadece sana bağlı kalacağım.

Kelimelerin sıcaklığı hâlâ dudaklarımdaydı; bu hissi muhafaza etmeyi umarak dudaklarımı birbirine bastırdım. O birkaç dakika boyunca korkmamıştım. Utanmamıştım.

Annem bir saati aşkın süredir ağlıyordu. Babam ise bir öfke nöbeti ile adı lekelenmiş kızının kurtarılmış olmasının verdiği rahatlama arasında gidip geliyordu. North söz verdiği gibi, bizden kısa süre sonra belgeleri hazırlayıp gelmişti. Kapıdan içeri girdiğimizde Ephraim elimi tutmuş ve bir an bile yanımdan ayrılmama izin vermemişti.

North, "Billy Crane *öldü*," dedi.

Babam başıyla onayladı. Kollarını göğsünde kavuşturdu. "Bunun için size minnettarım."

Ephraim kararlı bir sesle, konuyu asıl meseleye geri çekerek, "Martha da benimle geliyor," dedi. "Bu gece evimize yerleşiyoruz."

Çoğu çift –annem ve babam da dâhil– düğünden sonraki aylarda hemen birlikte yaşamaya başlamaz; bunun yerine yeni evlilere münasip bir ev düzene sokulana kadar ilişkileri sürdürür fakat ayrı yerlerde kalmayı seçerlerdi. Geleneklere göre bu, bir evi çekip çevirmek için gereken tüm kap kacak, çarşaf ve yorganları toplamanın bir yoluydu. Ayrıca damada, yeni çift için kalacak yer ayarlaması adına zaman tanınmış olurdu. Fakat bu uygulama daha ziyade, ebeveynler tarafından kızlarının koca seçiminde feci bir hata yapmadığından emin olmak için kullanılırdı. Yaygın olmasa da düğünden sonraki haftalarda evliliğin iptal edilmesinin istendiği duyulmamış bir şey değildi.

Annem, "Hiçbir şeyi yok!" diye feryat etti.

Ephraim, "Ben varım ve başlamamız için gereken her şey de elimin altında," dedi. "Ondan yeterince şey alınmadı mı? Bir de gelenekleri mi ondan esirgeyeceksiniz?"

Genellikle düğünden hemen sonra, çiftler birlikte eve çıkmadan önce yapılan; ev eşyaları, tabaklar, örtüler ve yorganların hediye edildiği o toplu buluşmadan bahsediyordu. Toplumumuzdaki kadınların bana bir düğün yorganı yapacağından emin olmak istiyordu. Kasabanın beni utandırmayacağından emin olmak istiyordu.

Babam, "Eğer tercihi buysa, onlarsız da yapabilir," dedi. Bu sözler ağzından dökülür dökülmez pişman olduğunu anlasam da çenesini meydan okurcasına dikti.

"Bunu söylediğinizi duymak beni üzdü, Bay Moore. Sizin hakkınızda daha iyi şeyler düşünmüştüm." Ephraim elimi bıraktı ve kolunu belime doladı. Beni sıkıca yanına çekti. "Sandığını sabah gönderebilirsiniz. Ama o bu gece benimle geliyor."

*

Kulübe beklediğimden büyüktü. İki odalıydı ve büyük olanında taşlarla örülmüş bir şömine vardı. Bir köşede ocağı, masası ve uzun, kabaca yontulmuş ahşap tezgâhın üzerinde penceresi olan bir mutfak yer alıyordu. Bir yatak odası... Kapıya bir göz attım. Bakışlarımı kaçırdım. Tekrar baktım. Ellerim titremeye başladı.

Ephraim beni serbest bıraktı ve bir adım uzaklaştı. "Beğendin mi?"

Evi sevmiştim, adamı sevmiştim ve her ikisini de ona söyleyecek uygun kelimeleri bulmakta zorlanıyordum. Sorusuna cevap vermemiştim, bu yüzden ona dönüp başımla onayladım. "Evet."

Gözlerimdeki memnuniyeti fark etti ve mahcup bir tebessümle başını eğdi. "Bunu tekrar söyle. Hoşuma gidiyor."

Yeminlerimiz... Akşamın erken saatlerinde, ailemin mutfağındayken sanki odada sadece ikimiz varmışız gibi, sanki içerisi gerginlikten çatlamıyormuş gibi ışık saçarak, gülümseyerek etmişti yeminlerini.

Ephraim şömineyi yakmak için eğilene kadar titrediğimi fark etmemiştim. Ateş neşeyle çıtırdamaya başlayıp odadaki o keskin soğuğu kovduğunda, yatak odasındaki şömineyi de yakmak için içeri geçti.

Geri döndü. Elimi iki elinin arasına aldı. "Gel. Sana bir şey göstereceğim."

Yatak odasının kapısına şöyle bir bakacak cesareti topladım. Çeyiz sandığım hâlâ evde duruyordu; içi danteller, ketenler ve nakışlarla doluydu. Çocukluğumdan beri yaptığım şeylerle... Kadınların bir yuva kurmak için kullandığı eşyalarla... Ama erkeklerin evlendikleri gün eşlerinden bekledikleri hediye bu değildi.

Ephraim gözlerimin içine bakabilmek için biraz eğildi. "O değil. Benden korkmana gerek yok, Martha. Canını yakmayacağım." Beni göğsüne çekti ve ellerini saçlarımın dibine, o asla dizginleyemediğim vahşi buklelerimin arasına daldırdı. "Sana asla zarar vermem. Asla."

Yüzüne bakmak için geri çekildim. "Nedir o zaman?"

"İşte orada." Mutfaktaki uzun masayı işaret etti; tam ortasındaki ahşap kutuyu ilk kez o an gördüm.

Çam ağacından yapılmıştı; hiç çivi veya dübel kullanılmamıştı. Tahtaları birbirine geçirme yöntemiyle birleştirmişti onu. Tam Ephraim'e göre bir işti. Avucumu kapağın üzerine koydum.

Mükemmel tamamlanmış ve hava sızdırmaz hâle getirilmiş evin geri kalanını işaret ederek, "Sanırım epey boş vaktin vardı?" dedim.

Sesimdeki alaycı ton hoşuna gitti. Buna fiziksel bir tepki verdi. Ephraim bana biraz daha yaklaştı ve nazik elini omuzuma koydu. Elinin ağırlığını, gücünü ve sağlamlığını hissettim.

"Ev aylar önce bitmişti. Mobilyalar ise birkaç hafta önce tamamlandı. Bir erkeğin geceleri oyalanacak bir şeye ihtiyacı olur."

Öyleydi sahiden.

Boğazımı temizledim.

"Aç onu," dedi. "Hepsi senin için."

Beni hafifçe dürttüğünü hissedince hediyesinin kapağını kaldırdım. İçinde deri ciltli, sayfaları boş bir defter vardı. Mürekkep tabletleri. Bir kuş tüyü kalem. Bir de Kral James İncili. Onları kutudan çıkarıp teker teker masaya dizdim.

"Bu nedir?"

"Eğitiminin başlangıcı, Bayan Ballard."

Güldüm. "Okuyamadığımı biliyorsun."

"İşte sevgilim, mesele tam da bu."

"Anlamıyorum."

Yüzü okunmaz bir hâldeydi; bir açıklama isteyecektim ki dudakları dudaklarıma kapandı. Elleri yanaklarımda kuş tüyü kadar nazikti, başparmakları çenemi okşuyordu. Dili dudaklarıma değdi, onların açılması, yumuşaması için yalvardı. Bir an sonra açıldılar. Tadı tuz, ekmek ve elma şırası gibiydi. Elleri yüzümden hiç ayrılmadı ama onları orada tutmak için ne kadar çaba sarf ettiğini hissedebiliyordum. Dudaklarındaki tutkuyu ve hayal kırıklığını hissettim. Vücudunun her bir santimindeki özlemi hissettim. Ephraim Ballard beni uzun, uçsuz bucaksız anlar boyunca öptü. Sonunda geri çekildiğinde nefes nefeseydi.

"Bu gece bedenini almayacağım, Martha. Sen benden istemediğin sürece bunu yapmayacağım. Hayır," dedi başını sallayarak. "Bana *yalvarmadığın* sürece... Özgür iradenle vermeyeceğin hiçbir şeyi senden almayacağım. Anlıyor musun?"

Cevabım sadece bir fısıltıdan ibaretti. "Evet."

"Kocan olarak senden isteyeceğim tek bir şey var." Yüzünü o kadar yaklaştırdı ki beni tekrar öpeceğinden emindim. Ama Ephraim sadece burnunu burnuma sürttü, ben gözlerimi kapayana kadar bir ileri bir geri gezdirdi. "Seni öpmeme izin ver. *Lütfen*. Ne zaman istersem. Tıpkı az önceki gibi. Bu konuda bana güvenir misin?"

Konuşacak mecalim yoktu. Ama başımı öne doğru salladım ve çenemi yukarı kaldırdım. Teklifi kabul etti. Elleri köprücük kemiğimin altına kaymadı. Ama kafatasımın dibini ve saçlarımın gür buklelerini keşfetti. Kulak memelerimi, elmacık kemiklerimi, çenemi, şakağımdaki saç kıvrımını tanıdı. Sonra dili de işe koyuldu; benimkiyle dolandı ve dudaklarımın şeklini çizdi.

Geri çekildiğinde, "Hoşuna gitti," dedi.

Bu bir soru değildi. Öyle olduğunu biliyordu. Ephraim yüzümü tıpkı defterlerini ve kitaplarını okuduğu gibi okuyabiliyordu. Onun önünde apaçıktım. "Evet."

"Güzel o zaman." Masanın yanındaki oturağı işaret etti. "Otur."

Masadaki İncil'i düzeltti. Her zamanki marangoz titizliğiyle onu kendi gövdesine göre hizaladı, sonra cildi açtı. Yeniydi, bu kadarı belli oluyordu. Deri cilt temiz ve sertti; hiç çatlak veya aşınma yoktu. İlk sayfa boştu ve ben, doğal olarak ikinci sayfayı okuyamıyordum.

Bu Ephraim için bir sorun değildi. Bana okudu. "Aile kütüğü." Önce bir satırı, sonra altındakileri işaret etti. "Karı ve koca. Doğumlar. Ölümler. Hayatımız buraya, bu sayfaya kaydedilecek." Elini kitabın üzerine bastırarak düzeltti ve yüzüne geniş bir gülümseme yayıldı. Kuş tüyü kalemin ucu sivriltilmişti. Mürekkebi küçük bir kapta suyla karıştırdı ve kalemi siyah su birikintisine daldırdı. Oturakta yanına iliştim. Bu küçük hareket beni Ephraim'e öyle yaklaştırdı ki uyluklarımız ve omuzlarımız birbirine değdi.

Ephraim kalemin ucunu kabın kenarına üç kez vurarak fazla mürekkebi attı. Kalemi sayfanın üzerine kaldırdı. "Bu günde, Rabbimizin bin yedi yüz elli dördüncü yılının aralık ayında, on dokuzuncu günde, ben Ephraim Ballard, Martha Moore'u eşim olarak kabul ediyorum."

"Bu benim ismim," dedi kalemi kâğıda sürterek. "Böyle yazılır." Harfler tamamen açılardan, çizgilerden ve kıvrımlardan oluşuyordu ve bana hiçbir anlam ifade etmiyordu. Ama bu mürekkep çiziktirmesi yığınının artık kendi ismim olarak benimsediğim ad olduğunu bilmek harikaydı. "Ve bu da," diye ekledi, kalemi tekrar mürekkebe daldırarak, "seninki."

Adımı zarif bir elle yazışını izledim. O kalemle yüzümü çiziyor olsaydı ancak bu kadar nazik ve hassas olabilirdi. İsmim onun elinin altında çok güzel görünüyordu.

"İsminin yazılışını daha önce hiç görmüş müydün?"

"Hayır."

"Baban senin için hiç yazmadı mı?"

"Hiç istemedim."

"İstediğin her an senin için yazarım. Hatta istersen onu kendi kalbime kazırım." Dudaklarını şakağıma indirdi, saç çizgime sürttü. "Sana da benim adımı yazmayı öğreteceğim."

Burnunu kulağıma, çeneme, şakağıma sürttü. Sağlıklı düşünemiyordum. Bir an sonra hiçbir şey düşünmediğim onun için de netleşmişti. Ephraim derin ve sıcak bir kahkaha attı.

"Peki o hâlde Bayan Ballard, eğitimine başlayalım." Parşömen yığınını yaklaştırdı. Mürekkebi ve kalemi düzenledi. Sonra İncil'in ortalarına yakın bir bölümünü açtı. "Bu hangi kitap, biliyor musun?"

Başımı iki yana salladım. Nereden bilebilirdim ki?

"Kilisede vaaz edildiğini asla duyamayacağın bir kitap. Ve kalıbımı basarım ki baban akşam yemeğinden sonra masada bunu hiç okumamıştır."

"Nedir?"

"Neşideler Neşidesi." Parmağıyla başlığın üzerinden geçti, ben de hangi işaretin hangi kelimeye karşılık geldiğini merak ederek onu takip etmeye çalıştım. "Sana biraz okuyayım mı?"

"Lütfen."

Her kelimenin altına parmağını koydu ve okurken yavaşça ilerletti. Gözlerimle onu takip ettim. "Süleyman'dan Neşideler Neşidesi," dedi. "Beni dudaklarının öpücükleriyle öpsün: Çünkü aşkın daha güzeldir şaraptan."

Gülümsememi gizlemeye çalıştım. Ben yüzümdeki ifadeyi düzeltmeye fırsat bulamadan o fark etti. Ephraim ayeti tekrarladı ama bu kez kelimeleri dudaklarımın üzerinde söyledi.

Beni dudaklarının öpücükleriyle öpsün mü? Evet, diye düşündüm, *ona izin vereceğim.*

Kitabın dili hakkında bir şey söyleyip söylemediğini merak etmeden duramadım çünkü Ephraim onu da sonuna kadar kullanıyordu.

Nefes almak için ayrıldığında, "İncil bunu mu söylüyor?" diye sordum.

"Gerçekten öyle, hatta çok daha fazlasını."

Ne kadar yorgun göründüğünü daha önce fark etmemiştim. Çenesinde tıraş edilmeyi bekleyen kirli sakal ve gözlerinin altında koyu halkalar vardı. Ephraim esnedi. Bu evde sadece bir yatak vardı ve ikimizin ancak sığabileceği boyuttaydı. Ama o bunu bile hesaba katmıştı.

Beni ayağa kaldırdı. "Gel benimle." Beni yatak odasına götürdü. Kapıyı açtı. Yatağın yanında durdurdu. Ellerimi ellerine aldı. "Sen hazır olana dek sana dokunmayacağıma söz verdim ve beni öldüreceğini bilsem bile bu sözümü tutacağım. Ama sen benim karımsın, Martha ve ben senin yatağını paylaşmayı çok isterim."

"Benim yatağım mı?"

"Onu senin için yaptım."

Ona hızlı bir öpücükle cevap verdim.

"Bu bir evet miydi?"

Başımla onayladım. "Uyurken ısınabilmeyi tercih ederim."

"O zaman bu onuru bana bahşet."

Ephraim yatağı açtı ve soyunmam için beni yalnız bıraktı. Üzerimde iç gömleğimle yatağa girdim ve onun da bana katılmasını bekledim ama o kulübenin içinde dolaşıp mumları tek tek söndürdü. Oda mum dumanı kokusuyla doldu ve şöminedeki parlayan közlerden yayılan parıltı dışında hiç ışık kalmadı. Giysilerinin yere düşme sesini duyduğumda kalbim kaburgalarımın altında patlayacakmış gibi oldu. Yatak bir ağır-

lıkla çöktü. Battaniyeyi kaldırmasıyla hava dalgalandı. Derken bütün bedeni tam yanımdaydı.

"Sana sarılabilir miyim?" diye fısıldadı.

"Evet."

"Gel buraya o zaman. Hadi uyuyalım."

Ephraim beni göğsüne çekti ve bacaklarını benimkilerin arkasına yerleştirdi. Eğer dik duruyor olsaydık, kucağında oturuyor olurdum. Ama dik değildik. Yatakta yatıyorduk, evliliğimizi bedensel olarak *tüketmiyorduk*. Yine de bu, hayatımda yaptığım en mahrem şeydi.

*

Daha sonra, Ephraim'in sırtına sıcaklık için sokulmuş, nefes alışının yavaş ve düzenli ritmini dinleyerek inatçı bir uyanıklıkla yatarken; zihnimi o akşam karanlıkta yapmış olabileceğimiz her türlü eyleme doğru serbest bıraktım. Ellerini vücudumda hissetmenin nasıl bir şey olacağını düşündüm. Dudakları ve diliyle hangi bölgeleri keşfedebileceğini... İçinde acı, korku veya şiddet barındırmayan bir birleşmeyi düşündüm. Kendimi sevdiğim adamın sıcak ve nazik ellerine teslim ettiğimi hayal ettim ve tenim ısındı. Sırtüstü dönüp onu üzerime çekme arzusu o kadar güçlüydü ki başka bir şey düşünemez olmuştum. Bunun yerine orada öylece yattım; gözlerim açık, burnum sırtının pürüzsüz, sıcak derisine bastırılmış hâlde, onun beni sadece düşüncelerimde almasına izin verdim.

Bu hayalin derinliklerindeyken, sesinin o tok uğultusunu duydum. "İyi geliyor mu, Martha? Sana yaptığım şey? Düşüncelerinde?"

İrkildim ve ondan uzaklaştım.

"Hayır," diye fısıldadı, arkasına uzanıp kolumu yakaladı ve tekrar göğsünün üzerine çekti. Elimi kalbinin üzerine koydu ve kendi elini de üzerine yerleştirdi. "Durma. Eminim ki hayal

ettiğin her neyse, benim de muazzam derecede keyif aldığım bir şeydir."

"Uyuduğunu sanıyordum."

"Kirpiklerinin sırtıma değdiğini hissedebiliyordum," diye açıkladı. "Uyanık olduğunu oradan anladım. Her an daha da ısınıyordun." Ephraim güldü. "Benim yatağımda neler yaptığımızı düşündüğünü merak etmeden duramıyorum."

"*Senin* yatağın demiştin."

"Ah, öyle sevgilim. Az önce düşüncelerinde bana yaptırdığın şeyi sahiden yapmama hazır olduğunda, senin yatağın için başka bir kullanım alanı daha bulacağız."

3

TİPİ

Ocak 1790

"Kimi günahıyla yükselir, kimi erdemiyle aşağılanır."*

—WILLIAM SHAKESPEARE, *Kısasa Kısas*

---

* Çev. Özdemir Nutku, Türkiye İş Bankası Yayınları, 2011.

FORT WESTERN

1 Ocak Cuma

Bu yeni on yılın ilk sabahının ilk saatini bir bebek gömerek geçirdim. Ölü doğmuştu. Üstelik el kadardı. İki buçuk kilodan ağır değildi ve bu zalim dünyaya gelişi vaktinden bir ayı aşkın süre önce gerçekleşmişti.

Ephraim, "Toprağa bir ismi olmadan girmesi yanlış geliyor," dedi.

"Annesi ona isim vermeyi reddetti. Tıpkı babasının kim olduğunu beyan etmeyi reddettiği gibi."

Ephraim, sol kolundaki küçük, sarılı kundağı hafifçe kaydırdı ve diğer elini üzerine koydu. "Nathan," dedi, ismi telaffuz ederek.

"Ephraim," diye uyardım. "Buna hakkımız yok."

"Peki kim bilecek?" Etrafına bakındı. Karanlık, bulutlarla kaplı gökyüzünü süzdü. Ormanı süzdü. Sonra o keskin mavi gözleri tekrar bana döndü; derinliklerinde fener ışığının titrediğini gördüm. Bir kez daha, "Toprağa bir ismi olmadan girmemeli," diye tekrarladı.

Tartışamayacak kadar yorgundum. Çukur kazmaktan ellerim su toplamış ve kanamıştı, sırtım ağrıyordu. "İyi madem. Nathan olsun."

Mezar artık yeterince derindi –otuz santimden daha derin *ve genişti*– ama kazması tam bir eziyetti, hem balta hem de

kazma gerektirmişti. Bu işi Ephraim üstlenmeyi teklif etse de ben içeride, ailenin yanında kalması konusunda ısrar etmiştim. Zaten şu an yanımda olması da tamamen tesadüf eseriydi. Dün gece hava bozmuştu ve ben evden çıkarken o da Fort Western'e doğru gidiyordu. Böylece nehri birlikte geçmiştik; James Wall'u ziyareti bitince doğum yapan kadının evinde benimle buluşmuştu.

Anne ya da çocuk için yapabileceğim hiçbir şey yoktu. Küçük oğlan annesinin vücudundan süzüldüğünde çoktan ölmüştü; dehşet içindeki hiç evlenmemiş kadınsa hiçbir şey beyan etmemiş, babanın adını sır gibi saklamakta diretmişti. Sadece ağlamıştı. Sonra çığlık atmıştı. Sonra titremeye başlamıştı. Titreme normaldi, çoğu anne doğumdan sonra titremesini durduramazdı. Ama bu farklıydı. Özünden geliyordu ve kesilmiyordu. Vahşi ve dengesizdi; odadan ancak genç kadın o küçücük bedeni nihayet teslim edip de annesi nöbeti devraldığında çıkabilmiştim. Kızcağız da birkaç dakika içinde bitkinlikten uyuyakaldı. Henüz on sekizindeydi.

Görevimin bir parçası, yani lisanslı bir ebe olarak yasaların benden beklediği bir şey de ölü doğan ya da ben oradayken vefat eden bir çocuğu gömmekti. Bu zorunluluk, anneyi o azaptan kurtarmak için getirilmişti ama yükü doğrudan ebenin omuzlarına bindiriyordu. Hele ki kışın –*ah Tanrım*, neden bu kadar zalim bir mevsim olmak zorundaydı ki?– karları küremek, sonra donmuş toprağı parçalamak, geçen herhangi bir vahşi hayvanın ilişemeyeceği kadar derin bir mezar kazmak gerekiyordu. Genellikle üzerine taşlar yığmak da icap ederdi.

Bu vakada, mümkün olan tek yer geniş kollu, büyük bir çam ağacının dibiydi. Toprağın mezar kazılabilecek kadar yumuşak olduğu tek yer orasıydı. Yine de kolay olmadı.

Vakit artık gece yarısıydı. Kocama döndüm, kollarındaki kundağa uzandım. Bebeği hemen teslim etmedi. Bunun yerine

o küçücük, ketene sarılı şeye baktı; gözlerinde kederin biriktiğini gördüm.

"Vakit geldi."

Ephraim başını iki yana sallayarak orada ikamet eden hayaletleri kovdu, sonra çocuğu nazikçe kollarıma bıraktı. Onu birlikte çukura yerleştirdik. Üzerini önce toprakla, sonra bir yığın karla, ardından çam iğneleriyle ve son olarak hiçbir vahşi hayvanın yerinden oynatamayacağı bir taş yığınıyla örttük. Sonrasında kocam mezarın yanında diz çöktü, dudakları sessiz bir duayla kıpırdıyordu. Bu manzara bana o kadar tanıdık geliyordu ki kederden neredeyse kör olacaktım. Bazı anılar asla silinmezdi.

Yüzüme, yanaklarımda donan gözyaşlarına baktı. "Hadi eve gidelim, sevgilim," dedi.

*

Sabah, kendimi nadir bulunan bir fincan sıcak, sade kahveyle ödüllendirdikten sonra çalışma odama çekildim ve son on iki ayda gerçekleştirdiğim doğumların listesini gözden geçirdim. Rabbimizin 1789. yılı, Hallowell'a elli yeni ruh getirmişti. Bunlardan otuz dokuzunda ben vardım. Geri kalan doğumlar ya başkası tarafından yaptırılmış ya da ben varamadan gerçekleşmişti.

Envanterimi tutmaya başladığımdan beri her yıl olduğu gibi, doğurttuğum bebeklerin çoğunluğu kızdı. Geçen yıl yirmi yedi tane... Kendimi batıl inançlı bir kadın olarak görmesem de bu sayılarda bir teselli buluyordum. Tanıdığım her ebe, üst üste birkaç yıl boyunca erkek doğumlarının fazlalığının yaklaşan bir savaş anlamına geldiği konusunda uyarıda bulunurdu. Onlardan biri –yaşlı, acılı ve dul bir ebe– kendi çocuklarının her birini gömmüştü ve kederinin taşlaşmış hâliyle, bu tür oğlan çocuklarından "kralların top mermisi yemi" diye bahsederdi.

Rahmimden çıkardığım ya da ellerimle doğurttuğum her bir erkek çocukta bu sözleri düşünmediğim tek bir an bile olmamıştı. Kendi dokuz çocuğumdan altısı kızdı ve ben bunu her zaman hayırlı bir alamet olarak kabul etmiştim. Bu memleketin savaşlarının artık geride kaldığına dair beni umutlandırırdı.

Geçen yıl Hook'taki doğumlardan dördü ölümle sonuçlanmıştı, gerçi ben bunların sadece üçüne iştirak etmiştim. Her biri acı bir kayıptı. Kayıtları okurken acele etmedim.

25 Şubat Perşembe. Doğum. Bay Jacob Chandler'ın kızı. Bayan Chandler saat dokuzda ölü bir kız çocuk dünyaya getirdi. . .

10 Eylül Perşembe. Doğum. Bay Pinkham'ın kızı. Açık. Kaptan Pinkham'ın karısını görmeye çağrıldım. Saat on ikide evden çıktım. Yürüdüm. Hastam akşam saat dokuzda bir kız çocuk dünyaya getirdi. Ölü doğmuştu. Bütün gece bekledim.

17 Aralık Perşembe. Doğum. Bay Stone'un kızı. Clarissa Stone dün saat on ikide ölü bir kız çocuk dünyaya getirdi. Müdahale Doktor Benjamin Page tarafından yapıldı. Öğrendiğime göre bebeğin uzuvları feci şekilde yerinden çıkmış. Adam, makat gelişli bir doğumun nasıl yaptırılacağını bilmiyor.

Grace Sewell'a öldürücü doza yakın afyon ruhu vermesinden altı gün sonra, Clarissa Stone çocuğunu doğurtması için o aptal doktoru çağırmıştı. Sonuçlar felaketti. Ve evet, Coleman'ın dükkânında ona attığım fırçadan sonra beni neden yanında istemediğini anlıyordum. Ama Doktor Page'e gitmek için de hiçbir sebep yoktu. Ben bu bölgedeki beş ebeden sadece biriydim.

Doktor yirmi dört yaşındaydı. Yirmi dört! Adamdan otuz yaş fazlam ve yaşının iki katından fazla hayat tecrübem vardı.

Yine de bu kasabanın genç anneleri, sadece "Harvard eğitimli bir adam" fikriyle bile büyüleniyorlardı. Öyle ki doğmamış çocuklarının hayatlarını onun ellerine bırakıyorlardı ve sonuçlar ölümcül oluyordu.

Elbette katıldığım her doğum iyi geçmiyordu. Dün geceki doğum da bunun kanıtıydı. Ama bu seferki hastam, ben daha varmadan çocuğu kaybetmişti. İşte Page'le aramdaki fark buydu. Ağır bir kalple kalemi kâğıda götürdüm ve dün yitirilen hayatı kayıt altına aldım:

31 Aralık Perşembe. Doğum. Ruth Emery'nin oğlu. Açık ve çok soğuk. Ruth Emery'yi görmeye çağrıldım. Ona ölü doğan bir oğlan çocuk doğurttum. İlk çocuğuydu. Kederi devam ediyor. Gece yarısı yanından ayrıldım. Yollar neredeyse geçilmez olduğu için Bay Ballard oraya gidişimde ve eve dönüşümde bana eşlik etti.

Onları *kendi* bebeklerim gibi kabul ediyordum. Elbette anneleri değildim ama *benim* çocuklarımdı onlar ve o doğum odalarındaki kederin ağırlığını hâlâ üzerimde hissedebiliyordum. Bir bebeği kaybetmekten daha zor olan tek şey bir anneyi kaybetmek olurdu ve bunu bizzat yaşamadığım için Yüce Tanrı'nın bu büyük lütfuna şükrediyordum.

Bazen, bir doğumun en zor kısmı sadece oraya vaktinde varabilmekti. Nehir, her zamanki gibi, en büyük engelimdi. İster donmuş olsun ister akıyor olsun, sık sık geçilmesi gerekiyordu ve feribotla yahut yürüyerek, bunu yapmanın hiçbir güvenli yolu yoktu. Hava durumu da bana o kadar sık düşmanımmış gibi davranıyordu ki bu kadarının adil olmadığını düşünmeden edemiyordum. Bu iki güç birleşince, benim için en az hastaların kendisi kadar sorun çıkarıyorlardı.

Bu baharın başlarında böyle bir durumla karşılaşmıştım. Günlüğümdeki o kayda geri döndüm.

6 Nisan Cumartesi. Doğum. Eben Hewin'in kızı. Şiddetli bir yağmur fırtınası. Saat birde Eben Hewin tarafından çağrıldım. Nehri onun teknesiyle geçtik. Deniz çok kabarıktı. Karşıya sağ salim vardık, sonra Bay Hewin'in evine doğru yola çıktık. Evinin yakınındaki dereyi yüzen kütüklerin üzerinden geçmek zorunda kaldım ama başardım. Ancak Bay Haines'in evinin önünden geçerken devasa bir ağaç gözlerimin önünde köklerinden sökülerek devrildi; bu da atımın geriye sıçramasına neden oldu, ki bu hamlesi hayatımı kurtardı. Bay Haines devrilmiş ağacın üzerinden geçmeme yardım etti. Devam ettim ve az sonra başka bir dereye geldim ama köprü suya kapılıp gitmişti. Bay Hewin dizginleri aldı, suyun içinden yürüdü ve atımı karşı tarafa geçirdi. Sağ salim ve yara almadan vardık. Bayan Hewin o akşam saat onda güvenle doğum yaptı.

Geçen yıl doğurttuğum çocuklardan ikisi gayrimeşruydu ama sadece bir anne doğum sancısı çekerken babayı beyan etmişti. O kadın sonradan evlendi. Ancak zavallı Sarah White hâlâ evlenmemişti ve hâlâ iftiraya uğruyordu.

21 Haziran Pazar. Doğum. Sarah White'ın kızı. Açık bir sabah. Dün güneş doğarken Sarah White'a çağrıldım; sancı çekiyordu ve hâlâ evli değil. Rahatsızlığı gün boyu sürdü ama bu sabah saat dokuzda bir kız çocuk güvenle dünyaya geldi.

Bugün sadece doğumları not etmekle vakit geçirmedim. Ayrıca kenar boşluğundaki bir mürekkep lekesiyle işaretlenmiş üç kaydı bulmak için de geriye gittim. Gelenek olduğu üzere, bir önceki yılın muhasebesini yapıp güzelce anmadan ilerlemezdim. Bu kez, önemli –ve acı verici– bir yıl dönümünü işaretledim:

26 Haziran Cumartesi ... Kızım Triphene yirmi yıl önce bugün öldü. Dört yaşındaydı...

4 Temmuz Pazar ... Kızım Dorothy yirmi yıl önce bugün öldü. İki yaşındaydı...

7 Temmuz Perşembe ... Kızım Martha yirmi yıl önce bugün öldü. Sekiz yaşındaydı...

Ardımda bıraktığım elli dört yılda çektiğim onca şey arasında, bu üç yara ruhumun en derinine kazınanlardı. O üçünü gömdükten sonra iki kızımın daha olması hiçbir şeyi değiştirmiyordu. Kayıp, sanki dün yaşanmış gibi taze ve acı vericiydi hâlâ. Onlar öldüğünde, nesiller de onlarla birlikte ölmüştü.

Masamdan bir anlığına ayrılıp çalışma tezgâhımdaki ahşap kutuya gittim. Ephraim'in yıllar önce düğün gecemizde bana verdiği İncil'i çıkardım. Aile kütüğünde, isimlerimizin altında, birlikte yapacağımıza dair söz verdiği liste duruyordu. Kendi mirasımız, siyah-beyaz kaydedilmişti. Parmağımı dokuz çocuğumuzun doğum tarihleri üzerinde gezdirdim.

Cyrus Ballard — 11 Eylül 1756
Lucy Ballard — 28 Ağustos 1758
Martha Ballard 7 Nisan 1761 – öldü, 7 Temmuz 1769
Jonathan Ballard — 4 Mart 1763
Triphene Ballard — 26 Mart 1765 – öldü, 26 Haziran 1769
Dorothy Ballard — 17 Mayıs 1767 – öldü, 4 Temmuz 1769
Hannah Ballard — 6 Ağustos 1769
Dorothy "Dolly" Ballard — 20 Şubat 1772
Ephraim Ballard, Jr. — 30 Mart 1778

Yirmi üç yıl boyunca asıl işim bir aile büyütmekti. Hem onur hem görev saydığım bir işti bu. Neşe ve imtihan... Sadece elli dört yaşında olup bu ailenin üçte birini gömmüş olmak, kelimelerin anlatmakta kifayetsiz kalacağı bir kederdi.

O korkunç yazda Hannah'ya sekiz aylık hamileydim ve –en karanlık anlarımda– bu acının beni ve taşıdığım çocuğu da toprağa sokacağına emindim. Hannah'ya bakıp da onun bir mucize olduğunu düşünmediğim bir gün bile geçmezdi neredeyse.

Canım yanıyordu. Her yıl yapardım bunu ve her seferinde canım yanardı ama unutmak daha büyük bir yara olurdu. Ancak şimdi bittiğine göre, defterimi kenara ittim ve burnumdan uzun, derin bir nefes aldım. Kızlarımın mutfaktaki tıkırtılarını dinledim. Pastırmanın cızırtısını ve patateslerin sesini duydum. Günlüğümü ve İncil'imi kaldırdım ve hâlâ hayatta olan çocuklarımın yanına gitmek üzere odadan çıktım.

BALLARD'IN DEĞİRMENİ

3 Ocak Pazar

Ailem, Isaac Foster vaizlik görevinden alındığı temmuz ayından itibaren cemaatle birlikte ibadet etmeyi bırakmıştı. Bu, elimizdeki tek protesto biçimiydi ve her ne kadar bu karardan pişmanlık duymasam da bir pazar sabahı evde oturmak garip geliyordu. Yine de ateşin önünde dinlenmek, elimde sıcak bir fincan çayla Dua Kitabı'nı okumak hiç de *nahoş* değildi.

"Pazusunun gücünü gösterdi," diye fısıldadım, sağ işaret parmağımın tırnağıyla bugünkü ayinin son dizesinin üzerinden geçerek. "Güçlüleri tahtlarından indirdi ve alçakgönüllüleri yüceltti."

Gözlerimi kapayıp bunun gerçekleşmesi için dua ettim ve kitabı kapadım. Onu rafa geri koyar koymaz kapının hafifçe çalındığını duydum. Hannah başını dışarı uzattı, sonra bana dönüp, "Bayan Parker burada," dedi.

"Kocası da yanında mı?" Seth'i, diğerleriyle birlikte Joshua Burgess'ı buzun içinden çıkardıkları o sabahtan beri görmemiştim. Cesedi incelediğim sırada oradan ilk kaçanlardan biri oydu.

Hannah başını iki yana salladı. "Yalnız."

"İçeri davet etmedin mi?"

"Seninle kapıda konuşmak istediğini söyledi."

"Hasta mı?"

Hannah omuz silkti. "Görünüşe göre değil."

Tuhaf, diye düşündüm ve kapıdan süzülürken bu mahremiyet ihtiyacına şaşırarak şalımı askıdan aldım. Bayan Parker bahçe kapısının önünde durmuş, ellerini ovuşturuyordu.

"Ellen." Onu tepeden tırnağa süzdüm. "Rahatsız mısın?"

"Bir bakıma."

Rüzgâr yoktu ve karların üzerinde, gündüz eriyip gece tekrar donduğu için ince bir buz tabakası oluşmuştu. Bahçede ilerlerken botlarım tatsız bir çatırtı çıkarıyordu.

"Neyin var?" diye sordum.

"Bir at ödünç almam gerekiyor."

Kocasının ahırında bağlı iki tane cins atı olduğunu gayet iyi biliyordum. "Neden?"

Ellen Parker utangaç bir kadındı; kalabalık bir odada en arkalara süzülen, çok fazla insan aynı anda ona baktığında hemen kızaran türden biriydi. Soğuk, burnunun ucunu kızartmıştı ama yanaklarındaki o pembeleşmenin mahcubiyetten kaynaklandığını düşündüm.

"*Geri gelmiş,*" diye fısıldadı Ellen.

"Kim?"

"*O.*" Ellen'ın gözleri fal taşı gibi açıldı ve bu çok barizmiş gibi dudaklarını büzdü. "Zenci kadın. Onu görmem gerek."

"*Ah.*"

Kocası Seth'in bir ay önce handa, Joshua Burgess'ı incelediğim sırada bundan bahsettiğini duymuştum ama sonrasında yaşanan onca kargaşa içinde aklımdan çıkıvermişti. "Kocanın bilmesini istemiyor musun?"

"Seth onaylamazdı. Ama senin atlarından birini alırsam, nereye gittiğimi sormaz."

"Peki şu an nerede olduğunu sanıyor?"

"Burada. Senin yanında. Çıkıp yürüdüğümü gördü. Eve döndüğümü de görecek. Yalan söylemiyorum. En azından tamamen değil," diye fısıldadı.

Başka şartlar altında, bir şeyi gizlemenin de diğer yalanlardan farkı olmadığını belirtebilirdim ama ona atı ödünç vermekle ilgili hiçbir sorunum yoktu.

"Bucket'ı alabilirsin. Yaşlı ve yavaştır ama seni oraya götürür."

"Teşekkür ederim. Sadece birkaç saatliğine ihtiyacım var."

"Elbette. Ama ormanın içinden gitmek zorlu bir yolculuktur. Senin için burada yapabileceğim bir şey olmadığından emin misin?"

"Eminim," dedi açıklama yapmadan.

"O hâlde Küçük Ephraim'i ahıra göndereyim."

Ellen bana tekrar teşekkür etti; ben de oğlumu bulup at için talimat vermek üzere yanından ayrıldım. On dakika sonra kapıda durmuş, komşumun uzaklaşmasını izliyordum. Patikadan ana yola değil, kuzey otlağına, ormanın içinden dört buçuk kilometre boyunca kıvrılarak Burnt Hill'e giden yola sapmıştı.

Sadece "Doktor" olarak bilinen zenci bir kadın yılda dört kez Hallowell'a gelirdi. Geleceğini önceden haber vermezdi. Bir hafta da kalabilirdi aylar boyunca da... Bunu kimse asla bilemezdi. Ancak gelişi her zaman fısıltılara neden olur ve haber, kapı altından süzülen ince bir sis gibi evden eve yayılırdı. Doktor, tanıdıklarım arasında tıbbi uzmanlığı benimkini aşan ender insanlardan biriydi. Bazıları onun şifa verme yeteneği taşıdığını savunurdu. Diğerleri ise –Seth Parker da bunlara dâhildi– elbette ona cadı derdi. Bu, hayal gücünden yoksun bir suçlamaydı ve açıkçası bunu duymaktan yorulmuştum. *Cadılık.* Sanki işinde mükemmel olan bir kadın için başka hiçbir açıklama yokmuş gibi.

Doktor, sıcak bir Fransız aksanıyla konuşurdu ve kendini sık sık bir *accoucheuse* olarak tanımlardı. Benim gibi bir ebe... Yine de o çok daha fazlasıydı. Doktor, Hook bölgesindeki pek çok kişi için bir gizemdi ve bu yüzden ondan korkuyorlardı.

Yine de o kadını şaşkınlık dolu bir hayranlıkla izlemeyen birini hiç görmemiştim.

Geçen hafta itibarıyla Hallowell'da bin yüz doksan dokuz mukim bulunuyordu. Aile sayısı yüz seksen dörttü ve bunlardan on ikisi siyahtı. Hepsi özgürdü. Hallowell'da hiç köle yoktu; Yüksek Mahkeme dokuz yıl önce Mum Bett Davası'ndaki kararıyla Massachusetts'te bu uygulamayı fiilen kaldırmıştı. Nüfus sayımı Hook'taki herkesi kapsıyordu. Doktor hariç... Çünkü o, burada yaşayanlardan nüfus sayım görevlilerinin kendisinden haberdar olmamasını sağlamalarını istemişti. Doktor, varlığı açığa çıkarsa bir daha asla dönmeyeceğine dair yemin etmişti ve hizmetlerine bu kadar çok muhtaç olduğumuz düşünülürse hepimiz onun sırrını saklamaktan fazlasıyla memnunduk.

Bucket'ın ormanda çıkardığı kişneme ve ayak seslerini artık duyamaz olduğumda içeri döndüm ve çalışma odama geçtim. Mürekkebi karıştırdım ve kalemimi daldırdım:

3 Ocak Pazar – Açık. Evdeydim. Bayan Parker, zenci kadın doktoru görmeye gitmek için atımızı ödünç aldı...

BURNT TEPESİ

6 Ocak Çarşamba

Kulübeye yavaşça yaklaştım.

Burnt Tepesi'nin eteğindeki bu oduncu kampı yılın büyük bir bölümünde boş kalırdı. Baharda Winthrop ve Pittston'dan adamlar gelip kamp kurar, kestikleri keresteleri daha sonra iyice kabarmış olan Bracket Deresi'nden Hallowell'a gönderirlerdi. Keresteler burada Kennebec Nehri kıyısında biriktirilir ve sallar üzerinde güneye taşınırdı. Ancak kışın dere cılız bir akıntıya dönüştüğünden bu ücra kamp da terk edilirdi.

Üç vilayetin en yüksek noktası olan Burnt Tepesi –adını onlarca yıl önceki bir yangından almıştı– rüzgârın dövdüğü, dondurucu derecede soğuk bir yerdi ve tepesi çalı çırpı ile kayalar dışında çırılçıplaktı. Yamaçları yaşlı kâğıt huşları ve şeker akçaağaçlarının oluşturduğu bir örtüyle kaplıydı. Tepeden kesilen her ağacın yerine birer birer titrek kavaklar, balsamlar ve ladinler yükseliyordu. Ancak ben en çok kavakları severdim. Sadece solgun, benekli kabukları ve her sonbahar sergiledikleri o hayret verici altın rengi gösteri için değil, aynı zamanda bu uçsuz bucaksız ormandaki her bir kavağın tek bir kök sistemine bağlı olması nedeniyle... Birbirlerine hayat verirler, oduncuların aldıklarının yerine yenisini koymak için

çalışırlardı. İnsanlar sadece kulak vermeyi bilselerdi doğadan öğrenecekleri çok şey olurdu.

Burnt Tepesi ne kadar güzel olursa olsun, kışın ortasında birinin buraya yapılacak zahmetli bir yolculuğu göze almasının tek bir sebebi olabilirdi: Doktor'u görmek. Onun gelişi Kennebec boyunca kısık sesli fısıltılarla yayılırdı; ancak onu sadece sırlarını kendine saklamaya çalışanlar ziyaret ederdi.

Açıklığa at sürerken, genç bir Wabanaki ailesi kulübenin kapısından süzüldü. Bir adam ve tavşan kürklerine sarılmış bebeği tutan bir kadın... Her iki ebeveyn de şaşırtıcı derecede koyu kırmızıya boyanmış ağır yün battaniyelere bürünmüştü; geleneksel tozluklar, tunikler ve geyik derisinden mokasenler giyiyorlardı. Kadın çocuğunu vücuduna sıkıca bastırmış, kar yığınları arasında her tehlikeli adıma dikkat ederek gözlerini yerden ayırmıyordu. Ancak baba bana bakıp temkinli bir baş selamı verdi; sonra çocuğu kucağına alıp karısının ata binmesine yardım etti. Kadın yerleşince bebeği tekrar ona uzattı ve arkasına bakmadan onları açıklıktan dışarı çıkardı. Açıklığı örten beş santimlik taze karın üzerindeki tek izler onlara aitti.

Çam dalları arasındaki o kızıl parıltı kaybolana dek büyülenmiş bir hâlde bekledim ve sonra kulübeye yaklaştım. Toplamda benim çalışma odamdan daha büyük değildi ve küçük bir kaya çıkıntısının dibinde yamuk bir dikdörtgen gibi duruyordu. Bacadan dumanlar yükseliyordu ve içeriden gelen mırıltıları duyabiliyordum. Hem tanıdık hem de yabancı gelen melodik bir ses yükselip alçalıyordu.

Brutus'tan indim ve onu kulübenin yanında duran büyük bir kapalı yük arabasının kenarına bağladım. Yük arabasının arkasında ve yanında, oduncular tarafından yontulmuş ve birbirine bağlanmış kerestelerden yapılmış eğreti bir ahır vardı. Kaya yüzeyine yaslanmıştı ve sadece tek bir atın sığabileceği genişlikteydi. İçeride hayatımda gördüğüm en büyük at duruyordu. Bir seksenin üzerindeydi ve rengi o kadar kızıldı ki

gölgelerin arasında ateş gibi parlıyordu. Brutus ona doğru homurdandı, o da aynı şekilde karşılık verdi; ben ise başımı iki yana salladım.

"Siz erkekler için her zaman bir güç gösterisi meselesi," dedim ve diğer ata döndüm. "Peki sen kimsin?"

Bu dünyada bir şeye karşı zayıflığım varsa o da büyük ve güzel bir aygırdı.

Kulübenin içinden biri seslendi: "Onun adı Goliath. Ve sen, Martha Ballard, içeri gelmelisin. *C'est froid.*"

Hava *sahiden de* soğuktu ve bu karşılamaya minnettardım; ancak son saniyede yanımda bir hediye getirdiğimi hatırlayıp önce eyer çantamdan şişeyi almaya gittim. Yumuşak keten bir beze sarılmış ve kurdeleyle bağlanmış bir kuş üzümü şurubu ve brendi şişesiydi bu. Bugün Doktor'un hizmetlerine ihtiyacım yoktu –en azından alışılagelmiş anlamda– ama ödeme için bir şeyler getirmeyi unutmamıştım.

İçeri girip binici pelerinimden sıyrılırken, "Seni tekrar görmek güzel, Doktor," dedim. Pelerini bir askıya astım, saçımdaki karları temizledim ve peşimden bir sis gibi süzülen soğuğu dışarıda bırakmak için kapıyı kapadım. "Ben olduğumu nasıl anladın?"

Doktor gülümserken dolgun dudakları küçük düz dişlerinin etrafında kıvrıldı.

Cevap aklıma gelince, "Ah," dedim. "Sesimi tanıdın."

"Sen de benimkini tanırdın, *non?*"

"Kesinlikle."

Şöminenin her iki yanında birer sallanan sandalye, aralarında ise üzerinde yumuşak altın rengi bir ışık yayan fenerin durduğu düz, yuvarlak bir kütük vardı. Benden yaklaşık on yaş küçük olan Doktor'un çıkık elmacık kemikleri ve uzun, ince bir boynu vardı. Yeşil muslin bir elbise giyiyordu, saçları ise bununla uyumlu bir başörtüsünün altında yukarıda toplanmıştı. Kucağında bir havan, elinde ise bir tokmak vardı. Yanında,

kapağı sıkıca kapatılmış hasır bir sepet duruyordu. Şüphesiz hizmetleri karşılığında Wabanakilerden gelen bir hediyeydi.

Doktor sepete baktığımı görünce, "Dışarıda gördüğün kadının sütü kesilmiş. *Le bébé*'yi besleyecek hiçbir şeyi kalmamış," dedi.

Bunu içeri girip oturmam için bir davet olarak kabul ettim. Ben eteklerimi düzeltirken o devam etti.

"Olur böyle. Kimse nedenini bilmez. Ama *le bébé* henüz sütten kesilmedi. Bu yüzden benden yardım istemeye geldiler."

"Kabilesinde çocuk için süt verebilecek kimse yok muymuş?"

"Sütü artan kimse yok." Sanki bunu bilmem gerekiyormuş gibi baktı bana. "Kış mevsimindeyiz. Pek çok kişi aç."

"Ona ne dedin?"

Doktor, tokmakla çalışan elini esnetti. Parmakları uzun ve inceydi. Zarifti. Ancak o elindeki serçe parmağının bir zamanlar kırıldığını ve yanlış kaynadığını görebiliyordum. Diğerleri gibi tam doğrulmuyordu. "Anne sütünün yerini hiçbir şey tutmaz ama çocuğu başka yiyecekler yiyebileceği bahar vaktine kadar mısır unu ve suyla karıştırılmış haşlanmış cevizle beslemek onu idare edecektir."

Bunu bilmiyordum ve ona da söyledim.

Beni tepeden tırnağa süzdü ve "Sen hasta değilsin," dedi.

"Hayır."

"O zaman neden burada olduğunu anlat."

Şurup şişesini fenerin yanına bıraktım. "Ellen Parker bu hafta seni görmeye gelmek için atımı ödünç aldı."

"Sen de nedenini mi merak ediyorsun?"

"Hayır. Taşıyacak yeterince sırrım var. Onunkini de bu yığına eklemekle pek ilgilenmiyorum."

"Yine de sadece ziyarete gelmedin." Doktor bakışlarını tekrar havan ve tokmağa çevirdi. Yuvarlak topuzu avucunda kavradı ve havanın içinde saat yönünün tersine döndürerek ince, kuru yaprakları toz hâline getirdi. Ortam karabiber ve adaçayı koktu.

"Neden gelmeyeyim?"

"Kimse gelmez. Her zaman bir sebep vardır."

"Peki ya Hitty?"

Doktor bana keskin bir ifadeyle baktı, koyu renkli gözleri gece yarısı bir göl kadar durgun ve sabitti. "O bile sebepsiz gelmez," dedi. "Şu *cet homme*la düşüp kalktığından beri."

"Onların evli olduğunu sanıyordum."

"Sadece... *aah*... ne deniyordu ona?.." Parmaklarını birbirine kenetleyip havaya kaldırdı.

"Sözleşmeli evlilik?"

"Evet. Bir önemi olduğundan değil ya. Hiçbir kanun, senin türünle benim türüm arasındaki bir evliliği --ister sözleşmeli ister başka türlü– tanımaz." Doktor kırık serçe parmağının ucunu yaladı ve kâsedeki ince toza değdirdi. Gözlerini yumup bir an düşünerek tadına baktı, sonra tam istediği gibi olduğuna karar vererek bir kez başıyla onayladı ve kâseyi yanına bıraktı. "Ama tekrarlıyorum, sen buraya kızım hakkında konuşmaya gelmedin."

"Hayır."

"Anlat o zaman."

Doktor hakkında çözemediğim o kadar çok şey vardı ki... Nereden geliyordu ve Hallowell'da olmadığı zamanlarda nereye gidiyordu? Tıp zanaatını nasıl ve kimden öğrenmişti? İngilizce konuşmayı ne zaman öğrenmişti ve Wabanakilerle nasıl tanışmıştı? Vahşi doğada bir kadın olarak nasıl bu kadar özgürce ve tek başına seyahat edebiliyordu? Ama eğer Doktor'a herhangi bir soru sorup cevap alacağımdan emin olsaydım ismini sorardım. Adı neydi? Fakat bu yasak bir bilgiydi, beni derhâl kovmasına sebep olacak bir soruydu. Bu yüzden buraya öğrenmeye geldiğim şeyi sordum.

"Solucanotu ve karaardıç hakkında ne biliyorsun?"

Doktor tereddüt etmeden cevap verdi. "Bir çocuğun rahimde büyümesini durdurmak için kullanılırlar. Biri *les régles* getirir"

elini parmakları açık hâlde alt karnına koydu, sonra yumruk yaptı, "diğeri ise kramp. Ama sen bunu zaten biliyordun, *non?*"

"Geçenlerde bir kadınla, Rebecca Foster'la ilgilendim; ikisini birlikte almış. Anlayabildiğim kadarıyla epey büyük bir miktar. Ama çocuğu düşürmedi."

"Bebek istenmiyor muydu?"

"Ona zorla dayatıldı."

Doktor'un tam olarak yüzünü buruşturduğunu söyleyemem ama o koyu, kadife gözlerinden bir gölge geçti. Kısa bir anlığına. Sadece bir duygunun hayaletiydi bu, geldiği kadar çabuk kayboldu. "Yani *les herbes*i tekrar mı denemek istiyor?"

"Hayır. Ya da en azından öyle bir şey söylemedi. Zaten ben de tavsiye etmezdim. En başında da ona ben vermedim."

"*Bon.* Karaardıç kötüdür. Bir kadına yardım ettiği kadar sık öldürür de."

"Peki, kökünden sökülmeyi başaramadığına göre... çocuğa sonradan bir zarar verir mi? Bilmem gereken bu." Rebecca Foster'ın sadece istenmeyen bir bebekle değil, aynı zamanda sakat bir çocukla baş başa kalma düşüncesi birden fazla gece uykularımı kaçırmıştı.

"Annesinden daha fazla değil. O *bien*?"

"Asla iyi olamayacağından korkuyorum." Parmağımla göğsüme vurdum. "Burada." Sonra o parmağı şakağıma götürüp tekrar vurdum. "Ya da burada."

"*Le bébé* geldiğinde ona zarar vermesinden mi korkuyorsun? Ya da kendisine?"

"Ben on bin farklı şey için endişeleniyorum."

Doktor güldü, kulübeyi dolduran tok ve yoğun bir tınıydı bu. "O zaman bir şifacı olmak hakkında pek bir şey öğrenememişsin." Yüzümdeki incinmiş ifadeyi gördü ama özür fasılına girmedi. "Bu kadına yardım etmek için elinden gelen her şeyi yaptın mı?"

"Evet."

"Sadece çağrıldığında verdiğin bakımla ilgilen. Gerisi senin dertleneceğin bir şey değil. Ah," dedi Doktor, bir parmağını kaldırarak. "Biri geliyor."

"Kim?"

"Sıradaki hastam."

Kapıya dönüp dinledim. İlk başta rüzgârda gıcırdayan çam dallarından ve onların derinliklerinde yaşayan, birbirine seslenen çam ispinozlarından başka bir şey duymadım. Ama sonra, birkaç uzun saniye sonra, açıklığı geçen nalların düzenli vuruşlarını seçtim.

"Eğer sen değilsen, Madame Foster'a *les herbes*i kim verdi?"

Yanındaki hasır sepete bir göz attım. "Emin olamasam da Wabanakiler olduğuna inanıyorum. Uzun zamandır dostlar."

"Ah. Bu yüzden ölmemiş. Çocuğun neden kök salmaya devam ettiğine gelince? Bunu onlara sormalısın. Wabanakilerin *les herbes* konusunda hata yaptığını henüz görmedim."

Doktor sandalyesinde kaldı, elleri kucağında kavuşmuştu. Başını bir kez öne doğru salladı. Misafirliğim sona ermişti.

"Teşekkür ederim," dedim ayağa kalkarak.

Doktor gülümsedi. "Ne için?"

"Tanrı olmadığımı hatırlattığın için."

Yine kayaların üzerinden akan suyu andıran o gülüş. "Unutmuş muydun?"

"Hayır. Sadece iyileştirecek kadar yetenekli olamayacağım bazı yaralar olduğunu hatırladım."

Her zamanki gibi gizemli olan Doktor, ben kapıya giderken sadece bakmakla yetindi. Binici pelerinimi üzerime geçirip eldivenlerimi taktım. Biz arkadaş değildik. Geleneksel anlamda değil. Öyle olmasını isterdim ama aramızdaki duvarı hissedebiliyordum. Hayranlığıma geçit vermeyen bir engel... Belki bir gün onu kazanabilirdim.

Kapı çalındı.

Doktor bana baktı ama yeni gelene hitap etti. "*Entrez*," dedi.

Ensemde soğuk havayı, irkilmiş bir yabancının ani bakışını hissettim. Döndüğümde, kapıda May Dawin'in durduğunu gördüm.

"Özür dilerim, ben..."

"Endişelenme. Ben tam çıkıyordum," dedim ona. Sonra, kızın Doktor'u bana tercih ettiği için kendini garip hissetmesini istemediğimden ekledim, "Sam nasıl?"

Sam Dawin'in bu kıza sırılsıklam âşık olması hiç de şaşırtıcı değildi. İri kıyım erkeklerin genellikle minyon kadınlara zaafı olması dışında –ki bu benim öteden beri sinir olduğum bir şeydir– kız bir ceylan gibi sevimliydi; her şeyiyle yumuşak kahverengiydi –saçları, çilleri, gözleri– ve pürüzsüz bir teni vardı. Sesinin tınısı da nazik ve yatıştırıcıydı.

"O iyi, Bayan Ballard," dedi. "Onu iyileştirdiğiniz için teşekkür ederim. Onsuz ne yapardım..." sesi duygulanarak kalınlaştı, "...onun yokluğunda ne yapardım bilemiyorum."

Elimi May'in omzuna koydum ve hafifçe vurdum. "O da seni seviyor. Bundan hiç şüphen olmasın."

"Şüphe edemem. Denesem bile yapamam."

"İkinize de iyi günler," dedim ve kapıdan dışarı adımımı attım. Kapı arkamdan kapanırken May'in kendini tanıttığını duydum ve ardından o mutat cevap geldi.

"Bana Doktor diyebilirsin."

May Dawin içeride Doktor'la fısıldaşıyordu ama Sam vagonun yanında durmuş, iri elini Brutus'un uzun, yumuşak burnunun kemiği üzerinde bir aşağı bir yukarı gezdiriyordu. Beni gördüğüne hiç bu kadar az memnun olmuş görünmemişti.

BALLARD'IN DEĞİRMENİ

10 Ocak Pazar

Değirmendeki bir çalışma masasının kenarına yaslanmış, kocamın kahvaltı edişini izliyordum. Ephraim odun sobasının yanında, kucağında teneke bir tabakla oturuyor, büyük ama özenli lokmalarla çırpılmış yumurta ve kızarmış patates yiyordu. Pastırma çoktan bitmişti; önce onu yemişti.

"Teşekkür ederim," dedi. "Neredeyse kendi ayak bileğimi kemirmeye başlayacaktım."

"Orada pek et yok. Bir dahaki sefere kaba etlerini dene."

"Oraya ulaşamıyorum ki," dedi yan dönüp dişleriyle havayı ısırarak.

Güldüm. Nüktedan bir adamla evli olmak güzeldi. "Kuruyup gitmediğin ve elden ayaktan düşmediğin için memnunum," dedim ona. "Senin yaşındaki pek çok adam öyle oluyor."

"Onların pek azının senin gibi görünen bir karısı vardır. Benim teşvik edici nedenlerim var."

Masadan kayarak indim ve eski, aşınmış yer tahtalarını geçtim. Tabağı ellerinden alıp sobanın üzerine bıraktım, sonra kucağına oturup kollarımı boynuna doladım.

"Yalan söylemene gerek yok, sevgili kocacığım. İkimiz de biliyoruz ki ben güzel değilim. Hiçbir zaman da olmadım."

Bir an hiçbir şey söylemedi, sadece yüzümü ilk kez görüyormuş gibi beni inceledi. Sonra o ayırt edilemeyen erkek

mırıltılarından birini çıkardı. Yarı hırıltı, yarı iç çekiş... Bir parmağını burun kemiğimden aşağı, dudaklarımın üzerinden, bir elmacık kemiğimden yukarı ve çenemden aşağı gezdirdi. Gözlerimin önündeki birkaç tutam saçı geriye itti ve konuştu: "Gençken gözlerin koyuydu. Saçların gibi kestane rengiydi. Peki Ozan'ın kestane rengi gözler hakkında ne dediğini biliyor musun?"

"Eminim hiçbir şey dememiştir."

"*Mükemmel bir renk: Renk olarak kestane gibisi yoktur zaten.*"

"Bunu az önce uydurduğuna eminim."

"Aslında uydurmadım. *Size Nasıl Geliyorsa* oyunundan. Ama asıl demek istediğim bu değil. Gözlerin eskiden koyuydu ama artık renkleri açıldı. Meşe palamudu gibi altın sarısı."

Hafifçe güldüm. "Sanırım Ozan'ın meşe palamutları hakkında da söyleyecek bir şeyi vardır? Hatta şüphesiz *Hırçın Kız*'dandır."

"Meşe palamutları hakkında söyleyecek çok şeyi vardı; doğayı iyi tanıyan bir adamdı Shakespeare. Ama benim en sevdiğim dize yine *Size Nasıl Geliyorsa*'dandır; her ne kadar Celia gibi seni *bir ağacın dibinde, oraya düşmüş bir meşe palamudu gibi* bulmasam da. Seni ilk gördüğümde bir tarladaydık ve hatırladığım kadarıyla görünürde tek bir meşe bile yoktu. Demek istediğim şu; mizacın zerre değişmediğine göre, yaşlandıkça bir yanının yumuşaması gerekiyordu. O da gözlerine kaldı ve şimdi her zamankinden daha güzeller. Yani hayır Bayan Ballard, albenili olmayabilirsin ama ömrümde gördüğüm en *muazzam* kadın olmadığını söylersem çarpılırım."

"Taraflısın."

"*Gururluyum.*"

Değirmende sevişmeyeli birkaç yıl olmuştu ama bu tatlı sözlerden sonra, bu alışkanlığı diriltmek için iyi bir zaman olabileceğini düşündüm. Kalçamı hafifçe kaldırarak ona daha çok sokulmuştum ki kapıda bir ses duyduk.

Adamın biri gülecek gibi oldu ama son anda boğazını temizleyip, "*Öhöm*," diyerek kendini kurtardı.

Tıraş olmuş ve en iyi giysilerini kuşanmış olan Barnabas Lambard, on iki yaşındaki bir çocuğa yakışacak türden erken gelişmiş bir sırıtışla kapı pervazına yaslanmıştı. "Böldüğüm için kusura bakmayın," dedi.

Ephraim ayağa kalkabilmek için beni nazikçe kucağından indirirken, "Al bende de o kadar," diye mırıldandı.

"O Barnabas Lambard," diye hatırlattım ona.

Ephraim gözlerini kıstı. "Sen Vassalboro'dan gelen mahkeme görevlisisin."

"Evet."

Onu gördüğüme memnundum ve bunu göstermekten çekinmedim, bu yüzden ona bir gülümsemeyle selam verdim. Ephraim bu nadir onay eylemini fark ederek adamı merakla süzdü.

"Karım, Obadiah Wood'a Burgess'ın öldürüldüğünü söyleyenin sen olduğunu söylüyor."

Barnabas bana merakla kızgınlık arasında bir ifadeyle baktı. "Öyle. Gerçi karınız adamın ölü olduğu konusunda beni önceden uyarabilirdi. Şok oldum. Eminim istediği de buydu."

"Burada olma sebebin bu mu?" diye sordum.

"Aslında iki sebep var ve bu da onlardan biri." Odanın ortasına gelip elini Ephraim'e uzatarak kendini resmen tanıttı. "Barnabas Lambard. Sizinle resmen tanıştığıma memnun oldum, efendim."

Vay canına.

Onu tekrar süzdüm. Çenesinde taze bir tıraş kesiği vardı ve gömlek yakası ütülenmişti. Ephraim'le bakışmamız o kadar kısaydı ki Barnabas'ın yakalamaması gerekiyordu ama yakaladı; sonra kendi bakışlarını ikimiz arasında gezdirirken gözleri kısıldı.

Akıllı çocuk.

"Ölü bir adam seni neden tekrar Hallowell'a getirsin?" diye sordu Ephraim.

"Çünkü ölüm nedeni hakkında bir soruşturma açıldı. Yargıç Wood, ölüm şekli ve şartlarıyla ilgili soruları olduğunu söyleyip 29'unda burada, Hook'ta toplandıklarında konuyu ele almaları için Oturum'a talimat verdi." Tekrar bana döndü. "Diğer iki yargıç arasında Bay Foster'a yönelik suçlamaya karşı artan bir ilgi olduğunu bilmek isteyebileceğinizi düşündüm."

"Bir avukat tutmasının hayrına olacağı türden sorular mı?"

"Belki."

"Uyarı için teşekkürler."

"Madem ikiniz arayı düzelttiniz..." Ephraim'in sesi kupkuru geliyordu. Genç Barnabas'ı yenilenmiş bir ilgiyle inceledi. "Bu kadar erken gelmek için gecenin büyük bir kısmını yolda geçirmiş olmalısın?"

"Dün geldim. Handa kaldım." Bir sonraki kelimelerini dikkatle seçti ve bunları söylerken Ephraim'in gözlerinin içine bakmaktan çekinmedi. "Yolun tozu toprağıyla gelmek istemedim."

"Peki neden?"

Aralarında otuz santim kalacak şekilde duruyorlardı, gözleri birbirine kilitlenmişti. Ephraim boy olarak ondan üstündü ama bence çocuk cesaret konusunda ona hemen hemen denkti. Gözlerini kaçırmadan şapkasını çıkardı ve önünde tuttu. Kocaman sırıttı. En ufak bir mahcubiyet duymuyordu.

"Bu da beni ikinci sebebe getiriyor. Kızınıza bir merhaba demek istedim."

Ephraim bu niyeti tahmin etmişti elbette. Barnabas'ın ilk ziyaretinden ve Dolly'nin ona gösterdiği ilgiden bahsetmiştim ona. Ama hiçbir erkek, bir oğlan kapısını çaldığında buna gerçekten hazır olamaz ve Ephraim –ne kadar iyi bir baba olsa da– cevap verirken sesindeki hırıltıyı engelleyemedi.

"Merhaba mı? Sadece o kadar mı?"

"İlk karşılaşma için iyi bir başlangıç noktası olduğunu duymuştum."

Ephraim'in gözlerinde bir parça zafer ifadesi belirdi. "*İlk* karşılaşma mı? Peki, kendisiyle hiç konuşmamana rağmen adını dahi biliyor musun?"

"Dolly. Dorothy'nin kısaltmasıymış, öyle dediler. Bir aile ismi olsa gerek?" Soru sorar gibi bana baktı.

"Annemin adı," dedim ona.

"O, henüz kur yapılamayacak kadar genç," dedi Ephraim.

Aslında Dolly önümüzdeki ay on sekizine basacaktı. Ephraim'in bana ilk kez kur yapmaya geldiği günkü yaşımdan sadece iki ay küçüktü. Elbette bunu düşündüğümü biliyordu, bu yüzden inatla gözlerimin içine bakmayı reddetti. Barnabas yine o muzip gülümsemesini takındı; kibirsiz bir özgüven parıltısı vardı üzerinde. Eğer dikkatli olmazsam bu çocuğu sevmeye başlayacaktım. Kocamla başa çıkabilen adam az bulunurdu.

"Pekâlâ, ben de gencim, ki bu iyi bir şey. Ama kur yapma lafını ağzıma bile almadım. Sadece merhaba demek istediğimi söyledim."

"Yine de hâlâ nedenini açıklamadın."

Omuz silkti. "Bakışları hoşuma gidiyor. Yani, *bana* bakışı... İki kez göz göze geldik ve ne kızardı ne de kıkırdadı. Kızınızda aptalca hiçbir şey yok gibi görünüyor. Gördüğüm kadarıyla bana Bayan Ballard'ı hatırlatıyor. İkisi de akıllı. Tıpkı kendi annem gibi."

İyi bir konuşmaydı ama Ephraim hemen pes etmeyecekti. Barnabas'ın orada bir an –çocuğun bulanık gözlerine bir nebze kararsızlık çökmesine yetecek kadar– beklemesine izin verdi, sonra nihayet elini uzattı. "Ephraim Ballard."

"Madem bunu aradan çıkardık," dedim ellerimi önlüğüme silerek. "Biraz kahvaltı ister misin? Sanırım Dolly sofrayı topluyordur."

"Çok isterim."

Ephraim ve Barnabas patikadan eve doğru gidene kadar bekledim, sonra değirmenin kapısını çektim. Dışarıda, bölme-

sinde duran Percy gidişimizden duyduğu hoşnutsuzluğu gaklayarak belli etti ama ona kulak asmadım. Kahvaltısını çoktan yapmıştı, birazdan Ephraim onu uçurmak için dışarı çıkaracaktı.

Erkekleri patika boyunca takip ettim; kar yığınları arasında ilerleyişlerini, yürüyüş tarzlarını izledim. Ephraim bir boğa gibi –kendinden emin ve güçlü– Barnabas ise bir erkek geyik gibi – genç ve tetikte– yürüyordu. Bir adam hakkında yürüyüşünden öğrenebileceğiniz çok şey olduğunu düşünüyordum. Önümdeki patikada ise ürkeklikten eser yoktu, bu yüzden onlara yetiştim ve kendimi birazdan yaşanacaklara hazırlamaya çalıştım.

Dolly kapıda bekliyordu. Tıpkı Barnabas Lambard'ın bahçe kapısından girdiği o son seferdeki gibi kapı çerçevesine yaslanmıştı. Bir eli belindeydi ve yüzü meraktan kızarmıştı. Onun atla geldiğini görmüş olmalıydı, muhtemelen eve dönmemizi umuyordu.

Ephraim'in kaburgalarını dürttüm ve fısıldadım, "Belki şimdi babamı biraz daha iyi anlıyorsundur?"

Ters bir homurtuyla cevap verdi.

Dolly'nin yanakları parlıyordu ve taranmış saçlarının gevşek kahverengi bukleleri, bir nehir gibi sırtından aşağı dökülüyordu ama en güzel yanı gözleriydi. Tıpkı babasınınkiler gibi. O ağır kirpiklerinin altındaki mavilikte mevsim sanki yaz ortasıydı. Dolly, Barnabas'a gülümsediğinde Ephraim'in dişlerini gıcırdattığını duydum. Elinden tutup onu yarım adım geri çektim.

"Unutma, *sevgilim*," diyerek güldüm, "seçimi yapan kadındır. Sen kendin söyledin."

"Bunu sana söylediğim güne lanet olsun."

Dolly, Barnabas'ı içeri buyur etti; biz de peşlerinden girdik. İkimiz de en küçük kızımızın Cupid'in okuyla bu kadar kolay devrildiğini görmeye pek hazır değildik.

DR. COLEMAN'IN DÜKKÂNI

12 Ocak Salı

"İçeri gelmiyor musun?" diye sordum.

Ephraim başını iki yana salladı. "Bugün değil. Nehrin karşı tarafına geçip bir kereste siparişiyle ilgili bilgi almam gerek."

Kennebec Nehri'ni geçmenin sadece iki yolu vardı: Sıcak aylarda feribotla ya da nehir donduğunda yürüyerek. Bazı noktalarda nehir neredeyse sekiz yüz metre genişliğindeydi ve kimsenin dibine değemeyeceği kadar derindi. Gerçi akıntının da bunda bir payı vardı muhtemelen. Kennebec öyle içine girip yüzebileceğiniz türden bir nehir değildi. Batı tarafındaki her yer Hallowell, doğu tarafındaki her yer ise Fort Western sayılırdı; oysa gerçekte ikisi, üç kilometre boyunca uzanan ve ortadan ikiye bölünmüş tek bir köydü. Ama her iki tarafın da kendi evleri, dükkânları ve topluluğu vardı. Tehlikeli olsa da genelde nehri yürüyerek geçmeyi tercih ediyordum. Feribot çok uzun sürüyordu.

"Dikkatli ol," dedim ona.

"Merak etme, buz yeterince kalın. Hem sadece bir saatliğine gidiyorum. İşin bitince birer kadeh bir şey içmek için handa buluşalım."

Ephraim alnımdan öptü, sonra ahşap kaldırımdan inip kıyıdan aşağı, donmuş nehrin karşı kıyısına uzanan o fazla çiğnenmiş yola doğru ilerledi. Her zamanki gibi emin adımlarla karşıya geçişini izledim, sonra dükkâna döndüm.

Coleman bugünlerde iyi iş yapıyordu, bu yüzden tezgâha yaklaşmadan önce bir grup oduncunun alet edevat alışverişini bitirmesini bekledim.

"Bugün neye ihtiyacın olabilir, Bayan Ballard?" diye sordu.

"Hiçbir şeye. Tabii okuyacak yeni bir şeyler bulmadıysan?"

Sepetimi tezgâha koydum ve pelerinimi geriye çektim. *Emmeline* kopyam, düzgünce istiflenmiş iki düzine mumun üzerinde duruyordu. Mumların altları düz kesilmiş ve fitilleri budanmıştı.

"Görüyorum ki yeni bir parti getirmişsin." Coleman sağ elini uzatıp sepetten bir mum aldı. Donmuş balmumunu kokladı, sonra başparmağının tırnağıyla bir lavanta parçasını kurcaladı. "Bunlar pek bir süslüymüş."

"Bir şeyin kullanışlı olması, güzel olamayacağı anlamına gelmez."

Hook'taki çoğu aile kendi mumunu kendi yapardı ama her zaman başı sıkışan bir yolcu, ev hanımı veya dükkân sahibi olurdu ve Coleman'ın dükkânı ilk duraklarıydı. O ihtiyacı karşılamayı seviyordu, ben de takas şansını. Ayda en az iki kez, Boston'dan yeni bir kahve, şeker ve çikolata sevkiyatı gelmiş olması umuduyla buraya uğrardım. Gerçi nehir kapandığından beri bu ürünlerin gelmiş olma ihtimali düşüktü. Ancak en önemlisi, okuyacak yeni bir şeyler bulmayı umuyordum. *Emmeline*'i bitirdiğim için yeni bir hikâyeye can atıyordum.

Az sonra dikkatini mumlardan kitaba çevirdi.

"İyi mi bari?" diye sordu, başlığı görebilmek için gözünü kısarak.

Göz kırparak, "Birçoğundan iyi. Üstelik yazarı İngiliz, bunu onaylarsın," dedim. "Yüksek sosyetenin kıyısında yaşayan, kendisine biçilen geleneksel rolleri reddeden, kendi yolunu ve kendi seçtiği aşkı bularak sonunda hem zengin hem de mutlu olan bir kadın hakkında."

"Yani bir hayal ürünü?"

"Kesinlikle değil. Bir *ihtimal*. Yine de söylemeliyim ki, biraz... nasıl desem... *gotik* bir havası vardı. Vahşi, ücra yerler ve gizemli olaylarla dolu. Senin de hoşuna gideceğini düşünüyorum."

"O zaman kitapla kitabı takas ederiz, Bayan Ballard," dedi ve tezgâhın altından oldukça yıpranmış, kapağının yarısı yırtık bir roman çıkardı. "Gerçi dürüst olmak gerekirse şu lanet gözüm beni yarı yolda bırakıyor, yakında iyice okuyamaz olacağım. Defterleri tutması için bir çırak bulmam gerekecek."

Kitabı alıp başlık sayfasına baktım. "Ann Radcliffe'den *Athlin ve Dunbayne Kaleleri*," dedim. "Okudun mu?"

"Az önce hangi kelimeyi kullandıydın? *Gotik* mi? Eğer aradığın buysa, tatmin olacaksın. Tam bir Orta Çağ İskoç feodal davası."

"O zaman ruh hâlime mükemmel uyacaktır." Kitabı koltuğumun altına sıkıştırdım ve mumları boşaltmaya başladım. "Hazır gelmişken başka bir şey var mı?"

"Biraz kahve ve şeker isterdim ama mısır unu ve pekmeze de razıyım."

"İlkinden hiç kalmadı korkarım. Nehir açılana kadar da gelmez. Ama sana bir torba mısır unu ve bir ölçek pekmez verebilirim. Hesabındakiler bunu karşılamaya fazlasıyla yeter."

"Nasıl?.."

"Bay Sewell geldi. Hesabına para yatırdı, ayrıca senin için yarım kilo çikolata ve iki yüz elli gram çay aldı. Sarıp senin için kenara ayırdıydım."

Bazen hastanın evinden ayrılmadan önce ödememi nakit olarak alırdım. Bazen yiyecekle, canlı hayvanla ya da yılın ilerleyen zamanlarında takasla... Ama en az o kadar sık rastlanan bir durum da minnettar bir kocanın Coleman'daki hesabıma para yatırması veya uğradığımda almam için sürpriz bir şeyler alıp bırakmasıydı.

"Ah," dedim, "kibarlık etmiş."

"Ona bakılırsa, durum tam tersiymiş. Karısının o afyon ruhu yüzünden neredeyse öleceğini ve senin onu kurtardığını söyledi."

Buna ne diyeceğimi bilemediğim için hiçbir şey söylemedim.

"Bunca sıkıntıdan sonra kasabanın yarısının sana cephe aldığını düşündüğünü biliyorum, Martha. Ama senin hakkında tek bir kötü söz etmeyecek olanlar da bir o kadar çok. Bay Sewell da onlardan biri. Ben de öyleyim."

*

Vardığımda Cyrus Pollard Hanı'ndaydı ve beni masasına çağırdı.

"Burada ne yapıyorsun?" diye sordum.

Tezgâhın üzerinden bir defteri kaydırdı. Bir kereste siparişinin teslim edilip ödemesinin alındığını gösteren satıra vurdu.

"Chandler Robbins mi?" İsmi okudum. "Anlaşılan inşa edilen başka bir gemisi var?"

Cyrus başıyla onayladı. Yetmiş adet beyaz meşe tahtası ve direk için iki çam kütüğü içeren sipariş detaylarını gösterdi.

"Karısı yakında ilk çocuklarını bekliyor," dedim ona; sanki bir önemi varmış, sanki Cyrus bunu umursuyormuş gibi.

Gerçi belki de haksızlık ediyordum. Cyrus, aile kurmaya Jonathan'dan çok daha hevesliydi. Onun durumunun asıl trajedisi de buydu zaten. İyi, güçlü, nazik ve zeki bir adamdı. Ama bu dünyanın basit gerçeği şuydu ki, kadınlar ona aptalmış gibi bakıyordu. Sırf konuşamıyor diye. Bunun bir hastalık olduğundan korkuyorlardı. Bulaşıcı olduğundan. Çocuklarına geçebilecek bir illet olduğundan. Bu yüzden bu kasabanın kızları onu daima görmezden geliyordu. O da buna mukabil, kalbinin etrafına bir duvar örmüştü.

Cyrus'un bir gelecek kurma ihtimalinin azlığından yakındığım bir gün Ephraim bana, "Her kadın karanlıkta bir adamın kulağına yumuşak sözler fısıldamasını ister," demişti. Bu

sözde hiçbir art niyet yoktu, sadece kalp kırıklığı vardı. Ve doğru olduğu için bunu hiç unutmadım.

"Chandler Robbins'in Joshua Burgess'ı buzdan çıkaran adamlardan biri olduğunu biliyor muydun?" diye sordum.

Cyrus beni duyduysa bile soruyu yanıtlamaya tenezzül etmedi. Gözleri arkamdaki birine kilitlenmişti ve oda boyunca onun hareketini takip ediyordu. Arkamda bir çift ayak sesi durunca biraz daha dikleşti, gözleri merakla parladı. Döndüğümde Sarah White, elinde bir bozuk para kesesi ve yüzünde bir gülümsemeyle orada duruyordu.

"Merhaba Martha," dedi. "Cyrus."

Oğlum ona kocaman, memnun bir tebessümle karşılık verdi. Bana kalırsa yanakları da biraz pembeleşmişti.

"Oturabilir miyim?" diye sordu Sarah, bankı işaret ederek.

"Elbette." Yer açmak için kenara kaydım.

Oturdu, eteğini düzeltti, sonra küçük bir bez kese uzattı. "Buyur."

"Bu nedir?"

"Hizmetlerinin karşılığı olarak altı şilin. Mahkeme cezası için de on iki şilin daha. Tam olarak borcum neyse o. Babam bir kuruşunu bile ödemeyeceğini söyledi. Benim sorumluluğummuş. Ben de kasabada ihtiyacı olanlar için ufak tefek işler yapıyorum. Her bir kuruşunu kendim kazandım."

Bekâr annelerin para cezasına çarptırılması, kadınları aşağılamak ve dolayısıyla onları bedensel faaliyetlerden caydırmak için kurulmuş zalimce bir sistemdi. Ancak kadınların çocukları kendi başlarına yapmadıkları ve erkeklerin katılımı için para cezası öngören bir yasa olmadığı düşünülürse, bu aynı zamanda ikiyüzlülüğün daniskasıydı. Minimum ve maksimum cezalar yasayla belirlenmişti ama aradaki miktarlar davaya bakan yargıcın keyfine kalmıştı. Bir ucu yalnızca ufak bir rahatsızlık uyandırırken diğer uca yakın bir karar yıkıcı olabiliyordu. Zinanın Cezalandırılması ve Gayrimeşru Çocukların Bakımı

Hakkında Kanun gibi iğrenç bir başlığı olan yasa, zina yapan her kadının ilk suçunda en az altı şilin, en fazla üç pound para cezasına çarptırılacağını belirtiyordu. Bundan sonraki her suç on iki şilin ile altı pound arasında değişiyordu. Eğer bir kadın cezayı ödeyemezse, en az kırk sekiz saatliğine hapishane avlusuna atılıyordu ancak mahkeme bunu otuz güne kadar uzatabiliyordu. Bu vilayette davalara Joseph North bakıyordu ve normalde merhametiyle tanınmazdı. Ama Sarah için en düşük cezayı vermişti. Şüphesiz o gün Sarah'nın üzerinde tek bir şilin bile olmadığı için cezayı bizzat ödemeyi teklif etmem neden olmuştu buna. Parayı kazanması altı ayını almıştı.

"Sarah..."

"Israr ediyorum. Bu benim borcum ve ödemek istiyorum." Keseyi elime bıraktı ve parmaklarımı üzerine kapadı.

Gözlerinde öyle bir ifade, öyle bir parıltı vardı ki itiraz edemedim. Sarah bunu başardığı için kendisiyle gurur duyuyordu, onu bundan mahrum etmeyecektim. Cyrus da bunu hissetmişti, masanın üzerinde kollarının üzerine eğilmiş duruyordu. Ona bir şeyler söylemek istediğini, eğer yeteneği olsaydı kelimelerin dudaklarından dökülüvereceğini biliyordum. Bunun yerine bir parmağını havaya kaldırdı, sonra defterini açıp arkadan bir sayfa kopardı. Çantasından mürekkep ve kalemini kaptı. O kısa bir not karalayıp masanın üzerinden kaydırırken Saralı da ben de izledik.

Sen iyi bir kadınsın, Sarah White.

Sarah kâğıdı aldı ve ona hayal kırıklığını belli eden bir tebessümle baktı. "Özür dilerim, Cyrus. Okumam yok."

Cyrus bakışlarını Sarah'dan ayırdı. Masaya baktı. Teslimiyetle başını bir kez salladı. Utanmıştı.

"İyi bir kadın olduğunu söylüyor."

Bu Sarah'yı güldürdü. "Hook'ta bunu söyleyen tek kişi o olabilir."

"Tek kişi değil," dedim. "Hem de hiç değil." İşte o an fikir aklıma geldi. "Cumartesi günü ne yapıyorsun?"

"Bildiğim kadarıyla hiçbir şey."

"Şenliğe gelmelisin. Bu sefer değirmende yapılacak. Seni aramızda görmeyi çok isteriz."

Onay almak için Cyrus'a baktım, o da hevesle başını salladı.

"Bilmem ki..."

"Sadece bir akşam."

"Peki bebek ne olacak?"

"Onu da getir. Sen dans ederken onu sallamaya gönüllü kucaklar eksik olmaz." Tereddüt ettiğini, bir çıkış yolu bulma umuduyla kapıya baktığını görebiliyordum. "Bir düşün olur mu? Lütfen?"

Sarah gönülsüzce başını sallayarak onayladı. "Düşüneceğim."

"Söz mü?"

Yine gülümsedi ama bu sefer hüzünlüydü. "Senin için, Martha, evet."

Veda edip gitti ama o giderken benim gözüm Cyrus'taydı. Kız uzaklaşırken Cyrus'un bakışları onu takip etti ve kapıdan çıkana kadar benimle göz göze gelmedi.

Ah. Bunu nasıl kaçırmışım?

"Ne zamandır?" diye sordum.

Ellerini, *Ne?* diye sorar gibi havaya kaldırdı.

"Ne zamandır âşıksın ona?"

Cyrus çenesini sıktı. Ürperdi. Sonra notu kaptı, avucunda buruşturup o koca, çıtırtılı şömineye doğru yürüdü. Mesajını alevlerin içine fırlattı ve bana bir kez bile bakmadan Pollard'ın hanından çıktı.

Büzülmüş dudaklarımın arasından uzun bir nefes verdim. "O kadar zamandır demek."

*

Hanın dışındaki hava açıktı ama nehirden gelen esinti can yakacak kadar soğuktu. Brutus'u bağlama direğinden çözdüm ve az ötedeki bir yalaktan su içen Sterling'in yanına götürdüm. Buz kırılmıştı ama suyun üzerinde keskin küçük parçalar yüzüyordu.

Deri eyer kayışının altındaki o koca göğsünü kaşıyarak hayvana, "Dudaklarını donduracaksın," dedim.

"Seni ısırmaması mucize." Ephraim, sesini duyunca sıçrayacağımı bildiğinden elini beni sakinleştirmek ister gibi omzuma koydu.

"Bunu nasıl *yapıyorsun?*" Bunca yıllık evliliğimiz boyunca bu adamın arkamdan süzüldüğünü daha bir kez bile duyamamıştım.

Omuz silkti, Brutus'un dizginlerini elimden alıp eyeri ve koşum takımını sanki her an kopacaklarmış gibi incelemeye başladı. At konusundaki yeteneğime güvenmediğinden değil, daha ziyade o uygun bulmadıkça ata binmeme izin vermek istememesindendi. Özellikle de Brutus gibi dikbaşlı bir hayvana.

"Geciktin. Bir saat demiştin, iki saat oldu."

"Kalede üç kereste siparişi daha aldım. Sonra James Wall'la biraz lafladık."

Tek kaşımı kaldırdım.

"Bir içki imalathanesi kurduğunu biliyor muydun?"

"Duymuştum."

"Farwell Deresi boyunca bir arazi kiralamış. Değirmen ticareti için yeterince büyük değil. Ama buz gibi ve kaynak suyuyla besleniyor; yani viski yapmaya niyetli bir adamsan tam yeridir. Kirayı da bizden kazandığıyla ödüyor."

"Bizden?"

"Jonathan, Cyrus ve benim, tahtaları nehrin aşağısına indirmemize yardım etmesi için ona ödediğimiz para."

"Ah. Bu pek çok şeyi açıklıyor."

Sorgulayan bakışlar atma sırası Ephraim'deydi.

"Son teslimatlarını yapamadılar, değil mi? Nehirde çakılıp kaldılar. Borcun vadesi geldiğinde de James'in ödeyecek hiçbir şeyi kalmamıştı."

"Tam olarak öyle değil," dedi Ephraim ve yüzümü inceledi. "Sadece on doları eksikmiş. Ama bunun sebebi North'un ödemenin tamamını istemesiymiş. Kredinin tamamını."

"James bu konuda ne yapacak?"

"Aradaki farkı kapatmayı teklif ettim. Bir yanım kendimi sorumlu hissediyor. Ama reddetti. Bir daha borca girmeyeceğini söylüyor. Borcu ödemek için atını satmayı planlıyormuş."

"Pacer'ı mı?"

"Evet. North'a olan borcunu kapatabileceğini, sonra da onun yerine bir beygir alabileceğini söylüyor."

James'in o özel cinse olan tutkusunu hiçbir zaman anlamamıştım ama atı kaybedecek olması beni üzdü. Bunların hepsi yanlış adamdan borç aldığı için yaşanıyordu.

"Her neyse," diyerek omuz silkti Ephraim. "O yüzden bu kadar oyalandım işte."

"Eh, sen de ilginç bir şeyi kaçırdın bu arada."

"Neymiş o?"

Cebimden bozuk para kesesini çıkarıp ona uzattım.

"Bu ne?"

"Sarah White'ın doğumu için aldığım ücret. Bir de mahkeme cezası. On sekiz şilin, tamamı ödendi. Bana bizzat kendisi getirdi."

"Bu parayı toplaması herhâlde..."

"Aylarını aldı. Bu adil değil, Ephraim. Daha iyi bir yolu olmalı."

"Başka?"

"Başka ne?"

Güldü. "Bunun ardından *başka bir şey* geleceğini anlayacak kadar iyi tanıyorum seni."

Ephraim ellerini belimin iki yanına koydu ve eyere çıkmama yardım etti. Sonra bir bacağını Sterling'in sırtından aşırıp kendi yerine yerleşti. Gökyüzü kararmaya başlarken eve doğru döndük.

"Bir fikrim var," dedim, zihnimdekileri mantıklı bir sıraya koymaya çalışarak. "Hatta iki."

"Dinliyorum."

"Sarah'nın bir kez daha mahkeme önüne çıkmaya gücü yetmez. Evlilik dışı bir çocuğu daha olursa hapis cezası alır."

"Huylu huyundan vazgeçmez mi diyorsun?"

"Çocuğunun babasının, onun bedeninden seve seve faydalandığını ama şehvetinin sonuçları kızı mahkeme önüne çıkarmadan çok önce kasabadan ayrıldığını *söylüyorum*. Bunun neresi adil?"

"Sarah onu yatağına kendi rızasıyla kabul etmişti. Ya da en azından aksini hiç iddia etmedi. Bu konuda pek masum sayılmaz."

"Masum mu? Hayır. Ama yasal bir başvurusu da yok. Adam gitti ve çocuğu için nafaka alamıyor."

"Ailesi onu kapı dışarı etmedi."

"Ama ona destek de olmuyorlar. Geçimini sağlayabileceği kalıcı bir yol bulmalı. Şurada burada bir şilin kazandıran getir götür işleriyle olmaz."

"Peki onun için ne yapmaya niyetlisin?"

"Tam olarak senin benim için yaptığın şeyi."

Ne demek istediğimi anlaması bir an sürdü. "Ona okuma mı öğreteceksin?"

"Eğer bu dünyada gerçek bir şansı olacaksa, başlaması gereken yer burası."

Dört yüz metre sonra, Mill Deresi'nin nehirle birleştiği noktada o geniş Kennebec'ten uzağa saptık. Daha ileride Water Caddesi daralıyor ve Vassalboro'dan geçip Kennebec'in kıyılarını takip eden, en nihayetinde de iki yüz kırk metre kuzeyde, nehrin kaynağı olan Moosehead Gölü'nde Kennebec'le birlikte kaybolan allanıp pullanmış bir sığır patikasından farksız hâle geliyordu.

"Peki ya şu ikinci fikrin?"

"Eğer iş bulamazsa, belki bir koca bulmasına yardım edebilirim."

"Sanırım aklında biri var?"

"Var."

"O kişinin Jonathan olması gerektiğini mi düşünüyorsun?"

Ağzım açık kaldı, afalladım, tartışmaya hazırlanıyordum ki Ephraim demek istediğimi yanlış anlayıp sözümü kesti.

"Onun evlilik işlerine hiç ilgi göstermemesinin seni rahatsız ettiğini biliyorum."

"Yirmi altı yaşında. *Birine* kur yapıyor olması gerekirdi."

"Onun için standardın bu mu? Sadece biri mi? Senin tercihin de Sarah mı olurdu yani?"

"Sarah her erkek için büyük bir kısmet olurdu, Jonathan olsun ya da olmasın. Ama hayır, aklımdaki çift o ikisi değildi."

"Kim o zaman?"

"Cyrus."

Bu onu gerçekten şaşırttı. "Peki böyle düşünmene sebep olan ne?"

"Az önce Cyrus'un kıza nasıl baktığını görseydin sen de aynı şeyi düşünürdün. Sanırım o kıza karşı bir süredir bir şeyler hissediyor."

Ona nottan bahsettim. Onu nasıl ateşe atıp hışımla gittiğinden.

Ephraim bir süre sessizce atını sürmeye devam etti. "Müdahale etmenden hoşlanmayacaktır, Martha."

"Müdahale etmeyeceğim."

Burun kıvırdı.

"Sadece bir *fırsat* yaratacağım."

"Kimin için? Kendin için mi?"

"Cyrus için."

"O konuşamıyor, Sarah da okuyamıyor."

Kocama gülümsedim. "Henüz."

DAWIN İSKELESİ

18 Ocak Pazartesi

Sam Dawin beni gördüğüne pek memnun olmamıştı. Bunu, ağzının gerginliğinden ve çitlerin üzerinden bir balya saman fırlatırken omuzlarını düşürüşünden anlayabiliyordum. Uzun, kancalı boynuzları olan devasa, kırmızı-beyaz bir boğa, samanı parçalamaya başladı; sonra ağzı samana gömüldü ve oburca karnını doyurmaya koyuldu. Saniyeler içinde saman her yere saçıldı ve Sam karların içinden hışımla bana doğru yürüdü.

"Buraya ne sormaya geldiğini biliyorum," dedi, "ve bu seni hiç ilgilendirmez."

Sam, onu tanıdığım bunca yıl boyunca bana hiç kaba davranmamıştı. Hâliyle her şeyden çok, bu kaba tavrı beni sessizliğe gömdü. Hatasını fark etti ve durma nezaketini gösterdi.

"Sana bir şey sormaya gelmedim."

"Gelmedin mi?"

"Hayır. Evliliğinizi tebrik etmeye ve bir düğün hediyesi getirmeye geldim. Bir ay geciktim, bunun için özür dilerim."

Mahcup oldu, yanaklarına kan hücum etti. "Özür dilerim. Ben sandım ki..."

"Ne sandın?"

"May'in neden Doktor'u görmeye gittiğini sormaya geldiğini sandım."

"Nasıl ki *benim* neden orada olduğum seni ilgilendirmiyorsa May'in neden orada olduğu da beni ilgilendirmez."

"Gerçekten üzgünüm. Ben... Büyük kabalık ettim." Sam yere baktı. "Bize karşı hep nazik davrandın sen, herhangi bir varsayımda bulunmaya hakkım yoktu."

"Karın konusunda korumacı olmakta haklısın. Ortada bir suçlama olsun ya da olmasın."

Sam yüzüme hızlıca bir baktı, sonra gözlerini tekrar ayaklarına sabitledi. "Söylentileri duydum zaten. Biliyorsun, çok hızlı yayılıyorlar."

"Söylentiler öyledir. Üstelik siz de eve çok hızlı yerleştiniz." Sam'in gerildiğini, dudaklarında tekrar o savunmacı ifadenin belirdiğini görebiliyordum. "May için bir yorgan getirdim. Her kış fazladan bir tane yaparım." Bu bir riskti ama bir adım öne çıkıp elimi koluna koydum. "Hiçbir kadın düzgün bir yorganı olmadan ev kurmamalı."

Aceleye getirilmiş evliliklerin ya da onlara eşlik eden varsayımların Hallowell'da yeni bir şey olmadığını eklemedim. Eyer çantamda büyük, sarılı bir paket bağlıydı. Bağlarını çözüp Sam'e uzattım. Paketi sanki bir çocuğu kucağına alıyormuşçasına dikkatle kollarına aldı.

"Evliliğin sadece seni alakadar eder, Sam. Kimsenin aksini söylemesine izin verme."

"Teşekkür ederim. May'in annesi ona yorgan yapmazdı. Çok öfkeli. Muhtemelen beni asla affetmeyecek."

"Tabii ki affedecek."

"Sen onun annesini tanımıyorsun."

"Aslına bakarsan tanıyorum. Ama ne olursa olsun, biz de vaktinden önce evlendiğimizde annem hem beni hem de Ephraim'i affetmişti."

Başını kaldırıp bana baktı. "Siz beklemediniz mi?"

"Hayır," dedim. "Ephraim o akşam beni eve götürdü."

Karşımda başka bir genç olsa bu kelimeler karşısında kızarabilirdi. Kekeler ya da ayaklarını huzursuzca oynatırdı. Ama Sam Dawin ağırbaşlı, sağlam ve pratik biriydi. Kendi karısıyla yatağa girme arzusu yüzünden utanç duyduğuna dair hiçbir belirti göstermedi.

"Bizi anlamana sevindim," dedi. "Pek kimse anlamıyor."

"Neleri anladığımı bilsen hayret ederdin, Sam."

Gözlerine bakınca bir karar vermeye çalıştığını görebiliyordum. Sorular ve cevaplar birbirini kovalıyordu. Sonunda, "İçeri gelmek ister misin?" diye sordu. "Eminim May de seni görmek isteyecektir."

"Çok isterim," dedim ona ve tekrar eyer çantama yöneldim. Brutus direğe bağlıydı, bir yalaktan su içiyor ve yanındaki saman balyasından otlanıyordu. Çantamdan bir şişe çıkardım. "Bir hediyem daha var. Ama bu sadece May için."

Ev küçük ama düzenliydi. Sam'in ailesi büyüdükçe ekleme yapabileceği şekilde tasarlanmıştı. Water Caddesi'nden bir elli metre kadar gerideydi ancak kendi iskelelerini ve ötesindeki nehri gören bir manzarası vardı. Sam Dawin, nehir kıyısındaki son parsellerden birini kiralayacak kadar şanslıydı ve bu sayede hem değirmen trafiğinden hem de seksen dönümlük tarım arazisinden faydalanabiliyordu. Eğer burayı iyi yönetirse, yeni kurduğu ailesi için sağlam bir geçim kaynağı sağlayabilirdi.

Girişteki oda sıcak, temizdi. Yeni ahşap ve taze pişmiş ekmek kokuyordu. May şöminenin yanındaki sallanan sandalyede oturuyordu, kucağında bir yığın örgü, solundaki küçük masada ise bir fincan çay vardı.

Beni görünce ilk başta irkilir gibi oldu ama sonra gülümsedi ve o güzel dudaklarının kenarlarında iki mükemmel, yuvarlak gamze belirdi. "Bayan Ballard," dedi, "lütfen içeri buyurun."

Sam paketi havaya kaldırdı. "Martha bize bir düğün hediyesi getirmiş."

"Ne kadar naziksin. Bizim ilk hediyemiz bu," dedi May ayağa kalkmaya çalışarak. Ama henüz tam doğrulamadan başı dönünce küt diye tekrar sandalyesine çöktü.

İşte o an ayaklarının dibindeki kovayı fark ettim ve saniyeler içinde May kovayı kapıp üzerine eğilerek öğürmeye başladı.

"Çok özür dilerim." Öğürdü. Tekrar öğürdü. "Affedersin. Ben..." Kelimeleri gurultulu, ıslak bir ses içinde kaybolup gitti.

Hemen yanına koştum. Diz çöktüm ve May'in saçlarını terli alnından çektim. Avucumu alnına koydum, ateşi olmadığını anlayınca da getirdiğim şişeyi küçük masaya bıraktım ve içgüdülerimle hareket ederek emirler vermeye başladım.

"Sam, bana hemen soğuk, ıslak bir bez getir."

Otuz saniye geçmeden geri geldi, ben de kumaşı May'in alnına bastırdım. "Arkana yaslan. Başını sandalyeye daya. Burnundan nefes al."

Soğuk bezle alnına ve yanaklarına hafifçe vururken kızcağız hiç sorgulamadan itaat etti. "Hasta mısın?" diye sordum.

"Bir bakıma."

Sam'e attığım tek bir bakış şüphelerimi doğruladı. Gözlerini yavaşça kapadı. İç geçirdi. Başını onaylarcasına salladı. May hamileydi.

Bu beni öfkelendirdi. Çocuğun evlilik dışı bir beraberliğin sonucu olması değildi mesele, Hallowell'da bu durum sanıldığından daha sık görülürdü. Beni öfkelendiren, bu durumun dedikoduculara kıs kıs güleceksleri bir alan tanımasıydı. O söylentiyi engellemeyi ummuştum.

"Ne kadarlık?" diye sordum.

"İki döngüm geçti."

Oysa sadece bir aydır evliydiler.

Yanaklarından yaşlar süzüldü, onları sildim. Sonra, kızın irkilmeyeceğinden emin olduğumda, May'in yüzünü avuçlarımın içine aldım.

"Hiçbir bebek Tanrı'nın iradesi dışında var olmaz, May. Eğer hamileysen, bu Takdir-i İlahi'nin sana dokunduğu anlamına gelir ve taşıdığın çocuk hakkında benden tek bir kötü söz duymayacaksın. Benim yanımda kimsenin kötü bir söz etmesine de izin vermem. Anlıyor musun?"

May anladığını belirtmek ister gibi başını salladı. Ağlamaya devam etti. Korkuyor mu, utanıyor mu yoksa sadece hasta mı seçemiyordum.

Annelik eylemi sadece çocuk doğurmakla sınırlı değildir. Bunca yıllık ebelik maceramdan öğrendiğim bir başka şey de buydu. Doğum sancısı her kadını bir acemiye dönüştürebilir ama hamilelik her kadını küçük bir çocuğa çevirir. Korkmuş. Savunmasız. Hasta. Bitkin. Narin. Hamile bir kadın, çoğu yönden çaresiz bir kadındır. Duyguları değişkendir. Vücudu ona ihanet eder. May Dawin şu an kendi annesinden mahrum olduğu için saçlarını okşadım, nefes alması için onu teşvik ettim, midesinin yatışacağına dair söz verdim. Yatıştı da. Bulantı dalgası dindi ve sonra kendimizi itirafın getirdiği o savunmasız anda bulduk.

May'le göz teması kurmadım. Sam'e bakmadım. Bunun yerine bakışlarımı çatırdayan ateşe sabitledim ve onlara insanlarla nadiren paylaştığım bir şey verdim: Komşularımızın sırlarını.

"Her yıl bu kasabada evlilik dışı doğan çocukları ben doğurtuyorum. O isimleri biliyorsunuz; Hallowell'da neredeyse herkes bilir. Mahkemeye sırf benden o isimleri duymak için gelirler. Geçen yıl iki taneydi. Ondan önceki yıl beş. Bilmediğiniz şeyse, doğurttuğum çocukların ne kadarının evlilik dışı birleşmeyle oluştuğu. On çocuktan dördü. *Erken doğum* derler buna. *Vaktinden önce.* Üstelik hiçbirinin kilosu da düşük değildir. Püriten atalarımız bizi sevişme eyleminin nadiren evlilik yatağı dışında gerçekleştiğine inandırmak isterler. Ama ben herkesten iyi biliyorum ki –en azından ilk sefer için– nadiren o yatağın *içinde* gerçekleşir."

Sam'in de ağladığını görmek beni hayrete düşürdü. May'i kucağımdan çekip onunla birlikte uzaklara kaçmak istermiş gibi bir hâli vardı. Kelimeler bir armağan olabilir ama sessizlik de öyledir. Benim de bu yeni aileye verdiğim bir sonraki şey bu oldu. Yanağımı May'in yumuşak kahverengi saçlarına dayadım ve sessizliğin sonbahar yaprakları gibi etrafımıza yerleşmesine izin verdim. İhtiyaç ortadan kalkana kadar da ayağa kalkmadım.

"Sana bir şey getirdim," dedim May'e. Şişeyi aldım. Ona uzattım. "Bu ayı üzümü yaprağı, kızılcık, yeşil çay ve naneden yapılmış bir şurup. İdrar yolları enfeksiyonlarını yatıştırmaya yardımcı olur. Bunlar yeni evli kadınlarda yaygındır... bir tür... şey... aşırı *eforun* sonucudur." Sam Dawin'i neyin kızartacağını merak etmiştim, artık biliyordum. Yanakları alev alev yanıyordu. "Sabah ve akşam birer kaşık, bir bardak suyla birlikte alınacak."

May tırnağını şişenin ağzındaki mantarın üzerinde gezdirdi. "Teşekkür ederim."

"Şimdi, diğer hediyeni aç."

Sam paketi May'e uzattı ve o da kâğıdı yırttı. Yorgan büyüktü, ikisini de örtecek kadar genişti ve yıllar boyunca bu amaçla biriktirip sakladığım kumaş parçalarından yapılmıştı. Her yıl, diğer işlerim bittiğinde gece vakti ateşin başına oturur, parça parça diktiğim fazladan bir yorgan yapardım. Her yıl da aynı deseni seçerdim. Adı "Evlilik Yüzüğü"ydü. Soluk bir zemin üzerine, düz bir kenarlıkla yerleştirilmiş ve iç içe geçmiş yumuşak halkalar... Bunu yapıyordum çünkü her yıl bir düğün oluyordu. Bazen aceleye getirilmiş bir düğün olurdu bu, bazen de kasabamızın standartlarına uygun... Yine de her genç gelin kendini yeni bir evde bulur ve orayı nasıl evi hâline getireceğini bilemezdi. Cevapsa bu basit yorgandı işte. Herkesin uyuması gerekirdi ve şefkatle dikilmiş sıcak bir yorganın altında uyumak, bir evin yuvaya dönüşmesine yardımcı olan ilk şeydi.

Yine gözyaşları döküldü ama bu seferkiler mutluluktandı.

"Sana nasıl teşekkür edeceğimi bilemiyorum." May avuç içlerini gözlerine bastırdı.

"Teşekküre lüzum yok."

Genç çifti daha fazla duygulandırmak istemediğim için vedalaştım. Gitmeden önce ekledim: "May seni bulduğu için çok şanslı, Sam. Kendine fazla yüklenme."

Sam ve May, birbirlerine çözemediğim bir bakış attı ve Sam'in gülümsemesi dudaklarında sönüp gitti.

BALLARD'IN DEĞİRMENİ

23 Ocak Cumartesi

Barnabas Lambard keman çalıyordu. Bunun beni neden bu kadar şaşırttığını açıklayamasam da şaşırtıyordu işte. Onun daha ciddi bir tip olduğunu sanmıştım sanırım. İnsan genellikle kolluk kuvvetlerinin bir mensubuna müzisyenliği yakıştıramıyordu. Ancak James Wall'u yere seren o eller, yay ve teller üzerinde de bir o kadar çevikti. Değirmenin köşesinde, büyük bir kütüğün üzerinde durmuş, "Soldier's Joy" şarkısının neşeli bir yorumunu döktürüyordu.

Ephraim, kalçasını kalçama vurarak, "Bu şarkıyı hep sevmişimdir," dedi. Son bir saattir ev sahipliği yapıyor, değirmende dolanıp gelen herkesi selamlıyordu. "Pek çok gaydacı ve kemancının, askerler savaşa hazırlandıkları esnada viskilerini yudumlarken çaldığı eski bir İskoç baladıdır bu."

"Umarım bu gece bir savaş patlak vermez," dedim, gözlerim Cyrus'ın Dolly'yi dans pistinde döndürdüğü yere kayarken. Son şenlikte olanları unutmamıştım.

Ephraim omuz silkti. "Bu işlerin nasıl yürüdüğünü bilirsin. Gecenin sonuna doğru yumrukların uçuşması alışılmadık bir şey değil. Hele o fena elma şırası saatlerce elden ele dolaştıktan sonra."

"Bu sadece bir oğlan, başka birinin güzel bir kızla dans pistinde haddinden fazla tur attığını düşündüğünde olur. Eğer

böyle bir şey olursa, paramı Barnabas'a yatırırım. Onun yumruklarını iş başındayken gördüm."

"Dolly şimdiye kadar sadece abileriyle dans etti. Henüz kıskanması için bir sebep yok."

Havada, altmış gencin müziğin ritmine uyan dansçı ayaklarının kaldırdığı ince bir talaş tozu bulutu vardı. Harika bir kaos türüydü bu; değirmen toz ve odun dumanı, neşe ve ter, viski ve elma şırası kokuyordu. Aynı zamanda da eşleşme. *Seks* değildi ama, o tamamen farklı bir şeydi. Gerçi buradaki ebeveynlerin hiçbiri bunun olamayacağını düşünecek kadar aptal değildi. Eşleşme dediğimse tüm türlere özgü o ritüelden ibaretti... Flörtleşme. Gösteriş yapma. Seçme. Dans etme. Karanlıkta, gözlerden uzakta çalınan o nadir öpücükler... Hepsinin kadim bir kokusu vardı. Kara toprak ve olgun meyve gibi. En temel, en ilkel düzeydeki insanlık gibi.

Benedick, *Kuru Gürültü*'de isabetli bir tespitte bulunarak "*Dünya nüfuslanmalı!*" demişti. Sadece bu dize için bile en sevdiğim Shakespeare oyunu olacaktı daima. Gerçi Beatrice'in erdemleri hakkındaki tiradının geri kalanı da fena değildi. Bu yüzden bu gece değirmende on beş refakatçinin bulunması şaşırtıcı değildi. Odanın kenarlarında toplanmış ya da asma katta oturup kendi şıra, bira ve viski testilerinden yudumlayan ebeveynler, aşağıdaki çocuklarını göz hapsinde tutuyordu.

Beşinci şarkıdan sonra Barnabas yorulunca dansçılar mola verdi. Kupalarını doldurup bir şeyler atıştırmak için masaya yöneldiler. Genç demirci çırağı John Cowan, kalabalığın arasından sıyrılıp kemanı almak için elini uzattı. Bu akşam Catherine Pollard'la gelmişti ve ilk şarkıdan beri onunla dans ediyordu. Abigail'in onu ilgiyle izlediği yere baktım. İçki zevki çoğundan daha rafine olan Abigail, sıcak şarap kupasını yudumluyordu. Bu gece göz kulak olduğu tek kişi John Cowan değildi, Moses da göz hapsindeydi. Dansa biz ev sahipliği yaptığımız

için Hannah'yla birlikte gelmemişti ama bütün akşam onun dibinden ayrılmamıştı.

Abigail'in tırabzana yaslandığı asma kata çıkıp, "Kolay değil, değil mi?" diye sordum.

"Ne?"

"Aynı anda iki kişiyi gözlemek."

Sırıtarak, "Yüce Rabbim beni yaratırken ne demeye iki göz verdi sanıyorsun?" dedi. "Ben asıl sana acıyorum."

"Nedenmiş o?"

"Aşağıda hepsi reşit dört çocuğun var ve onları takip etmek için gereken gözün yalnızca yarısı var sende."

"Ephraim burada ya."

Güldü. "Ama her zamanki gibi, onun gözü sadece sende."

Abigail haksız değildi. Değirmende oradan oraya ilerlerken kocamın bakışlarının sıcaklığını hissedebiliyordum ve ona her baktığımda beni dudaklarında her an tomurcuklanmaya hazır bekleyen bir tebessümle selamlıyordu.

Odanın diğer tarafında Barnabas, John Cowan'ın kulağına bir şeyler fısıldadı. John, bir müzisyenden ziyade korsanı andırıyordu. Yine de kütüğün üzerine çıktı, yayı tellere zarafetle yerleştirdi ve çalmaya başladı. Yükselen melodi, Barnabas'ın az önce bitirdiği kadar güzel ama daha yavaştı.

İlk birkaç notadan sonra "Whiskey for Breakfast" şarkısını tanıdım. Babam bir keresinde bu şarkının, o kadar geç saatlere kadar ayakta kalan ve tam manasıyla kahvaltıdan önce viskilerini içenler için bir methiye olduğunu söylemişti. Barnabas'ın gözlerindeki kararlı ifadeye bakılırsa, bu şarkıyı bilerek istemişti. Odanın kenarından Dolly'ye doğru ilerlerken parmaklarını esnetiyordu. Dolly'nin gözleri onu görünce parladı.

Ve işte o an geldi. Teklif.

Barnabas eğilerek elini uzattı.

Dolly reverans yaptı ve elini ona verdi.

Derken dansçı kalabalığının içinde eriyip gittiler; kızımın kolu adamın boynunda, adamın eli ise kızımın belindeydi.

Akıllı çocuk, diye düşündüm.

Bir süre danslarını izledikten sonra Abigail'in yanından ayrılıp ana kata döndüm ve serinlemek için bir esinti umuduyla geniş çift kanatlı kapının yanında durdum. Ephraim arkamdan süzülüp kulağımın altından öpünce irkildim, sonra o gülerken ona yaslandım.

"Ne kadar zaman geçti?" diye sordum.

"Neyin üzerinden?"

"Bunlardan birine en son ev sahipliği yapmamızın üzerinden."

"Hımm." Çenesini şakağıma bastırdı. "Şu Town çocuğunun Lucy'ye kur yaptığı zaman olmalı."

Şu Town çocuğu, diye düşündüm. Adı Aaron Town'dı ama kocam, kızını evlilik dışı hamile bıraktığı için "şu Town çocuğunu" asla affetmemişti. Elbette doğumdan önce onunla evlenmişti; ne de olsa birbirlerine âşıktılar. Ancak Ephraim bu konularda sarsılmaz bir eski kafalılıkta diretiyordu. Oğullarımıza sayısız kez, "Size ait olmayanı almayın," diye nasihat etmişti. Ona –en azından bir vaka için– bu nasihatlerin boşa gittiğinden şüphelendiğimi söylemeye içim el vermiyordu.

"Oğulların birine kur yapma zahmetine girseydi daha erken olurdu."

"Şimdi benim mi oldular?"

"Suçu sırayla üstlenmek adil geldi sadece."

Dönen kalabalığın içinde birini bulmak zordu ama sonunda Jonathan'ın bir yukarı bir aşağı hareket eden başını ve ardından Sally Pierce'ın kızıl kahve saçlarının parıltısını gördüm. Bu gece saçlarını açık bırakmıştı ve lamba ışığında parlıyordu. Her zamanki gibi ona o saçma sapan, baygın gözlerle bakıyordu.

"Sally onu en azından bir dansa ikna etmiş."

Yanakları yuvarlak ve gülümsemesi parlaktı. Sally hoş bir kızdı. Uzun boyluydu ama leylek gibi de değildi. Balıketliydi. Elbisesinin de belini değil bu özelliklerini öne çıkaracak şekilde dikildiğini fark ettim.

Eplıraim bana, "Bu ilk dansları değil," dedi. "Üçüncüsü. Dikkat etmiyorsun."

"Benim aradığım Sally değildi."

"Kim o zaman?"

"Sarah White."

Ephraim ellerini belime koydu ve beni kendine doğru çevirdi. "Hani müdahale etmeyecektin?"

"Ben sadece seçenek sunuyorum. Hepsi bu."

Memnuniyetsiz olmadığını göstermek için bana muzipçe gülümsedi. "Kötü bir fikir olduğunu söylemedim zaten."

"Aynı anda iki sorunu çözerdi. Sarah güvende olur ve gelecekçimi sağlanırdı. Cyrus da nihayet kendi yuvasını kurabilirdi."

Ephraim, "İşin içine aşk girmiyor mu?" diye sordu.

"Cyrus'ın zaten o noktada olduğundan şüpheleniyorum. Tamam, kızın ikna olması biraz daha uzun sürebilir. Ama iki insan arasında zamanla büyüyebilen bir şey aşk. Buna pek çok kez şahit oldum. Üstelik biz şanslıydık," diye ekledim. "Bizimki bir patlama gibiydi."

Ephraim, "Lucy için de öyleydi," dedi. Bu itirafın canını ne kadar yaktığını görebiliyordum. "Tıpkı şimdi Hannah için olduğu gibi. Ve Dolly için de... Dans pistinde aşktan gözleri kör olmuş gibi. Üzerlerinden dalga dalga buhar gibi yükseliyor. Sarah için daha azını mı istersin?"

"Bir çocuğu tek başına büyütmekten daha iyi bir gelecek bu. Ben sadece fikre açık olmasını istiyorum."

"Peki ona bunu dayatmak işe yarayacak mı?"

"Asla bir şeyi dayatacak değilim ona. Ben sadece..."

"Ne?"

"Bu fikre bir şans verilirse aralarında ne olacağını görmek istiyorum."

"Senin fikrin olduğu sürece asla yürümez. Onun fikri olmalı."

Anlayışla başımı salladım. "Çünkü seçimi yapan kadındır."

"Ayrıca... Belki de seçimini çoktan yapmış olabileceğini göz önünde bulundurman gerek."

"Onu hamile bırakıp bir çocukla ortada bırakan bir adamı mı? Belli ki *yanlış* seçim yapmış."

"Yanlış ya da doğru fark etmez. Sarah bu gece burada değil. En azından bu seçimi yapmış durumda." Ephraim burnumdan öptü, sonra hafifçe kalçama vurdu ve asma kattaki diğer babaların yanına gitti.

Eh, diye düşündüm, *belki de sadece başka bir fırsata ihtiyacı vardır.*

Şarkı bitti ve dansçılar nefeslendi. Ama sonra John Cowan üçüncü şarkısı olan "St. Anne's Reel"e başladı ve müziğin üzerinde bir kahkaha dalgası yükseldi. Cyrus ve Genç Ephraim dairenin ortasında, her biri hayalî bir partnerle hayalet dansı yapıyorlardı. İlk kıtanın sonunda her ikisi de el çırpıp ayaklarını yere vurdular. İkincinin sonundaysa kalabalıktan gerçek partnerler bulmuşlardı.

Guruldayan karnım için ne yapabileceğime bakmak üzere yemek masasına yöneldim. Abigail Pollard koca bir sığır budu getirmişti ve diğer aileler de kendi iyi oldukları yemekleri getirerek katkıda bulunmuşlardı. Birada pişmiş tavuk, elmayla doldurulmuş geyik filetosu ve erleri tamamlayan domuz kaburgaları vardı. Havuç, patates, şalgam ve pazı dâhil her türlü közlenmiş sebze. Çoktan şeklini yitirmiş, aç gözlü parmaklar tarafından parçalanmış koca bir peynir tekerleği. Ekmekler. Reçeller. Bisküviler. Kekler. Hem meyveli hem etli turtalar. Kavrulmuş fındıklar, kurutulmuş meyveler ve tabii ki düzinelerce testi elma şırası, bira, bal şarabı ve viski.

Tatlı çeşitleri arasında kararsız kalmışken Sam Dawin masada yanıma yaklaştı.

"Senin gibi evli bir adamın bu gece burada ne işi var?" diye sordum.

Hangi elmalı turtanın daha iyi göründüğüne karar vermeye çalışarak tabağı incelerken omuz silkti. Yığından birini kaptı. Büyük bir ısırık aldı. Kırıntı saçmamaya çalışarak, "May müziği seviyor," dedi.

Daha erken saatlerde geldiklerini görmüştüm. May, akşamın büyük bölümünü asma kattaki diğer evli kadınlarla birlikte aşağıdaki dansı izleyerek geçirmişti. Yorgun görünüyordu –ve biraz solgun– ama aynı zamanda mutluydu. Görünüşe göre hamileliğinden başka kimsenin haberi yoktu.

"Daha iyi hissediyor mu?" diye sordum.

"Gününe göre değişiyor."

Masayı işaret ettim. "Ekmek yardımcı olur. Peynir de öyle. Kurutulmuş meyveleri de dene. Ama çok baharatlı veya tuzlu her şeyden uzak durmasını söyle. Önümüzdeki birkaç hafta boyunca ona hafif yiyecekler ver; bahse girerim bir aya daha iyi hissedecektir."

"Teşekkür ederim, Bayan Ballard. Söylediğin gibi yapacağım."

Raventli bir turta seçtim. Bunları da Abigail yapmıştı; hamuru tereyağlıydı ve o kadar çıtır çıtırdı ki ilk ısırıkta çeneme döküldü. Sam'in May için bir tabak hazırlamasını bekliyordum ama o kendi turtasını alıp duvar kenarında dinlenen, bu yeni dansa ara vermiş olan Jonathan'ın yanına gitti. Her iki adam da üst üste dizilmiş tahta yığınına yaslanmış, birer ayaklarını altlarına dayamışlardı. Kollar kavuşmuş. Başlar eğik. Konuşuyorlardı. İkisinin de yüzü bu akşama pek yakışmayan bir sıkıntıyla bulutlanmıştı. Jonathan başını Sam'in kulağına yaklaştırdı. Bir şeyler mırıldandı. Sam yere tükürdü. Jonathan yumruğunu sıktı. Belli ki öfkeliydiler ama birbirlerine değil.

Jonathan kati bir ifadeyle bir şeyler söyledi.

Sam başıyla onayladı.

Sanki bir anlaşmaya varmışlar gibi.

Bir an sonra dikkatleri tekrar dansa döndü, kalabalığı süzdüler.

Jonathan sırayla önce Moses ile Hannah'yı, sonra Barnabas ile Dolly'yi izledi. Bu yeni talipler hakkında bana tek kelime etmemişti ama belli ki gözünden de kaçmamışlardı. Bu tavrı hem korumacı hem de şefkatliydi; gözlerimin dolmasına şaşırdım. Jonathan söz konusu olduğunda yıllardır gurur ile endişe arasında gidip geliyordum. Onun da babası gibi iyi bir adam olmasını canıgönülden istiyordum. Lakin bir çocuğu olmadığı bir şeye dönüştüremeyeceğinizin de farkındaydım ne yazık ki. Ama bu –gözlerinin hep kız kardeşlerinin üzerinde oluşu– bana her şeyin kayıp olmadığını hissettirdi.

Tam John Cowan başka bir gümbürtülü şarkıya başlarken arkama döndüm. Biri omzuma dokundu. Cyrus karşımdaydı işte. O koyu, kıvırcık saçları dağılmıştı. Ela gözleri parlıyordu. Kocaman, yakışıklı bir gülümsemeyle bakıyordu.

Sonra eğilerek selam verdi.

Ve elini uzattı.

Böyle acı çeken bir çocuğunun olması insanın kalbini kırar sanırsınız. Hasarlı olarak görülen bir çocuk... Bir şekilde sizin hatanız olduğunu düşünürsünüz belki. Keşke farklı bir şey yapsaydınız, ona daha iyi baksaydınız, bunlar asla olmazdı diye... Ama sonra soğuk bir ocak akşamında o çocuk sizi dansa kaldırır ve aslında belki de aptallık ettiğinizi anlarsınız. Şu an nasıl bir hayat sürüyor olursa olsun –yıllar önce rahminizde büyürken ve karnınızın üzerine koyduğunuz elinize doğru kıvrılırken hayal ettiğinizden farklı olsa da– o kusursuzdur.

Gülümsemesine karşılık verdim.

Reverans yaptım.

Uzattığı eli tuttum.

Oğlumun beni dans pistine çekmesine izin verdim.

"Üzgünüm," dedim ona.

Cyrus soru sorar gibi bir kaşını kaldırdı.

"Gelmediği için."

Sanki mesele değilmiş, geleceğini zaten hiç düşünmemiş gibi omuz silkti. Ama gözlerinde bir hayal kırıklığı bulutu vardı. Ve tam şarkıya dâhil olurken, kafamı kaldırınca Ephraim'i asma katın tırabzanında dururken gördüm. Oradaydı, yüzüne apaçık yazılmıştı: Kalp kırıklığı. Kendi bulduğu mutluluğu Cyrus da bulsun istiyordu. Sonra şarkı yükseldi, ritim yer tahtalarından yukarı tırmandı ve ben kendimi müziğe bıraktım.

MILL DERESİ KÖPRÜSÜ

26 Ocak Salı

Âşıkları iyice yaklaşana kadar fark etmemiştim. Yaklaştığımda bile öyle iyi gizlenmişlerdi ki yanlarından öylece geçip gitmek çok kolay olurdu. Tutkulu bir kucaklaşma içindeki bir adam ve bir kadın... Başlar eğilmiş. Nefesler sıklaşmış. Eller gezintide.

Sally Pierce'ın kızıl kahve saçlarını tanımam bir ânımı aldı.

Jonathan'ı tanımam ise ondan biraz daha uzun sürdü. Yük arabası yoldan çıkmış, üç devasa çam ağacının sığınağına çekilmişti ve ona yaslanmış hâldelerdi. Varlığımdan tamamen bihaberdiler. Jonathan'ın bir eli Sally'nin eteğinin altında, diğeriyse saçlarındaydı.

İnanamayarak bakakaldım. Beni dilsiz bırakan şey *ne* yaptıklarından ziyade –ne de olsa ben de bir zamanlar gençtim– *nerede* yaptıklarıydı. Köprüden geçen herhangi biri, dikkatli bir bakışla onları görebilirdi. Öte yandan, belki de bu yüzden bu noktayı seçmişlerdi. Hook'tan üç buçuk kilometre uzaktaydılar. Gözlerden ırak. Kuytu. Ormanda bir başlarına...

Tabii öyle değillerdi. Şimdi ya varlığımı belli etmeliydim ya da onları görmemiş gibi yapıp yoluma devam etmeliydim. İkincisi daha iyi bir seçimdi. Daha bilgece. Ne de olsa hem Jonathan hem de Sally reşitti. Fakat kızın Fosterlara attığı iftiraları, dostlarımın başına açtığı utanç ve belaları unutmamış-

tım. Bu yüzden bu durum ikiyüzlülüğün en berbat hâli gibi göründü ve bugünlük o kıza hiçbir nezaket borcum olmadığına karar verdim.

"Bana aldırmayın," dedim, ses tonumu kontrol edebileceğimden emin olduğumda. O zaman bile, kelimelerin sersemlemiş zihinlerinde yer etmesi birkaç saniye sürdü.

Jonathan ve Sally sanki üzerlerine yıldırım düşmüş gibi birbirlerinden ayrıldılar. Beni tanıdığı an kızın yüzüne önce şok, sonra korku dalgası yayıldı. Yüzü dehşetle buruşurken o ela gözleri genişledikçe genişledi. Ağlamak üzereydi. Bunu sağlamak için tek bir kelime etmem yeterliydi. Durumu sezen Jonathan, Sally kıyafetlerini düzeltirken onun önüne geçti. Bana ancak öfke olarak tanımlanabilecek bir ifadeyle baktı. Yakalandığı için değil, *annesine* duyduğu bir öfkeydi bu.

Son birkaç yıldır aramız tam olarak böyleydi. Nedenini biliyordum ama yine de canım yanıyordu. Oğlan annesi olmanın sevinci, onların annelerine tapmalarından gelirdi. Ta ki bir gün, aniden, tapmayı bırakana dek. *Ben senin gibi değilim,* diye aydınlanırdı oğlan bir anda. *Biz farklıyız.* Sonra, bir zamanların küçük, tatlı çocuğu en sonunda dikişleri patlatana kadar süren uzun ve zorlu ayrışma sürecine girişirdi. Ama anne ile oğlun bir zamanlar birbirine örüldüğü o delikler baki kalırdı.

"Sally evde Hannah'ya bir yorgan için yardım ediyordu." Jonathan boğazını temizledi. "Sadece onu eve bırakıyordum."

"Yaptığın şey bu muydu yani?"

Bir ağacın altında, yük arabasının dibine kadar sokulmuş hâlde durmalarını açıklama zahmetine girmedi. Aramızdaki tuhaf sessizlik uzadıkça uzadı.

"Belki de yolun geri kalanında onu götürsen iyi olur." O an kasten Sally'nin gözlerinin içine baktım. "*Babasını* üzmemek adına..."

Jonathan kıza arabaya binmesi için yardım etti, sonra kendi tarafına geçti ve bana apaçık bir düşmanlıkla baktı.

"Sally," dedim ve veda mahiyetinde başımı salladım.

Kız gözlerimin içine bakamıyordu; yanakları ve saçları hangisinin daha parlak olduğu konusunda yarış hâlindeydi. Cevap verdiğinde sesi neredeyse bir hırıltıdan ibaretti: "Bayan Ballard."

Jonathan yanındaki koltuğa tırmandı ve dizginleri eline aldı.

"Jonathan?.."

O an başını kaldırdı ve bir zamanlar olduğu o çocuğu görür gibi oldum. Eli şeker kavanozunda yakalandığı zamanlardaki o tatlı ama zeki bakış... Sadece bir anlıktı ama bu beni teselli etti. Kendi ayakları üzerinde duran bir adam olsa da hâlâ benim oğlum olduğunu hatırlattı. Patlamış bir dikiş bile bunu değiştiremezdi.

"Bu konuyu sonra konuşacağız."

*

"Sally Pierce'la evlenecek misin?"

Jonathan irkildi. Beni ahırda onu beklerken bulmayı ummuyordu. Ama ben bu evladımın bir hesaplaşmadan sıyrılmasına izin vermemem gerektiğini öğreneli çok olmuştu. Onun dikkatini çekmenin tek yolu, Jonathan'ı hazırlıksız yakalamaktı.

"Hayır," dedi. "Ben öyle sorumluluk alacak tiplerden değilim. Ne onunla ne de bir başkasıyla. Evlilik demek çocuk demek. Çocuk demek sorumluluk demek. Ben hayatımı tam da olduğu hâliyle seviyorum."

"O zaman onu rahat bıraksan iyi edersin. Çocukların nasıl olduğunu gayet iyi biliyorsun."

"Sadece biraz eğleniyorduk," dedi.

"Ben aptal değilim, Jonathan Ballard."

"Hiçbir zaman öyle olduğunu düşünmedim."

Sterling'i bölmesine götürdü, sonra eyeri askısına fırlattı. Bana bakmıyordu, galiba sonunda biraz mahcubiyet gösteriyordu.

"Ben de senin aptal olmadığını düşünüyorum. Bu yüzden o kızla bu kadar pervasız olmana şaşırdım. *O kızla!* Onca kızın içinden o mu? Nasıl yapabildin?"

"Sadece..."

"Sakın sadece biraz eğleniyorduk deme bana. Çünkü kızın yüzünü gördüm ve emin ol o, senden çok daha fazlasını alacağına inanıyor."

POLLARD'IN HANI

29 Ocak Cuma

Asliye Hukuk Mahkemesi, Joseph North hakkında suçlama yapılıp yapılmayacağına karar vermek üzere Hallowell'a gelmişti. Bu, geçen ay Vassalboro'da Yargıç Wood tarafından kararlaştırılan özel bir oturumdu ve bu adamlar kasabamızda ilk kez mahkeme kuruyordu. Bir kez daha Pollard Hanı'nda toplanmıştık fakat North bu kez ne cübbe giymiş ne de peruk takmıştı.

Obadiah Wood buradaydı. Yanında mahkeme üyeleri olan yargıçlar James Parker ve John Hubbard da vardı. Mahkemelerine atanan görevli sıfatıyla Barnabas Lambard da onlara eşlik etmişti. Han hıncahınç doluydu, bütün oturaklar kapılmıştı. Kendi komşularından birinin bu ciddi suçlamayla karşı karşıya kalışını görmeye gelen dostlar ve komşularla dolup taşıyordu. Bu durum Rebecca için işi daha da zorlaştırmıştı elbette. Tanıdık yüzler. Fısıldaşmalar ve yargılamalar... Vassalboro'da yabancıların önünde ifade vermek başka, süt ve yumurta takas ettiğiniz insanların önünde bunu yapmak bambaşka bir şeydi.

Havanın gerilimle çatırdayışı, komşularımızın bakışlarını üzerimde hissetme şeklim, benden bir başka gösteri beklediklerı fikrini uyandırıyordu içimde. Benim tarafımdan yeni bir patlama... Yarısı ilk seferinde burada değildi, mahkemeye hakaretten suçlu bulunduğumu görmemişlerdi. Bu dikizcilik beni öfkelendiriyordu.

Bir saat önce hana vardığımızda Ephraim gökyüzüne bakıp kaşlarını çatmıştı.

"Fırtına yaklaşıyor," demişti.

Bakışlarını takip etmiş ve doğuda, Atlantik'ten süzülüp gelen karanlık, öfkeli bulutları görmüştüm. "Normalden daha mı kötü?"

"Evet." Sol elinin parmaklarını esnetmişti. "Hissediyorum. Kemiklerimde."

"Ne kadar sürer gelmesi?"

"Şanslıysak birkaç saat."

Tipi, Ephraim'in tahmininden bile önce geldi. Yargıçlar yargı mahalline vardığı anda rüzgâr şiddetini artırdı ve gökyüzü boşaldı. Kar parçaları havada kamçı gibi savruluyor, pencereleri tırmalıyordu. Kapı altından süzülen bir esinti ayaklarımızın etrafında dönüyordu. Eteğimi bileklerimin etrafında daha sıkı topladım. Amos Pollard şömineleri gürül gürül yakmıştı yakmasına ama bu, fırtınanın önünde sürüklediği o sinsi soğuğu püskürtmeye pek yetmiyordu. Ephraim kolunu omzuma attı.

Jonathan ve Cyrus odanın arkasında, meraklı gözlerden uzak koltuklar seçmişlerdi. Bize destek olmak için mi yoksa meraktan mı buradaydılar, hiç bilmiyordum. Ama ikisi de gelmekte ısrar etmişti.

North bir kenarda oturuyordu. Ama Henry Sewell her zamanki gibi ön taraftaydı, kâtip olarak görevini yapıyordu. O ve Joseph North göz göze gelmekten kaçınıyorlardı.

Rebecca ve ben en öndeydik, eşlerimiz iki yanımızdaydı. Obadiah Wood tokmağını vurduğunda Rebecca yerinden sıçrayacak gibi oldu. Bu mahkeme sahnelerinin onu yıprattığını düşünüyordum. Suçlamaların Vassalboro'da kesinleşmesini, davanın Pownalboro'daki mahkemeye aktarılmasını ummuştu. Yaşadığı dehşetin detaylarını komşularımızın açgözlü kulaklarına tekrar anlatmak zorunda kalmayacağını ummuştu. Ama Obadiah Wood bu umutları boşa çıkarmıştı ve yargıçlar duruş-

mayı bizim topluluğumuzun gözleri önüne taşımayı seçmişti. Gerçi bu kararın Joseph North kadar Joshua Burgess'la da ilgisi olduğundan şüpheleniyordum.

Obadiah Wood, "Mahkemenin bu özel oturumu iki mesele üzerine toplanmıştır ve başka hususları dikkate almayacaktır," diye ilan etti. "Eğer devam eden bir dava hakkında hüküm bekliyorsanız, son verilen mahkeme tarihiniz geçerliliğini korumaktadır."

Ne Yargıç Parker ne de Yargıç Hubbard, Hook'ta olmaktan memnun görünüyordu; ikincisi sürekli pencerelere ve yaklaşan fırtına bulutlarına bakıyordu. Hiç şüphe yok ki bu gece handa oda tutmak zorunda kalacaklardı. Bu havada Vassalboro'ya geri dönemezlerdi.

"Bugün mahkemenin önündeki iki mesele; Albay North'a yönelik tecavüz suçlaması ve ilk meselenin sanıklarından biri olan Joshua Burgess'ın ölümüne ilişkin soruşturmadır. Bu meseleler birbirine bağlı olduğu için, onları birlikte ele almayı seçtik."

Göz ucuyla Isaac Foster'ın kaskatı kesildiğini gördüm ve Ephraim elimi sıktı.

North öne çıkarak, "Uygun bir yasal temsilci tutmak için vaktim olmadığı gerekçesiyle süre uzatımı talep ediyorum," dedi.

Benekli kahverengi saçlı ve baygın bakışlı bir ihtiyar olan Yargıç James Parker masaya doğru eğildi. "Reddedildi. Bir ay süreniz vardı. Ama fark etmez. Bu sadece bir duruşmadır, yargılama değil. Bugün suçluluk veya masumiyet belirlenmeyecek. Alt mahkemenin tavsiyesi üzerine buradayız" Yargıç Wood'a ters bir bakış attı, "suçlama yapılıp yapılmayacağına karar vereceğiz."

John Hubbard boğazını temizledi. Yakasını düzeltti. Peruğu kıvırcıklaşmış ve hafifçe yana kaymış hâliyle sarmaşık çalısındaki bir baykuşu andırıyordu. "Şimdi, ilk mesele olan Joshua Burgess'a geçelim," dedi. "Birkaç hafta önce, buzlar çözülene kadar gömülmesi imkânsız olduğu için merhumun cesedinin bu kasabada tutulduğu bilgisi tarafımıza ulaştı. Va-

rışımızda cesedi inceledik ancak cesedi ilk muayene edenleri, ebe Martha Ballard'ı ve Doktor Benjamin Page'i sorgulamak istiyoruz. Lütfen öne çıkın."

İstenileni yaptım; çenem dik, ellerim belimdeydi ama yanıma gelen Doktor Page'e bakmadım.

Hubbard, "Cesedi ilk kim inceledi?" diye sordu.

Elimi kaldırdım. "Ben inceledim, Sayın Yargıç."

Notlarına baktı. "Ölüm nedenini asılma suretiyle cinayet olarak mı beyan ettiniz?"

"Evet."

"Peki bu sonuca nasıl vardınız?"

Duygularımı değil, gerçekleri aktarmaya özen gösterdim. "Yüzbaşı Burgess'ın boynundaki tüm yaralanmalar asılmayla uyumluydu. Net bir kırık ve belirgin ip yanıkları... Ancak vücudunun geri kalanındaki yaralanmalar, dövülmüş bir adamınkilerdi. Sayısız kesik, morluk ve kırık kemik."

"Daha önce hiç asılma gördünüz mü?" diye sordu. Sesindeki o küçümseyici tınıdan hiç hoşlanmadım.

"Evet." Tek bir kelime, açıklama yok. Ama o tek hecedeki eminliğin neden bahsettiğimi bildiğimi açıkça ortaya koymasını umuyordum.

"Anlıyorum. Peki üzerinde bir ip buldunuz mu?"

"Bulmadım."

"Peki bunu tuhaf bulmadınız mı?"

"Hayır. Bu sadece onun öldürüldüğüne dair inancımı pekiştirdi. Eğer Burgess kendini asmış olsaydı, bir ağaçta –ipiyle birlikte– asılı hâlde bulunurdu, nehrin içine sıkışmış hâlde değil."

Hubbard defterine notlar karaladı. "Teşekkürler, Bayan Ballard." Başını kaldırdı. "Doktor Page?"

"Evet?"

"Lütfen ilk değerlendirmenizi açıklayın."

"Harvard Tıp Fakültesi'ndeki çalışmalarım sırasında limanda ölü bulunan birden fazla adam üzerinde diseksiyon yaptım. Su,

insan vücuduna muazzam zararlar verebilir ve maktulün üzerinde ip de bulunmadığı göz önüne alındığında, yaralanmaların ölüm sonrası bir durumdan kaynaklanmış olması muhtemel görünüyordu."

"Peki cesedin nehre girmeden önce ne kadar süredir ölü olduğunu belirleyebildiniz mi?"

"Boğularak öldüğünü varsaydım efendim."

"Akciğerlerinde su var mıydı?"

"Bu adam üzerinde bir diseksiyon yapmadım, o yüzden..."

"Nehre girdiğinde zaten ölmüş olması mümkün mü?"

"O zamanlar öyle düşünmemiştim."

Hubbard bana baktı. "Bayan Ballard?"

"Efendim?"

"Suya girmeden önce ne kadar süredir ölü olduğunu düşünüyorsunuz?"

"Birkaç dakikadan fazla olduğunu hiç sanmam," dedim.

"Neden?"

"Morluklar. Düzinelerce morluğu vardı ve hepsi tazeydi. Çoğu pembe ve şişmişti. Bazıları parlak mordu. Ama hiçbirinde iyileşmekte olan bir morluğun yeşil ve kahverengi renginden eser yoktu," dedim mahkemeye, sonra dikkatle ekledim: "Otuz yıllık meslek hayatımda, ölü bir adamın vücudunun morardığını hiç görmedim. Ölümden sonra kan göllenir Sayın Yargıç. Derinin yüzeyine hücum etmez."

Page'e baktı. Kaşını kaldırdı. "Bu doğru mu, Doktor?"

"Doğrudur ama..."

"Siz hiç asılma gördünüz mü, Doktor Page?"

"Böyleleri üzerinde birden fazla diseksiyon..."

"Size hiç *asılmış bir adam* görüp görmediğinizi sormadım, bir adamın *asılışını* görüp görmediğinizi sordum. Gördünüz mü?"

"Hayır."

"Teşekkür ederim. İkiniz de yerinize geçebilirsiniz."

"Eğer müsaade ederseniz, Sayın Yargıç?" Page bir adım öne çıktı.

"Evet?"

"Benden ilk değerlendirmemi açıklamamı istediniz. Ancak mahkemenin bilmesini isterim ki o günden beri fikrim değişti."

"Sebebi neymiş, lütfedip söyler misiniz?" diye sordu Hubbard.

"İlk incelemem sırasında ilgili bilgiler benden saklanmıştı."

"Açıklayın."

"Maktulün, cesedi bulunmadan birkaç saat önce şiddetli bir kavgaya karıştığı bilgisine ulaştım. Bunu bilseydim, değerlendirmeme dâhil ederdim."

Kalbim deli gibi atarken nasıl bu kadar hareketsiz kalabildiğime bazen şaşırıyordum. Page buna nasıl cüret ederdi?

Sorgulamayı James Parker devraldı. "Burgess'ın o gece kiminle kavga ettiğini biliyor musunuz?"

Page çenesini dikti. Bana doğru yan bir bakış attı. "Elbette biliyorum. Bayan Ballard'ın en büyük oğlu Cyrus'la kavga etmiş."

Oda bir anda uğuldamaya başlamıştı, âdeta biri, bir arı kovanına çomak sokmuştu. Ancak bu yargıçlar, mahkemenin kontrolünü North kadar çabuk kaybetmiyorlardı. Wood tokmağını üç kez sertçe vurarak dikkati hemen geri topladı.

İşareti alan Doktor Page yerine döndü. Odanın içinde süzülüp güzel bir genç kadının yanındaki uzun masaya yerleşmesini izledim. O, ne kadar büyürse büyüsün her zaman çocuksu görünecek türden bir kızdı. Küçük. Dar omuzlu. İnce kemikli... Samuel Coleman'ın kısa süre önce bana söylediği gibi, hamileliği epey ilerlemiş olmasına rağmen böyle görünüyordu. Elini şiş karnına koymuş, kocasına sanki Olimpos Dağı'ndan bizzat inmiş gibi bakıyordu.

"Bayan Ballard?"

Çenemi kaldırdım. Yargıçlara döndüm.

"Bu kavgadan haberiniz var mıydı?"

"Cesedi incelediğim sırada hayır, Sayın Yargıç. Aynı günün ilerleyen saatlerinde öğrendim."

"Kimin vasıtasıyla?"

Boğazımı temizledim. "Ev halkı vasıtasıyla."

"Peki bu bilgi bir itiraf şeklinde mi iletildi?" diye sordu.

"Hayır. *Kesinlikle* hayır. Kızlarım, önceki akşam abileriyle birlikte bir şenliğe katılmışlardı. Burgess da oradaymış ve en büyük kızımla zorla dans etmeye çalışınca Cyrus onu durdurmuş. Bu odada o arbedeyi gören ve bu gerçeklere şahitlik edebilecek en az on kişi vardır. Hepsi Burgess'ın danstan sağ salim ayrıldığını ve Cyrus'ın onu takip etmediğini gördü. Ama bunun bu soruşturmayla herhangi bir ilgisi olduğunu düşünmüyorum."

"Bu sizin *mesleki* görüşünüz mü? Yoksa kişisel görüşünüz mü?" diye sordu.

"Her ikisi de."

"Peki danstan sonra? Oğlunuz nereye gitti?"

"Kız kardeşlerini eve getirdi, sonra yattı."

"Gecenin bir yarısı nerede olduğuna dair şahitlik edebilecek biri var mı?"

Zehirli, kambur sırtlı kurbağa, diye düşündüm.

"Bir doğuma çağrıldığımda yataktaydı. O gece saat ikide," dedim ve sesimdeki zehri saklamak için büyük çaba sarf ettim.

Obadiah Wood, Henry Sewell'ın mahkeme kaydı kopyasına baktı. Sordu: "Ölüm nedeni hakkındaki ifadenizi ilk verdiğinizde bu bilgiyi dâhil etmiş miydiniz?"

"Etmemiştim."

"Neden? Oğlunuz adamı dövmüş."

"Buna karşı bir yasa yok," dedim. "Hele ki kız kardeşini, zaten tecavüzle suçlanan bir adamın istenmeyen yaklaşımlarından koruyorsa... Üstelik Burgess o arbededen yürüyerek uzaklaştı. Buna pek çok kişi şahit oldu. Oysa benim bu handa incelediğim adam yürüyebilecek durumda bile değildi. Başına her ne geldiyse şenlikten ayrıldıktan sonra gelmiş."

"Oğlunuz bugün mahkeme salonunda mı?"

Cyrus'un varlığını görmeden önce hissettim. Arkama gelip durmuştu.

"Burada."

Obadiah Wood, "Lütfen tam adınızı mahkemeye beyan edin," dedi.

Cyrus'un hiçbir şey söylemediği uzun, acı verici bir zaman geçti.

"Konuşma yetisi yok, Sayın Yargıç," diye açıkladım.

Yargıçlar şaşkınlıkla birbirlerine baktılar. "Hiç mi konuşamıyor?"

"Cyrus dilsizdir."

Yüzüne yayılan o utanç dalgasına dayanamıyordum. Dişlerini sıkışı, sonra çenesini dikleştirişi...

"Aynı zamanda sağır mı? Sorularımızı anlayabiliyor mu?"

Cevabımdaki her bir heceden keskin bir sızı damlıyordu. "Sağır. Değil. Tüm sorularınızı anlayabilir; bedeniyle ya da yazıyla cevap verebilir. Cyrus'un okuma yazması vardır."

Heyetteki onca kişi arasında bu gelişmeden en çok etkilenen kişi Yargıç Parker gibi görünüyordu. Dirseklerini masaya dayayarak öne eğildi. "Ölmeden önceki gece Joshua Burgess'la fiziksel bir kavgaya girdin mi?" diye sordu.

Cyrus başıyla onayladı.

"Adamı öldürdün mü?"

Başını iki yana salladı. Suçlamayı açıkça reddediyordu.

"Okuma yazma bildiğin doğru mu?"

Başını sallayarak doğruladı.

"Joshua Burgess'la olan arbedeyi senin açından belirten, kendi elinden çıkma yazılı bir ifade isteyeceğiz. Tercihen gün sonuna kadar. Bunu sunmaya razı mısın?"

Yine bir baş onayı.

Yargıçlar masada birbirlerine sokuldular; başları eğik, sesler alçaktı ve parmaklar notlarının üzerinde geziniyordu. Birkaç an sonra Hubbard dikleşti ve "Bayan Ballard?" dedi.

Masaya bir adım daha yaklaştım.

"Joshua Burgess cinayeti soruşturmasıyla ilgili olarak herhangi bir sıfatla tanıklık yapmaktan işbu belgeyle menedildiniz. Lütfen yerinize oturun." Ephraim'in yanındaki sıraya yerleşince Hubbard devam etti. "Ancak mahkeme, daha derin bir soruşturma gerektiğine karar vermiştir. Şu an için resmî bir ölüm nedeni açıklanmayacaktır. Fakat sanığın kocası Bay Isaac Foster'a yönelik yapılmış olan suçlamayı ele alacağız." Listesine baktı. "Sally Pierce namında bir kadın, daha önce bu mahkemede, Bayan Foster'ın kocasının Joshua Burgess'ı öldürdüğünü itiraf ettiğini duyduğunu beyan etmişti. Önce onu dinleyeceğiz."

Sally'nin orada olduğunu fark etmemiştim. İstendiği gibi öne çıktı. Babası yanındaydı, bana bakmamak için her yere bakıyordu. Sally hâlâ binici pelerinini giyiyordu ve göğsünde sıkıca toplamıştı. Sanki onun ağırlığı ve sıcaklığıyla kendini teselli ediyordu.

"Bayan Pierce?"

"Evet."

Sally, Hubbard'a baksa da gözleri odaklanmamıştı.

"Lütfen Bayan Foster'ın ne dediğini anlatın."

Sally boğazını temizledi ama yine de sesi titredi. "Bayan Ballard'la konuşuyordu. O da Joshua Burgess'ın öldüğünü haber vermeye gelmişti. Sonra Bayan Foster'ın, *Isaac onu öldürdü*, dediğini duydum. Gün gibi ortada, öyle söyledi. Kimsenin başını belaya sokmak niyetinde değilim ama doğruyu söylemeliyim. Babam öyle diyor." O zaman ayaklarına baktı ve bir sonraki kelimelerini zar zor duydum. "Yapmak zorunda olduğumu söylüyor."

"Bayan Ballard?" Tekrar ayağa kalktım.

"O gün orada mıydınız? Ve size söylenen bu muydu?"

"Oradaydım. Haberi Rebecca'ya ben verdim. Bir dosttan öğrenmesi gerektiğini düşünmüştüm. Ancak Sally kendisini

ilgilendirmeyen bir konuşmayı kapıdan dinlediği için, Rebecca'nın bana söylediklerinin sadece yarısını duydu."

"Peki diğer yarısı neydi?"

"*Umarım onu Isaac öldürmüştür*, dedi. Bu hususta onu suçlayabilir misiniz?" Ephraim'e baktım, belli belirsiz gülümsedim. "Aynı durumda ben de kendi kocamdan daha azını ummazdım."

"Bayan Pierce?"

Kızın elleri titremeye başladı. "Efendim?"

"Bayan Foster'ın söylediklerinin sadece bir kısmını duymuş olmanız mümkün mü?"

William Pierce elini Sally'nin omuzlarına koydu ve mahkemeye ilk geldikleri zamanki gibi, başparmağı ile işaret parmağının boyun ile omuz arasındaki kası sıktığını gördüm.

"Ben mahkemeye tam olarak ne duyduysam onu anlattım." Bir yüz buruşturma. "*Efendim*."

Sally bakışlarımın ağırlığını hissedebiliyordu. Tekrar konuştuğumda gözleri yana kaydı. "Bayan Pierce'ın bir erdem *abidesi* olduğundan ve asla *bilerek* kimseyi aldatmayacağından emin olsam da konuşmayı yanlış duyduğuna dair kesin inancımı koruyorum."

Uzanıp Rebecca'nın titreyen elini tuttum, güven vermek istercesine sıktım.

Yargıçlar bir an sessizce istişare ettiler, sonra Hubbard, "Sıradaki meseleye geçiyoruz," dedi.

Isaac Foster ayağa fırladı. Yargıçların oturduğu masaya doğru büyük bir adım attı. "Karıma ne dediğini sormayacak mısınız? Ya da kendi savunmamı yapmama izin vermeyecek misiniz?"

Obadiah Wood boğazını temizledi. "Kayıtlar zaten suçlamayı reddettiğinizi belirtiyor. Vassalboro'da o kadar... şey... ısrarcıydınız ki açıklığa kavuşturulması gerektiğini düşünmedik."

Isaac'ın öfkesi dindi ama sadece biraz. "O hâlde karıma da kendini savunması için aynı şansı vermenizi bekliyorum."

Wood, "Pekâlâ, Bayan Foster," dedi. "Lütfen o gün Bayan Ballard'a tam olarak ne söylediğinizi mahkeme için netleştirin."

Rebecca ayağa kalktı. "Tam olarak Martha'nın dediği gibidir. Ona kocamın Joshua Burgess'ı öldürmüş olmasını umduğumu söyledim. Öldüğünü duyduğuma üzülmemiştim. Sözlerimin tek bir kelimesinden bile pişman değilim" ve sonra Sally'ye kahredici bir bakış attı, "çünkü aynen öyle hissediyorum."

Yargıç James Parker, koca şahin burnu öne çıkarak eğildi. "Teşekkürler, Bayan Foster. Tanıklığınız kâtip tarafından kaydedilecektir. Şimdi asıl meseleye geçiyoruz. Lütfen 10 Ağustos akşamı neler yaşandığını mahkemeye anlatır mısınız?"

Rebecca'nın Vassalboro'da öncekilerden çok daha farklı, bambaşka bir korku içinde olduğunu görebiliyordum. Vücudu kendi üzerine kıvrılıyor gibiydi, bu da onu gerçekte olduğundan daha küçük gösteriyordu. Masanın önündeki açık alana adım attı. "Kocam Boston'daydı ve ben evde iki oğlumla yalnızdım. Gece yarısına yakındı ama uyanıktım, kitap okuyordum. Kapı yumruklanmaya başladı."

Parker, "Peki kapıyı isteyerek mi açtınız?" diye sordu.

"Hayır, açmadım."

"Akşam yatmadan önce kilidi çevirme zahmetine girmiş miydiniz?"

"Evet," dedi ve sesinde acı bir tını duydum. "Gerçi bu köydeki çoğu kişi buna zahmet etmez. Hook'un güvenli olduğu bilinir. Ya da bana öyle dendi. Ama ben buralarda büyümedim ve kocam evde olsa bile geceleri kapımı kilitlemeyi alışkanlık hâline getirdim. Onlar kapıyı kırıp girdiklerinde tam önünde duruyordum."

"Herhangi bir yara aldınız mı?"

"Morarmış bir yanak ve patlamış bir dudak. Kapı tam şurama çarptı." O korkunç morlukların tenini bozduğu yanağına avucunu koydu. Darbenin yüzündeki kemiklerin yarısını parçalamamış olması mucizeydi. "Yere böyle kapaklandım."

Obadiah Wood, "O akşam evinize giren kişinin Joseph North olduğunu mu söylüyorsunuz?" diye sordu.

"Evet. Bir de Joshua Burgess. Öldüğü için onu unutmuş değilim."

Adam başını onaylar gibi salladı. "Devam edin, lütfen."

Tavernadaki herkes nefesini tutmuş, onun anlattıklarını dinliyordu. O noktada, gürültü ve aslında Rebecca'ya zarar verilip verilmeyeceği konusunda iki adam anlaşmazlığa düşmüştü. Sonunda Burgess, kendi başına kalkamadığı için Rebecca'ya yardım etmişti. Gözlerinin önünde siyah noktalar uçuşuyordu ve kendi ağırlığını taşıyamıyordu. Onlar da seve seve taşıdılar. Doğruca yatak odasına...

Yarı kör, midesi bulanmış, darbenin etkisiyle başı dönmekte olan Rebecca, kendisine art arda yönelttikleri soruları pek anlayamamıştı.

Kocan ne zaman evde olacak?

Kes şu gürültüyü. Çocukları uyandırmak istemezsin, değil mi?

Fener nerede?

Rebecca onlara, elinden geldiğince, Isaac'ın evde olmadığını açıklamıştı. Muhtemelen haftalarca da dönmeyecekti. Gitmeleri gerekiyordu. Sonra gelmeleri gerekiyordu. Neler olduğunu anlamıyordu. Terliklerini neden çıkardıklarını anlamıyordu. Çoraplarını neden çıkardıklarını anlamıyordu. Elbette çocukların uyanmasını istemiyordu. Neden istesindi ki? Onları uyutmak zaten neredeyse iki saatini almıştı. Fener mi? Feneri var mıydı? Hatırlayamıyordu. Başı zonkluyordu. Görüşü bulanıklaşıyordu.

Onu dinlemek yürek parçalayıcıydı. Sesinin boğazında düğümlenme şekli. Gözyaşlarını bluzunun yenine silmesini izlemek. Onu buna mecbur bıraktıkları için bu yargıçların her birinden nefret ediyordum. Ama o geri adım atmadı. Hikâyesine devam ederken hiçbir şeyi saklamadı.

Onu yatağa fırlattıklarında Rebecca savaşmaya başlamıştı. Uzanmak canını daha da çok acıtmıştı. Ancak onu iç gömle-

ğine kadar soyduklarında neler olduğunu anlamaya başlamıştı. Ve o zaman da artık çok ama çok geçti.

Rebecca'nın sesi bu korkunç masalın sonuna yaklaştıkça sakinleşiyordu. "İlk harekete geçen Joshua Burgess oldu," dedi.

Burgess o âna kadar mesafeli durmuştu. North onu yatak odasına sürüklerken birkaç adım geriden gelmiş ve Rebecca'nın giysilerini soyarken gölgelerden sessizce izlemişti. Bacaklarını zorla ayıran oydu. Burgess yavaşça, metodik hareketlerle kendi giysilerini çıkarırken –botlar, yün çoraplar– North onu orada, bacakları açık ve titrer hâlde sabitlemişti. Sonra Burgess, kendi saçını arkadan bağlayabilmek için kadının iç gömleğinin dantel eteğini yırtıp almıştı. Ondan sonra iç gömleğine ne olduğunu hatırlamıyordu ama adam üzerine çıktığında gömlek gitmişti.

Hayatım boyunca bu kadar sessiz bir mahkeme salonu görmemiştim. Tanıklık korkunçtu. Rebecca hiçbir detayı anlatmaktan kaçınmıyordu. Örtülü bir dille ya da kendi itibarıyla uğraşmıyordu. Bu toplumsal aşağılanmaya şahit olmak için ısrarla orada bulunan komşuları dumura uğratmaya ve utandırmaya karar vermişti. Onların merakını cezalandırmak istiyordu. Bir an acaba Isaac bu anlatımı ilk kez mi tam olarak duyuyor diye merak ettim çünkü Rebecca'nın yanında dururken kâh öfke krizine giriyor, kâh açıkça ağlıyordu.

"Canım yandı." Rebecca'nın sesi sonunda kırıldı.

Ona uzanmak, onu kendi kızlarım hasta ya da yaralıyken kucakladığım gibi kucaklamak istiyordum. Onu bu korkunç teşhirden korumak istiyordum.

Rebecca'nın gözleri Obadiah Wood'un arkasındaki duvarda güvenli bir nokta buldu ve oraya sabitlendi. Sesi, tüm şoktan ve acıdan arınmış, tekdüze bir tona büründü; devam ederken başka bir odadaymış, başka bir ülkedeymiş gibi geliyordu.

Burgess saldırısını nispeten çabuk bitirip homurdanarak Rebecca'nın vücudunun üzerinden başının yanındaki yastığa yuvarlanırken, North onu cezalandırmak istemişti. Kadının

kabullenişiyle yetinmemişti. Başındaki kör edici ağrı dindikten, yatakta çırpınmayı bıraktıktan, gitmeleri için yalvarmaktan vazgeçip sessizleştikten sonra North işe koyulmuş ve kadının soğukkanlılığını sistematik olarak yerle bir etmişti. Onu kendi teninin sınırlarından kaçmaya çalışır hâlde bırakmıştı.

Hain. Fahişe. Yerli âşığı. Jezebel. Ayartıcı. Şıllık. Onu tüm bunlarla ve daha fazlasıyla suçlamıştı.

Rebecca titreyen elini kaldırıp sol göğsünün üzerine koydu. "Ona fiske vurdu," dedi. "Burgess dizleriyle beni bastırıp kımıldamamı engelleyene kadar defalarca yaptı. Bir süre sonra o fiske sesinden başka bir şey hissedemez olmuştum. Ama fiske vurdukça sürekli *Yerli âşığı* diye tekrarlıyordu. Çığlık atamadım," diye hıçkırdı, gözyaşları akarken. "Ya çocukları uyandırsaydım? Ya ağlayarak içeri girselerdi? Onlara ne derdim? O adamlar bebeklerime ne yapardı?"

North işte tam o zaman ırzına geçmişti. Burgess ise tırmalamasın ya da vurmasın diye kollarını yatağa bastırmıştı. Adam tükendiğinde gecenin en derin saatleri çoktan gelmişti.

Kocana bu konuda tek kelime etmeyeceksin. Ya da başka birine. Anladın mı? demişti North, kendinden memnun bir adamın uykulu hareketleriyle pantolonunu çekerken. Milisler onları vahşi doğaya geri sürmek için bu kadar uğraşmışken, o Yerlileri kasabalarına getirdiği için bunu hak ettiğini söylemişti. Ona bu dersi vermekten başka çareleri olmadığını anlatmıştı. North bunları söylerken bir yandan da alnındaki ter damlalarını silmişti.

Onu kirli çarşafların içinde yalnız, çıplak ve ağlar hâlde bırakmışlardı. Rebecca ise orada, uzuvlarını kımıldatamaz bir vaziyette, onların koridor boyunca kapıya doğru ilerleyişlerini, gülüşlerini, durması için nasıl yalvardığına dair şakalaşmalarını dinlemişti. Merdivenlerin başında durdukları o kahredici an boyunca, kalbi çocuklarını aramaya gidecekleri korkusuyla göğsünde güm güm atmıştı. Ama gitmemişlerdi.

Üç yargıç orada öylece oturdular ve ne diyeceklerini bilemez hâlde uzun süre ona baktılar.

Nihayet John Hubbard konuştu, "Peki birine anlattınız mı? O gün ya da ertesi gün?"

Rebecca'nın sonunda açmaya cesaret ettiği gözleri kederden mürekkep derin kuyulara benziyordu. "Kime anlatabilirdim? Şikâyetimi dinleyecek olan kişi Yargıç North'un kendisiydi."

"Yine de bir tanığınız var?"

"Evet. Martha Ballard."

Hubbard beni tekrar karşısına çağırdı. "Anlaşılan meşgul bir kadınsınız, Bayan Ballard. Tüm bu olan bitene nasıl tanık oldunuz?"

"Bunlar mesleğimin gerekleri arasında. Bu tür deneyimleri özellikle aramıyorum, Sayın Yargıç."

"Devam edin o hâlde, Bayan Foster'ın iddiaları hakkında bildiklerinizi anlatın."

Rebecca'yı ne hâlde bulduğumu mahkemeye bir kez daha detaylarıyla anlattım; geçen ay Vassalboro'da yaptığım gibi. Yaralarından bahsettim. Günlüğümü ve o günden beri Yargıç North'la olan etkileşimlerimi içeren kayıtları gösterdim.

Parker, "Tanıklığınız için teşekkürler, Bayan Ballard," dedi. "Şimdi sanığı dinleyeceğiz. Bay North?"

Öne çıktı.

"Bu davada savunmanız nedir?"

"Suçsuzum. Bu kadına hiçbir şey yapmadım. Kanıtı yok. İddia ettiği eylemin gerçekleştiğine dair şahidi yok. Çok sonradan onu gören bir arkadaştan başka hiçbir şeyi yok. Bu suçlamaların düşürülmesini talep ediyorum. Daha en başından hiç dile getirilmemeliydiler!"

Yargıç Parker, "Şunu not etmekte yarar var ki," dedi, "iddia edilen suçun bir tanığı vardı ama o artık ölü. Ve bu mahkemenin hem tuhaf hem de sizin için epey elverişli bulduğu bir gerçek."

"Şimdi de cinayetle mi suçlanıyorum?" diye sordu North dişlerini sıkarak.

"Ben sadece bir tespitte bulunuyorum Bay North. Ayrıca size, hem Bay Burgess davası hem de bu davayla ilgili her türlü soruşturma yolunu izleyeceğimizi hatırlatıyorum, zira iki dava birbiriyle bağlantılı." Parker, Henry Sewell'a döndü. "Lütfen Bay North'un suçsuzluk beyanını mahkeme kayıtlarına geçirin."

North, "Karım, bu olayların iddia edildiği gece evde, onunla birlikte olduğuma tanıklık edebilir," diye devam etti.

Vassalboro'da bir deri bir kemik görünen Lidia şimdi düpedüz hasta gibiydi. Solgun. Dudakları ince ve birbirine bastırılmış. İki parmağı sürekli sol şakağına masaj yapıyordu. "Evdeydi," dedi.

North yargıçlara, "Bu kasabadaki itibarımı," dedi, "Bayan Foster ve kocasınınkiyle kıyaslamanızı rica ediyorum. Bu suçlamalar küçük bir intikamdan, onu papazlıktan aldığım için benden öç alma arzusundan başka bir şey değildir. Ödenmemiş maaşları için kasabayı *dava ediyor!* İkiyüzlülüklerine dair bundan daha fazla kanıta ihtiyacınız var mı?"

Lidia'nın koltuğuna geri çöküşünü izledim ve bugünlerde saat sekizden sonra ne kadar sık uyanık kaldığını merak ettim. North'un, karısının haberi olmadan yataktan süzülmesi ne kadar da kolay olurdu.

Böylece, mesele Rebecca'ya ne olduğundan çıkıp kocasıyla ona tecavüz etmekle suçlanan adam arasındaki çekişmeye dönerek bir o yana bir bu yana gidip geldi. Sanki Isaac'ın ağustos ayında Rebecca'nın başına gelenlerle uzaktan yakından bir ilgisi varmış gibi... Sanki sözleşmesinde kararlaştırılan miktarın tamamının ödenmesi konusundaki ısrarının durumla bir alakası varmış gibi...

Wood sonunda, "Asıl suçlamalarla ilgili ekleyecek başka bir şeyiniz var mı Bay North?" diyerek araya girdi.

"Hayır."

"O hâlde lütfen yerinize geçin. Mahkeme, istişare edebilmemiz için kısa bir ara verecektir."

Tokmağı vurdu; sonra Parker ve Hubbard'la aralarında konuşmak üzere depo odasına çekildiler.

Rebecca'yla oturdum. Elini tuttum. İzleyiciler hanın içinde dolanıp kupalarını doldururken bekledik. Bazıları hacetlerini görmek üzere dışarı çıktı, kapıyı her açtıklarında içeri soğuk bir hava dalgası yayılıyordu. Diğerleri bacaklarını esnetti.

Bir süre sonra –belki on on beş dakika– yargıçlar hana döndüler ve yüzlerini Rebecca Foster'a çevirdiler. John Hubbard tokmağını vurdu.

"Asliye Hukuk Mahkemesi, Joseph North hakkındaki suçlamanın kabul edilmesine karar vermiştir," diye ilan etti.

James Parker, "Ancak, Bayan Foster'ın *saldırıya uğradığını* bizzat gören hiçbir tanık olmadığını belirtmek mahkemenin görevidir," diye ekledi. "Böyle bir tanık olmadan da bu adamı ölümüyle sonuçlanabilecek idamlık bir suçtan yargılamak hukuka uygun olmayacaktır. Bu nedenle mahkemenin kararı, tecavüz *teşebbüsü* suçlamasıyla dava açılması yönündedir."

Ortalık bir anda karıştı. İnsanlar ayağa fırladı. Kimileri rahatlamayla alkışlarken kimileri öfkeyle bağırdı. Ama ben Rebecca'ya bakmaya dayanamadım, kalp kırıklığına ikinci kez şahit olacak gücüm yoktu. Bu yüzden Ephraim'e baktım ve hissettiğim her şeyin onun gözlerine yansıdığını gördüm. Bir sonraki yargılamada ne olursa olsun Joseph North, Rebecca'ya yaptıkları yüzünden asılmayacaktı.

Obadiah Wood bu haberin neden olduğu infiali yatıştırmak için tokmağını vurdu. "Henüz bitirmedik. Kararımız, bu davanın üç ay sonra Yüksek Mahkeme huzurunda yargılamaya gitmesi yönündedir. Sanık, o zamana kadar Fort Western'deki hapishane avlusuna teslim edilecektir. Albay North, lütfen öne çıkın ve suçlamaları anladığınızı, Fort Western'deki kısıtla-

malarınızın sınırlarını kabul ettiğinizi ve yargılama için hazır bulunacağınızı beyan edin."

Wood hanın içine göz gezdirdi. "Albay?"

Lidia North koltuğunda oturmaya devam ediyordu ama kocasının yeri boştu. Adam handa değildi.

*

Çalışma odamda otururken günlüğüm masanın üzerinde açıktı. Doğudan, Atlantik'ten süzülüp gelen o fırtına gürlerken yazıyordum. Fırtına, okyanusta büyüyen bir canavar gibi tüm o rüzgârı ve karı, kıyı şeridi boyunca içeri sürüklüyordu. Büyüdü, büyüdü, sonunda yoluna çıkan her şeyi yutan beyaz bir duvara dönüştü.

Eve dönmüştük ve hane halkı etrafımda koşuşturuyordu. Hannah ve Dolly akşam yemeği hazırlarken erkekler –Barnabas da dâhil– yaklaşan fırtınaya hazırlık için kucaklar dolusu odunla içeri girip çıkıyordu. Panjurları kapadılar, şömineyi harladılar, daha sonra sarılıp yatılacak ısıtma taşlarını ortaya yığdılar. Ephraim, Barnabas'ın dört saatlik yolu göze alarak Vassalboro'ya dönmek yerine geceyi bizimle geçirmesi konusunda ısrar etmişti. Görünüşe göre, bu çocuğu seven tek kişi ben değildim.

Ocağın yanında bir satranç tahtası vardı, Cyrus ile Barnabas iş aralarında hamlelerini yapıyorlardı. Saatlerdir sürüyordu oyun, birbirleriyle sessizce savaşıyorlardı. Cyrus'un bu oyunu kaybettiğini hiç görmemiştim ama içimden bir ses bana Barnabas Lambard'ı yabana atmamam gerektiğini söylüyordu. Hannah ve Dolly onları görmezden geliyordu elbette. Daha önce de sidik yarıştıran erkekler görmüşlerdi.

Günlüğüme yazdıklarımı tüy kalemimi kâğıda saplayarak sonlandırdım:

Albay North yargıdan kaçtı ve bulunamadı.

BALLARD'IN DEĞİRMENİ

30 Ocak Cumartesi

Bir elin omzumu sarsmasıyla uyandım. Nazikçe. Bir fısıltı. Kulağımda ılık bir nefes... Duvarlardaki çatlaklardan sızan rüzgârın, hızla düşen sıcaklığın ve bir örtü gibi değil de âdeta bir kefen gibi yağan karın farkında olduğum için pek iyi uyuyamamıştım.

Ephraim, "Gel bak," dedi ve elime uzandığını hissettim.

Beni ayağa kaldırdı. Ben sendeleyince yakınıma sokuldu; elleri ince iç gömleğimin üzerinde, saçlarımda, sırtımda ve kalçalarımda gezindi. Bir kahkaha attı, sonra eğilip yataktan bir battaniye çekti. Neden uyandırıldığımı hâlâ merak ederek yatağın yanında dengesizce dururken battaniyeyi omuzlarıma sardı.

Ephraim, parmaklarımız birbirine kenetlenmiş hâlde beni loş evin içinde gezdirdi. Mumları yakmış ve ateşi harlamıştı ama henüz sabahın beşi bile değildi ve ev halkı hâlâ uykudaydı. Ateşin yanındaki şiltesinde horlayan Barnabas hariç herkes yatağındaydı. Ya da belki Barnabas sadece uyuyor numarası yapıyordu. Gözlerimdeki uyku mahmurluğunu kırpıştırarak atarken, yanından geçtiğimiz sırada başının bize doğru hafifçe döndüğünü gördüm ama gözleri kapalı kaldı.

Uykusu hafif demek ki, diye düşündüm. *Temkinli bir adam.*

Satranç tahtası, dün geceden beri hiç ellenmemiş hâlde yerde, yanında duruyordu.

Kapıya ulaştığımızda Ephraim beni kenara itti, sonra kapıyı ardına kadar açtı. Karşımda, neredeyse kapı pervazına kadar yükselen beyaz bir duvar duruyordu. Kar yığınının üzerinde sadece on beş santim kalınlığındaki soluk, kurşuni bulutlar seçilebiliyordu. Kar yığınlarının bir metreyi, belki bir buçuk metreyi bulduğunu görmüştüm. Ama böylesine daha önce sadece bir kez şahit olmuştum.

"Hâlâ yağıyor," dedi. "Eskisi kadar şiddetli değil. Ama duracak gibi de görünmüyor."

Elimi uzattım, avucumu kar kütlesine bastırdım. Yumuşaktı ama buz gibiydi. Elim içine gömülerek geride bir iz bıraktı. Artık tamamen uyanmıştım ve kocamın son birkaç dakikadır bana ne söylemeye çalıştığının farkındaydım.

"Tıpkı Oxford'daki gibi," dedim ona.

Başını onaylarcasına salladı. Gülümsedi. "Hatırlıyorsun demek?"

"Sanki unutabileceğim bir şeymiş gibi..."

Ephraim Ballard elimi tuttu ve beni yatağa geri götürdü.

Otuz Beş Yıl Önce

OXFORD, MASSACHUSETTS

19 Ocak 1755

"Ne dedin?"

Yanağım Ephraim'in çıplak göğsüne yaslanmıştı ama bu kadar yakın olmama rağmen fısıldadığı şeyi zar zor duymuştum. Elim kalbinin üzerindeydi, o ise parmaklarını yavaşça saçlarımın arasında gezdiriyor, buklelerin kayıp çıplak omuzlarımın etrafında toplanmasına izin veriyordu. Güneş henüz doğmamıştı ama doğmuş olsa bile bunu bilemezdik; zira dışarıda fırtına hâlâ tüm şiddetiyle sürüyordu, her yer iki gündür zifiri karanlığa gömülüydü.

Buna rağmen kulübe sıcaktı, tıpkı bizim gibi.

Ocakta için için kırmızı bir ateş yanıyor, yatağın üzerine rüyayı andıran bir parıltı yansıtıyordu. Ara sıra kapının altından buz gibi bir hava sızıyordu; o anlarda Ephraim beni kendine daha sıkı çekiyor, teninin tenimi ısıtmasına izin veriyordu. Artık aramızda hiçbir engel yoktu. Önceki gece titreyen ellerimle iç gömleğimi çıkarmıştım. Gömlek omuzlarımdan kayıp ayaklarımın dibinde toplandığı o noktada, yerde öylece duruyordu.

Bir soru sorduğumu ancak şimdi fark ederek, "Hımm?" diye karşılık verdi.

Dirseğimin üzerinde doğruldum ve bulutsuz gözlerinin içine baktım. "Bir şey dedin. Ne demiştin?"

"Ah." Emin olamıyordum ama sanırım kızarmıştı. "Süleyman'dan devam ediyordum."

"Ya."

Ephraim bütün gece kulağıma *Neşideler Neşidesi*'ni fısıldamış, romantik anlayışlarının derinliğiyle beni hayrete düşüren o kadim sözlerle ruhumu yatıştırmıştı.

"Baştan aşağı güzelsin sevgilim," diye tekrarladı ve beni tekrar göğsüne çekti.

Söz verdiği gibi, Ephraim evliliğimizin ilk günlerinde ve haftalarında beni baştan çıkarmaya çalışmamıştı. Sabırla beklemişti. Canı her istediğinde beni öpmüş ve her uzun, soğuk gecede bana sımsıkı sarılmıştı. Önce kanamam gelene kadar, sonra da ikimiz de arzudan yarı deliye dönene kadar beklemişti. Başlarda, bu kararlılığının sebebi doğacak herhangi bir çocuğun kendisinden olup olmadığını anlamak istemesi mi diye merak etmiştim. Bir erkek için kuşkusuz önemliydi bu. Ancak kısa süre sonra asıl niyetinin benim bundan emin olmamı sağlamak istemesi olduğu anlaşıldı. Öyle ya da böyle bilmemi istemişti. Bir ömür boyu sürebilecek bir soru işaretini ortadan kaldırmak için... Evlendikten bir hafta sonra da gerçeği gayet açık bir biçimde öğrenmiştik. Bu durum, hâliyle birkaç günlüğüne durumumuzu daha az karmaşık hâle getirmişti. Henüz evliliğimizi bedensel olarak tüketmemiş olmanın yarattığı gerilimin etrafında sürekli dans etmeden, aynı mekânda nasıl yaşayacağımızı öğrenme şansı vermişti bize. Ama kısa süre sonra döngüm bitti, ocak ayı geldi ve beraberinde sadece bu aya yakıştırdığım türden bir soğuk ve hava getirdi. *Kış*, en kısa işler dışında bizi içeriye hapsedip uzun süreli ve daha yakın bir temasın içine itti.

Söz verdiği gibi, kararı bana bırakmıştı. Bense nasıl teslim olunacağını bilmediğimden, çok fazla beklemiştim. O zaman bile şikâyet etmedi. Ama dün gece yatağa hazırlanırken *biliyordum*. Bir aydır evliydik ve bu sürede Ephraim Ballard nasıl

bir adam olduğunu kanıtlamıştı. Artık korkacak hiçbir şeyim kalmamıştı. Nasıl bir eş olacağıma karar verme vaktim gelmişti.

Ben de kararımı verdim.

Ama önce, ateşin önündeki küçük taburede oturup saçlarımı tarayarak vakit kazandım.

Her zamanki gibi çırılçıplak soyunup yatağa girmesine izin verdim. Orada oturup beni uzun uzun izlemesine izin verdim. Gözlerinin görebildiği her yerimde gezinmesine izin verdim. Sonra fırçayı bıraktım ve gidip önünde durdum. Yüzümdeki ifade net olmalıydı çünkü öylece donakaldı. Nefes bile almadı. İç gömleğimi bir omzumdan aşağı sıyırırken gözlerimiz birbirine kilitli kaldı.

Boğuk bir sesle, "Emin misin?" diye sordu.

Diğer omzumu da açarak cevap verdim, böylece ince kumaş yere süzüldü. İzlerken hiçbir şey demedi. Uzun, sayısız saniye boyunca sustu. Ama Ephraim Ballard nihayet sesini bulduğunda, okuma derslerim için metin olarak neden *Neşideler Neşidesi*'ni seçtiğini anladım. Kelimelerin kendisi bir ders kitabıydı; bir adamın karısını ilk kez yatağa nasıl alması gerektiğine dair kusursuz, zarif bir örnekti. Tıpkı Süleyman gibi, Ephraim de en tepeden başlayıp aşağı doğru indi; son bir ay boyunca defterime özenle aktardığım her satırın anlamını aydınlattı. Kâğıt üzerinde pratik ve tarımsal görünen o kelimeler, eylem olarak deneyimlendiğinde düpedüz erotikti.

Ne kadar güzelsin sevgilim...
Gözlerin... saçların...
Dudakların... ağzın...
Boynun...
Göğüslerin...
Mür dağına, günnük tepesine gideceğim...
Baştan aşağı güzelsin sevgilim...
Bir bakışınla kalbimi çarptırdın...

Dudaklarından bal damlıyor, ey gelin...
Sevgilim bahçesine gelsin, seçme meyvelerini yesin...

Dün gece dışarıda fırtına üzerimize çökmüş, onay verircesine gürlerken, ben her bakışa ve her dokunuşa teslim olurken kulağıma fısıldanan sözler bunlardı. Hiç bu kadar ateş basmamıştı bedenimi. Kendimi hiç bu kadar güvende hissetmemiştim. Derken, saatler sonra, sanki yatağımızdan kayıp bu büyüyü bozacağımdan korkuyormuş gibi beni daha sıkı kavradı. Yeni uyanmış bu arzuyu alevlendirmek, onu ikimizi de yakıp kül edecek bir yangına dönüştürmek istercesine aynı sözleri tekrar fısıldadı.

4

EBELİK

Şubat 1790

"Kederli hikâyeler yaraşır kışa en çok."

—WILLIAM SHAKESPEARE, *Kış Masalı*

PAPAZ EVİ

13 Şubat Cumartesi

1 Şubat Pazartesi. Bir kar fırtınası...
4 Şubat Perşembe. Kar yağdı...
6 Şubat Cumartesi. Çok soğuk bir gün...
7 Şubat Pazar. Açık ve aşırı soğuk...
8 Şubat Pazartesi. Korkunç, soğuk ve rüzgârlı...

Günlüğü kapayıp parmak uçlarımla şakaklarıma masaj yaparken, "Tanrım, kıştan nefret ediyorum," dedim. Bu hem bir dua hem de bir küfürdü ve ikisi için de suçluluk hissetmiyordum. Neredeyse iki haftadır soğuk, kar ve uzun, kasvetli bir baskıdan başka bir şey yoktu.

Bu yüzden, bu sabah Fosterların evine davet edildiğim o mektubu alınca hiç rahatsız olmadım. Mektubun bir avukattan gelmiş olması da merakımı iyice cezbetmişti.

Değerli Bayan Ballard,
Bir mâniniz yoksa, bugün öğleden sonra saat tam 13.00'te çay içmek üzere papaz evinde benimle buluşma nezaketini gösterir misiniz?

Saygılarımla,
Seth Parker, Esquire

Mutfaktan geçerken, "Babana Bay Parker'ın beni Fosterların evine çağırdığını söyle," dedim.

Hannah, karın hâlâ yüksek yığınlar hâlinde durduğu pencereye, sonra da sanki ahırın çatısından atlayacakmışım gibi bana baktı. "Dışarısı berbat."

"Burada kalmanın buna bir faydası olmayacak."

*

Rebecca Foster altı aylık hamileydi ve karnı artık belli olmaya başlamıştı. İlk çocuğunda bu daha uzun sürmüştü ama sonraki her çocukta vücudu bu sırrı daha erken ele vermeye başlamıştı. Bunun kadından kadına bu denli farklılık göstermesine hayret ediyordum. Bazıları ilk aylarda çiçek açar, bazıları ise son haftalara kadar beklerdi.

Rebecca artık evinden pek çıkmıyordu ve yardım edecek Sally Pierce da olmayınca papaz evi tozlu ve darmadağınık görünüyordu. Sanki evin hanımı –belki de haksız sayılmayacak bir sebeple– pes etmiş gibi bir hava vardı içeride. Yine de Rebecca toplananlar için çay hazırlamıştı; yanında da tereyağı ve reçelle birlikte taze ekmek vardı.

Anneleri gibi sarışın olan iki küçük Foster çocuğu, ekmekten birer parça almak için oturma odasına süzüldü, sonra yapış yapış parmaklarıyla zıplayarak dışarı çıktılar. Arkalarından bakarken odadaki ağırlığı hissedip hissetmediklerini ya da yetişkinlerin dertlerinden bihaber olup olmadıklarını merak ettim.

Seth Parker bana, "Geldiğiniz için teşekkürler, Bayan Ballard," dedi. "Umarım buraya gelmek çok zor olmamıştır."

"Gayet iyi geldim."

Esquire Parker, Hallowell'daki bir avuç avukattan biriydi ama bölgedeki çoğu erkek gibi o da hem nehir ticareti hem de çiftçilikle uğraşıyordu. Dünyanın bu köşesinde avukatlığa pek ihtiyaç duyulmazdı, bu yüzden bu sıfatla pek sık göreve

çağrılmazdı. Ama artık duruşmalar tamamlandığına ve –her ne kadar asgari düzeyde olsa da– suçlamalar yapıldığına göre, Fosterların yargılama esnasında kendilerini temsil edecek birine ihtiyacı vardı.

Önündeki küçük masada duran kâğıt yığınını işaret ederek, "Rebecca'nın ifadesini çoktan aldım," dedi. Yanında bir başka boş yığın, mürekkep hokkası ve tüy kalem duruyordu. "Hatırladığınız her şeyi bana anlatırsanız yazayım. Sizin tek yapmanız gereken sonuna işaretinizi koymak."

Sesimdeki rahatsızlığı gizlemeye kalkmadan, "Kendim yazabilirim," dedim. "İmzamı da atabilirim."

"Ah. Doğru ya. Siz günlük tutuyorsunuz."

"Evet. Uzun yıllardır. Kalemle aram gayet iyidir."

"Tamam o hâlde." Kâğıdı ve kalemi masanın üzerinden önüme doğru kaydırdı. "Bu, Pownalboro'daki mahkemeye delil olarak sunulacak."

Ben kâğıdın önüne yerleşirken Isaac Foster odaya girdi.

"Bayan Ballard," diyerek beni selamladı, sonra karısının başının tepesine bir öpücük kondurdu. Şöminenin önünde durup arkasını ısıtmaya başladı. Ne de olsa kış mevsimindeydik ve açık bir ateşe iyice yanaşmadıkça hiçbirimiz gerçekten ısınamıyorduk.

Ben ifademi yazmaya başlarken Isaac bir fincan çay koydu. Seth'e, "Henry Sewall dün bizi ziyaret etti," dedi.

"Öyle mi?"

"Bir mektup getirdi."

Kalemim kâğıdın üzerinde asılı kalırken hızla başımı kaldırdım. "Neden?"

"Benim yerime Cobb adında bir vaize görev teklif edilmiş. Mayıs ayında başlayacağı söylendi. Maaşının bir parçası olarak da kalıcı bir eve ihtiyacı varmış. Yeni bir yer bulmak için nisan sonuna kadar vaktimiz var."

"Ama Rebecca nisan sonunda doğum yapacak," diye itiraz ettim.

Isaac'in sesinde tanımlayamadığım bir tını vardı. "Dikkate alınmayan bir gerçek..."

"Nereye gideceksiniz?"

Seth Parker dirseklerini dizlerine dayayarak öne eğildi. "Henüz hiçbir yere. Joseph North kilise heyetinin başında olduğu için *çıkar çatışması* gerekçesiyle itiraz dilekçesi veriyorum."

"Peki ya bu sonuç vermezse?" diye sordum.

Rebecca yüzünü buruşturarak karnına bastırdı. "Büyük ihtimalle Fort Western'e. Kiralık odalara."

"Başka bir seçenek olmalı," dedim.

"Onların adına her seçeneği araştırdığımdan emin olabilirsiniz, Bayan Ballard. Ama gerçekten yardım etmek istiyorsanız, yapabileceğiniz en iyi şey ifadenizi bitirmek."

Ben kâğıda nazikçe çizgilerimi çekerken konuşma, tahmin edilebileceği üzere havanın durumuna kaydı. Fırtınalar. Kar. Kennebec kıyıları boyunca yükselen buzlar. Hook'a giren ve çıkan yolların korkunç durumu. *Erkekler neden yollara bu kadar takıntılı? Asla anlamayacağım.* Ben kâğıda özenle kelimeleri nakşederken bu konuşmalar sadece anlamsız bir fondan ibaretti.

Birkaç dakika sonra kalemi bıraktım ve elimi esnettim. "Peki karınız nasıl, Bay Parker? İyi mi?"

"Ellen mı? Evet. Turp gibi maşallah. Neden sordunuz?"

"Hiç. Selamlarımı iletin lütfen." Ellen'ın Doktor'u aramasına sebep olan rahatsızlık her neyse ya kendiliğinden düzelmişti ya da kocasından gizlemeye devam ediyordu.

Kâğıdı Bay Parker'a uzattım ve o benim düzenli, özenli el yazımı incelerken yüzünü izledim. Bir süre sonra onaylarcasına başını salladı. "Geldiğiniz için tekrar teşekkürler, Bayan Ballard."

"Elbette. Ama buradayken Rebecca'yı bir muayene etmek isterim. Onun ve çocuğun iyi olduğundan emin olalım."

Çocuk.

İşte o an Rebecca irkildi, ağzının kenarları gerildi. Kocasına arkasını dönüp sandalyeden doğruldu ve tek kelime etmeden Isaac Foster'ın yanından geçip yatak odasına gitti.

*

Pamuklu iç gömleğiyle yatağına uzanan Rebecca'nın şiş karnının üzerinde parmaklarımı gezdiriyor, çeşitli noktaları yokluyordum.

"Mektup için üzgünüm," dedim ona.

"Ben de."

"Ama yargılama..."

"Hiçbir işe yaramayacak." Rebecca bana baktı, o kahverengi gözleri kendinden emindi. "Son duruşmada neler olduğunu gördün. Aleyhinde hüküm verseler bile bu bir suçu işlemeye *teşebbüsten* olacak, suçu *işlemekten* değil. Hook'ta bizim için hiçbir şey kalmadı. Burada kalmak için savaşan Isaac. Bense her şeye yeniden başlamayı tercih ederim. Yeni bir yerde. Başıma gelenleri kimsenin bilmediği bir yerde."

İtiraz etmek için ağzımı açtım ama sözümü kesti.

"Haklı olduğumu biliyorsun. Sadece beni bunu kabul edemeyecek kadar çok seviyorsun."

Ah, gözyaşlarının sebep olduğu o *yanma* hissi. Bazen ateşten bile beter oluyordu.

"Haklısın," diye fısıldadım. "Haklı olmandan *nefret* ediyorum."

Bir ebe olarak en büyük maharetlerimden biri de sessizce oturabilmekti. Bir odada keder patlak verirken tek kelime sarf etmeden tasalı bir eli tuttuğum anların sayısını bilmiyordum. Bu tür bir umutsuzluğun tek panzehri, sarsılmaz bir sükûnet kalesi inşa etmekti. Öylece oturmak ve var olmak. Dua etmek ve teselli vermek. Güneş yavaşça gökyüzünde ilerlerken duvarda iz bırakan gölgeleri izlemek. Avutacak hiçbir kelime olmadığında hiçbir şey söylememek. İşte bu yüklü sessizliğin içinde,

Rebecca'nın rahmindeki çocuğun hareket ettiğini hissettim. Güçlü ve düzenli bir vuruş. Parmaklarım karnına yayılmış hâlde, vücudundan yükselen o ritmik tıkırtılara –o kımıl kımıl, kıvranan yaşam kanıtına– odaklanarak olduğum yerde kaldım.

Tam altı kalp atışı kadar bekledikten sonra fısıldadım: "İlk hareketinin üzerinden ne kadar geçti?"

"Çok değil. Bir ay kadar."

"Bana söylemedin."

"Duracağını ummuştum." Rebecca arkasını döndü. Duvara baktı. "Hâlâ da umuyorum."

*

Birkaç dakika sonra papaz evinin önünde durmuş, zihnimi sakinleştirmek ve öfkeyi dindirmek için soğuk havayı burnumdan aldığım nefeslerle içime çekiyordum. *Bu adil değil.* Zihnimde kendi kuyruğunu kovalayan bir köpek gibi dönüp duran tek şey buydu. *Bu adil değil.*

İntikam Tanrı'ya ait olabilirdi ama O, insanları adaletin hakemleri olarak atamamış mıydı? Rebecca gibi bir kadın için adalet neredeydi? Peki bir yargıcı adalet önüne kim çıkarabilirdi? Brutus'un sırtında Water Caddesi'ndeki o dar, sıkışmış kar kanalında tırıs giderken aklıma bir düşünce geldi. O kadar hızlı geldi ki onu reddetmeye vaktim olmadı: Eğer Joseph North, Rebecca Foster'a tecavüz ettiği için asılamıyorsa acaba Joshua Burgess'ı öldürdüğü için asılabilir miydi?

13 Şubat Cumartesi—— Açık ve soğuk. Fort Western'de buz birikiyor. Bugün Isaac Foster'ın evine, görülecek olan davaya ilişkin bildiklerim hakkında ifade vermek üzere çağrıldım. Akşamın erken saatlerinde eve döndüm. Bayan Densmore yeşil ipekten bir elbise dikmek üzere buradaydı. Bana James Bridge'in

karısının bu sabah saat birde ölü bir oğlan çocuk dünyaya getirdiğini, bebeğin bu akşam defnedileceğini söyledi. Müdahaleyi Doktor Page yapmış.

Clarissa Stone'un beni çağırmamasına kızgın değilim. Başka ebeler de vardı, onlardan herhangi birini çağırabilirdi. Ama Peggy? Page'in Clarissa'nın çocuğuna yaptıklarından sonra üstelik? Gururunun hiçbir bahanesi olamazdı. İhtiyacı olan her şeyi biliyordu.

Hayatım boyunca gerçekten nefret ettiğim adamları bir elimin parmaklarıyla sayabilirdim. Ama Benjamin Page bu listeye üst sıralardan girmişti. Birinciliği Billy Crane alırken hemen ardından Joseph North geliyordu. Ama Page, Hallowell'a geldiğinden beri bir salgın hastalıktan başka bir şey olmamıştı. Tanrım, elimden gelse onu çıplak ellerimle boğardım.

BALLARD'IN DEĞİRMENİ

15 Şubat Pazartesi

"Neden gelmiş?" diye sordu Ephraim.

Ephraim'e öğle yemeğini götürmek için değirmene inmiştim. Şafaktan beri su çarkı üzerinde çalışıyordu. Her nasılsa hem ter içindeydi hem de donmuş görünüyordu. Çark hâlâ donmuş derede kilitliydi ve kocam, çürümüş ya da çatlamış olan ahşap paletlerin onarımını yapmak için en iyi zamanın şimdi olduğuna karar vermişti.

Omzumun üzerinden bakarak, "Barnabas mı?" diye sordum. "Geliş sebebinin gayet açık olduğunu düşünüyordum."

Ephraim'e yemeğini uzattım ama o tabağı bir kütüğün üzerine bıraktı. "Kur yapmaya gelmemiş," dedi Ephraim. "Şuna bir bak."

Barnabas bitkin görünüyordu. Rüzgâra karşı uzun ve zorlu bir yolculuk yaptığı belliydi. Yanakları kızarmış, dudakları çatlamıştı.

"Belki de Dolly'yi görmek için acele etmiştir?"

Kelimeler ağzımdan dökülürken bile kocamın haklı olduğunu biliyordum. Her zamanki gibi.

Ephraim'in ağzı sert bir çizgi hâlini aldı. "O çocuk burada olmak istemiyor. Korkuyor."

Barnabas yük arabasıyla gelmişti. Son zamanlarda at sırtında geliyordu ama onlar sosyal ziyaretlerdi. Onu, yan tarafına demir bir halka takılı o yük arabasında sadece iki kez görmüştüm.

Barnabas koltuğundan aşağı atlarken Ephraim tehditkâr bir adımla öne çıktı. Çocuk sanki bir galon sirke yutmuş gibi görünüyordu. Şapkasını çıkardı. Uyluğuna vurdu. Bulutlara baktı. Gözlerini kıstı. Sanki Kudretli Yaradan'la tartışıyormuş gibi başını iki yana salladı.

"Neden buradasın?" diye gürledi Ephraim.

Barnabas Lambard'ı ilk kez bu kadar kendinde değilken görüyordum. Kelimeler boğazında düğümlendi. "Oğlunuzu Joshua Burgess cinayeti nedeniyle gözaltına almak için buradayım."

Ephraim'in sesi alçak ve pesti. Tehlikeliydi. "Hangi. Oğlumu?"

Kelime Barnabas için acı verici olmalıydı. Dilinde cam kırıkları varmış gibi zorlanarak konuştu.

Bir an sonra, yardım istercesine bana baktı. Bugün öyle bir şansı yoktu.

"Cyrus."

*

En büyük çocuğumuzun hayatı boyunca istediği tek şey denize açılmaktı. İnkâr edeceğini bilsem de Cyrus'un bir korsan olmak istediğinden şüpheleniyordum. Halatlara tırmanmak, bir gözcü bölmesine tünemek ve egzotik yerler görmek istiyordu. Her şeyden çok, macera dolu bir hayat istiyordu. Tuzlu hava ve mavi sularla dolu, fırtınalı ufka meydan okuyan bir yumruğun sıkıldığı bir hayat... Ancak bu gelecek ondan çalınmıştı ve o da Kennebec'te yelken açmakla, babasının kütüklerini nehrin aşağısındaki limanlara götürmekle yetiniyordu. Kışınsa çoğunlukla karaya hapsolmuştu. Tek tesellisi, neredeyse her gün balık tutmaya gittiği Mill Göleti'ydi.

Böylece dördümüz –Ephraim, bir yığın dumanı tüten sakatat yemeyi tercih edecekmiş gibi görünen Barnabas, ben ve Dolly– onu aramak için patikadan yukarı yürüdük. Dolly onun

geldiğini görmüştü. Elbette görmüştü. O kız, Barnabas'ın yolunu, birinci yüzyıldaki bir müminin Mesih'in dönüşünü beklediği gibi gözlüyordu. Barnabas daha bahçe kapısını geçer geçmez, Dolly ellerini mutfak havlusuna silerek kapıdan fırlamıştı. Ama kızımın algıları açıktı –tanıdığım tüm on yedi yaşındakilerden daha iyiydi bu konuda– ve bir şeylerin ters gittiğini anlamıştı. Kimse sorularına cevap vermiyordu ve o da artık öfkelenmeye başlamıştı.

"Nereye gidiyoruz?" diye çıkıştı. "O neden burada? Neden kimse bana cevap vermiyor?"

Ona bir sonraki sorusunu yutturacak kadar sert bir ifadeyle baktım ve öfkesinin göz açıp kapayana kadar korkuya dönüştüğünü gördüm. Sonunda anlamıştı.

"Böyle bir şeye cesaret edemez," diye fısıldadı Dolly. Ön kolumu yakalayıp sertçe sıktı. "*Yapmaz.*"

"Bir adamı gerçekten tanımak onlarca yıl alır, Dolly. Oysa sen bu adamla sadece birkaç hafta geçirdin. Ne yapıp yapmayacağı konusunda herhangi bir varsayımda bulunmamanı öneririm."

Çetin bir dersti ama bunu şimdi öğrenmesi en iyisiydi.

Dolly sustu, sonra dar patikada arkama takıldı. Ephraim kafilenin başındaydı. Barnabas iki kez arkasına dönüp bana baktı. Yüzündeki ifadeye bakılırsa ormana bir ayin kurbanı olarak götürüldüğüne inanıyordu. Bu düşüncenin kocamın zihninden geçmediğini iddia edemezdim ama daha ziyade Barnabas'ın görevini sonuna kadar götürecek cesareti olup olmadığını görmek istediğinden şüpheleniyordum.

Mill Göleti, evin dört yüz metre kadar kuzeyindeydi ve uçsuz bucaksız bir çayırın ortasında yer alıyordu. Gölet o kadar büyük değildi –sadece iki dönüm kadardı– ama ortası oldukça derindi ve yüzlerce alabalığa ev sahipliği yapıyordu. Cyrus burayı on bir yıl önce bu mülke taşındığımız gün keşfetmiş ve hemen sahiplenmişti. Şimdi göletin ortasında, altmış santimlik

buzun üzerinde duruyor, her iki elinde birer olta tutuyordu. Deliği bütün kış açık tutmuştu ve sürekli baltayla yontulduğu için kenarları tırtıklıydı.

Cyrus önce babasını gördü ve kocaman gülümsedi. Ama hemen ardından Barnabas görüş alanına girdi. Ardından ben ve sonra da Dolly. Gülümsemesi dudaklarında donup kaldı. Gözleri sertleşip de oltaları tutan elleri yumruk olunca bu bölünmenin sebebini anladığını anladım.

Cyrus dudaklarını hoşnutsuzlukla büktü.

Asla duyulmayacak bir küfür savurdu.

Başını anladığını belirtir gibi salladı.

Sonra her iki oltayı da sudan çekti ve buzun üzerinden ağır adımlarla geri döndü. Balıkçılık malzemelerini –kova, oltalar, ipler, kancalar– toplayışını ve bize doğru yürüyüşünü izledik.

Her şeyi Ephraim'in ayaklarının dibine bıraktı, sonra elleri bir fırtına gibi hareket etmeye başladı: Başparmağıyla kendini işaret etti, elini *yapmadım* der gibi havada savurdu ve sonra yumruğunu, sanki bir ilmek tutuyormuş gibi boynunun yanına götürdü.

Ephraim, "Biliyorum," dedi. "Ama Barnabas senin yaptığını düşünüyor."

"Hayır. Ben öyle düşünmüyorum. Ama seni tutuklamak bana verilen iş. Doktor Page'in ifadesi *suçlayıcıydı*." Yan dönüp bana dik dik baktı; sanki o dayakla ilgili bildiklerimi çok önceden paylaşmam gerektiğini söylemek ister gibiydi. "Mahkeme de seni getirmemi emretti."

Cyrus onu sessizce inceledi, sonra Ephraim'e dönüp elini sallayarak çocuğu sorgulamakta özgür olduğunu işaret etti.

"Onu nereye götüreceksin?" diye sordu Ephraim.

"Vassalboro. Yargıç Wood'un karşısına çıkması gerekecek. Ama kefaletle serbest kaldıktan sonra, Fort Western'deki hapishane avlusuna nakledilecek."

"Ellerinde ne kanıt var peki?" diye sordu Ephraim.

"Kanıt mı? Bildiğim kadarıyla hiçbir şey yok. Sadece Doktor Page'in en az beş kişi tarafından doğrulanan ifadesi var. Bu yüzden mahkeme meseleyi araştıracak."

Her şeyi açıklama şansı bulduğu için sesi artık daha sakindi ama Barnabas hâlâ huzursuz görünüyordu. Cyrus'ı seviyordu. Bunu gayet iyi biliyordum. Ayrıca bir kez bile Dolly'nin gözlerinin içine bakmamıştı.

Kız ise gölete vardığımızdan beri ona dik dik bakmayı bırakmamıştı. "Bunu yapamazsın!" Neredeyse bir çığlıktı bu. Dolly histeriye kapılacak bir tip değildi. Ama zaman zaman tutan öfkeli bir damarı vardı ve Barnabas'a bunu ilk kez gösteriyordu.

Çocuk irkildi.

Sonra derin bir nefes aldı.

Barnabas, Cyrus'a doğru bir adım attı. "Bunu yapmak istemiyorum. Lütfen bana inan. Ama mukavemet gösterirsen sana karşılık vermek zorunda kalırım."

James Wall'u nasıl ustalıkla alt ettiğini hatırladım. Ancak Barnabas, Cyrus'un yumruk attığını hiç görmemişti.

"Obadiah Wood'un huzuruna ne zaman çıkacak?" diye sordu Ephraim.

"Yarın."

"Peki ya duruşma?"

"Önümüzdeki ayın sonunda. 26 Mart Cuma günü."

Dolly'nin başı, babası ile talibi arasındaki bu konuşmayı dinlerken bir o yana bir bu yana döndü. Geçen her saniyede kaşları daha da çatıldı, yanakları daha çok kızardı.

"Hayır!" dedi. "Buna izin vermeyeceğim. Abimi tutuklayamazsın. Kendin söyledin, o yanlış bir şey yapmadı."

"Yanlış bir şey yaptığına *inanmadığımı* söyledim." Barnabas'ın sesi artık fısıltıdan ibaretti ve gözleri Cyrus'un üzerine odaklanıp kalmıştı. Bekliyordu. Cyrus'un kaçıp kaçmayacağını kolluyordu. Barnabas artık bizimle defalarca aynı sofraya

oturmuş olan o büyüleyici genç değil, mahkemenin çalışkan ve amanvermez görevlisiydi.

"Dolly," diye uyardı Ephraim.

"Durdur şunu." Dolly babasına döndü. Ephraim şaşkınlıkla gözlerini kırpıştırdı. Bu, Dolly'nin ona ilk kez doğrudan karşı gelişi olabilirdi. "Bunun olmasına izin veremezsin."

Ephraim, "*Bu*," diye uyardı, "seninle ilgili değil."

Dolly, "Bu tamamen benimle ilgili," dedi tıslar gibi.

Sonra yanımdan ayrıldı ve karların içinde bata çıka ilerleyip Barnabas'ın önünde durdu. Benim kadar boylu değildi ama yine de bütün endamıyla dikleşti.

"Bunu yapma," dedi ona.

"Mecburum." Barnabas'ın bakışları hâlâ Cyrus'a kilitlenmiş durumdaydı.

"*Lütfen.*"

"Anlamıyorsun. Ben..."

"*Gayet iyi* anlıyorum."

Barnabas'a dair duyguları sadece bir hayranlıktan mı kaynaklanıyor diye merak etmiştim. Ne de olsa ona ciddi ciddi ilgi gösteren ilk erkekti o. Bu da bir kızın zihnini bulandırmaya yeterdi. Ama hayır. O titreyen sesinde duyuyordum. Onu önemsiyordu. Ama abisini seviyordu.

"Eğer onu tutuklarsan, seninle bir daha asla konuşmam. Bir kez bile. *Asla*."

Söylenecek en yanlış şeydi bu. Kelimeler o soğuk, keskin havaya karıştığı an o da bunu anladı. Ama Dolly de benim gibi inatçıydı ve bir kez tavır aldığına göre geri adım atmayacaktı.

Çocuğun gözleri kapandı ve duruşu sertleşti. Kocam haklıydı. Bunun Dolly'yle bir ilgisi yoktu. Üstelik kızın kendisini bir mahkeme meselesine dâhil etmesi Barnabas Lambard'ı hayal kırıklığına uğratmıştı.

Cevap verdiğinde sesi buz tutmuş nehir kadar soğuktu, "Bunu duyduğuma üzüldüm."

Barnabas tokadın geldiğini görmedi. Hissetmeden önce sesini duyduğunu tahmin ediyorum. Ama Dolly çoktan arkasını dönmüş, patika boyunca eve doğru yürümeye başlamıştı.

Çocuk donup kaldı.

Cyrus sırıtıyordu.

Ephraim ise gülmekle kızının peşinden gitmek arasında kararsız kalmış gibiydi.

Konuşan ben oldum.

"Cyrus kimseyi öldürmedi," dedim.

"Bunu biliyorum." Barnabas'ın sesi boğuk çıkmıştı. Dolly'nin uzaklaşan silüetine hasretle baktı. "Biliyorum ve bu yakında mahkemede de kanıtlanacak. Göreceksiniz. Hiçbir şey yok. Şenlikten sonra onu Burgess'ın yakınında gören tek bir şahit bile yok."

"O hâlde mahkeme neden böyle bir şey yapıyor?"

"Meseleyi sonuna kadar takip ettiklerini kanıtlamak için. Titiz davrandıklarını göstermek için. Birileri soru soracak olursa diye."

"Birileri soru mu *soruyor?*"

"Evet. Ama Cyrus hakkında değil. Endişe daha ziyade North'la ilgili. Kaçıp gitti ve yetkilerinin sorgulanmasını istemiyorlar. Son dört ayda bu vilayette, son dört yılda olandan daha fazla şey yaşandı. O mahkemedeki her bir yargıç derin bir inceleme altında."

"Kim yapıyor bu incelemeyi?"

"Yüksek Mahkeme."

"Yani oğlum siyasete mi kurban gidiyor?"

"Bunun doğru olmadığını söyleyebilmeyi isterdim."

Ephraim gözlerini kıstı. "Sen de buna alet mi olacaksın?"

"Ben gözlerini kapayıp vazifesini yapan bir adamım, Bay Ballard," dedi Barnabas, bakışlarını kısa süreliğine kocama yönelterek. "Başka hiçbir şey olmasa bile, buna saygı duymanızı umuyorum."

Bu kısa bakıştan sonra tekrar Cyrus'a odaklandı. Sanki bir kavgaya hazırlanıyor gibiydi. Bire bir mi yoksa ikiye bir mi olacağını tartıyordu. Her iki seçenekten de memnun olmadığını görebiliyordum. Ama yine de hazırdı.

Cyrus'a, "Benimle dövüşecek misin?" diye sordu.

Bu muazzam bir dövüş olurdu. O ikisi başka adamlar olsaydı –hiç tanımadığım birileri– bunu izlemek için para bile verebilirdim.

Orman sessizdi. O kadar sessizdi ki oradaki herkesin nefesini duyabiliyordum. Rüzgâr yoktu. Kuş sesi yoktu. Sincap cıvıltısı ya da çam dallarından kayan karın sesi bile yoktu.

En büyük çocuğum bir adım öne çıktı.

Yumruklarını sıktı.

Muzipçe sırıttı ve yemin ederim ki bundan keyif aldığını ancak o an fark ettim.

Sonra Cyrus ellerini uzattı, bileklerini birbirine bastırdı ve Barnabas Lambard'ın onları bir iple bağlamasını bekledi.

WHITE SARAÇHANESİ

19 Şubat Cuma

Saraçhane, yoldan neredeyse hiç görünmüyordu. Hook'un merkezindeki Winthrop Caddesi'nin bir blok ötesinde, sadece kar yığınlarının arasındaki bir patikadan ulaşılabilen bir yerdeydi. Ahşap kiremitli, keresteden yapılmış küçük bir evin bitişiğindeydi. Brutus'u kirli karın oluşturduğu dar kanaldan geçirirken bir deri zımbasının *tık-tık-tık* sesini, ardından bir kayış kesicinin temiz hışırtısını duydum. Mekân baştan başa deri kokuyordu. Tabakhanelerdeki don yağı ve leşten kaynaklanan o ağır ve pis koku değil, zengin ve cilalı bir koku. Kemerler, çantalar ve botlar gibi. Jeremiah White başka şeyler de yapıyordu: Çoğunlukla dizgin ve eldiven. Ama asıl geçimini semerlerden sağlıyordu. On yıl önce ondan aldığım semeri hâlâ kullanıyordum.

Brutus'u bağlama direğinin önünde durdurup üzerinden kayarak indim. Heybemin tokalarını çözdükten sonra, bugün işim Jeremiah'la olmadığı için sola, ön kapıya yöneldim. Ancak ben daha vuramadan kapı ardına kadar açıldı.

Rachel Blossom'ı o gün Coleman'ın Dükkânı'nda Clarissa Stone ve Peggy Bridge'le dedikodu yaparken payladığımdan beri görmemiştim. Beni basamakta görünce aniden duraksadı. Sonra arkasına bir göz atıp kapıyı kapadı.

Sanki onun böyle bir şeye muktedir olamayacağını düşünüyormuşum gibi, küçük ve sivri çenesini meydan okurcasına kaldırarak, "Senden de özür dilemek istiyorum," dedi.

"Benden *de* mi?" diye sordum.

"Az önce Sarah'dan o gün yaptıklarımız için özür diledim. Haklıydın. Onursuzcaydı ve çok üzgünüm."

Eylemleri için hiçbir savunma yapmadı, itirafının peşine bir *ama* eklemedi. Bu yüzden ona olan saygım daha da arttı.

"Clarissa ve Peggy senin arkadaşların. Sesini yükseltmek bazen zor olabilir."

"Olmamalı." Bakışlarını kaçırdı. Gözyaşlarını gizlemek için gözlerini kırpıştırdı.

Rachel benimle tekrar göz göze geldiğinde elini karnına koydu ve küçük şişkinliği ortaya çıkarmak için elbisesini gerdi. Aksi takdirde asla fark etmezdim. Belki beş aylıktı.

"Bunu doğurtacaksın değil mi? Doktor Page'i çağırmayacağım. Onlar da çağırmamalıydı."

Rachel'ı yakınıma çekip kollarımı etrafına sardım. "Elbette. Benim için bir onur olur. Clarissa ve Peggy için de üzgünüm. Beni çağırsalardı, gelirdim."

"Biliyorum." Rachel geri çekilip boğazını temizledi. "Sarah'yı seviyorum. Umarım tekrar onu ziyaret etmeme izin verir."

"Ben de onu seviyorum. Senin için de iyi bir arkadaş olacağını düşünüyorum."

Rachel bana veda etti. Winthrop Caddesi'nin köşesinde gözden kayboluşunu izledim.

Tekrar kapıya dönüp tıklattım. Çok geçmeden kırlaşmış saçlarını sıkı bir topuz yapmış küçük bir kadın kapıyı açtı.

"Martha!"

"Bayan White." Başımı sallayarak selam verdim.

"İçeri geçsene." Ellerini önlüğüne silip beni içeri davet etti. "Seni görmeyeli çok uzun zaman oldu. Bu ziyareti neye borçluyum?"

"Aslında Sarah için geldim. Sakıncası yoksa."

Alice White bunu duyunca irkildi ama belli etmedi. "Tabii ki. Onun için yoğun bir gün. Şu an bebeğiyle odasında. Ben gidip çağırayım. Lütfen, otur."

Pencerenin önündeki cilalı iki ahşap sandalyeden birine oturdum ve heybemi altına sıkıştırdım. Diğer odadan fısıldaşmalar geliyordu. Telaşlı. Belki de sinirli... Ama kelimeleri seçemiyordum. Bir an sonra Alice dışarı süzüldü.

"Hemen geliyor," dedi. "Sen bana aldırma."

Yaşlı kadının çekilebileceği başka bir yer yoktu, bu yüzden örgüsünü aldı, mutfak masasına geçti ve ipleriyle şişlerini yayarak meşgulmüş gibi yaptı.

Sarah White ailesiyle yaşıyordu, hâlâ çocukken kaldığı yatak odasında uyuyordu. Sadece şimdi duvara dayalı bir beşik vardı ve eve genel bir hüzün havası sinmişti. Birkaç dakika sonra, bebeğini sol koluna kıstırmış, boş eliyle bluzunun düğmelerini iliklemeye çalışarak dışarı çıktı.

Bayan White bir çift çorap örüp dinlemiyormuş gibi yaparken Sarah pencerenin yanında bana katıldı.

"Seni görmek güzel," dedi Sarah.

"Seni de." Tombul küçük kızı Sarah'nın kollarından aldım ve battaniyesini yüzünden geriye doğru katladım. "İkiniz de iyi görünüyorsunuz."

"Geciktiğim için kusura bakma. Emziriyordum."

"Tahmin etmiştim."

"Hep aç. Sürekli! Ama fark etmiyor sanki. Hâlâ bir bebeğin tüketeceğinden daha fazla sütüm geliyor. Bu," elini havada salladı, "durmak bilmiyor."

"Kendini şanslı say. Bir bebeğin dokuz aylık olmasından çok önce sütü kesilen bir sürü kadın tanıdım. Onu emzirebildiğin kadar emzir. İkinize de çok iyi gelecektir."

Normalde bu tavsiyeyi bebeğin sağlığı ve genç kadının eski formuna kavuşması için verirdim. Ancak Sarah bu konuda

sıkıntı çekmiyor gibiydi. Elbisesinin gösterdiği kadarıyla üst kısmı biraz dolgunlaşmış olsa da kum saatini andıran o eski vücudu hâlâ yerli yerindeydi.

Sarah, iri gözlerini merakla üzerime dikerek, "Cyrus'u duydum," dedi. "Yaşananlar tam bir rezalet. O iyi mi?"

Tutuklanma haberinin yayılmasından nefret etsem de Sarah'nın ilgisi beni cesaretlendirdi.

"Olabildiği kadar işte. Kışın hapishane avlusu zordur. Gün doğumu ile gün batımı arasında çok az saat var, tam gün çalışmak güç. Ama suçlamaların düşeceğinden eminim. Cyrus'un Burgess cinayetiyle hiçbir ilgisi yoktu."

Annesi duymasın diye sesini neredeyse fısıltıya düşürdü. "Cinayet olduğundan emin misiniz?"

"Eminim."

"Güzel," dedi ve kızına sevgiyle gülümsedi. "Ondan kurtulduğumuz iyi oldu."

"Sarah." Kollarımdaki bebeği hafifçe kıpırdattım ve ona doğru eğildim. "Joshua Burgess'la hiç sorun yaşadın mı?"

"Herkesten fazla değil. Gözlerini asla sakınmazdı. Ama bir keresinde o..." Kızardı ve pencereye döndü ama mahcup olmaktan ziyade öfkeli görünüyordu.

"O ne yaptı?"

"Bana para teklif etti. Onunla yatağa girmem için."

Midem düğüm düğüm oldu. "Aman Tanrım. Geçenlerde bana verdiğin para?.."

"Hayır. Elbette onu reddettim. Ama küplere bindi. Artık bir fahişe olduğumu ve seçici davranamayacağımı söyledi."

"Evlilik dışı bir çocuk sahibi olmak seni fahişe yapmaz."

"Biliyorum. Ben de ona aynısını söyledim."

"Seni tehdit etti mi?"

"Hayır. Ama kasabadaysam, bir şekilde dibinde bitme huyu vardı. Sürekli izliyordu. Beni korkutuyordu. Bu yüzden

öldürüldüğünü duyduğumda üzülmedim. Senin buna cinayet dediğini duyduğumda ise daha da ferahladım."

"Bu konuda yalnız değilsin."

"Yine de söylediklerini düşünüyorum; seçici davranamayacağımı... Yanılıyordu. Seçici olmak *zorundayım*." Bebeğe doğru başını salladı. "Çünkü artık o var."

Kollarımdaki çocuk hayret verici derecede güzeldi. Toparlak yanaklar. Annesinden aldığı mavi-gri yuvarlak gözler. Şimdiden küçük bukleler hâlinde dışarı kıvrılan kestane rengi saçlar. Tombul, gamzeli parmak eklemleri. Hem ne kadar kolay gülümsüyordu! Takdir edilmekten büyük bir keyif alarak diş etlerini göstere göstere sırıttı.

"Adını ne koydun?" diye sordum, sesimi yeniden normal seviyeye çekerek.

"Charlotte. Büyükannesinin adı." Sarah masaya baktı, annesinin yüzündeki irkilmeyi yakaladı ve ekledi: "Baba tarafındaki."

"Ah." Söyleyebileceğim pek bir şey yoktu çünkü tam olarak aşağı tükürsem sakal yukarı tükürsem bıyık durumundaydım.

"Henry geri *gelecek*." Sarah, sadece yüzüstü bırakılmış bir kadında görülebilecek o çelik gibi meydan okumayla bana baktı. "Onu bekliyorum. Geri geleceğine *söz verdi*. Henry benimle *evlenecek*."

Köpeklerin duası kabul olsa gökten kemik yağardı, diye düşündüm. Hayallerim gerçekleri aştığında annem bana böyle söylerdi. Ama bu sözü kendime sakladım. Sarah'ya hiçbir faydası olmazdı, üstelik canını yakardı. Charlotte sekiz aylıktı ve Sarah doğum odasında söylemeyi reddettiği babanın adını ilk kez telaffuz ediyordu. Merak etmiştim. Hook'ta birkaç tane Henry vardı ve Sarah'nın, Hallowell'daki evli bir adamı korumak için babanın milis birliğinde olduğu hikâyesini uydurmuş olması mümkündü. Böyle bir şey duyulmamış bir olay değildi.

"Henry mi?" diye deştim.

Sarah ne yapmaya çalıştığımın farkındaydı. Daha fazlasını koparmaya çalıştığımı anlıyordu. Çenesini dikti. "Henry Warren."

İçim çok rahatladı. Hook'ta bu isimde bir adam tanımıyordum.

"Binbaşı Henry Warren," diye ekledi, "Boston milislerinden."

Bu ismin zihnime yerleşmesi bir an sürdü. Bir göletin dibine atılan bir taş gibi. Sonra gerçek oraya oturdu ve az önce neyi itiraf ettiğinin farkına vardım.

Vay canına.

Binbaşı Henry Warren, Yargıç North'un Rebecca'nın tecavüze uğradığı gece için mahkemeye adını verdiği ve suç mahallinde olmadığına dair tanıklık edebilecek olan adamdı. Sarah'yı bir çocukla ve adı çıkmış hâlde yüzüstü bırakan adam oydu. Sarah yüzümdeki dehşet ifadesini gördü ama sebebini bilmiyordu.

"Geri *gelecek*," diye ısrar etti.

Elimi Charlotte'un başının arkasına koydum. Ona gülümsedim. O da içtenlikle karşılık verdi; o kadar mutluydu ki neredeyse kucağımdan fırlayacaktı.

"Şenliğe bu yüzden mi gelmedin?"

Sarah başıyla onayladı. "Özgürmüşüm gibi davranmamı istemezdi."

Alice White beni izliyordu –onu göz ucuyla görebiliyordum– kızını baştan çıkarmaya devam eden bu tehlikeli düşünce yapısına müdahale etmem için bana meydan okuyordu ama ben gözlerimi Sarah'dan ayırmadım. Ne de olsa görmeye geldiğim kişi oydu. Anne ile kız arasında ne geçtiği beni ilgilendirmezdi. Aralarına girmeyecektim.

"Pekâlâ," dedim. "Vakit geçirmene yardımcı olabilecek bir fikrim var."

Ve korkarım ki epey vakit geçirmen gerekecek, diye geçirdim içimden.

"Nasıl yani?"

"Geçen ay seni handa gördüğümde aklıma bir şey gelmişti..."

"Her bir şilini dürüstçe kazandım..."

"Bundan zerre şüphem yok," dedim, bebeği yukarı kaldırıp omuzuma yaslayarak. Gürültülü bir geğirti gelene dek sırtına vurdum ve sonra beni hayrete gark eden küçücük bir kıkırtı duyuldu.

"Eee, nedir bu fikir?"

"Doktor Coleman'la ilgili."

Sarah bekledi, lafın nereye varacağından emin değildi.

Boğazımı temizledim. "Yaşlanıyor ve gözleri zayıflamaya başladı. Dükkân envanteri konusunda pek bir sorun teşkil etmiyor bu, bir sistemi var ve her şeyin nerede olduğunu biliyor. Ama defter tutma konusunda sıkıntı yaşamaya başladı."

"Ne demek istediğini anlamıyorum."

"Bu konuda ona yardımcı olabileceğini düşünüyorum. Bir çırak tutmak istediğinden bahsetmişti. Belki seni düşünebilir."

"Ben oğlan değilim."

"Biliyorum."

Sarah ellerine baktı. Parmaklarını iyice açtı, sonra yumruk yaptı. "Biliyorsunuz, okuyamıyorum."

"Evet. Hepsi bu mu?"

"Hepsi mi? Latince konuşup konuşamadığımı sormaktan farkı yok bunun."

"Eh, Latinceden bir fayda gelmezdi zaten. Coleman'ın tüm Latin dillerine karşı derin bir önyargısı var. Cermen kökenli olduğu için İngilizceyi tercih eder. O harfleri öğrenmek de yeterince kolaydır."

"Nasıl?" Sarah'nın sesinde şüphe ama aynı zamanda ilgi vardı, hafifçe öne eğildi.

"Sana öğretebilirim."

Bir sonraki engel Alice White kılığında çıktı karşıma. "Bu saçmalık!" dedi. "Ne biçim bir fikir bu? Sarah'nın rakamlara ya da harflere ihtiyacı yok."

"Neden öğrenmesin?" diye sordum, onun gergin ve öfkeli yüzüne dönerek.

"Hiçbir gereği yok da ondan."

"Onun yerine ne yapmalı peki?"

Alice elini örgü şişine sımsıkı sardı. "Çocuğuna bakmalı."

"Ki o konuda da harika bir iş çıkarıyor. Charlotte'a şöyle bir bakmak bile bunu anlamaya yeter. Üstelik okumak buna engel olmaz. Aksine," burada bıçak üstünde ip cambazlığı yaparcasına temkinliydim, "ona *yeni kapılar* açabilir. Bir gelir kaynağı ve kızına kendi başına bakabilmesi için geçerli bir yol sağlayabilir."

Bu kez Alice'e dik dik bakma sırası bendeydi. Gözlerim fal taşı gibi açılmış, dudaklarım büzülmüştü; bana karşı çıkması için ona meydan okuyordum.

Onu beladan uzak tutabilir, diye haykırmak istedim. *O bebeğin babasını bir daha göreceğine dair o aptalca umuttan dikkatini uzaklaştırabilir.* Ama asıl sebebi sadece kendime itiraf ettim: *Sarah okuyamazsa Cyrus ona kur yapamazdı.*

Alice, sert bakışlarımdaki anlamı kavrayacak kadar zekiydi. "Böyle bir işe neresinden girişeceksin ki?" diye homurdandı.

Charlotte'u annesine geri verdim ve ilaç çantamdan küçük bir kitap çıkarmak üzere eğildim. "Ben nasıl öğrendiysem öyle," dedim ona. "Ve her bir çocuğuma nasıl öğrettiysem."

Kitabı görmeleri için havaya kaldırdım. Kapağında şöyle yazıyordu: *Yeni İngiltere Alfabesi veya Okuma Sanatına Dair Kolay ve Keyifli Bir Kılavuz.*

Sarah'nın gözlerinde aç bir bakış vardı ama konuşurken sesindeki kararsızlık seziliyordu. "Öğrenmek için biraz yaşlı olduğumu düşünmüyor musunuz?"

"Hiç de değil. Ben de başladığımda yaklaşık senin yaşlarındaydım."

Sarah kaşlarını çattı. "Size kim öğretti?"

"Kocam," dedim. "Evlendikten sonra."

BALLARD'IN DEĞİRMENİ

24 Şubat Çarşamba

Lidia North korkunç bir acı çekiyordu. Baş ağrıları sıklaşmıştı ve toniği biteli çok olmuştu. Kocasının haberi ya da rızası olmadan Ballard Değirmeni'ne kadar gelmesinin sebebi buydu. Geçen ay North'un Hallowell'dan kaçmış olması da işin bu kısmını kuşkusuz kolaylaştırmıştı. Ancak bu süre zarfında o dinmek bilmeyen ağrıyı defetmek için ne yaptığını ancak Tanrı bilirdi. Lidia, ağrılar üzerine çöktüğünde sık sık kendini karanlık bir odaya kapatır ve yatağa girerdi. Bazen günlerce... Son şişesini aldığı eylül ayından beri onu sadece üç kez görmüştüm: Bir kez North ile Vassalboro yolundan geçerken, iki kez de mahkemede.

Gökyüzü karanlık ve kasvetliydi; iri, tembel kar taneleri sonbahar yaprakları gibi yere süzülüyordu ama Lidia sanki güneş parlıyormuş gibi elini gözlerine siper etmişti. Kapı eşiğinde kararsızca duruyordu. Ateşin önündeki yerimden, acıdan gözlerinin yaşardığını, hastalığı yüzünden başının döndüğünü ve midesinin bulandığını görebiliyordum. Elleri titriyordu. Yüzü solgundu. Tüm bunlara rağmen Yargıç North'un karısını evimize buyur etmeye kendimi ikna edemiyordum. Kadın şimdiye dek iki kez kocası adına yalan söylemişti.

Nezaketi hatırlayan Ephraim oldu. "Lütfen, Bayan North," dedi, "içeri girin."

"Teşekkür ederim."

Lidia pelerinini ve eldivenlerini çıkardı. Onları Ephraim'e uzattı. Sonra başıyla temkinli bir selam verip ateşin önünde oturduğum yere doğru ilerledi ve kendini nazikçe karşımdaki sandalyeye bıraktı.

"Martha."

"Lidia."

Ah, bu sefil dans. Nezaket gösterileri ve siyaset. Bunun bir parçası olmak istemiyordum. Bu yüzden dürüst davrandım, hatta tavrım niyet ettiğimden daha zalimceydi.

"Toniğin mi bitti?" diye sordum.

"Evet. Aylar önce. Çoğu gün doğru düzgün düşünemiyorum bile. Başım, sanki biri çekiçle vuruyormuş gibi zonkluyor. Uyuyamıyorum. Zar zor yemek yiyebiliyorum. *Lütfen*," Lidia aramızdaki küçük masaya deri bir kese bıraktı, madeni paraların metalik şıngırtısını duyabiliyordum, "ne istersen öderim."

Bunca yıldır komşu olmamıza rağmen Lidia'yla hiçbir zaman yakın olmamıştık. Kesinlikle *arkadaş* değildik. Yine de her zaman birbirimizin konumuna saygı duymuş, karşılıklı nezaket sınırları çerçevesinde hareket etmiştik. Lidia North hakkında –nefret ettiğim bir adama olan sarsılmaz sadakati dışında– beni en çok rahatsız eden şey, onun zayıf bir kadın olmasıydı. Ürkek. Pısırık. Duruşunda zerre sertlik, zihninde kendine ait tek bir fikir yoktu. Ben arkadaşlarımın *ilgi çekici* olmaşını isterdim. Şevk ve enerji dolu olmalarını.

Yargılayıcı bir tavır takınmadan konuşmaya çalıştım. "Sana bir soru sorabilir miyim?"

"Elbette."

"Kocanla ilgili."

Lidia gözlerini kıstı ama, "Tamam," dedi.

"Binbaşı Henry Warren?"

"Ona ne olmuş?"

"10 Ağustos'ta sizinle akşam yemeği yedi mi?"

Gözlerini daha da kıstı. "Evet."

"Bunu hatırlıyor musun? Özellikle o geceyi?"

"Eğer sorduğun buysa ziyaretçi defteri tutmuyorum."

O geceye dair hiçbir hatırası yok, diye düşündüm. *Sadece North'un ondan söylemesini istediği şeyi söylüyor.*

"Uyanık mıydın, Lidia? Mahkemeye Joseph'in bütün gece seninle evde olduğunu söyledin. Ama onu orada görecek kadar uyanık mıydın gerçekten?"

"Elbette evdeydi."

"Sorduğum şey bu değil."

Lidia alt dudağını ağzına çekip dişlerinin ucuyla çiğnedi. "Kocam sağda solda sürtmez. Ve bunun gerçek olduğunu bilmek için bütün gece uyanık kalmama gerek yok."

"Yani yalan mı söyledin?"

"Tabii ki hayır!" Sesi çatallandı. "Suçlandığı şeyi yapmış olamaz."

Öne eğildim, kelimelerimi özellikle vurguladım. "Uyanık mıydın?"

Gerçeği itiraf etmesi için birkaç saniye geçmesi gerekti. Sonra başını iki yana salladı.

"Peki bunu yargılamada itiraf edecek misin?"

Bu kez başını daha sert bir hareketle iki yana salladı. "*Etmeyeceğim*. Kimse de beni buna zorlayamaz. Ben bir yargıcın karısıyım sonuçta ve yasaları biliyorum. Kocamı suçlayacak bir beyana zorlanamam."

"O hâlde paranı istemiyorum," dedim küçük deri keseyi ona doğru iterken, "çünkü toniğini yapmayacağım."

Kadın yıkılmıştı. "Bunu nasıl söylersin? Nasıl bu kadar zalim olabilirsin?"

"Zalimsem de sana ayak uyduruyorumdur. O geceye dair gerçeği söylemeyeceksin, mahkeme görevlisine kocanın nereye kaçtığını da söylemedin zaten."

"Onlara söyledim! En az bir düzine kez," diye feryat etti. "Joseph iş için Boston'a gitti."

"Çok elverişli bir yalan."

"Yalan olan tek şey o Foster denen kadının anlattıkları. Düpedüz yalan söylüyor. Joseph asla onun iddia ettiği şekilde elini sürmez birine. Ama arkadaşları ve komşuları ona inanıyor mu? Hayır! Bir zındığın karısının sözüne güveniyorlar. Bu kasabada hepi topu beş yıl bile yaşamamış bir kadına... Şimdi de kocamın hizmet ettiği mahkeme bile onun peşinde. Bunun neresi adil? Sen söyle bana, Martha Ballard. *Söyle.*"

"Sana mahkemeye söylediğim şeyi söyleyeceğim. Kendi gözlerimle gördüğüm şeyi. Rebecca yalan söylemiyor. Asıl zulme maruz kalan o. Şayet kocanın geceleri nerelere gittiğini öğrenme zahmetine girseydin bunu sen de fark ederdin."

"Ben Joseph'i tanıyorum! Yasaları da biliyorum," dedi yarı ağlayarak yarı öfkeyle tükürerek, "ve nereye gittiğini kimseye söylemek zorunda değilim. Sana da söylemem, mahkemeden gelen o tazı kırması görevliye de... Kocamın aleyhine olacak hiçbir şey söylemem."

"O hâlde gerçeği söylemeye hazır olduğunda geri gel."

Dışarıda rüzgârın şiddetlendiğini, kar tanelerinin havada dönüp ıslık çalarak camlara savrulduğunu, önce yapışıp sonra eridiğini duydum. Uzaklardan gök gürültüsü duyuluyordu.

Lidia North sendeleyerek ayağa kalktı, gözyaşları yanaklarından yol yol akıyordu. "Kendini *çok* akıllı sanıyorsun. Her şeyi anladığını sanıyorsun. Ama sen hiçbir zaman doğru soruları sormuyorsun, Martha. Hele o küçük evcil hayvanın Rebecca'ya asla sormuyorsun. Fransız ve Yerlilere karşı savaştan önce Maine Bölgesi'nin nasıl olduğunu hatırlıyor musun sen? Hatırlıyor musun? Çünkü Joseph hatırlıyor. Kennebec'i o haşerelerden temizlemek için savaştı o. Samuel Coleman da oradaydı. Joseph'le birlikte savaştı. Dilersen *o da* sana anlatabilir. Ama hayır, sen sadece Rebecca'yı dinliyorsun. Oysa o kadın savaştığımız in-

sanları bu kasabaya geri getiriyor, öyle değil mi?" Lidia başını salladı. "O kadın başına gelen her şeyi hak etti. Ama kocamın bununla hiçbir ilgisi yoktu. Söyle ona, Ephraim! Karına yanıldığını söyle. Her konuda... Söyle ona şu toniği yapsın."

"Karım ne yapacağını bilir, Bayan North," dedi Ephraim. Sonra başını kaldırıp doğrudan bana baktı. "Ben ona sadece vicdanının sesini dinlemesini söylerim."

Tüm konuşma boyunca Ephraim mutfak masasında oturmuş, defterinin üzerine eğilmiş hesapları denkleştiriyordu. Ancak Lidia odanın öbür ucuna yürüyüp pelerinini askıdan aldığında, kocam gidip pelerini onun için tuttu. Değirmene kadar at sürmek için harcadığı fiziksel çaba, kadının yedekte tuttuğu tüm enerjiyi tüketmiş olmalıydı.

"Hakkında daha iyi şeyler düşünmüştüm, Martha," dedi eldivenlerini giyip kapıdan dışarı adım atarken.

Kapı kapandığında Ephraim bana döndü. Kapı çerçevesine yaslandı. "Ben de öyle."

Son otuz beş yılda kocamdan o kadar nadir azar işitmiştim ki yanaklarıma hücum eden harareti hissedebiliyordum. "Ona tonik yapmamı mı isterdin? Mahkemeye yalan söylemişken?.. O yalanlar, North'un adalet karşısına çıkıp çıkmamasını belirleyebilecekken?.."

Ephraim masaya geri döndü, defterini toplayıp koltuğunun altına sıkıştırdı ve hüzünlü bir sesle, "Senin suçluların günahlarının bedelini masumlara ödetecek bir kadın olmadığını sanırdım."

CLARK DÖKÜMHANESİ

Vicdanım sızlıyordu ve Lidia'nın peşinden gitmek için – henüz çok uzaklaşmış olamazdı– binici eteğimle pelerinimi daha yeni giymiştim ki kapı yumruklanmaya başladı. Dev yumruklar ahşap kirişleri dövüyordu. Kapının sarsıntısını üç metre öteden görebiliyordum.

Kapıyı açtığımda John Cowan eşikte durmuş, botlarını taş zemine vurarak karları temizliyordu. Kıyafetlerimi süzüp onaylarcasına bir kez başını salladı.

"Güzel," dedi, "hazırsınız."

"Neye?"

"Ata binmeye."

Bir an duraksadım. Zihnim başka yerlerdeydi ve genç demirci çırağını beklemiyordum. Clark ailesinden birinin yardımıma ihtiyacı olduğunu anlamam tam beş saniyemi aldı.

Tıbbi çantamı almaya giderken omzumun üzerinden, "Hangisi hasta?" diye sordum.

"Mary," dedi, sonra ekledi, "bebek. Nöbet geçiriyor."

John Cowan bu kez yük arabasıyla uğraşmamış, Charles Clark'ın yük atı Sampson'a binmişti. Sabana sürülmeye daha uygun olan o devasa hayvan, geniş sırtındaki küçücük eyerle, sanki bir Highland öküzüne bir parça deri iliştirilmiş gibi gülünç görünüyordu. Kapıda sabırsızca ayaklarını yere vuruyordu.

"Brutus'u alayım, hemen çıkarız."

"Gerek yok. Kocanız çoktan almaya gitti."

"Nasıl?.."

"Gelirken değirmene uğradım. Çağrıldığınızı söyledim."

Belli ki gerçekten de öyle yapmıştı. Zira bahçe kapısına varmamla Ephraim'in ahırdan çıkıp Brutus'un yularından tutarak yanımıza gelmesi bir oldu. Eğer ağır sözleri için pişmansa bile bunu belli etmedi. Sadece eyere çıkmama yardım etti ve yola koyulurken bize iyi şanslar diledi. Göz göze gelme umuduyla bir kez arkama baktım ama o çoktan yönünü değirmene çevirmişti.

Kasabanın yarısıyla aramın bozuk olmasıyla başa çıkabilirdim ama bu –Ephraim'in hayal kırıklığı– canımı yakıyordu. Yine de bu meseleyi çözmeyi sonraya bırakmak zorundaydım.

Dörtnala ilerleyerek demirci atölyesine varmamız on dakikadan az sürdü. John atları su ve saman için ahıra götürürken ben eve yöneldim. Betsy Clark'ın ağlayışını kapının öbür tarafından duyabiliyordum. Yine de nezaket icabı kapıyı vurdum. Bazen insanlar gözyaşlarını kendilerine saklamayı tercih ederlerdi; ben de onlara mümkün olduğunca bir seçim şansı vermeye çalışıyordum.

Charles kapıyı tek eliyle açtı. Diğer kolunun boşluğunda bebeği sıkıca tuttuğunu gördüm. Beni görünce ikisi de rahatlayarak nefes verdiler. "Gir içeri," dedi Charles. "Lütfen."

Binici pelerinimi çıkardım. Çantamı yere bıraktım. "Nesi var?"

Betsy, "Dün gece başladı," dedi. "İlk başta sadece bir ürperme sandım. Bilirsin, bazen çişlerini yaparken olur ya hani? Ama sonra tekrar yaptı. Daha sonra bir kez daha. Gecenin bir yarısı. Her iki seferde de bezi kuruydu."

Charles, "Bu sabah daha da kötüleşti," diye ekledi.

Ateşin yanındaki sandalyeye oturdum ve kollarındaki kundağa uzandım. Bebeği bana uzattı, ben de kundak bezini açа-

bilmek için onu başı dizlerime, ayaklarını karnıma gelecek şekilde kucağıma yatırdım. Mary Clark hâlâ cılızdı ama boyu uzamıştı ve artık kucağımı tamamen dolduruyordu. "Son nöbeti ne zamandı?" diye sordum.

Betsy burnunu çekti. Islak yanaklarını elinin tersiyle sildi. "Bir saat önce. Hemen üstüne de John'u gönderdik zaten."

Kulübe sıcaktı ve bebek kundağı tamamen açıldığında itiraz etmedi. Herhangi bir yaralanma belirtisi yoktu. Şişlik yoktu. Morluk yoktu. Ellerimi vücudunda gezdirirken bana iri, yuvarlak gözlerle bakıyordu. Bacaklarını ve sırtını yokladım. Kollarını... Gövdesini nazikçe kontrol ettim ve parmaklarımı boynunun kenarından kulaklarının etrafına doğru kaydırdım. "Düştü mü? Belki yataktan?.."

Bebek henüz dönecek kadar büyük değildi ama bazen kazara düşebiliyorlardı.

"Hayır."

Parmaklarımı hafifçe o küçük kafatasının tabanına bastırdım. Şakaklar. Başın tepesi... Bir şişlik görünmüyordu. "Düşürüldü mü? Belki kızlardan biri?.."

Betsy başını iki yana salladı.

"Onu kucaklayıp size getirdiler mi hiç? Belki ağladığında falan?.. Ya da belki yatak odasında gezdirdiler de haberiniz olmadı?"

Tereddüt etti. Charles'a baktı.

"Gidip sorayım," dedi Charles ve diğer iki kızının kendilerine söylendiği gibi uslu uslu oyun oynadığı yatak odasına süzüldü.

Betsy, "Asla yapmazlar. Bilerek yapmazlar," diye fısıldadı.

Charles bir an sonra dışarı çıktı. "İkisi de düşürmemiş. Yemin ediyorlar."

"Peki doğru söylediklerinden emin misin?"

"Evet. İkisi de berbat yalancılardır." Gülümser gibi oldu. "Analarına çekmişler. Hiçbiri beceremiyor."

Muayenemi bitirmiştim ki o dedikleri şey tekrar oldu. Küçük Mary Clark kucağımda kaskatı kesildi ve hareketsizleşti, ardından kaslarında ani bir seğirme başladı. Gözleri, akları görünene kadar geriye kaçtı. Betsy feryat etti. Charles küfretti. Bense çocuğun kafasını bir elimle tuttum ve dilini yutup hava yolunu tıkamadığından emin olmak için ağzına uzandım. Yutmamıştı, bu yüzden onu göğsüme sıkıca bastırdım. O dört kiloluk bedenin kaburgalarıma karşı titreyişini hissedebiliyordum.

Kırk beş saniye... Nöbet bu kadar sürdü. Bittiğinde Mary ağlamadı. Yüzü huzurluydu ve odaksız gözleri tavana bakıyordu.

"Bunun herhangi bir yaralanmadan kaynaklandığını sanmıyorum," dedim.

"Neden o zaman?" diye sordu Charles. İri yarı bir adamın sesinin korkuyla titrediğini duymak tuhaftı.

Bir fikrim vardı ama emin olamıyordum. Dolayısıyla bu fikri henüz paylaşmak istemiyordum. Eğer haklıysam, daha önce hiç tedavi etmediğim bir hastalıktı. Belki de tedavisi bile olmayan bir hastalık...

Charles'a dönüp, "Bana John'u çağır," dedim.

Meraklandı, tereddüde düştü ama söyleneni yaptı ve kısa süre sonra yanında çırağıyla geri döndü. John örsün başından ayrılıp geldiğinden üzerinde ağır bir deri önlük vardı. Alnı ter içindeydi.

"Bayan Ballard?" diye sordu.

"Sampson hâlâ eyerli mi?"

"Hayır."

"O zaman Brutus'u alabilirsin. Ama dikkat et," dedim, irkilmiş ifadesini fark ederek. "Isırır. Ayrıca şimdiye kadar üzerine oturan her biniciyi sırtından atmıştır. Canını seviyorsan dizginleri çok sert çekme."

John Cowan yutkundu. "Onu nereye götürüyorum?"

"Burnt Tepesi'ne. Doktor'u buraya getirmene ihtiyacım var."

"Onun evlere gittiğini bilmiyordum." John bebeğe, sonra tekrar bana baktı. "Bana demişlerdi ki sizin ona gitmeniz gerekiyormuş ve Mary'nin de oraya kadar..."

Cümlesini tamamlamadı, aklından geçenleri yüksek sesle dile getirmek istemiyordu ve onu suçlayamazdım.

"O hâlde bir istisna yapıp yapmayacağını görelim. Ona Martha Ballard'ın buraya gelmesi için yalvardığını söyle."

*

At nallarının tıkırtısını duyana kadar neredeyse iki saat geçti. John, kapıdan içeri giren Doktor'a, sanki bir arabanın üstüne bağlanıp uçurumdan aşağı sürülmüş bir adamın o sersemlemiş ifadesiyle eşlik ediyordu. Brutus'u ilk kez tam sürat sürdüğümde ben de aynı şeyi hissetmiştim.

Charles, Doktor'u buyur ederek, "Lütfen içeri girin," dedi. "Ben John'a atlar konusunda yardım edeyim."

Bu kadarı Charles'a fazla gelmişti. Karısı bebeği emzirirken volta atmıştı. Ben altını değiştirirken volta atmıştı. Beklediğimiz o uzun saatler boyunca hep volta atmıştı. Bir noktada, çocuğun doğumu için olan –artık vadesi geçmiş– hizmet bedelini ödemeye kalkmıştı ama parmaklarını paranın üzerine geri kapatıp benim yerime Doktor'a ödeme yapmasını söyleyerek reddetmiştim. O zaman da volta atmıştı, bunun ardında gizleyebileceği anlamlardan korkmuştu. Bu yüzden bu görev, hayvanlarla ilgilenmek, ona bir nefes aldırmıştı. Bu *yapabileceği* bir şeydi ve tüm erkekler gibi içgüdüleri onu oraya yöneltmişti.

Sadece bir şeyler yap! Ve eğer yapabiliyorsan şu lanet şeyi düzelt! diye haykırır bir erkeğin zihni. Genelde böyle zamanlarda işe yaramaz olurlar. Charles ve John gittiğinde hepimiz rahatladık. Betsy de Doktor da gevşedi. Binici pelerinini benimkinin yanındaki askıya astı ve yanımıza oturdu.

"Adı Mary," dedim, küçücük kundağı ona uzatırken. "Nöbetler dün başladı."

Doktor, bebeği az önce benim yaptığım gibi kucağına yatırdı ama çok daha temkinliydi. Betsy'ye dönüp, "Ona bakabilir miyim?" diye müsaade aldı.

Benim sormayı hiç akıl etmediğim bir soruydu bu, farkındaydım.

Betsy, "Tabii ki," dedi.

Doktor onay aldıktan sonra çocuğu soydu ve muayenesine başladı. İzlemesi büyüleyiciydi. Tıpkı benim gibi yaralanma aradı; aynı yerleri yokladı ve kurcaladı. Ama sonra bebeği ön koluna yatırdı ve işaret parmağının ucunu bütün omurga boyunca bir yukarı bir aşağı gezdirdi; her bir omurdaki şekil bozukluklarını kontrol ediyordu. Bunu yaparken de kendi kendine fısıldıyordu.

Böyle birkaç dakika geçince Betsy bana doğru eğildi. "Ne diyor?"

Omuz silktim. "Fransızca bilmiyorum."

Doktor'un sesi tok ve yatıştırıcıydı. Fısıltılar kısa süre sonra bir şarkıya dönüştü. Kulağını bebeğin göğsüne dayayıp mırıldandığı bir tür ninni... Parmak vuruşlarıyla her bir kalp atışını saydığını görebiliyordum.

Bir sonraki nöbet ilki kadar şiddetli değildi ama Betsy yine de bir eşek arısı tarafından sokulmuş gibi sandalyesinde sarsıldı. Bu, belki de hiçbir zaman alışamayacağı bir şey olacaktı. Ancak Mary kucağında seğirirken Doktor sakinliğini korudu. Bebeğin kollarını aşağıda tuttu ve Fransızca saydığını duydum; gerçi ben üçten sonrasını bilmiyordum.

"*Trois. Quatre. Cinq. Six. Sept. Huit. Neuf. Dix...*" Nöbet durana kadar devam etti. "*Vingt-trois.*"

Nöbet bitince Doktor, Mary'yi giydirip kundakladı ve tekrar Betsy'ye verdi. "Eğer alırsa emzir. Şu an ona en iyi gelecek şey bu. Ama yeni bir atak geçirirse memeden çekin."

Söylendiği gibi Betsy bluzunun düğmelerini açtı ve bebeği memesine koydu. Mary memeyi kavradı, gerçi umduğum kadar iştahlı değildi.

Doktor bana bakıp başıyla bir işaret verdi. "Dışarıda konuşalım."

*

Kar yağmura dönmüştü; kulübenin dışında sağanağa karşı savunmasız hâlde duruyorduk. Doktor pelerinini yeniden üzerine geçirdi. Eldivenlerini taktı. Bir an sonra binici eteğime baktı. "Bu çok pratikmiş."

"Yapması kolaydı," dedim ona. "Sana nasıl yapılacağını gösterebilirim."

"Bir dahaki sefere belki."

Charles ahırdan dönerken ayaklarını yere vuruyordu. Bana bir göz attı, sonra Doktor'a içi madeni para dolu küçük, deri bir kese uzattı. "Ücretiniz," dedi, sonra karısı ve çocuğuyla ilgilenmek üzere içeri süzüldü.

Doktor, onun az önce kaybolduğu kapıya baktı. "Nazik bir adam."

"Öğreniyor," dedim ama onu geçmişimizle yormadım. "Bu durumu yaşayan çocuklar, hatta yetişkinler duymuştum. Ama adını bilmiyorum. Sadece *nöbetler* olarak biliyorum."

"Bence sara hastalığına yakalanmış," dedi Doktor ve ekledi: "Epilepsia. Bazen büyüyünce geçer. Bazen de geçmez. Zaman gösterecek."

"Daha önce gördün mü?"

"Birkaç kez. Fransa'da. Çoğunlukla çocuklarda. Genellikle nöbetler kümeler hâlinde gelir. Bir günde çok fazla. Ya da üst üste birkaç gün. Sonra hiçbir şey olmaz. Haftalar geçebilir. Hatta aylar geçene kadar yenisi görülmez. Çok şanslıysanız çocukluktan sonra bir daha asla geri gelmezler."

"Ölümcül müdür?"

"Olabilir."

"Bir tedavisi yok mu? Ona verebileceğim bir şey?"

"*Oui.* Kediotu. Takke çiçeği. Yaban turpu. Çeşitli karışımlarda. Başka şeyler de var ama hiçbiri burada yetişmiyor. Zaten ne olursa olsun bir çocuğa onları vermezdim. *Les herbes* faydadan çok zarar verebilir. O çok küçük."

"Peki ne zaman? Kaç yaşında olması gerekir?"

Doktor net bir cevap vermekten imtina etti. "Çocukluktan sonrası... O kadar yaşarsa tabii."

"Hasar verir mi?" Parmağımla sol şakağıma vurdum. "Burada?"

Belli belirsiz bir tebessümle karşılık verdi. "Bilemem."

Başımı kaldırdığımda Betsy Clark penceredeydi; Mary'nin küçük kafası omzuna dayanmış, bizi izliyordu. "Sanırım gidip onlara söylemeliyiz."

"*Non.* Sen söyleyeceksin. Onlar senin dostların. Senin hastaların. *Seni* çağırdılar."

"Ben de seni çağırdım."

"Bu yüzden geldim zaten. Yoksa müdahale etmezdim."

"Teşekkür ederim. Gerçekten minnettarım."

"Yardım edebildiğime sevindim," dedi Doktor. "Bu kasabadaki insanlar sana saygı duyuyor. Bazen bana gelmelerinin sebebi de bu, biliyorsun değil mi?"

"Hayır. Sana geliyorlar çünkü daha yeteneklisin."

Bu nokta tartışmaya açıkmış gibi omuz silkti. "Senin gözündeki iyi intibalarını korumak istediklerinde bana gelirler."

"Bütün sırlar kötü değildir," diye itiraz ettim.

"Bir sırrın kötü olmaması, zararsız olduğu anlamına gelmez. Sahi, diğer hastan nasıl? Şu Foster denen kadın?"

"Tahmin edebileceğin gibi kötü. Doğum vakti de yaklaşıyor."

Doktor bir elini omzuma koydu. Gülümsedi. "*Bon courage.*"

Bon courage. Cesur ol. Cesaret iyidir, diye düşündüm. Keşke bende de bir zerreden fazlası olsaydı.

Doktor, Goliath'ı almak için ahıra yürürken yağmur şiddetini artırdı ve hava soğudu. Öfkeli bir çocuğun fırlattığı taşlara benziyordu

Dolu.

Lanet olsun, kötü bir günü neden daha da berbat etmeyelim ki?

Epilepsia.

Epilepsi.

Şimdi çok daha mantıklı geliyordu. Bu hastalığı üç farklı Shakespeare oyununda okumuş ama ne anlama geldiğini çözememiştim. Brutus, Julius Caesar'ın "sara hastalığına" yakalandığını anlatmıştı. Othello "bir epilepsi nöbetine düşmüş" gibi kudurmuş ve ağzından köpükler saçmıştı. Ve Kent, *Kral Lear*'da Cornwall'a, "Epileptik çehrene lanet olsun," demişti. Henüz isimlendirilmemiş bir şeye isim vermeyi Ozan'a bırakın. Ancak bu farkındalık bir zafer değildi.

Betsy ve Charles'a haberi vermek için kulübeye geri döndüm.

*

24 Şubat Çarşamba – Kar, yağmur ve dolu yağdı. Charles Clark'ın kızı ~~nöbetler~~ epilepsi sebebiyle perişan hâlde olduğu için çağrıldım.

@ayisigikitap

ROBIN'İN YUVASI

28 Şubat Pazar

"Bugün Doktor Page'in hizmetlerine gerek olmayacağını kendisine bildirdim." Titiz, kır saçlı kâhya Bayan Ney, yatak odasının kapısını arkamdan kapatırken ekledi: "Pek memnun kalmadı."

"Onu neyin memnun ettiği umurumda değil," dedi Eliza Robbins. Sancı onu yakaladığında dişlerinin arasından nefes alıyor, hava dudaklarından ıslık çalarak girip çıkıyordu. Pencerenin önünde durmuş, ellerini karnına koymuştu. Doğum sancısı çekerken bile iyi eğitimli bir İngiliz kadınının o seçkin konuşmasını duyabiliyordum. "Onu yanıma bile yaklaştırmayacağım."

Bayan Ney, "Kocan da pek memnun kalmadı; ne de olsa Doktor Page'i çağıran oydu," diyerek sitem etti.

Eliza gözlerini devirdi. "Bu konuda söz hakkı yok. Tabii bu çocuğu kendisi dışarı itmek istemiyorsa."

Akıllı kız, diye düşündüm. Modern kadın gebelik bilimi çocuk doğumu alanına yavaş yavaş sızmasına rağmen, kimin doğurtacağına karar vermek –şükürler olsun ki– hâlâ kadının imtiyazıydı. Gerçi bunun da değişeceğinden endişe ediyordum.

Bayan Ney istifini bozmadı. "Doktor Page gitmedi. Aşağıda Bay Robbins'e eşlik ediyor."

Eliza homurdandı. "Şüphesiz pipolarını yakmışlardır."

"Duman halkaları yapmaya çalışıyorlar. Oturma odasının yarın havalandırılması gerekecek."

"Harvardlılar işte." Eliza başını salladı. "Her zaman Oxfordlu gibi davranmaya çalışırlar."

Sonra derinden, gırtlaktan gelen bir inilti çıkardı. Düşmeyeceğinden emin olmak için hemen sandalyemden fırlayıp genç kadının arkasına geçtim.

"İyiyim," dedi. Sesi acıdan kalınlaşmıştı. "Sadece bu sancı... gggggrrrr."

Kızın neden hâlâ ayakta durduğundan emin değildim. Çoğu kadın –en azından ilk kez doğum yapanlar– doğumun belli bir noktasından sonra odada yürümeyi reddederdi. Eliza henüz o son geçiş evresinde değildi ama yakındı, suyu bir saat önce nihayet gelmişti. Elleri belinde, arkasında ıslak ayak izleri bırakarak pencerenin önünde volta atıyordu.

Üzerinde sadece bir iç gömleği vardı; serbest kalan ince, kahverengi saçları nemli alnına doğru kıvrılıyordu. Ocak parıltısı ve odanın dört bir yanına dağılmış mumların sıcak ışığıyla bir Rönesans tablosundan fırlamış gibi görünüyordu. Pembe yanaklar ve yuvarlak bir vücut... Ara sıra, doğum eylemini bir güzelliğe dönüştüren hastalarla ilgilenirdim. Onu en temel hâliyle, doğru ve doğal olan asıl kimliğiyle gösterirlerdi ve ben buna hayran kalmaktan kendimi alamazdım.

Eliza Robbins'in yanında ailesinden kimse yoktu. Ya da en azından kan bağı olan kimse... Bir zamanlar mürebbiyesi olan, şimdiyse kâhyalığını yapan Bayan Ney, kız Manchester'da doğduğundan beri onun hem dostu hem ailesi olmuştu. Eliza, Chandler'la evlenip önce Boston'a, sonra Hallowell'a taşındığında, bu ufak tefek ama çevik kadın da peşine takılıp buraya gelmişti. Mutfak ocağının önünde olduğu kadar doğum odasında da rahattı. Bayan Ney'i buraya getiren görev bilinci değil, bağlılıktı. Genç yaşta dul kalan kadının kendi çocuğu

olmamıştı. Bu yüzden Eliza onun hayat gayesiydi ve yakında, taşıdığı çocuk bu bağlılığı miras alacaktı.

Oraya vardığımda Bayan Ney beni tepeden tırnağa süzmüş ve benden memnun kaldığını beyan etmişti. Sonuç olarak Eliza Robbins bir kez bile talimatlarımı sorgulamadı.

"Doktor Page'i *neden* geri çevirdiğini sorabilir miyim?" diye sordum.

Eliza başka bir homurtuyla cevap verdi. Sırtını büküp destek almak için pencere pervazına tutundu. Otuz saniye sonra sancı dindi ve burnundan uzun bir nefes aldı.

"Çünkü Grace Sewell bana onun ahmağın teki olduğunu söyledi. Adamın bir dünya afyon ruhu vererek onu az kalsın öldüreceğini anlattı. Senin her konuda haklı olduğunu ama kimsenin –kendisinin bile– dinlemediğini söyledi." Eliza nihayet yatağa doğru ilerledi, biz de yastıklara yaslanmasına yardım ettik. Rahatlamayla iç geçirdi. "Bu benim ilk çocuğum olabilir, Bayan Ballard ama ben beş kardeşin en büyüğüyüm ve birkaçının dünyaya gelişini bizzat gördüm. Değil mi Ney?"

"Fazlasıyla gördün."

"Chandler ve ben bu bebek için iki yıl uğraştık; bir odun parçasından farksız o doktorun, çocuğumu göremeden beni öldürmesini istemiyorum."

Chandler Robbins –Hallowell'ın pek çok yeni sakini gibi– Bostonlıydı ve arkadaşı David Sewell gibi o da bir Harvard mezunuydu. Fakat Sewell gözünü nehrin karşı kıyısında bir iş kurmaya dikmişken, Robbins son birkaç yıldır metodik olarak Hook'un iki buçuk kilometre güneyindeki Bumberhook Burnu'ndaki yarımadada bir tersane inşa ediyordu. Her iyi girişimci gibi o da kârlı bir endüstrinin ham maddeye, kolay ulaşıma ve hazır enerjiye dayandığını biliyordu. Kennebec ona üçünü de sağlıyordu. Hallowell ve patlama yapan kereste ticareti ise geri kalanını hallediyordu. Burnu ve üzerindeki her şeyi o mülk edinmişti ama evi Hook'ta, Water Caddesi'ndeydi ve nehre ba-

kıyordu. Bir yükseltiye inşa edilmişti ve eve "Robin'in Yuvası" adı verilmişti; bu hem yüksek konumuna hem de Chandler'ın inşa ettiği her geminin tepesindeki gözcü yuvalarına bir göndermeydi şüphesiz.

Onca zenginliğine ve nüfuzuna rağmen, ilk bakışta kendi mevkiinin altında gibi görünen bir eş seçmişti. Eliza güzel sayılmazdı. Büyük kahverengi gözleri ve kuş tüyü gibi saçlarıyla baykuşu andıran bir havası vardı ama görünüşündeki eksikliği yüreği ve zekâsıyla fazla fazla telafi ediyordu. Onunla tanışınca, becerikli, pratik ve varlıklı Chandler'ın kendine sadece bir eş değil bir ortak seçtiğini anlamak zor değildi.

"Eliza," diye uyardım, "şimdi sana dokunmam gerekecek. Ne kadar ilerlediğine bakmak için."

"Ne yapman gerekiyorsa yap. Ama küfredersem hakkımda kötü düşünme. Annem Fransız'dı."

Bu kadarı genç kadını sevmeme yetti de arttı bile. Bazen bir hastayla bağ kurmak çok kolaydır, bazense imkânsız. Normalde bir doğum odasında tek bir görevim olduğu için her iki duruma da pek kafa yormazdım. Ancak o anlık canciğer olma hâli işi kolaylaştırıyordu; Eliza'nın iç gömleğini memelerinin altına kadar sıyırmasına yardım ettim. Karnının şeklinden bebeğin doğum kanalına indiğini anlayabiliyordum.

"Hazır mısın?" diye sordum.

"Hayır." Eliza güldü, sonra karnı bir mengene gibi sıkışınca nefesi kesildi.

Muayenem sancı sırasında daha az can yakardı; bu yüzden ezici ağrı zirveye ulaştığında elimi Eliza'nın vücuduna kaydırdım. Sadece birkaç santim... Aradığımı bulmama bu kadarı yetti. "Baş aşağıda. Bebeğin pozisyonunu almış. Ikınmaya hazır mısın?"

O koca baykuş gözleri yaşlarla doldu ama acıdan değil, korkudandı bu. En doğal duyguydu; elini tuttum.

"Ben buradayım. Bayan Ney de burada. Bunu başarabilirsin. Biz de sana yardım edeceğiz. Ama bir sonraki sancıda ıkınmaya başlamalısın."

Ikındı da. Pek sert ya da iyi değildi. Neticede Eliza yorgun, deneyimsiz ve korku içindeydi. Ama sonraki bir saat boyunca defalarca, defalarca yüklendi. Ağlayarak. Soluyarak. Homurdanarak. Ve küfrederek. Ama sadece bir kez ve Fransızca, hayret dolu bir "*merde!*"le. Tam o anda gür siyah saçlarla kaplı baş, vücudundan dışarı fırladı. Omuzlar için bir iki hamle daha yaptıktan sonra Eliza'nın vücudundan kaygan, kımıl kımıl bir erkek bebek çıkardım.

"Merhaba, küçük adam." Her çocuğu selamladığım gibi onu da selamladım ama bu kez güldüm.

Devasaydı. Rahat dört kilo gelirdi. Onu evirip çevirdim, el parmaklarını saydım. Ayak parmaklarını. Yumuşak bir bezle vücudunu sildim. Damak yapısını kontrol ettim. Gözlerini... Ve plasenta geldiğinde, kordonu pürüzsüz, deneyimli bir hareketle kesip bağladım.

Birbirlerini tanımaları için çocuğu nazikçe Eliza'nın göğsüne koydum. Çocuk ağlıyordu, o gürültülü küçük ciğerleri tüm o ışık ve gürültünün yarattığı hoşnutsuzluğu haykırıyordu. Tenine değen havayı sevmemişti. Güvenli ve sıcak yuvasından çıkarılmak hoşuna gitmemişti. Ama Eliza, "Thomas, sus artık," dediğinde ağlamayı kesti ve herkesi hayrete düşürerek kafasını annesinin göğsünden kaldırıp doğrudan ona baktı. O kısa sessizlikte, bu yeni küçük Robbins'in gücü karşısında dilimiz tutulmuşken, midesinin guruldadığını duyduk. Hayret dolu bir kahkaha attım.

Bayan Ney hemen harekete geçti ve bir koluyla Thomas'ı kucağına alırken diğeriyle Eliza'nın emzirmeye hazırlanmasına yardım etti. "Sana bir yemek verelim o zaman, aç çocuk." Himayesindeki ufaklığa gururla bakarak, "Oğlun dünyaya et ve patates isteyerek geldi!" dedi.

İşimin geri kalanı kolaydı. Yırtılma yoktu. Aşırı kanama yoktu. Sadece yıkayıp giydirmek. Keten bezlere sarmak ve plasentayı imha etmek. Eliza'nın Thomas'ı memesine tutturmasına yardım ettim, sonra Bayan Ney'le birlikte taze annenin yanına oturup o güzel çabasını övdük. Onu bu güzel bebek için tebrik ettik. Onlar birbirlerine alışınca Bayan Ney bana ve kurt gibi acıkmış taze anneye basit, soğuk bir yemek hazırlamak üzere yanımızdan ayrıldı.

Eliza'ya "Birazdan döneceğim," dediğimde güneş çoktan batmıştı; atık kovasını alarak odadan çıktım.

"Chandler'a yukarı çıkmasını söyler misin?" diye seslendi arkamdan.

"Elbette."

Mutfaktan geçip evin arkasındaki dış tuvalete çıktım. Önce kendi hacetimi giderdim, sonra kovayı boşalttım.

Tekrar içeri girdiğimde Bayan Ney kovayı işaret ederek, "Onu buraya bırak," dedi. "Ben yıkarım."

Yaşlı kadının peynir, ekmek ve kalın tütsülenmiş jambon dilimleri kesişini izledim. Süt doldurdu. Kurabiyeleri dizdi. Çay demledi. Gururlu bir anaçlıkla gıdaklıyordu sanki.

"Eliza, onun yanında olduğun için çok şanslı," dedim.

Bana baktığında gözlerinde yaşlar vardı. "Aslında durum tam tersi. Annesi onunla gurur duyardı."

"Annesi?.."

"Evet. Çok olmadı. Eliza evlendikten bir yıl sonra göçüp gitti. Çok yazık. İyi bir kadındı."

"Bunu duyduğuma üzüldüm." Bayan Ney'in omzuna hafifçe vurdum. "Ben gidip Chandler'ı çağırayım."

Doktor Page oturma odasındaki şezlongda sırtüstü uzanıp sızmıştı. Bir kolu yüzünün üzerindeydi, bir bacağı ise kenardan sarkıyordu. Göğsünün üzerinde boş bir brendi kadehi dengede duruyor ve her nefes alıp verişinde sallanıyordu.

Hiç dayanıklı değil, diye düşündüm. Sonra Chandler'a baktım. O da uyuyordu ama koltuğunda dik oturuyordu, başı yana düşmüştü. Pipo hâlâ elindeydi, havaya ince duman iplikleri süzülüyordu. *Hangi erkek dayanıklı ki?*

Chandler'ın omzunu nazikçe sarstım, horlayarak uyandı. "Güzel ve sağlıklı bir oğlun oldu," diye fısıldadım.

Yerinden fırladı ve sevincini haykırmak üzereydi ki bir parmağımı sertçe dudağının üzerine koydum, başımı iki yana salladım ve Doktor Page'i işaret ettim. Mecbur kalmadıkça bu adamla tekrar muhatap olmamayı tercih ederdim. Bu yüzden Chandler'ı koridora yönlendirip oturma odasının kapısını arkamızdan kapattım.

"Eliza muhteşemdi. İkisi de yukarıda dinleniyor."

"Bir oğul..." Ellerini saçlarının arasından geçirdi. "Adını ne koyacağız?"

"Thomas olacakmış anlaşılan. Ama itirazın varsa karına bir an önce söylesen iyi olur. Yüzünü gördüğü andan beri ona böyle sesleniyor."

"Thomas." Okyanus kadar engin bir gülümseme belirdi yüzünde. Sonra, piposunun hâlâ elinde olduğunu sanki yeni fark ediyormuş gibi kaldırıp dudaklarına götürdü. Bir ağız dolusu duman çekti, sonra ağzıyla bir halka yapmaya çalıştı. Şansı yaver gitmedi. Duman beyaz bir top hâlinde çıktı, sonra dağıldı ama o yılmadı. "Thomas olsun o zaman!"

Bugün öğleden sonra Robbinslere çağrıldığımdan beri, bu konuyu nasıl açacağımı merak ediyordum. Kolay bir yolu olmadığından doğrudan sadede geldim.

"Sana bir şey sorabilir miyim? Çabucak. Yukarı çıkmadan önce."

"Elbette."

"Tuhaf bir soru, o yüzden kusuruma bakma."

"Tamam."

"O kasım sabahı Joshua Burgess'ı buzun içinden çıkaranlara yardım etmiştin, değil mi? Senin tersanenin yakınlarında, Bumberhook Burnu'nun hemen açığında bulunmuştu."

"Evet, öyleydi. Mülk benim olduğu için bana geldiler. İşi yedi kişi üstlendik. Belki sekiz. Hatırlayamıyorum. Karanlıktı, soğuktu ve üzerinden aylar geçti."

Ben hana vardığımda da çoktan sarhoştun, diye düşündüm ama ona hatırlatmadım.

"Ama o sabah fenerleriniz vardı? Onu çıkaracak kadar iyi görüyordunuz? Kim olduğunu anlayacak kadar?"

"Evet."

Doktor Page uyanmış olabilir diye sesimi iyice alçaltarak, "Peki sen ne düşündün?" diye sordum.

"Seninle aynı şeyi, Bayan Ballard. Asıldığını düşündüm. Durum gün gibi ortadaydı. Hepimiz öyle düşündük."

"Ama ortada bir ip yok muydu?"

"Sadece Sam Dawin'i nehirden çekmek için kullandıkları ip vardı. Ama cesedin yakınında hiçbir şey yoktu."

Bebeğin keskin ağlama sesi sözümüzü kesti ve Chandler merdivenlerin başına baktı.

"Teşekkür ederim," dedim. "Şimdi git oğlunu gör."

Arkasını döndü ve basamakları koşarak çıkmak üzereyken tam vaktinde ceketinden yakaladım.

"Bununla giremezsin," dedim ve pipoyu elinden aldım. "Bebeğin yanında içmek yok. O taze ciğerleri için kötü."

Chandler basamakları ikişer ikişer çıktı. O gözden kaybolunca pipoyu kendi dudaklarıma götürüp bir nefes çektim. Chandler'ın tütünü vişne ve çikolata kokuyordu. Pekmezle harmanlanmış ve üzerine vanilya eklenmişti ama tadı tüm dumanlar gibiydi işte. Sadece daha hoş, daha kaliteli bir duman türüydü. Para ödediğiniz türden... Küçük keselerde gelen, centilmen ve âlim kokan türden... Tütün işte. Kurum ya da kül yoktu; halka çıkarmaya da uğraşmadım. Sadece merdivenin dibinde

durdum ve Chandler'ın bana anlattıklarını tartarken duman bulutunun başımın etrafında yükselmesine izin verdim.

Arkamdan, "Onu bana ver," dedi Bayan Ney. Bir an kâhyanın beni azarlayacağını sandım. Ama o, "Yanlış yapıyorsun," diye devam etti.

Sonra o kır saçlı, zayıf ama çevik yaşlı kadın pipoyu dudaklarına götürdü, yanaklarını içeri çöktürdü, çekti, üfledi ve yükseldikçe büyüyen, otuz santim genişliğe ulaşıp dağılan mükemmel bir duman halkası çıkardı.

POLLARD'IN HANI

Eve dönüş yolunda hanın önünden geçerken sarhoş iki müşteri sendeleyerek dışarı çıktı ve Abigail'in yemeklerinin o tok, sıcak kokusu burnuma doldu. Bayan Ney'le akşam yemeğinde bir şeyler atıştırmıştık ama yan odada Doktor Page'in olduğunu ve her an uyanabileceğini bilmek iştahımı kaçırmıştı. Onun hakaretlerini çekecek havada değildim. Bu yüzden o mutlu aileyi bırakıp kendi yatağımda yatmak üzere yola koyulmuştum. Ama bu koku? Doyurucu bir öğün kokusu, ihtiyacım olan tüm hevesi karşılıyordu.

İçerideki şömine harlanmış, fenerler parlak parlak yanıyordu. Salon misafirlerle yarı yarıya doluydu ama kahkahalar her tarafta yankılanıyordu. Kapıda beni Moses karşıladı. Yanakları pembeleşmiş, gülümsemesi yüzüne yayılmıştı.

Beni bir süzüp, "Hasta mısınız, Bayan Ballard?" diye sordu.

"Hayır. Bir doğumdan geliyorum. Eve dönerken annenin yemeklerinin kokusunu aldım."

"Ah. O zaman size biraz getirelim. Yol için güç toplarsınız."

Onun peşinden arkadaki bir masaya geçtim ve bir iniltiyle oturağa çöktüm. Son yıllarda kendimde keşfettiğim yeni bir özellikti bu. Çıkardığım *sesler*. Kalkarken inlemek, otururken oflamak. Bazı günler vücudumun bir yeri gıcırdamadan ya da çatırdamadan bir adım bile atamıyormuşum gibi geliyordu ve

bu durum orta yaşın son kulvarında hızla koşuyormuşum gibi hissetmeme neden oluyordu. Hem de beyaz saçlardan ve göz kenarlarımdaki kaz ayaklarından bile daha fena.

Çok geçmeden Moses önüme bir tabak koydu. "Piliç çevirme, yanında havuç, soğan ve patatesle birlikte." Yanında bolca tereyağı sürülmüş bir dilim ekmek de vardı. Ben daha değil çatalı ağzıma götürmek, ona teşekkür bile edemeden Moses fısıldamaya başladı. "Burgess'ın evi hakkında bir şey duydunuz mu?"

"Ne duyacakmışım?"

Moses bir dinleyen var mı diye iki yanına bakıp karşımdaki oturağa ilişiverdi. "Gerçi bütün gün doğumda olduğunuza göre duymamışsınızdır."

Haberleri anlatmayı çok istediği belliydi ama ben kurt gibi açtım. O hikâyesine başlarken ben bir lokma daha patates aldım. Aman Tanrım. Hatırladığımdan bile lezzetliydi. Abigail Pollard'ın benimle aynı yemeği yapıp nasıl her seferinde on kat daha iyi sonuç alabildiğini asla anlayamayacaktım. Moses devam etmeden ağzıma bir lokma daha atmayı başardım.

"Bu ayın başlarında birisi Joshua Burgess'ın evini yerle bir etmiş. Ama ancak bu sabah fark edilmiş."

Boğulmamam mucizeydi. "*Neden?*"

"Ölü adamların pek ziyaretçisi olmaz sanırım. Ama sabah kahvaltıda birkaç tuzakçı bahsetti. Babam, Yargıç North'un duruşmadan sonra orada saklandığını düşünüyor. Ama sadece birkaç günlüğüne, fırtınanın dinmesini bekleyecek kadar."

Biraz dikleştim. "Neden daha uzun değil?"

"Ev birkaç haftadır yanık hâldeymiş."

"Peki baban bunu yapanın North olduğunu nereden biliyor?"

"Ahır yanmamış. Her yer köpek izi doluymuş. Babam Cicero'yu orada tuttuğunu düşünüyor."

"Köpeği yanına almamış mı?"

Moses başını iki yana salladı. "Bu öğleden sonra North Malikânesi'nin verandasında gördüm onu. Kasabayı tamamen terk etmeden önce eve bırakmış olmalı. Ama dürüst olmak gerekirse North'un orada saklanması zekice bir hamle. Burgess öldüğüne göre oraya bakmak kimsenin aklına gelmezdi."

İyi bir noktaydı ve ben de ona hak verdim.

"Ama neden yaksın ki?" diye sordum. "Boş bir evi yok etmenin hiçbir mantığı yok."

"Evde yok olmasını istediği bir şey olmadığı sürece..." Omuz silkip işine dönmek üzere ayağa kalktı.

Suratıma bir tokat aşketse ancak bu kadar afallardım. "Moses?" dedim, "Burgess'ın eşyalarına ne oldu?"

"Zaten başlangıçta da pek bir şeyi yoktu. Bir at, iki inek, biraz tavuk... Duyduğuma göre kulübe sadece tek bir odadan ibaretmiş. İçinde de pek bir şey yokmuş. O ölünce hayvanlar komşulara verildi."

Ekmekten bir parça koparıp ağzıma attım. Zihnimde bir düzine küçük ateş yanarken aheste aheste çiğnedim.

"Peki ya semeri? Silahları? Hiç şahsi eşyası yok muydu?"

"Babam onları depoya koydu. Onun yanına." Moses omuz silkti. "Henry Sewell akrabalarını bulmak için Boston'a mektup yazdı. Bildiğim kadarıyla henüz cevap gelmedi."

"Başka bir şey duyarsan bana haber verir misin?"

"Olur. Haber gönderirim."

"Ya da bizzat kendin getirebilirsin. Hannah seni tekrar gördüğüne eminim sevinir."

Genç bir adamın kızarmasından aldığım zevki pek az şeyden alırdım ve Moses da tam istediğim gibi tepki verdi. "Olur, öyle yaparım," dedi. "Bu arada başka bir şey ister misiniz?"

Bu bir riskti. Biliyordum. Ama bunu aylar önce akıl etmeliydim.

"Evet," dedim Moses'a. "Bana bir fener lazım olacak."

*

Pollardlar oraya "depo" diyordu ama hanın arkasındaki yapı daha çok küçük bir ahıra benziyordu. Tek katlı olsa da çift kanatlı kapıları vardı ve birkaç sığırı rahatça barındırabilirdi. Orayı fazladan erzak, yem, variller ve sandıklar için kullanıyorlardı. Bir de Joshua Burgess'ın cesedi için. Patika, hanın yanındaki diğer yollar –özellikle ahır yolu– kadar çiğnenmiş değildi ama birinin oraya düzenli olarak gittiği belliydi, bu yüzden sabah Amos bir parça sığır eti ya da bir kalıp pastırma almaya geldiğinde benim ziyaretim fark edilmezdi.

Kapı mandalı kaldırırken gıcırdadı, sonra bir gümlemeyle yana devrildi. Birinin duyup duymadığını anlamak için omzumun üzerinden arkaya baktım. Hanın üst pencerelerinde hiçbir ışık yanmadı. Kimse seslenmedi. Ben de kapıyı açıp içeri süzüldüm.

Depo gayet düzenliydi. Yiyecekler ve malzemeler, her iki taraftan da erişilebilen düzgün sıralar hâlinde istiflenmişti. Tavandan altı büyük parça sığır eti ve on tane domuz budu sarkıyordu. Buğday torbaları ve peynir tekerlekleri vardı. Bu ortamda olması beklenen ölüm ve çürüme kokularının fark edilmediğini anlayana kadar birkaç saniye nefesimi tuttum. Depo sadece saman, tuz ve talaş kokuyordu. Kurutulmuş elma ve tütsülenmiş balık gibi. Ama içerisi nehir kayaları kadar soğuktu ve her şey donmuştu. İlk başta cesedi bulamadım, taşındığından ya da çalındığından endişe ettim. Ama sonra, arka köşede saman yığınını gördüm. Mantıklıydı. Orada olduğunu bilseniz bile, her tereyağı almaya geldiğinizde bir cesetle burun buruna gelmek istemezdiniz. Burgess'ı gözden ırak bir yere saklamışlardı.

Tatmin olmuş bir hâlde kapıyı arkamdan kapadım. Tozlu zemindeki ayak izlerini ve Vassalboro'dan gelen yargıçların birkaç hafta önce cesedi incelemek için etrafında durdukları

yerdeki dağılmış samanları görebiliyordum. O zamandan beri samanlar cesedin üzerine özensizce geri yığılmıştı.

Feneri yere bıraktım ve botumun ucuyla samanları ittim; ta ki Burgess'ı örten yağlı deri branda görünene kadar. Onu tekrar muayene etmeye hiç niyetim yoktu –bir kere yapmak bile fazlasıyla yetmişti bana– bu yüzden diğer tarafa yöneldim, diz çöktüm ve ellerimle kuru saman yığınlarını kenara ittim.

İşte orada, bir semer şişkinliği gördüm. Samanları geriye itince bütün koşum takımı yerli yerinde duruyordu: Battaniye, başlık, gem ve dizginler. Üzerini tekrar örttüm ve aramaya devam ettim. Yanında bir tüfek ve baltayı sarıp sarmalayan yünlü bir battaniye vardı. Aradığım şey bu değildi. Devam ettim, kollarımı saman yığınının içine omuzlarıma kadar daldırarak daha derinleri yokladım.

"Nihayet."

Parmaklarım bir heybenin deri kayışına değdi ve onu samanların arasından çekip çıkardım. Tozlu, soğuk ve ağırdı. Gece, fener ışığının oluşturduğu dairenin etrafını sarmış, baskı yapıyordu ve kalbim daha hızlı atmaya başladı. Bu yaptığım yanlıştı. Biliyordum ama yine de heybenin tokasını çözdüm. İçinde Burgess'ın tabancaları vardı, bir de çıkarınca avucumda ağırlığını hissettiğim bir bozuk para kesesi... Viski kokan boş bir şişe. Üç zarf. Ve orada, heybenin dibinde, bir dantel parçası.

Rebecca'nın mahkemeye anlattıklarını, Burgess'ın işe koyulmadan önce onun iç gömleğinin eteğinden bir dantel parçasını nasıl yırttığını ve saçlarını arkadan bağladığını hatırlayarak dehşet içinde bakakaldım. Onu saklamıştı; bir hatıra olarak... Gördüğüm manzara karşısında midem bulandı.

Zarfların her birini heybeden çıkardım ve gözlerimi kısarak kırılmış mühürlere, üzerlerinde yazan gönderici adreslerine merakla baktım.

İlki şöyleydi: Albay Joseph North, Hallowell, Maine Bölgesi.

İkincisi: Kennebec Mülk Sahipleri, Boston, Massachusetts.

Ama üçüncüsü kaşlarımı hayretle çatmama sebep oldu.

"Bu da neyin nesi, dünyanın sonu mu geldi?" diye mırıldandım, parmağımı o tanıdık, zarif el yazısının üzerinde gezdirerek.

Şöyle yazıyordu: Ephraim Ballard, Hallowell, Maine Bölgesi.

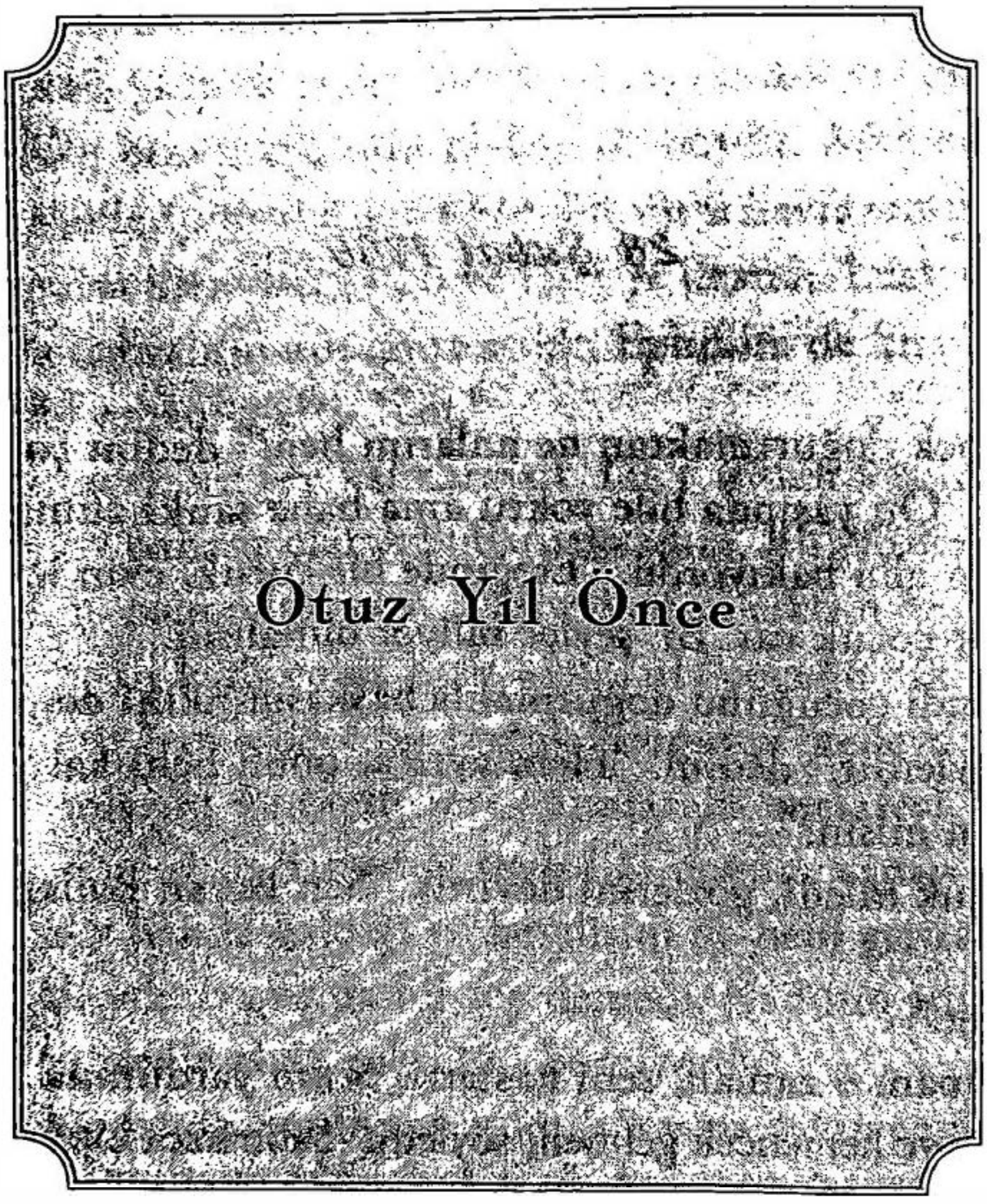
Tam bu son mektubun kapağını açmak üzereyken, bir kapının güm diye çarpılma sesini, ardından mırıldanılan bir küfrü ve depoya doğru yaklaşan ağır ayak seslerini duydum. Her şeyi heybenin içine tıkıştırdım ve feneri üfledim. Işık nasıl patlayabiliyorsa karanlık da insanı yutabilirdi. Bir anda zifiri karanlığa gömüldüm.

Amos Pollard'ın kaba, gırtlaktan gelen sesi, "Lanet olasıca aptal çocuk," diye homurdandı. Ardından muhtemelen bir dizi Almanca küfür savurdu. "*Arschgeige! Arsch mit Ohren! Dünnbrettbohrer! Kotzbrocken!*"

Nihayetinde mandalın kaldırılışının o yüksek gıcırtısı ve kapının üzerine bir gümlemeyle inişi duyuldu. Ben dışarı seslenemeden ya da içeride olduğuma dair onu uyaramadan Amos Pollard, dişlerinin arasından küfretmeye devam ederek çekip gitti.

Yavaşça deponun önüne doğru ilerledim ve omzumla kapıya yüklendim. Kımıldamadı bile. İçeride kilitli kalmıştım.

"Budalanın tekisin, Martha Ballard," dedim ve sesim karanlıkta yankılandı. "Seçebileceğin onca meslek arasından seni gecenin bir yarısı ölü bir adamla aynı yere kilitleyecek olanı buldun ya, helal olsun."

Otuz Yıl Önce

OXFORD, MASSACHUSETTS

28 Şubat 1760

"Bebek doğurtmaktan ne anlarım ben?" dedim çocuğa. On yaşında bile yoktu ama bana sanki ahmağın tekiymişim gibi bakıyordu. "Eteğinde bir çocuk, evin içinde de başka bir çocuk var. Bi' şeyler biliyor olmalısın."

"Kendi çocuğunu doğurmakla başkasınınkini doğurtmak farklı şeylerdir," dedim. "Hem ayrıca, onun beni kastettiğinden emin misin?"

Çocuk inledi, gözlerini devirdi. "Sen Bayan Ballard değil misin?"

"Evet."

"Tamam o zaman, seni kastetti. *Senin* yardımına ihtiyacı olduğunu ve hemencek gelmeni söyledi." Sabırsızca kıpırdanarak ağırlığını bir ayağından diğerine verdi. "Eee? Geliyor musun?"

Masada oturan, Cyrus'un bir kâse lapayı yemesini izleyen kocama baktım. Cyrus üç buçuk yaşındaydı ve kaşık kullanmakta becerikliydi ama yalnız bırakıldığında yemeğiyle parmak boyası yapmaya bayılırdı.

Ephraim'e bakışlarım, *Kurtar beni,* diye yalvarıyordu ama kurtarmadı.

"Sen git," dedi. "Ben çocuklarla kalırım."

"Ama..."

"Git."

"Uzun süre gelmeyebilirim. Onlar..."

"Ben de senin kadar uzun süredir ebeveyn olduğuma göre bir şey olmaz, merak etme. Git de Elspeth'e yardım et."

Bahsi geçen kadın –Elspeth Horne– insanın içini ürperten yaşlı bir ebeydi. Buruş buruş ve aksi biriydi ama doğum odasında müthiş yetenekliydi. Önce Cyrus'u, daha sonra da Lucy'yi doğururken onu aramamın nedeni de buydu. Ama neden bu çocuğu gönderip beni çağırttığını bir türlü kavrayamıyordum.

Ephraim masadan kalktı ve Lucy'ye uzandı. Lucy vahşi bir kıkırtıyla babasının kucağına atıldı, Ephraim de kızı bir tahıl çuvalı gibi omzuna attı. "Git."

Tartışacak bir şey kalmamıştı. Lucy sütten kesilmişti sonuçta, bunu bahane olarak kullanamazdım. Bu yüzden Ephraim'i öptüm, paltomu kaptım, eldivenlerimi taktım ve Oxford'a doğru uzanan karlı yolda hızlı adımlarla çocuğu takip ettim. Gideceğimiz han sadece bir buçuk kilometre ötedeydi. Benim uzun adımlarım ve onun seri adımlarıyla mesafeyi çabucak katettik. Çocuğun bana tek söylediği doğum yapan kadının bir haftadır handa kaldığı ve kendisini de beni getirmesi için yolladıklarıydı, başka da bir şey demedi. Kadının adını ya da ne kadar süredir sancı çektiğini bilmiyordu.

Vardığımızda merdivene atıldı, arkasına bakıp peşinden gitmem için el salladı. Yukarı, daha yukarı, çatı katındaki odaya kadar çıktık. Tırmandığım her basamakta kendimi oraya gittiğim için daha da aptal hissediyordum. Alçak, eğik kapıya ulaştığımızda geri dönüp eve gitmeye kendimi çoktan ikna etmiştim. Ama çocuk kapıyı çalmadan ardına kadar açtı, yatağın yanında oturan yaşlı kadına koştu ve onu yanağından öptü.

"İşte geldi, büyükanne."

"Teşekkürler, Walter. Sen şimdi merdivenin orada bekle, sana tekrar ihtiyacım olabilir."

Çocuğun gidişini izledim, sonra Elspeth'e döndüm. Yaşlı, boğumlu ellerinden biriyle yatakta yatan ve kocaman olmuş yuvarlak karnı tavanı işaret eden bir kızın kolunu okşuyordu. Kızın yüzünde, en az benim hissettiğim kadar büyük bir korku vardı.

"Bayan Ballard?" dedi Elspeth. Odaya girdiğimden beri tek kelime etmediğimi o an fark ettim.

"Evet?"

Sesimi duyunca döndü ve o an anladım. Elspeth'i on sekiz aydır görmemiştim. O zamanlar gözleri koyu renkti, benimkilerden bile koyu... Ama o zamandan beri tamamen süt beyazına dönmüştü. Elspeth Horne kör olmuştu.

"İçeri gir," dedi. "Paltonu da çıkar. Kollarının serbest olması gerekecek."

"Öyle mi?"

"Hadi oyalanma. İçeri yel giriyor."

Kapıyı kapadım, pelerinimden sıyrıldım ve eldivenlerimi çıkardım. Sonra derin bir nefes alıp yanına gittim. Ona gerçeği söyledim, "Beni neden çağırdığını anlamıyorum."

"Bu çocuğu doğurtmama yardım edeceksin."

Kız epey gençti. Ergenliğin getirdiği o dolgun, yuvarlak yüzünde bir çocuğun korku dolu bakışları vardı. Alyans takmıyordu ama bu pek bir anlam ifade etmezdi, tanıdığım erkeklerin yarısı karılarına yüzük alamayacak kadar fakirdi.

"Yanında birileri yok mu?" diye sordum.

"Hiçbir şey söylemiyor. Gerçi zaten en başından beri pek bir şey söylemedi. Nereden geldiğini ya da nereye gittiğini de bilen yok. Sadece geçen çarşamba buraya geldiğini ve odanın ücretini karşılayacak kadar parası olduğunu biliyoruz. Hancı, bu sabah erken saatlerde ağladığını duyunca beni çağırdı. Sancılarının başladığını tahmin etmiş, haklı da çıktı. Walter beni buraya getirdi ama onun dışında bir işe yaramaz. Bu yüzden işi ikimiz halledeceğiz." Duraksadı, ışığa doğru başını salladı.

"Odada bir yerlerde bir sandalye daha olmalı. Yoksa Walter'ı gönder, aşağıdan bir tane getirsin."

Pencerenin yanında bir tane vardı. Sandalyeyi kapıp yatağın yanında ona katıldım.

"Neden ben?"

Elspeth, alnına düşen uzun, gümüş rengi bir saç tutamını geriye itti ama tutam tekrar öne düştü. Dalgın dalgın uzanıp onu kulağının arkasına sıkıştırdım. Hareketimi hissetti. Başını yana eğdi. Görmeyen gözlerini bana dikti.

"Çünkü sen doğum odasında paniklemiyorsun. Cyrus'ta paniklemedin, ki gördüğüm en zor doğumlardan biriydi. Lucy'de de öyle. Bildiklerimi birine öğreteceksem histeriye kapılmayan birine öğretmeyi tercih ederim. Böyle bir odada çığlık atan, ağlayan ya da aptal bir kızdan daha beteri yoktur."

Bir saat önce küçük ailemle öğle yemeği yiyordum, şimdiyse –bilgim ya da rızam olmaksızın– bu kadının çırağı olu-vermiştim.

Kız orada yatmış, sanki ayağa kalkıp kaçmak için fırsat kollar gibi bakışlarını Elspeth ile benim aramda gezdiriyordu. Ama onun için kaçış yoktu, uzun bir süre de olmayacaktı çünkü üzerine çöken o ilk sert ağrı dalgasını görebiliyordum. Ardından gelen inilti tanıdıktı, empatiyle yüzümü buruşturdum. Cyrus'u doğurduğumda neredeyse yirmi iki yaşındaydım ama bu kız on yedisinde bile olamazdı.

Uzanıp elimi karnına koydum, sertleştiğini hissettim. "Bunun için yanında kimsenin olmamasına üzüldüm," dedim ona. "Ama ben bunu iki kez yaşadım ve bu eyalette Elspeth'ten daha iyi bir ebe yoktur. Sana yardım edeceğiz."

"O *kör*," diye fısıldadı kız.

"Benim gözlerim onun emrinde, elleri de gayet iyi çalışıyor. Endişelenmene gerek yok."

Elspeth dizime hafifçe vurunca doğru şeyi söylediğimi anladım.

"Ne yapmamı istiyorsun?" diye sordum.

"Ona adını sor." Elspeth şaşkınlığımı sezmiş olmalı ki ekledi: "Bir doğum odasında yapılacak ilk ve en önemli şey kadının adını sormaktır. Eğer ellerini onun vücuduna koyacaksan sana güvenmesi gerekir. Ona ne diyeceğini bile bilmezsen sana asla güvenmez çünkü işin sonunda ellerini üzerinde gezdirmekten çok daha fazlasını yapıyor olacaksın."

"Benim adım Martha Ballard," dedim kıza. Kendimi aptal gibi hissetmiştim. Huysuz bir öğretmenin önünde duran bir çocuk gibi... Ama yine de yaptım. "Seninki ne?"

Tereddüt ettiğini görebiliyordum; sanki adını yüksek sesle söylemek bizim bakımımıza tamamen teslim olmak demekti. Ama yeni bir sancı dalgası vurdu. Bu, bir öncekinden daha kötüydü ve birkaç saniye sonra dindiğinde kız konuştu, "Triphene. Benim adım Triphene Hartwell."

Elspeth başıyla onayladı. "Güzel. Şimdi bana tıbbi çantamı uzat. Yatağın ayak ucunda. Sana her bir malzemenin ne işe yaradığını söyleyeceğim, sen de onlarla tam olarak dediğimi yapacaksın. Ayrıca Martha?"

"Evet?"

"Bu gecenin sonunda, ebeliğin senin yazgın olduğunu anlamış olacaksın." O solgun, nemli gözler âdeta içime işledi. "Ya da olmadığını."

5

DİLSİZ KEDER

Mart 1790

"Yaş varsa gözlerinizde, hazır olun dökmeye."*

—WILLIAM SHAKESPEARE, *Julius Caesar*

---

* Çev. Sabahattin Eyüboğlu, Türkiye İş Bankası Yayınları, 2007.

BALLARD'IN DEĞİRMENİ

1 Mart Pazartesi

Ephraim mektupları okurken ben de dünkü günlük kaydımı bitirdim. Toplamda üç mektup vardı –biri kendi el yazısıyla yazılmıştı– ve ben Eliza Robbins'in doğumuna dair detayları günlüğüme kaydederken kâğıtların parmakları arasında hışırdayışını duyabiliyordum.

28 Şubat Pazar. Doğum. Chandler Robbins'in oğlu. Öğleden sonra kar yağdı. Rahatsız olan Bayan Robbins'i görmeye çağrıldım. Bayan Robbins hastalığı bastırana kadar, öğleden sonra saat dörde kadar bekledi. Doktor Page çağrıldı ama oraya geldiğinde Bayan Robbins onu görmek istemedi. Dün akşam saat on buçukta bir oğlu, ilk çocuğu güvenle dünyaya geldi ve bebek beklendiği kadar iyi durumda. Bekledim ve gözlemledim. Orada sadece Bayan Ney vardı.

Zarfın üzerindeki el yazısını hemen tanımıştım, Ephraim'e aitti. O özenli ve zarif çizgileri, *d* harflerinin gövdesinin yukarı ve sola doğru kıvrılarak harfin üzerinde mükemmel bir yarım ilmek oluşturmasını tanımamak imkânsızdı. Tek gizem, kocamın neredeyse on iki yıl önce tamamladığı bir kadastro ölçümünün nasıl olup da ölü bir adamın heybesinden çıktığıydı.

Ephraim hikâyenin tamamını –nerede olduğumu, neler karıştırdığımı ve o depodan nasıl kurtulduğumu– elbette öğrenmek istiyordu. Eve vardığım an anlatmamı istemişti ama bitkindim, her yanım tutulmuştu. Sabaha kadar beklerse her detayı anlatacağıma dair söz vermiştim.

Şimdi, tüy kalemimi içinde kalan mürekkebi atmak için küçük kalay tabağa vurdum ve günlüğümü kenara ittim. Ephraim'e dönüp bekledim.

"Ama..." Ephraim mektubu kucağına bıraktı ve sarsılmış bir hâlde bana baktı. "Bu diyor ki..."

"Ne dediğini biliyorum."

"Yapamazlar."

"Görünüşe göre yapabiliyorlar. North'un o yeminli beyanıyla."

Ephraim her bir mektubu metodik hareketlerle katlayıp zarfına geri koydu. Mühür mumundan parçalar kopup yere düştü ama o fark etmedi bile. Mektupları uyluğuna vurdu. Sonra ayağa kalkıp volta atmaya başladı.

"Bu bir tahliye bildirimi."

"Evet. Okudum."

Sahiden okumuştum. Bu sabah giyindikten sonra, henüz odamızdan çıkmadan yatağın kenarına oturmuş, Burgess'ın heybesindeki mektupların her birini okumuştum: Ephraim tarafından sekiz dönümlük arazimiz için neredeyse on iki yıl önce çizilmiş bir kadastro haritası ve detaylı mülk tanımı; Joseph North'tan Kennebec Mülk Sahipleri'ne yazılmış, Ballard ailesinin bu mülkün tapusunu almak için gereken üçüncü şartı yerine getirmediğini belirten onaylı bir mektup ve bahsi geçen Mülk Sahipleri'nden gelen, Ballard ailesiyle yapılan kira sözleşmesinin bundan böyle feshedildiğini ve arazinin –North'un önerdiği gibi– Yüzbaşı Joshua Burgess'a devredildiğini belirten bir yanıt.

Heybenin dün gece benimle eve gelmiş olması kocama açıklamam gereken bir başka meseleydi. Henüz sormamıştı, bu yüzden ben de anlatmaya gönüllü olmamıştım.

"Ama bu bir yalan. O mektupta söylediği her şey yanlış ve bunu kanıtlayabiliriz. Her şartı yerine getirdik."

"Üçüncüsünü değil. Teknik olarak."

"Sırf bu mülkteki on ikinci yılımız önümüzdeki ay dolacağı için mi? Ama kesinlikle burada kalıcı bir ikamet sürdürdük. Buna şahitlik edecek yüzlerce insan var!"

"North bu talebi onaylamayı reddederse bunun bir önemi olur mu? Kennebec Mülk Sahipleri Temsilcisi o, sen değilsin. Üstelik her hâlükârda çok uzun bir itiraz süreci gerektirirdi ve biz de bu arada tahliye edilmiş olurduk. Burgess bizim inşa ettiğimiz her şeye konabilsin diye sokağa atılmış olurduk."

"Ama o artık ölü. Bizse hâlâ buradayız."

Başımı iki yana salladım. "Anlamadığım kısım da burası. North, değirmeni Burgess'a devretmek için neden bu kadar uğraşıp sonra da onu öldürsün ki?"

O çelik mavisi gözleriyle bana baktı. "North'un yaptığına mı inanıyorsun?"

"Mantıklı gelen tek şey bu. Burgess'ın ölümünden çıkarı olan tek kişi o."

Ephraim pencerenin önünde durmaya gitti, mektuplar sol elinin iki parmağı arasındaydı. Sırtı ve profili düzgün ve güçlüydü; uzaklara bakışını izledim. Bir an sonra çene hattındaki sakalları kaşıdı.

Aklıma gelen düşünceyle oturduğum taburede dikleştim. "Ah."

"Ne oldu?"

"North'un mektubu hangi tarihe ait?"

Zarfından çıkardı. Kol mesafesinde tuttu. Gözlerini kısarak baktı. "Ekimin biri. Neden?"

Tarih tanıdıktı. Günlüğüme uzandım ve bir ipucu arayarak 1 Ekim tarihine geri döndüm. Ve işte oradaydı; kendi elimle yazdığım yazı, siyah-beyaz duruyordu.

1 Ekim Perşembe – Ara sıra bastıran sağanaklar dışında açık. Bu öğleden sonra misafirimiz vardı. Bay Savage burada, Bayan Foster'ın aralarında Joseph North'un da bulunduğu bir dizi adama tecavüz davası açtığını bildiriyor. Gerçekten şok edici! Evdeydim.

"O gün, Rebecca Foster'ın ortaya çıkıp tecavüz suçlamasında bulunduğu gündü."

"Ne demek istiyorsun?"

"Bence North, bu mülkle Joshua Burgess'ın sessizliğini satın alıyordu."

"Peki neden öldürsün o zaman?"

Makul bir soruydu. Herhangi bir kesinlikle cevaplayamayacağım bir soru... "Bilmiyorum. En azından henüz."

"Tüm bu planların bir çözüm üretmedi mi?"

"Ben *plan* yapmam."

"Yapmıyor olsan gecenin bir yarısı kendini Pollardların deposuna kilitlenmiş bulmazdın. Ya da eve sana ait olmayan bir heybeyle dönmezdin." Ephraim duvara yaslandı. Bana sert bir bakış attı. "Sırf," mektupları havaya kaldırdı, "bunlar yüzünden unutmadığımı sanma."

Derin bir nefes aldım. "Bir an için başımın dertte olduğunu düşündüm sahiden. İçerisi bir kuyucunun kıçı kadar soğuktu ve yardım çağırıp çağırmama konusunda kararsız kaldım."

"Donarak ölme fikri seni cezbetmiş demek?"

Ona dik dik baktım. "Henüz o noktaya gelmemişti. Üstelik orada ne aradığımı ya da kolumda o lanet heybeyle ne yaptığımı açıklamamın bir yolu yoktu."

"Eee, duvardan geçmediğine ya da dışarıya tünel kazmadığına göre seni kim kurtardı?"

"Moses." Güldüm. "Amos içeri dönünce deponun kapısını kilitlemediği için çocuğu Almanca azarlamış. Onun da istediğim fenerle nereye gittiğimi anlaması pek uzun sürmemiş. Ancak beni almaya gelmesi biraz zaman aldı. Babasının uyumasını beklemek zorunda kalmış."

Ephraim parmaklarını şakaklarındaki saçların arasından geçirdi. Başını iki yana salladı. Hırıldadı. "Kadın, sen beni öldüreceksin."

"*Sonu iyi biten her şey iyidir.*"

Ozan'ın sözlerini ona karşı kullanmamı komik bulmadı ve gözleri sinirle kısıldı.

"Nasılsa çıkardım. Eninde sonunda," dedim.

"Belki. Belki de çıkamazdın. Ama görüyorum ki şu anki çıkmazımızı çözmüş değilsin."

"Neymiş o?"

"Yedi cehennem aşkına, o heybenin sende oluşunu nasıl açıklayacağız?"

"Henüz kimse o soruyu sormuyor."

"Soracaklar. Bu mektupları ortaya çıkardığımız an soracaklar. Ki çıkarmak zorundayız çünkü *teknik olarak* artık bu mülkte yaşama hakkımız yok."

Ona, birileri bu soruyu sormayı akıl edene kadar bir cevap bulmuş olacağımızı söylemek üzereydim. Ama tam o sırada Jonathan, çalışma odamın kapısını çalmadan ardına kadar açtı.

"Evet?" diye sordu Ephraim.

Jonathan babasına acıma ve dehşet dolu bir ifadeyle baktı. "Bir şey Percy'yi öldürmüş."

*

Alışap çıtalar parçalanmıştı ve yerde kan izleri vardı. Bölme tüy içindeydi. Kasvetli bir manzaraydı, tavuk kestiğim kütükten pek farkı yoktu.

Ephraim'i izledim. Manzarayı incelerken hareketsiz –fazlasıyla hareketsiz– duruyordu.

"Neydi acaba?" diye sordu Jonathan.

Ephraim bir adım gerileyip yeri inceledi. Karda pençe izleri vardı. Birbirine karışmış, çaprazlanmış ve ezilmiş karmakarışık izler.

"Bir çakal," dedi.

"Kurt olmasın? Bunlar büyük izler."

"Büyük bir çakalmış." Diz çöktü ve bir parmağını izin üzerinde gezdirdi. "Bak, parmaklar elips şeklinde ve taban kısmı oymalı. Kurdun parmakları yuvarlak olur, tabanı ise köşelidir."

"Üzüldüm," dedi Jonathan. "O kuşu kaybettiğimiz kötü oldu."

Ephraim homurdandı ama hemen cevap vermedi. Bunun yerine iki büklüm olmuş bir hâlde bölmenin etrafında yürüdü, sonunda ormana doğru giden bir dizi iz buldu. Bunlar, hayvan sanki koşuyormuş gibi daha aralıklıydı ve aralarına küçük kan damlaları sıçramıştı.

Bana sanki çakal Percy'yi dişlerinin arasına alıp kaçmış gibi geldi ama Ephraim başını sallayarak geri döndü. "Öldüğünü sanmıyorum."

"Baba, sen?.." Ben başımı sallayınca Jonathan'ın sesi kısıldı.

Onu kendi hâline bırak, diyordu ifadem.

"Onu yakalamış olsa Percy'yi tam burada parçalardı." Bölmenin önündeki yeri işaret etti.

"Çok fazla tüy var," dedim.

"Bölmeye girmiş. Birkaç darbe vurmuş, ona şüphe yok. Ama bence Percy de ona gününü göstermiş, hayvanı korkutmuş ve uçup gitmiş."

Üçümüz de şahin üzerimizde daireler çiziyormuş gibi gökyüzüne baktık.

"Geri gelir mi?" diye sordum.

Ephraim bundan o kadar da emin değildi ve yüzü asıldı. "Onu ne kadar iyi eğittiğimi yakında göreceğiz sanırım."

POLLARD'IN HANI

5 Mart Cuma

Ben Brutus'u Pacer'ın yerine aldığı o eski beygirin yanına bağlarken James Wall atıma hasret dolu bir bakış attı. Bu bakışı tanıyordum; içinde kıskançlıkla karışık bir özlem barındırıyordu. Mutsuz bir kocanın, başka bir adamın karısına diktiği o bakışa benziyordu.

Brutus'un burun kemiğini okşadı. "Hâlâ bu canavara mı biniyorsun?"

"Neden binmeyeyim?"

"Epey cüsseli bir at."

"Sence bana fazla mı geliyor?"

James bu soruya yüksek sesle cevap vermeye cesaret edemedi, bu yüzden boğazını temizledi. Yere baktı. Sırıttı.

"Eh, yalnız değilsin. Kocam da Brutus'un en az adaşı kadar büyük bir hain olduğuna inanıyor."

"Yine de binmene izin mi veriyor?"

"*İzin* mi?" Güldüm. "Elli dört yaşındayım. Ephraim bana hiçbir şey için *izin* veremez. Ben canımın istediğini yaparım."

"Peki, bir gün onu satmaya karar verirsen teklif verme şansım olsun isterim."

James'in bu atın parasını asla ödeyemeyeceğini biliyordum ama önerisi ihtiyacım olan kapıyı aralamıştı. Hanın önünde atından inişini gördüğümde karşıdan karşıya geçme sebebim

tam da buydu. Bu yüzden basamakları tırmanırken onu takip ettim, o da kapıyı benim için açık tuttu.

"Sadece rahvan giden atlara bindiğini sanıyordum?"

"Onları tercih ederim, koşulsuz şartsız. Ama insanların sandığı kadar seçici değilimdir." Omzunun üzerinden o eski beygire asık bir suratla baktı. "Şu kemik torbasının da kanıtladığı üzere."

Şapkalarımızdan ve pelerinlerimizden kurtulduk. Ayaklarımızı yere vurarak ayakkabılarımıza yapışmış karları temizledik. Öğleden sonraydı ve güneş parlıyordu ama hanın içi loş olduğundan gözlerimizin alışması bir an sürdü.

"Bir şeyler içmeye mi geldin yoksa ziyarete mi?" diye sordum.

"İçeceğim. Bugünlerde pek hoşsohbet sayılmam."

"Bundan şüpheliyim. Gel sana bir kadeh bir şey ısmarlayayım. Dışarıdaki o eski beygire binmek zorunda kalmanın teselli ödülü say."

James güldü. Biz yerimize oturana kadar Moses siparişlerimizi almak için çoktan yanımızda bitmişti. Sonra biz yerleşirken o, her zamanki gibi neşeli ve hızlı hareketlerle bira ve elma şıramızı getirmek üzere uzaklaştı.

"Atını satmak zorunda kaldığın için üzgünüm," dedim James'e.

Kaşlarını çattı. "Borç için Joseph North'a gidilmeyeceğini bilmem gerekirdi."

"Peki neden gittin?"

"Gurur duyduğum bir şey değil. Ama Bayan Foster meselesinden önceydi. Yoksa asla yapmazdım..."

Moses geri geldi ve masaya iki kupa bıraktı. İkisi de tıka basa doluydu; o koyu, kehribar rengi sıvı masaya taşarken köpükler kenarlardan süzüldü. James, Moses'ın tekrar uzaklaşmasını beklerken içkisini idare edilebilir bir seviyeye kadar yudumladı.

"Mesele şu ki, North'un elinde nakit vardı ve yatırım yapmaya dünden razıydı. Hook'ta bir içki imalathanesine ne kadar

ihtiyacımız olduğuna dair dil döküp durdu. Şartlar da iyi görünüyordu. Nehir donana kadar ödemeleri yapmakta hiç zorlanmadım."

Çoğu aile kendi birasını kendisi yapardı. Biranın kalitesi değişse de bu pek meşakkatli bir iş sayılmazdı. Elma şırası için de aynısı geçerliydi. Onları fermente etmek için kullanılan varilleri bulmak çoğu zaman malzemeleri bulmaktan daha zordu. Ancak sert alkol bambaşka bir hikâyeydi. Hook'ta tüketilen bütün rom, cin ve viski başka yerlerden sevk edilirdi. James bu ihtiyacı fark edip karşılamaya çalışmakla akıllılık etmişti. Finansal risk aldığı için onu ben bile suçlayamazdım. Ne de olsa geçen yaz North, yerel ticarete yatırım yapmak isteyen herhangi bir tüccardan farksızdı.

"Kış aylarında borcu kapatacak kadar birikimin yok muydu?"

"Tamamını ödeyecek kadar yoktu. North'un talep ettiği de buydu. Gerçi asıl istediği bu değildi ya, neyse."

"Ne demek istiyorsun?"

"Ona gidip aralık ödememin eksik olacağını söylediğimde bana iki seçenek sundu. Ya tüm krediyi faiziyle birlikte hemen o an kapatmamı ya da imalathanenin bir kısmını ona devretmemi istedi."

"Ama inşaata daha yeni başladın."

Birasına bakarak yüzünü ekşitti. "North bunun işe *yatırım* yapma biçimi olduğunu söyledi. Ama asıl istediği, kârın yüzde otuzuna en baştan çökmekti." James ifademden onun adına ne kadar öfkelendiğimi anlayabiliyordu. "Reddettim elbette. Kendimi hapishane avlusunda buldum ve onun boyunduruğundan kurtulmak için Pacer'ı satmak zorunda kaldım."

"Yüzde otuz mu? Bu tam bir rezalet."

"North işte. Ne yaptığını görmüyor musun?"

Başımı iki yana salladım.

"Bütün kasabayı ele geçirmek istiyor."

BALLARD'IN DEĞİRMENİ

7 Mart Pazar

"Aferin!" dedim.

Sarah White masanın öbür ucundan bana ışıldayan gözlerle baktı. Aramızda *Yeni İngiltere Alfabesi* kitabı, üç sayfa boş kâğıt, tüy kalemim ve mürekkebim duruyordu.

Sarah'nın harfleri net ve düzgündü –hiç de bir çocuğunkine benzemiyordu– ve sayfa boyunca ilerlerken sadece hafifçe aşağı doğru eğiliyorlardı. Kendi isminin yanı sıra ebeveynlerinin ve kızının isimlerini de başarıyla yazmıştı. Sarah özellikle bu sonuncusuna büyük özen göstermiş, C. H. A. R. L. O. T. T. E. ismini büyük harflerle tek tek dizmişti. İsimle de çocukla da gurur duyuyordu.

"Pratik yaptığın belli oluyor."

Bu bizim ikinci dersimizdi. İlki, geçen ay teklifimi yaptığım ve alfabeyi ona bıraktığım zaman başlamıştı. Bu dersi, Sarah bizimle öğle yemeğine kalana kadar uzatmayı umuyordum.

"Her gece çalıştım," dedi Sarah. "Düşündüğüm kadar zor değilmiş. Sesleri bir kez ezberleyince gerisi geldi. Resimlerin de yardımı dokunuyor." Yüzüne bir renk geldi, sanırım mahcup olmuştu. "Bunun aptalca olduğunu biliyorum."

Avucumu Sarah'nın elinin üzerine koydum. "Hiç de değil. Resimler zaten bu yüzden var."

Başlarda Sarah, Hannah ve Dolly'nin önünde ders yapmaktan çekinmişti –bu, bir seyirci kitlesi önünde vermek niyetinde olmadığı bir alçakgönüllülük sınavıydı– ama dizimin dibinde okumayı öğrenmiş olan kızlarım, Sarah'yı soframızda görmekten çok memnundu. O ders yaparken sırayla Charlotte'la ilgileniyorlardı.

Dolly, Sarah'nın arkasına gelip durdu ve omzunun üzerinden alfabeye göz attı. "Resimler her zaman en sevdiğim kısımdı. Hâlâ okurken ara sıra güzel bir illüstrasyon olsun isterim." Sarah'nın omzuna hafifçe vurdu, sonra kabarmış olan ekmek hamurunu yoğurmak için tekrar uzaklaştı.

"Hannah?" diye seslendim. Başını kaldırdı.

"Gidip Cyrus ve babana öğle yemeğinin neredeyse hazır olduğunu söyler misin?"

"Babama söylerim," dedi. "Ama Cyrus gitti. Beş dakika önce atına atlayıp çıktı."

Tüh, diye geçirdim içimden.

"Nereye gitti?"

Hannah omuz silkti. "Babam bir iş için bir yerlere gönderdi."

İç çekişimi bastırdım. Bir ayı aşkın süredir Sarah ve Cyrus'u aynı odaya sokabilmek için yakaladığım en iyi fırsat buydu. Cyrus'un hapishane avlusuna tıkılmış olması işleri zorlaştırıyordu elbette; zira sadece gündüz vakti evde olabiliyordu. Sarah'nın dersini burada yapması mükemmel bir çözüm gibi görünmüştü.

Tekrar Sarah'ya döndüm ve sayfanın sol tarafındaki küçük bir kareye vurdum. İçinde, köşesinde çiçekler olan basitçe çizilmiş bir kum saati vardı. "Yemekten önce bir sayfa daha deneyelim. Buradan başla."

Sarah kaşlarını çattı, konuşmadan önce harfleri seslendirmek için dudaklarının kıpırdadığını görebiliyordum. "Akarken... kum... saati... gider... insanın... ömründen..."

"Mükemmel! Şimdi diğeri."

"Kitabım... ve... kul– Hayır! Kalbim. *Kalbim* diyor. Kitabım ve kalbim birlikte olacak her daim."

Resimler yardımcı oluyordu ama kafiyeler de bir o kadar etkiliydi; sayfada aşağı indikçe Sarah kelimeleri yüksek sesle okurken kendini daha rahat hissetmeye başladı. Her gece sadece yazmaya değil, okumaya da çalışmıştı. Utancını bir kez alt ettikten sonra bu yeni yetenek çiçek açmaya başlıyordu.

Sarah benim desteğim olmadan devam ederken arkama yaslandım, memnundum.

"Cesur aslan tutar kuzuyu. Ay gece vakti yayar nurunu. Bül. Bül. Bülbüller! Bülbüller bahar vakti şarkı söyler."

Sayfanın geri kalanını da bitirdik ve başımı kaldırdığımda kızlarımın gurur dolu ifadelerle izlediğini gördüm. Sarah'yla gurur duyuyorlardı. Onu seviyorlardı. Bir kız için, sevildiği bir aileye gelin gitmekten daha iyisi olamazdı. Sadece bunu gerçekleştirmenin bir yolunu bulmalıydım; Cyrus'un şansını deneyebilecek kadar sabit durmasını sağlamanın bir yolunu...

Yemekler yenip de Saralı soğuğa karşı sıkıca giyinerek Charlotte'u paltosunun altındaki askıya yerleştirince onları kapıya kadar geçirdim; Jonathan'ın onları yük arabasına bindirmesini izledim. Onlar gidince ateşin yanına dönüp kocamın yanına oturdum. Elindeki bir kadeh brendiyi yudumluyor, gülümsemesini zar zor gizliyordu.

"Suratın neden sirke satıyor, sevgilim? Planların mı bozuldu?" diye sordu.

"Cyrus'u sen uzaklaştırdın, değil mi?"

"Onu bir iş için gönderdim. Senin planlarına rağmen hâlâ yürütmemiz gereken bir işimiz var."

"En son duyduğumda bu plan hoşuna gidiyordu."

"Gidiyor zaten. Ama yine de bu fikir Sarah'dan çıkmış gibi olmalı."

"Eh, şimdi Jonathan ile gitti."

Ephraim omuz silkti. "Daha kötüsünü de seçebilirdi."

Kadehini elinden kapıp brendiden bir yudum aldım. "Hayır. Sarah'nın ihtiyacı olan son şey Jonathan. Eğer evlenmeden önce kızlarla yatağa girmeyi bırakmazsa başı büyük belaya girecek."

Bu onu en azından sarsmıştı, bütün dikkatini üzerime çektiğim için memnundum.

"O ve Sally'nin... Öyle bir şey yaptığından emin misin?"

"Emin olmaktan ziyade bir şüphe." Brendisinin son damlasını da kafaya dikip yuttum. "Ama oğlun için sonu kötü bitecek. Bu sözümü unutma."

"Şimdi benim oğlum mu oldu?"

"Sorun çıkardıklarında senin olurlar."

Ayağa kalkıp çalışma odama yöneldim ama Ephraim bileğimi yakaladı.

"Bak," dedi.

Beni pencereye götürdü. Orman tarafında, yerden on beş metre yüksekte uzun, karanlık bir gölge süzüldü. Değirmenin etrafında bir kez tur attı, sonra rüzgâr gülünün üzerine kondu.

Ephraim haklıydı. Percy yaşıyordu.

McMASTER EVİ

15 Mart Pazartesi

Değirmenin dışında, nadir rastlanan kış güneşinin altında, ayaklarımızı bir kütüğe uzatmış oturuyorduk. Ephraim normalde tütün içen biri değildi ama Percy sağ salim döndüğünden beri öğleden sonraları pipo keyfi yapmaya başlamıştı. Fırsat buldukça ben de ona katılıyordum. Kuşa gelince, Ephraim bölmeyi yeniden inşa etmeyi planlamıyordu. Şimdilik Percy, değirmen etrafında uçmakta ve canının istediği yere tünemekte özgür bırakılmıştı. Kocamın cebinden eski, süslü bir pipo ile bir tütün kesesi çıkarışını izledim. Yaktı. Pöfürdetti. Dumanı ağzında dolaştırdı ve sonra pürüzsüz bir akışla dışarı saldı. Gösteriş meraklısı bir adam olmadığı için duman halkalarıyla pek uğraşmaz, iyi ruh hâlini bir gösteri malzemesine dönüştürmezdi.

Bayan Ney'in bana gösterdiği tekniği denemek için pipoya uzanıyordum ki yoldan gelen ağır nal seslerini duydum. Döndüğümde, ormandan çıkıp gelen kişi görmeyi en son beklediğim kişiydi.

Grace Sewell'ın annesi, Bayan Hendricks.

O yüksek idealleri olan asık suratlı kadın.

Hayatımda ne at sırtında daha huzursuz görünen birini görmüştüm ne de binilmekten bu kadar hoşnutsuz görünen bir at. Kadının sırtı dimdik, kolları kaskatıydı. Gözleri ise her

atın kokusunu alabileceği türden bir dehşetle doluydu. Buraya canlı gelebilmiş olması mucizeydi. Brutus olsa onu daha beşinci saniyede üzerinden atardı.

Zoraki bir gülümsemeyle, "Bayan Hendricks," diyerek selamladım. "Size nasıl yardımcı olabilirim?"

Dişleri o kadar sıkı kenetlenmişti ki konuşabilmek için önce çenesini esnetmek zorunda kaldı. "Kızım Grace."

"Rahatsız mı?"

"Mesele çocuk. Seni alıp getirmem için beni gönderdi."

*

"Beni kızının çağırdığını söylemiştin." Suçlayıcı bir bakışla Bayan Hendricks'e döndüm. "Yalan söyledin."

Martın ortası olmasına rağmen hava hâlâ dondurucu derecede soğuktu. Çoğu yıl nehir bu vakte kadar açılmış ve toprak çözülmeye başlamış olurdu. Ama bu yıl değil. Kış bizi hâlâ o acı pençesinde tutuyordu. Dışarıda güneş parlasa da zerre sıcaklık vermiyordu. Güneşe bakıp kaşlarımı çattım. Kıştan yorulmuştum ve kandırıldığım için öfkeliydim.

"Sana gerçeği söyleseydim gelmezdin," diyerek itiraz etti.

"Elbette gelmezdim! O adamla hiçbir işim olsun istemiyorum."

"Ama içeri girmezsen karısı ölecek. Ben de bütün kasabaya, kişisel bir kin yüzünden o kadını ölüme terk ettiğini anlatmaktan büyük *zevk alacağım*."

"Kişisel kin mi? Bu kasabada iki kadın çocuklarını toprağa verdi ve benim oğlum hapiste. Hepsi onun yüzünden!"

Bayan Hendricks sırtını dikleştirdi. Çenesini kaldırdı. "Doğum işinden hiç anlamıyor, bunu kabul ediyorum. Şunu da itiraf etmeliyim ki eğer sen orada olmasaydın, kızım ve torunum muhtemelen ölmüş olurdu. Bu sana hayatım boyunca ödeyeceğim bir borç. Ancak onun yetersizliği, başka bir kadı-

nın ve çocuğun daha gömülmesi gerektiği anlamına gelmez. Hele ki *sen* yardım edebilecekken."

Bir adım geri çekilip ona şüpheyle baktım. "Tüm bunların seninle ne ilgisi var?"

"Karısı ve kızım arkadaş oldular." Bayan Hendricks iç geçirdi. "İki ay sonra buradan ayrılacağım. Eğer o kız ölürse, Grace'in kimsesi kalmayacak."

Kocası, çocuğu, evi ve bir arkadaş grubu olan biri için *kimsesi yok* demezdim herhâlde. Ama Bayan Hendricks'le tartışacak havada değildim. Üstelik sokağın ortasında duruyorduk ve her an birileri bizi duyabilirdi. Ancak ben onu durduramadan kapının yanındaki ipi çekti ve evin içinde ziller çaldı. Saniyeler içinde ağır ayak sesleri duyuldu.

"Page mi çağırdı beni?"

"Hayır," diye itiraf etti. "Hatta muhtemelen çok öfkelenecek. Ama eminim ki karısının ölüsünü görmeyi, senin yardımını almaya tercih etmez. Bu yüzden nehri yürüyerek geçtim ve handan o iblis beygiri ödünç aldım."

Bahsi geçen at –Beulah– neredeyse benimle yaşıttı, ağzında kalan üç beş dişi de uzun ve sapsarıydı. Tanrı'nın yarattığı en uysal hayvandı muhtemelen. Yine de ikisi de birbirinin arkadaşlığından keyif almamışlardı belli ki. Bayan Hendricks onun sırtından beceriksizce kaydığında, hangisinin diğerini daha önce ısıracağını kestirememiştim. Onuru Beulah'ın üstlenmesine sevinmiştim.

Başta Bayan Hendricks'e inanmıştım. Onu Hook'a kadar takip etmiştim ve atlarımızı hana bırakmıştık. Sonra nehri yürüyerek geçmiştik. Yol boyunca çoğu zaman sessiz kalmasına pek takılmamıştım. Endişe bir anneye bunu yaptırırdı. Ancak mum dükkânının önünden geçip cadde boyunca yürümeye devam edince bir şeylerin ters gittiğinden şüphelenmeye başladım. Eski McMaster evinin önünde durduğumdaysa kandırıldığımı anladım.

Tıpkı Beulah gibi benim de yaşım ilerliyor olabilirdi. Ama temel gerçekleri unutacak kadar yaşlanmamıştım. Samuel Coleman'ın bana Doktor Page'in McMaster evini kiraladığını söylediğini hatırlıyordum.

Tam arkamı dönüp gidecekken kapı ardına kadar açıldı. Karşımdaki Benjamin Page, aylardır bana musallat olan o kibirli, bakımlı hekime hiç benzemiyordu. Perişan hâldeydi. Saçları dik dik olmuştu. Alnı terliydi. Gözleri donuk bakıyordu. Kıyafetleri buruş buruştu. Yine de bana hakaret edecek kadar husumet vardı içinde.

"O kadının burada ne işi var?" diye çıkıştı.

Aralık ayında bana, Bayan Hendricks'in varlığı nedeniyle Yüce Yaradan'a şükredeceğim bir senaryo olup olmayacağını sorsaydınız gülerdim. Üstelik o zamanlar onu gerçek formunda hiç görmemiştim daha. Bir Boston aile reisi olarak. Harvard mezunu bir adamı bile sindirebilecek türden bir kadın. Huysuz ve korkmuş Doktor Page'e gösterdiği yüzü tam da buydu.

"Geri çekil, genç adam!" diye emretti kadın. Sesi o kadar gür ve o kadar kendinden emindi ki adam loş koridora doğru iki adım sendeledi. "Bu kadını ben çağırdım ve sen de o ne derse onu yapacaksın."

"Ama ben..."

"Kes sesini. Bizi karına götür."

Adamın dili tutulmuştu. O kadar kendinden geçmişti ki ilk kez itiraz etmedi. Karanlık koridorda peşinden ilerledik. Karanlık basamaklardan yukarı çıktık. O kadar karanlık bir yatak odasına girdik ki burnumun ucunu bile zor görüyordum.

"Nerede o?" diye sordu Bayan Hendricks.

"İşte orada. Yatakta."

Diğer gölgelerle çevrili bir gölgeden başka bir şey görmüyordum.

"Burası neden bu kadar karanlık?" diye sordum.

Doktor Page alaycı bir ses çıkardı. "Çünkü bilim, karanlık bir odanın hastayı rahatlattığını kanıtladı. Eğer tıp hakkında bir şey bilseydiniz, bilirdiniz ki..."

Yataktan gelen bir inleme onu susturdu.

"Sancıları ne zaman başladı?"

"Dün. Erken saatlerde."

"Peki en son ne zaman kalkıp hareket etti?"

"Kalkmadı. Gücünü toplamalı!"

Şayet yakınımda olsaydı onu tokatlardım. "Peki ya en son ne zaman yemek yedi?"

Karanlıkta yüzünün sadece hatlarını görebiliyordum ama sesindeki aşağılamayı yeterince net duyuyordum. "Eminim çok iyi biliyorsunuzdur ki Bayan Ballard, dolu bir mide, doğum yapan kadında hazımsızlığa neden olur. İlk sancısından beri hiçbir şey yemedi."

Adam tam bir aptaldı, bu kadarı netti. Fakat onunla tartışmayacaktım. "Burada olmamı istiyor musun?" diye sordum.

"Hayır."

"Peki karın burada olmamı istiyor mu?"

"Onun bu konuda söz hakkı..."

Bayan Hendricks'in sonunda sabrı taştı. Doktorun kulağından tutup öyle bir büktü ki adam ölmek üzere olan bir köpeğin feryadını aratmayacak bir çığlık attı. Bayan Hendricks onu karısının başucuna kadar sürüklerken Doktor Page kadının eline vurmaya çalışıyordu. Kadın onu bıraktığında, ipleri kesilmiş bir kukla gibi yatağa yığılıverdi.

Bayan Hendricks yatağın üzerine eğildi. Genç kadının yanağına avucunu koyuşunu görebilmek için gözlerimi kısmam gerekti. "Merhaba, tatlım," dedi. "Yardım etmeye geldik. İster misin?"

Olumlu olduğu anlaşılan boğuk bir cevap geldi.

"Çok güzel. Bu hanım bir ebe. Adı Martha Ballard. Benim kızımın hayatını kurtardı. Sen de istersen bu bebeği dünyaya getirmene yardım edecek."

Yine olumlu bir mırıltı...

"Mükemmel," dedi Bayan Hendricks. Sonra Doktor Page'e dönüp konuştu: "Git bir sandalye bul ve ayak altında olmayan bir yere otur. Belki bir şeyler öğrenirsin."

Hâlâ kapının yanında, elimde tıbbi çantamla duruyordum ki beni yanına çağırdı. "Martha. Sakıncası yoksa."

Yatağa yönelmek yerine pencereye gittim ve perdeleri ardına kadar açtım. Öğleden sonra güneşi odayı doldurdu ve sonunda doktorun karısını görebildim. Yatağın ortasında bir top gibi büzülmüştü. Bir hayalet kadar solgun. Yarı uykulu. Ter içinde.

"Bayan Hendricks?" diye sordum.

"Evet."

"Kalabilir misin?"

"Kalabilirim."

"Güzel. Senden isteyeceğim ilk şey mutfağa gidip bu kadına yiyecek bir şeyler getirmen."

"Bunun ne faydası olacak?"

"Bugün bir çocuk doğurtacaksa uyanması gerek ve yaradılıştan beri bir insanı uyandıran sadece iki şey vardır: Güneş ışığı ve yemek."

Doktor Page homurdandı. "Bu saçmalık. Kahve..."

"Sadece kalp atış hızını artırır," dedim ona. "Ama evde varsa gidip yap o hâlde. Ona da ihtiyacı olacak."

Bayan Hendricks, Doktor Page'in kulağına tekrar uzanınca, yataktan fırladı ve odadan hızla çıktı. Kadın da peşinden gitti. Ancak o zaman kıza yaklaşabildim.

"Merhaba, Bayan Page," dedim, yanına otururak.

"Merhaba."

Gençti. En fazla on sekiz ya da on dokuzundaydı. Bir çocuk gibi ince kemikliydi. Page'in kendine minyon bir eş seçmiş olması beni şaşırtmadı. Korkutabileceği biri. Ama bu durum işimi hiç de kolaylaştırmayacaktı. Eğer omuzları kadar kalçaları da darsa, başımız belada demekti.

"Yardım etmek için buradayım. Yüzlerce bebek doğurttum. Sana da yardımcı olmamı ister misin?"

Başıyla onayladı. Sonra inledi.

"Güzel. Ama sana yardım etmeden önce bir isteğim olacak."

Bana bakarken gözleri fal taşı gibi açıldı. "Nedir o?"

"Bana güvenmelisin."

"Bunu nasıl yapacağım?" diye sordu.

"Mantıklı gelmese bile ya da kocan bana karşı çıksa bile ne dersem yapacaksın."

"Peki ne yapmamı istiyorsunuz?"

"Şimdilik sadece iki şey: Bayan Hendricks'in getirdiklerini ye, sonra da kalkıp odada yürü. Her adımında sana yardım edeceğim."

"Ama çok yorgunum."

"Biliyorum. Kocan sana ilaç verdi mi? Afyon ruhu mesela?"

Başıyla onayladı. "Dün."

Grace'e verdiğinden daha düşük bir doz olduğunu tahmin ettim. Aksi hâlde şimdiye ölmüş olurdu. Ama adamın doğumun doğal akışıyla oynamama konusunda nihayet bir şeyler öğrendiğini umacak kadar da ileri gitmedim.

"Muhtemelen etkisi henüz tam geçmedi. Ama bu yatakta kalırsan, hiçbir şey yemezsen, sen de çocuğun da öleceksiniz, bunu kesin olarak söyleyebilirim. Yavaş ve acılı olur. Bitkinlik ikinizi de yutar. O zaman da senin için yapabileceğim hiçbir şey kalmaz." Ellerini tuttum. "Ama şimdi? Şimdi henüz geç değil. Söyle bakalım, bana güvenecek misin?"

Bir doğumun kötü gitmesi için mutlaka özel bir şeyin yanlış gitmesi gerektiği sanılır. Makattan geliş, kanama, enfeksiyon. Tüm bu zorluklarla ve daha fazlasıyla karşılaştım ama genellikle bir kadının hayatının sönüp gitmesine neden olan şey o ölümcül bitkinlik tehdididir. Yeryüzünde doğum sancısından daha fazla güç tüketen hiçbir şey yoktur ve bir kadın bitkinliğe teslim olduktan sonra onu ayağa kaldırmanın pek az yolu vardır.

Bayan Page beni dinledi. Bir an düşündüğünü gördüm ve sonra başını onaylar gibi salladı. "Yapabilirim."

Solgun sarı saçlarını yüzünden geriye ittim. Avucumu alnına bastırdım. Sıcaktı ama ateşi yoktu.

"Şimdi sana dokunmam gerek," dedim. "Bu doğumun ne kadar ilerlediğini anlamak için."

"Tamam."

"Ama bunu yapmadan önce bilmem gereken çok önemli bir şey var."

"Nedir?"

"Adın."

"Bayan Page."

"Hayır," dedim ona. "Page *kocanın* adı. *Bayan* ise evlendiğin gün dönüştüğün şey. Doğduğunda sana verilen isim hangisi?"

"Melody."

"Tanıştığımıza çok memnun oldum Melody. Benim adım da Martha ve bu süreci birlikte atlatacağız."

*

Melody Page, o son geçiş evresine ulaşmadan önce beş kahredici saat boyunca odada yürümek zorunda kaldı. Küçücük kızının dünyaya gelmesi içinse tam bir saat daha ıkınması gerekti. Her şey bittiğinde saat gecenin onu olmuştu. Eşyalarımı toparlamam ise on biri buldu.

Ayrılırken Bayan Hendricks yatak odasının kapısında bana katıldı. "Senden hoşlanmıyorum," dedi durup dururken.

Bu beni güldürdü. "Ben de senden."

Bu diyaloğumuz kadının yüzünde ilk kez içten bir tebessüm görmeme vesile oldu.

"Ama sana saygı duyuyorum," dedi bana. "Grace'in doğumunda sana çıkardığım zorluklar için üzgünüm."

"Bu benim için fazlasıyla yeterli," dedim. Sonra arkasında, Melody'nin küçük kundağı kucakladığı yatağa baktım. "Onunla kalacak mısınız?"

"Gece boyunca."

"Teşekkürler. Bir endişeniz olursa beni çağırın."

"Çağırırım," dedi ve başka bir şey demeden Melody'nin yanına döndü.

Kapıya yönelmiştim ki Doktor Page seslendi. "Bayan Ballard?"

Bir iç çekiş.

"Evet?"

"Sizi dışarı kadar geçireyim."

Başımı salladım. Koridordan, merdivenlerden aşağı, birinci kata kadar sessizce yürüdük. Kapıyı açtı ve çıkışımı engelleyerek çerçeveye yaslandı.

"Borcum nedir?" diye sordu.

"Ödeme istemiyorum."

"Buradan para almadan gitmene izin veremem," dedi. "Sana borçlu kalmayı reddediyorum."

"Bu konuda söz hakkın yok. Senden özürden başka hiçbir şey kabul etmeyeceğim."

"İnatçı, yaşlı bir kancıksın, değil mi?"

Birden Bayan Hendricks'in yokluğunu hissettim. Bu lafları duysa adamın kulağını muhtemelen kökten koparırdı.

"Gerçekten benim hakkımda böyle mi düşünüyorsun? Bugün olanlardan sonra bile mi?.."

"Kendini beğenmişin tekisin bence. Becerikli olduğunu zannederek böbürlenip duran taşralı bir kadın."

Üzüntüyle başımı salladım. "Buna rağmen bana ödeme yapmak mı istiyorsun?"

"Doğru olan bu."

"Sana bir soru sorayım," dedim.

Bana baktı ama cevap vermedi.

Parmağımı yüzüne doğrulttum. "Daha önce hiç başarılı bir doğum yaptırdın mı?"

"Tıp fakültesinde pek çok doktora yardım ettim..."

"Hayır. Onu kastetmiyorum. Kendi başına?"

"Bunun nasıl bir..."

"Yani cevap hayır. Sonuç: Hallowell'da ölü doğan iki çocuk. Harvard'da böyle şeyler önemsenmeyebilir. Ama burada muazzam derecede önemlidir."

Page çenesini dikti. "Bunun bir *tıp pratiği* olarak adlandırılmasının bir sebebi olduğunu anlıyorsun, değil mi? Bu tür pratiklerin sonuçları talihsiz olabilir. Ama hiçbir doktor daha azını beklemez. Hiçbir kasaba vatandaşı da beklememeli."

"Ama yine de kendi karın üzerinde pratik yapmaya razısın yani. Yazıklar olsun sana."

Hiçbir şey söylemedi.

"Ödeme olarak şunu talep ediyorum: Sen doktorluk işine bak. Doğumları ben yaptıracağım."

Gözleri boştu. Anlamamış gibi bakıyordu.

"Bu kasabada bir daha asla bir doğumda bulunmayacaksın. Beni çağırmayacak kadar kibirliysen başkasını çağır. Umurumda değil. Ama bir daha asla sancı çeken bir kadına elini sürmeni istemiyorum. Anladın mı?"

Genç Doktor Benjamin Page önce kaskatı kesildi. Sonra beti benzi attı. Çenesinin öfkeden titrediğini gördüm. Yine de geçmem için kenara çekildi ve kapıyı kapamadan önce başını hafifçe öne doğru salladı. Sadece bir kez.

Bu kadarı yetti.

DR. COLEMAN'IN DÜKKÂNI

Buz, kıyıya yakın sığ yerlerde en kalın hâlindeydi. Ancak Kennebec'in merkezine doğru ilerledikçe ayaklarımın altında çatırdamaya başladı. Eski yer tahtaları gibi. Eski kemikler gibi. Ağırlığımı taşıyacağını bilsem de tedbirli davranıyordum. Bir elimde tıbbi çantamı tutarken diğer elimi dengemi sağlamak için öne uzatmıştım, her adımım bilinçliydi. Kulağım buzun çatlama seslerinde, ayaklarımın altındaki o kayma ve batma hissini kolluyordu. Sam Dawin buzun içine düşen tek adam değildi ama hayatta kalma talihine erişenlerin sayısı bir elin parmaklarını geçmiyordu. Nehir çoğu yerde en az yüz yirmi metre genişliğindeydi. Ortası derin, akıntısı acımasızdı ve yılın bu zamanında sıcaklıklar ölümcüldü. Hele dibe battınız mı yok oldunuz demekti. Sizi ancak haftalar sonra, Boston'daki bir tersanede, deriniz ve giysileriniz paramparça hâlde suyun yüzeyinde süzülürken bulurlardı.

Melody Page'le ilgilendikten sonra, eskiden imkânsız olduğunu düşündüğüm bir bitkinlik içindeydim. Gençliğimde, bu mesleğe ilk başladığım yıllarda, bir doğumdan diğerine koşup durmam alışılmadık bir durum değildi. Çok az uyku ve düzensiz öğünlerle idare edebilirdim. Ama elli yaşına girdiğimde bir şeyler değişti. Vücudum bu tutarsız düzene isyan etmeye başladı. Şimdi de tüm fiziksel varlığım bu uzun geceye iti-

raz ediyordu. Doktor Page ve Bayan Hendricks'le giriştiğim o münakaşalar beni tüketmişti. Boynum kaskatıydı, gözlerim kurumuştu. Eklemlerim gevşek, kaslarım ise gergindi. Açtım.

Nehrin orta noktasını geçerken, "Az kaldı, eve varacaksın," diye mırıldandım.

Adımlarımı hızlandırmamak için çaba sarf etmem gerekti ama sağ ayağım sağlam zemine basana kadar o dikkatli ve metodik adımlarımı sürdürdüm. Kıyıdan yukarı kısa bir tırmanıştan sonra, botlarımın tabanındaki karları silkelemek için ahşap kaldırıma ayaklarımı vurdum.

Ay parlak, bulutlar incecik ve alçaktı; gökyüzü gri tonlarıyla çizgili bir istiridye kabuğuna benziyordu. Şanslıysam bir saate evde olurdum. Sonra da soğuk bir akşam yemeği ve kendi yatağım. Ama önce Brutus'u hanın ahırından almalıydım. Hook sakinleri nehrin üzerinden yürüyerek karşıya geçmeye alışkın olsalar da pek azımız buzun üzerinde dokuz yüz kiloluk bir küheylanı sürecek kadar cesurdu.

Pollard'ın oraya yöneliyordum ki Coleman'ın dükkânında fenerlerin yandığını gördüm. Tuhaftı. Genelde dükkânı saat altıda kapatırdı. Giriş kapısı sadece birkaç adım ötedeydi, ben de sağ yerine sola saptım ve kapı kolunu yokladım. Elimin altında kolayca döndü ve başımın üzerinde neşeyle çınlayan zillerin sesiyle içeri girdim.

Samuel Coleman tezgâhındaki yerinden başını kaldırdı. Süt beyazı gözünü bana dikerek, "Kim var orada?" diye sordu.

"Benim, Martha."

"Ah," dedi. "Geç kalmışsın."

"Nehrin karşı tarafında bir doğumdaydım."

"Eee, yeni ebeveyn kimmiş?"

Bu saçmalığa güldüm. "Doktor Page."

"Seni o mu çağırdı?"

"Tabii ki hayır. Ayrıca dürüstçe söyleyebilirim ki şimdiye kadar kendi rızam dışında yaptırdığım ilk doğumdu."

"Her şey yolunda mı peki?"

"Yolunda. Ona rağmen."

"Sonu iyi biten her şey iyidir, sanırım. Ama bu, bu akşam dükkânımı neden şenlendirdiğini açıklamıyor."

"Işıkların yandığını gördüm."

"Benim için mi endişelendin?"

"Sadece bu kadar geç saatte neden ayakta olduğunu merak ettim."

Samuel Coleman defterini kaldırdı. "Bu işte. Üzerinden bir daha geçiyorum. Hesaplarımı doğru tuttuğumdan emin olmaya çalışıyorum. Her geçen gün zorlaşıyor."

Tezgâha doğru yürürken, satılık kürkler arasında gümüş tilki postu olmadığından emin oldum. Son birkaç aydır içeri her girdiğimde yaptığım gibi; tavşan, kakım ve kunduzdan başka bir şey bulamayınca rahat bir nefes aldım. Arada da bir rakun vardı. Bir de o kızıl tilki.

"Post mu arıyorsun, Bayan Ballard?"

"Hayır. Bir tanesinin burada olmadığından emin olmaya çalışıyorum." Coleman merakla başını yana eğince ekledim: "Bizim arazide dolaşan gümüş bir tilki var. Sanırım dere kenarındaki o eski meşe ağacının altına yuva yapmış. Doğrusunu istersen ona epey alıştım."

"Öyle bir post iyi para ederdi. Özellikle Rusya ve Çin'den gelen tüccarlar onlara çok değer verir. Tanesi yirmi dolar eder. İyi durumdaysa bazen otuz."

"Peki sen o kadar öder miydin?"

"Hiç fırsatım olmadı."

Daha yakına eğildim. "Peki ya biri teklif edilseydi? Diyelim ki ara sıra uğrayan o tuzakçılardan biri tarafından. Onu satın alır mıydın?"

Bıyığının kenarını çekiştirdi. "Fark eder miydi? Sonuçta o küçük hayvancık çoktan öldürülmüş olurdu."

"Benim için fark ederdi."

"O zaman sanırım cevap hayır. Ama senin aslında postlar hakkında konuşmak istemediğin izlenimine kapılıyorum."

"Hayır. Merak dışında gelmek için bir sebebim yoktu. Ama madem buradayım, sana Sarah White'ı sormak istedim."

"Kızı pek tanımıyorum."

"Peki ona özel bir garezin var mı?"

"Hiç yok."

"Peki buralarda olmasından rahatsız olur muydun?"

"Başka bir eş istemiyorum, Bayan Ballard. Üstelik onun için çok yaşlıyım."

Kendi kendime engel olamayarak uzun ve gürültülü bir kahkaha attım. Aklımın ucundan bile geçmemişti. "Aman Tanrım, hayır! Kastettiğim bu değildi kesinlikle."

"O zaman neyi kastettiğini anlat çünkü ne olabileceğini hayal bile edemiyorum."

"Bana dükkân için bir çırak aradığını söylemiştin. Tezgâhta duracak ve defterleri tutacak biri... Bence Sarah bu işi iyi kıvırır; hem senin gözlerin de biraz dinlenmiş olur. Vücudunun geri kalanından bahsetmiyorum bile."

"Benim yaşlı ve hâlsiz olduğumu mu söylüyorsun?"

"Bunu iki dakika önce sen kendin söyledin zaten." Gözündeki o mizah pırıltısını, ağzının kenarında gizlemeye çalıştığı gülümsemeyi ima eden o seğirmeyi gördüğüme memnundum. "Yetmişine merdiven dayadın. Tek gözün ve iki eline yayılmış toplamda altı parmağın var. Haftada birkaç gün dükkânda yardım almanın senin için büyük bir yük olmayacağını *söylüyorum*. Bence Sarah'yı bir düşünmelisin."

"İlginç bir öneri, Bayan Ballard," dedi Coleman. Tezgâha doğru eğildi ve gözü yüzünün içinde tamamen kaybolacakmış gibi gözlerini kıstı. "Ve keşke bunu bana daha önce getirseydin."

"Neden?"

"Çünkü daha dün dükkân için Bostonlı bir adamın teklifini kabul ettim."

"Sattın mı?"

"Gelecek ay ödemeyi yaptığında satmış olacağım."

Bunu duyduğuma üzüldüm; birden fazla sebeple. Coleman'ı özleyecektim ve bunu ona da söyledim.

"Özleyecek bir şey yok. Adam işi rayına oturtana kadar ona yardım etmek için burada kalacağım. Beni sık sık göreceksin."

Coleman göz kırptı; bu hareketi hem sevimli hem de ürkütücüydü. Diğer gözünü nasıl kaybettiğini yine merak ettim. Sorarsam hakaret sayabilir diye korkmuştum hep ama Sarah'ya yardım etme şansını kaybetmenin verdiği hayal kırıklığıyla cesaretlendim.

"Ne oldu?" diye sordum. "Gözüne? Parmaklarına? Hep merak etmişimdir."

"Korsanlık teorisine pek itibar etmiyorsun demek? Buralarda en çok fısıldandığını duyduğum dedikodu budur," dedi göğsünde neşeli bir uğultuyla. "Hem biliyor musun, şimdiye kadar kimse gelip bana bunu doğrudan sormadı."

"Ürkütücü biri olduğun doğru," dedim.

"Öff. Saçmalık. Yaralı olmakla korkutucu olmak aynı şey değildir."

Cevap vermek istemeyebileceği ihtimaline karşı onu daha fazla zorlamak istemedim ve bir süre bekledim ama çok geçmeden elini kaldırıp havada çevirdi. O küt parmaklarını salladı.

"Signal Tepesi Muharebesi sırasındaydı. Benim şanssızlığım işte. Sen yedi yıl boyunca bilfiil savaşıp hiç yara alma, son savaşta sakat kal..." Bana baktı. Gülümsedi. "Hâlâ kendimi şanslı sayıyorum. Ben sadece ufak tefek şeyler kaybettim. Bazı adamlar hayatlarını kaybetti. Bazıları da... Eh, Joseph North da savaştı. Bir ruhu kaybetmenin nasıl bir şey olduğunu o sana anlatabilir."

Bunu o kadar vurdumduymazca söyledi ki... Sanki bir ruh, bir satranç oyunu kadar kolayca kaybedilebilecek bir şeymiş gibi.

"Ne demek istiyorsun?"

Geriye kalan o sütlü beyaz gözünde derin manalar vardı ve soruyu nasıl cevaplayacağını düşünürken o derinliklere çekilir gibi oldum. Sonunda tekrar konuştuğunda, konuşmamızın yönünü şaşırdığından endişelendim.

"Biliyor musun, çok güzel saçları vardı," dedi.

"Kimin?"

"Karımın. Parlaktı. Işıl ışıldı. Güneşte bırakılmış bir bakır para gibi... Evleneli üç ay olmuştu ki bir Huron savaşçısı saçlarını kafasından kesip aldı. Bana sonra anlatıldığına göre..." burada boğazını temizlemek zorunda kaldı, "...bir Fransız'a otuz franga satılmış. Kelle sayısına bakıyorlardı, anlıyor musun? Ölü bir İngiliz düşmanın kanıtı."

Burası artık kimsenin konuşmadığı kısımdı. En azından medeni ortamlarda... Bir savaş bittiğinde, maliyetini tartışmayı bırakırsınız. Gerçekliği. Kanla ıslanmış toprağı, mezar taşlarını ya da sivil zayiatı. Zafer ilan etmek için düşmanlarımızı öldürme biçimlerimizi. Tarihi hayatta kalan erkekler yazar. Ölenler değil. Ama ben bu hikâyeleri bizzat duymuştum. Meselenin Fransızların kötü, İngilizlerin iyi olması kadar basit olmadığını biliyordum. *Peh!* İngilizler mi? Hayır. Onların yöntemlerini savunduğumu asla duyamayacaksınız. Benim insanlarım o kıyılardan geldiler çünkü başka seçenekleri kalmamıştı.

"İngilizler de bu konuda masum değildi," dedim.

"Hayır. Değillerdi. Büyük utançlarına rağmen... Ama onlara göre bir insanın kafa derisini yüzüp satmak bir *seçimdi*. Yine de o seçim Joseph North'u çok zengin bir adam yaptı. Savaşın resmen ilan edildiği 1756 yılına gelindiğinde, bir yerli erkeğin kafa derisi İngilizler için yüz otuz paund değerindeydi. Bir kadınınki daha az. Her zaman daha az değerlidir kadınlar." Bu son kısmın bir özür mü yoksa bir tespit mi olduğunu anlayamadım. "Ellerine elli paund geçerdi. Peki sen Joseph North'un o tepedeki süslü evi nasıl inşa ettiğini sanıyorsun?

Şeker dağıtır gibi borç dağıttığı o parayı nereden bulduğunu?.." diye sordu Coleman ve gözlerimin içine dik dik baktı. "Dediğim gibi. Ruhunu kaybetmiş."

POLLARD'IN HANI

26 Mart Cuma

Cyrus masanın önünde durmuş, üç yargıçla yüzleşiyordu. Asliye Hukuk Mahkemesi, saygıdeğer Obadiah Wood, James Parker ve John Hubbard başkanlığında bir kez daha Hallowell'a gelmişti. Yargıç North, ocak ayının sonundan beri Hook'ta kimse tarafından görülmediği için bu duruşmadan otomatik olarak azledilmişti.

Seth Parker, bu hukuki meselede yardımcı olmak üzere Cyrus'un yanında duruyordu. Mahkemenin oğlumuzu hapis tutmak için hiçbir yasal dayanağı olmadığı konusunda bize güvence vermişti ama bu süreçle ilgili içimde kötü bir his vardı. Bugün dava listesindeki tek dosya Cyrus'unkiydi. Tıraşını olmuş, en iyi pazar kıyafetlerini giymişti. Bugün babasına her zamankinden daha çok benziyordu; ömrünün baharında bir adam gibi. Ama üzerinde, koltuğumda huzursuzca kıpırdanmama neden olan ukala bir hava vardı. Cyrus sanki kavga arıyor gibi görünüyordu.

Obadiah Wood, "Savunman nedir? Geçen yılın kasım ayında Joshua Burgess isimli şahsı öldürme suçlaması karşısında ne diyorsun?" diye sordu Cyrus'a hitaben.

Yanındaki masada bir kâğıt yığını vardı. Cyrus yığının üzerine eğildi, elinde tüy kalemle cevabını yazdı.

Suçsuzum.

Kasabanın yarısı buradaydı yine. Han hıncahınç doluydu. Bira ve elma şırası su gibi akıyordu ama oda sessizdi. Ona yönelik suçlama –her ne kadar geçersiz olsa da– buradaki insanların çoğunun adil bulacağı bir şeydi. Bugün kimseden çıt çıkmıyordu.

Yargıç Parker masaya doğru eğildi. "Duyduğun gibi, burada 25 Kasım gecesi maktulle fiziksel bir arbedeye girdiğine dair ifade veren yedi adam var. Bunu yaptığını inkâr mı ediyorsun?"

Hayır.

Parker bunu defterine not etti. "Arbedenizin sebebi neydi?"

Cyrus cevabını yazarken acele etmedi. Bir an sonra kâğıdı Seth'e gösterdi –o da başıyla onayladı– ama kâğıdı yargıca uzatmadan Parker araya girdi.

"Bu işlemleri hızlıca yürütmek adına, cevaplarınızı avukatınızın okumasına izin vereceğiz, Bay Ballard."

Cyrus kâğıdı Seth'e uzattı, o da cevabı yüksek sesle okudu: "Joshua Burgess kız kardeşime elini sürdü. Ben onun onurunu savundum."

Bu durum duruşmanın erken saatlerinde, kasımdaki şenlikte yaşananları anlatmak için yedi farklı şahidin ifade vermesiyle yargıçlar tarafından zaten doğrulanmıştı. Ancak doğrudan Hannah'dan duymak istiyorlardı, bu yüzden o da abisinin yanına gitti.

Yargıç Parker, "Lütfen mahkemeye adınızı beyan edin," dedi.

"Hannah Ballard."

"Peki söz konusu gecede neler yaşandı?"

Moses'ın şöminenin yanında, Barnabas Lambard'ın bitişiğinde durduğunu görebiliyordum. Kolları kavuşmuştu ve Hannah'nın sorgulanışını izlerken yüzünü ekşitti. Onun bu

şekilde teşhir edilmesinden hoşlanmıyordu, onu suçlayamazdım. Çocuk âşık ve korumacıydı ama Hannah abisini savunmakta ısrar etmişti. Tıpkı –kendi payına– dimdik bir sırt ve kalkık bir çeneyle oturup Barnabas'ı görmezden gelmek için elinden geleni yapan Dolly gibi.

Hannah, "Joshua Burgess bütün akşam benimle dans etmek istedi, ben de onu reddettim," dedi. "Sadece ben de değil, odada birkaç kez tur attıysa da dans edebileceği kimseyi bulamadı. Ama onu en son reddeden bendim. Bu yüzden öfkelendi. Kolumu kavradı ve beni dans pistine sürükledi. Morluklar bıraktı."

Moses'ın morluklardan haberi yoktu sanırım; yumruklarını sıkarak bir adım öne atıldı. Barnabas sakince, gayet rahat bir tavırla elini omzuna koyup onu geri çekti. Kulağına bir şeyler fısıldadı.

Dost olmuşlar, diye düşündüm ve bunu gördüğüme memnun oldum.

Yargıç Wood, "Abin o zaman mı gelip seni savundu?" diye sordu.

"Evet. Fazla sürmedi. Beş on saniye belki... Kavga da ondan uzun sürmedi zaten. Sonra Cyrus ve birkaç kişi daha Burgess'ı karların içine fırlattılar."

Wood parmağıyla masaya vurdu. "Bu diğer adamlar kimdi?"

"Sam Dawin ve abim Jonathan."

"Bugün mahkeme salonundalar mı?"

Buradaydılar ve Hannah'nın ifadesini hızla doğruladılar. Jonathan ters, Sam ise huzursuz görünüyordu ama yargıçlar onları daha fazla sorgulamadı. Ballard ailesi tavernada koca bir masayı ve iki oturağı kaplamıştı. Seth ve Sam de bize katılmıştı. Bu manzaranın Cyrus için bir kale duvarı olduğunu düşünmek hoşuma gidiyordu.

Hannah, "Cyrus'un Burgess'ın ölümüyle hiçbir ilgisi yoktu," dedi. "Gecenin geri kalanında içeride kaldı, sonra beni ve kız kardeşimi eve götürdü."

Sıra Yargıç Hubbard'daydı. "Peki ya diğer abin?"

Jonathan tekrar ayağa kalktı. "Danstan sonra Sam'le birlikte oradan ayrıldım. Teslim etmemiz gereken bir kereste siparişi vardı. Nehrin donduğu geceydi. Bumberhook Burnu'nda mahsur kaldık."

"Joshua Burgess'ın cesedinin bulunduğu yer orası mı?"

"Evet, efendim, onu bulanlar bizdik."

Hubbard meslektaşlarına, sonra da doğrudan bana baktı. "Bayan Ballard?"

Ayağa kalktım. "Buyurun."

"Daha önce çocuklarınızın, siz bir doğuma çağrılmadan kısa süre önce şenlikten eve döndüklerine dair ifade vermiştiniz?.."

"Evet. Yaklaşık bir saat kadar önce."

"Peki siz evden ayrıldıktan sonra Cyrus'un yatağında kaldığından emin misiniz?"

Bu laf kalabalığı yorucuydu; sesimdeki bıkkınlığı saklamak için dilediğimden daha fazla çaba sarf etmem gerekiyordu. "Kalmadığına inanmam için hiçbir sebebim yok."

"Peki sabahın ilerleyen saatlerinde ev halkının kalanı uyandığında o da aralarında mıydı?"

Küçük Ephraim. O aslan yüreğine zeval gelmesin. Bu süreç ona çok fazla gelmişti. Abisi için korkuyordu ve yargıçların bir yargılama başlatmak için bir sebep –gerçekten herhangi bir şey– aradıklarını anlayacak kadar akıllıydı. Yerinden fırladı ve ilk kelimesinde sesi çatlayarak, "Buna ben cevap verebilirim!" dedi.

Önce arkamızdan kıkırtılar yükseldi, yanakları alev alev yandı. Ama sırtını dikleştirdi ve çenesini dışarı çıkardı.

Wood, "Genç adam? Adın ne?" diye sordu.

"Ephraim Ballard. İ-i-ikinci," diye kekeledi.

Wood'un dudaklarının kenarında bir gülümseme belirdi. Sadece bir nezaket pırıltısı. "Devam et lütfen. Ev halkı uyandığında Cyrus'un evde olduğunu doğrulayabilir misin?"

"Evet! Biz aynı odada kalıyoruz. Sabah saat beşte uyandırıldığımızda tam oradaydı, yatağındaydı. Sam Dawin buzun içine düşmüştü ve bize getirildiğinde büyük bir gürültü koptu. İlk başta hepimiz onun öldüğünü sandık."

Bu kadarı Wood ve Parker için yeterli görünüyordu. İkisi de koltuklarına yaslandılar. Başlarıyla onayladılar. Tüy kalemlerini bıraktılar. Ancak görünen o ki Hubbard'ın bugün inatçılığı üzerindeydi ve en küçük oğlum tarafından bu kadar kolay ikna edilmeye niyetli değildi.

"Peki ya aradaki o üç saat?" diye sordu. "Abinin evde olduğunu doğrulayabilir misin? Üç saat, gizlice dışarı süzülüp Burgess'ın işini bitirmek için gayet yeterli bir süre."

Küçük Ephraim, gayet ortada olan bir cevap verircesine, "Ben uyuyordum," dedi. "*Cyrus* da öyle."

Seth bütün süreci izlemişti. Okuyamadığım bir el yazısıyla kendi notlarını almıştı ama şimdi kâğıdı ikiye katladı, ayağa kalktı ve yargıç masasına yaklaştı. "Söz alabilir miyim, sayın yargıçlar?"

Cyrus'un avukatı olarak bu onun hakkıydı ve izin verdiler.

"Bu suçlamaların derhâl düşürülmesini talep ediyorum. Bu duruşma boyunca sabahın ikisi ile beşi arasındaki saatler üzerine pazarlık etmek dışında hiçbir şey başarılmadı. Cyrus Ballard'ın o gece Bay Burgess'ın peşinden gitmediği tespit edilmiştir. Kız kardeşlerini eve bıraktığı, uyumaya gittiği ve Sam Dawin eve getirildiğinde kendi yatağında olduğu saptanmıştır. Aksini söyleyen hiçbir şahit öne çıkmamıştır. Mahkeme de onu cinayete bağlayan tek bir kanıt kırıntısı bile sunamamıştır. Bu heyetteki her yargıç, Foster davasında, suçun işlendiği âna dair bir tanık olmadığı gerekçesiyle suçlama yapılamayacağını en az bir kez savunmuştur. Peki burada, bir *cinayet* davasında aynı standart neden gözetilmiyor? Hayır. Bu duruşma sadece yargı makamının kötüye kullanılması değil, aynı zamanda muazzam

bir zaman kaybıdır. Mahkemenin bu noktadan öteye gitmek için hiçbir gerekçesi yoktur."

Hanın arkalarından tek tük alkış sesleri yükseldi. Yargıçlar istişare etmek üzere depo odasına çekildiler.

26 Mart Cuma – Bulutlu ve soğuk. Asliye Hukuk Mahkemesi, Yüzbaşı Burgess meselesinde Cyrus'a yönelik suçlamaları görüşmek üzere Hook'ta toplandı. Cyrus'un hapishane avlusundan bırakılmasına karar verdiler ancak suçlamalar henüz düşürülmedi.

POWNALBORO MAHKEME SALONU

31 Mart Çarşamba

"Hadi gidelim," dedi Ephraim. "Midem kazınıyor."

Kiraladığımız oda ikinci katın köşesindeydi ve ikisi doğuya, biri kuzeye bakan üç penceresi olması büyük avantajdı. İçeride bir yatak, bir çalışma masası ve bir lavabo sehpası vardı. Sade ama temizdi. Bu sabah güneş yüzünü bulutların arasından çıkarıp kendini göstermişti. Pencerelerden süzülen o yumuşak, sıcak ışığa doğru eğildim. Ancak muhtemelen uzun sürmeyecekti; ufukta bulutlar toplanıyordu.

Ephraim'in peşinden kapıdan çıktım ve diğer konukların çoktan toplandığı hana, aşağı kata indim.

Kolonilerdeki pek çok kamu binası gibi Pownalboro Hanı da birden fazla amaca hizmet ediyordu. Burası, bir yanına uzun bir ek bina iliştirilmiş, üç katlı beyaz tahta kaplamalı bir yapıydı. Birinci kat meyhane, ikinci kat kiralık altı oda, üçüncü kat ise Samuel Goodwin'in ailesinin yaşam alanıydı: Kennebec Mülk Sahibi, Fort Shirley'deki muhafızların yüzbaşısı ve bu güzel işletmenin sahibi. Otuz yıl önce inşa edilen ek bina ise küçük bir hapishane ve mahkeme salonundan oluşuyordu.

Diğer odalardan dördü, Yüksek Mahkeme'de görev yapan yargıçlar tarafından kiralanmıştı. Joseph North'un yargılanması için Boston'dan gelmişlerdi. Ancak North ve Vassalboro'daki meslektaşlarının aksine, bunların hepsi meslekten avukattı.

Hepsinin şehirde özel büroları vardı. Servet ve saygınlık kazanmış adamlardı. Fakat –kahvaltıda tabaklarını doldururken homurdanmalarını duyduğuma göre– hiçbiri burada olmaktan memnun değildi.

Yargıçlar bu yolculuğu genellikle yılda sadece iki kez yaparlardı: bir aralıkta, bir de temmuzda. Ancak Foster davasının ciddiyeti, mahkemeyi özel bir oturum yapmaya zorlamıştı. İşleri daha da karmaşık hâle getirense Kennebec Nehri'nin kendisiydi. Genellikle Boston'dan Bath'e yelken açar, oradan nehir yoluyla Pownalboro'ya gelirlerdi. Ancak dün sadece Bath'e kadar ulaşabilmişler, yolun geri kalanı için bir araba kiralamak zorunda kalmışlardı. Donmuş nehir, kıyısında yaşayanlar için hayatın her yönünü değiştiriyordu. Yine de yargıçlar bu zahmeti kişisel bir hakaret olarak algılamakta ısrarcıydı.

Yemek alanında bir masa seçerken Ephraim bana, "Şuradaki Robert Treat Paine," diye fısıldadı.

Dik dik bakmamaya gayret ettim. Adam kolonilerde bir efsaneydi. Bağımsızlık Bildirgesi'ni imzalayan elli altı kişiden biri olan Paine; bir avukat, siyasetçi, yargıç ve aynı zamanda Pennsylvania Kölelikle Mücadele Cemiyeti'nin kurucu üyelerinden biriydi. Hayatının büyük bölümünü, birleşmiş eyaletlerde köleliği yasaklamak için harcamıştı. Pek çok kişi bunun boş bir çaba olduğuna inansa da ben bu davanın zaferle sonuçlanacağını umuyordum.

"Adil biri midir?" diye sordum. "Davanın gerçeklerini dinleyecek mi?"

Ephraim başıyla onayladı. "Ahlaki pusulasının doğrudan kuzeyi gösterdiği söylenir."

"Ya diğerleri?"

"Soldaki koyu saçlı olan Nathan Cushing." Ephraim yargıcı işaret etmek için çenesini hafifçe oynattı. "Ocak ayında John Hancock tarafından kürsüye atandı. Abisi William, Amerika Birleşik Devletleri Yüksek Mahkemesi'ndeki beş yargıçtan biri."

"O hâlde hukuka yabancı değil?"

"Kesinlikle. Bu bir aile mirası. Yanındaki Increase Sumner. Bulunabilecek en sağlam hukukçulardan biridir. Sekiz yıldır mahkemede. O da Hancock tarafından atandı."

"Peki ya sonuncusu?"

"Francis Dana. Kıta Kongresi delegesi. Konfederasyon Maddeleri'ni imzalayanlardan. Ona saygı duymayan bir adam tanımıyorum."

"Hepsi Harvardlı mı?"

"Evet."

İç geçirdim. "Şu sıralar Harvardlı adamlardan usanmış olduğumu itiraf etmeliyim. Son zamanlarda başıma beladan başka bir şey açmadılar."

"Eh, bana kalırsa Rebecca Foster daha iyi bir hukukçu heyeti isteyemezdi. Şimdiye kadar davayı dinleyen adamlara hiç benzemiyorlar. Adaletin tecelli etme şansı varsa şayet, o şans burada."

Sandalyemde kıpırdandım, sonra gizleyemediğim bir endişeyle Ephraim'e baktım. "Fosterları gördün mü?"

"Hayır." Onun bakışları da aynı derecede temkinliydi. "Burada kalmıyorlar. Ya da en azından henüz gelmediler. Son odayı onlara ayırmak için fazladan ödeme yaptım. Ama Pownalboro'da konaklayabilecekleri bir düzine yer var."

Odanın öbür ucundaki masalarında oturan yargıçları izledim. Kahvaltıda sadece ölümlü, farklı yaşlarda adamlar gibi görünüyorlardı. Ancak birkaç kısa saat içinde siyah ipek cübbelerini, pudralı peruklarını takacak, güç ve otorite sembollerine dönüşeceklerdi. O dört adam, adaletin herkes için mi yoksa sadece seçilmiş birkaç kişi için mi ulaşılabilir olduğuna karar verecekti.

*

Banyo yapmak bir lükstü. Gerçek bir bakır küvette uzun uzun ıslanmanın tadını çıkarmayalı birkaç yıl olmuştu ama şimdi, davanın başlamasını beklerken o zevki tadıyordum. Yüzbaşı Goodwin'in çocukları küveti doldurmak için yukarıya en az on kova sıcak su taşımak zorunda kaldıklarından, bu ayrıcalık için fazladan ödeme yapacaktım. Umurumda değildi. Burada bir saat boyunca oturup dinlenmek her şiline değerdi. Sabunum, temiz havlularım ve düşüncelerimi toparlayabileceğim sessiz bir alanım vardı.

Parmaklarım buruşana, su sıcaktan ılığa, ılıktan soğuğa dönene kadar suyun içinde oturdum. Islak saçlarım küvetin kavisli kenarından damlarken yönetmek zorunda olmadığım bir evin koşuşturmacasını dinleyerek burada öylece kaldım. Bu han da –tıpkı Pollardlarınki gibi– bir aile işletmesiydi. Ayak seslerini ve boğuk konuşmaları dinledim. Çarpan kapılar ve merdivenlerden aşağı yukarı koşan çocukların bitmek bilmeyen sesleri. Kahkahaları ve neşeli atışmaları. Altımda, üstümde, hayatın ve büyük bir ailenin sesleri her yerdeydi.

Bu, tam da sinirlerimin ihtiyacı olan dinlenmeydi. Gölgeler yer değiştirip su rahatsız edici derecede soğuyunca, nihayet küvetten çıkıp paspasa bastım. Kurulanıp Bayan Densmore'a diktirdiğim yeşil ipek elbiseyi giydim. Üzerime tam oturmuştu ve hiç giyilmemiş bir elbisenin o parlak ve sert hissini veriyordu.

Geri döndüğümde Ephraim odada beni bekliyordu. Onun da bizi bekleyen öğleden sonraya hazırlandığını anlayabiliyordum. Yüzü pencereye dönüktü –çelik rengi bulutların gelişini izliyordu– ve ben kapıdan girdiğimde dönüp bakmadı.

"Dört davaya bakacaklar," dedi Ephraim. "Aşağıdaki kâtipten haber aldım. North'un davası sonuncu olacak."

"Dosyadaki tek dava onunki sanıyordum?"

"Öyleydi. Geçen haftaya kadar... Alt mahkemelerden gönderilen, doğası gereği..." duraksadı, kelimelerini seçti, "...*şiddetle alakalı* olan üç dava daha var. Temmuzu beklemektense tabiri

caizse bir taşla dört kuş vurmanın daha iyi olacağını düşünmüşler. Belki de o yolculuktan tamamen kurtulmayı umuyorlar."

Ephraim nihayet arkasına döndü. Bana baktı. Uzun ve alçak bir ıslık çaldı.

"Ne oldu?"

"Bu yeni bir elbise."

"Öyle."

Odayı boydan boya geçti. Bir parmağını yakamın hemen altında gezdirdi. "Yeşil sana çok yakışıyor."

Arkasındaki duvarda bir noktaya odaklandım. "Şey... Önemli olduğunu düşündüm. Bugün. Kendini önemli göstermeye çalışan sıradan bir köylü kadını gibi görünmek istemedim." Açıklamakta zorlandım. "Bunlar saygın adamlar ve arkadaşımın kaderine karar verecekler. İstedim ki..."

Ephraim, gözyaşlarına teslim olduğum zamanlarda yaptığı gibi beni kendine çekti. Sulu gözlü bir kadın değildim. Ama bugün *gerçekten* önemliydi ve bu davayı nihayet geride bırakmak için uzun bir yol katetmiştik.

"*Harika* görünüyorsun," dedi tekrar. Sesi kulağımı gıdıklayan sıcak bir fısıltıydı. "Şimdi gidelim de Fosterları bulalım."

*

Mahkeme kâtibi dolu odaya, "Yüksek Mahkeme oturumu açılmıştır," diye seslendi. "Saygıdeğer Yargıçlar Robert Treat Paine, Nathan Cushing, Increase Sumner ve Francis Dana için lütfen ayağa kalkın."

Dört yargıç mahkeme salonuna girerken altmış kadar erkek ve kadın ayağa kalktı. Yargıçlar bu sabah kahvaltıda gördüğüm adamlara hiç benzemiyorlardı. Her biri cübbesini giymiş, peruğunu takmıştı. İkisinde gözlük vardı. Hepsi seçkin ve sert görünüyordu. Ne bir gülümseme ne de bir komşunun diğeriyle selamlaştığı bir baş sallayış vardı. Sadece ciddiyet ve

neredeyse elle tutulur bir amaç duygusu... Bunca yıllık tanıklık hayatımda hiç bu kadar ağırbaşlı bir mahkeme salonunda bulunmamıştım.

North'un davası en sonda olsa bile Ephraim bu kez en önde, yargıç kürsüsüne olabildiğince yakın oturmamız konusunda ısrar etmişti. Ephraim, North'un Hallowell'daki o kaybolma numarasından sonra ilk kez ortaya çıkarak Pownalboro'ya geldiğini doğrulamıştı.

"Fosterları görebiliyor musun?" diye sordum. Pownalboro'nun ana caddesinde otuz dakika boyunca bir aşağı bir yukarı dolanarak gelip geçenlere sormak arkadaşlarımızı bulmamıza yetmemişti. Midemde kaskatı bir endişe düğümü büyümeye başlamıştı.

Ephraim, Isaac ve Rebecca'yı arayarak boynunu bir o yana bir bu yana uzattı, sonra başını iki yana salladı. "Henüz değil. Kendi dertleri başlarını aşmışken başkalarının sefaletini de izlemek istemedikleri için onları suçlayamam."

"Peki ya Seth?"

"Odanın arkasında. Fosterların davasına geçilene kadar sessizce gözden uzakta duruyor."

"Güzel," dedim, sonra ona bakmak için döndüm. "Bu iyiye işaret."

Seth, her zamanki gibi yün pantolonu ve ceketiyle dikkat çekmeyen, sıkıcı ama hırpani de olmayan bir görünüm sergiliyordu. Bugüne özel tıraş olmuş, saçlarını düzeltmişti. Yeleğindeki tüm düğmelerin parlatıldığını görebiliyordum. Onunla göz göze gelmeye çalıştım ama o pencereden dışarı bakıyordu.

Yargıç Nathan Cushing ayağa kalktı. "Belirtildiği üzere ve daha sonra bu koloninin kanunlarında kodlandığı gibi, 17 Aralık 1623 tarihinde; tüm suç eylemleri, ayrıca tecavüz ve borç meseleleri, bu mahkemenin otoritesiyle kurulan ve yeminli olan on iki dürüst adamın hükmüyle yargılanacaktır."

dedi salona. "Bu amaçla bugün toplanan adamları görmek için solunuza bakın."

Adamlar duygusuz yüzlerle, altışarlı iki sıra hâlinde oturuyorlardı. Yaşları yirmi ila seksen arasında değişiyordu. Bazıları sakallı, bazıları sinekkaydı tıraşlıydı. Yerel adamlardı. Çiftçiler. Tüccarlar. Denizciler. Demirciler ve marangozlar... Mahkemenin bildiği kadarıyla sanıkların hiçbiriyle bir bağları yoktu.

Cushing elindeki dava listesi kopyasını havaya kaldırdı. "İlk davamız bir itirazdır; Lincoln Bölgesi Genel Oturum Mahkemesi tarafından Polly Noble isimli şahsa sövmekten suçlu bulunan Hannah Barker davası. Bayan Noble, bahsi geçen mahkemenin sulh hâkiminin kızıdır. Bu duruşmaya müdahil olan tüm taraflar lütfen öne çıksın."

Dört kadın ve bir erkek, yargıçların oturduğu uzun masaya yaklaştı.

Cushing, "Savunmanız nedir, Bayan Barker?" diye sordu.

Hannah Barker o kadar zayıftı ki çamurlu bir yolda yürüse iz bırakmazdı. Güzel de sayılmazdı, yüzü çenesinden saç çizgisine kadar çiçek bozuğu ve yara izleriyle doluydu. Ama dimdik durdu ve konuşurken sesi titremedi. "Suçsuzum. Ben yalnızca doğruları söyledim."

Doğru –ya da en azından Hannah'nın versiyonu– biraz daha nazikçe ifade edilebilirdi, zira Cushing iki tanığa Hannah'nın Polly hakkında onlara ne söylediğini sorduğunda, cevapları acımasızdı.

İlk kadın Cushing'e, "*Göklerin Tanrısı!* dedi. Hannah öyle söyledi yani," diye anlattı. "*Noble ailesine ne oldu sanıyorsunuz? Polly Boston'a gitti ve kendine bir zenci piç peydahladı.* Geçen yaz kiliseden çıkarken bana aynen böyle dedi." Bu son kelime, sanki asıl saygısızlık suçlama değil de mekânmış gibi fısıltıyla söylendi.

"Peki sizin hiç çocuğunuz var mı, Bayan Noble? Gayrimeşru ya da değil?"

"Hayır efendim."

"Hiç Boston'a gittiniz mi?"

"Babamla gittim ve kendisi, gözünün önünden hiç ayrılmadığıma tanıklık edebilir."

Cushing babaya baktı, o da başıyla onayladı. Listeye notlar alındı ve Cushing devam etti: "Sıradaki tanık."

İkinci bir kadın öne çıktı. İlkine o kadar benziyordu ki kardeş olduklarını varsaydım. "Hannah bana, *Poll'un birkaç adamla beraber olduğunu ve babasının onu bir keresinde tezgâhın altında yakaladığını* söyledi."

Bu suçlamalar da reddedildi ve baba, kızının asla böyle bir davranışta bulunmadığına yemin etti. Mahkeme heyetine hitap etme sırası ona geldiğinde Polly ağladı ve itibarının "mahvolduğunu" söyledi. Jüriden mahkûmiyet kararını onamasını istedi.

Onadılar da. Cushing davayı jüriye devrettiğinde, handa baş başa istişare etmek üzere odadan çıktılar ama on beş dakika olmadan döndüler.

Cushing hükmü yüksek sesle okudu: "Biz jüri heyeti, Hannah Barker'ı iftiradan suçlu buluyoruz." Cushing listesine notunu düştü, sonra ekledi: "Bu mahkeme önceki mahkûmiyeti onamış ve Bayan Barker'ı yetmiş beş dolar para cezasına çarptırmıştır."

Daha fazla feryat yükseldi ama bu kez Hannah Barker'dan. Bu, Bayan Barker'ı ve ailesini mali açıdan yerle bir etmeye yetecek kadar büyük bir meblağ idi. Fosterları arayarak omzumun üzerinden arkaya baktım. Rebecca'nın bu hükmü, yargıçların North'a ayrıcalık göstereceği şeklinde yorumlamasından korkuyordum. İlk kez onu görmediğim için rahatladım.

Yargıç Increase Sumner, tokmağını masaya vurarak mahkemeyi tekrar düzene çağırdı, ardından görülecek bir sonraki davayı ilan etmek üzere ayağa kalktı.

"Mahkeme, kendi kız kardeşi Johanah'la günah içinde yaşamakla ve ondan doğan bebeği öldürmekle suçlanan Thomas

Meloney davasını dinleyecektir. Lütfen tüm tanıklar öne çıksın," dedi Yargıç Sumner, sonra tekrar yerine oturdu.

Johanah yerine iki adam öne çıktı. Biri odanın arkasından, diğeri ise yan kapıdan, hapishaneden geldi. Bir baba-oğul ancak bu kadar benzeyebilirdi. Biri yaşlı ve iki büklüm, diğeri kaskatı ve meydan okuyan bir ifadeyle. İkisinin de avukatı yoktu.

Sorulduğunda Thomas Meloney, "Suçsuzum," dedi.

Ancak babası farklı bir hikâye anlattı. "Onlar kardeş. Johanah ilk çocuğunu doğurduğundan beri de aynı evde beraber yaşıyorlar. Şimdi üç çocuğu var ama o çocukların babası kim bilmem."

Ne ensest eylemi ne de bir bebeğin öldürülmesi mahkeme tarafından doğrulanamadı çünkü her iki olayın da gerçekleştiğini gören hiçbir tanık yoktu. Doğrulanabilen tek şey, abi ve kız kardeşin aynı çatı altında yaşadığı ve Johanah'nın gayrimeşru çocuklar dünyaya getirmeyi alışkanlık hâline getirdiğiydi. Bu durum yargıçlar arasında bir huzursuzluğa neden oldu, zira kanunun çiğnendiği ve bir çocuğun öldüğü ortadaydı. Ancak Johanah veya tanıklığı olmadan, dava sadece tahminler üzerine jüriye gönderildi.

On dakika sonra Sumner hükmü okudu: "Biz jüri heyeti, delil yetersizliği nedeniyle Thomas Meloney'nin ensest ve cinayet suçlamalarından beraatine karar veriyoruz."

Koltuğumda kaskatı kesildim ve Ephraim elime uzandı. Sızlatacak kadar sertçe sıktı.

"Dikkat et," diye fısıldadı.

"Ne? Bir şey demedim ki."

"Demek üzereydin."

Kulağına, "Kadının biri sadece dedikodu yapıyor," diye mırıldandım, "ve üç at alacak kadar para cezasına çarptırılıyor ama bir adam hem ilahi hem de beşerî kanunları çiğniyor ve elleri cebinde mahkemeden çıkıp gidiyor."

"Zerre kanıt olmadan sallandırsınlar mı isterdin onu? Suçlamayı destekleyecek tek bir şahit bile çıkmadı."

"Peki Johanah'nın ailesindeki erkeklerin o olmadan mahkemeye çıkmasına dair zerre kadar endişe yok mu?"

Ephraim elimi tekrar sıktı, bu kez daha sertti. "Bugün kaç tane dert taşımamı istersin, sevgilim? Bir yabancınınkini de mi yükleneyim?"

Makul bir soruydu ama dünyada bir yerlerde, onu en yakınlarından koruyacak kimsesi olmayan genç bir kadının olması beni huzursuz ediyordu. Tek tesellim, Sumner'ın da kendi listesine notlar alırken aynı derecede rahatsız görünmesiydi.

Yargıçların duyurduğu üçüncü dava beni çok ilgilendiriyordu ve bir kez daha mahkeme salonunda Fosterlara dair bir iz aradım. Hâlâ hiçbir şey yoktu. Vakit gitgide daralıyordu.

Sıra Yargıç Francis Dana'ya geldi. "Mahkeme, Lincoln Bölgesi Asliye Hukuk Mahkemesi tarafından Milly Lambard isimli şahsa tecavüz teşebbüsünden suçlu bulunan Nathaniel Whitaker'ın itirazını dinleyecektir."

Ephraim, "Umarım Barnabas'la bir akrabalığı yoktur," diye mırıldandı.

Mahkeme heyeti, Milly Lambard'ın dört yıl önce Nathaniel Whitaker'ın Canaan'daki bir tarlada kendisine saldırdığını anlatışını dinledi. Adam bunu şiddetle reddetti. Kızın ailesi, olayın olduğu sabah kızın onlara saldırıyı anlattığına tanıklık etti. Adamın ailesi ise bunun olamayacağını, çünkü pazar öğleden sonrası olduğunu ve ayinden sonra hep beraber yemek yediklerini, adamın yanlarında olduğunu söyledi. Sorular soruldu. Suçlamalar yöneltildi. Ama sonunda bu dava da yeterli kanıt olmadan jüriye gitti. Önceki mahkûmiyet kararı bozuldu ve Nathaniel Whitaker muzaffer bir edayla kasıla kasıla dışarı çıktı.

*

"Nereye gidiyorsun?" diye sordu Ephraim.

"Tuvalete. Saatlerdir burada oturuyoruz."

"Başlamak üzereler."

"Şimdi gitmem, tanıklık etme şansını kaçırma riskine girerek sonradan gitmemden daha iyidir."

Kalabalığın arasından sıyrılıp –çoğu insan bacaklarını esnetmek ya da duydukları hakkında dedikodu yapmak için ayağa kalkmıştı– ferahlatıcı havaya çıktım. Pownalboro'nun üzerinde asılı duran çelik rengi bulutlardan incecik kar serpintileri süzülüyordu. Gökyüzüne dik dik baktım. Kıştan bıkmıştım. Kardan. Buzdan. Soğuktan... Dünyanın bu değişken mevsimler arasında asılı kalmasından bıkmıştım. Ama dört rüzgâra hükmedemezdim, güneşe tekrar ısınmasını emredemezdim. Ancak mesanemi boşaltabilir ve kendimi biraz daha rahatlatabilirdim. Tuvalet kuyruğu uzundu –en az yirmi kişi vardı– ve ağırlığımı bir ayağımdan diğerine verip bekledim. İnsanın rahatlama ihtiyacı nezaketsiz ve zahmetliydi ama gerçekten de hanın bu tür ihtiyaçlar için birden fazla yeri olmalıydı.

Beş dakika. On.

On beş.

Soğuk havada yankılanan tokmağın masaya vurulma sesiyle omzumun üzerinden arkaya baktım. Önümde sadece iki kişi kalmıştı.

Tuvalet kapısını kapatıp eteklerimi kaldırdığımda, rahatlamanın yerini korku aldı ve işimi olabildiğince çabuk bitirdim. Mahkeme salonuna geri döndüğümde odanın yarısı ayaktaydı. İnsanlar boyunlarını uzatmış bakıyorlardı. Fısıldaşıyorlardı. Havada statik elektrik gibi bir uğultu vardı. Bu beni geriyordu. Sanki vücudumun üzerinde bir kaşıntı dolanıyormuş gibi hissediyordum.

Odanın önüne doğru tekrar süzülürken Ephraim, "Nerede kaldın?" diye sordu.

"*Onlar* yüzünden." Çevremizdekileri işaret ettim. "Kuyruk uzundu."

"Pekâlâ, North'u çağırdılar."

"Görüyorum."

Bir kenarda duruyordu, başını eğmiş, daha önce hiç görmediğim bir adamla fısıldaşıyordu.

Ephraim elini belime koydu. Beni sakinleştirmek istiyordu ama bu hareket tam tersi bir etki yarattı. "Fosterları da çağırdılar. Burada değiller."

"Olamaz."

"Beş dakika oldu, Martha. Ortaya çıkmadılar. Dışarıya bile baktım. Burada değiller. Seth de onları görmemiş."

"Ama..."

Yargıç Robert Treat Paine odayı düzene sokmak için elinden geleni yaptı. Tokmağını tekrar vurdu. İçerisi yavaş yavaş sakinleşti. Herkes yerine oturdu.

Paine, "Rebecca Foster için son çağrı," dedi.

Seth odanın önüne doğru ilerledi.

"Bay Foster siz misiniz?"

Seth başını iki yana salladı. "Hayır. Benim adım Seth Parker, Fosterları temsil eden avukatım."

"Müvekkilleriniz bugün burada mı?"

Huzursuzca boğazını temizledi. "Bilmiyorum. Ama her şeye rağmen davalarını savunmaya hazırım. Ayrıca onların adına tanıklık etmek için Hallowell'dan gelen bir şahitleri de burada hazır bulunuyor." Beni işaret etti.

"Görünüşe göre bu işlemi müvekkillerinizden daha çok ciddiye alıyorsunuz, Bay Parker."

"Lütfen Rebecca'yı mazur görün Sayın Yargıç. Saldırı sonucunda sekiz aylık hamile..."

"İddia edilen saldırı." North'un yanında duran adam öne çıktı ve kendini tanıttı. Uzun boylu ve küstah bir tipti, üzerinde şık, koyu renkli bir palto vardı. "Henry Knowland, Esquire,

savunma avukatı." Masaya yaklaştı ve Paine'e küçük, kare bir kartvizit uzattı. "Müvekkilimle birlikte Boston'dan geldim."

Ephraim'e, "En azından Lidia nereye gittiği konusunda yalan söylememiş," diye fısıldadım.

Paine başıyla onayladı. "Teşekkür ederim. Bay Parker'ın dediği gibi..."

Seth, Henry Knowland'a dik dik baktı. "Saldırıyı nasıl *tanımlarsanız* tanımlayın, müvekkilimin bu eylem sonucunda sekiz aylık hamile olduğu gerçeği değişmez. Bu yüzden bugün burada bulunamaması şaşırtıcı değildir, Sayın Yargıç. Şu aşamada yapılacak her türlü yolculuk büyük bir risk olacaktır. Yine de bu durum mahkemenin davaya devam etmesine engel teşkil etmemelidir. Onun adına savunma yapmaya hazırım. İfadeleri getirdim ve şahidinin de elinde kanıtlar var."

Paine, "İfadeleri getirin," dedi.

Seth her iki kayıtlı ifadeyi de Yargıç Paine'e uzattı, sonra yerine döndü. Mahkeme salonunun yararına her iki anlatımı da yüksek sesle okudu. O bitirene kadar kimse kıpırdamadı, konuşmadı.

Paine, "Bayan Ballard?" diye seslendi. Ayağa kalktım. "Bunun sizin elinizden çıktığını ve tüm detayların doğru olduğunu onaylıyor musunuz?"

"Evet, Sayın Yargıç."

"Peki ifadenizde bahsi geçen bu günlüğü getirdiniz mi?"

"Getirdim."

"Lütfen getirin."

Günlüğümü yargıçların önündeki masaya bıraktım ve ifademde bahsi geçen sayfaları açtım.

"Jürinin, her şeyin yazılı anlatımla uyumlu olduğuna dikkat etmesini rica ediyorum. Teşekkürler, Bayan Ballard, yerinize oturabilirsiniz."

Ephraim elimi tuttu, başparmağımın kökünü kendi parmağıyla ovdu. Nasırlı parmağının tenimdeki o hışırtısı teselli ediciydi. Beni yere bağlıyordu.

Yargıç Paine, "Eyalet ve Joseph North arasındaki davaya geçiyoruz," dedi. Suçlamaları mahkemenin bilgisine sundu. "10 Ağustos gecesi Joseph North'un Isaac Foster'ın evine girdiği ve kadının kendisine karşı koyma yönündeki yoğun çabasına rağmen karısına tecavüz etmeye teşebbüs ettiği belirtilmektedir. Kadın bunu Kennebec Bölgesi'nde görülen iki önceki duruşmada yeminli olarak onaylamış ve aynısını beyan etmiştir. Savunman nedir, Albay North?"

North bu öğleden sonra epey zarif görünüyordu. Saçı ve sakalı düzeltilmişti. Takım elbisesi yeniydi. Ayakkabıları parlatılmıştı. Avukatıyla birlikte masanın önüne geldi. "Suçsuzum, Sayın Yargıç."

"O hâlde bu suçlamalar hakkında söyleyecekleriniz nelerdir?"

Müvekkili adına Henry Knowland sözü devraldı. North'un bir mahkeme salonuna hâkim olmadığı zamanlarda tartışmaya ve söz kesmeye meyilli olduğu düşünülürse, bu akıllıca bir hamleydi. "İfadelere rağmen, *suçlamalara* rağmen; bu olayların iddia edildiği gibi gerçekleştiğine şahitlik edebilecek hiçbir tanık yoktur. O akşam müvekkilimin Fosterların evine girip çıktığını gören kimse yoktur. O akşam kadının şahsına karşı işlenen herhangi bir suçu *gören* kimse yoktur. Tek şahidi, dokuz gün sonra ona bakan bir ebedir; o da Bayan Foster'ın bu olaylar hakkındaki sözlerine güvenmektedir. Kadın bir şekilde yaralanmış mıdır? Şüphesiz! Peki bundan *müvekkilimin* sorumlu olduğuna dair herhangi bir kanıt, her ne olursa olsun, var mıdır? Hayır. Elimizde sadece, bugün burada kendi adına tanıklık etme zahmetine bile girmeyen bir kadının sözleri var. Bu uydurmaya kendisi bile ne kadar ciddi yaklaşıyor olabilir? Beyefendiler," diye yakardı jüriye dönüp doğrudan onlara hitap ederek. "*Gelin, makul olun*. İyi bir adamın, *saygın* bir adamın

seçkin bir topluluğun dürüst bir üyesinin, bu ülkeye sadece bir değil iki savaşta onuruyla hizmet etmiş bir adamın hayatını mahvetmek ister misiniz gerçekten? Bir albayın! Bir yargıcın! Sırf dedikodular ve tahminler yüzünden mi? Siz bundan daha akıllısınız. Ve çok daha onurlusunuz."

Knowland yerine döndü ve Yargıç Paine, Seth'e söz alması için işaret etti. "Bay Parker, mahkemeye ekleyecek başka sözünüz var mı?"

Seth mahkeme salonuna bakındı, son bir kez Fosterları aradı. Gözlerindeki çaresizliği görünce içim cız etti. Sonunda derin bir nefes aldı ve jüriye döndü. "Bir kadının tecavüze uğradığı ve bunun sonucunda hamile kaldığı yönündeki tartışmasız gerçekleri görmezden gelmek nasıl *onurlu* bir davranış olabilir? Bunu kimse inkâr etmiyor. Sadece *kadının* sözünü, anlatımını sorguluyorlar. *Şahit!* diye bağırıyorlar; sanki bu tür suçlar gündüz gözüyle, sokağın ortasında işleniyormuş gibi... Kötülük her zaman gizli yapılır. Bunu biliyorsunuz. Rebecca Foster bir şahittir! Ve anlatımı, sırf ilerlemiş bir hamilelik –ona *dayatılan* bir hamilelik– seyahat etmesini imkânsız kıldığı için değersiz görülmemelidir. Bu mahkemeden adalet talep etmiştir. Asıl soru, sizin ona bu adaletten mahrum edip etmeyeceğinizdir. İddialarından şüphe etmek için hiçbir sebep yoktur. Savunma kesinlikle böyle bir sebep sunamamıştır. Gerçek açıkça sunulmuştur ve sizler de, iyi ve *onurlu* adamlar olarak, gereğini yapmalısınız."

Seth Parker, öfkeden sıkılmış bir çeneyle yerine döndü ve kimseyle göz teması kurmadı.

"Mahkeme bu meseleyi istişare etmesi için jüriye devrediyor." Robert Treat Paine tokmağıyla masaya bir kez vurdu, sonra koltuğuna yaslandı.

*

Mahkeme salonundan ayrılmadık. Ancak burada toplananların çoğu aynı aciliyet duygusu içinde değildi. Jüri istişare için çekildiğinde bacaklarını esnetmek ya da duyduklarını çekiştirmek için dışarı çıktılar. Yargıçlar da bu arayı değerlendirmek için usulca dışarı süzüldü.

İlk otuz dakika kötü değildi ama süre bir saate yaklaşmaya başladığında bende de gerginlik belirtileri baş gösterdi. Hâlimi sezen Ephraim elimi tuttu, hava durumundan ve baharda ne ekeceğimizden bahsetmeyi bir kenara bıraktı. Seth Parker da oradaydı ama odanın öbür ucunda, katı ve öfkeli bir küskünlük içindeydi. Rebecca'nın davasına karar verecek on iki adam geri döndüğünde salonda sadece on kişi kalmıştı. Haber yayıldığında dışarıda çılgın bir kargaşa koptu ve herkesin yerine oturması beş dakika daha sürdü.

Jüri başkanı kâğıt parçasını Yargıç Francis Dana'ya uzattı. Dana kâğıdı açtı. Kelimeleri dikkatle, bir değil iki kez okudu. Sonra solundaki Increase Sumner'a uzattı. Jürinin ne yönde karar verdiğine dair bir ipucu bulmak için yüzlerini inceledim. Hiçbir şey çözemedim. Yüzlerinden tek bir şey bile okunmuyordu.

Increase Sumner kâğıdı Nathan Cushing'e uzattı.

Cushing de hiçbir şey belli etmeyen gözlerle okudu.

Kâğıdı Robert Treat Paine'e verdi.

Adam, jürinin hükmünü okurken yine en ufak bir duygu belirtisi göstermedi. Ne bir kaş çatış ne bir iç çekiş. Ne kalkmış bir kaş ne de derin bir nefes.

Paine masaya doğru eğildi ve kâğıdı Sumner'a geri verdi.

Sumner gözlüklerini burnunun üzerine itti. "Biz jüri heyeti," diye okudu kendinden emin ve berrak bir sesle, "sanık Albay Joseph North'un, Bayan Rebecca Foster'a yönelik tecavüz teşebbüsü suçlamasından beraatine karar veriyoruz."

Yirmi Yıl Önce

OXFORD, MASSACHUSETTS

7 Temmuz 1769

Veba evimizin üzerine çöktüğünde yazın en sıcak günlerindeydik. Difteri. O eski, habis bela. Oxford'daki evler arasında ayrım yapmasa da sanki bizim ailemize karşı hususi bir kin besliyormuş gibiydi. Ephraim ve ben, hastalığın bizi de yutacağından emin bir hâlde bekledik ama öyle olmadı. Belki mucize buydu ama acı bir mucizeydi çünkü çocuklarımızın birer birer ateşlenmesini izledik. Altısı birden hâlsiz düşmüş, acı acı öksürüyorlardı. Boğazları öylesine şişmiş ve döküntü bağlamıştı ki ağızlarına damlattığımız et suyunu bile zor yutuyorlardı.

En beteri bu da değildi. Ağızlarının ve boğazlarının arkasını kaplayan o kalın, gri mukoza bizi dizlerimizin üzerine çöktürmeye yetmişti. Yutamıyorlardı. Konuşamıyorlardı. Zar zor nefes alabiliyorlardı.

Ephraim, Jonathan'ı göğsüne bastırarak –ikisinin de göğüsleği ateşten sırılsıklam olmuştu– "Yapabileceğimiz hiçbir şey yok mu?" diye sordu.

"Soğuk banyolar. Et suyu. Boğazları için meyan kökü ve papatya. Ama bunlar sadece acıyı dindirir, yaraları iyileştirmez," dedim ona.

Elimizden gelenin en iyisini yaptık. Her gün kuyudan kovalarla soğuk su taşıdık. Çocukları yıkama teknesinde tek tek

ıslattık ama onları kurulayıp giydirmemizle ateşin geri dönmesi bir oluyordu.

Üstelik ağlıyorlardı da. Çocuklarla dolu bir evde alışık olduğumuz o öfkeli ya da huysuz çığlıklarla değil, iniltilerle. Hafif, zayıf ve çaresizce. Miyavlayan kedi yavruları gibi.

Elimden geldiğince hepsini kucağıma aldım ama altı çocuğum ve sadece tek bir kucağım vardı. Üstelik o kucak bile, kaburgalarımın altında ağırlaşan yedinci çocuk yüzünden kalabalıktı. Fakat onlara sarılmak sadece durumlarını kötüleştiriyor gibiydi. Sıcak. Terli. Huzursuz. Yine de hepsi dermanı kesilmiş kollarını bana uzatıyor, donuk gözlerle, onlara kendilerini daha iyi hissettirmem için yüzüme bakıyorlardı.

Dualarımız hiçbir işe yaramadı.

Haziranın üçüncü haftasında, hafif bir esinti girsin diye pencereleri ardına kadar açtığımız bir gece, yorgunlukla yatağa yığılırken Ephraim'e, "Neden başımıza geliyor bu?" diye sordum. Çocukları yakınımızda tutmak için yatak odamızın zeminine şilteler sermiştik. "Neyi yanlış yaptık?"

Beni göğsüne çekti ve o büyük, nasırlı eliyle başımın arkasını kavradı. "Yağmur hem haklının hem de haksızın üzerine yağar sevgilim. Biz de bunu, arkadaşlarımızdan ya da komşularımızdan daha fazla hak etmedik."

Çocuklarımızın günden güne güçten düşüşünü, boğazlarının şişmesini, o gri tabakanın nefes borularına yayılışını, dudaklarının morarmasını ve nefeslerinin sığlaşmasını izledik. En çok Cyrus için endişeleniyorduk. İki gün boyunca neredeyse hiç kımıldamadı. Henüz on iki yaşındaki oğlumuz, haftalarca ölümün eşiğinde gezindi.

Ama ilk giden Triphene oldu. Doğumunda bulunduğum ilk kadının adını verdiğim kızımız... Beş yaşındaydı. Sadece beş. Bir gece kızımız yatağa, yanımıza sokuldu, bedenlerimizin arasına sığındı. Uyandığımızdaysa gitmişti. Soğuk ve ha-

reketsizdi; solgun sarı saçları kolumun üzerine dökülmüş bir perde gibiydi.

Elspeth'i çağırdık. Göremese de, yardım edemese de, biz sırayla o imkânsız işi yaparken yanımızda durdu. Ephraim çukuru kazdı, sonra ben Triphene'i içine yerleştirdim, sonra o üzerini tekrar doldurdu ve başına taşı ben diktim. Diğerlerini evde yalnız bırakamazdık, biz başlarında değilken biri daha göçüp gider diye korkuyorduk. Elspeth'i de onların hastalığına maruz bırakamazdık. Ama yapılması gerekeni de bir teselli ya da şahit olmadan yapamazdık. Elspeth bizim için her ikisiydi. Ondan bunu istemek zalimceydi ama bir kez bile tereddüt etmedi.

Sekiz gün sonra aynı şeyi bir daha yaptı.

Bu kez alacakaranlıkta. Ama Dorothy henüz ikisindeydi. Annemin adını verdiğim çocuğumdu o. Mezarının başında onu kucağımda sallayarak ağladım. Ablasının mezarının yanına gömdük onu da. Üzerindeki toprak geçen haftadan kalma, hâlâ taze ve karanlıktı. Onların görüntüsü kaburgalarımın arasında bir ateş gibiydi. Ruhumda koca bir boşluk.

Ondan üç gün sonra Elspeth'i üçüncü kez çağırdık.

Asıl yaşaması gereken Martha'ydı.

Martha, ikinci kızımız, Ephraim'in benim adımı vermekte ısrar ettiği çocuğumuz. Sekiz yaşındaydı ve babasına benziyordu. Aralarında en az hasta görünen oydu. Hiç hırıltısı yoktu, nefesi hiç kesilmiyor gibiydi. Boğazı o iğrenç gri yaralarla hiç kaplanmadı. Ama kalbi –*ah Tanrım*, kalbi– hastalığı ilerledikçe yavaşladı, yavaşladı. Yavaşladı ve sonra durdu; o sonraki nefes asla gelmedi. Ketenlere sarılı bedeninin kollarımdaki ağırlığı, binlerce kalp ağrısının ağırlığıydı.

Çığlık mı attım, yoksa ağladım mı hatırlamıyorum. O korkunç sınav boyunca, hafızamın derinliklerinden geri çağıramadığım tek detay buydu. Ephraim'e hiç sormadım. Yüreğimin bunu kaldırabileceğini sanmıyordum.

O an hastalığın hepsini alacağından emindim. Onları alacak, ardından da bizim için gelecekti ve her şey bitecekti. Belki de bunun olmasını dilemiştim çünkü tekrar beraber olmamızın tek yolu buydu. Bir aile olarak. Tanrı'nın buyurduğu gibi.

Ama Cyrus iyileşti. Martha'yı gömdüğümüz sabah, su ve kızarmış ekmek isteyerek titrek yeni bir buzağı gibi yataktan fırladı. Fakat yanıma gelip yemek istediğinde, sesi gitmişti. O sesin, yaklaşan ergenlikle çatallaştığını sadece bir kez duymuştum. Artık tamamen yok olmuştu. Hastalık yüzünden sakat kalmıştı. Ne kadar beklersek bekleyelim –günler, aylar, yıllar– asla geri dönmedi. Kısa süre sonra kullanmaktan çekindiği hafif bir hırıltı ya da iniltiden fazlası olmadı. Hayatı bağışlanmış ama sesi çalınmıştı. Bununla birlikte, normal bir gelecek şansı da elinden alınmıştı.

Cyrus'tan bir gün sonra da Jonathan toparlandı. Lucy de ondan bir gün sonra. Ateşleri düştü, öksürükleri dindi ve ciğerleri temizlendi. Sesleri bir kez bile titremedi. Kız kardeşlerini sorduklarında ancak gözyaşlarıyla cevap verebildik. İnsan imkânsız olduğunu düşünse de aynı nefeste hem kutlama yapıp hem de yas tutabiliyordu. Bu kutsal bir dehşetti.

Kızlarımızın ebedî istirahatlerine çekildiği meşe ağacının altında dururken Ephraim bana, "Buradan gitmek istiyorum," dedi. "Daha fazla toprağı olan bir yere taşınmak istiyorum. Sadece bir bahçesi olan değil, gerçek bir çiftliği olan bir yere. Her şeye yeniden başlayabileceğimiz bir yere. Belki bir değirmen inşa ederiz."

"Ne?" Ona sanki başka bir dilde konuşuyormuş gibi baktım. Sözlerini kavrayamıyordum. O sabah üçüncü taşa Martha'nın adını kazımıştı. Onu mezarın üzerine yerleştireli henüz on dakika olmuştu. Yanaklarımızdaki gözyaşları hâlâ tazeydi, kalplerimiz hâlâ açık bir yaraydı. Oysa Ephraim onları *terk etmek* istiyordu, öyle mi? "Olmaz," dedim ona. "Kızlarımızı bırakamayız."

Ephraim beni kendine sıkıca çekerek, "Martha," diye fısıldadı. "Kızlarımız *bizi* bıraktı."

Daha önce sadece bir kez ona tokat atacak kadar öfkelenmiştim. Tıpkı evlendiğimiz gün o yamaçta yaptığı gibi, öfkemden irkilerek her iki bileğimi de yakaladı.

Ellerinden sıyrıldım.

Ephraim mezarları işaret etti. "Onlar burada değil. Artık değil."

Arkamı döndüm ve onu orada yapayalnız bıraktım.

6

AKAN NEHİR

Nisan 1790

"Bir hançer mi önümde gördüğüm?
Sapı elimden yana çevrik..."*

—WILLIAM SHAKESPEARE, *Macbeth*

---

* Çev. Sabahattin Eyüboğlu, Türkiye İş Bankası Yayınları, 2006.

BALLARD'IN DEĞİRMENİ

10 Nisan Cumartesi

Değirmenden on beş metre ötede, patikada dikilerek Isaac Foster'ın atıyla uzaklaşmasını izledim. On gün. Nihayet Hook'a dönüp duruşmaya katılmayışlarını açıklaması bu kadar sürmüştü. Bugün Rebecca olmadan gelmişti, sadece Ephraim'le konuştu ve buna rağmen toplamda on beş dakika kalmadı.

Elimde Ephraim'in akşam yemeğinin olduğu kalaylanmış tabakla patikanın geri kalanını geçtim. Isaac bu sırada ağaçların arasındaki yola saptı ve gölgelerin ardında kayboldu. Artık günler daha uzundu, kış acımasız pençesini gevşetirken gökyüzü daha parlaktı. Bir haftadır kar yağmamıştı ve hava artık ciğerlerimi yakmıyordu. Nehir hâlâ donuktu ancak ara sıra çatlayıp gürlemeye başlamıştı, ki bu da buzların çözülmesine çok kalmadığının işaretiydi.

Değirmenin içinde Ephraim çalışma masasının başında durmuş, iki tutamaçlı bir tıraş bıçağıyla ince bir direğin kabuklarını hırsla soyuyordu. Ok gibi düz, yarım metre uzunluğunda, kemiği kesecek denli keskin bir aletti bu. Ne yaptığını biliyordu ve dikkatliydi ama yine de o parlayan metalin gövdesine doğru savruluşunu görmek beni ürpertiyordu. Gömleğinin ve pantolonunun üzerine uzun deri bir önlük giymişti ama tek bir yanlış hareket dikiş atılmasını gerektirebilirdi. Ya da daha kötüsünü.

Onu ürkütmemeye dikkat ederek, "Fosterlar neredeymiş?" diye sordum.

Ephraim başını kaldırdı, sonra alnından süzülen teri sildi. "Vassalboro'dalarmış. Isaac kendi davası için temyize başvurmuş, Obadiah Wood'a gitmişler."

"Sonuç?"

"Anlaşmaya varmışlar. Yüz dolar."

"Yüz dolar mı?"

"Isaac'e borçlu olunanın sadece yarısı; Hallowell'la yaptığı sözleşmede vadedilenin yarısı. Ama ay sonunda ödenecekmiş ve bu miktar başka bir yere yerleşmeleri için yeterli."

"Peki North'un beraati hakkında bir şey dedi mi?"

"Sadece, gerçekten suçlu kararı çıkacağına inandığını söyledi. *On iki dürüst adamdan* oluşan bir jürinin, karısının başına gelenlerin gerçek olduğunu nasıl göremediğini anlamıyor."

"Onu hiç görmediler ki!" dedim. "Rebecca duruşmaya gelme zahmetine bile girmedi." Sesim niyetlendiğimden biraz daha yüksek çıkmıştı. Tavan arasındaki kirişlerde tüneyen Percy uyandı. O kuşun bir de bana vıraklama cüreti yok mu?..

"Isaac onun gelmeyi reddettiğini söyledi. Başka bir grup erkeğin önüne çıkıp utancının ayrıntılarını onlara anlatmayı yüreği kaldırmamış."

"Bu *onun* utancı değil."

"Biliyorum. Isaac da biliyor. Ama ne yapabilirdi? Onu Pownalboro'ya sürükleyip mahkeme salonuna girmeye mi zorlasaydı? İfade vermesi için fiziksel olarak tehdit mi etseydi? Isaac zalim bir adam değil. Üstelik Seth'in elinde kadının yazılı ifadesi vardı. Sen de şahit olarak oradaydın. Isaac bunun yeterli olacağını düşündü. Rebecca'yı tüm bunları tekrar yaşamak istemediği için suçlayamam."

Ephraim'in yemeğini çalışma masasına koydum ve tabureye çöktüm. "Bana bunun olacağını söylemişti. Mahkeme North'u suçlu bulsa bile bunun sadece bir suçu işlemeye *teşebbüsten* ola-

cağını, suçu *işlemekten* olmayacağını biliyordu. Alabileceği en kötü ceza ne olurdu ki? *Para cezası* mı?"

Kazığın üzerinde sadece küçük bir ağaç kabuğu kalmıştı. Kocamın onu metodik hareketlerle soyuşunu izledim. Bıçak, altındaki soluk ahşabı ortaya çıkarırken bir hışırtı çıkarıyordu. Bir süre dalgınca onu izledim.

Sonra, "Jüri o gün tecavüzden yargılanan bütün erkekleri beraat ettirdi," dedim. "Ama bir kadını, bir yargıcın kızı hakkında yalan bilgi yaydığı için yoksulluğa mahkûm edecek kadar para cezasına çarptırdı."

Direk artık tamamen soyulmuştu. Ephraim tıraş bıçağını bıraktı. Deri önlüğü çıkardı. "Rebecca'da durumun farklı olacağına inanıyordum. O hamile. Jürinin bunu görmezden gelmesi daha zordur."

"Eğer onu görme, *dinleme* şansları olsaydı," dedim.

"Eminim North da kadın ocak ayında ifadesini verdiğinde bunu fark etmişti. O gün kendisine tecavüz davası açılmasını bekliyordu. Jürinin Rebecca'ya inanacağını biliyordu, bu yüzden Boston'a kaçtı ve fiyakalı bir avukat tuttu."

"Böylece hapishane avlusunda yatma cezasından da kurtuldu," diye ekledim.

"Ama oğlumuzu cinayet suçlamasıyla içeri tıkarken o küçük intikam fırsatını kaçırmadı."

"Onun tutuklanmasının arkasında North'un olduğunu mu düşünüyorsun?"

Ephraim başıyla onayladı. "Evet. Soruşturma sırasında Yargıç Parker, Burgess'ın ölümünün North için çok elverişli olduğuna dikkat çekmişti. Bence North o gün mahkeme salonunda otururken tecavüzle suçlanacağına inanıyor ve ardından da cinayet suçlamasının geleceğinden şüpheleniyordu. Bu yüzden kaçtı. Sonra da Cyrus'ın suçlanmasını sağlamanın bir yolunu buldu. Bunu kanıtlamaya niyetliyim."

"Nasıl?"

"Boston'a gittiğimde Paul'e şu avukat Henry Knowland'ı bir soruşturmasını söyleyeceğim."

Paul. Her zaman sanki bahsettiği adam Paul *Revere* değilmiş de sıradan bir adammış gibi söylerdi adını. Evet, eski bir dosttu ama aynı zamanda bir ulusal kahramandı. Bana hediye ettiği gümüş mürekkep takımı, kocamıza borçlu olduğu iyiliğin sadece küçük bir parçasıydı. Eğer North'un o iki ay boyunca Boston'da avukatıyla ne planladığını çözebilecek biri varsa o da Paul'dü.

"Yemeğini ye," dedim ona. "Soğuyor."

Ephraim tabağa yöneldi ve onaylarcasına başını salladı. Çatalını bir patatese saplayıp ağzına attı.

"Ne zaman yola çıkıyorsun?" diye sordum.

"Sabah ilk iş."

"Peki ne kadar süre yoksun?"

"On gün. Belki iki hafta... Knowland hakkında bilgi almanın ve Kennebec Mülkiyet Sahipleri önünde davamı savunmanın beni ne kadar zorlayacağına bağlı."

North'un duruşmasından sonraki hafta boyunca Ephraim, kiralamayı üstlendiğimizden beri bu mülkte yaşadığımıza yemin edecek dostlardan ve komşulardan yazılı ifadeler toplamıştı. Tüm bunları –Burgess'ın heybesinde bulduğum mektuplarla birlikte– Boston'a götürecekti. Ama bu tekrar gideceği anlamına geliyordu ve meselenin bir an önce çözülmesi gerekse de onun yokluğunu düşünmekten hoşlanmıyordum.

Percy, tavan arasındaki yerinden soylu başını bir o yana bir bu yana çevirerek bizi izliyordu. Bilmesem bazen Ephraim'le konuştuğunu düşünürdüm. Kendi tarzında. Arada bir, eğer hava durgunsa evden onun ciyaklamalarını ve çığlıklarını duyabiliyordum. Bazen Ephraim'in ona cevap verdiğini duyar gibi oluyordum.

"Nehirdeki buzlar hareketlenmeye başladı," dedim, "hiç de erken sayılmaz. Bu kıştan artık bıktım."

Bana temkinli bir ifadeyle baktı. "Belki de o henüz bizden bıkmamıştır."

"Ne demek istiyorsun?"

"Su çarkı... Hâlâ kımıldamadı. Çark tekrar dönüp müziğini yeniden icra etmeye başladığında kışın tamamen gittiğini anlayacaksın."

Percy sanki onaylarmış gibi kanatlarını çırptı.

Kuşa dik dik baktım. "Dün bir tavuk daha yedi."

Ephraim kaşını kaldırdı. "Tavuk etine onu sen alıştırdın. Ne bekliyordun ki?"

"Bu konuda bir beyefendi gibi davranmasını ve sadece kendisine sunulanı almasını beklerdim."

"Percy beyefendi falan değil, Martha. O vahşi bir hayvan. Onu başka bir şey sanma sakın."

"Bir hayvan belki ama evcil bir hayvan."

Ephraim kuşunu sessiz ve düşünceli bir bakışla süzdü. "Öyle bir şey yoktur."

"Bu arada, vahşi şeylerden bahsetmişken," eteğimdeki bir kırışıklığı düzelttim, "Jonathan geçen hafta Percy'nin girmesini engellemek için tavuk kümesinin üzerine ağ germeliydi. Hâlâ yapmadı."

"Jonathan'ın yapması gerekip de yapmadığı pek çok şey var. Tabii yapmaması gerekip de yaptığı bir o kadar şey."

"O zaman fırsat bulduğunda onunla da ilgilensen iyi olur. Ayrıca tabağındaki tavuğu da kuşun çalmadan önce ye. Onu kuşa getirmedim."

Ben Ephraim'in Boston seyahati sırasında ihtiyaç duyabileceği her şeyin elinin altında olacağından emin olmak üzere heybesini ve küfesini düzenlerken o da yemeğine yumuldu. Her şey yerli yerinde görünüyordu.

Yemeğini bitiren Ephraim'in gözlerinde hâlâ aç bir bakış vardı ve tabağını bıraktıktan sonra beni duvara yasladı. Ellerini belime dolayarak, "Bensiz ne yapacaksın?" diye sordu.

"Beni meşgul edecek şeylerden yana eksiğim yok."

"Öyle mi?"

"Çalışma odamda yapılacak çok iş var. Şuruplar, merhemler..."

O eller daha aşağı indi, belimin çukurunu, kalçamı keşfetti.

"Eğrilecek ketenler, taranacak pamuklar var," dedim ona.

Yavaşça, hatta dilediğimden çok daha yavaş bir hareketle eteğimi yukarı doğru sıyırmaya başladı. Boynumun kenarından öptü.

"Yemek yapmak... temizlik..."

Parmakları uyluklarımın yumuşak tenine değdiğinde, "Kulağa müthiş sıkıcı geliyor," diye fısıldadı.

"Eğer beni meşgul edecek daha iyi fikirlerin varsa, duymayı çok isterim," dedim.

"Böyle bir zamanda kelimelerin israf olduğunu düşünüyorum." Ephraim beni kucaklayıp masanın üzerine oturttu, eteğimi dizlerimin üzerine çekti. "Göstermeyi tercih ederim."

DAWIN İSKELESİ

18 Nisan Pazar

"İkiz mi?" diye sordu May. Beyaz, yumuşak iç gömleğiyle sırtüstü yatıyordu.

Şişmiş karnının o geniş yüzeyinde parmaklarımı gezdirdim. Altı aylık hamileydi ama sekiz aylık gibi görünüyordu.

"Sadece tek bir kafa hissediyorum." Parmaklarımı May'in yan tarafına, kalça kemiğinin hemen üzerine bastırdım. "Tam burada. Ve burada da," avucumu diğer tarafa kaydırıp bir başka küçük tümseği kavradım, "bebeğin arkası var." Son olarak May'in kaburgalarının altına vurdum. "Tam şurada da küçük ayaklar var, ki eminim onları hissediyorsundur."

"Sürekli!" diyerek güldü. "Ama kocaman oldum. İki tane olmalı?"

"Hayır. *Karnın* büyük. Vücudunun geri kalanı ise epey minyon."

May küçük ve dar yapılı bir kadındı; bebeğin her santimini önde taşıyordu. Bunun bir erkek çocuk işareti olabileceğini düşündüm –kocakarı masallarında her zaman bir doğruluk payı vardır– ama bunu yüksek sesle dile getirmedim. Bir kadını boş yere umutlandırmamayı çoktan öğrenmiştim. Bir şeyi ne zaman çok isteseler çoğu kez tam tersi olurdu.

"Sadece taşıma şeklinle ilgili," dedim ona. "Kaburgaların genişlememiş, bu yüzden bebek yana doğru yayılmak yerine dosdoğru dışarı çıkıyor."

"Kötü bir şey mi bu? Kaburgalarım?"

"Hayır." Ona güven veren bir gülümsemeyle baktım ve sağını solunu yoklayarak muayeneye devam ettim. "Ağrın var mı?"

"Sadece sırtım. O da bazen. Yürürken, otururken ya da ayakta dururken..." Bir kahkaha daha attı; bu kez çaresizce, sanki, *Elimden ne gelir?* der gibiydi.

"Yan dön bakalım."

May bir homurtuyla kendini yana devirdi, ben de parmaklarımla belinin çukurunu yokladım. "Neresi?"

"Daha aşağısı. Şurama yakın..."

"Ah." Karşımda bir bebek varmış gibi kalçasının üst kısmına hafifçe vurdum, May kıkırdadı.

"Evet. Orası."

"Bebek beline baskı yapıyor. Geceleri Sam'den biraz ovmasını isteyebilirsin. Eğer onun için sorun olmazsa tabii."

Sadece profilini görebiliyordum ama yanağında bir gamze belirdi. "Ellerini kalçamda gezdirmesi için onu ikna etmek hiçbir zaman zor olmamıştır."

May'in kendini benimle şakalaşacak kadar rahat hissetmesine sevindim. Bir doğum odasında güvenden daha önemli bir şey yoktur. "Gitmeden önce bunu ona ben de bizzat söylerim. Nerede o?"

May dirseğinin üzerinde doğruldu ve gözünün önüne düşen bir saç telini üfleyerek uzaklaştırdı. "Ahırda. Boyunduruğu tamir ediyor sanırım. İlk çözülmede yeni öküzleri eğitmeye başlamak istiyor."

Pencereden dışarıdaki kirli, gri manzaraya ve üzerindeki beyaz kar örtüsü kalkmış çamlara baktım. Hallowell, buzdan doğrudan çamura geçeceğine dair her türlü işareti veriyordu.

"İyimsermiş," dedim.

"O bir çiftçi. Öyle olmak zorunda."

May'in yataktan kalkmasına ve elbisesini giymesine yardım ettim. Birlikte aşağı indik. Ayak bileklerindeki şişliği indirmesine yardımcı olması için ona altınbaşak ve ayıüzümü şurubu bıraktım.

"Günde sadece bir çay kaşığı. Daha fazlası seni susatır," diye talimat verdim. "Gece boyunca etkisini göstermesi için yatmadan hemen önce iç. Ama gece birkaç kez lazımlığı kullanmak için kalkarsan şaşırma."

May teşekkür edip beni kapıya kadar geçirdi. Havanın dondurucu ya da ısıran cinsten soğuk olmadığını fark edince irkildim. Binici pelerinimi omuzlarıma atmak yerine koluma aldım.

Brutus bağlama direğine bağlıydı. Huzursuzca eski, kirli bir kar yığınını tekmeliyordu.

"Sadece bir dakika izin ver," dedim ona, "sonra eve gideceğiz."

Evin yanından dolanıp ahıra doğru yürüdüm. Sam'in içeride bir şeylere vurduğunu ve oldukça sanatsal küfürler savurduğunu duyabiliyordum. "Seni gidi bok parçası! Seni bozuk, pis çalıkuşu seni." Ağır bir şey düşürülmüş, sonra da tekmelenmiş gibi iki yüksek gümleme sesi geldi. "Kirli *piç*."

İçeride neyle karşılaşacağımdan emin olamayarak, ahıra girmeden önce kapıya eklemlerimle vurdum. Tekmeleme konusunda haklı çıktım. Öküz boyunduruğu ahırın zemininde tuhaf bir açıyla yatıyordu. Sam botuyla ona sağlam bir darbe daha indirdi. Hâline bakılırsa epey bir süredir bu işle uğraşıyordu. Saçları darmadağındı. Ceketini çıkarmıştı. Kolları sıvanmış ve gömleğinin sırt kısmı terden nemlenmişti.

"Bir şeyin tekmelenerek düzeldiğine hiç şahit olmadım," dedim. "Nesi var?"

Sam irkilerek başını kaldırdı. Sonra boyunduruğu işaret etti. "Kiriş bükülmüş."

"Küfretmek işe yarıyor mu bari?"

"Evet. Onu bütün kış dışarıda bırakıp karın altında ıslanarak deforme olmasına sebep olacak kadar aptal olduğum için kendimi daha iyi hissetmemi sağlıyor."

Sam omuz silkip yerdeki ağır tahta parçasını kaldırdı ve bölmenin yanındaki askıya astı. Ön kolları çıplaktı, damarlıydı ve kafasındaki o sert kızıl tüylerin bir benzeriyle kaplıydı.

"Ödemeni yapayım," dedi elini cebine daldırarak. Elini çıkardığında avucunun içinde her telden eşya vardı: eski bir düğme, paslı bir çivi, bir parça tuz, yırtık bir dantel şeridi, bir ok ucu, bir parça sicim ve bir avuç bozuk para. Bütün gün elleriyle çalışan herhangi bir erkekte bulunabilecek türden ıvır zıvırlar... Paraları saymaya başladı.

"Ücretini çocuk doğana kadar sakla," dedim ona. "Bu ziyaretler fiyata dâhil."

Avucuna bakıp kaşlarını çattı ama ıvır zıvır koleksiyonunu cebine geri koyarken itiraz etmedi. Elleri işten dolayı kir içindeydi, benim dikkatle baktığımı fark edince ellerini gömleğinin önüne sürterek sildi.

"May nasıl?" diye sordu.

"Epey hamile ve huzursuz," dedim.

"İyi ama değil mi? Bir sorun yok?"

"İkiz taşıdığını düşünüyor."

Sam'in yüzünde tam bir dehşet ifadesi belirdi. "Öyle mi?"

"Gördüğüm kadarıyla sadece bir tane. Gerçi babası gibi epey iri görünüyor."

"Tehlikeli mi bu?"

"İki küçük bebekten daha tehlikeli değil." Gülümsedim. "Ama küçük bir ihtiyacı var."

Sam rahatlayarak uzun bir nefes verdi. "Nedir?"

"Sırt masajı. Günde yapabildiğin kadar çok yapmalısın. Ağırlığın çoğu omurgasının alt kısmına biniyor. Zaten kendi

de minyon bir kadın. Bebeğin sığacağı pek bir yer yok. Bu yüzden huzursuzluk yakında bacaklarına vurmaya başlayabilir."

"Yaparım tabii."

"Güzel. Düzenli sancısı olursa beni çağır."

Sam beni bağlama direğine kadar geçirdi. Tam onunla vedalaşırken birisi, ancak "saf öfke" olarak tanımlanabilecek bir sesle adımı haykırdı.

"Martha Ballard!"

İrkildim çünkü o sesi tanıyordum. Gözlerimi kapayıp soğukkanlılığımı topladım; zira şu an konuşmak isteyeceğim son insanlardan biriydi o.

Ama adımı bu kez daha öfkeli bir sesle tekrarladı. Sam Dawin'e baktığımda gözlerinde bir fırtına bulutunun toplandığını ve yumruklarının sıkıldığını gördüm. Belki de çocuk bana karşı gerçekten bir sevgi beslemeye başlamıştı. Ya da en azından korumacı davranıyordu.

William Pierce atının üzerinde oturmuş, bana dik dik bakıyordu.

"Bay Pierce." Mümkün olduğunca nazik bir baş selamı verdim. "Size bugün nasıl yardımcı olabilirim?"

"Benimle gel."

"Emir almaya alışık değilimdir."

"O zaman bugün bir ilk olsun. Çünkü Sally ölüyor ve bunun sorumlusu sensin."

PIERCE ÇİFTLİĞİ

"Sally *ölmüyor*," dedim William Pierce'a. "Doğum yapıyor. Bunun *benim* hatam olduğunu da nereden çıkardınız?"

Bana cevap vermek yerine karısına baktı. Aralarından geçen bakışma, uzun süredir evli olan her çiftin bildiği o evlilik kısaltmalarından biriydi. Birbirlerinin ifadelerini okuyabiliyorlardı. Bir kaşın kalkışı. Bir burun deliğinin seğirmesi. Sıkılmış dişler, kalkık bir çene, öfke ve korkuyla parlayan gözler. William parmağıyla karısını işaret etmeden önce aralarında ciltler dolusu söz aktı.

"Sen açıkla," diye emretti adam, sonra topuklarının üzerinde dönüp odadan çıktı ve giderken kapıyı güm diye çarptı.

Bonnie Pierce, "Lütfen kocamın kusuruna bakma," dedi. Adamın bu patlamasından hiç etkilenmemişti. "William, erkek evlat sahibi olmak için yaratılmış türden bir adamdır. Ama bunun yerine beş kızı oldu. Bu işin mantığını hiçbir zaman tam kavrayamadı."

"Kendinden başka suçlayacak kimsesi yok. Sally sizin en küçüğünüz. Alışmak için epey vakti vardı."

"Bir adama dünyadaki tüm zamanı verebilirsin ama kızının hamile olduğunu öğrenmesine asla hazır olamaz. Diğerlerinde de değildi. Sally'de de durum aynı."

Vay canına, bugün meğerse itiraflar günüymüş.

"Ne zamandır biliyorsun?" diye sordum.

"Neredeyse üç aydır. Sırrını ocak ayında, North'un ikinci duruşmasından sonraki gün keşfettim. Yıkanma teknesindeyken yanına girdim. O noktadan sonra saklayacak bir şey kalmamıştı."

"Peki William'a söyledin mi?"

"Hemen değil." Bonnie beni tartan bir bakışla süzdü. Tepeden tırnağa inceledi. Bakışlarındaki o takdir ettiğim dürüstlüğü görebiliyordum. "Sally'ye öfkelenmesinden başka bir sonuç doğurmazdı. Ondan olabildiğince uzun süre sakladık. Bir aydır biliyor."

"Bir hamileliği bu kadar uzun süre saklamak zordur."

"Kocam pek çok şeydir, Bayan Ballard ama *dikkatli* onlardan biri değil. Üstelik kış mevsimindeyiz. Isınmak için hepimiz elimizden geleni yapıyoruz. Sally uzun boylu ve hep kat kat giyiniyor. Yazın olsa saklaması çok daha zor olurdu, şüphesiz."

"Durumundan dolayı pek de perişan görünmüyorsun."

Bonnie omuz silkti. Kayıtsızlıktan ziyade bir kabulleniş hâliydi bu ama William'ın bu yıl mahkemedeki o dindar öfkesini düşününce yine de şaşırdım. "Bu duruma tek başına düşmedi ya."

Sally'nin alnı ter damlacıklarıyla kaplıydı ve gözleri sıkıca kapalıydı. Ona yönelttiğim meraklı bakışı görmüyordu.

"Çocuğun ona zorla dayatıldığını mı söylüyorsun?"

Bonnie güldü. "Kendi anlatışına bakılırsa pek öyle değil. Anladığım kadarıyla kızım bu işin hevesli bir katılımcısıymış."

Mideme bir taş oturdu.

Zihnimde saati geri sardım. Sally'yi en son ocak ayının sonundaki duruşmada görmüştüm. Babası, Rebecca'nın oturma odasında olduğum gün kulak misafiri olduğu her şeyi anlatması için onu –tekrar– tanıklığa zorlamıştı. Dışarıda kar fırtınası uluyordu ve duruşma sırasında binici pelerinini çıkarmamış olmasını hiç yadırgamamıştım. O gün Pollard'ın hanındaki

insanların yarısı aynı şeyi yapmıştı. Altı ay. Yaklaşık altı aylık hamile olmalıydı. Aşağı yukarı.

Nasıl anlamadım ben bunu?

Peki ya bir hafta önceki şenlikte? Sadece göğüslerinin dolgun göründüğünü, elbisesinin vücudunun o kısmını öne çıkaracak şekilde dikildiğini düşündüğümü hatırlıyorum. Başka yerleri bollaştırılmış mıydı? O odada değişen fiziği hakkında tek bir fısıltı bile duyulmamıştı. Çünkü kimse fark etmemişti.

Çünkü o günden beri onu kimse görmemişti.

Çünkü.

Çünkü...

Beş Pierce kızının hepsi de güzelliklerini annelerinden almıştı. Kızıl-kahve saçlar, ela gözler ve dolgun dudaklar... Boylarını ise babalarından almışlardı ve bence Sally'nin sırrını saklamasını sağlayan asıl şey de buydu. Uzun bir gövde, geniş bir göğüs yapısıyla birleşince pek çok günahı örtebilirdi. Özellikle de ilk hamileliğin erken evrelerinde.

"Sally?" diye sordum.

Yatakta kıvranmayı bıraktı ve bana baktı, sonra geri çekildi; güzel gözleri acıyla bulutlanmıştı. Korkuyordu. Hem başına gelenlerden hem de benden... Çıplak ayağına elimi koyduğumda irkilmesi bu şüphemi doğruladı ve bu beni neredeyse ağlatacak kadar üzdü. Daha önce sancı çeken hiçbir kadının bana böyle tepki verdiğini görmemiştim. Gözlerinde her zaman sadece rahatlama görmüştüm.

"Sana sormam gereken bir şey var."

"Hayır." Başını iki yana salladı.

Bonnie, "Baba," diye fısıldadı. "Babayı sorduğunu sanıyor. Ben de aynısını en az yüz kez yaptım. Bana onu sevdiğini ve yatağa kendi rızasıyla girdiğini söylemekten başka bir şey demedi. Eğer ağzından laf alabilirsen, insanların söylediğinden daha büyük bir mucize işçisisin demektir."

"Sana babayı sormuyorum," dedim Sally'ye.

Henüz değil, diye geçirdim içimden.

Sally gözle görülür şekilde rahatladı. "O zaman ne?" diye soludu.

Bu konuşma üç saat önce, yani o son geçiş evresinden ve beraberinde getirdiği o dünyevi olmayan ıstırap hissinden önce yapılsaydı çok daha kolay olurdu. O evrede beyin işlevini yitirirdi. Vücut acıdan ve o çaresiz hayatta kalma ihtiyacından başka bir şey bilmezdi. En büyük kızım Lucy, bu evrede kendi adını üç kez unutmuştu. İsimler ve rakamlar yok olurdu. Gerçeklik, ilkel bir varoluşun iğne ucu kadar küçük bir noktasına sığardı.

"Bu çocuğun erken mi yoksa geç mi doğduğunu bilmem gerek. En son ne zaman kanaman olduğunu bilmeliyim. Bebeğinin hayatı buna bağlı olabilir."

Yatağında başı arkaya düşmüş, dudaklarında ter damlaları birikmiş hâlde yatan Sally Pierce'tan istediğim şey çok zordu. Kendimi kaba biri olarak görmem ama bir kadına sancı çekerken matematik yaptırmak, belki de şimdiye kadar yaptığım en zalimce şeydi.

"Yaz." Kelime sıkılmış dişlerin arasından tıslayarak çıktı; çeneme sıçrayan tükürüğü bileğimle sildim. "Temmuz ortası, sanırım."

Geriye doğru saydım ve yaşayabilirlik sınırı içinde olduğumuzu anlayınca rahatladım. Vaktinde doğuyordu.

Bonnie Pierce boğazını temizledi. "Döngülerini takip etmeyi yıllar önce bıraktım."

"Bunu yapmak senin görevin değildi. Annelik hakkında bildiğim tek şey; çocukların ne yapacaklarsa onu yapacakları ve *senin* ne yazık ki buna dair yapabileceğin hiçbir şeyin olmadığıdır."

Hatırlayabildiğim kadarıyla annem altmış sekiz yıllık ömründe bir kez bile küfretmemişti. Ben de bir denizci sayılmam ama geçen her yıl bu sanatta daha rahat olduğumu fark ediyo-

rum. Şayet daha önce Bonnie Pierce'tan pek hazzetmediysem de, şimdi üzgündüm çünkü bu sözüme gülmüştü.

"Kızlarımın her biri kendini bu durumda buldu."

Ona şaşkınlıkla baktığımda tekrar güldü. "Bunu bilmiyordun, değil mi? Hiçbiri bu kadar uzun süre saklamadı ama evet, hepsi düğünlerinden önce bir iki kez samanlıkta tur attılar ve belleri kalınlaştı. Ben sadece..." Düşüncelerini toplamak için duraksadı. "Diğerlerinin ne dolaplar çevirdiğini *biliyordum*."

"Benim en büyük kızım da öyleydi," dedim. Eğer iki kadın tek bir itirafla dost olabiliyorsa, biz az önce olmuştuk. "Diğerleri için ise zaman gösterecek."

Bonnie Pierce omuz silkti. "Hep onlara benden geçen bir özellik mi diye merak etmişimdir. William benimle çabucak evlendi elbette ama o zamanlar pek de el değmemiş bir kız sayılmazdım."

Sally çığlık attığında, onlara Ephraim Ballard'ın evlendiği kadından –ve hayatımıza musallat olan o skandaldan– bahsetmeye niyetlenmiştim.

İşte başlıyor. Hazır.

Hızlı olmadı, kolay da değildi ve o odadaki tek bir kişi için bile keyifli olduğu söylenemezdi. Sally Pierce'ın çocuğunu dünyaya getirmesi neredeyse iki saatini aldı. Oluşan hasar bu tür odalarda sıkça gördüğümden daha kötü değildi. Ama dikiş gerekecekti, orası kesindi.

"Merhaba, ufaklık," dedim. Feryat eden yeni doğanı kaldırıp muayene ederken ellerim titriyorsa, bu sadece neyin gelmekte olduğunu bildiğim içindi.

Çok güzeldi. İri. Sağlıklı. Tespit edebildiğim tek bir kusuru yoktu. Onu göğsüme bastırmak, kucaklamak, yüzünü öpmek istiyordum. O koyu, karmakarışık saçlarını koklamak. Bu içgüdü o kadar güçlüydü ki onu annesine vermekte tereddüt ettim.

Ama işte Sally oradaydı; kollarını uzatmış, onu almayı bekl[illegible] Benimle göz göze gelmekten her zaman kaçınmayı

rum. Şayet daha önce Bonnie Pierce'tan pek hazzetmediysem de, şimdi üzgündüm çünkü bu sözüme gülmüştü.

"Kızlarımın her biri kendini bu durumda buldu."

Ona şaşkınlıkla baktığımda tekrar güldü. "Bunu bilmiyordun, değil mi? Hiçbiri bu kadar uzun süre saklamadı ama evet, hepsi düğünlerinden önce bir iki kez samanlıkta tur attılar ve belleri kalınlaştı. Ben sadece..." Düşüncelerini toplamak için duraksadı. "Diğerlerinin ne dolaplar çevirdiğini *biliyordum*."

"Benim en büyük kızım da öyleydi," dedim. Eğer iki kadın tek bir itirafla dost olabiliyorsa, biz az önce olmuştuk. "Diğerleri için ise zaman gösterecek."

Bonnie Pierce omuz silkti. "Hep onlara benden geçen bir özellik mi diye merak etmişimdir. William benimle çabucak evlendi elbette ama o zamanlar pek de el değmemiş bir kız sayılmazdım."

Sally çığlık attığında, onlara Ephraim Ballard'ın evlendiği kadından –ve hayatımıza musallat olan o skandaldan– bahsetmeye niyetlenmiştim.

İşte başlıyor. Hazır.

Hızlı olmadı, kolay da değildi ve o odadaki tek bir kişi için bile keyifli olduğu söylenemezdi. Sally Pierce'ın çocuğunu dünyaya getirmesi neredeyse iki saatini aldı. Oluşan hasar bu tür odalarda sıkça gördüğümden daha kötü değildi. Ama dikiş gerekecekti, orası kesindi.

"Merhaba, ufaklık," dedim. Feryat eden yeni doğanı kaldırıp muayene ederken ellerim titriyorsa, bu sadece neyin gelmekte olduğunu bildiğim içindi.

Çok güzeldi. İri. Sağlıklı. Tespit edebildiğim tek bir kusuru yoktu. Onu göğsüme bastırmak, kucaklamak, yüzünü öpmek istiyordum. O koyu, karmakarışık saçlarını koklamak. Bu içgüdü o kadar güçlüydü ki onu annesine vermekte tereddüt ettim.

Ama işte Sally oradaydı; kollarını uzatmış, onu almayı bekliyordu. Benimle göz göze gelmekten her zaman kaçınmayı

başarmış olan bu kızın şimdi böyle bir sorunu yoktu. O koca, hesapçı, ela gözleri beni kanunun gerektirdiği o soruyu sormaya davet ediyordu. Babasının adını söylemesi için yapılan diğer tüm baskı girişimlerine meydan okuyarak bu ânı beklemişti.

Ancak bu kadar kolay teslim olmayacaktım. Farklı bir taktik izledim. Bebeği yumuşak, temiz bir ketene sardıktan sonra Sally'ye uzattım ve onu memesine koyuşunu izledim.

İlk acemi denemelerini izledim.

Bebek nihayet memeyi kavradığında yüzünün buruşmasını ve acıyla tıslamasını izledim.

Sally'nin beni izleyişini izledim ve zalimce olsa da sessizlik içinde kıvranmasına izin verdim. Sonra tıbbi çantamdan iğne ve ipliği çıkardım.

"Pek bir şey hissetmeyeceksin muhtemelen," dedim ona. "Ama bunu yapmazsam günlerce kanaman kesilmez."

Duyulan tek ses, ilk yemeğini yemeye çalışan yeni doğanın o homurtu ve yutkunma sesleriydi. Sally birkaç saniyede bir irkiliyor, tıslıyordu. Yine de bunun sebebi sol memesine yapışan o kerpeten miydi yoksa benim iğnem miydi, bilmiyordum. Ancak acı çekmeden bu dünyaya yeni bir hayat getirmek mümkün değildi ve bazen acı her iki uçtan da saldırırdı.

Bonnie'ye, "William ne demek istedi?" diye sordum. "Onun durumunu senin açıklamanı söylerken?"

"Babayı bildiğimi sanıyor."

"Biliyor musun?"

"Dürüst mü olayım? Kim olabileceğine dair en ufak bir fikrim yok."

"Bu dünyada pek çok gizem olduğunu biliyorum. Ama bu çocuğun babasını onlardan biri olarak görmüyorum."

Bonnie Pierce, Tanrı ondan razı olsun, bana bu ânı tanıdı. Açıklamamı istemedi, aksine kızının tüm havasını söndürmenin o saf, katkısız zevkini bana bıraktı. Burada sürpriz yoktu ve Sally zafer kazanamayacaktı.

Dikişler bitip iplik kesildiğinde tabureme geri oturdum. Son birkaç aydır onca bela çıkaran bu kızı iyice bir süzdüm.

"Güzel bir oğlun oldu," dedim ona. "Adını ne koyacaksın?"

Cevabı zaten biliyordum çünkü gerçeği kendi gözlerimle görmüştüm ama yine de kelimeleri yüksek sesle söylediğinde kalbime bir balyoz inmiş gibi oldu.

"Adı Jonathan. Babasının adı."

*

18 Nisan Pazar – Açık ve hoş bir hava. Doğum. Sally Pierce'a bakmam için Hook'tan çağrıldım ve sancı içinde olduğunu gördüm. Öğleden sonra saat 13.00'te nur topu gibi bir oğlu oldu. Sağlıklı. Doğum sancıları şiddetliydi ama iyi idare etti; onu ustalıkla annesine bıraktım. Sally, çocuğunun babasının oğlum Jonathan olduğunu beyan etti.

Tüy kalemi kırdım. Kâğıda o kadar sert bastırmıştım işte. Elimde ikiye bölündü. Arkama yaslanıp mürekkebin başparmağımın köküne doğru süzülüşünü izledim. Normalde bu defterime duygularımı dökmem ama bugün söylemek istediğim çok daha fazla şey vardı. Ancak mürekkebim bitmişti. Sonuncusunu az önce kullanmıştım ve bu karanlıkta Ephraim'in diğer mürekkep diskini bıraktığı değirmene inmeye mecalim yoktu. Bu yüzden ellerimi yıkayıp yatağa gittim. Ama uyumadım. Oğlumun bu gece eve hiç gelmediğinin farkında olarak uyanık kaldım ve dışarıda bir yerlerde sürtüyor mu yoksa yeni doğan oğlunu görmeye mi gitti diye merak ettim.

NORTH MALİKÂNESİ

19 Nisan Pazartesi

Yeni bir tüy kaleme ve daha fazla mürekkebe ihtiyacım vardı. Bu öğleden sonra kızlardan birini değirmene göndermeyi planlamıştım ama hepsi dışarıdaydı. Bütün çocuklarım akşam alışverişi yapmak ve sosyalleşmek için Hook'a gitmişti. İşimi gördürecek kimse kalmayınca günlüğümü topladım ve patikadan aşağı yola koyuldum.

Yürürken bir yandan da Ephraim'e bir torunu daha olduğunu nasıl söyleyeceğimin provasını yapıyordum. Habere şaşıracağını pek sanmıyordum gerçi. Hatta memnuniyetsizlik bile duymazdı. Çocukların etrafında olmaktan Ephraim Ballard kadar keyif alan bir adam daha tanımamıştım. Ancak Jonathan meselesini halletmek pek hoş olmayacaktı. Bana kalırsa kocam eve ne kadar çabuk dönerse o kadar iyiydi.

Ephraim'in mekânında o yokken bulunmak tuhaftı. Bir haftadır buralarda değildi ama içerisi hâlâ o kokuyordu. Yine de onun sesi ve Percy'nin kanat çırpışları olmadan değirmen terk edilmiş gibi geliyordu bana. Neyse, önemi yoktu. Mürekkep işte oradaydı; çalışma masasının üzerinde, bir kavanoz yeni tüy kalem ve diğer alet edevatıyla birlikte duruyordu.

Ephraim'in tıraş bıçağı ve İntikam'ı, keskiler ve el testereleriyle birlikte düzgün bir sıra hâlinde dizilmişti. Temizlenmiş ve yağlanmış. Kusursuz. Tıpkı onlara bakan adamı gibi. O yok-

ken eşyalarını karıştırmamak için elimden geleni yapıyordum ama kavanozdan mavimsi gri bir tüy kalem çekip sivri ucunu başparmağıma bastırmadan edemedim.

Kocam gitmeden önceki bir hafta boyunca tüy toplamıştı. Bazıları Percy'nin tünediği tavan arasından, bazılarıysa ormandandı. Ancak bir tüyü öylece mürekkebe batırıp yazamazsınız. Ephraim her kalemi kendi elleriyle hazırlardı.

Onu; en alttaki en ince tüyleri ayıklarken, sonra da sertleşmeleri için saplarını odun sobasının küllerine yerleştirirken izlemiştim.

Bana bakıp göz kırpmıştı. Gülerek, "Bu gece senin de *benim* sapımı sertleştirmene hiç itirazım olmaz," demişti.

Hava kararana kadar beklemeye hiç niyetim yoktu ama o an söylemedim, yoksa kalemler mahvolurdu. Sadece o çapkın bakışına karşılık vermiş ve tüyleri alıp çalışma masasına yatırmasını izlemiştim. Sapları hafifçe yassılaştırıp oval bir şekil alana kadar bekletmiş, sonra uçlarını parmaklarıyla yuvarlamıştı. Soğumaları uzun sürmemişti. Ardından bıçağıyla uçlarını açılı olacak şekilde tıraşlamış, mürekkebin sapa çekilmesi için tepesine küçük bir yarık atmıştı.

Kâğıt, kalem ve mürekkep. Ne kadar basit şeyler. Ama kocamın sevgisinin daha somut bir sembolü olabileceğini hayal edemiyorum. Onu özlüyordum. Anlatacak çok şeyim vardı ama henüz imkânım yoktu.

Günlüğümü çalışma masasına açtım, mürekkebi karıştırdım ve kalemimi daldırdım.

19 Nisan Pazartesi – Açık bir sabah. Öğleden sonra bulutlu, rüzgâr çok soğuk. Bay Ballard hâlâ Boston'da. Kızlarım Hook'ta. Oğullarım da öyle.

Bu günlük kaydını tutmanın neden bu kadar önemli olduğunu açıklayamıyordum. Belki de yıllardır bunu yaptığım

içindir? Ya da –dürüst olmam gerekirse– kâğıt ve mürekkep üzerindeki bu işaretler, bir gün bu dünyada var olduğumun tek kanıtı olacağı içindir. Yaşadığımın, nefes aldığımın. Bir adamı ve bana verdiği birçok çocuğu sevdiğimin kanıtı. Hatırlanmak istediğimden değil; tarihin standartlarına göre dikkat çekici hiçbir şey yapmadım. Ama buradaydım ve bu kelimeler arkamda bırakacağım izlerdi. Bu yüzden evet, bu ritüele devam etmem önemliydi.

Sayfadaki mürekkep hâlâ ıslak olduğundan kuruması için masanın üzerinde açık bıraktım. Her şeyi daha sonra, eve dönerken alırdım. Şimdilik vicdanım sızlıyordu ve gidip Lidia North'u görmeliydim.

*

Tonik tıbbi çantamdaydı. Sadece birkaç gram ağırlığındaydı. Yine de bana bir çapa kadar ağır geliyordu. Joseph North'un evinin ön basamaklarını tırmanırken sanki vicdanımın tüm yükünü de peşimden sürüklüyordum.

Yine de kapıyı vurdum.

Bir kez.

İki kez.

Üçüncü kez sağ elimin eklemlerini ahşap kapıya vurdum. Nihayet, birkaç dakika sonra Lidia açtı. Kadını uyandırdığımı görebiliyordum. Saçları darmadağındı, gözleri yaşarmıştı ve sağ yanağında yastık izleri vardı.

Temkinli bir sesle, "Martha," dedi, "burada ne işin var?"

"Toniğini getirmeye geldim."

"Ama sanmıştım ki..."

"Yanılmışım," dedim ona. "Zalimce davrandığım için üzgünüm. Beni içeri alır mısın?"

Lidia beni ön kapıdan içeri, salona aldığında ev karanlıktı, tüm perdeler çekilmişti. Burası bir malikâne değildi, yanına

bile yaklaşamazdı ama Hook'un en büyük evlerinden biri olduğu için ona "North Malikânesi" denirdi. Water Caddesi'nin batı tarafındaki büyük bir tepenin yamacında, nehre bakacak şekilde konuşlanmıştı. Üst katta dört tam yatak odası; alt katta ise mutfak, çalışma odası, salon ve yemek odası vardı. Cam pencereler, kadife perdeler ve ahşap zeminler. Ama ben Joseph North'un bu evi düşmanlarının kellelerine ödenen ödüllerle satın aldığından başka bir şey düşünemiyordum. Lidia biliyor muydu acaba? Ya da umurunda mıydı?

"Otursana," dedi Lidia. "Ateşi yakabilirim."

"Gerek yok. Fazla kalmayacağım." Yanındaki koltuğa ilişiverdim. "Joseph bu akşam nerede?"

Lidia omuz silkti. "Akşam yürüyüşüne çıktı."

Böylesi en iyisiydi. Duruşmadan beri onu görmemiştim ve şimdi de kesinlikle karşılaşmak istemiyordum. "Nasıl oldun?"

"Daha kötü. Öyle olmamasını dilerdim ama..."

"Baş ağrıları mı?"

"Her gün. Bazen saatlerce sürüyor. Joseph bana karşı çok sabırlı ama bu ağrıların onu da yıprattığını biliyorum."

"Daha önce gelmeliydim. Bunun için üzgünüm."

Lidia parmaklarına baktı. Uzun ve inceydiler, tıpkı dal parçaları gibi. Cevap vermeden önce parmaklarını birkaç kez esnetti. "Adil olmadı. Birçoğumuz için."

Tıbbi çantam ayaklarımın dibinde duruyordu, içeriğini karıştırmak için aşağı eğildim. Her bir parça, sevdiklerimin yüzleri kadar tanıdıktı bana. Parmaklarım doğru olanı arayarak gezindi.

İşte oradaydı.

İnce boyunlu ve ahşap mantarlı küçük bir şişe. Çantadan çıkarıp Lidia'nın eline tutuşturduğumda şişenin soğukluğunu avucumda hissettim.

"Çok fazla içmemelisin," dedim ona. "Günde sadece iki çay kaşığı. Bir sabah, bir akşam. İlkini sana içirmemi ister misin?"

"Lütfen."

"Burada bekle. Bir kaşık getireyim."

Onu, başı koltuğun arkasına yaslanmış hâlde bıraktım. Mutfak evin arkasında, küçük ve düzenli bir yerdi. Aradığımı tezgâhın üzerindeki küçük bir sepette buldum. Bir set kalay kaşık. Düzgünce dizilmiş. Her şey yerli yerinde. Ev bana fazla steril geldi. Alışık olduğum o hayat, gürültü ve kaostan yoksundu.

Salona döndüğümde, "İşte," diyerek bir kaşık toniği dikkatle döküp Lidia'nın ağzına boşalttım. "Birazdan daha iyi hissedersin."

Soluk kehribar rengi sıvıyı yuttu. "Teşekkür ederim."

Ürpermesini bekliyordum. Tonik acıdır ve bu normal bir reflekstir. Ancak Lidia'nın zayıf bedeninde bu hareket bir nöbet gibi göründü. İyi olduğundan emin olmak için bir an onu dikkatle izledim.

"Hadi seni yatağa yatıralım. Dinlenmek iyi gelecektir."

Lidia bir kolunu kaldırıp dalgınca tavanı işaret etti. "Yukarıda."

Kendi gücüyle oraya çıkabilirdi ama her ihtimale karşı merdivenlerde peşinden gittim. İsteyeceğim son şey Lidia'nın başının dönüp yuvarlanmasıydı. En tepeye vardığımızda koridor boyunca ilerleyip kocasıyla paylaştığı yatak odasına yönlendirdi beni.

Lidia'nın yatağa girmesine yardım ettim ve battaniyeyi üzerine çektim. Kadın o kadar küçük ve narin, o kadar acı içinde görünüyordu ki. Mırıldanarak teşekkür etti ve ânında uykuya daldı.

O korkunç migren belasından mustarip sadece iki kadın daha tanımıştım ama hiçbiri bu kadar bitkin düşmemişti. Baş ağrıları Lidia'nın üzerine çöktüğünde kadın âdeta felç oluyor: soğuk, karanlık bir odaya ve mutlak bir sessizliğe ihtiyaç duyuyordu. Şimdi onu izlerken geçen günkü zalimliğimden pişmanlık duydum. Kadın acı çekiyordu ve kocasının yaptıkla-

rından bağımsız olarak, ondan herhangi bir şifayı esirgemeye hakkım yoktu.

"Daha fazlasına ihtiyacın olduğunda bana haber ver," dedim ona.

Şişeyi ve kaşığı komodinin üzerine bıraktım, sonra parmak uçlarıma basarak odadan çıktım. Koridordan aşağı. Tekrar salona. Tıbbi çantamı aldım ve tam çıkışa gelmiştim ki North'un çalışma odasının kapısını açık bıraktığını gördüm.

*

Onun daha düzenli bir adam olduğunu sanırdım. Ama hayır, masasının üzerine kâğıtlar saçılmıştı, her düz yüzeyde sırtları çatlamış kitaplar açık bırakılmıştı. Ahşap panelli küçük oda tütün dumanı, toz, eski kitaplar ve mum kokuyordu. North'un masasının arkasında dik sırtlı bir sandalye ve bir kitaplık vardı. Pencerenin altında ahşap bir sandık, uzak duvarda ise üzerinde bir karaf ve iki kristal bardak bulunan bir sehpa duruyordu. Mumların hepsi bitmek üzereydi. Masasının üzerindeki muma dokunmak için elimi uzattım. Birikmiş mumun içinde biberiye ve lavanta taneleri vardı.

Bunlar benimkiler, diye düşündüm. *Bunları ben yaptım.*

Beni duraksatan şey bir mumdu. Basit bir şey. Ama benim üreten ve iyileştiren bir kadın olduğumu, başkalarının işini karıştıran ve dolap çeviren bir kadın olmadığımı hatırlatan bir işaret...

Peki ama ben yapmazsam kim yapacak? Şimdi değilse ne zaman?

Odadan çıkıp gitmeye niyetlendim ama gözüm masasına takıldı. Düzenli bir tür kaos vardı orada. Cilalı ahşap yüzeye mektuplar, kadastro çizimleri ve haritalar dağılmıştı. Birçoğu Ephraim'in elinden çıkmıştı ve hepsi North'un Kennebec Mülk

Sahipleri'yle olan işleriyle ilgiliydi. Hallowell haritasını ve bizim mülkümüzün kadastro çizimini tanıdım.

North'un el yazısıyla yazılmış, henüz tamamlanmamış bir mektup taslağı vardı. Kâğıdı masadan alıp alçak sesle okudum:"(...) Geçen ay Boston'da yaptığımız görüşme uyarınca, Mill Deresi ile Burnt Tepesi arasındaki üç yüz dönümlük arazinin ekteki kadastro haritalarını lütfen kabul buyurun. Kereste miktarının ve nehre erişimin, Boston'daki tersanelerin artan ihtiyaçlarını karşılayacağını göreceğinizi düşünüyorum. Kira sözleşmesini derhâl devralmaya hazırım ve kararlaştırıldığı üzere, bahsi geçen ihmal edilmiş Ballard kira sözleşmesinin mülkiyetini üzerime alacağım. Kendime mahsup edilecek on iki yılla birlikte tapunun akıbeti nisan ayında kesinleşecek. Mülke daha yakın olmak, bu ormanın temizlenmesini daha iyi denetlememi sağlayacaktır..."

Mektubu sıkıca tutarken felç olmuş gibi orada kalakaldım. En başından beri bizim toprağımızı almayı planlamıştı. Sadece bizimkini de değil, Hallowell'ın neredeyse yarısını istiyordu. Bu farkındalık mide bulandırıcıydı ama vaktim kalmamıştı çünkü verandada ayak seslerini duydum ve ardından ön kapı gıcırdayarak açıldı.

"Lidia?" North'un sesi birinci katta yankılandı.

Kararımı verdiğimde benden taş çatlasın dört beş metre uzaktaydı. Son saniyelerimi mektubu tıbbi çantama tıkıştırarak geçirdim. Çalışma odasının kapısını açtığında ben yan masada, elimde karafla duruyordum.

"Ne işin var senin burada?" diye gürledi North. Sesi öfke ve aşağılamayla doluydu. Yanındaki Cicero boğazından gelen derinden bir hırıltıyla homurdanıyordu.

Dönerken kristal bardaklarından birini havaya kaldırdım. Dibinde bir parmak kehribar rengi sıvı çalkalanıyordu. "Brendi. Karın için. Toniğin midesine oturmasına yardımcı olur."

Köpek bana doğru tehditkâr bir adım attı. Başında yeni iyileşmiş bir yara, burnunun üzerinden çaprazlama geçen uzun, tırtıklı, pembe bir iz gördüm. Keskin pençelerle bir karşılaşmanın sonucu olduğu şüphesizdi.

Aferin, Percy, diye geçirdim içimden.

Ne çalışma odasında olduğum için özür diledim ne de yanından geçerken izin istedim. Tıbbi çantamı koltuğumun altına sıkıştırıp merdivene yöneldim. Lidia'yı uyandırıp brendiyi içmesine yardım ederken, North arkamdan geliyordu ve öfkeli bakışlarını ensemde hissediyordum. Tonik talimatlarını bir kez daha verdim ve Lidia geldiğim için tekrar teşekkür etti.

Evden çıkarken North'un yüzüne bakmadım, ona veda da etmedim çünkü konuşursam kendime hâkim olamayacağımı biliyordum.

POLLARD'IN HANI

Hanın kapısından içeri daldığımda ellerim titriyordu. Eve gitmeden önce kendimi toparlamak için biraz zamana, bir de viskiye ihtiyacım vardı. Hatta belki iki taneye.

"Bayan Ballard, her şey yolunda mı?" Kalabalığın arasından sıyrılarak handaki tek boş yere ilerlerken Moses peşimden gelmişti.

Konuşmadım, sadece başımla onayladım. Bir oflamayla tabureye çöktüm. Tüm masalar doluydu ve atmosfer neşeliydi. Gürültülüydü. Bu gece burası her zamankinden daha kalabalıktı. Köşedeki tek kişilik yerime yerleşirken kahkahalara ve sohbetlere kulak kabarttım. Masa niyetine kullanılan eski bir şarap fıçısının yanına iliştirilmiş iki derme çatma tabureden biriydi bu. Normalde Amos ve Abigail buraya tünerlerdi ama misafirlerle ilgilenmek için hanın içinde koşturuyorlardı ve yerlerini almama bir şey demeyeceklerini biliyordum.

"Varsa bir viski alayım," dedim Moses'a. "Bir de annen akşam yemeği için ne hazırladıysa ondan."

"Yahni ve ekmek var," dedi beni endişeyle süzerek. "Ama bu akşam peynir de var, bir de közlenmiş kestane."

Onaylarcasına elimi salladım. "Hepsinden lütfen."

Bir an için yüzümü ellerime bastırıp rahatlamaya çalıştım ve nihayet başımı kaldırdığımda kızım Hannah'nın meraklı ba-

kışlarıyla karşılaştım. Dolly masalardan birinde onun yanında oturuyordu. Cyrus ve Küçük Ephraim de oradaydı. Sırtları bana dönüktü ve arkadan her biri tıpkı Ephraim gibi görünüyordu. Geniş omuzlar ve koyu renkli saçlar... Abigail Pollard'ın yemeklerini iştahla mideye indiriyorlardı. Masa tam kadroydu. Barnabas Lambard, Vassalboro'dan gelmiş, Cyrus'un yanına oturmuştu. Dolly artık Barnabas'ı değil, Cyrus'u görmezden geliyordu. Sırtını abisine dönmüş, abisinin onu mahkeme görevlisi olan o genç adamla barıştırma çabalarına direniyordu. Kızlarım oğullarım kadar kolay affetmezdi. Barnabas ise kendi payına vaktini kollamaktan memnun görünüyordu. Belki bu muharebeyi kaybetmişti ama savaşı kazandığını biliyordu.

Havada o keskin soğuğun olmadığı bu baharın ilk ışıltısının tadını çıkarmak için Hallowell'ın gençleri bu akşam dışarı dökülmüştü. Kız kardeşlerine eşlik eden abiler. Küçük kardeşlerini peşlerinden sürükleyen ablalar. Zihinleri kur yapmaya odaklanmış genç adamlar ve onları kaçamak bir öpücük için bekleten genç kadınlar.

Ara sıra Cyrus'un başını kapıya doğru çevirdiğini görüyordum. Bekliyordu. Gözlüyordu. Tahminimce Sarah White'ın arzıendam etmesini umuyordu ama kız gelmedi.

Diğer masalar da aynı şekilde, çoğunlukla tanımadığım adamlarla doluydu; oğullarımın –yanlarında Moses ve Barnabas'la birlikte– burada olmalarına şükrettim, zira Hannah ve Dolly'ye doğru birden fazla ilgi dolu bakış yöneltiliyordu.

Moses yemeğimi ve içkimi getirdiğinde, bu yabancıların kim olduğunu sordum.

"Boston milisleri," dedi. "Bu öğleden sonra Fort Halifax'tan gelmişler. Bir hafta burada kalıp sonra tekrar güneye yönelecekleri söyleniyor."

Milislerin Hallowell'dan son geçişinin üzerinden bir buçuk yıl geçmişti. Sarah White'ın birliğin lideri tarafından baştan

çıkarılmasının üzerinden geçen bir buçuk yıl. Bu bana bir şeyi hatırlattı ve Moses'ın gömlek kolunu yakaladım.

"Başlarında kim var, biliyor musun? Hani olur ya, Binbaşı Henry Warren diye biridir belki?"

Sarah'nın sevgilisinin Hook'a dönme ihtimalinin düşük olduğunu düşünüyordum. Onun gibi adamlar genellikle yeni av sahalarına yönelirlerdi.

"Bir sorup soruşturayım," dedi Moses.

"Teşekkür ederim."

Hannah yerinden kalkıp bana sarılmaya geldi. "Eve ne zaman döneceğini bilemedik. Bu yüzden yemeği burada yemeye karar verdik. Doğrusunu istersen hiçbirimizin yemek yapası yoktu." Omuz silkti. "Babam yoktu. Sen yoktun..."

"Tabii Moses da burada, değil mi?" diye sordum.

Hannah'ın yüzünde kocaman bir tebessüm belirirken kahverengi gözlerinin kenarları kırıştı. "Evet. Burada."

"Açıklama yapmana gerek yok. Abigail'in yemeklerini kendi yemeğime her gün tercih ederim. Hadi git, akşamın tadını çıkar. Ben yemeğimi bitirir bitirmez eve geçiyorum."

"Kalmak istemez misin?"

"Yorgunum."

O koyu ve kararlı gözlerle beni süzdü. "Dahası var."

"Evet. Var."

"Ama bana anlatmayacaksın?"

Gözlerinin önüne düşen bir saç telini kenara ittim. "Bu gece dert etmen gereken bir şey değil."

"O zaman öyle kalsın," dedi. "Bu gecelik."

Hannah masaya geri döndü ve ben de onunla Moses arasındaki o zarif flört dansını izledim. Moses ona bir kupa şıra getirdi, Hannah onun bileğine dokundu. Kız gülümsedi, oğlan kızardı. Oğlan bir şaka yaptı, kız güldü. Her şey o kadar basit ve masumdu ki; o yeni filizlenen aşk dansının benim için fersah fersah geride kaldığı kafama dank etti.

Moses ve Barnabas'a kızlarımı bu gece eve sağ salim götürmelerini, onları şu milislerden uzak tutmalarını tembihleyebilirdim ama buna gerek yoktu. İkisinin de kızlarımı gözlerinin önünden ayırmaya niyetli olduğunu sanmıyordum. Dolly, Barnabas'a karşı öfke gösterisi yapıyor olabilirdi ama o bir şaka yaptığında ona doğru eğildiğini görebiliyordum. Gülümsemesini saklamaya çalıştığını seçebiliyordum. Tabii Barnabas da bunu görüyordu. Çocuğun onu geri kazanmak için uzun bir yolu vardı ama kız çoktan onu seçmişti; bakmasını bilen herkes için bu, gün gibi ortadaydı.

Moses geri geldi. "Çocuklardan bazılarına Warren'ı sordum ama burada olmadığını söylüyorlar."

"Tahmin etmiştim."

"Bu bir sorun mu?"

"Hayır," dedim ona. "Daha çok bir rahatlama."

Küçük Ephraim tabağını kenara itip Pollardların en küçük çocuğuyla zar oynamaya gitti. Adı Matthew'du. Şu seyis. Her ikisi de artık küçük olmayan ama henüz adam da sayılmayacakları o çelimsiz çocukluk evresindeydi. Sırf diş, dirsek ve dizden ibaret olan bu çocukların saç tıraşına ve banyoya ihtiyaçları vardı. Oyun oynayanlar ile çalışanlar arasındaki o kirli ama keyifli sahipsiz topraklardaydılar; abileri ve ablalarının Küçük Ephraim'i bu gece yanlarına almalarına sevindim. En küçük olmak zordu.

Ben yemeğime gömülmüşken Jonathan tavernanın kapısından içeri daldı. Kardeşlerini masalarında gördü. Sırıttı. Hem Hannah'yı hem de Dolly'yi yanaklarından öperek yanlarına katıldı. Küçük kardeşinin saçlarını karıştırdı. Cyrus'un sırtına neşeli bir şaplak indirdi. Bu, benim asla görmediğim nadir bir kardeşlik ânıydı. Barnabas ve Moses'a karşı biraz daha mesafeliydi, sadece tokalaştı ama en azından dostçaydı. Bir yer bulup oturduğunda, onu izlediğimi fark edip başını kaldırdı. Kızardığını görmeyeli uzun yıllar olmuştu ama beni görünce

yüzüne bir renk hücum etti. Belli ki Sally'yle beraberdi. Eğer gözlerinin altındaki koyu halkalar hikâyeyi doğru anlatıyorsa dün gece ve bugün oradaydı.

Bana kısa bir baş selamı verip yüzünü başka yöne çevirdi.

Yemeğimi bitirip viskimi yudumlarken hayretle çocuklarımı izledim. Bu, anneliğin yeni ve buruk bir dönüm noktasıydı. Kendileri gibi sorunları da büyüdü. Ama aynı zamanda daha da bilge kişilere dönüşmüşlerdi ve bu bir mucizeydi çünkü bilgelik çocuklarınız adına satın alabileceğiniz bir şey değildi. Masadan kalkarken fark ettim ki onları izlerken hissettiğim şeye incecik bir ihanet duygusu da karışmıştı. Bu çocukları dünyaya ben getirmiştim, giriş ücretlerini kendi bedenimle ödemiştim ama artık bana ihtiyaçları yoktu.

Hepsinin –Jonathan dâhil– alınlarına birer öpücük konduraraak onlarla vedalaşırken Jonathan'ın yüzünü çevirmemesine sevindim.

"Konuşmamız gerek," diye fısıldadım kulağına, sonra karanlık gecenin içine doğru tek başıma yürüdüm.

BALLARD'IN DEĞİRMENİ

Mill Deresi Köprüsü'ne varmak üzereydim ki bir anda her şey yerli yerine oturdu. Düşünce, sanki kulağımın dibinde birisi parmak şıklatmış gibi net ve gürültülüydü.

Dantel.

Rebecca, Joshua Burgess'ın iç gömleğinin eteğinden o dantel şeridini nasıl kopardığından iki kez bahsetmişti. Adam, ona tecavüz etmeden önce o danteli saçlarını arkadan bağlamak için kullanmıştı. Ben de Burgess'ın heybesinin dibinde –tam da Rebecca'nın tarif ettiği gibi– bir parça bulmuştum. Hiç şüphe yok ki o parça Rebecca'ya aitti. Adam bunu korkunç bir hatıra olarak saklamıştı.

Peki, öyleyse neden Sam Dawin'in cebinde de bir dantel parçası vardı? Dün onu kendi gözlerimle görmüştüm. Avucundaydı.

Sahi, dün müydü?

Zaman artık bana oyunlar oynamaya başlamıştı. Ya hep ya hiç. Dakikalar ya da yıllar...

Evdeydim.

Günlüğüme en sık yazdığım ibare budur. Doğrudur da. Sayısız saatimi çalışma odamda, ev hayatının sıradan işleriyle uğraşarak geçirdim. Ama aynı zamanda doğumlar, ölümler ve

definler arasında günlerce kendimi kaybettiğim de oldu. Ben ölümlülük işindeyim. Onun başlangıcında ve sonunda.

Evet, *elbette* yorgundum. Bu yeni bir şey değildi. Son otuz yılımın büyük kısmını yorgun geçirmiştim. Elspeth bana bunun normal olduğunu söylemişti. "Biz ebeleriz," demişti bir keresinde. "Öldüğümüzde uyuyacağız."

O göçüp gittiğinde ilk düşündüğüm şey buydu. Onu Oxford'da gömdüğümüzde.

Huzur içinde yat, dostum.

Tabii bunların hiçbirinin Sam'le bir ilgisi yoktu. Ya da dantelle... Ama iyi bir yemek ve sağlam bir ağlamadan sonra, gece geç saatlerde zihin böyle çalışırdı işte.

Evet, handan ayrılırken ağlamıştım. Kısacık bir zaman diliminde o kadar çok şey yaşanmıştı ki.

Sorular, zihnimde kayan yıldızlar gibi dolanıyordu; hepsi parlayan, sonra mantık süzgecinden geçemedikleri için çabucak sönen ihtimallerdi. Sam'in Foster davasına nasıl dâhil olabileceğine dair hiçbir senaryo kuramıyordum. Ama bağlantı tam oradaydı, avucunun içindeydi. Bir düğümle bağlanmış hâlde.

Keşke ne gördüğümü bilseydim.

Zihnimi serbest bıraktım, ellerim dizginlerin üzerinde gevşekti. Brutus ruh hâlimi sezmiş gibi adımlarını tırıs gidişten yürüyüşe çevirdi ve yolun çamurlu merkezinden kenara kaydı; nallarının o ağır vuruşları, eriyen karın altından kendini gösteren eski ot tutamları tarafından boğuluyordu. Eve dönüş yolunu biliyordu ve bu kez liderliği ona bırakmaktan memnundum.

Dantel.

Nedenini çözemesem de önemliydi bu.

Yolun son dört yüz metresi boyunca böyle devam ettik. Brutus da tıpkı düşüncelerim gibi dolambaçlı ilerliyordu. Ta ki köprü görünene kadar.

Sol dizimle böğrüne bastırdım.

Sol elimle dizginleri hafifçe çektim.

Evim.
Uyku.
Tek istediğim buydu.
Ama son otuz yıldır sıkça olduğu gibi istediğim olmayacaktı.

*

Uyanık kalarak Jonathan'ı bekledim. Kardeşleri eve gelip yatalı çok olmuştu. Gözlerim ağırlaşana, şömine ateşi alçalana kadar bekledim. Jonathan'dan akıllıca bir hamle. Beni bekletip pes etmemi umuyor, ben nihayet vazgeçip yatağa gidince içeri süzülmeyi planlıyordu şüphesiz. Sabah erkenden, şafak sökmeden de işe koyulurdu kesin. Sırf benden kaçmak için. Ama bütün gün ona sormak istediğim şeyi düşünmüştüm ve bu fırsatı kaçırmayacaktım. Şafağa kadar burada oturmam gerekse bile.

Yük arabasının gıcırtısını ve sarsıntısını duyduğumda saat gece yarısını geçmişti; atı ahıra bağlayıp eve yönelmesi bir on beş dakika daha aldı. Adımlarını saydım –on yedi adım– kapıya yaklaşırken yavaş ve temkinliydiler.

Sonra mandal sesi.
Menteşelerin gıcırtısı.
Ensemde soğuk bir hava esintisi.
Ve nihayet, ağır bir iç çekiş.
"Merhaba, anne."
"Jonathan," dedim, sonra burnumu çektim. "*Sarhoş* musun?"
"Birkaç kadeh içtim. Senin gibi sırf azarlamak için başında dikilip bekleyen bir annesi olunca herkes zil zurna sarhoş olur."
"Seni azarlamayacağım, Jonathan."
İçkinin etkisiyle ağırlaşmış gözlerle bana baktı, inanıp inanmamakta kararsızdı.
"Bir ilk yaşanacak demek."
Ona aynı sertlikle karşılık vermek, yaralayıcı bir şey söylemek kolay olurdu. Ama çok yorgundum, üstelik hiçbir faydası

olmayacağını da biliyordum. Olan olmuştu. Bunun yerine bir bardağa iki parmak brendi koyup oğluma uzattım. Bir barış teklifi. İhtiyatla aldı. Yarısını açgözlü bir yudumla mideye indirdi.

"Biliyor muydun?" diye sordum.

"Hayır," dedi. "Benim için de herkes kadar şok edici oldu."

İlk kez benimle tam olarak göz teması kurdu ve aslında tamamen sarhoş olmadığını gördüm; belki zihni biraz bulanıktı ama gözlerinin o mavi göğünde dolaşan tek bir bulut bile yoktu. Bir ekim öğleden sonrası kadar parlak ve nettiler.

"Ama ocak ayında sizi ormanda bulduğumda, kız neredeyse altı aylık hamileydi. Belki o kıyafetlerin altında bunu göremezdin ama kesinlikle hissedebilirdin."

Jonathan kızarma nezaketi gösterdi. "O sırada dokunduğum yer karnı değildi, anne. Detaylara ihtiyacın olduğunu sanmıyorum."

"Detay sormuyorum Jonathan. Bu kadar önemli bir şeyin gözünden nasıl kaçtığını soruyorum. *Temmuzda* hamile kalmış."

"O günden beri her kaçamağımız alelaceleydi. Telaşlıydı. O çok şey verdi, ben de bulabildiğimi aldım; ormandaki o günse bulabildiğimiz en özel andı. İşte şimdi biliyorsun. Mutlu musun?"

"Mutlu mu? Fersah fersah uzağındayım mutluluğun."

"Al benden de o kadar."

"Şu an kendine acıma lüksün yok, oğlum. Sally Pierce gibi bir kızı yatağa atıp da sonuçları olmayacağını düşünemezsin."

"Onu *yatağa* atmadım anne. *Ahıra* götürdüm. Temmuzda, hani şu konuştuğumuz yaz şenliğinden sonra."

Tamamen ayık değildi. Biliyordum. Bu itirafını ona karşı kullanmamamın tek sebebi buydu.

"Ocak ayından beri onu hiç görmedin mi?"

"Sadece bir kez. Duruşmada."

Bardağını bitirdi, brendinin son yudumunu yutmadan önce ağzında çalkaladı. Masaya bıraktığı bardağa bir parmak daha ekledim.

Bana meraklı bir bakış attı. *Bu yeni bir şey*, diyordu bakışları.

Gülümsedim. Hüzünlü bir gülümsemeydi bu. Dudaklarımın kenarındaki titreşimlerde hissedebiliyordum.

"Ne yapacaksın? Sally senin bebeğin babası olduğunu beyan etti."

"Eğer onları terk edeceğimi sanıyorsan, yanılıyorsun."

"Peki onunla evlenecek misin?"

"Başka çarem var mı?"

"Her zaman bir seçim şansın vardır, Jonathan. Başlangıçta vardı, şimdi de var."

"Bakım parası ödeyip çocuğu bir piç olarak mı bırakmamı istiyorsun?"

Bu fikirden bu kadar dehşete düşmesi beni tuhaf bir cesarete sürükledi. "Seni, bir kızı hamile bırakmadan önce onunla evlenirken görmek isterdim. Ama o noktayı çoktan geçtik. Sadece şimdi ne yapacağını bilmek istiyorum."

"Sandığın kadar kötü bir adam değilim, anne. Bu akşam hanın dışına evlenme niyetimizi astım."

Bu haberi duyunca hem rahatladım hem de biraz içim buruldu. Durulma vakti çoktan gelmişti ama işin içinde aşkın da olmasını umardım.

"Bana benziyor," dedi Jonathan. Sesinde bir hayret tınısı yakaladım.

"Evet. Benziyor."

"Bebeği elime tutuşturduğunda bir şey hissedeceğimi ummamıştım." Gözleri cam gibi parladı. İçkiden mi yoksa gözyaşından mı, kestiremedim. "Ama hissettim."

Henüz tanımlayamadığı o duygu aşktı. Eğer oğlunu seviyorsa zamanla Sally'yi de sevebileceğine dair umutlandım.

Jonathan ateşin çatırtısını ve sönüşünü izledi. Hiçbir şey için özür dilemedi ama artık bana karşı düşmanca bir tavır da takınmıyordu. Bütün akşam burada otururken verdiğim karar şuydu: Bir şeyi kazanmak için bir başkasını feda et. Sally Pierce, ne kadar kafa karıştırıcı olursa olsun, şu an çözmem gereken yapbozun bir parçası değildi. Zihnim daha ziyade son birkaç saattir beni kemiren o soruyu çözmeye odaklanmıştı.

Uzanıp Jonathan'ın eline hafifçe vurdum. "Sana bir şey sorabilir miyim?"

Yine o ihtiyatlı bakış. Sanki onu ısıracakmışım gibi geri çekildi. "Evet," dedi. "Sally'nin bilerek hamile kaldığından eminim."

"Ben de öyle tahmin etmiştim. Ama benim soracağım şeyin Sally'yle ilgisi yok."

Jonathan, hâlâ tetikte, başını salladı. "O zaman neyle ilgili?"

"Geçen kasım, o gece... Sam'in buzun altına düştüğü gece?"

"Evet?"

"Bana aslında neler olduğunu hiç anlatmadın."

"Anlatılacak pek bir şey yok." Jonathan koltuğuna yaslandı, bir yudum daha aldı. Gözlerinin ateşe takılıp kaldığını fark ettim. Bana bir daha bakmadı. "Saat gece yarısını epey geçmişken Sam'in iskelesinden yola çıktık."

"Geç bir başlangıç."

"Aslında ertesi sabah çıkmayı planlamıştık. Ama nehir kapanıyordu, bu yüzden şenlikten sonra çıkmaya karar verdik. Ama geç kaldık. Aslında iyi de oldu. Eğer daha erken çıksaydık, o buzun altına düştüğünde nehrin iki saat daha aşağısında olurduk. Onu buraya vaktinde yetiştiremezdik. Ölmüş olurdu."

"Onun yerine, ölü bir adam buldunuz."

Çenesini, geviş getiren bir inek gibi bir o yana bir bu yana oynattı.

"Hiçbirimiz buna sevinmedik. Özellikle de Sam. Ama düşününce mantıklı geliyor."

Jonathan ateşin çatırtısını ve sönüşünü izledi. Hiçbir şey için özür dilemedi ama artık bana karşı düşmanca bir tavır da takınmıyordu. Bütün akşam burada otururken verdiğim karar şuydu: Bir şeyi kazanmak için bir başkasını feda et. Sally Pierce, ne kadar kafa karıştırıcı olursa olsun, şu an çözmem gereken yapbozun bir parçası değildi. Zihnim daha ziyade son birkaç saattir beni kemiren o soruyu çözmeye odaklanmıştı.

Uzanıp Jonathan'ın eline hafifçe vurdum. "Sana bir şey sorabilir miyim?"

Yine o ihtiyatlı bakış. Sanki onu ısıracakmışım gibi geri çekildi. "Evet," dedi. "Sally'nin bilerek hamile kaldığından eminim."

"Ben de öyle tahmin etmiştim. Ama benim soracağım şeyin Sally'yle ilgisi yok."

Jonathan, hâlâ tetikte, başını salladı. "O zaman neyle ilgili?"

"Geçen kasım, o gece... Sam'in buzun altına düştüğü gece?"

"Evet?"

"Bana aslında neler olduğunu hiç anlatmadın."

"Anlatılacak pek bir şey yok." Jonathan koltuğuna yaslandı, bir yudum daha aldı. Gözlerinin ateşe takılıp kaldığını fark ettim. Bana bir daha bakmadı. "Saat gece yarısını epey geçmişken Sam'in iskelesinden yola çıktık."

"Geç bir başlangıç."

"Aslında ertesi sabah çıkmayı planlamıştık. Ama nehir kapanıyordu, bu yüzden şenlikten sonra çıkmaya karar verdik. Ama geç kaldık. Aslında iyi de oldu. Eğer daha erken çıksaydık, o buzun altına düştüğünde nehrin iki saat daha aşağısında olurduk. Onu buraya vaktinde yetiştiremezdik. Ölmüş olurdu."

"Onun yerine, ölü bir adam buldunuz."

Çenesini, geviş getiren bir inek gibi bir o yana bir bu yana oynattı.

"Hiçbirimiz buna sevinmedik. Özellikle de Sam. Ama düşününce mantıklı geliyor."

"Nasıl?"

"Bumberhook Burnu'nda her şey takılıp kalır. Yarımada suyun içine doğru uzanır. Buz olsun olmasın, kütük yığılmaları orada olur."

"Burgess'ın ne kadar süredir orada olduğunu düşünüyorsun?"

"Birkaç saat. Muhtemelen. Akıntıya kapılıp gitmesini engelleyen şey, buzun içinde donan saçlarıydı."

Bir sonraki sorumda çok ama çok dikkatliydim. "Sam'in onu bulduğuna üzüldüğünü mü söyledin?"

"Sanırım herkes üzülürdü. Ama Sam onu gördüğünde hiç duymadığım kadar çok küfretti."

İşte oradaydı. *Sonunda.* Jonathan'ın telaffuzu kaydı. Sadece azıcık ama bu beni meseleyi biraz daha zorlayabileceğim konusunda ikna etmeye yetti.

"Birbirlerini tanıyorlar mıydı?"

Omuz silkti; gevşek, gelişi güzel bir hareket. "Pek dost sayılmazlardı."

"Nasıl yani?"

"Sam o adamı hiç sevmezdi. Ama şenlikte yaptıklarından sonra..." Jonathan'ın sesi kısıldı ve şömineye yönelttiği suratı asıldı.

"Sam'i sudan çıkardıktan sonra ne oldu?"

"Şok vurdu onu. Bütün o soğuk, bir anda..." Jonathan bardağı alt dudağında bir o yana bir bu yana gezdirdi, sonra içkiyi tekrar kafasına dikti. Tek yudumda bitirdi. "Sam o ip yanında olduğu için şanslıydı. Yoksa akıntıya kapılıp giderdi."

Aha. İşte orada. Yapbozun bir parçası daha yerine oturdu.

"Bana daha önce ipin Sam'in beline sarılı olduğunu söylemiştin?"

"Evet." Jonathan başını koltuğa yasladı, gözleri kapalı, bardağın etrafındaki parmakları gevşekti.

Son sorumu, o çocukken uyuması için ona kitap okurken kullandığım sesimle sordum. Yumuşak ve tok. Teselli edici.

Masum bir soru değildi bu ama öyle görünmesi için elimden geleni yaptım.

"Kanlı mıydı?" diye sordum.

Cevap vermesi o kadar uzun sürdü ki uyuyakaldığını sandım. Bardak elinden kayıp düştü, bir fısıltı şeklinde dökülen tek bir kelimeyi yakalarken uzanıp bardağı tuttum.

"Evet."

*

Jonathan'ı uyandırmak için omzuna uzanmıştım ki kapının hafifçe vurulmasıyla irkildim. Ardından birinin bana seslendiğini duydum.

"Martha." Ses bir kadına aitti ve ağır bir Fransız aksanı vardı.

Doktor.

Hemen kalkıp kapıya yöneldim. Kapıyı açtığımda, Goliath'tan inme zahmetine bile girmediğini, onu bahçe kapısından geçirip doğrudan kapının dibine kadar sürdüğünü gördüm. Atın sırtında, soylu ve sabırsız bir tavırla oturuyordu.

"Acele etmelisin," dedi. "Rebecca Foster doğum yapıyor."

PAPAZ EVİ

20 Nisan Salı

Ölümüne sürdük atlarımızı. Rüzgâr yüzümü parçalıyor, saçlarımı çılgınca savuruyordu. Yola çıkmadan önce onları toplayacak vaktim olmamıştı. Brutus'u kendim eyerlemek zorunda kalmıştım. Tıbbi çantamı hazırlamayı ve binici elbisemi giymeyi saymıyorum bile. Doktor'la ağaçların orada buluştuk ve yola koyulduk.

Başlarımız önde dörtnala gidiyorduk şimdi. Brutus ve Goliath durumun aciliyetini seziyor ve topuklarından çamurlar sıçratarak ilerliyorlardı.

Doktor, rüzgâr sesini neredeyse alıp götürürken, "Rebecca Foster seni çağırmadı," diye bağırdı.

"Ne demek istiyorsun?"

"Kocası kulübeye gelip beni çağırdı. Sana haber vermemem konusunda çok netti."

"Peki sen neden haber verdin?" diye haykırdım.

"Çünkü Rebecca *senin* hastan. Onu önemsediğini biliyorum." Doktor o uzun parmağıyla beni işaret etti. "Ayrıca çoktan öğrendim ki insanlar bana sadece bir şeyler sakladıklarında gelirler. Bu tür niyetlere karşı temkinli olduğum için beni bağışlarsın."

Rebecca'nın doğumunu benden saklaması, beni orada istememesi. Bu bilgi canımı yakmıştı. Her iki oğlunu da ben doğurtmuştum.

"Ne kadar oldu? Isaac'ı göreli?"

"Bir saatten az," dedi Doktor.

"Sancıları ne zaman başlamış?"

"Bilmiyorum."

Saat gecenin birine yaklaşıyordu. Brutus'u daha hızlı gitmesi için zorladım. Dörtnala giderse Hook'a varmamız on dakika sürecekti. Rebecca'nın durumunu bilmediğim için, bu on dakika bile fazla uzun olabilirdi.

Gökyüzü açık ve mürekkep karasıydı. Bize rehberlik eden tek şey incecik bir hilaldi. O ve göğe serpili yıldızlar olmasa, hiç ışığımız olmayacaktı. Mill Deresi Köprüsü'nü geçerken yolumuzdan fırlayan bir gölge gördüm. Siyah ve gümüş renkli, kehribar gözlüydü.

Fırtına, hızla gidişimizi izledi.

*

Avluya vardığımızda çığlıkları duyabiliyorduk.

Doktor, Goliath'ın sırtından kaydı ve dizginleri bana fırlattı. "İçeride buluşuruz," dedi.

Atımdan indim, her iki atı da bağlamak için direğe götürdüm. Hızlı koşmuşlardı; soğuk sudan kana kana içmek için başlarını yalağa eğdiler.

Tıbbi çantamı topladım, içeride bizi neyin beklediğinden emin değildim. Isaac ortalıkta görünmüyordu ama ben yolu biliyordum. Doğrudan yatak odasına çıktım.

Rebecca bir yığın yastığa sırtını yaslamıştı, iç gömleği kaburgalarına kadar sıyrılmıştı. Bacaklar açık, dizler bükülü, gözler kapalıydı. Şakağından ince bir ter sızıntısı süzülüyordu. Elleri altındaki yorganı yumruklamıştı, çenesi kaskatıydı.

Doktor o kendine has sakin ama ürpertici tavrıyla bana baktı ve başını hafifçe iki yana salladı.

"Hazır mı?"

Rebecca'nın karnındaki o sert topu işaret ederek, "*Non*," dedi. Bebek hâlâ yukarıda, kaburgaların altındaydı. Ikınabilmesi için olması gereken pozisyonda değildi, kalçalarında düz ve geniş durmuyordu. Doktor eliyle çağırdı. "Gel."

Binici pelerinimden sıyrılıp çantamı yatağın ucuna bıraktım. Tek bir bakış bana bebeğin başının henüz inmediğini, acıya rağmen bu doğumun bitmesine daha çok olduğunu anlatmaya yetti.

Sancı dindiğinde Rebecca'nın gözleri aralandı. Beni gördüğüne şaşırdıysa da belli etmedi. Ya da belki de umurunda değildi.

"Ben Doktor'u istemiştim," dedi.

"Biliyorum. Ama ne olursa olsun buradayım. Seni bu işte yalnız bırakmayacağım. Isaac nerede?"

Rebecca kolunu kaldırıp tavanı işaret etti. "Yukarıda," diye soludu. "Oğlanlarla birlikte. Korkuyorlar."

Bu doğumda ona eşlik edecek hiçbir kadın yoktu. Ailesi yoktu. Arkadaşı yoktu. Sadece Doktor ve ben vardık ve korkarım ki yeterli olmayacaktık.

Bir başka sancı vücudunda amansız yürüyüşüne başladığında, "Durdur şunu. Lütfen," diye yalvardı Rebecca.

Doktor'a baktım. Ne yapacağımı bilmediğimden değil, Rebecca'nın tercihi o olduğu ve istenmediğim bir yere yardımımı dayatmak istemediğim için.

"Bebek aşağı dönmüyor. Daha önce denedim," dedi Doktor.

"İçeriden de denedin mi?"

Başını iki yana salladı. "*Pas encore.* Bu *deux* kişi gerektirir. *Une* döndürmek için, *une* ise anneyi sabit tutmak için."

Rebecca soluyordu; bu çocuğu vücudunun sınırlarından dışarı atmaya çalışırken harcadığı o uzun çabadan bitkin düşmüştü.

Ellerimi yıkama kovasına daldırdım, sodalı sabunla ovdum, sonra yatağın ayak ucunda Doktor'un yanına katıldım. Yatak soyulmuş, tüm battaniyeler bir köşeye yığılmıştı; kanı ve suyu tutması için Rebecca'nın altına eski bir yorgan serilmişti. Şükür ki her ikisinden de korkutucu miktarda yoktu. Ama doğumun kokusu odayı sarmış durumdaydı. İnsan vücudunun bir kokusu vardı. Sadece ter değil, dışkı değil, kan değil. Bir insanın en derin kısımlarıydı bu. Nemli ve topraksı, demirin metalik tadıyla harmanlanmıştı. İç varlığımızı oluşturan tüm o hareketli, çarpan şeyler. Rutubetli ve taze bitkili, yağmurdan sonraki toprak gibi kokarlardı. Ama bunlar, bir insanın böyle bir âna kadar nadiren fark ettiği kokulardı. Doğumlar, kazalar, yaralanmalar... İçimizin dışımıza çıkarıldığı o çeşitli anlar.

"Sancıların ne zaman başladı?" diye sordum.

"Öğleden," dişlerini birbirine geçirdi, "sonra. Öğleden sonra."

"Neden daha önce haber göndermedin?"

İşte orada, gözlerindeki çaresizlik gerçeği haykırıyordu. "Çünkü bu bebeğin gelmesini istemiyorum."

Rebecca, ters gelen bir bebekle dokuz saattir sancı çekiyordu. Vücudunun ve ruhunun dayanabileceği sınıra hızla yaklaşıyordu. Hareketleri zayıf ve gevşekti; tükenmiş durumdaydı.

"Gelmek zorunda, yoksa öleceksin," dedim ona.

Söylediğim şeyin gerçekliği yavaş yavaş kafasına dank etti. "Oğullarım..."

"Onların hâlâ sana ihtiyacı var. Isaac'ın hâlâ sana ihtiyacı var. Bu yüzden bu bebeği dışarı çıkarmalıyız. Bunu yapmak için de onu döndürmemiz gerek."

"Tamam."

"Ama bunu dışarıdan yapamayız." Biraz duraksadıktan sonra, "Canın yanacak. Ne dediğimi anlıyor musun?" diye ekledim.

Rebecca başını salladı ama onay mı veriyordu yoksa itiraz mı ediyordu anlayamadım. Canı yansa da yanmasa da Rebecca'nın bu geceden sağ çıkabilmesi için bu iş yapılmalıydı.

Doktor avuçlarını sanki dua ediyormuş gibi birbirine bastırdı, sonra yüzüne yaklaştırdı; başparmakları burnuna değdi. Fransızca bir şeyler fısıldadı; tanıdığım tek kelime "*Dieu*" idi.

Tanrı.

Doktor gözlerini tekrar açtığında, tek odağı Rebecca'nın rahminin girişi ve ötesine hapsolmuş çocuktu.

"Sancıların hafiflemesini beklemeliyiz," dedi. "Daha önce yapılamaz."

Bu sancı uzun ve eziciydi; Rebecca'nın sırtının derinlerindeydi. Karşı koymak için yay gibi gerildi, o kadar yüksek sesle feryat etti ki hava boğazında düğümlendi. Önce öksürdü, sonra öğürdü.

"Nefes al," dedim. "Burnundan al. Ağzından ver."

Istırabının sesi işin en zor kısmıydı ama Rebecca'nın oğullarını doğururken çelik gibi bir kararlılıkla, tam bir sessizlik içinde doğurduğunu bilmeme rağmen bu sesi bir kenara itmeliydim. Süreç boyunca tek bir inilti bile çıkmazdı ondan. Bu yüzden bu fark –o feryat figan dehşet– beni sarsmıştı ve bebeğin gelişinin fiziksel acısının ne kadarının ötesine geçip, rahimdeki o tohumun atılış şekliyle ilgili olduğunu merak etmekten kendimi alamadım.

"Yukarı çık. Yanına geç. Sana söylediğimde karnının tepesine bastır." Doktor ayasının dibini gösterdi. "Bununla."

Söyleneni yaptım; sancının son dalgalarının sönmesini beklerken Rebecca'nın alnındaki ıslak saçları ve gözlerindeki yaşları sildim.

"Özür dilerim," diye fısıldadı Rebecca, "seni çağırmadığım için. Ben..."

"Şşş. Özür dileyecek bir şey yok."

"Burada olmanı istemedim çünkü..."

Doktor bana başıyla işaret verdi ve ben aya dibimle Rebecca'nın karnının en üstüne bastırdım.

Karnı gevşediği an Doktor öne eğildi, fısıltıyla *"Je suis désolé,"* dedi ve önce bir, sonra diğer elini Rebecca'nın vücuduna soktu.

İtti ve döndürdü; ön kollarındaki küçük kasların bu çabayla titremeye başladığını görebiliyordum. Rebecca ise havayı, savaş meydanları dışında nadir duyulan türden bir çığlıkla yırttı. Saniyeler içinde hepimiz bu uğraş yüzünden ter içinde kaldık ama Rebecca'nın karnı bir uçtan bir uca dalgalandığında bu mücadeleyi kazandığımızı anladı. Yatağa su fışkırdı ve yorganı sırılsıklam etti.

Doktor soluk soluğa, *"Bien,"* dedi. "Baş aşağıda ama arkaya bakıyor."

Aman Tanrım, diye düşündüm, *bu onun acısını ikiye katlayacak.*

"Buna dermanı kalmadı."

"Dert değil. Ama hızlı çalışmalıyız. Onu çevir. Dizlerinin ve ellerinin üzerinde... Gerisini ben hallederim."

Rebecca'yı yan çevirmek, sonra dört ayak üzerine kaldırmak için ikimizin birden uğraşması gerekti. Rebecca yaralı bir kedi gibi dişlerinin arasından tısladı ve tükürdü. Kolları titriyordu. Yüzüstü yastıklara kapaklanmasından korktum. Takati tükenmişti. Ama bu pozisyon hemen işe yaramış gibiydi. Yerçekimi bebeğin kafasını kadının kuyruksokumundan uzaklaştırıp doğum kanalına çekti.

Derin ve hırıltılı bir inilti geldi; vücudunu bir başka sancının kavurduğunu anladım. Sancının zirvesinde Doktor iki parmağını Rebecca'nın vücuduna daldırdı.

"Kafayı kaldırıyorum," dedi. "Biraz sonra onu dışarı yönlendireceğim. Ama sen Rebecca'nın omuzlarını yukarı kaldırmalısın. Vücudu gerisini halledecektir."

Yatağa tırmandım ve Rebecca'yı, kolları omuzlarıma asılacak ve başı göğüs kemiğime dayanacak şekilde yukarı çektim.

"Şimdi," dedi Doktor, diğer elini de içeri daldırarak. Ânında sonuç verdi. Baş doğum kanalında daha aşağı indikçe Rebecca'nın karnı söndü. "*Ikın.*"

Bu konuda bir seçim şansı yoktu. Vücudu bu yolculuğun neredeyse bittiğini anladı. Dışarıdan bir güçle sıkıştırılıyormuşçasına kasıldı ve o yüklendikçe bebeğin kafası yarıya kadar belirdi.

"Tekrar," diye emretti Doktor.

Rebecca enerjisinin son kırıntısıyla itaat etti ve bebek kaygan ve öfkeli bir hamleyle Doktor'un ellerine süzüldü. Yatağın diğer ucunda diz çöktüğüm yerden bile kordonun çok kısa olduğunu anlayabiliyordum. Otuz santim olması gerekirken sadece on beş santimdi. Çocuğun neden dönmediği belliydi. Doktor küçük bir çakıyla kordonu kesti ve ben Rebecca'yı bir kez daha yatağa yatırıp sırtüstü çevirdim. Yatağın ucunda Doktor, çocukta bir yaralanma ya da kusur var mı diye incelerken mırıldanıyordu.

Hiçbir şey bulamayınca bebeği kaldırdı. "*Vous avez une fille.*"

Doktor, Rebecca'yla ilgilenirken ben çocuğu temizlemek için yatağın ucuna geçtim. Onu yumuşak keten bir beze sararken, sol dizinin arkasında bir doğum lekesi olduğunu fark ettim. Joshua Burgess'ın şakağındakinin aynısıydı. Rebecca'nın iddiasının kanıtı buydu işte. Yürek parçalayıcıydı.

"Merhaba, ufaklık," dedim o kırmızı suratlı, kısık gözlü küçük şeye. Sonra başımı kaldırıp Rebecca'ya baktım. "Bir kızın oldu."

Kundağı götürüp Rebecca'ya uzattım. Ama o çocuğu almak için bir hamle yapmadı. Aksine, o minicik, feryat eden kıza bir kez baktı; sonra yüzünü yastığa gömüp, "Nehre atın onu," dedi.

KENNEBEC NEHRİ

Brutus'u, Coleman'ın dükkânının dışındaki ahşap kaldırımın tam ortasında durdurdum. Kasabadaki karlar neredeyse tamamen erimiş, Water Caddesi'nin ortasında çamurlu izler belirmişti ve her iki yandaki kar yığınları giderek küçülüyordu. Solumdaki Kennebec Nehri, yarılıp birbirine çarpan buzlar küçük buzdağları oluşturdukça ve akıntı hızlandıkça gürlüyordu. Bunu seyretmek büyüleyiciydi ama pek de güvenli sayılmazdı. Nehir açıldığında genellikle taşardı ve o devasa buz kütlelerinin akıntıyla aşağı yuvarlanırken kıyıları parçalayıp götürdüğü de görülmemiş şey değildi.

Kollarımda kıpırdayan bebek tekrar feryada başladı. Çocuk açtı, üşümüştü. Binici pelerinimin altına sıkıca sokulmuş, göğsüme bastırılmış hâlde buraya gelene kadar huysuzlanıp durmuştu. Bir anneye ihtiyacı vardı ama annesi yoktu ve benden, kelimelerin yetmeyeceği o korkunç şeyi yapmam istenmişti.

Yalvardık. Dil döktük. Hem Doktor hem de ben, Rebecca'yı kızı memesine götürmesi için ikna etmek adına elimizden geleni yaptık ama hiçbir şey fayda etmedi. Bebeğe ne baktı ne de onu kucağına aldı. Bir saat geçti, sonra iki... Rebecca'nın yumuşayacağını düşündük. Ama yumuşamadı.

Doktor, kıvranan kundağı tıbbi çantama yerleştirirken, "Bunu daha fazla saklayamayız," diye fısıldadı. "Gitmelisin. *Hemen*."

Rebecca'nın odasının dışındaki koridorda durmuş, Isaac'ın sesini kolluyorduk.

"Yapamam... Ben *hiç*..."

"Çocuk burada güvende değil. Ocak ayında kulübeme geldiğinde bana bunu bizzat söylemiştin. O bu bebeği istemiyor. Onu suçlayamayız da."

"Bu yanlış." Başımı iki yana salladım. "Yapamam..."

"Eğer onu seviyorsan bunu yapmalısın," dedi Doktor. "Rebecca'yı bana bırak. Sen çocukla ilgilen."

Tıbbi çantamı taşıyarak oradan ayrıldım. Doktor, Isaac'a çocuğun ölü doğduğunu, görevimizi yapıp kalıntıları gömdüğümüzü söyleyecekti. Rebecca iyileşebilsin diye yalan söyleyecekti. Belki. Bir gün.

Brutus'un sırtına binip handan uzaklaşırken bebeği çantamdan çıkarıp göğsüme sıkıca bastırdım. O öfkeli ve yorgun küheylanımın bizi yere fırlatmaması için dua ediyordum. Brutus'u Hook boyunca yavaşça sürdüm, bebeğin nefes aldığından emin olmak için bir parmağımı minik burnunun altında tuttum. Her öfkeli ve aç çığlığı, pelerinimin altında boğulmadığına dair birer güvenceydi. Kalbim durmadan çarpıyor, düşüncelerim ona yetişmeye çalışıyordu.

Ama şimdi bir karar vermeliydim ve önümde hiç de iyi seçenekler yoktu. Nehre baktım, buz kütlelerinin birbirine sürtünüp gürlemesini dinledim. Rebecca'nın istediği şeyi yapabilirdim. Kimse bilmezdi. Kimse bu çocuğu arayıp sormazdı.

Fakat böyle bir şeyi yapmam söz konusu bile olamazdı.

Aç ve şaşkın hâlde, kollarımda bir kez daha ağladı. Onu daha sıkı sardım.

"Şşşt."

Şafağa daha saatler vardı ve gökyüzü, gece yarısı mavisine bürünmüş, yıldızlarla bezenmiş hâlde tepemizde uzanıyordu. Gölgeler, koyu ve daha koyu tonlarla etrafımızda birbirine karışıyordu. Brutus altımda huzursuzca kıpırdandı, onu sesimle sakinleştirdim. Elimle poposuna hafifçe vurdum.

Bebek kollarımda hareket etti. Yine mızırdandı.

"Biliyorum, biliyorum, küçük hanım. Hava soğuk. Üzgünüm." Ama artık kararımı vermiştim ve geri dönmeyecektim.

Bebeğin o koca gözlerini ve minik burnunun ucunu görene kadar battaniyeyi araladım. Çok uzun zaman önce gömdüğüm kızlarımı düşündüm. Üçü yan yana, bir meşe ağacının altındaydı. Üç yüz elli kilometre ötede, Oxford'daki mezarlarında. Kaybolup gitmişlerdi ve onlara bir kez daha sarılabilmek için her şeyimi verirdim. Onların hayatlarını geri alabilmesi için kendi canımı seve seve feda ederdim.

Sesim duygudan boğulmuş bir hâlde bebeğe, "Annenin henüz anlamadığı şey şu ki," dedim, "bu hayatta, yasını tutmaya ömrümüzün yetmeyeceği bazı kayıplar vardır ve ben ona bir yenisini daha eklemeyeceğim."

Bebeği serin gece havasından korumak için tekrar binici pelerinimin altına soktum ve Brutus'u Winthrop Caddesi'ne çevirdim.

WHITE SARAÇHANESİ

Kapıyı Sarah White açtı. Uyanık olmasını, hele ki giyinik olmasını hiç beklemiyordum ama sanki beni bekliyormuş, sanki davet edilmişim gibi oradaydı. Hâlbuki ben önce annesini aşmaya kendimi hazırlamıştım.

"İçeri girebilir miyim?" diye sordum.

"Elbette," dedi ve girmem için kapıyı iyice açtı.

Başta neden omzunun üzerinden sorgularcasına arkaya baktığını anlamadım. Ancak botlarımdaki çamuru silkeleyip içeri adım atınca, ateşin yanında oturan bir adam gördüm. Genç ve yakışıklıydı, kollarında bir şey tutuyordu.

Kollarındaki şey kıpırdanıp ardından da horlayınca, onun Charlotte'u tuttuğunu fark ettim. Sarah açıklamak için ağzını açtı ama vakit yoktu. "Yardımına ihtiyacım var. Lütfen."

"Gel içeri," dedi. "Anlat bana. Elimden ne geliyorsa yaparım." Gerçekten öyle düşünmesini umuyordum çünkü ateşin yanına varıp da binici pelerinimi aralayarak kıvranan yeni bebeği gösterdiğimde nefesi kesildi. Adamın da öyle. Gerçi o, bakışına renkli bir küfür de eklemişti. Mahcup bir hâlde avucunu Charlotte'un kulağının üzerine kapadı. Aynı şeyi tekrar söyledi. Ama bu kez fısıltıyla.

"Neredeyse üç saat önce doğdu ve hiçbir şey yemedi. Hâlâ ikisine yetecek kadar sütün var mı?"

Tanrı Sarah White'tan razı olsun ve bir daha onun hakkında tek bir ağır söz söyleyen her kim olursa ona lanet etsin. Çünkü hiç ikiletmeden diğer sandalyeye çöktü ve bluzunun düğmelerini çözmeye başladı.

Adama, sonra tekrar Sarah'ya baktım. "Şey, belki o dışarı..."

Sarah güldü. "Mahremiyetim için endişelenme, Bayan Ballard. Daha önce görmediği şey değil." Sarah, bebeğe sanki ona bir yük değil de ona sunulan bir ödülmüş gibi gülümseyerek uzandı. "Bu Charlotte'un babası, Henry Warren. Sana bizim için geri döneceğini söylemiştim."

Vay canına.

Oturmam gerekiyordu.

Ocağın yanındaki bir sandalyeye çöktüm. Sarah, bebeği memesine kaldırırken ona ağzım açık bakakaldım. Küçük kız, memeyi beni hayrete düşüren bir hırsla kavradı. Emiyor, gurulduyor, memeden kayıyor, çığlık atıyor, açlıktan ölüyormuş gibi minik yumruklarını savurup öfkeyle havayı dövüyordu. Memeyi tekrar kavradı. Sarah hem çocuğu hem de memeyi daha iyi yerleşmesi için ustalıkla ayarlarken o minik ağız çaresizce çalışıyordu. Bebeği salladı, pışpışladı. Parmağını uzatarak usulca kulağını ve şakağını okşadı. Henry ise tüm bu süreci, sanki Sarah bir yabancının bebeğini değil de kendi çocuğunu emziriyormuş gibi hayranlıkla izledi.

"Bir adı var mı?" diye sordu Sarah.

Başımı iki yana salladım.

Uzun, koyu kirpiklerinin arasından bana baktı, zihninin çalıştığını görebiliyordum. "Bir *annesi* var mı?"

Yine başımı salladım.

"Anlıyorum. O hâlde ona ben mi bakacağım?"

"Ancak sen de bunu istiyorsan. İtiraf etmeliyim ki tek düşüncem karnını doyurmaktı, sonrasında ne olacağını düşünmedim. Ama bir çare bulacağım. Söz veriyorum."

Tanrı Sarah White'tan razı olsun ve bir daha onun hakkında tek bir ağır söz söyleyen her kim olursa ona lanet etsin. Çünkü hiç ikiletmeden diğer sandalyeye çöktü ve bluzunun düğmelerini çözmeye başladı.

Adama, sonra tekrar Sarah'ya baktım. "Şey, belki o dışarı..."

Sarah güldü. "Mahremiyetim için endişelenme, Bayan Ballard. Daha önce görmediği şey değil." Sarah, bebeğe sanki ona bir yük değil de ona sunulan bir ödülmüş gibi gülümseyerek uzandı. "Bu Charlotte'un babası, Henry Warren. Sana bizim için geri döneceğini söylemiştim."

Vay canına.

Oturmam gerekiyordu.

Ocağın yanındaki bir sandalyeye çöktüm. Sarah, bebeği memesine kaldırırken ona ağzım açık bakakaldım. Küçük kız, memeyi beni hayrete düşüren bir hırsla kavradı. Emiyor, gulduyor, memeden kayıyor, çığlık atıyor, açlıktan ölüyormuş gibi minik yumruklarını savurup öfkeyle havayı dövüyordu. Memeyi tekrar kavradı. Sarah hem çocuğu hem de memeyi daha iyi yerleşmesi için ustalıkla ayarlarken o minik ağız çaresizce çalışıyordu. Bebeği salladı, pışpışladı. Parmağını uzatarak usulca kulağını ve şakağını okşadı. Henry ise tüm bu süreci, sanki Sarah bir yabancının bebeğini değil de kendi çocuğunu emziriyormuş gibi hayranlıkla izledi.

"Bir adı var mı?" diye sordu Sarah.

Başımı iki yana salladım.

Uzun, koyu kirpiklerinin arasından bana baktı, zihninin çalıştığını görebiliyordum. "Bir *annesi* var mı?"

Yine başımı salladım.

"Anlıyorum. O hâlde ona ben mi bakacağım?"

"Ancak sen de bunu istiyorsan. İtiraf etmeliyim ki tek düşüncem karnını doyurmaktı, sonrasında ne olacağını düşünmedim. Ama bir çare bulacağım. Söz veriyorum."

"Yardım etmekten mutluluk duyarım, Bayan Ballard. Benim için yaptıklarından sonra bunun lafı bile olmaz."

"Teşekkür ederim." İç geçirdim ve arkama yaslandım; bir an gözlerimi kapayıp ateşin sıcaklığının vücuduma işlemesine izin verdim. Gözlerimi tekrar açtığımda, genç adamın bana dik dik baktığını gördüm. "Özür dilerim. Kendimi tanıtmayı unuttum. Ben Martha Ballard. Ebeyim ve Sarah'nın bir dostuyum."

Elimi uzattım, o da kabul etti. "Tahmin etmiştim. Ben Binbaşı Henry Warren, Sarah'nın nişanlısıyım."

Donakalmış bir hâlde Sarah'ya baktım.

"Bu akşam teklif etti. Kapıdan içeri girer girmez sordu. Yarın nikâh ilanını asmayı ve bir ay içinde evlenmeyi planlıyoruz." Sarah'nın yüzündeki tebessümden bir acıma hissi sızıyordu sanki. "Bana inanmadığını biliyorum. Kimse inanmadı. Herkes benim bir budala olduğumu düşündü. Ama Henry'yi tanımıyorlar. O söz verdi ve ben ona inandım."

Sanki birisi zihnimi dörtnala koşan bir at sürüsünün altına atmış gibiydi. Bir anda idrak etmem gereken çok fazla şey belirdi sanki. Ancak Sarah'nın sevgilisinin onun için geri döndüğü gerçeğiyle hesaplaşmadan önce öğrenmem gereken bir şey vardı.

Henry'ye döndüm. "Joseph North adında birini tanıyor musun?"

"Bu kasabadaki yargıç değil mi o?"

"Evet."

"Onu sadece ismen biliyorum. Hiç şahsen tanışmadım."

"Eh, o aksini iddia ediyor."

Latince ya da Çinceyi ne kadar biliyorsam bu Henry Warren denen adamı da o kadar tanıyordum en fazla. Ama gözlerinin endişeyle kısılması ve Charlotte'u göğsüne daha sıkı bastırması hoşuma gitmişti.

"Ne demek istiyorsunuz?"

"Yargıç Joseph North, bu kasabada bir kadına tecavüz etmekle suçlandığı geçen yılın 10 Ağustos gecesinde seninle birlikte olduğuna dair mahkemeye yeminli ifade verdi."

"10 Ağustos'ta buradan beş yüz kilometre batıdaydım. Tıpkı yılın büyük bölümünde olduğum gibi... Ta ki aralık ayında Fort Halifax'a geçme emri alana kadar. Handa da buna tanıklık edecek iki düzine adam var."

Bir süre düşündüm. Başımı onaylar gibi salladım. "Sormak zorundaydım," dedim ona.

Henry hiç de gücenmiş görünmüyordu. "Sarah'yı önemseyen birinden de daha azını beklemezdim zaten. Ama ismimi bir mazeret olarak kullanması hoşuma gitmedi. Mahkemeye yazıp aksini onaylamaktan mutluluk duyarım."

"Dava bitti ve North beraat etti."

"Umurumda değil. İsmimin onunkine bulaşmasını istemiyorum. Bu konuda kiminle konuşmam gerekiyorsa söyleyin. Resmiyet kazansın istiyorum."

"Adı Seth Parker, bununla sonra ilgileniriz. Ama teşekkür ederim." Bu konu aradan çıktığına göre, ona bir sorum daha vardı. "Charlotte'tan haberin var mıydı?"

"Hayır. Ama... ah... bir çocuk olma *ihtimalini* biliyordum. Milis birliğindeki görev süremi bitirmem gerekiyordu. Bu kadar uzun sürmesinin sebebi buydu. O esnada da hazırlıklar yaptım. Burada. Hallowell'da."

Sarah ışıl ışıl gülümsedi. "Coleman'ın Mağazası'nı o satın almış!"

"Bostonlı adam sen misin?"

"Benim. Orada yaşamak zorunda kalacağımızı sanıyordum. Ama dedem geçen yıl öldü ve bana bir miktar miras bıraktı. Bu da bana buraya taşınma fırsatı verdi."

Samuel Coleman'a Charlotte Turner Smith'in *Emmeline* romanının konusunu anlattığımda gülmüştü. Tamamen kurmaca gibi göründüğünü söylemişti. Ama işte karşımda o karakterle

tamamen aynı şeyi yapan bir kadın duruyordu. Sarah toplumun kıyılarında yaşamıştı. Yine de hayatının rotasını kendisi çizmişti. Aşkı kendi koşullarına göre bulmuştu. Nihayetinde zengin ve mutlu olursa hiç şaşırmayacaktım. Coleman'a o romanın kurgusunun aslında ne kadar gerçek olduğunu anlatmak için sabırsızlanıyordum.

Bitkindim ama neşeyle de dolup taşıyordum. Açık bir alevin üzerinde eriyen, fitili her iki ucundan birden yanan bir mum gibiydim. Çok az enerjim kalmıştı ve zihnimin bulandığını hissedebiliyordum. Eve gitme vakti gelmişti.

"Martha?"

"Evet?"

Sarah çenesiyle bebeği işaret etti. Bebek süt sarhoşu olmuş ve memeden ayrılmıştı. Uykudaydı. Açık ağzının bir köşesinden süt sızıyordu.

"Adını ne koymalıyım?"

Gülümsedim. "Bence Emmeline çok güzel bir isim olur."

MILL DERESİ KÖPRÜSÜ

Sabahın beşi olmuştu. Brutus'u dörtnala ilerlemeye zorladım. Bu kadar sert sürmek için fazla bitkindim, ama şu noktada kendi yatağımdan, kendi yastığımdan ve üzerindeki o yumuşak, eski yorgandan başka bir şey istemiyordum. Artık eve varmama sadece dakikalar kalmışken sinirlerim hâlâ gergin bir hâlde köprüyü geçtim ve batıya, ara yola saptım. Brutus'u hızlanması için bir kez daha dürttüm ama daha dört yüz metre gitmemiştik ki ormandan canlı bir gölge süzülerek çıktı. Fırtına yola, önümüze fırladı. Gözleri karanlıkta parlayan kehribar birer alevdi. Tilki vahşi bir uyarı havlaması çıkardı ve Brutus, ön bacaklarını telaşla havaya savurarak şaha kalktı. Bu hareket beni hazırlıksız yakaladı ama eyerden düşecek kadar değil.

Fırtına doğrudan gözlerimin içine bakıyordu; ay ışığını yansıtan bakışlarında bir uyarı, bir korku ve başka bir şey daha vardı. Kokumu arayarak havayı kokladı ve bir adım daha öne çıktı. Brutus kuyruğunu salladı, homurdandı. O sadece keskin dişler ve habis pençeler görüyordu. Benim bu yaratığa duyduğum sevgiden habersizdi.

Brutus'un çifte atmasına hazırlıksızdım.

Dengem bozuldu. Kollarım iki yana açıldı ve ben daha kendimi toparlayamadan ya da derin bir nefes alamadan kafasının üzerinden havaya savruldum. Artık soluk ve gümüşi olan

ufuk dönmeye başladı ve hızla yere çakılıyordum. Takla atarak ileri fırlamıştım; her ne kadar ayaklarımın üzerine düşmeye çalışsam da yukarısı neresi aşağısı neresi ayırt edemiyordum. Havada pozisyonumu tartacak vakit de yoktu.

Kendimi düşüşten koruyacak fırsat bulamadan sırtüstü yere çakıldım. Ciğerlerimdeki nefes gırtlaktan gelen bir "of" sesiyle boşaldı. Darbeyi her yerimde hissettim. Kaburgalarım zonkluyor, başım ağrıyor, kalçalarım ezilmiş gibi sızlıyordu. Hava karanlık olsa da gözlerimin önünde mide bulandırıcı bir ritimle dans eden parlak küçük ışıklar dönüyordu. Ağzımda kan tadı vardı, dilimi ısırdığımı anladım. Ancak beni en çok korkutan, ağzım açılıp kapanmasına rağmen ciğerlerimin havayı içeri çekmeyi reddetmesiydi. Cyrus'un göletten çıkarılan balıklarından biri gibi çırpınıyordum.

Nefes alamıyordum.

Paniklememeye çalışarak yan döndüm. Uzun, korku dolu bir an daha geçti ve sonunda yanan ciğerlerime, hırıltılı bir ıslık eşliğinde ince bir hava akımı çekmeyi başardım. Su ve ateş, yaşam ve ölüm gibiydi. Alev alev yanan ciğerlerime ikisini de doldurarak orada öylece yattım. Boğuluyordum. Yanıyordum. Nefes almaya çalışırken çıkardığım o sesi bir doğum odasında duysaydım, dizlerimin üzerine çöker ve Tanrı'ya yardım etmesi için yalvarırdım. Ama yıldızların altında soluksuz ve yaralı hâlde yatan bendim.

Düşün, nefes al, düşün, nefes al, dedim kendi kendime. *Burada, yolun ortasında yapayalnız ölemezsin.*

Brutus on beş metre ötede ayağa kalkmam için sabırsızca yere vuruyordu. Elimde olsa onu oracıkta öldürürdüm. O aptal, acımasız, kaba beygirden şu an o kadar nefret ediyordum ki. Verdiğim en kötü karardı. Harcadığım en kötü paraydı.

Hırıltı.

Nefeslenme çabası.

ufuk dönmeye başladı ve hızla yere çakılıyordum. Takla atarak ileri fırlamıştım; her ne kadar ayaklarımın üzerine düşmeye çalışsam da yukarısı neresi aşağısı neresi ayırt edemiyordum. Havada pozisyonumu tartacak vakit de yoktu.

Kendimi düşüşten koruyacak fırsat bulamadan sırtüstü yere çakıldım. Ciğerlerimdeki nefes gırtlaktan gelen bir "of" sesiyle boşaldı. Darbeyi her yerimde hissettim. Kaburgalarım zonkluyor, başım ağrıyor, kalçalarım ezilmiş gibi sızlıyordu. Hava karanlık olsa da gözlerimin önünde mide bulandırıcı bir ritimle dans eden parlak küçük ışıklar dönüyordu. Ağzımda kan tadı vardı, dilimi ısırdığımı anladım. Ancak beni en çok korkutan, ağzım açılıp kapanmasına rağmen ciğerlerimin havayı içeri çekmeyi reddetmesiydi. Cyrus'un göletten çıkarılan balıklarından biri gibi çırpınıyordum.

Nefes alamıyordum.

Paniklememeye çalışarak yan döndüm. Uzun, korku dolu bir an daha geçti ve sonunda yanan ciğerlerime, hırıltılı bir ıslık eşliğinde ince bir hava akımı çekmeyi başardım. Su ve ateş, yaşam ve ölüm gibiydi. Alev alev yanan ciğerlerime ikisini de doldurarak orada öylece yattım. Boğuluyordum. Yanıyordum. Nefes almaya çalışırken çıkardığım o sesi bir doğum odasında duysaydım, dizlerimin üzerine çöker ve Tanrı'ya yardım etmesi için yalvarırdım. Ama yıldızların altında soluksuz ve yaralı hâlde yatan bendim.

Düşün, nefes al, düşün, nefes al, dedim kendi kendime. *Burada, yolun ortasında yapayalnız ölemezsin.*

Brutus on beş metre ötede ayağa kalkmam için sabırsızca yere vuruyordu. Elimde olsa onu oracıkta öldürürdüm. O aptal, acımasız, kaba beygirden şu an o kadar nefret ediyordum ki. Verdiğim en kötü karardı. Harcadığım en kötü paraydı.

Hırıltı.

Nefeslenme çabası.

Bir nefes aldım, biraz daha derindi ama hâlâ yanma hissi vardı.

Öfkeliydim.

Kendi atım beni öldürmeye çalışmıştı.

O lanet olası, inatçı aygıra dik dik baktım. Fırsatım varken onu hadım etmeliydim. Ephraim haklıydı. Vahşi bir hayvanı evcilleştirmenin tek yolu buydu.

Soğuk ve nem giysilerime, kemiklerime sızıyordu; kalkmam gerektiğini, sonsuza kadar burada yatamayacağımı biliyordum. Kırılan bir yerim olmadığına emindim –yani sanırım– ama vücudum doğrulmakta yavaştı. Başımın yakınından yumuşak adımların, yaprak ve çamurda hareket eden küçük ayakların minik çıtırtısı geliyordu. İşte oradaydı. Tilkim. Ay ışığında simsiyah ve gümüşi renkteydi ve o fal taşı gibi açılmış gözlerini bana dikmişti.

Fırtına.

Hiçbir şey söylemedim.

Yerimden bir milim bile kıpırdamadım.

Ciğerlerimin çaresizce ihtiyaç duyduğu havayı kendime ancak yetecek kadar çektim.

Çünkü tilki, o narin patilerini birbiri ardına atarak ilerliyordu; şimdi bir bıyık mesafesi kadar yakındı, sanki dünyadaki en tuhaf yaratıkmışım gibi bana bakıyordu. Böyle bir şeyin olabileceği aklımın ucundan bile geçmezdi, hayatımda böyle bir şey duymamıştım.

Fırtına –benim küçük tilkim– ince kafasını öne uzattı ve pembe dilini dışarı çıkardı. Bir kez. Sadece bir kez burnumun ucunu yaladı. Bu bir selamdı. Bir barış teklifi. Aynı olduğumuza dair bir tür kabul. Ama gelip geçici bir andı. Geldiği gibi hızla yok oldu. Tilki de öyle. Tek bir hamlede başımın üzerinden atladı, burnu eve, kuyruğu Water Caddesi'ne dönük hâlde havlamaya başladı.

Bir nefes aldım, biraz daha derindi ama hâlâ yanma hissi vardı.

Öfkeliydim.

Kendi atım beni öldürmeye çalışmıştı.

O lanet olası, inatçı aygıra dik dik baktım. Fırsatım varken onu hadım etmeliydim. Ephraim haklıydı. Vahşi bir hayvanı evcilleştirmenin tek yolu buydu.

Soğuk ve nem giysilerime, kemiklerime sızıyordu; kalkmam gerektiğini, sonsuza kadar burada yatamayacağımı biliyordum. Kırılan bir yerim olmadığına emindim –yani sanırım– ama vücudum doğrulmakta yavaştı. Başımın yakınından yumuşak adımların, yaprak ve çamurda hareket eden küçük ayakların minik çıtırtısı geliyordu. İşte oradaydı. Tilkim. Ay ışığında simsiyah ve gümüşi renkteydi ve o fal taşı gibi açılmış gözlerini bana dikmişti.

Fırtına.

Hiçbir şey söylemedim.

Yerimden bir milim bile kıpırdamadım.

Ciğerlerimin çaresizce ihtiyaç duyduğu havayı kendime ancak yetecek kadar çektim.

Çünkü tilki, o narin patilerini birbiri ardına atarak ilerliyordu; şimdi bir bıyık mesafesi kadar yakındı, sanki dünyadaki en tuhaf yaratıkmışım gibi bana bakıyordu. Böyle bir şeyin olabileceği aklımın ucundan bile geçmezdi, hayatımda böyle bir şey duymamıştım.

Fırtına –benim küçük tilkim– ince kafasını öne uzattı ve pembe dilini dışarı çıkardı. Bir kez. Sadece bir kez burnumun ucunu yaladı. Bu bir selamdı. Bir barış teklifi. Aynı olduğumuza dair bir tür kabul. Ama gelip geçici bir andı. Geldiği gibi hızla yok oldu. Tilki de öyle. Tek bir hamlede başımın üzerinden atladı, burnu eve, kuyruğu Water Caddesi'ne dönük hâlde havlamaya başladı.

Bu kez sesinde ne bir hoşluk vardı ne de bir şefkat. Havayı yırtan ve duyularımı bir anda yerine getiren vahşi, küçük hırıltılardı bunlar. Ayaklarımın üzerine zorlukla kalktım ve geri çekildim. Fırtına'dan korktuğum için değil, kesinlikle değil. Bunların uyarı havlamaları olduğunu fark ettiğim için.

Ormanda yalnız değildik.

Ancak uzaktan ona cevap veren bir ses duydum. Başka bir tilki. Belki eşi, eve daha yakın bir yerlerdeydi.

Tam Brutus'a dönmüştüm ki onun ters yöne doğru dörtnala kaçtığını gördüm. O hain beni burada bırakıp gitmişti.

"Sen de mi, Brutus?"

*

Değirmene doğru topallayarak ilerledim. Bileğim burkulmuştu ve sağ ön kolum boyunca uzanan bir kesikten kolumun ucuna kan damlıyordu. Artık daha rahat nefes alıyordum ama yine de bir ıslık eşlik ediyordu her nefesime. Vücudum son zamanlarda gördüğü muameleye itiraz ediyordu. Brutus gitmişti –Hook'a doğru kaçmıştı– ve tıbbi çantamı da yanında götürmüştü, bu yüzden sargı bezim bile yoktu.

Ormandan çıktığımda ve değirmenin penceresinde yanan bir fener gördüğümde hâlâ o hayvana küfrediyordum.

"Ephraim," diye hırıldadım ve daha hızlı yürümeye çalıştım.

Gölgelerin arasında homurdanan bir at direğe bağlanmıştı. Kapıdan sızan uzun, soluk bir ışık çamurlu avluya düşüyordu.

Yan döndüm ve açık kapının dar aralığından içeri süzüldüm. "O lanet olası at beni yine sırtından attı," dedim. "Sözümü bir kenara yaz, onu tutkal niyetine satacağım."

Sesimle aynı anda odayı alçak, öfkeli bir hırıltı doldurdu. Cicero. Ephraim'in çalışma tezgâhının altında yatıyordu. Başını patilerinden kaldırdı ve omurgasını hafifçe kamburlaştırdı,

o sert tüyleri dikilivermişti. Dişler fırlamıştı, gözleri ateş saçıyordu. Tilkilerin bu gece neden havladığı belli olmuştu.

Sahibi birkaç metre ötede, görür görmez tanıdığım bir defterin sayfalarını çeviriyordu: Günlüğüm. Bana hissizce baktı.

"Gerçekten merak ediyorum," dedi Joseph North, günlüğün sırtından bir sayfayı yırtarken, "dün benim evimde ne işin vardı?"

*

Destek almak için merkezî direklerden birine tutunarak, "Çık dışarı," dedim.

"Olmaz."

"Ephraim birazdan gelir."

North, defterden bir sayfa daha koparırken, "O bahane ilk seferinde işe yaramamıştı," dedi. Kâğıt yere süzüldü ve ayaklarının dibine kondu. "Bunu duymaktan da epey yoruldum. Kocan Boston'da. Bu mülk üzerindeki iddiası için dilekçe veriyor."

"Çocuklarım..."

"Hepsi yatakta. Mışıl mışıl uyuyorlar. Yalnızsın, Martha. Asıl soru, *korkup korkmadığın*."

Cart. Ses değirmenin içinde yankılandı. Bu kez sayfayı yumruğunun içinde buruşturup köşeye fırlattı.

"Hayır. Senden korkmuyorum."

"O gece ona gittiğimizde Rebecca korkmuştu. O yatakta bacaklarının nasıl titrediğini görmeliydin." Bunu öyle sıradan bir şeymiş gibi söylüyordu ki. Bir suçu itiraf ediyor olması umurunda değil gibiydi. "Merak etme," diye ekledi. "Kendimi ihbar etmiyorum. *Beraat* ettim, hatırladın mı? Tekrar yargılanamam."

"*Çık dışarı,*" dedim ona. Hava dişlerimin arasından tıslayarak çıkıyor, kaburgalarım itiraz edercesine gıcırdıyordu. Acaba sahiden de bir yerimi mi kırdım diye düşündüm.

Cicero, sesimdeki öfkeyi duyunca öne doğru eğildi. Dişlerini gösterdi.

"Hayır. Seninle biraz konuşacağız ve benim evimde ne aradığınla başlayacağız."

"İlaç. Karın için."

Gözleri kısıldı. "Yaralanmışsın."

Yüzümü buruşturdum ama cevap vermedim.

"Peki, işleri biraz kolaylaştırayım." Günlüğümden bir sayfa daha çevirdi. Masum bir kaydı yüksek sesle okudu. Esniyormuş gibi ağzına vurdu. "Mektubum nerede, Martha?"

"Neden bahsettiğini bilmiyorum."

"Berbat bir yalancısın."

"Keşke senin için de aynısını söyleyebilseydim."

Güldü. "Daha fazla pratik yaptığıma şüphe yok."

Cesaretimi topladım. Elimden geldiğince dik durdum. "Günlüğüme dokunma. Arazimden de defol git."

"Artık benim arazim. Ama bence bir anlaşmaya varabiliriz." North günlüğü sırtından tutup havaya kaldırdı, sonra bir avuç dolusu sayfayı çekip kopardı. Eğer birisi ruhunuzu ikiye bölebilseydi, çıkaracağı ses bu olurdu. Sayfaları önümde salladı. "Seni küçümsemişim. İlk duruşmaya kadar böyle bir defter tuttuğunu hiç bilmiyordum."

Kaçmam gerekiyordu. North'un her şeyi –tavrı, sözleri, her şeyi– tehlike saçıyordu. Zıvanadan çıkmış bir hâli vardı. Ama daha patikaya varamadan yakalardı beni. Çığlık atabilirdim. Çocuklardan birinin beni duyma ihtimali vardı. Ama hangisi? Hannah mı? Dolly mi? Küçük Ephraim mi? Jonathan duysun diye dua ederdim ama beş saat önce sızıp kalmıştı. Cyrus en iyi seçenekti ama koşa koşa gelecek olanın o olacağının bir garantisi yoktu.

"Bu olmasaydı, Rebecca'nın iddiaları ilk duruşmayı asla geçemezdi." North deftere tekrar asıldı. Bir haftalık titiz belgelemenin ikiye bölünmesini izlerken gözlerim yandı. Ağır adım-

larla kapıya doğru çekildim ama Cicero artık ayaktaydı, daha derinden hırlıyor, gittikçe yakınıma sokuluyordu. Durdum. Onu geri itmek için avuçlarım dışarı bakacak şekilde ellerimi kaldırdım. Odanın ortasında arka ayaklarının üzerine oturdu.

North homurdandı. Bir sayfa daha yırttı.

"Rebecca'ya neden tecavüz ettin?" diye sordum. Vakit kazanmak şu anki en iyi seçeneğimdi. Onu konuşturmaya devam etmeliydim. Cyrus'un kalkıp işe gelmesine yetecek kadar oyalamalıydım onu.

"Ona hak ettiği dersi verdim."

"Kadının vücudunu parçaladın ve hayatını mahvettin. Ona zorla bir çocuk dayattın. O sana ne yaptı?"

North bana baktı, dudakları öfkeden titriyordu. "O lanet olası Kızılderilileri bu kasabaya getirdi! Bir kez de değil üstelik, onlarca kez. Wabanakileri buradan söküp atmamızın ne kadar sürdüğünü biliyor musun? *Yedi yıl.* Fransızlar ve onların barbar müttefikleriyle yedi yıl süren bir savaş. Ama o aptal kadın, yüksek idealleri ve o sersem kocasıyla Hook'a gelip onları *evine* davet ediyor. Buna müsamaha gösteremezdim."

"Kiminle görüştüğü seni alakadar etmez."

"Bu kasabayla ilgili *her şey* beni alakadar eder! Hepinizden önce ben vardım burada ve buranın düşmanlarımız tarafından kirletilmesine müsaade edecek değilim."

Başımı iki yana salladım. Söylediklerine gerçekten inanıyordu. "Ona *Wabanakiler* yüzünden mi tecavüz ettin? Eski bir savaştan kalma bir kin yüzünden mi? Sen bir yargıçsın. Görev yeminini bozmaya hakkın yoktu."

"Her türlü hakkım vardı!" Göğsüne vurdu. "Ben yargıcım. Neyin adil olduğuna ben karar veririm."

"Sen yüz karasının tekisin."

Güldü ama sesinde zerre neşe yoktu. "Rebecca Foster sadece sürtüğün teki. Tıpkı senin gibi. Tıpkı her kadın gibi.

Sadece içine biraz tohum boşaltılacak güzel, ıslak bir delik. Başka bir şey değil."

Samuel Coleman haklıydı. Bu adam ruhunu kaybetmişti. Böyle bir inancı meşrulaştırmanın tek yolu buydu. Ne de olsa o da bir kadından doğmuştu. Bir karısı ve *yetişkin kızları* vardı. Kadınlarla dolu bir dünyada yaşıyordu.

"Sana ne oldu?" diye sordum. "Savaş sırasında?"

"Bana hiçbir şey *olmadı*. Hayatımın en büyük dersini aldım."

Bir kez daha bir yobazdan ziyade yargıç tavrı takınmıştı. Sesi nutuk çeker gibi bir hâl almıştı. Hani şu kürsüden kullandığı cinsten. Ancak burada halka hitap edeceği bir mahkeme salonu yoktu, sadece ben vardım. Bu boşluğu yaralı bileğimin gücünü test etmek için kullandım. Kaval kemiğimden yukarı fırlayan o ani acı sızısı, koşamayacağımı hatırlatmaya yetti de arttı bile.

"Bir şey gördüğünde," dedi North, "onu *istiyorsan*, elini uzatıp alacaksın. Sadece bir savaştan değil, hayattan sağ çıkmanın da yolu budur. Fransızlar ve Kızılderililer bana bunu öğretti."

"Yani sen hem bir hırsız hem de bir tecavüzcüsün?" Kolumu kaldırıp etrafımızdaki değirmeni işaret ettim. "Toprakları alıyorsun. Kadınları. Kafa derilerini." Bunu duyunca irkildi. "Sonra da karşı çıkıldığında kendine *kurban* mı diyorsun?"

Riskliydi ama daha fazla zamana ihtiyacım vardı. Bu yüzden biraz daha zorladım. Kollarımı göğsümde kavuşturdum.

"Hayır," diyerek başımı salladım. "Sen kahraman falan değilsin. *Kurucu baba* falan da değilsin. Sen adaletten kaçan bir korkaksın. *Sen* hapishane avlusuyla yüzleşmek yerine ölü bir adamın evinde saklanan türden bir adamsın."

North, bunu nasıl çözebildiğime hayret edercesine koca gözlerle bana baktı.

"Tahmin edeyim," dedim. "Tahliye kâğıtlarını bulamadın. Bu yüzden sinir krizi geçirdin ve Burgess'ın kulübesini ateşe verdin?"

"*Sen*," diye tısladı. "Onlar sende."

"Hayır. Artık değil. Şu an işverenlerinin elindeler ve tahmin ediyorum ki Kennebec Mülkiyet Sahipleri bu küçük planını epey yasa dışı bulacaklardır. *Gör, iste ve al* kuralı sadece etrafında seni durduracak kimse olmadığında işe yarar, Joseph."

Sessiz kalmaya alışkın bir adam değildi. Kibirle şişmiş, kendi sesinin tonuna hayran olan Joseph North, bir boşluğu her zaman beyhude ve aptalca kelimelerle doldururdu. Ama uzun tanışıklığımız boyunca ilk kez çenesini kapalı tuttu.

On saniye.

Yirmi.

Otuz uzun saniye boyunca öfkeden titredi.

"Şimdi beni durduracak kimse yok, değil mi Martha?"

Bunun nereye varacağını anlamam gerekirdi. O vurdumduymaz itirafıyla en baştan belli etmişti. Ama gözündeki sahte sofuluk yerini şehvetli bir ifadeye bırakırken başını yana eğdiğinde asıl amacının ne olduğunu anladım. Joseph North dişe diş kana kan bir intikâm almayı planlıyordu.

"Bana çok büyük zorluklar çıkardın. Eh, bunun da bir bedeli var ve ödeyeceksin."

"Bana dokunmaya *cesaret edemezsin*," dedim, elimden geldiğince çalışma tezgâhına doğru kayarak. Ağırlığımı destekleyecek bir şeye, herhangi bir şeye ihtiyacım vardı.

"Seninle ilgili Rebecca'ya dair kurduğuma benzer hayaller kurmadığımı itiraf ediyorum. En azından uzun yıllardır. Gerçi gençken epey güzeldin. Billy Crane öyle düşünüyordu en azından, değil mi?" Bakışlarını vücudumda gezdirirken dudağını yaladı. "O zamanlar memelerin daha küçüktü ama bacakların yine bu kadar uzundu."

Billy Crane.

Bu ismin yüksek sesle söylendiğini en az on yıldır duymamıştım. Belki daha fazla. Ve North'un bunu şimdi, tam da

karşımda tehditkâr bir tavırla dikilirken söylemesi, kalbimin daha sert çarpmasına neden oldu.

"Ah, öyle şaşırmış gibi bakma. Hatırlamadığımı mı sanıyorsun? Onu bir çam ağacına astık. Yargılanmadı bile. Eh, ben de bu süreçte iyi bir ders aldım: Yakalanma!"

Bana doğru bir adım attı.

"Bana dokunursan hayatının geri kalanı boyunca pişman olursun." Kendimi koruyacak bir şeyler arayarak geri çekildim. "Ben öyle kolay bir kurban değilim. Üstelik bu gece yanında yardımcın da yok."

"Burgess'ın bir hata olduğunu kabul etmem gerek. Gereğinden fazla zevk aldı. İşi bitince kadına bir kez daha saldırmak istedi. Ama o zaman ona ihtiyacım yoktu, şimdi de yok."

Çalışma tezgâhına doğru bir adım daha attım. Sesimdeki korkuyu zorla bastırdım. "O zaman neden onu yanına aldın? Bu kadar aptalca bir riske neden girdin?"

"*Dâhice* bir plandı. Rebecca o gece ona bir kişinin tecavüz ettiğini söyleseydi insanlar inanabilirdi. Ama iki kişi? Bu gülünç. Kocası daha yeni işinden edilmiş intikamcı bir kadının uydurduğu bir hikâye. Burgess'ı yanımda götürdüm ki kimse ona *inanmasın*. Bunun mahkemede ne kadar işime yaradığını gördün. Tecavüz *teşebbüsü* suçlaması. Sonra da beraat."

"Sadece Rebecca oraya gelip ifade vermediği için beraat ettin."

"Peki bu kimin suçuydu?"

"Buradaki tek suçlu *sensin*. Hiçbir şeyi onun üzerine yıkmaya kalkma."

Onu konuşturmaya devam etmeliydim. Mesele buydu. Kendine o kadar *hayrandı* ki. Her zaman öyleydi. O konuşmaya devam ederken dışarısı gitgide aydınlanıyordu. Erkekler gün ışığında karanlıkta oldukları kadar cesur değildir. Çocuklarım uyuyor olabilirdi ama uzun sürmeyecekti. Neticede burası bir

çiftlikti. Üstelik istediğim şey burada, bir metre ötemde duruyordu. Ama ona hamle yapmaya kalkarsam yolumu keserdi.

"Hadi ama Martha, halletmemiz gereken bir işimiz var." North gömleğini dışarı çıkardı. Uçkurunu çözmeye başladı.

"Sakın öyle bir şeye kalkışayım deme." Tezgâha doğru bir adım daha yaklaştım.

"Hadi, kaçmaya çalış. Ama o bilekle pek uzağa gidebileceğini sanmıyorum."

Cicero kuyruğunu yere vurarak ince bir talaş bulutu kaldırdı. Dişlerini ve üzerindeki o koyu diş etlerini gösterdi.

North pantolonunu ve altındaki çamaşırını indirdiğinde, eliyle sıvazladığı şeye bakma zahmetine girmedim. Bunun yerine gözlerine odaklanarak saldırmasını bekledim. Tek bir şansım olacağını biliyordum. Eğer bana ulaşırsa ya da beni yere sererse, kavga yere taşınacaktı ve kendimi savunma ümidimle birlikte her türlü avantajımı kaybedecektim.

"Başına gelecekлerden kurtulmak için bir plan yapamayacağını bilmek seni kahrediyor olmalı," dedi.

Boncuk boncuk terlemiştim. Şakaklarım. Koltuk altlarım. Üst dudağım. Altı aydır terlememiştim. Belki yedi. Bahçemde en son ne zaman çalıştıysam o zamandan beri. Kış bu deneyimi tamamen silip atmıştı. Ama işte yine karşımdaydı. Bana saldırıyordu. Davetsizce. Değirmenin içi yoğun ve ağır bir havayla kaplıydı. North'un nefesinin kokusunu alıyordum. Terini. Kasıklarının kokusunu. Vücudundan sızan öfkeyi koklayabiliyordum.

Güm. Güm-güm. Güm-güm-güm. Güm-güm-güm-güm. Kalbim gittikçe daha hızlı çarpıyordu.

Koku ve hafıza birbirine bağlıdır. Hiçbir şey geçmişi koku kadar canlandıramaz. Şimdi de bütün benliğim otuz beş yıl önceki bir anıyla sarsılıyordu. Billy Crane. Depo. Yüzüm toprağa bastırılmış hâlde geçen o korkunç dört dakika.

"Korktuğunu *biliyordum*," dedi North.

Bunu inkâr edemezdim. Kanıtı göğsümün hızla inip kalkışındaydı. Bir türlü dizginleyemediğim nefesimde. Kışın pençesinden kurtulmuş bir nehir gibi kulaklarımda uğuldayan kanı duyabiliyordum. Azgınca. Şiddetli. Ne geleceğini biliyordum. Vücudum farkındaydı. *Hatırlıyordu.* Sakinleşmeyi reddediyordu.

North bana doğru o ilk adımı attığında Ephraim'in çalışma tezgâhının olduğu yere fırladım. Bileğim burkulmuş olduğundan benden daha hızlıydı ve tek hamlede saçımdan yakaladı. Sertçe geriye çekti.

Çığlık attım.

Acı o kadar ürkütücüydü ki haykırmak için nefes aldığımı bile fark etmeden dudaklarımdan dökülmüştü ses. Cicero yine ayağa fırladı. Hırladı. Santim santim yaklaştı. Sesim yaralı bir hayvanınki gibi çıkıyordu. Cicero bunu bir avın sesi gibi algılamıştı ve ağzının suları akıyordu.

North parmaklarını saçıma doladı. Beni daha yakına çekti. Fısıldadı.

"Bu epey bir para kazandırırdı."

"Bırak beni!" Ellerini tırmaladım.

"Ah hayır. Bu konuda sessiz olacaksın. Hem ben işimi görürken hem de sonrasında. Tek bir kelime bile etmeyeceksin çünkü kimse sana inanmayacak. Bunu bir intikam hamlesi olarak görecek, mahkemede kaybettiğin için benden öç almaya çalıştığını düşünecekler."

Kimse sana inanmayacak.

Bir kadını bu şekilde kullanan her erkeğin söylediği o cümle. Sorun şu ki, çoğu zaman haklı çıkıyorlardı. Ama şimdi öfkeliydim ve Joseph North tarafından hiçbir surette kullanılmak istemiyordum. Aramızda sadece otuz santim vardı ve boylarımız birbirine yakındı. Ben de yapabileceğim tek şeyi yaptım. Hareket etmeye çalışıyormuş gibi öne eğildim ve o saçlarımı daha sıkı kavradığında, kafamı geriye doğru savurarak yüzüne geçiriverdim.

Çığlık atma sırası North'daydı. Sonra homurdandı. Küfretti. Saçımı bıraktı ve kanayan burnunu tuttu.

Beni bıraktığı an çalışma tezgâhına atıldım, Ephraim'in o habis, kavisli bıçağına uzandım. İntikam. Kabzası elimde, döndüm. Avucumda bıçağın ağırlığını hissettim. Hantaldı.

"Beni öldüremezsin," dedi gülerek.

Beni çileden çıkaran da bu küstahlıktı işte. Bu kendinden eminlik.

"Seni öldürmeye hiç niyetim yok."

Öldürebilecek olsam da.

"O zaman oyuncağını yere bırak ve hak ettiğini al."

Bıçağı daha sıkı kavradım, keskin ucunu kaldırdım ve havayı kestim. Sadece bir kez. İrkilip beni engellemek için kolunu kaldıracağı kadar yakınında. *İntikam*, Joseph North'un kolunda temiz bir yarık açtı. Bileğinin derisini ortaya çıkaran yedi sekiz santimlik bir kesik...

North afallamış hâlde bakakaldı.

"Seni aptal küçük fah–"

"Bana dokunayım deme."

Bıçağı tekrar savurdum ve bu kez geriye doğru sendeledi. İki adım. Neredeyse pantolonuna takılıp düşecekti. Bu kadarı da daha iyi bir pozisyon almama yetti. Kalçamı çalışma tezgâhına yaslayıp destek aldım.

Öfke. Korku. İkisi birbirine karışıp sesimi güvenilmez kılıyordu. Güçsüz görünmek istemediğim için boğazımı temizledim. Yine de her seferinde tek bir kelimeyle cevap vermek daha iyiydi. "Bana. Dokunmayacaksın."

"Ben kadınlardan emir almam," dedi. Sonra, sanki boğazımdan tutup beni boğacakmış gibi ellerini uzatarak saldırdı.

Yere çöktüm.

Dizlerim yere çarptığında vücudumda yıldırım gibi gezinen o kör edici acıyı görmezden geldim.

Hafifçe öne eğildim.

Elleri boşluğu yakaladığı sırada, kolumu hızlı ve kararlı bir hamleyle aşağı indirdim.

Körü körüne savurmadım. Iska geçmedim.

Hiç de pişman değildim.

Bıçak tam bacaklarının arasına indi. Temiz bir kesikti; hissedilmesi bir an süren cinsten.

Ama hissettiğinde, çığlığı sabah göğünü delip geçti çünkü İntikam görevini yapmıştı. Joseph North, yaşadığı sürece bir daha asla bir kadına tecavüz edemeyecekti.

*

North üzerime düştü. Kollarımız ve bacaklarımız birbirine dolanmış hâldeydik, Ephraim'in bıçağı aramızda gidip geliyordu. Çırpınarak uzaklaşmaya çalıştım ama zemin desteğim yoktu, bu yüzden mesafeyi açmak için kollarımı kullanmak zorundaydım. Yanımda hareket ettiğini hissettim ve bıçağı bir kez daha genişçe savurdum ama boşluğa geldi.

Ancak North üzerime gelmiyordu. İki büklüm olmuş, elleriyle kasıklarını kavramıştı. Parmaklarının arasından kan süzülüyordu. Cicero çıldırmış gibiydi. Sahibini mi savunsun yoksa saldırsın mı karar veremiyordu, kan kokusu onu galeyana getirmişti.

"Ne yaptın sen? Ne yaptın!" diye soludu North. Sonra ağlamaya, küfretmeye ve kollarını bana doğru savurmaya başladı. Her bir kan damlasının yüzüme çarptığını hissettim. Bakır, pas ve tuz kokuyordu. Korku kokuyordu.

Bana haykırdığı kelimeleri duyabiliyordum ama bir araya geldiklerinde bir anlam ifade etmiyorlardı. Rastgele hakaretler; şiddetli ama tamamen acizlik kokan sözler. Çığlık atıyor, öğürüyor, küfrediyordu.

"Sana bana dokunmamanı söylemiştim," dedim. "Sana *gitmeni* söylemiştim."

Ondan uzaklaştım ve çalışma tezgâhına tutunarak kendimi yukarı çektim. Kanı eteğime sildim. Cicero sahibinin etrafında dikkatli, ölçülü adımlar atarken bıçağı sıkıca kavradım. Hayvan sonunda kararını vermiş, tüm bu acının ve çığlığın sebebinin ben olduğuma kanaat getirerek beni bir tehdit olarak algılamaya başlamıştı. İri bir pati o kaygan kırmızı birikintinin içinden geçti. Patisi tekrar yere değdiğinde çıkan iz muma basılmış gibi kusursuzdu.

İntikam acımasızdı ama Cicero o dişleri koluma ya da boğazıma geçirirse pek bir işe yaramayabilirdi. Zaten şimdiden elim titriyordu ve bıçağın sapı avucumdan kayıyordu. Köpek bunu hissederek daha da yakına sokuldu.

Yükselen güneşin, oğullarımdan birini iş için değirmene getireceğini ummuştum ama yoldan nal seslerinin gürültüsü gelmeye başladı.

Hemen ardından da dünyevi olmayan bir çığlık sesi. Kulaklarımda çınladı. Dişlerimi sızlattı.

Kan.

North'un altındaki zemine yayılıyordu. Ona zerre acımıyordum ama kocamın değirmeninde ölmesini ve suçun benim üzerime kalmasını da istemiyordum. Niyetim onu sakat bırakmaktı, öldürmek değil. Kalıcı bir ders vermek istemiştim. Bu dünyadaki kadınları yaralayabileceği silahlarından birini eksiltmek. Şalımı çıkarıp ona fırlattım.

"Kullan şunu," diye emrettim. "Kanamayı durdur."

Bana bağırdı. Öfkenin salyalı bulanıklığı içinden küfretti.

"Sakin ol ve dediğimi yap. Yoksa öleceksin."

Cyrus ya da Jonathan'ı bekliyordum ama kapıdan içeri giren Ephraim oldu. Ona şaşkınlıkla bakakaldım.

Ephraim; North'u bacaklarının arasından kan sızarken ve benim şalımı kasıklarına bastırmaya çalışırken yerde uzanmış hâlde görünce, "Neler oluyor burada?" diye sordu.

Cicero artık hırlamalar ve inlemeler arasında geri çekiliyordu ki Percy kapıdan içeri süzülerek doğruca üzerine pike yaptı. Köpek sanki dağlanmış gibi viyakladı ve kapıya doğru koştu. Percy keskin bir dönüşle peşine düştü, pençelerini çıkarmıştı.

Günlüğüm yerdeydi, paramparça edilmişti.

Kocamı görünce ağlamaya başladım. İntikam'ı yere bıraktım. Kanın elimde bıraktığı yağlı hissi eteğime silmeye çalıştım.

"Eve geldiğimde beni bekliyordu." Doğrudan Ephraim'in gözlerine baktım ve her şeyi iki cümlede anlatmaya çalıştım. "Ona bana dokunmamasını söyledim. Dinlemedi."

Kocam donakaldı. Sessizleşti. Göz bebekleri büyüdü ve yaralanıp yaralanmadığımı anlamak için beni süzdü. Sonra yerde kanlar içinde yatan North'a dönerek seğirmelerini izledi. Ne demeye çalıştığımı anlamıştı.

"Yaralandın mı?"

Soru hem nazik hem de yırtıcıydı.

"Evet ama Brutus beni sırtından attığı için."

Ağırlığımı burkulmuş bileğime vererek Ephraim'e doğru topalladım. "North'un bir doktora ihtiyacı var."

Ephraim onu inceledi. "Vakit yok," dedi.

"Ama..."

"Onu Hook'a götürmek çok uzun sürer. Yardım almazsa kan kaybından ölecek. Eğer kurtarılacaksa senin yapman gerek."

Joseph North'u kurtarmayı hayatta istemezdim ama bu olanlardan sonra burada ölmesine izin veremezdik.

Ephraim'in ona doğru hareket ettiğini gören North, "Bana dokunma!" diye hırladı.

"Bana emir mi veriyorsun? Benim evimde? Yaptığın onca şeyden sonra?" Ephraim onun başında dikildi. "Ölmeye niyetin varsa bile benim mülkümde ölmeyeceksin."

North hâlâ bana bağırıyor, tükürüyor ve küfrediyordu. Sıkılmış dişlerinin arasından kadınlar için şimdiye kadar kulağına çalınmış her türlü hakareti savuruyordu.

Daha az önce beni zayıf, korunmasız sanmıştı. Belki de öyleydim ama çaresiz değildim.

"Kadınlardan bu kadar nefret etmen ne yazık," dedim ona. "Çünkü hayatının geri kalanını bir kadın gibi işeyerek geçireceksin."

Ephraim'in tam da böylesi bir anda buraya nasıl geldiği hakkında bilmek istediğim binlerce şey vardı ama North'un yaralarının ağırlığını incelerken yüzünde beliren ifadeye bakılırsa sorularım beklemek zorundaydı. Bıçağının ne yaptığını daha yeni fark etmişti.

"Martha..." dedi ve sesindeki o belirsizliği iliklerimde hissettim.

"Tıbbi çantama ihtiyacım olacak. Bir de bolca buza."

*

Ben bir ebeyim.

Ben bir şifacıyım.

Ben can almam.

Ben canlara bu dünyaya gelene dek rehberlik ederim.

Kanamayı durdururken kendi kendime bunları söyledim. North bilincini kaybedip ayılırken Ephraim yaraya baskı uyguluyordu; North'un gözleri dehşetle açılıyor, sonra sadece akları görünene kadar geriye kaçıyordu. Her kendine gelişinde vücudu seğiriyordu ama sonra acı onu tekrar kendinden geçiriyor ve North yere yığılıyordu.

Asıl sorun kanamaydı ama onu kontrol altına alınca iğne ve iplikle işe koyuldum. Dikecek pek bir şey kalmamıştı. Kesik temiz ve etkiliydi; gerisini zaman halletmek zorundaydı. Enfeksiyon kapmaması için yarayı cadı fındığı tentürüyle yıkadım. Son dikişi de attıktan sonra yaranın üzerine bir yığın buz koydum. Bu hem acıyı geçici olarak uyuşturacak hem de kan damarlarını büzecekti. Ama North huzursuzdu, seğiri-

yordu. Uzun süre uyumayacaktı. Doktor Page'in afyon ruhu şişesi için neler vermezdim. Ephraim'e baktığımda gözlerinde bir hüzün okyanusu vardı.

"Ona bana dokunmamasını söyledim," dedim.

"Dur! Burada bu gece olanlar için ya da ona merhamet gösterdiğin için kendini suçlama sakın."

"North'un buna merhamet diyeceğinden şüpheliyim."

"Merhametli olmasan boğazını keserdin."

"Tam istediğim yeri kestim, Ephraim. Göze göz."

"O zaman buna *şiddetli* merhamet diyelim, sevgilim." Gelip yanıma, o kirli, lekeli zemine oturdu. "Yaşayacak mı?"

"Yaşamaması için bir neden görmüyorum? Enfeksiyon ya da ateş olmazsa tabii. Yara temiz tutulursa olmamalı da zaten."

"Peki sen bunu yapacak mısın?"

"Kesinlikle hayır. Başka hiçbir müdahalede bulunmam. Kendi bakıcısını bulabilir."

"Peki onu ne yapayım?"

"Doktor Page'e götür. Hatırladığım kadarıyla iyi albayımızın o şebeğin *tıbbi deneyimine* büyük saygısı vardı. Bakalım göreceği tedaviden ne kadar memnun kalacak."

"Peki bu yaralar hakkında Doktor Page'e ne diyeceğim?"

Cevap bulamayarak değirmene şöyle bir bakındım ama sonra Ephraim'in çalışma tezgâhına ve oradaki bir dizi temiz, parlayan bıçağa gözüm takıldı.

"Deneyimsiz ahşap işçilerinin tıraş bıçağıyla kaza yapması nadir görülen bir şey değil. Özellikle de o deri önlüğü giymediklerinde."

"Peki North bu açıklamaya itiraz ederse?"

"O zaman evimize zorla girdiğini, bana saldırdığını ve bu süreçte hadım edildiğini açıklayabilir. Ama onu biraz tanıyorsam bu bilinmesini isteyeceği bir hikâye değildir."

Ephraim ellerimdeki ve elbisemdeki kana baktı. "Peki ya sen?"

"İyiyim."
"Hayır, değilsin."
"Olacağım. Eninde sonunda."
"Peki o zamana kadar? Ne yapacaksın?"
"Yirmi dört saattir uyumadım. Yatağa gidiyorum."

21 Nisan Çarşamba

Yorgun ve hırpalanmış olsam da eve vardığımda uyuyamadım. Sadece yüzümü ve ellerimi yıkayıp ocak ateşlerini yakabildim.

Çocuklar kalkıp dolaşmaya başlayana kadar kendimi toparlamıştım ve bir sorun olduğunu anlamadılar. Bir banyo için su çekip ısıtmalarını istediğimde de bunu tuhaf karşılamadılar. Ancak Ephraim eve gelip de dosdoğru yatak odamıza daldığında birbirlerine temkinli bakışlar fırlattılar. Beni orada bulamayınca çalışma odasına gelmişti ve o zamandan beri içerideydik. Kapı kilitliydi ve fısıldaşıyorduk.

Heybesinden yeni bir günlük ve bir kutu mürekkep çıkarıp masamın üzerine bıraktı.

"Senin için," dedi.

İşte o an ağlamaya başladım. Göğsümün derinliklerinden başlayan bir sarsıntıydı bu. O sıkıca yerinde tuttuğum kararlılık barajını patlatan bir akıntı. Ağladım. Uzun uzun ve kapının öbür tarafındaki çocuklarımızın duyabileceği kadar yüksek sesle. Ephraim beni göğsüne çekti ve gözyaşlarımı son damlasına kadar akıtmama izin verdi.

Epey bir süre sonra geri çekildi ve görünüşüme baktı.

"Banyoya ihtiyacın var," dedi.

"Biliyorum. Kızlar su ısıtıyor."

"Soyun," dedi bana. "Ben her şeyi toplarım."

Az sonra Ephraim vücuduma sıcak su dökerken ben yıkama teknesinde duruyordum. Sadece bir metre genişliğindeydi, kesin-

likle bir bakır küvet kadar lüks değildi ama hiç yoktan iyiydi. Hem pislik içindeydim. Doğumun kiriyle, yolun çamuruyla ve North'un kanıyla kaplıydım. Rebecca Foster'ı doğurtalı sekiz saatten az olmuştu. Kızını Sarah White'ın bakımına bırakalı beş saat. Ephraim, North'u yük arabasına yükleyip Hook'a doğru yola koyulalı ise üç saat.

"Brutus'u Water Caddesi'nde, Mill Creek Köprüsü'ne doğru giderken yakaladım. Başının dertte olduğunu öyle anladım," dedi. "Dizginlerini kavradım ve eve olabildiğince hızlı sürdüm. Ama çığlığını duyunca..." Ephraim derin bir nefes aldı. Başını salladı. "Brutus yardım aramaya gitmişti, beni aksine inandıramazsın. O at seni seviyor."

"Ondan nefret ettiğini sanıyordum?"

"Artık etmiyorum."

"Beni öldürmeye çalıştı. Bunu kanıtlamak için beni daha kaç kez sırtından atması gerekiyor?"

"Seni attıysa bir sebebi vardır."

"Tilki yüzündendi. Önüne fırladı. Bence..." Duraksadım çünkü kulağa gülünç geleceğini biliyordum.

"Ne?"

"Bence beni uyarmaya çalışıyordu. North ve Cicero'nun beni beklediğini biliyordu."

"Gayet mantıklı."

"Ah! Tüm bunların içinde sana mantıklı gelen şey *bu mu* yani?"

Pencereden dışarı, güney otlağında büyüyen devasa meşe ağacına baktı. "Tilkiler ve çakallar doğal düşmanlardır, sevgilim."

Bunu söyleyiş tarzındaki bir şey, artık Fırtına ve Cicero'dan bahsetmediğini düşündürdü bana ama zihnim onun henüz bilmediği şeylerle doluydu ve hepsini bir sıraya koymalıydım. Bu yüzden bu tespiti bir kenara bıraktım.

"Otur." Ephraim tekneyi işaret etti. "Saçlarını yıkayacağım."

"Yer yok."

"Yeterince yer var."

Sadece kalçam sığıyordu. Dizlerim bükülüydü ve ayaklarım yerdeydi ama su kaburgalarıma kadar geliyordu. Oturmak, sakat bileğime ağırlık vererek ayakta durmaktan çok daha iyi geliyordu. Ephraim başımdan aşağı bir maşrapa su döktü; boynumdan, sırtımdan aşağı süzüldü. Başımı arkaya attım. Endişeli yüzüne baktım. Hüzünle gülümsedim.

"Teşekkür ederim."

"Her şeyi anlat bana," dedi.

Kollarımı dizlerime doladım ve en başından başladım. Jonathan, Sally ve yeni torunumuzdan. Kocam, oğlumuzun seçtiği kız konusunda ne şaşırdı ne de tamamen rahatsız oldu.

"Kızı o seçmedi," dedim. "Kız onu tuzağa düşürdü."

"Bir karar vermen gerek. Daha geçenlerde henüz bir eş bulamadığından şikâyet ediyordun."

"Hâlâ bulmadı. Gerçekten değil. Sadece ormanda etekleri nin sıyrılmasına razı bir kız buldu."

İç geçirdi. Bir maşrapa daha su döktü. "Oğlunun sorumluluğunu da hemen yok sayma. Onunla yatağa gayet kendi rızasıyla girdi. Bir seçim yaptı. Şimdi de ortada bir çocuk var. Evlenme niyetlerini astılar mı?"

"Dün gece."

"Güzel."

"Bunu yapmaktan mutlu olduğunu söyleyemem. Sonrasında meyhaneye geri dönüp kendini viskiye vurdu."

Ephraim başını iki yana salladı. "Kızlarımız evlenmek için bu kadar acele ederken, oğullarımızın zerre acelesi yok."

"Elinde olsa Cyrus acele ederdi."

"Sarah White konusunda hâlâ tık yok mu?"

"Yok. İtiraf etmekten hiç hoşlanmasam da haklıydın. Kız seçimini yaptı ve o kişi Cyrus değil."

"Kim peki?"

"Bu, Rebecca Foster'ı da içine alan uzun bir hikâye."

"Anlat hadi."

"Önce Joseph North'un neden değirmene geldiğini anlatayım da o kısma sonra dönerim."

Hikâyedeki yerime geri döndüm; Sally'ye çağrıldığım âna. Sonra Lidia'ya ilacını vermek için North Malikânesi'ne gidişimi anlattım. North'un Kennebec Mülk Sahipleri'ne yazdığı o taslak mektubu buluşumu.

"Tıbbi çantamda. İşte orada, köşede."

Ephraim ellerini kurulamak ve mektubu okumak için işine ara verdi.

"Şimdi anlıyorum," dedi. "North'un avukatı Henry Knowland, Kennebec Mülk Sahipleri'nin bir temsilcisi. Ya da en azından öyleydi. Paul belgeleri onlara teslim ettikten sonra o koltuğu kaybedeceğine kalıbımı basarım."

"Belgeler mi?"

"İkisinin kendileri için kiralama sözleşmeleri ayarlayıp Kennebec Bölgesi'ndeki kereste ticaretinde tekel kurmak için yaptıkları bir plan. Bu mektup da bunu kanıtlıyor. Ayrıca bizim mülkümüzü bir operasyon merkezi olarak kullanmayı amaçladığını da kanıtlıyor."

"Ama neden bizimkini alıyor? Neden kendi mülkünü inşa etmiyor? Burada kiralama yapılmamış binlerce dönüm yer var. O mektupta talep ettiklerinin çoğu açık arazi."

"Olabilir. Ama nehre erişimi yok. Joseph North tembel bir adam, Martha. Bir şeyi başkasından çalabilecekken sıfırdan inşa etmek gibi zor bir işe girişmek istemez."

Gör, iste, al, diye düşündüm. *Hiç değişmemiş.*

"Bu, kiralama sözleşmemizi neden önce Burgess'a devrettiğini açıklamıyor."

"Bence bu konuda en baştan haklıydın. Bizim arazimizi vadederek Burgess'ın sessizliğini satın aldı."

"Burgess nehre kıyısı olan bir mülk istediğini hiçbir zaman gizlememişti," dedim.

"Muhtemelen Burgess'ı o gece Fosterların evine gitmeye bu şekilde ikna etti. Burgess istediğini aldı, North ise onun tepesinde sallandıracağı bir koz elde etti. Hiçbir iş yapmadan mülkü kontrol etmenin bir yolu."

"Bu epey meşakkatli bir oyun."

"Orijinal kiralama talebini buldum, bu mülk içindi."

Boynumu uzatıp ona baktım. "O hâlde biz nasıl aldık?"

Ephraim gülümsedi. "Paul'ün tavsiye mektubu sayesinde."

"Elbette. *Paul.*"

Hallowell'a 1778 senesinde gelmiştik. Devrim Savaşı'nın hemen hemen tam ortalarıydı. Charlestown'daki o malum at sürüşünün üzerinden üç yıl bile geçmemişken, ünlü gümüş ustası tarafından yazılan bir tavsiye mektubu sayesinde olmuştu bu. Üstelik o atı, Ephraim'in o meşum yumruğu yiyip de burnunun kırıldığı gece, kocamdan ödünç almıştı.

"Bundan tahliye meselemizi hallettiğin anlamını mı çıkarmalıyım?"

"Hallettim. Bu süreçte biraz nüfuz da kazandım. Karşında Kennebec Mülk Sahipleri'nin en yeni temsilcisi duruyor. Artık kimse bu mülkü elimizden almaya kalkışamaz. Bu ay itibarıyla mülkte on iki yılımızı doldurduk."

"Yani North..."

"Ekim ile nisan arasındaki o kısıtlı zamanda burayı bizden çalmak için elinden geleni yaptı. Ama kiralama şartlarımızın hepsini resmen yerine getirdik. Toprak artık bizim."

"Çok rahatladım. Yeni bir yerde her şeye baştan başlamak için çok yaşlıyım."

Ephraim sabunu sepetinden alıp suya daldırdı ve omuzlarımı köpürtmeye başladı. "Devam et," dedi. "North'un ofisinde mektubu buldun ve sonra ne oldu?"

"Aldım. Tabii ki. Derken adam pat diye içeri girdi. Lidia'ya bakmaya geldiğimi söyleyerek oradan kaçtım. Ama mektubun kayıp olduğunu çok geçmeden anladı. Sonra da onu aramaya

geldi. Onun evinden ayrıldıktan sonra Pollard'ın oraya gittim." Başımı kaldırdım. "Milisler geri dönmüş."

"Aralık ayında, o kadastro ölçümünden döndükten sonra bunu sana söyleyecektim. Ben oradayken Fort Halifax'ta konaklıyorlardı. Bu bahar yine buradan geçeceklerini söylemişlerdi."

"Evet, geçiyorlar işte."

"Peki Sarah'nınki? Onlarla mı?"

"O kısma geleceğim."

Kocama, Pollard'dan döndükten sonra eve gelip Jonathan'ı beklediğimi ve Doktor'un Rebecca'nın sancılandığını söylemek için gelişini anlattım. Zorlu doğumu. Bebeğin gelişini. Derken Rebecca'nın benden istediği şeyi. Bitirmemi beklerken elleri durdu. Omuzlarımda, sıcak ve sabunlu hâlde kalakaldılar.

"Bebeği Sarah White'a götürdüm," dedim ona. "Şimdilik onda. Ben başka bir çare bulana kadar. Bir de Sarah nişanlanmış."

Dudakları bir gülümsemeyle kıvrıldı. "Şu meşhur askerle mi?"

"Kesinlikle. Geri döneceğine hayatta inanmazdım. Ama döndü. Ayrıca belirtmem gerekir ki bunu gördüğüme memnun oldum. Coleman'ın dükkânını da satın almış, ona iyi bir hayat vereceğini düşünüyorum."

"Bir dakika bekle. Biraz daha sıcak su getireyim." İki dakika sonra elinde yeni bir çaydanlık ve bir saç tarağıyla geri geldi. "Devam et."

Eve dönerken Brutus'un tilkiden nasıl ürktüğünü anlatarak devam ettim. Beni sırtından atışını. Nihayet North'u değirmende buluşumu. Yüzleşmemize dair her detayı bilmek istedi. North'un söylediği ve yaptığı her şeyi. Detaylar hoşuna gitmedi ama saçlarımı sabunla yıkarken sessizce dinledi.

"Bak ne diyeceğim," dedi bana.

"Ne?"

"North'un şu köpeği var ya..."

"Cicero mu?"

"Percy'nin bölmesine giren o."

"Biliyorum."

"Anladığım kadarıyla yarı kırma, yarı çakal."

"Yani?.."

"Yarı evcil bir köpeğin olayı, hâlâ yarı vahşi olmasıdır. Bu değiştirilemez."

"Şimdi North'tan mı bahsediyorsun?"

"Sadece bir tespitte bulunuyorum, sevgilim."

Ephraim saçımı duruladı, sonra içinde biberiye ve lavanta yağı olan küçük şişelere uzandı. Avucuna birkaç damla döktü, sonra ellerini birbirine sürttü. Karışıklıkları açmak için yağı yavaşça saçlarıma yedirdi ve bir yandan beni dinlerken bir yandan da saçımı taramaya başladı. Hikâye zaten bildiği detaylarla bitti. Bir bıçak ve kan.

"O?.." Sesim kısıldı.

"Hayatta olup olmadığını mı soruyorsun? Hayatta," dedi Ephraim. "Onu sen kurtardın."

"Page ne olduğunu sordu mu?"

"Sordu. Ben de senin önerdiğin cevabı verdim. North tek kelimesine itiraz etmedi."

Ephraim tarakla yukarı doğru ilerlerken ben başımı dizlerime yasladım. Tarağı bırakıp boynuma ve kafa derime masaj yapmaya başlayınca uzun süre sessiz kaldık.

"Değirmende epey bir pislik vardı," dedi. Başparmakları tam kulaklarımın arkasında daireler çizerek masaj yapıyordu.

Üzgün olduğuma dair bir şeyler mırıldandım ama aslında hiç de üzgün değildim.

"Üç kova su ve biraz ovalama kanı temizledi," dedi bana. "Ama geri kalanını... ne yapacağımı çözmek için biraz düşünmem gerekti," dedi.

Düşüncesi bile midemi bulandırdı. "Ah."

"Onu sardım. Bir kutuya koydum ve Rebecca Foster'a götürdüm."

Doğruldum. Ağzım açık ona baktım. "Neden?"

"Adaleti tam manasıyla sağlamanın yanından bile geçmez," dedi. "Ama hiç yoktan iyidir. Ona aynen böyle söyledim."

"O ne yaptı?"

"Kutuyu olduğu gibi ateşe attı, sonra koltuğuna çöküp ağladı."

Gözyaşları iyidir, diye düşündüm. *En azından bir başlangıçtır.*

Artık üşümeye başlamıştım. Ephraim kollarımda ürpertiden oluşan o küçük pütürleri görünce tekneden çıkıp kurulanmama yardım etti. Temiz bir elbise giymeme ve masamın önündeki tabureye oturmama da. Sonra şişmiş bileğimi keten sargılarla sardı.

"Cyrus'un tutuklanması hakkında Boston'da ne öğrendin?"

"Henry Knowland sahte bir emir düzenlemesi için adamın birine para ödemiş. Onu Vassalboro'daki mahkemeye bizzat teslim etmiş. Obadiah Wood, Knowland'ın North'u temsil ettiğinden habersizmiş. Cyrus'u üst mahkemeden emir geldiğini zannederek tutuklamışlar. Knowland rüşvet ve yolsuzlukla suçlandı. Avukatlık lisansını kaybedecek."

"Peki Cyrus hakkındaki suçlamalar?"

"Tamamen düşürüldü."

"Güzel. Çünkü o Burgess'ı öldürmedi," dedim ona.

"Biliyorum."

"Isaac Foster da öldürmedi."

"Öldürdüğünü hiç düşünmedim."

"Joseph North da değildi."

Bu onu şaşırttı. "*Emin misin?*"

"Kesinlikle."

"O zaman kim?"

Derin bir nefes aldım ve nihayet çözdüğüm şeyi ona anlattım.

DAWIN İSKELESİ

22 Nisan Perşembe

Nehir kabarıyordu. O devasa buz kütlesi artık çatlamış, tırtıklı bloklara bölünmüştü. Akıntıya kapılıp gitmeye hazır milyonlarca küçük buzdağı gibiydiler. Harekete geçmelerine en fazla birkaç gün kalmıştı. Nehrin bu açılışı hem büyüleyici hem de dehşet vericiydi. Buzun öfkesini nehir kıyılarına kustuğu, önüne çıkan her şeyi yıktığı pek çok sefer olmuştu. Nehrin hemen dibinde hiç ev olmamasının sebebi buydu. Hepsi Water Caddesi'nin diğer tarafına, sel ve enkaz tehdidinden uzakta, güvenli bir mesafeye inşa edilmişti. İskeleler ise tehlikedeydi. Sam Dawin kendi iskelesinin ucunda durmuş, kirişlerde çatlak veya çürüme olup olmadığını kontrol ediyordu.

"Bugün mü olacak?" diye sordum ve irkilerek bana döndüğünde nehri işaret ettim. "Yoksa yarın mı?"

Omuz silkti. "Her hâlükârda ortalık karışacak. Muhtemelen epey bir tamirat işi çıkacak."

Sam, iskelesini diğerlerine göre nehrin biraz daha içine doğru inşa etmişti. Balıkçılık ve su trafiği için daha iyiydi bu. Ama buzlar çözüldüğünde tam bir kumardı. İskelenin tamamını yeniden inşa etmek zorunda kalabilirdi.

"May'i kontrol etmeye mi geldin yine?" diye sordu.

"Hayır. Bu kez seninle konuşmaya geldim."

"Öyle mi? Ne hakkında?"

Ellerimi önümde kavuşturdum. "İp."

"Ne ipi?"

"Joshua Burgess'ı asmak için kullandığın ip." Gözlerinin içine baktım ve bakışlarımı kaçırmadım. Kaşlarının şaşkınlıkla çatılışını, ardından gözlerinin dehşetle açılışını izledim. "O gece seni nehirden çekmesi için Jonathan'a fırlattığın ip hani. Nerede o?"

Sam başını iki yana salladı. Ama çok hızlıydı bu hareket. Fazla telaşlı. "Neden bahsettiğini bilmiyorum."

"Geçen hafta o danteli görmeseydim bu dediğine hiç şüphe etmeden inanırdım." Sam cevap vermeyince bir adım öne çıkıp işaret ettim. "Cebindeki danteli."

Kaskatı kesildi. Hiçbir şey demedi.

"Bana Rebecca Foster'ın anlattıklarını hatırlattı. Joshua Burgess'ın ona tecavüz etmeden önce iç gömleğinin eteğinden bir dantel şeridini nasıl kopardığını... Saçlarını onunla arkadan bağladığını."

Sam tiksintiyle irkildi, yüzü dehşetle buruştu. "Öyle değil... Benim Rebecca'ya yapılanla bir ilgim olduğunu düşünemezsin..."

"Hayır. Rebecca'nın başına gelenlerle bir ilgin olduğunu düşünmüyorum. Ama Burgess'ı senin öldürdüğüne inanıyorum. Sadece *nedenini* çözememiştim. Ama o dantelle bir ilgisi var, buna eminim."

Sam'in konuşmasını bekledim. Konuşmak istemeyen bir adamın konuşmayacağını çoktan öğrenmiştim ama içindeki o kendini açıklama arzusunun kabardığını görebiliyordum. Parmaklarını yumruk yaptı. Gevşetti. Dişlerini birbirine geçirdi. Hırsla soludu. Sam Dawin kendisiyle mücadele ederken ben de beklemeye devam ettim.

"May," dedi sonunda. "Burgess geçen kasımdaki şenlikte onu yalnız yakalamış. May rahatlamak için dış tuvalete gitmişti. Burgess'ın Hannah'yla yaşadığı o hadiseden sadece birkaç

dakika önce. Gittiğini fark etmemiştim. Kavgaya öyle dalmıştım ki... Süzülüp gittiğinden haberim yoktu. Ama biz Burgess'ı karların içine fırlattığımızda May dışarıdaymış. Adam öfkeden *kudurmuş* hâldeymiş. Zavallı May. *Ah Tanrım*. Neler olduğundan haberi bile yokmuş. Ama içeri dönerken Burgess onu yakalamış. Ahıra sürüklemiş. O..."

Sam boğazını temizledi. Başını salladı. Şaşkın bir hâlde, öfkeli gözyaşlarını geri itmek için gözlerini kırpıştırdı.

"İçerisi çok gürültülüydü, bilirsin işte. Çığlıklarını kimse duymamış. Ama geri dönmeyince onu aramaya çıktım ve ikisini buldum. Burgess, May'in başında dikilmiş, pantolonunun iplerini bağlıyordu."

Sam Dawin'in yüzü tam bir azap içindeydi.

"May oradaydı, samanların içinde ağlıyor, eteğini aşağı çekmeye çalışıyordu. Gittiğini fark etmeliydim. Onu aramaya çıkmalıydım. Yapmalıydım..." Sam elini cebine daldırdı ve o ince dantel parçasını çıkardı. "Onu May'den koparıp almış. Lanet olası bir *ganimet* gibi. Tecavüz ederken saçları önüne gelmesin diye bağlamak için vakit ayırmış."

"Yani onu dövdün mü?"

"Hayır. Kaçtı. Ya May'e yardım edecektim ya da peşine düşecektim; bir seçim yapmam gerekti. Onu eve sokup güvene aldıktan sonra adamın peşine düştüm." Şimdi hızlı ve telaşlı konuşuyordu. "Bayan Foster ortaya çıkıp da başına gelenleri anlattığında neler olduğunu görmüştüm. İnsanların nasıl fısıldaştığını, nasıl taraf tuttuğunu. Kadın evinde kendi işiyle gücüyle meşgulken o ikisi gelip ona saldırdığında bile suçun nasıl ona atıldığını gördüm. Kanun hiçbir şey yapmadı. *Hâlâ da* yapmıyor. North *beraat* etti, Tanrı aşkına! Ben Isaac Foster gibi adaletin yerini bulmasını bekleyecek kadar sabırlı biri değilim. Ya da o kadar saf. Meseleyi bir mahkeme salonuna bırakmaya hiç niyetim yoktu."

"Yani onu sen mi öldürdün?"

"Zor olmadı." Omuz silkti, meydan okurcasına. "Ormana yayan gitmişti. Bıraktığı izlerden onu bulmak kolay oldu. Pişman değilim, Bayan Ballard. Benden asla pişmanlığa dair bir ifade duymayacaksın."

"Senden böyle bir şey isteyecek değilim, Sam."

"Peki bunu bildirecek misin?"

Başımı iki yana salladım. "Hayır."

"O zaman neden önemsiyorsun?"

Cyrus'u düşündüm. Morarmış eklemlerini ve patlamış dudağını. Hapishane avlusunda geçirdiği haftaları ve daha yeni düşürülen suçlamaları. Oğlumun bu ölümle bir ilgisi olup olmadığını bilmem gerekiyordu.

"Çünkü önemli."

"Eğer bu konuda tek kelime edersen, sana yalancı derim ve bu sana karşı asla kullanmak istemediğim bir kelime, Bayan Ballard. Lütfen beni buna mecbur etme."

"Etmem." Elimi güven verircesine omzuna koydum. "Yine de ipi ne yaptığını merak ediyorum."

"Yaktım."

"Güzel."

Tüm kanıtlar yok olmuştu.

Sonra sanki mesele çözülmüş gibi derin bir nefes verdi. "Eski bir çiftçi bana bir kurdun, bir kez insan kanının tadına baktıktan sonra mutlaka öldürülmesi gerektiğini söylemişti. Çünkü o noktadan sonra insan avlamayı asla bırakmazmış. Bence erkekler –en azından bazıları– ve tecavüz konusunda da durum aynı. Burgess'ı öldürmek benim *görevimdi*. Bir dahaki sefere bir başkasının karısı ya da kızı olacaktı. Belki seninki. Muhtemelen Hannah. Gözünü ona dikmişti bile. Ya dış tuvalete Hannah gitmiş olsaydı? Sen ne yapardın? Ya da Ephraim?"

Kocamın ne yapacağını çok iyi biliyordum. Çünkü daha önce yaptığını görmüştüm.

"Ephraim, senin hakkında en ufak bir kötü düşünceye kapılacak son adamdır, Sam. Ondan da korkmana gerek yok. Ama devam et, hikâyeni bitir."

"Onu yakaladık," diye devam etti Sam. "Dövdük ve bir ağaca astık."

"Ama danteli sakladın. Neden?"

Sertçe yutkundu. "Bu, May'i korumanın benim görevim olduğunun bir hatırlatıcısı. Onu bir daha asla yarı yolda bırakmayacağım. *Bırakmam.*"

"Yani bu, May'in bebeğinin aslında..."

"Muhtemelen benim olduğu anlamına geliyor. Bu konuda yalan söylemeyeceğim. Biz... geçen sonbahar yatağa girmiştik." Bunu bu kadar sıradan söyleyişine bakarak tek seferlik bir olaydan ziyade süregelen bir alışkanlık olduğunu tahmin ettim. "Zaten nişanlıydık. Ama hamile olduğu ortaya çıkınca..."

"Onunla erken evlendin."

"Yapılması gereken buydu. Onu korumalıydım. Mahkemede ona para cezası keserlerdi. Biliyorsun. Onu zinayla suçlar, bebeğe de piç derlerdi. Üstelik birileri Burgess meselesini öğrenirse, May'e bir daha asla aynı gözle bakmazlardı. Çocuğa da öyle. Benim hakkımda ne düşündükleri umurumda değil Bayan Ballard ama onun aşağılanmasına izin vermem. O yanlış bir şey yapmadı."

"Biliyorum ve seni suçlamıyorum Sam." Ona bir adım daha yaklaştım. "Daha önce de söyledim ama ciddiyim. May, sen onun hayatında olduğun için çok şanslı."

"Yani kimseye söylemeyecek misin?"

"Sadece kocama. Bizim aramızda sır olmaz." Orada durup nehirdeki buzların hareketini izledik ve aklıma başka bir şey geldi. "Sam?"

"Evet?"

"Az önce anlatırken *biz* dedin. *Onu yakaladık, dövdük ve bir ağaca astık.*" O şüphe kırıntısı geri gelmişti, zihninin ar-

kasını tırmalıyordu ve kesin olarak bilmem gerekiyordu. "O gece yanına Cyrus'u mu aldın?"

Başını iki yana salladı. Böyle bir düşüncenin saçmalığına güldü. "Hayır. Jonathan'ı aldım."

POLLARD'IN HANI

30 Nisan Cuma

Genel Oturum Mahkemesi ayın bu son cuma günü toplandı. Baharın ilk sıcak günüydü. Güneş parlıyordu, buzları tamamen çözülen nehir açılmıştı. Hook'ta kalan azıcık kar ise gölgelerde birikmiş, yol kenarlarında yığılmış, sertleşmiş ve kirlenmişti. Her yer daha çok çamur içindeydi.

Botlarda, giysilerde çamur vardı; at nallarına yapışmış, hanın zeminine yayılmıştı. Abigail Pollard mekânı temiz tutmaya çalışmaktan vazgeçmişti ve –yüzündeki asık ifadeden anlaşıldığı kadarıyla– süpürgesini ocağa fırlatıp yakma niyetindeydi. Bunun yerine süpürgeyi bir köşeye fırlatıp kendi masasına çekildi. Onu izlediğimi görünce güldü, sonra kupasını kaldırıp elma şırasından uzun bir yudum aldı.

Kürsüde Joseph North'u bulmayı beklemiyordum. Doğrusunu söylemek gerekirse, onu bir süre toplum içinde görmeyi hiç ummuyordum. Ama işte oradaydı; masada cübbesi ve peruğuyla, bir minderin üzerinde oturuyor, elinde tokmağını tutuyordu. Dürüst olmam gerekirse, epey bitkin görünüyordu. Cildi solgundu ve üst dudağında ince bir ter tabakası vardı.

Mesleğimin gerektirdiği şeyi yapmak için buraya gelmiştim ve ifademi Obadiah Wood'a vereceğimi sanıyordum. Yargıç North, son on gündür onu yatağa düşüren o tuhaf hastalıktan kurtulana kadar Wood'un Vassalboro'dan geleceğini dü-

şünmüştüm. Hook'ta bu konu epey konuşulmuştu. Bizimki gibi küçük kasabalarda dedikodular daima bir o yana bir bu yana uçuşurdu. Ben de bizzat birkaç versiyonunu duymuştum.

Verem olduğu konusunda genel bir kanı vardı.

Boğmaca lafı da geçmişti ama kimse onu öksürürken görmemişti.

Hazımsızlık. Vücut sıvılarında dengesizlik. Sıtma ateşi. Tüm bu seçenekler dedikodu değirmeninde sırasını savmıştı.

Şişkinlik.

Gut.

Basur.

İltihaplı boğaz ağrısı. İskorbüt. İshal.

Ancak çoğu kişi, rahatsızlığının sebebinin çıbanlar olduğunu varsayıyordu. Aksi hâlde neden on gün boyunca yatakta yatması ve şimdi otururken minder kullanması gereksindi ki? Bu mantıklı bir sonuçtu ve başka şartlar altında benim de varacağım bir kanı olurdu.

Doktor Page'e sessizliği için yüklü bir ödeme yaptığını ancak tahmin edebiliyordum zira Hook'ta tek bir kişi bile uzuv kaybından bahsetmemişti.

North, odanın arka tarafında ifade vermek için beklediğimi görmüştü, biliyordum. Ephraim'i de gördüğünün farkındaydım ama North'un bugün bana gösteriş yapmaya kalkmayacağı, hatta belki bir daha asla öyle bir şey yapmayacağı hissine kapıldım. Bugünün mahkeme işleri tipikti. Küçük yerel meseleler. Hayat ya da hukuk için büyük önem taşımayan şeyler. Sadece uzun ve yorucu bir kışın ardından gelen bir sürü incinmiş gurur vakası. Üstelik bugün Joshua Burgess'ın gömüldüğü gün olmasaydı, mahkemeye muhtemelen sadece birkaç dava çağrılırdı. Bugün toprağın, yeterince büyük bir mezar kazacak kadar yumuşadığı ilk gündü ve Amos, Burgess'ı artık deposundan çıkarma vaktinin geldiği konusunda ısrar etmişti. Sonunda, Burgess'ı buzun içinden de çıkaran o yedi adam, cesedi toprağa verdi. Bu

uygun görünüyordu. Bir kilise olmadığı için kilise bahçesine gömülemedi; zaten kimse de onu orada istemezdi. O yüzden ormanı seçtiler. Sadece bir çukur. Tek kelime edilmedi. Ama Amos Pollard başına bir taş yığını dizilmesi konusunda diretti.

Amos, "İtler falan onu bulursa, Vater Caddesi'nin göbeende sürüklenen bi' bacak kemiği görmek istiyonuz mu gerçekten?" demişti.

Kimse itiraz etmedi.

Tüm bu fiyasko bir kalabalık topladı elbette. Eh, tabii ki o kalabalık da sonradan Pollard'ın hanına geri döndü ve sarhoş olmaya koyuldular. Şimdi herkesin bir şikâyeti vardı ve ben artık eve dönmeye hazırdım.

Joseph North odanın ön tarafından bana seslendi. "Martha Ballard? Halletmen gereken bir işin mi var?"

Ayağa kalktım. Öne doğru ilerledim. "Hukuki bir davada sunulacak kanıtlarım var."

"Ne türde?" diye sordu.

Bu, uzun yıllardır sergilediğimiz o çağrı ve yanıt seremonisiydi. Bu odadakiler için bir çocuk tekerlemesi kadar tanıdıktı. Pek az kişi bize dikkat ediyordu.

"Bekâr bir kadın, çocuğunun babasının adını verdi ve ben de kaydedilmesi için bunu mahkemenin huzuruna getiriyorum."

"Kadının adını söyle," dedi. "Babanın adını söyle."

Bunu sayısız kez yapmıştım elbette ama bu kez daha farklıydı. Bunu yapmaktan hiç hoşlanmasam da sorumluluklarımdan kaçmayacaktım.

"18 Nisan Pazar günü, Sally Pierce bir erkek çocuk dünyaya getirdi."

Bu duyurunun yarattığı dalgalanmaya bakılırsa, küçük bir gölete dev bir taş bırakmışım gibi oldu. Şimdi herkes dinliyordu. North bile şaşırmıştı.

"William Pierce'ın kızı mı?" diye sordu.

"Evet."

"Gebe olduğunu fark etmemiştim."

"Bu konuda yalnız değilsin," dedim ona.

"Peki bu çocuğun babası kim?"

Ağır ağır, uzun bir nefes çektim içime. Tam cevap vermek için ağzımı açmıştım ki yanımda birinin varlığını hissettim.

Jonathan, "Benim," dedi.

Hızlıca ve usulca elime uzanıp sıktı.

"Kadının mahkeme harcını ödemeye geldim. Yirmi şilin. İlk suç için kanunun gerektirdiğinin çok daha fazlası. Ayrıca hanın dışına evlenme niyetimizi astığımı da göreceksiniz."

Jonathan cebinden bir bozuk para kesesi çıkarıp Henry Sewell'ın önündeki masaya bıraktı. İtirafın ve harcın kaydedilişini izledi, sonra her ikisinin yanına adını yazıp imzaladı.

North, "Başka bir şey var mı, Bayan Ballard?" diye sordu.

Acı çektiğini biliyordum. Ama bence mahkemenin önünde beni küçük düşürme şansının elinden alınmış olması canını daha çok yakıyordu.

"Hayır," dedim. Ama sonra kendimi tutamadım ve "Yine de sağlığını sormadan geçersem kabalık etmiş olurum. Son zamanlarda durumunun kötüye gittiği söylendi bana."

Çenesini sıktı. Bana dik dik baktı. "Sen benim sağlığımı dert etme. İyileşiyorum."

"Eğitimli bir tıp uzmanı tarafından bakılıyor olmanın da bunda payı büyüktür şüphesiz."

Tepkisinin ne olacağı umurumda değildi. Arkamı döndüm ve odanın ortasına varmıştım ki Jonathan bana yetişti. North tokmağını vurup mahkeme oturumunu sonlandırdı ve kalabalık, oturaklarını geriye iterek ayağa kalktı. Mırıldanmalar, dedikodular başladı.

Jonathan, ağzı kulağımın dibinde, "Sandığın kadar kötü bir adam değilim," dedi.

"Hiçbir zaman kötü bir adam olduğunu düşünmedim."

"Şimdi bile mi?"

"Sally'ye karşı doğru olanı yaptın. Oğluna karşı da."

"Kastettiğim o değil. Sam onun yanına gittiğini söyledi. O... meseledeki rolümü sana anlatmış."

Oda etrafımızda dönerken durdum. Elimi yanağına koydum. Ellerimin altındaki sakalları hissettim. Gözlerini Ephraim'den almıştı. Çelik mavisi. Bakışları nazik ama derin bir kararlılıkla doluydu.

"Babana Billy Crane adındaki adamı sor," dedim ona. "İşte o zaman sana neden kızgın olmadığımı anlayacaksın."

*

30 Nisan Cuma – Açık ve sıcak. Joshua Burgess bu sabah gömüldü. Mahkeme için Hook'taydım. Öğleden sonra eve geldim. Barnabas Lambard akşam yemeğine kaldı. Moses Pollard da öyle. Jonathan, Sally'yi ve yeni oğullarını getirdi. Evdeydim.

ON İKİ YIL ÖNCE

HALLOWELL, MAINE

30 Nisan 1778

Ephraim yük arabasından üç büyük taşı birer birer çıkarıp yere bıraktı.

Bir gün önce buraya vardığımızda yağmur yağıyordu. Yumuşak, ılık bir bahar yağmuru. Yine de çadırlarda uyuduğumuz düşünülürse epey zahmetliydi. Ama şimdi güneş açmıştı ve çocuklar açıklığa dağılmış, bu yeni yeri keşfediyorlardı. Yaşları değişiyordu. Neredeyse yirmi ikisine basmış olan Cyrus'tan henüz bir aylık bile olmayan Küçük Ephraim'e kadar.

Arabanın yanında dururken kocama, "Bunca zamandır bu işin içindeyim," dedim. Bebeğimizi kolumun boşluğunda tutuyordum. "Artık işim olmaz."

"Neyle?"

"Bebeklerle. Taşınmalarla. Kargaşayla."

"Bittiği için mutluyum," dedi ve alnımdan öptü. "Hele ki sonunda adımı verdiğim bir evladım olmuşken."

Beni bu taşınmaya ikna etmesi tam dokuz yılını almıştı. Sabırlı bir adamdı Ephraim Ballard. Evimiz Oxford'daydı. *Kızlarımız* oradaydı. Kabullenmesi en zor olan da buydu. Onları bırakmak. Geri kalan her şeyde Ephraim'in haklı olduğunu kabul edebilirdim. Toprağa ihtiyacımız vardı, hem de çokça. Marangozluk becerilerini kereste ticaretinde kullanması da son derece mantıklıydı. Ama her şeye yeniden başlamak? O bize

temelden yeni bir ev inşa ederken çadırlarda yaşamak? Bunun bir parçası olmayı hiç istememiştim.

Küçük Ephraim bir sürprizdi. Dolly'den yedi yıl sonra doğmuş, çocuk doğurma çabalarımın sona erdiğini sanmamdan epey bir sonra gelmişti. Beni pes etmeye zorlayan da hamileliğim olmuştu. Oxford'da ne yerimiz ne de yaşama imkânımız kalmıştı. Vardığımız uzlaşma, kızlarımızı ruhlarıyla birlikte yanımızda getirmekti.

"Gel," dedi Ephraim. "Kızlarımız için en doğru noktayı bulalım."

Bebeği kucağımdan aldı ve arazide ağır ağır yürümeye başladık. Evi nereye inşa etmek istediğini gösterdi bana.

"Kendi çalışma odanın olabileceği kadar büyük," dedi. "Hannah ve Dolly'nin de kendi odaları olabilir. Oğlanların da öyle. Ama üst katta."

"Bu epey büyük bir ev."

"Evet. Sana anlatmaya çalıştığım şey de tam olarak bu. Hepimizi içine alacak kadar büyük olacak. Bir gün çocuklarımızın çocuklarını da... Gürültülü, şamatalı bir Noel geçirecek kadar büyük."

Yürümeye devam ettik.

"Ahırı şuraya yapacağım. Oraya da," kabarmış, çağıldayan dereyi işaret etti, "değirmeni inşa edeceğim. Ahırdan daha büyük olacak. Bütün kereste yüklerini depolayacak kadar büyük... Bitirdiğimde, suyun üzerine uzanan bir iskele yapacağım ki tomrukları doğrudan akıntıya itebilelim. Belki bir gün bir su çarkım bile olur."

Oraya çoktan Mill Deresi adını vermişti. Akıntı daha ileride Kennebec'e, o azgın ve hırçın nehre dökülüyordu. Geniş ve derindi; bahar yağmurları ve eriyen karlarla hızla akıyordu. Ama Ephraim, kereste ticaretinde isteyeceğin şeyin tam da bu olduğuna dair bana güvence verdi. Tahtaları nakletmek gerekirdi, bilirsiniz. Bunun için de bir nehre ihtiyacınız vardı.

Ephraim bana henüz var olmayan otlakları, bahçeleri ve ağılları gösterdi. Bir tavuk kümesi. Bir sebze bahçesi. Bir meyve bahçesi. Ormanlık alanlar da oradaydı elbette, gölet de öyle. Ama o her detayı kelimelerle boyarken, ben geri kalanını yeterince net görebiliyordum. Arazideki bu gezinti bir saat sürdü ve sonunda her ikimiz de aynı yöne, Ephraim'in çoktan güney otlağı dediği yerdeki tepenin başında büyüyen devasa, kadim bir meşe ağacına doğru ilerlemeye başladık. Ağacın tepesi en az on beş metreye yayılmıştı, kökleri eski ve boğumluydu. Yaprakları, yazın bolca gölge yapacaktı; taze ve şerpilmişti, yemyeşildi.

Ağacın dibini işaret etti. "Bak, bir tilki yuvası. Bu da, sevgilim, bu topraklarda korunup kollanacağımız anlamına geliyor."

Başımı salladım ama konuşamadım.

"Yorgunsun." Ephraim yanağımdaki bir gözyaşını sildi. "Otur ve dinlen."

Bebeği bana verdi ve yük arabasına doğru yürüdü. Taşları birer birer getirip ağacın altına yerleştirdi. İşi bittiğinde yanıma, nemli çimlerin üzerine oturdu.

Elini uzatıp başparmağını yanağımda gezdirdi. "Dünyada senden başka bir yoldaş istemezdim," dedi.

"Bugün yine Ozan'la dolup taşıyorsun, değil mi?" diye sordum. O gülünce, ben de bir dizeyle karşılık verdim: "Peki, benim hangi kötü özelliğim yüzünden bana âşık oldun ilk başta?"

"Tüm özelliklerin için. Hem içtekiler hem dıştakiler," diye cevap verdi. Beni kendine daha çok çekerek alnıma bir öpücük kondurdu. Birlikte, yeni bir hayat kuracağımız bu yeri süzmek için arkamıza döndük.

"Evde olmak güzel," dedim.

Gerçekten de öyleydi.

CÜMBÜŞÜMÜZ SONA ERDİ ARTIK

Uzaklarda bir çığlık sesi duyuluyordu. Bahçe kapısının ötesinde, bir yerlerde. Bu ses kadını derin ve huzurlu uykusundan uyandırdı. Yorganı üzerinden tekmeleyerek, zihninde hiçbir anlam ifade etmeyen –iplere ve nehirlere dair bir şeyler– bir rüyanın son kırıntılarına uzanmaya çalıştı. Ancak çıplak ayakları aşınmış ahşap zemine değer değmez rüya zihninden silinip gitti. Çığlık şimdi daha yüksek, daha şiddetli geliyordu. İki uzun adımda pencereye varıp ağır perdeleri kenara itti. Uzun aylar sonra ilk kez, cam bölmelerin köşelerinde buzlanma, ışığı yakalayan gümüş telkâri izleri yoktu.

Hallowell kasabasına bahar nihayet gelmişti.

Hayır, diye düşündü, daha dikkatli dinleyerek. *Çığlık değil bu.*

Duyulan ses bir sızlanma ve inlemeydi. Ama bir köpek değildi. Bir kurt da... Bir çakalın o habis havlaması ve hırıltısı hiç değildi. Daha nazikti. Daha yumuşak.

Öyleyse benim tilkim, diye geçirdi içinden.

Kadın yatağın ayak ucundaki battaniyeyi kapıp omuzlarına doladı. Ön kapıya doğru ilerlerken yer tahtaları yaşın verdiği yorgunlukla gıcırdadı. Ayakları çıplaktı; solgun ve hayaletimsi. Ama artık hava daha ılıktı. Çoraba, bota ihtiyacı yoktu.

Kadın kapıyı açtığında tilkiyi hemen gördü. Serin sabah esintisinde sesi bir nefesten farksızdı: "Fırtına."

Nehir artık açılmıştı. Bir zamanlar buzun kıyıdan kıyıya kalın ve kaskatı uzandığı yerde, şimdi erimiş, çağıldayan bir akıntı hareket ediyordu. Uzun kışın ve kar sularının etkisiyle hâlâ ölüm kadar soğuktu ama güneye doğru akan kirli, koyu ve dalgalı, ölümcül bir su duvarına dönüşmüştü. Ve orada, uzaklarda, eğer dikkatle dinlerseniz bir su çarkının sesi duyuluyordu. O da özgürce dönüyor, şafağı kendi müziğiyle karşılıyordu. Çınlayan, metalik bir tılsım gibi.

Tilki, yuvasının girişinde oturmuş, kadını izlerken hem nehri hem de çarkın sesini dinliyordu. Dinliyor ve bundan memnuniyet duyuyordu. En azından yağmurlar başlayana kadar güzel bir mevsimdi. Yağmur her zaman başka türden dertler getirirdi. Şimdilik vadi yemyeşil, bereketli ve yepyeni bir hayatla doluydu. Yemişler, meyveler ve ağaçtan ağaca süzülen küçük yaratıklar. Çiçekler vardı: nergisler, süsenler ve sümbüller. Toprak taze ve olgun kokuyordu; her tarlada yüzeye çıkan körpe filizler. Solucanlar, uğur böcekleri ve kelebekler.

Tilkinin de bu bahar dünyaya sunacak bir şeyi vardı. Yavrularını yuvadan çıkmaya zorlayarak tekrar inledi. Yavrular tereddüt edince eşi girişte onunla buluştu. Burnunu onunkine bastırdı. Onları birer birer, nazikçe dışarı itti. Yavaşça çimenlerin üzerine yuvarlandılar ve o kadim, devasa meşe ağacının boğumlu köklerini keşfetmeye başladılar. Bu yeni yeri inceliyorlardı. Kabukları tırmalıyor, yosun kaplı üç büyük taşı kokluyorlardı. Tırmanıyor ve yuvarlanıyorlardı. Saklanıyor ve oyun oynuyorlardı.

Tüm bu süre boyunca kadın kapının eşiğinden onları izledi. İzledi ve hayret etti. Hatırlayarak. Hasretle. Hayranlığının altında, eski ve narin bir keder vardı; bir yara izi gibi. Ama bu bile, karşısındaki manzaranın doğurduğu neşeyi yutmaya yetmedi. Dört yavru vardı. Biri erkek –babası gibi iri ve kızıl– ve üçü dişi. Anneleri gibi ince ve koyu renkli. Gümüşi. *Nadir.*

Yazarın Notu

Elimde olsaydı tam buraya, yolunuzun üzerine bir ikaz şeridi çekerdim. Dikkat! Tehlike! Olay Yeri Girilmez! Bu durum için alışılagelmiş tüm tanımlamalar geçerlidir. Eğer kitaplarıma aşinaysanız, ilerleyen sayfalarda bu romanı detaylarıyla masaya yatıracağımı zaten bilirsiniz. Bolca ifşaat, açıklama ve spoiler olacak. Eğer benimle çıktığınız ilk kurgusal yolculuk buysa, iki şey söylememe izin verin: Zamanınızı bana emanet ettiğiniz için teşekkür ederim ve şimdi geri dönün. Romanı baştan sona okumadan aşağıdaki sayfaları okumayın.

Her hikâye bir nehir gibi kaynaktan ağza doğru akar; o yüzden bırakın bu hikâye aksın, sonunda sizinle yine burada buluşuruz.

Şüphesiz sorularınız olacak.

*

Ben insan biriktiririm. Bu bana miras kaldı. Başkalarının taş, pul veya madeni para biriktirmesi gibi, babam da insan biriktirirdi. Tam olarak söylemek gerekirse, eve otostopçuları getirirdi. Onun durumunda bu tehlikeli bir hobi değildi. Babam bir zamanlar çiftlik işçisiydi. Gençken bir arkadaşı onu rodeoda vahşi at binme yarışmasına girmeye zorlamış. Ancak babam

ona ödülü kazandıracak olan sekiz saniyeyle yetinmeyip o atı tam yirmi dakika boyunca, hayvan pes edip stadyumun ortasında yanları inip kalkarak, bir toz ve gübre bulutu soluyarak durana kadar sürmeye devam etmiş. Söylemeye gerek yok, babam teknik olarak kazanmadı. Ama amacını gösterdi. Daha sonra orduda askerî inzibat olarak görev yapmaya devam etti. Otostopçularla kolayca başa çıkabilirdi.

Bunu şunun için anlatıyorum: Tıpkı babam gibi ben de insanları eve getirmek zorunda hissediyorum kendimi. Sadece ben, benimkileri yol kenarından toplamıyorum. Onları kütüphanelerde, gazetelerde ve internetin tuhaf köşelerinde buluyorum. Görüyorsunuz ya, kendi mekânıma –özellikle ofisime– ve zihnime davet ettiğim insanlar çoktan ölüp gitmiş kişiler: 1930'ların New York'unda kaybolan bir yargıç, bir Zeplin hava gemisinde görev yapan tek kadın, bir Rus büyük düşesi, İkinci Dünya Savaşı'nın en çok madalya alan kadını ve şimdi de ünlü ama neredeyse unutulmuş bir ebe.

Ben *insan* biriktiririm.

Bu sonuncusu, on beş yıl önce bir doktor muayenehanesinde yoluma çıktı. En küçük oğluma hamileydim ve kadın doğum uzmanım randevuma geç kalmıştı. Zorlu bir doğumdan çıkamamıştı ve ben de bekleme odasında mahsur kalmıştım. Randevuyu iptal edip eve gitmem gerektiğini düşündüğümü hatırlıyorum. Eğer öyle yapsaydım, şu an bu kitabı elinizde tutuyor olmazdınız. Canım sıkılmıştı ve yanımda getirdiğim Neil Gaiman'ın *Yıldız Tozu* kitabını çoktan bitirmiştim. Bütün dergileri karıştırmıştım ve geriye sadece *Our Daily Bread* adlı küçük bir dinî bülten kalmıştı. (Kayıt düşeyim, dinî yayınlara karşı değilim. Bu sadece endişe verici broşürlerin altına saklanmıştı ve o âna kadar görmemiştim.) 1 Ağustos 2008 tarihli bir kaydın başlığı "Ebenin Hikâyesi" idi ve kariyeri boyunca binden fazla bebek doğurtan ve doğumda tek bir anneyi bile kaybetmeyen Martha Ballard adında bir kadının hikâyesini an-

latıyordu. (Görmek için endişeyle beklediğim kendi doktorum bile böyle bir rekorla övünemezdi.) İlham geldiğinde hep olduğu gibi, ensemdeki tüyler diken diken oldu. O sayfayı bültenden kopardım ve çantama tıktım. (Bunu yazarken sayfa masamda duruyor ve o gün tepesine karaladığım nota gülüyorum: "Bundan HARİKA bir roman çıkar!") Şaka yapmıyorum, iki dakika sonra doktorum içeri girdi ve böylece yıllar süren bir araştırma, yazım süreci ve hatalı başlangıçlar silsilesinin fitili ateşlendi. Sevinçler, hayal kırıklıkları ve bir kitabı dünyaya getiren tüm o şeyler. Ama asla vazgeçmedim.

Bu da bizi Martha Ballard ve bu özel roman hakkında yapmamız gereken çok önemli bir konuşmaya getiriyor. Uzun süredir okurum olanlar, tarihî gerçeklere ne kadar sadık kaldığımı bilirler. Bu benim için bir gurur kaynağıdır ve pek çok kişinin yazdıklarımı "biyografik kurgu" olarak adlandırmasının sebebidir. *Donmuş Nehir*, bu çizgimden ilk gerçek sapmam diyebiliriz.

Elinizde tuttuğunuz kitap, gerçek olaylara *dayanmak* yerine onlardan *ilham* almıştır. Ve göreceğiniz üzere, sadece tarihler ve detaylar konusunda değil, bazı durumlarda tarihî kaydın kendisi üzerinde de epey özgür davrandım.

Bunun nedeni gerçekleri hafife almak değildi elbette.

Sağlam bir nedenim var.

Bu romanı asla bir alternatif tarih olarak sunmam. Bu sayfalarda olanların yaklaşık %75'i tarihî kayıtları yakından takip eder. Geri kalanı, neler *olabileceğine* dair benim versiyonumdur. Ancak eğer gerçekleri –sadece gerçekleri– arıyorsanız, Laurel Thatcher Ulrich'in Martha Ballard'ın biyografisini anlattığı Pulitzer ödüllü *A Midwife's Tale* kitabını edinmenizi şiddetle öneririm. Bildiğim kadarıyla Martha'nın hayatına dair tek kapsamlı tarihsel çalışmadır ve Martha'nın tarihteki rolünü anlamak istiyorsanız mutlaka okumalısınız. İnanılmaz bir kurgu dışı eserdir.

Martha'nın günlük kayıtlarını değiştirdiğim, düzenlediğim, netleştirdiğim veya kısaltığım çok sayıda örnek var. Örneğin, Martha'nın Rebecca Foster'ın "aralarında Yargıç North'un da bulunduğu bir dizi adam hakkında tecavüz davası açtığı" kaydı, hem 19 Ağustos hem de 23 Aralık tarihli günlük kayıtlarını içerir. Bunu, o korkunç gecede Rebecca'nın başına gelenler hakkında okuyucuya daha net ve doğrudan bir fikir vermek için yaptım. Bu sayfalarda yer alan her günlük kaydı gösterilen yılda veya tam tarihte gerçekleşmemiştir. Çok küçük bir kısmı kurgusaldır. Amacım, Martha'nın hayatıyla ilgili ilgimi çeken pek çok şeyi alıp altı aylık bir süre zarfında geçen tek bir hikâyede yoğunlaştırmaktı.

Amerika'nın ilk dönemlerindeki mahkeme sistemi bugünküne hiç benzemiyordu. Bu hikâyenin geçtiği dönemde, ülkenin kurucu yasal belgesi olan Anayasa sadece iki buçuk yıldır yürürlükteydi ve Haklar Bildirgesi henüz onaylanmamıştı. Martha'nın zamanında sadece Genel Oturum Mahkemesi (komşunuzu basit nedenlerle dava edebileceğiniz yer), Asliye Hukuk Mahkemesi (saldırı gibi daha ciddi suçların görüşüldüğü yer), Yüksek Yargı Mahkemesi (tecavüz, cinayet ve alt mahkemelerden gelen temyizlerle ilgilenen yer) ve Amerika Birleşik Devletleri Yüksek Mahkemesi (sadece altı yargıç vardı ve ilk toplantısı 1 Şubat 1790'da –bu hikâyenin geçtiği zamanın sonlarına doğru– yapılmıştı) vardı.

Yani sizden hukuk süreci ve yasal meseleler hakkında bildiğiniz her şeyi camdan atmanızı istememin sebebi bu. Dürüst olmak gerekirse, Amerika'nın ilk dönem vatandaşları bir adalet sistemleri olduğu için bile şanslıydılar.

Uzun yıllar bekledikten sonra, bu romana dair ilk ciddi girişimlerimi COVID-19 pandemisi sırasında yaptım. Bu benim için kişisel olarak; her zaman dört ergen erkek çocuk ve bunun getirdiği tüm gürültü ve kaosla çevriliyken yazmak anlamına geliyordu. Hiçbir şekilde tercih ettiğim bir yazma yön-

temi sayılmaz. Ancak bir nedenden ötürü aydınlatıcıydı: İşimi tam olarak aile hayatımın ortasında yapmak zorundaydım. Ki Martha Ballard da onyıllar boyunca tam olarak böyle yaşamış ve çalışmıştı. Ayrım yoktu. Günlüğündeki bir ifade yirmi yedi yıl boyunca binlerce kez tekrarlanır: *Evdeydim*. Bu sıkça tekrarlanan nota ilk rastladığımda üzerinde pek durmamıştım. Ancak pandemi sırasında benim için yeni bir anlam kazandı çünkü ben de kendi günlüğüme bunu yazabilirdim. *Evdeydim*. Aylar ve aylar boyunca. Hatta yıllarca.

Laurel Thatcher Ulrich'i okursanız, bu sayfalarda tasvir edilen Martha Ballard'dan çok farklı bir Martha bulacaksınız. Hatta onların aynı kadın olduğuna inanamayabilirsiniz bile. Bunu bilerek yaptım. Martha'yı kendi hayal ettiğim gibi yazdım ve tarihin onun hakkında çok az şey kaydettiği düşünülürse, benim versiyonumun en azından akla yatkın olduğunu savunacağım. Eğer günlüğün bir kopyasını edinmeye çalışırsanız şunu bilin: Çok pahalıdır (Picton Press 1992'de sınırlı sayıda bastı ve bendeki üç yüz elli dolara mal oldu), edebî incelikten yoksundur ve aslında tam olarak bir günlük bile değildir. Daha çok bir iş defteridir. Martha neredeyse hiç yorum yapmaz. Yirmi yedi yıl içinde kaydettiği herhangi bir şey hakkında duygularını sadece birkaç kez açığa vurur. Bunun yerine bize tarihi, hava durumunu ve gerçekleri verir. O sürede yaptığı en uzun giriş 23 Aralık 1789 tarihlidir: Rebecca Foster'ın Vassalboro'daki ilk yasal duruşmasının tarihi. Üstelik Martha okuryazar olsa da (kendi zamanındaki kadınlar için duyulmamış bir şey), bugünün okurları için yazdıklarının çoğunu deşifre edebilmek zordur. Kitaba dâhil ettiğim bir giriş örneği şöyledir. Neden düzenlediğimi anlayacaksınız:

3 5 X. Doğum. Charls Clearks 3. Kız ço. XX Sabah açık. Gece 2'de Cowen trfdn doğum sanç. Çeken Charls Clearks'ın karısına çağrıldım. 4. saatte bir kız ço. Doğurdu (2. Çocuğu,

hepsi kız). Onu sağlıklı bıraktım ve 8'de Bay Pollard'a götürüldüm.

Bu kayıt 1789 yılına aittir. "3" ayın günü, "5" ise haftanın günüdür (Martha'nın hikâyesini Betsy Clark'ın kızının doğumuyla başlatmak için ben bunu 26 Kasım olarak değiştirdim). Geri kalanını incelemek de epey sabır gerektirir. Gerçek kayıt biraz daha uzundur ancak hikâyemle ilgili olmayan bilgiler içerdiği için dâhil etmedim. Martha günlük boyunca isimlerin veya yerlerin yazılışı konusunda tutarlılık çabası göstermez. Bu hikâyede onun adına bunu ben yaptım. Yani, rica ederim.

Merak ettiğinizden emin olduğum birkaç şey daha:

Romanda geçen çeşitli para birimleri hakkında bir not: Dolar ve paund terimlerini birbirinin yerine kullandım. O dönemde her ikisi de kullanılıyordu; gerçi adını İspanyol dolarından alan dolar birincil madeni paraydı. Ancak İngiliz paundu da hâlâ yoğun şekilde dolaşımdaydı. Martha, ABD doları 1792'ye kadar resmî para birimi olarak kabul edilmemiş –ve o yılın sonlarına kadar basılmamış– olmasına rağmen, günlüğünde her iki ödeme şeklini de aldığından bahseder. Görünüşe göre alabileceği her türlü ödemeyi kabul etmeye razıydı. Ya da pek çok durumda tavuk, kahve, şeker veya yün alıyordu. Martha'ya parayla olduğu kadar mal ve hizmetle de ödeme yapılırdı.

Sally Pierce gerçekten de Jonathan Ballard'ın evlilik dışı oğlunu doğurdu ancak bebek bu hikâye bittikten neredeyse bir yıl sonra, Şubat 1791'de doğdu. Ve evet, Martha doğum sırasında genç kadının ifadesini almak zorunda kaldı. Bu, onun şok olmaya en çok yaklaştığı andır. Genç çift birbirleri hakkında ne hissetmiş olursa olsun, on iki çocukları daha oldu (üçü ölü doğdu).

Cyrus Ballard hiç evlenmedi ve evden ayrılmadı ancak Martha günlüğünde bunun nedenine dair bir bilgi vermez. Ulrich, o dönemde bir erkeğin evlenmeyip ebeveynlerinin evinde

kalmasının nadiren görüldüğünü not eder ve bir eş bulmasını engelleyen bir tür zihinsel veya fiziksel engeli olabileceğini varsayar. Ben bu hayalî noktaları Martha'nın tarihindeki trajik bir zamana bağladım ki anlatmak istediğim hikâyeye tam otursun.

Moses Pollard ve Hannah Ballard gerçekten evlendiler. Düğün 1792'de gerçekleşti ve kısa süre sonra Fort Western'e taşınıp kendi hanlarını açtılar. Mutlu çiftin 1794 ile 1809 yılları arasında dokuz çocuğu oldu.

Barnabas ve Dolly Lambard bu kitapta anlattığımdan biraz daha geç tanıştılar. 1795'te evlendiler ve on bir çocuk sahibi, oldukça üretken ebeveynler oldular (ilk çocukları 1796'da doğdu). Martha'nın günlüğünde kaydedildiği üzere, Dolly, kız kardeşi ve kocaları sık sık ziyarete gelirdi.

Sam Dawin gerçekten de Jonathan'la bir sal üzerinde kıyıya çıkmaya çalışırken buzun içine düştü. Ama hikâyede büyük bir sapma yaptığım bir nokta var: Sam asla bir ceset görmedi. Bu da bizi Joshua Burgess'a getiriyor. Yüzbaşı Joshua Burgess, Ağustos 1789'da Rebecca Foster'a tecavüz etmekle suçlanan üç adamdan biriydi. Evet, doğru okudunuz: Üç. Üçüncü kişi olan Elijah Davis adındaki adamı bu hikâyeden tamamen çıkardım. Bunu kısmen anlatımı basitleştirmek için yaptım. Ancak asıl zor neden şudur: Martha'nın günlüğünde o üç adam, bir hafta boyunca Rebecca Foster'a üç farklı kez cinsel saldırıda bulunmuştur. Burada korkunç olarak tasvir edilen şey, gerçek hayatta dokuz adet anlatılamaz saldırı serisidir.

Sevgili okur, bunu yazmaya yüreğim el vermedi.

Joshua Burgess, Aralık 1789 civarında Martha'nın günlüğünün sayfalarından kaybolur. *Puf* diye hem de. Bir daha asla ondan bahsetmez. Kasabadan kaçmış olabilir mi? Kesinlikle. Bir şekilde bir yerde ölüp kalmış olması da mümkün mü? Elbette. Ben de bunun üzerine gittim ve bunu romanın temeli olarak kullandım. Açıkçası dürüst olmak gerekirse, adam için üzülmüyorum. O benim için ölü biridir!

Tecavüz hakkında bir çift söz: Maalesef yeni bir şey değil. Cinsel saldırı ve bunun her tür tonu, başlangıcından beri insanlıkla beraberdir. İncil'den Shakespeare'e kadar her kadim metinde bunun kayıtlarını buluruz. Tamam, kabul ediyorum, bu büyük adaletsizliğe bulduğum çözüm şiddet içeriyor. (Ya da dilerseniz *keskin* bir çözüm de denebilir.) Şok edici ve az biraz aşırı. (Ancak kayıtlara geçmesini isterim ki Larry McMurtry *Lonesome Dove*'da benzer bir seçim yaptığında ona Pulitzer verdiler. Yani, bilirsiniz işte, ilahi adalet dostum.)

Gerçek Joseph North, duruşmasından elini kolunu sallayarak çıktı ve suçlarının hesabını asla vermedi. Bu benim için kabul edilemez bir durum. Tarihi değiştiremem ama anlattığım hikâyeler üzerinde kontrolüm var ve bu örnekte en azından ona hak ettiğini verdim.

O sahneyi yazarken, çocukluğu ve gençliği boyunca anlatılamaz istismarlara maruz kalan ve sonunda ipleri –ve bıçağı– kendi eline alıp tacizcisinin uyluğuna saplayan bir arkadaşımı düşünmeden edemedim. Genç, cesur ve paramparça olan arkadaşım, titreyerek tacizcisine bakmış ve eğer bir daha ona dokunursa bu sefer ıskalamayacağını söylemişti. Adam bir daha ona dokunamadı ve bu son, o arkadaşım içindi. Ve elbette hayatı boyunca adaleti görememiş diğer tüm kadınlar için.

Yetmez, biliyorum.

Ama bu da bir şeydir.

Burada Joseph North'un tecavüz davasının Temmuz 1790'a kadar gerçekleşmediğini belirtmekte fayda var. Hikâyeye daha iyi hizmet etmesi için zaman çerçevesini daralttım ama bunun dışında, Rebecca Foster'ın katılmadığı gerçeği de dâhil olmak üzere her detay doğru (Martha'nın günlüğü nedenini belirtmiyor). Bu seçimi öncelikle tüm hikâyenin nehrin donup çözülmesi arasında geçen o zamana sığabilmesi için yaptım. Eğer Martha'nın hayatına aşinaysanız (Ulrich biyografisi veya günlüğün kendisi aracılığıyla), kendisinin bir cinsel saldırı

mağduru olduğuna dair hiçbir atıfta bulunmadığını bilirsiniz. Öyle miydi? İstatistiklere göre –ki son birkaç yüz yılda pek değiştiklerini sanmıyorum– bunun doğru olma ihtimali %33'tür. Bu kitapta verdiğim her karar arasında en riskli olanı buydu. Gerçek şu ki, bilmiyorum. Ama bu durum Rebecca Foster'a duyduğu derin bağlılığı açıklardı.

Fırtına hakkında: Hayatıma 19 Haziran 2018 günü, vakit gece yarısını gösterirken girdi. Kocam ve ben, ancak en sevdiklerimizin uykularında boğazlanması olarak tanımlanabilecek bir sesle uyandık. Gece saat üçte çocuklarımızın hâlâ hayatta olduğundan emin olmak için evde yaptığımız çılgınca bir koşuşturmadan sonra, bahçemizde havlayan bir tilkiyle karşılaştık. (Buna YouTube'dan bakın, tüylerinizi ürpertip ürpertmediğini görün.) Birkaç saat sonra hayatıma yeni doğmuş bir bebek girdi. Bu anlatması bana düşmeyen uzun bir hikâye ama bu iki şey zihnimde kopmayacak bir bağla birbirine bağlandı. Tilki ve bebek. Bugün bile her ikisini de amansızca korurum. Bu yüzden kitapta her birinin bir rolü olması mantıklıydı.

1785 yılı, Maine, Hallowell sakinleri tarafından "uzun kış yılı" olarak bilinirdi. Martha Ballard'ın günlüğü, nehrin 25 Kasım'da donduğunu ve ertesi yılın 22 Nisan'ına kadar kaskatı kaldığını kaydeder. Ben her şeyi, Rebecca Foster'ın "bir dizi adam hakkında tecavüz davası açtığı" yıl olan Kasım 1789 ile Nisan 1790 arasına çektim.

Martha'nın günlüğü, kasabaya gelen "Zenci kadın doktor"dan bahseder. Onun için hiçbir ön isim verilmemiştir, ben de ona sadece Doktor adını verdim. Martha'nın siyahi komşularına karşı herhangi bir önyargı beslediğine dair hiçbir belirti olmadığını belirtmekte fayda var. Günlüğünün yazıldığı yıllarda Hallowell'da yaşayan on iki özgür siyahi aile vardı. Martha onların bebeklerini doğurtmuş ve onlarla kasabadaki herkesle olduğu gibi etkileşim kurmuştur. Günlüğüne tam isimlerini yazmıştır. Bu yüzden bu kadın Doktor'un adını sadece bilme-

diğine inanmak zorlama olmaz. Hem bu tıbbi ünvandan hem de Martha'nın komşularının onun bakımını pas geçip neden bu diğer kadına gittiklerinden kişisel olarak çok etkilendim. Acaba bu, o kadının Martha'dan daha yetenekli olduğu anlamına mı geliyordu yoksa komşularının saklayacak sırları olduğu anlamına mı? Belki de her ikisi.

Bu kitapta Hannah Sewell ismini Grace Sewell olarak değiştirdim. Martha'nın günlüğünde çok fazla "Hannah" vardı (o dönemde çok popüler bir İncil ismiydi) ve sayfada onları birbirinden ayırmak imkânsız hâle gelmişti. *Şu* Hannah değil, *bu* Hannah... Yine, rica ederim.

Soracağınızı bildiğim için söyleyeyim: Hayır, dört çocuğumdan hiçbirini ebeyle doğurmadım. İstedim. Yaptıkları işe inanıyorum ve insanlık tarihi boyunca birinden diğerine aktarılan binlerce yıllık bilgiye güveniyorum. Annem altı çocuğunun hepsini evde ebelerle doğurdu. O doğumlardan birinde oradaydım ve bu tam anlamıyla hayatımı değiştirdi. (Dünyaya gelişine tanıklık ettiğim o kız kardeşim, daha sonra oğlunun doğumuna tanıklık etmeme izin verdi. Tam bir döngü tamamlama ânıydı.) Ancak kocam bana bunu yapmamam için yalvardı. Onun da bu en soylu mesleğe karşı kesinlikle bir önyargısı yok. Sadece benim bu kadar fiziksel acı çekmem fikrine dayanamıyordu. Ve sevgili okur, o kadar samimiydi ki. Vücudumun bir parça farmasötik müdahale olmadan tersyüz edildiğini görme düşüncesiyle âdeta azap çekiyordu. O adamı seviyorum. Bu yüzden onun isteğini kabul ettim ve pişman değilim. Aksi takdirde en küçük çocuğumuz ölü doğmuş olabilirdi. Tıbbi bakımınızı neşter kullanmayı bilen birinin ellerine bırakmanın akıllıca olduğu zamanlar vardır.

Martha Ballard, Amerikan Kızılhaçı'nın kurucusu Clara Barton'ın büyük halasıdır. Aynı zamanda Amerika Birleşik Devletleri'ndeki ilk kadın hekimlerden biri olan Mary Hobart'ın büyük-büyük-büyükannesidir. Bu ülkeye eşsiz bir tıbbi miras

bıraktı. Hepsi de tuttuğu günlük sayesinde. Kâğıt üzerindeki birkaç kelime, değil mi? Görünüşte anlamsız. Sadece bir kadının günlük yaşamının titizlikle tutulmuş bir kaydı. Ancak o sayfalar korundu ve Dolly (Ballard) Lambard'a geçti. O da kızı Sarah'ya verdi, o Dr. Mary Hobart'a devretti. O da Maine Eyalet Kütüphanesi'ne bağışladı ve orada Lucy (Lambard) Fessenden tarafından düzenlenip ciltlenene kadar beklediler. Yıllar sonra hukuk kütüphanecisi Edith L. Hary bu sayfaları halka açtı. Ve son olarak Cynthia McCausland, altı milyon baytlık metnin tamamını çevirdi ki tam metin Picton Press tarafından yayınlanabilsin. Pulitzer ödüllü tarihçi Profesör Laurel Thatcher Ulrich günlüğü inceledi ve tarihten silinip gitmesi kaçınılmaz bir kadının gerçeklere dayalı biyografisini yazdı. Bir günlük ve kelimelerin gücü olmasaydı bunların hiçbiri mümkün olmazdı.

Bunun bir roman, bir kurgu eseri, bu kadının hayatında neler olabileceğine dair benim versiyonum olduğunu tekrarlamakta fayda var. Bu bir biyografi değil, bir tarihçi olduğumu da iddia etmiyorum. Ben sadece bir hikâye anlatıcısıyım ve on beş yıldır Martha'nın hikâyesinin anlatılmaya değer olduğunu hissediyordum. Onun adını bilmenizi istiyorum. Arkadaşlarınıza anlatmanızı istiyorum. Umarım siz de onun hayatı karşısında hayrete düşersiniz. Dünyanın, sevgiyle yapılan küçük eylemlerin, gazetelere ve tarih kitaplarına girenler kadar önemli olduğunu hatırlamasını istiyorum.

Laurel Thatcher Ulrich biyografisinin sonuna doğru şunları söyler:

Martha Ballard unutulmayacağından emin oldu. Hristiyan geleneğinde bir ebenin günlük tutması gerektiğini söyleyen hiçbir şey yoktu... Muhtemelen kendisinin bile bilmediği karmaşık bir dizi nedenden ötürü Martha, kendi hayatını günbegün yeniden yaratma ihtiyacı hissetti. Sadece dualarını, kaçan uykularını, hayır ve şefkat

işlerini belgelemekle kalmadı; sıradan hayatın küçük mücadelelerini ve küçük lütuflarını da tadına vararak yazdı. Günlük, hayatını anlama ve meşrulaştırma ihtiyacıyla şekillenmiş seçici bir kayıttır ancak yine de son derece dürüsttür... [Bize] Martha'nın dindar bir Hristiyan ve zekâsı bazen kiliseye gitmesini veya kasaba hekimlerine boyun eğmesini zorlaştıran mütevazı bir hemşire, sevgi dolu bir anne, görev duygusu taşıyan ve otopsileri gözlemlemesine olduğu kadar ölülerin arkasından ağlamasına da izin veren bir anatomik merakı olan nazik bir kadın, atının üzerinde durmayı hiçbir zaman tam olarak öğrenemeyen cesur bir kadın, nihai adalete inancını koruyan keskin gözlü ve pratik bir kadın olduğunu söyler... Kendi günlüğü dışında Martha'nın bir tarihi yoktur. Çalışmalarına dair bağımsız hiçbir kayıt günümüze ulaşmamıştır. Kasabasının nüfus sayımlarında, vergi listelerinde ve tüccar hesaplarında görünen onun değil, kocasının adıdır. Mevcut hiçbir kayıt, doğum sırasında bekâr annelerden aldığı ifadeleri kabul etmez. Adı North tecavüz davasındaki tanık listesinde yer alır ama onun dışında hiç kimse söylenenlerin kaydını tutmamıştır. Martha arkasında bir çiftlik değil, yirmi yedi yıl boyunca sabırla ve istikrarla kaydedilmiş bir hayat bıraktı. Hiçbir mezar taşında adı yoktur; gerçi belki de hâlâ bahçesinden kaçmış papatya veya gümüşdüğme kümeleri oralarda büyümeye devam ediyordur.

Mayıs 1812'nin ilk haftasında Martha Ballard son günlük girişlerini yaptı:

5 Mayıs Salı – Kar yağdı ve hava çok soğuk. Kendimi çok hâlsiz hissettim. Evdeydim.

6 Mayıs Çarşamba – Çok fırtınalı bir gün. Hiç daha iyi hissetmiyorum. Evdeydim.

7 Mayıs Perşembe – Günün büyük bölümü açık, hava çok soğuk ve rüzgârlı. Ballard kızım ve bir dizi çocuğu burada. Muhterem Bay Tappin geldi, tatlı tatlı sohbet etti ve durumuma uygun bir dua etti. Evdeydim. Çok hâlsiz.

Martha'nın bu son kayıtta bahsettiği "Ballard kızı", kitabın büyük bölümünde ayağına batan bir diken gibi kalan Sally Pierce'tan başkası değildir. Son günlerinde kendi kızlarının da baş ucunda olduğundan şüphem olmasa da Sally'den yapılan bu son bahsi inanılmaz derecede tatlı buluyorum. Aralarındaki buzları erittiklerini düşünmek hoşuma gidiyor. O torunun bunu mümkün kıldığını düşünmek hoşuma gidiyor. Martha bu son kayıttan birkaç gün sonra öldü; arkasında kocası Ephraim'i ve hayatta kalan altı çocuğunu bıraktı.

Günlüğünde geçen sondan bir önceki ifadenin, en sık yazdığı ifade olmasını seviyorum; çünkü bu, onun hikâyesini yazmaya çalıştığım son üç yılımı simgeliyor.

Evdeydim.

Ben de Martha, ben de.

Teşekkürler

"Teşekkür, teşekkür ve daima teşekkür etmekten başka verecek bir cevabım yok."

—WILLIAM SHAKESPEARE

Bir fikrin kitaba dönüşmesi muazzam bir çaba gerektirir. Elbette yazar burada önemli bir rol oynar (ve kendi zihnim bu işi başardığı için minnettarım) ancak tek rol ona ait değildir. Çünkü ben o Hiçliği alıp Bir Şeye dönüştürdükten sonra, bu taslağın elinizde tuttuğunuz o somut nesneye evrilmesi için uzun ve karmaşık bir süreçten geçmesi gerekir. Bu özel kitap, aşağıdaki insanlar olmadan var olamazdı:

Elisabeth Weed –olağanüstü edebî temsilci– on yılı aşkın süredir hem aklımı başımda tutmamı hem de kazançlı bir iş sürdürmemi sağladı. Yayımlanma hayalimi alıp nasıl uzun ve tatmin edici bir kariyere dönüştürdüğünü asla tam olarak anlayamayacağım ama ona sonsuza dek minnettar kalacağım. Bu işi onsuz yapamazdım; onsuz yapmak da istemezdim. O benim için bir dost, savunucu, terapist ve koç oldu. The Book Group ekibinin tamamıyla çalışmak büyük bir zevk. Elisabeth dışında, gelen kutumda görmeyi en sevdiğim isim DJ Kim'dir. Faye Bender, Julie Barer ve Brettne Bloom bana hak ettiğimden çok daha nazik davrandılar.

Bu kitapta iki harika editörle çalışma şansına nail oldum. Margo Shickmanter, Martha'nın hikâyesini keşfedip bünyemize kattı, Carolyn Williams ise beni sona kadar ulaştırdı. İkisi de işlerinde *gerçekten* iyiler ve onlarla çalıştığım için şanslıydım.

Doubleday ekibi yayıncılıkta rakipsizdir ve tüm kariyerimi onlarla çalışarak geçirdiğim için kendimi şanslı hissediyorum. Todd Doughty, Elena Hershey ve Jillian Briglia bugün çalışan en iyi halkla ilişkiler ekibidir. Bill Thomas ve Suzanne Herz başlangıçtan beri çalışmalarımı destekledi. Judy Jacoby ve Lindsay Mandel pazarlama sihirbazlarıdır. John Fontana, Nora Reichard, Lorraine Hyland ve Pei Koay'ın titizliği, yeteneği ve sabrı, eski bir Word belgesinin artık güzel, somut bir romana dönüşmesinin sebebidir. Yaptıkları her şey için minnettarım.

Doubleday satış ekibi, kitaplarımın satıldığı her yerde bulunabilmesinin sebebidir. Jessica Pearson, Valerie Walley, Christine Weag, Ann Kingman, Emily Bates, Lynn Kovach, Beth Koehler, Beth Meister, Mallory Conder, Chris Dufault, Ruth Liebman, David Weller, Annie Schatz, Jason Gobble ve Nicholas LaRousse'a özel teşekkürlerimi sunarım. Süregelen coşkunuz benim için dünyalara bedel.

Bağımsız kitapçıların desteği ve cömertliği, her kıyıdan okurlarla tanışmamı sağladı. Beni davet ettiğiniz, sevgili müşterilerinizle tanıştırdığınız ve son on iki yıldır romanlarımı ilk elden sattığınız için teşekkür ederim. Özellikle şu kitapçılara minnettarım: Parnassus Books, Page & Palette, Foxtale Book Shoppe, Watermark Books, Books & Company, Northshire Books, Square Books, Interabang Books, A Likely Story, Novel Bookstore, The Little Bookshop, Litchfield Books, The Poisoned Pen ve Warwick's. Çok ama çok teşekkürler!

Marybeth Whalen nadir bulunan bir dosttur: Size gerçeği söyleyecek türden biri. Ama –eğer gerekirse– bir intikam planı kurmama da yardım edeceğinden eminim. On beş yıl boyunca beni güldürdü ve (iyi anlamda) ağlattı. Bana esprili

mesajlar ve güzel çantalar gönderdi; bir sonraki maceramız için sabırsızlanıyorum!

Nashville'deki yazarlık topluluğu geniş, destekleyici ve bu işi yapmanın en güzel yanlarından biri. Onlar, iş hayatımla gerçek hayatımı birleştiren o ortak kümedir. Hepsine arkadaşım demekten gurur duyuyorum. JT Ellison beni peynir soslu cips ve değerli bilgilerle besliyor. Lisa Patton, "Uygunsuz Gülme Sendromu" için tedavi aramama sebep olan kişidir. Traci Keel bana sağlam bir iğneleme eşliğinde kokteyller verir. Blake Leyers bana aslında, Çok da Aptal Bir İnsan" olmadığımı hatırlatır. Joy Jordan-Lake'in nadir bulunan bir teşvik yeteneği vardır. Paige Crutcher daima doğru zamanda doğru mesajı gönderir.

Nashville dışındaki yazarlık topluluğu da beni kollarını açarak karşıladı; Patti Callahan Henry, Abbot Kahler, Denise Kiernan, Laura Benedict, Deanna Raybourn, Greer McAllister, Helen Ellis ve Anne Bogel gibi harika dostlar edindim.

Kristee Mays beni kocamdan bile daha uzun süredir tanıyor ve şöyle söyleyeyim, artık ikimiz de taze çıtır sayılmayız. Kocamla evleneceğimi daha o zamandan tahmin etmişti! O gün geldiğinde de mihrapta yanımda durdu. Birbirimizi yeterince sık görmüyoruz ama bir araya geldiğimizde kaldığımız yerden devam edebiliyoruz. Her ânımda yanımdaydı, onu delicesine seviyorum.

Will amcam, bu kitabı yazarken atlar, inekler ve genel olarak hayvancılık hakkında sorduğum her soruyu cevapladı. Mesajlarım sabahın yedisinde veya gecenin onunda gitse bile. Bilgi eksikliğim karşısında dehşete düşmediği için minnettarım. Aile geçmişim göz önüne alındığında daha fazlasını bilmem gerekirdi ama boşlukları doldurduğu için ona minnettarım.

Bir kez daha, Gareth Russell araştırma ve iyi mizah alanlarında bir Tanrı'nın lütfu oldu. 18. yüzyıl sonundaki doğumlara dair pek çok detaya onun sayesinde eriştim. Sana borcumu ödeyeceğim, Gareth, söz veriyorum!

Yazma sürecinde beni genel olarak yüreklendiren ve besleyen diğer arkadaşlarım, ailem ve komşularım: Abby Belbeck, Josh Belbeck, Emily Allison, Tayler Storrs, Kaylee Storrs, Dian Belbeck, Jerry ve Kay Lawhon, Blake ve Tracy Lawhon, Andy ve Nicole Kreiling, Jannell Barefoot, Michael ve Cindy Easley, Chris Wilson ve Christine Flott.

Ranier Maria Rilke'ye ve şiir koleksiyonu *Rilke's Book of Hours: Love Poems to God*'a ve ayrıca Mary Oliver'ın *Devotions* eserine minnettarım. Hayatımın büyük bir bölümünde şiir yabancı bir dil gibi gelmiştir bana. Belki de yazamadığım içindir. Her neyse, yavaş yavaş öğreniyorum. Yazmak için masaya oturduğum her gün bu kitaplardan birer şiir okudum ve orada bulduğum o ruhun; o hayranlık, ibadet ve huşu duygusunun bir şekilde bu sayfalara sızdığına inanıyorum. Bana bu yeni dili öğrettiğiniz için teşekkür ederim.

Hayatımın en iyi kararını yirmi üç yıl önce Ashley Lawhon'la evlenerek verdim. Her iki yöne de gidebilecek bir hayatta, asıl farkı yaratan kişi o oldu. Bu, açıklanamayacak bir hediye ve merhamettir. Yüzümdeki gülme çizgilerinin ve ayrıca çatlaklarımın sebebidir (merhaba, dört çocuk). Martha Ballard'ın bu kitapta evlilik hakkında söylediği her dokunaklı şeyin ilham kaynağı odur. Kötü evlilikler hakkında yazmaya hiç ilgimin olmamasının sebebi odur. Beni her gün güldürür. Her gün geç saatlere kadar uyumama izin verir. O benim en iyi arkadaşım, güvenli limanım, tek sevgilimdir. Bugün olduğum kişiysem, beni bu kadar güzel sevdiği içindir. Bunu asla hafife almayacağım.

Ashley'le birlikte yaptığımız çocuklardan sık sık bahsettim. O dört çocuk, bir pusulanın uçları kadar birbirlerinden farklı. İkisi ona, ikisi bana benziyor ve birlikte, gençlik yıllarımda mümkün olduğunu düşünmeyeceğim bir amaç kattılar hayatıma. Hepsinin büyüdüğüne –ya da büyümek üzere olduğuna– inanamıyorum. Yuvamız tamamen boş olmasa da kesinlikle sessizleşti. Bu kaosun içinden bu kadar uzun süre

nasıl sağ çıktık bilmiyorum ama London, Parker, Marshall ve Riggs her saniyesiyle buna değerdi. Dünyayı kasıp kavurmalarını izlemek için sabırsızlanıyorum.

Şükrettiğim uzun listenin en başında İsa var. Otuz yıl önce, New Mexico'nun ıssız bozkırlarında kaybolmuş ve paramparça bir kızı buldu ve onu kurtardı. Sadece bu bile yeterli olurdu. Ama o günden beri her gün onun yanında oldu. En büyük umudum, onun muazzam sevgisinin bu kitabın sayfalarına yansımasıdır.

Ozan'ın yukarıda dediği gibi, olduğum her şey ve bana verilen her şey için, "Teşekkür, teşekkür ve daima teşekkür" etmekten başka verecek bir cevabım yok."